GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0241
4	Work Number	D 0610
5	Page No (From... To)	1 to 169
6	Name of the Work	BHANUMAD VIJAYAMU
7	Subject	BHANUMAD

Tel.
D. Nr. 610
~~B 244~~

B. 241
D. 610

Telugu
D. No. 610
B. 2394/14
Bhamamadvijayam
భామామద్విజయము
B. 244.
D. 610.
B. 241

భానుమద్విజయం 13 ౧

Bhānumadvijayam

D.610

D.610

~~B.244~~ B.241

శ్లో॥ శ్రీవిద్యాకరస్మై ప్రమోదకరస్మై సిద్ధాళిసంసేవ్యస్మై
త్రైకల్పస్థితి భవ్యస్మై విమల అవిభ్రాన్త్యైక సంవేద్యస్మై
జీవాత్మైక్య త్రపాద్యస్మై శ్రుతిశిఖా సిద్ధాంతసిద్ధాం
తస్మై
ప్రావీణ్యంబున కాంతస్మై తగుపరబ్రహ్మంబు భావిం
చెదన్

సకలప్రపంచ సత్తా

౨ ప్రకటనఘనామహాత్త్వ భాసితమరునగా
త్రిగుణాత్మకగావుల
ప్రకృతి నిభావింతు తత్త్వవాచాప్రదర్శన

సీ॥ శ్రీ మయూర్త ... చిన్మయప్రచే
త్రిమూర్తి భక్తులకాశ్రమవిద్యదెలుపదీపరాసనాసనుడా

భానుమద్వైభవం ౧

శ్రీమద్ధాంత సమేత దమహానగరుల మహాకింద మహాత్మైను

ద్ద్వమున్ సార్వత్రిన గాయమును త్ర్యంతి భగ త్రిశ్చోలిత చేవద్దిన్

సకల విద్వాన్ ధారనారదకై త్వాని నాలిరేఖల చెంద్ర

కాలయమున్

విహార కల్పభవలోక పాలిత్వెవర్వావు

రమన్న పురముల నాహారత్నమ రత్నే

న తివరాది ఘనశాస్త్రతైస్త్రపు సంగతి

నె వావ్వేతవి చూపన్ పోతుమ వరెన్నే

చిత్రప్రపంచైక స్రష్టికినెనవాని

బుద్ధి చాతుర్యంబు వరాలమ రెన్నే

భువనమోహన సౌందర్య మూర్తిౖనైన

మరుని [illegible] యన్నెకె వాని చిరుతదనము

మరులు పుహారు వరెన్నె నాదాత చిరతరాయు

రు [illegible] తులచేత నను కూర్మి బ్రోచుగాత

తనకు నాస్త్రీ [illegible] రాంబు సతాను సములు

వేను కెయ్యా వి కెల్పున్నై విలగుల నెల్పు

శారదాదేవి పరిపూర్ణ సారస్యపను

మా మహాదేవి [illegible] సంగి మనుచుగాత.

భానుమద్వైభవం - ౧

2

సీ. నెమలీకెలతురాయి నిగ్గులగ్గలమంద

నెరికప్పు శిగపొందు మెరుగులీన

వక్షంబు పాయుబ్రై [illegible] నివలువ త్రోంబసలింద

శిరుల నుతగులచ్చి శిరులలీన

తెవిచ్చైన చిరునవ్వు లకుకులు సౌరంద

నెవిదవిమ్మ కనుదోయి తళుకులీన

పెరుగాకలడాలు తీరులు పొగరంద

చేసంకు చుట్టు వాలే చిన్నెలీన

తే. తలుచు బుడదారి ముదిదారి తగిలి మెలగు

మెలుకువ లుగల్గి బలునట్టు వెలుగు నగుచు

[illegible] పాలమున్ [illegible] లోదీవి పాళిమెలు

కళ్ళి సంగాతి దయ బూంచుగాత నన్ను

౯. ఆలరెడు బొమ్మల [illegible] చను లారును [illegible]

వలమలరిఖండి వాలు నిడువాలు దుడుమ్మగువాలు నందితా

చెలువుని చందమందము గన్గొండియు నిండిత [illegible]

చలగుచు నుండు లచ్చి [illegible] యునుగాత మదిప్ఫిద్ధి

౧౦. అడిసహస్రాష్టు దను సమా ఖ్యను గాంచి

విమలశత్రుఘ్నాకృతి నమరగాంచి
రంజిల్లు నచలధర్మప్రవృత్తిని గాంచి
మలిపుష్పజనపాలసుమౌఘగాంచి
పరగంగభువనాధిపత్యమ్మై శిరిగాంచి
ముఖ్యము భూబలాభివృద్ధిగాంచి
గురువరనీలముకుందసంగతిగాంచి
తగను భూతాధినాధతను గాంచి
౧౨ తే. రెండుదిక్కుల భావంబు నందగాంచి
దివ్యతేజోవిశేషాప్తి తేజరిల్లు
వారుని నేత్రైతె ముని మనోంబురుని భక్తి
కవితభక్తి శంకరుని శంకరుని గొల్తు

౧౩ మ. తనుభ్రాంతులే ఖలరేఖత్రైవిలయసూత్రశేష
భూషావళులే
ఘనశంపాలత్రైతగంవచనములే గర్జావినేషంబులై
దనరంకాళికేయుర్సమాఖ్యప్రెఖ్యేందర్గాంచు
కాంవిశికం
భునిరాశిక్షశిఖశినంతుసతతంబుగ్ కావ్యసంసిద్ధికై

౧౪ చ. అతిసితచేతరవృక్షలకాంత్రుసుతాభరణంబుచేతఁ సం

స్తుతసదప్రాంశభలాతికవితాత్రితి చేతను తంత్రిహా
ముసం
గతులను బొంప్పెకీర్తి దగ్గనాగవిశ్వర్దిముగ్
ప్రసన్న పదనుక్ ప్రలుతించు నభీష్టసిద్ధికై

౧౫ మ. బలుదైవేము సుగుణ సంత్రయంత్రముల
చేత్రిప్రవర్తను సంధానులన్
దిలలోంతత్వమహాత్వసారగుణదక్షన్లై కారుతల
వేదాన్వరుజ్ఞులన్
ల విసనిష్టప్రిష్టగామినిమదిరుప్పాప్పమినిన్
రయాగిరా
ఫలభిద్వీశో యునిపుణునత్రి యునిదత్తాత్రేయునిన్
గొల్చెదన్॥

౧౬ మ. కరుణోద్భుత్తికటాక్షవీక్షణకళాకాంతున్ సదాంతున్ పరా
ఘ్రకాత్పరరావుంచ్ఛిసరోజభక్తశ్రితతా
ప్రాంతున్ ప్రశాంతున్ కరం
శంపరవేదాంతవిచారసారతరసిద్ధాంతున్
నిరంతున్ మది
మదిత్పురశాంతాయతకీర్తిమంతుమానుమంతున్
గొల్తు నిష్టాప్తికిన్

౧౭ సీ. సకలోపనిషదర్థసారసంగ్రహాయత్తి
మంత్రశాస్త్రనిరూఢమూర్తియుక్తి
నిఖిలాగమాచారనిర్ణయునయరక్తి
కరుణారసకటాక్షకవితరక్తి

హాయాత్మ్రీతాభేయమాయామహాశక్తి
తపచిదానందసంధానశక్తి
మధురసుధాసారమహిమాన్న సంసక్తి
తీర్థాభనేరాడ్వ్యత్నధేప్రశక్తి
ద్వి. మస్కగనుగాంచి పరమాంస మహామహించి
వరులు ప్రబ్లాన బోధ చతురనియతిని
రామచంద్రేంద్ర గురుచంద్ర నామతింత్తు
ప్రాశస్త్యలక్ష్యలక్షణ
ఉ. సర్వజ్ఞుల సంస్కృతాంధ్ర సత్కవివరుల
గర్వాంధకుకవిదుర్మత
పర్వతపవి దక్షిణేమూర్తి లీలావతారయుతవిలస
భజింతున్
ద్వి. చెప్పమత్స్వంబులొకకొన్ని
చెలగుకతన
మంచిమత్స్యంబులర్థిన
మరియెరుకొన్ని
గానకవిరాజులకుకీర్తి
కలుగజేయు
మేకప్పులను మానుసుపకార
కుతెతలంప

వ. అని సకలదేవతా గురునమస్కారంబులును సుకవి తిరస్కారంబులును
విప్రనమస్కారంబులు సంగావించియుత్తరకాల
ఖండోత్కటంబగు భామావుద్విజయంబను ప్రబ
కరస్సంకైసనత్త్వాత్రి ఖండఖండంబులు నవరింపనెం
చియున్నతరి నెమ్మనుఖదినోదయంబున
ఉ. అంతర్నాట్యసమాధిని
కెంతతరీ మీరారిరువలగుణాగణములచే
వింతలగు బహిర్నాట్యము
లాంతర్యములనంచుగాంచి నందితినంత
ద్వి. తెలివాక నెలరేక కలకెంబుదత్తివాడు
కాముని సొర్పిన వెండికొండవాడు
పురములనిర్జించు చిరునవ్వుపవివాడు
నలతాంచుపైగులపలరువాడు
గొప్పమునిప్రసరంబాప్పుకుత్తికవాడు
బిన్నపవుత్రిక బూనుకరమువాడు
పులితోలునడుమున బొసగగట్టినవాడు
కరిచర్మచేలంబుగప్పువాడు

ఉ॥ మత్తమానిందితిమైత్రమలయజవాడు
వేల్పుబుధదారులకుఁదెల్పిగొల్పువాఁడు
వెలదయుగురుత్మైన
భావినపయునధోపసప్తదునేనతినిబూచ్చిభిత్రిరసం
జెసగంగ

మ॥ తరుశాకటూష్టివేష్టనా
శరసేగతచ్ఛత్రభరనాసరాఘభరనా
తరుసారుసాకరసారుసా
చరసాప్తసద్మవనమూరసాచసాహరిబాసీ

ఆ॥ అని ప్రసాము ఫూర్వకంబుగా సన్నుతించు
సన్నులపరమశిష్యుండు కరుణావామాక్షినటాక్షం
బునంగనుంగొని

సీ॥ శ్రీరాశిబాలకవెరవిత
మిూరినసేత్రిత్రకేసుమెచ్చితినంచుఁ
కూరిమి
లాలించివేడ్కతగనిల్చనిరెచుఁ

తే॥ మహోలానమూలినీమాధవియుస్వమనంగ
శ్రీంగారకావ్యమెసంగజేసి
గాశికాంశాస్త్రంబుకదులోకవింతమగా

నెనంయునేకాశావిభవమునరచించి
పరితవిల్లగకందపద్యప్రశతకంబు
నాల్గురంగంబులనలువుబరచి
మిూరినవేదాంతసారసంగ్రహశాస్త్ర
మమరంగవచనకావ్యంబుగాసల్పి

తే॥ చాటుశ్రీలులనుమరికొన్నిసంఘటించి
మామకాంకితమొనరించిమించిబ్రోవి
శాశియునత్కీర్తిగైకొన్నసత్కవీంద్ర
మధురవాక్సాంద్రశ్రీస్త్రయూమాప్పచంద్ర

తే॥ యభ్రరచియుంపవలనంచునెంచునేడు
శ్రీతితిపతిగానునసుజెతియుతులలబాము
నందుమనిప్పమహాచెంసెందమందలింప
గురునియూనతిశిరముందుకుదురుగొల్చి
నేనప్పుడాత్మగతంబున॥

ఉత్ప॥ భ్రత్రరకాసిబందం
బత్రమశ్రీతిగానుజేయసూపించునేడ
చిత్రబహారుండుతశ్రీతి

క్షత్రగరారెగదసత్కృతి బుధులెండెననలబలను

31 ఆశీవమయూర్త్రిదిప్పచరణంబు బువందనవమాచరిం చిన

శ్రీశసముస్త్రదేవనుతవిస్ఫవెలుక్రియే సుమున్నదా

గాభిషిక్తసత్రవేంద్రకృతిభావములందు మదమందుసత్పినీ

యాస్త్రిశ వెలుబ్బిలింపుగసునయన్నమదియన్లీ కవిత్వమందలిన్

32 అనుచుభయరుభ్రక్తికై వసగంగనదిగినంత

నవ్వమహాదేవుడని యానవట్లానదరమున

నలారతేనీపురచియింప మెప్పులు లప్పు

లన్నిమిన్నగా నెన్నదేనన్నవపురు

33 అతనివాక్సల్లంబు నైనసవ్వెయానందంబు తేంది

నవాడనై యుష్టింయు॥

34 మెూచిత్రములునా భాగ్యము

సూచనగావించి తనిన స్నిష్టముములుద్దై

రాయాచనశాయుకులమానీ

వాచామాధుర్యమెస్తవమామనుకృతులనున్

అదియెనుంగాక॥

35 భూనుత గాంగేయాపా

ఖ్యానకమంకూదయాంధ్రకవిత్వముల

మానితవిజ్ఞభుబ్జోపా

ఖ్యానములనుభవించుశక్తి మహావిర్భావంబున్

36 దత్తాత్రేయచరిత్రన్

సత్యగుమర్వాదరామసచివచరిత్రన్

చిత్రప్రకృతులుచేసిన

యత్యవలిపట్టెల్లమూకులయోధ్యపులగుటన్

37 నీకున్ సత్కృతిచమత్కృతి రెంటినర్పుటకు సంశయం

బేమనినని యూర్తిత పట్టపాతంబునను నిలుం

టించి ఎలిధమూనసమాధిసామ్రాజ్యారంబైన

శ్రీమద్దిసామయూర్త్రిభక్తిచిత్రానువర్తిగా

పున ప్రార్ప్రప్రకారతే బోరరూపంబున మది

యన్నమానసాంభోజముద్యంబునందంతర్పా

టుండైనయులబోపనప్లలతానందంబునంబెంది

నవాడనైయుంఠయింగనిద్రావిలాసంబున్సు

తన్మనంబుగావించి

ఖాంచి ప్రాతస్నానాదినిత్యకర్మానుష్ఠానం

బలనలవరించి తదనంతరంబున
పాండ్యభూమండలాఖండ యుండైనవి
బయురం చోళ భూబాని రాష్ట్ర
మండమండగు సాంబదండనాధాగ్రణి
తనయులలో మేటి మంత్రియగుచు
సంగీత సాహిత్య సంస్కృతాంధ్ర కవిత్వ
సరస భక్త్యైక మనమరదియగుచు
కాము రాష్ట్రు గోవింద యామాత్య
డను పమ విద్వత్ప్రధి కార్స సభను
నిండు కొలువుండెనప్పుడు నిర్ద్వంద భక్తి
సారసల్లాపములు మీరి చతురమతిని
భక్తి సేవయు రక్తి శ్రీపసు ప్రస్తుగుచు
శ్రీ విపతత్వంబు గోరు సంగతి నిదెలుప
తెలిపినవది వినిమురదము న
నలగోవిందామాత్యుడు నిసభికులా
పలుకుల దలంచి ననుగని
యులలోన రయుంగధన్యడితదగు ననుచున్
~~చిత్రపద వృత్తం~~

సంతతయోగుల విలంచెన్ సంతత భక్తి రమించెన్
సర్వంత గుణంబు భరించెన్ సర్వంత భయంబు
వారించెన్
ఆ సుచుదవులోన మహాత్ముడు కోసం చువారవిష్ణునిరి
విద్వన్నిధియగుల
శ్రీవర గోవిందమంత్రి శివరామయగా
రేవిళ్ళ గడి వినుమా
నీ ప్రైఖరి యేకపుత్రుని కి తేద్రైవన్
నీవు ప్రము ఘటించు సత్కృతికి నేపతి నయిత్వదనంబు
శంకరున్
ఆవిపరించె నింకనెలకడమి దలంచకే సుస్త్రదప్పినే
భావము మీర సల్పు వన వారియను క్లియునే
శ్రీ రాక్షియున్
కేవలభక్తి మయుత్వ లకలకీర్తి కారణాము చుసెం
చున్
కవివరులెల్ల సత్కృతి ముఖంబున నాత్మకులంబు
వారలన్
ప్రవరులుగాను స్తోత్రులను ప్రస్తుతి జేయు
చు సంప్రదాయమై
భవమత నిమర్త్యులాధిప్తుల వర్ణనశాయగను
స్తుపించిమ
ప్రవర సునాథుడైన మునివల్లభునిన్ మునుమ
ప్రాడైపదన్
సకలకళావల్లభుడై

ప్రకటాత్మజ్ఞానవైభవానుభవుండై

శుకయోగిరాజుకైవడి

సకలుష లోకహితవు నేంద్రుండలరున్ నీతిన్

వెలయగ వక్షిష్ఠచేతను

బలుదపవయున నీవు దొడ్డ బ్రుంహ్మారుషివనే

చెలగిన విశ్వామిత్రున

కిలపౌత్రుడు లోహితుండ వ్రానుండుకీర్తిన్

ఆలలోహిత గోత్రమునం

దలరున్ శ్రీ వెల్లఫ్రాకియన్నయమున్నె

ఫులవారి మంత్రి మనివైం

నిలపద్భవ దానధర్మ విత్తము దగుచున్

గాదయతా బళార్లై కంతేరపుడు వింత

పల్లి యంత్రి మంత్రి వరుడు వెల్ల

ఫ్రాదిరామఘనుడు బుద్ధిశాలిపిడుగు

గోపన యనంగ నాతని కూర్మి నతులు

ఘుప్పినా వర్ధంరుంబులను నారణంబులె ఫ్జిద్ది

వారు నల్గురు మతండ్రి వారి యూర్జ్య

సహాగి వస్తువాహనములు క్షేధన విభాగ

ములను చేసు శ్రస్త్రేకములు గను రాబు

సములనుండిరి తదనంతరము నమాది

విశ్వపతిరాయమంత్రి ద్యైవెలశి యాశాభ

శయస్సె యశోభ శయస్సె యనంగ లవిధనంబు

గాడెలను నింప నార్జింపగాద వారు

ననగ పేరందిరా సంతులైనవారు

చింతపల్లి ఫీడు సొంతంబుగా నేలు

మెనుచునె శ్రీ మంత్రిధనికుడగుచు

నచయ నుండు కవనన తనిసంతతి వారు

వసుధ చింతపల్లి వారు నైరి

ఆలవెల్లఫ్రాదిపట్ని గా

మిల తోలి కాసాచి యగు ఎనింపు నవచుర్

నెలకొను ఘరామువారు నైని

బలుసంతతి వెల్లఫ్రాడి వారై రన్నన్

శ్రీపతిరాయమంత్రి వరసింపన్నాడు గోపనకార్యవం
ముద్దై

యేలు ప్ర నవిలారి యోగబు పతేంద్రుని సాంద్రు బలంబు
సర్వలుబా

లోపము నవారించి యలు దురుగన ఫ్ ఘవి నాటము
డి సం

ప్రాపిత మయ్యెనా పిడుగు వారన పేరల సంతు వారికిన్

~~ఆ~~రామరాజు గనియెకు

మూరు లనన్నయముగోర మంత్రి శ్వేరునా

గౌరయమల్లయసుతుభా
కారులసర్వయలమగురిగనియెల్లప్రమర్

౧౧ అల్లపెల్లప్రాదియన్నయ గనశ్రీతి
రాజసంగరామరాజసంగ
నిరువురివలపెరువెనయుంగతనవయ్యె
సంతతంబు వారిసంతతులకు

౧౨ ఆ మహామానుభావుడగు నన్నయపౌత్రుడు గౌర మంత్రియు
దద్దమయు శోభరామయుడయుతాపవినాయుని దేశపాం డ్యుడై
ప్రేమమలు గాంచె నన్నమ ఇకిర్తిబనియుంచి వరామరాజు యా
శ్రీమకమఖిస్వదేశ వయుక్షిచేకొని నింపునతానిశాయచే

౧౩ పేరిమి నల్లమల్లసచివేంద్రుడు నాగన వీరమంత్రులన్
కూరిమి గాంచె వీరనతగుర్వమహా మారగ నాగరాజు కం
ఖీరుని మల్లధీమణిని పెద్దనమంత్రిని మాదనార్య కం
ఠీరవు నాగనన్ గనియెకీర్తివిచెలంగయుశోభరామయుడై

౧౪ మారంగవింగరాజున
సూరప్పనుక్రుష్ణయాఖ్యసుకవేంద్రుని దో
స్సారుని వాసువంతుని గనె
కూరిమి నామల్లమంత్రి కుంభిరుడుర్విన్

౧౫ పర్వతాధిపునకు గల్గు పార్వతివలె
పైడికంటాస్వయుండైన పర్వతయకు
పప్పురౌతా పాశ్వతమకు సర్వభూషైన
మగడు యావానుమంతయ మాతుప్పడయ్యె

౧౬ అలదంపతులమితోన్నతి
నలరంగను రామవింగనామాప్తమతిన్
లవిహమని నరశింహర్తుర్వని
కెవితయు శ్రీవెసంగగనిరిద్ధరణిన్

౧౭ ఆరామవింగసచివ్యుడు
పైరివదంబని చునప్పబాహుబలుండై
మీరిపవినాయు శ్రీమను
పేరందనుతంత్రితన్నవిభేఖ్యాన్నతుడై

౧౮ దరిశికుమారయాచవసుధావరకుంజరుడాప్తమిత్రుడై
మేరయగదేశపాండ్యమఖిమీరుచునాపవినాయుశ్రీమ్ము లో
గురుతరరామరాజుకులకోటమనోభయాపౌతుభూటుడై
నిరతము నాస్త్రికింపమ్ముడవన్ తగు విత్రము నారశింపమ్మ డై

౧౯ అన్నలమిన్నగురేఖా
రన్నయసుతమ్మైననారణమ్మకుపతియై

వెన్నుడు లక్ష్మీపతి యై
చెంసొందిన కీర్తి నారసింహప్పయ దనరున్

౬౪ క. ఆనారసింహ్మామంత్రికి
సీ. శ్రీమంతమారి యప్పమంత్రి మణినరహరిమే
ధానిధి వెలిగొందయుస
హ్మాన శ్రీమారయుదయుశ్రైరిధరణిన్

౬౫ క. నిరుపమ గుణశీలంబుల
గురువితరణకీర్తులందికులదీపకుడై
పెరయుచు నలవారియప్పయ
ధైరలక్ష్మీయుక్తుడగుచు చెన్నవహించెన్

౬౬ మ. అఖిలప్రాణిదయాసంబులనెరింగి
వేదాంతముల తెల్విదెలయగాంచి
మంత్రశాస్త్ర రహస్యమార్గములెగనవిచ్చి
పరమేశ్వరుని భక్తి ప్రబలగాంచి
సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథసంప్రదాయములభ్యసించి
చేకురంగయుక్తుల చతురుడగుచు
సకలధర్మములందు ప్రకటితమతిగల్గి
వరమంత్రులకుమేలుబంతియనగ

౬౭ తే. విశ్రుతమార్గాచితారుడై వితరణంబు
ప్రాణివాంఛిత భూమండలింబు నను వాంఛ్ని
గార్గ్యచేకప్పమలి గాంచిమును తవిమించె
మానధనుడు యాకొండయామాత్యమనుడు
శ్రీవిభుయరంగచాక్రము.

౬౮ క. హావరకరుణాకటాక్ష వీక్షణగురుసం
భావితగభాంతవరల
శ్రీవిభవుండు నరహరిమారుర్ తారిన్
బంగరువెలుగామలుగంటములు

౬౯ క. శింగారపువెండిరెలురయుక్షితిబిరుదుగమా
రంగనిసములుఖములుసంప్రతి
యుంగుగగావించెనర్మానారస్ప్రాండెలమిన్

౭౦ సీ. నతులేయునాకెంటునని యర్థివచ్చిన
నాదరంబున నన్నము మరబెట్టు
ప్రతిని త్యమలునలభక్ష్ములవచ్చువేడినగాని
వినువతనెంతైన నొసగిపంపు
తనకార్యమానిజేసినవాడుశరణన్న
వెరవకుమని తెలంకైలరిలిమెచ్చు

పదపద్మగద్మవలతే పరగ జెప్పెనవష్ట
బహుళమతులే కవులకేర్పడ ఘుంచు

౧౯ తే దాతలకు నెల్లనాదిమ దాతయనగ
సారతరకీర్తి ధవళితాశాతయుండు
సచ్చిదానంద సంధానసద్ధిరుండు
సజ్జలగపూజితనరహరిసద్ధిరుండు

౨౦ వరగురుపౌరుషంబున నలువందగ నల్పదినాళ్ళలక్ష్మి
వరవెలపాండ్యభూమిదళువాయరగు సాంబయగారి చావన్నో
తిరుపతుకీర్తి గైకొనిననిష్ఠ వహింస్తభై భవ్యుండు గూ
నరహరిమంత్రి కోరికరు గౌరసహరిసను రత్నందన్నుడై

౨౧ ధరలోపేరన్నదానో
శ్రీరుద్రత్వప్రసాదచిత్రకళితుండుసై భూ
వరలక్ష్మీయుతుడైయూ
నరసింహన్నానెల్ల పూజితనరహరి దనరున్

౨౨ ఏమంత్రి శంకరుండేసంగ భద్రాద్రిల
తైల నిల్ల సంప్రాప్తి నమరజేసె
నేమంత్రి కుశీలురు క్షేత్రపు నరిప్ర పద్మ
ములకు భద్రాద్రి కేమొనరజేసె

నేమంత్రి భాస్కరుడింపున ద్విజచ్ఛత్ర
ములకతిసంతోషములను జేసె
నేమంత్రి శుభ్రాంశుడేల లుములనేకులవలయ
భామినిహాల్దంయుంబు శ్రీముయుజేసె

౨౩ తే మరియ ఏమంత్రి రత్నండు నిరుపమాన
రాజమాన్య మహారాజపూజితుండు
సకలసన్నద్ధ వారమంత్రి పాండ్యసేవ సేంద్ర
సచివఘనతంత్రి దళపతి సాంబమంత్రి

౨౪ క పరిచుమన్నెలపేటు పావకలే వేయుంగ
భూచక్ర పరిగెలు ప్రక్కెపంగ
కొమ్ముపాదాలు చప్పరమెను నరార
దంబైన వెండి అందలములమీద
హెరుమంచి వలుప్పింపు టోంచులు చన్నాంద
కలికి తేలమరాయి కళుకులంద
జిలుగుపట్టువలు చెక్కె వెలుల పంకిపిలకల్ల
ను దుప్పట్లు కత్తియల్లాకల్ల

౨౫ తే విభవమురు దండగను ఖానివిజయరంగ

చొక్కస్వరూప ఘనంగ ఘనిచేత మిక్కుటముగ

దనరు నిరుపమ దానసంధాన ఘనుడు

మధుర దళవాయి సాంబయామాత్య ఘనుడు

సరిబేయరయార్వాయసాధులా భానుతేయా

ఘుటియించె నెవ్వడు ఘనతమీర

వే కృతం బాపురిపేకు వాయానంద

రాపునెవ్వడు రహినంచె

శైవసూరి సంబురాబయుగారిత్రియువాళ్ళ

సంధిశినెవ్వడు శక్తిచాళ్చె

సరుపద్దివేల్పుంయువారువేల్లుక్రంబు

కనిగొల్చె నెవ్వని కవిమబవు

సేతకుతగు నాబిబితపైకిన పల్లదారి

సత్పసంయుక్తగుణవారి సత్పవారి

తిరితమ్రారి బొర్పూదికులబలారి

సదుపకారి శ్రీదళపతి సాంబశౌరి॥

వేదశాస్త్ర పురాణవేదధరామర

లక్ష్మీతాగ్రవారంబులను ఘటియించి

హారిహారదేవాలయస్థిరగోపుర

ప్రాకారసమ్మంటపములొనర్చి

సర్వవదాన్యభాసనసంహితసరత్రాస

రక్షితపాదశాలయురచించి

సకలదేశాగతజనపునోరంబున

ప్రసారాష్టదానసత్రములునుంచె

రఘుపాణిరత్నశాలిశారామకూప

దీర్ఘికాతటాకాదులదివ్యములగను

కరముసవరించె కీర్తిదిక్కులవెలించె

పాండురదళవాయి మేటిసాంబయాశౌరియ॥

తనఖ్యాతినదంచెలంతవినినోటంచెంబటంబాప్రకర

ఘనవర్షాంబుధితీరవప్పణములార్యాదాదిశ్రీరంగ

ప్పిగావయుకేరళపట్టణంబులనుచిట్టాడంగనుత్తుం (గకీ)

ర్తినిగాంచెక్షితిసాంబపైన్యపతిరయుద్ధేత్రుత్రుతాప్రా (న్నతిక)

అతనాటూంబుప్పుభృత్పలోవనతులమతుల

చతురతలమించిసతులలసన్నుతులగాంచి

సుక్షేత్రంబుల నలరించి సుఖ్యాతి నలరుచు
తిరుపతము మీరుచారుకీర్తి నివహించి

ధాత్రిభారద్వాజ గోత్రాంబునిధిలక్ష్మి
లోకైక విభవమ్ము లొమతనయు
శ్రీ శాంద్రి మంత్రీంద్ర శీతాచలజగంగ
యలనవద్య రామభక్తి సంతరంగ

అన్నదానసమంచితాన్న ప్రాణ్ణాంబుదకు
సత్కీర్తి నిర్జితశారదాంబు
భువనస్తుతాదార్య బుధకల్పవల్లికా
పరమపావిత్ర్య సద్వ్రత సుత

అమితసౌందర్య జితదర్ప కాభ్యనేత్ర
దీప్తపతిభక్తి తారుంధతీవధూటి
యగుచు నలతిరుపతమ్మ తానాత్మపత్ని
చెలంగంగ వన్నరహారుడ్వదలరు

అల నరసారి మంత్రీంద్రుడు
సలలితము తిరామలింగ సచివ్వని నరసిం
హ్మాలలాము శ్రీ పూర్ణనినను
కవిత శ్రీరామయుసాంబ భుననింగని రెవు

దీనావననిధానదానచణస్త్రీయా
సంకల్ప కల్ప పంచకము నంగ
కళ్యాణ నక్షత్ర శోభిత భువనిలా
సర్వస్వ రబాళపంచకము నంగ
సంగీతసాహిత్య సర్వవిద్యానిధిక
సమలుదయలప్రాణపంచకము నంగ
దేదీప్యమానసత్ప్రబోధివర్ధిత
శంకర వస్త్ర పంచకము నంగ

కార్య కాంత్యయు ధవర పంచకము నంగ
చలగిరామలింగ నరసింహ మంత్రీ దేవ
రామన సాంబయు నిష్ట భక్తి బూనుచు
నానరసారి మంత్రి చంద్రుడలరు

పరిణయం
~~పరిణయం~~ ॥ పరమేశ్వరాంఘ్రి సద్భక్తి మీరగగాంచి
రామలింగారుడ్వుండు రవిం వహించె
గోపాలసద్భక్తి గాంచె వేదా నారసింహావ
మాహాత్మ చెంద్రు దిం పలరగాను
దక్షులకేమయాంతి పాదాబ్జ సద్భక్తి నన

శ్రీ మన్మధి ధానుద్భై క్షేత్రనౌనర

(శ్రీ) రామలసద్భక్తి చెందెపొందెడు సత్పి

రామలరుస చిప్రడు ప్రభవియుండు

శ్లో॥ సర్వనిర్వాహకప్రౌఢిసాంబఘుసుడు

వెలయుగను పుత్రపౌత్రాభివృద్ధినమరు

వైరిమదహారి విప్రులపై భవవిహారి

మానితము రారి నరహారి మంత్రి శౌరి

కం॥ ఏమతన్మాత్రీసపాలన

కావతరయోగిజనభావనాతీతు నతున్

జ్యోతిస్స్వరూపు నకలవి

ఖ్యాతమమహాత్మ నకలసచ్చిదానందు నతున్

కం॥ సతబుసచింతామణిశిర్

తతనిబుతేబుః ప్రారాజితసభామణిశిర్

శ్రుతిశతసిద్ధాంతవచః

ప్రతిపాదితకారజాదివరగురుమణిశిర్

కం॥ ప్రవరవ్యాపారునతున్

సవనముక్త్రాహారునకలఘనవిహారునతున్

భవభయసంహారునతున్

హారిత్రయరలమధురసధారసాహారునతున్

వేదములక్షేత్రునతున్

కం॥ స్థితిపొకలమన్మైకాప్రభాక్షేత్రునతున్

కలయిలమవిరాపూత్రయాంగ

స్థిరమశిసిద్ధ్వసనప్రభుక్షేత్రునతున్

కం॥ నిరవద్యునతున్ నిగమాం

త్రరహస్యద్యునకలమానితవేవద్యునతున్

పతివచితావిద్యునతున్

పరమాత్మజ్ఞానదానపటువిద్యునతున్

కం॥ మదిపానుగమ్యపైగలది

విదివలమ్యగమానినమ్మిచివిరప్రదారతున్

బదనందబిగియుగమ్యన

బిడుతనేలన్ గలిగుహౌరప్రదేవరతున్

కం॥ నలిపమతిజాడవయతపసుల

కలఫలకలకలనుదేర్పదగునేర్పరిశిర్

తొలిపలికలపలికలలో

మెలకువగామెలగునబుమెలార్పరిశిర్

శ్లో గురుకౌరవముగుళ్లోత్ప్రకరం
కరమేధుధాకరకులంబికాగతిక్షత్రితిర్
నరమూలపాటునగరీ
వరమధ్యసాధినవీర భద్రాక్షత్రితిర్

సీ సకలాధారునకప్రమేయునకునానాసాగ్రస్థితిభూ
క్షితిగ్రంధిత్రయభేదనాఖిచతురశ్రీరాజయోగా (తద్రు)
త్తకులవిజ్ఞానికఖండపౌఖ్యదక్షుమువ్వామార్గముఖ్య (దిన)
రికెపంరక్షితదేవవేతానితతికిర్ త్రిదళ్షిత్రేవయూర్జిత్రిర్ (ప్రచా)

౧౦౦ అంకితంబుగానభ్యుదయప్రబంధరాజివేద్య
నారయునర్వంబునానభానుమత్యభ్యుదయం
బునవేలకధాసృష్టిధానందచెప్పెదవిన॥

౧౦౧ తే సారవరసైమిశారత్స్వకానకాది
మునులుపూసునిగనుగొనిముదవినిభక్తి
ముఖ్యతల్లకులకారణంబైనప్రాప్తకధను
దెల్పమనివేడిసనతడుదెల్పెనిట్లు.

౧౦౨ క వైతాళీంద్రులారఘుటేమూత్స్వేప్రణాళది
సత్ర ధాసారత్రసంగములను

నేనరింగినవెల్లనిరుపమస్థైఖరి
వినుపించెదయొండెనేచెప్పుమారర

పెంచిదియుకాశికాఖండంబుదెలుపుచో
విశ్వేశమాధవవిష్ణురాజు

దండిభైరవదేవదశనాథబానువే
ముశికక్తికాంబికామమహిమలెసగ

౧౦౩ తే మందలించితిచాతుర్యమందగాను
శశకమశకపిపీలికాసమితికైన
మరలగుబదసైనశివరూపమనుచునింక
సంతతేన్ననసెలంగల్లువింతకథలు

౧౦౪ తే అయినకాశవింతకథయొయున్నదిదివినుడు
మందిటోత్తరకాశికాఖండమనగ
నద్భుతంబునకెల్లనత్యద్భుతంబు
శాంతిధరులారమునినికాకాంతులార
అదియుస్థ్లంపేని॥

౧౦౫ క ముఖ్యదమితసారమహిమలదనరాలి

ఖ్యాతవేదస్మార్త చేతవిహారి
సకలధర్మశాస్త్రాబ్ధి సంధిల్లఁగ వహించి
వరపురాణేతిహాసభూతివరులఁగాంచి
విలసత్ప్రచేతోబ్ధివృద్ధి నెవెంపొందె
ఘనసదాగతినెప్పుగానుచెందె
నవముపాపద్మాసుభవసంపదలఁబూని
నిరుపమ సర్వజ్ఞ గిరిశుబూని

౧౦౬ తే. ఆశ్రుతిశాఖలపట్టణోద్వంత వృత్తి
అంతయను గణ్యి విభవంబులలరనుండె
మండలాఖ్యతి నందు యు మండలయున
నర్మదాతీరమున నుండు నగరమొండు

౧౦౭ చ. మెఱుపుగమేరు మెఱుపు ఖని ధరముల్ తనలోపల నుండ చంద్రభూ
ధరములనిచ్చి కేసనస్తనమత్కృవదీరగవేలసంభ్రమా
వరగిరిలోను జేసకొనుతై ఖరిమోపను చుట్టిరాపు ప్రపద
ప్రాకరవరక్షేయము మందముగ ప్రాల్చనగాధబులాకరంబునై

౧౦౮ ఉ. అంబరచుంబులై వెలయు నప్పురి భంగము కొలఁకాంములా
యంబరవాహినీవికసితాంబుజములే వలనాప్తనెంచెమో

దంబున దేవతాధిపుని దంతిబులంబులగ్రోలవచ్చుచో
తలంచిని బట్టియూర్చునను మదోన్నత భూమిభృద్దరాతి నవ్వైగన్

౧౦౯ ఉ. వీరులుయుజ్ఞమలు వేసలు పువిప్రులు గోపురమెుళ్ళకుల్
గారములల్ బులంగు కేనకాంగులు నాపురిగోపురాగ్రశృంగారితసాలభంజికలకాంగిపచ్చెబ్భ్రమింపగానవే
చేరిఖరవష్మయంబుమురిచిష్టేకు బిల్వరువారినచ్చరుల్

౧౧౦ తే. ఘనరుచివిచిత్రపాత్ర శృంగారములకు
వరసుధారసశ్రీలకు నరయుకార
కాములు విబుధాశ్రయంబులైయువురవ్వేల
మందరములలక్ష్మనప్పురీమందిరములు

౧౧౧ ఉ. తలతళమంచుమించు డాగి పట్టలుగుల్లైడులాతబూతికెం
పుల ప్రతిబింబితుండగుచు పొల్పుగ చంద్రుడనేకరూపునిం
దవెగను పప్పుయష్మగుల ఖాసిలునప్పురిరాగ్రవీపవళుల్
విలశిలుచంద్రకాలలను పీరులనెప్పుడునప్పురంబునన్

౧౧౨ తే. అరులేదకేలరావనేకరములు
పురవిబులక్ష్మీకదుగదుములవవెరన్

మరుదుచ్ఛ్రిత పతాకాం

బిరుదములు విలసిల్లు విలంబుపైనెన్నెడలన్

౧౦౩ సీ బహుళ సుబంత తిఙంత పద చయ కావ్యవర

చయరుంగాంచితానేక శాబ్దికాళి

పరమాణు నిర్ణయ ప్రాబల్య సంవాద

తతతార్క్య చాతుర్య తార్కికాళి

వివిధ కర్మాధికృ విజ్ఞాన కరణాక్తి

మానిత ప్రార్థ్య మీమాంసకాళి

శాంతి శాంతిని దాన తత్త్వమణి పదార్థ

తత్త్వసిద్ధాంత వేదాంతకాళి

౧౦౪ తే యంత్ర తంత్ర రహస్యజ్ఞ మాంత్రికాళి

యాయురభివృద్ధికారకాయుర్వేదికాళి

గానవిద్యా విశారద గాయకాళి

భూసురవరాళి యెప్పు నప్పురమునందు.

౧౦౫ సీ శ్రీ వత్సర వత్సిత చెన్నొందగవహించి

దానవారిత్వంబు దనరగాంచి

హృదయ పద్మా మెదమెనయుంగనువహించి

వరపోత భాస్వదివందమలుగగాంచి

గోత్రభూధర శక్తి శోభమకొందగవహించి

రాజవంశోత్పత్తి రహింపగాంచి

చక్రరక్షాభిబుద్ధి సంధిల్లగవహించి

సప్త భామాసక్తి చాలగాంచి

౧౦౬ తే ప్రథమ తత్ర్యావతార ప్రభువులగుచు

సకలలోకప్రసిద్ధులై సకలమహుల

పేరు ప్రఖ్యాతులు నతులు లసుకమారులనగ

రాకుమార్లు ఉందురు తత్పురంబునందు

౧౦౭ మ కలధౌతాచల ధర్మవాసములె సంగన్ గాంచి శంభుండుని

చ్చలు భక్తిలో ఘనశీలు దయెన్నినను చున్ సర్వజ్ఞులై యు
త్త్వముకిన్

కలధౌతాచల ధర్మవాసములె సంగన్ గాంచి వర్ణింపరా

బవిమిన్ సంపద తెచ్చుగాంతురలమిన్ దైత్యారి భిగంవ్యా
తులై

౧౦౮ చ ఆవిరళ భోగ భాగ్యపరులై నవధాన్యములం ప్రత్తిబు
లిక్షురిన్

దవ్వ పరిపాహ్చ పంపిడి తర్ఫిల రాసులు రాసులుంటంగా

సవిగురుత వేయు చూతవిలెనావరగొను యుమిందునందు
ఛవి గని గంధువేది యుకరంబని పల్లవపు రజ్జులెప్పుడుక్

౧౧౧ క ఘనత వసతుల కవిత వారి
ప్రనతగతులరా ఖువాంసభవారావో
ఖనిత వునొభ్రిత సొందుచు
దనరు దయూ స్వాప్త్రుల నరధచ్ఛుల చయ్క్

౧౧౨ సీ అతులితదానసన్నతిమహోత్పు సుఖోన్నతిభూత్రద (గ) సం
గతిబవాచుంచలాక్ష్మితిని గాంచి ఘనాఘనవామసామ్య తక్
తతరనారంగ వైరివసుధావరశేఖర భీవరంబులై
స్వాతబలకాంతదంతపరిశోభితదేహముగాన్పునప్పు రిక్

౧౧౩ ఉ మేరుపుచుప్పునెక్కి దినమెల్లను పూర్వమాయయంబు లాభుతం
జారయునెంత తేదనుచు నప్పురి గొప్పగనాయితెబ్లు బా
మేరుపువెన్నెలైనచిటిమిటిపడి బుట్టునురెప్పి వారుసన్
సారెకుచిత్రసంగతుల సామ్యములేదయహాంబుధా యుగిక్

౧౧౪ సీ అమితళ్లేకారవమును పొందగను గాంచి

కమలాభస్వదయమై భవమునగాంచి
దీపితవౌతిమత్తేభంబునను గాంచి
మరుదురుశక్తి వైఖరిని గాంచి
విస్తారితానంతవిమలకీర్తినిగాంచి
కమనీయమిత్రసంగతిని గాంచి
రమణీయకృతావమహారాయభవృత్తినగాంచి
పౌరుషగుణామమహవృత్తి గాంచి

౧౧౫ తే యుగ్రమూర్తి క్షితీస్ఫూర్తి నత్యుగ్రులగు
విమతపురవారుమైమీరివెలయుచుండ్రు
వేయుకోరలు చెప్పనికోటలనగ
విబుయరుబిరుదాంకితార్ధుయులవేపరభయులు

౧౧౬ తే నచ్చలమువింతవింతలపుష్పలలర
చూపిచూపుకొప్పులమేయుసెలగసుకొండ్లు
సమనములు కొండ్రు తమదైనసుమనముల ను
పల్పిగను చోయ పుష్పలా వికెలువేయు

౧౧ తే. కచ్ఛప మకర పద్మ శంఖ వర ముకుంద
ములు మహాపద్మ నీలములె బోలె ప్రపొంద
బంధుర కరకంఠముల కద్వి భాగ్యనిధుల
లంబు లమనుండు కుబేర లక్ష్ములనగ

౧౨ సీ. లలిచెప్పుడు కేమలాకరంబుల నేదియాది
వీథుల విహరించు వేళ వలన
రతుల వలశిన శృంగార వరులు పొగడ
మల యుమహారుతకోటము లేమందగతుల

౧౨ క. పలుకులచే చూపులచే
చిలుకల మీ కములను దరము చెలువము రంగా
నలప్రతి నిశాభిపాలిక
లలరింతురు మంచి వెన్నెలయు వస్త్రములన్

౧౩ సీ. తొగరు ఛాయల మీరు చిగురాకు లొకవంక
నొకవంక గురుపత్రనికరములను

చిరుసుగనను పక్షివిరితీయుగ్గలొకవంక
నొకవంక ఫుల్లప్రసూనచయంబు
నలరారు మెరకాంతులగు గుత్తులొకవంక
నొకవంక సత్ఫల ప్రకరములును
నిగ్గుతేనియలు తెంపు దిగ్గించులొకవంక
నొకవంక కమ్మని నీ ప్రకటనంబు

౧౩ తే. నగుచు కలకపిక శారికా హంసచక్ర
ముఖ్య నానావిహంగ సమూహ వాక్యి
శేష కలితాంతరంబులై చిత్రగతుల
నమరు నెప్పుడు నప్పురి నారామవనుల

౧౩౦ క. యారీతి నిబహువైభవ
సారములకేమర మహాభిరామ భారిష్పురి
గౌరవము గాంచి యలంచిత
భూరమణీమండలములు నప్పురవరమున్

౧౩౧ క. ఆప్పురికధిపతి యైనరిపు
భూపాలక మకుటరత్న భూషితపదుడై
శ్రీపతి కరుణాకరుడై
శ్రీపతి రాజమురు రాజశేఖరుడనగన్

౧౩౧ ఘనవమునులరథలకేయస్సేల

భువనాధుండెంపగుదానజాలవమ్మత్యవయత్రై

తనుజేరకొన్నియుంబుద్ధి

కవదురురత్నకరాఖిన్నైకొనెబుగతిన్

౧౩౩ విమతభూపాంభోబువిభవంబులడగించి

పరచక్రభయములువేర్పడఘలయించి

హితచకోరామోదమెనయుంగనెవరించి

శ్రీతత్రైరవమ్మహాక్రిచలగనించి

చోరాంధకారసమ్మర్దంబుగావించి

సాధుతారాభిరంబునమగించి

సత్కీర్తిచంద్రికాసారములెమెరయించి

ఘనహ్లాదంబులుమీదగాఘటించి

౧౩౪ సారసారంగరుచిరాంకశోభివైయ్యె

సంతసత్కళాకారుడై సంతతంబు

మహితసర్వజ్ఞవెతాళిస్తైత్రమహిమమించి

యలాయమవారాబుదీపించునవనిలోన

౧౩౫ అలభూపాలునికీమలోశివగిరిఖ్యాతాగ్రహారంబునన్

వెలయుంగాపురముండుశంభుడునుపత్నీదేవ్రుదాతండ్రు

చెలుదారిద్ర్యదశన్నతీసహితుడై సంతోషమూపంతనే

వలినన్ గ్రామనకీర్తిరాయసునుచుదురావరప్యధన్ బెం దుచున్

౧౩౬ కడుకావిధూవతినయునిసంబంధించి

చినిగినపంచెచంకనుగదించి

శివభ్రాబుగరికేతెశగవిలాదకేవించి

భూతిరుద్రాక్షలింపుగధరించి

త్త

కంధప్పచుక్కనందంబుగవహించి

బుధమాలకనుదికెలసంగ్రహించి

దర్భపవిత్రంబుదగననామికనుంచి

పంచాంగమెడమచేపరగగాంచి

౧౩౭ పారవారయుపంచుఘ్రకిలోననదినంబు

ప్రతిగృహంబునుచొచ్చితప్పకనుచుష్టి

చుమ్మిదుర్దానములుబట్టిపట్టిలేమి

దానవీరమవేసారితద్విధిఖిలండు

౧౩౮ అవమానంబులకెల్లనెల్లచెపలవాన్సవారక్రమ్మద్భుద్ధిసం

భవఖేదంబులకావికారనామమ్రుడాబ్ధిధాత్రిస్మృష్టిభూత

మావికారంబులకున్నిత్యమ్ముమదసవ్యాపారనాశైకహే

తుపుంయుండుద్కొరగామిలేమిదలపన్దుఃఖాకరంబైతగన్

సీ॥ వరలక్ష్మియుతుడైదయావరితుపైపాదాబ్జభక్తిచేతా
ధరణీనాథులనాశ్రయించినను పాదానంబున్నైతంబుచే
కలరనీదారదరిద్రుడంతయుయతిస్త్రీరంబుపుల్లోక
ము
దరయన్ వేదవిదపాపకర్మఫలమేయుంచుదైబుల్ డిం
బుచున్

గీ॥ ధనవంతులియన్న్గావల
ధనహీనులజేయువలయుతపమునిబలుకన్
మనుపచనవలాత్మలోపల
దనరగనలాపించినిశ్చితంబగుబుద్ధిన్

గీ॥ తపమునరింపనేకలుగదు
విపులశ్రీవైభవంబు పృథ్వీస్థలిలో
చపలతచేకనుపుమునను
చపలాక్షీతప్పుయత్నసరణికినినన్

సీ॥ వేరాహాంవలనికాష్ఠబంపబునియావిప్రుండుపుర్సాగనిం
పారన్గాంచెసవిహారలక్ష్మితలతాప్రాంచత్సభీరంగమున్
నీరేఖప్రియబంధుసైంధవబుత్రాన్తపత్రియాభంగ
మున్
భేరీనావలసరక్షుకర్ణునదభాగ్యంభాసద్రరాజ్యంబుగమున్

అంతటు॥
సీ॥ అంతట॥ వరవిందాసత్రినతండునేకపదుడైవంచాగ్ని

మధ్యంబునస్థిరుడైవిల్చుచునూర్ధ్వబాహుడగుచున్
దేవిన్ ధ్యానింపన్ గుసౌహాస్థిరుడైయుగ్రతపస్తపంబున
కవేగన్ వచ్చితామెచ్చిస్థిరుగాన్ శాశ్వతలక్ష్మి నిచ్చెను
యన్ తచ్ఛిన్నకృష్ణపక్షంబుగన్

సీ॥ ఆయనిబునియంతభూమిసురదాత్మనికేతనమునుగ్రహో
రవం
బిమనటనంచుకానకవన్ పరదేవతవల్లసంపదన్
బడసితినకారణంబులనుపాతరలాడగవైశిమేలు
దశ్రై
స్థిమముగమందితప్పతిప్రఫలార్థదయన్ గనేనా
థువీధిలోన్

సీ॥ కనియామెడనుదిగ్గనెచ్చెలులువేనన్ గాల్పవచ్చులనే
నున్
తనరత్నాభరణాంబరంబులను చిత్రంబందగాదాల్చితా
వినయుంబొప్పగనేగియావిభునికుప్పెల్లారగాదెప్పిల
ధినవీనాభ్యుదయంబురమ్మనుచునంతంబాలప్రా
ర్థింపుచున్

సీ॥ పిలుచునేప్పాయిరమ్మయుప్పితికినంచితపోగరిష్ఠ
న్
చెలిగినమహాకసాధ్వియిలచెప్పగమన్నదియుంచు
నాథున్నన్
పలరగసమ్మతింపుచునపారసుఖంబులనందజే
యుచో
ధర
నలశ్రీసురుండుముదముందుచునుండెను
ముందిరంబునన్

యుష్మందువరిన్॥

సీ॥ ..తిరాయునేనాథుకేయుపిలుచన్ పతివద్దను పలుదల్లాడు చూ

సుతుడొకడైన లేనియుడశేషాఖిల దెంతటికన్నగల్గినన్
కులమతకవులు పుత్రవంతులకగుర్కము నకెల్లు లభించుచున్ చుటా
వెతవెవిడెలాపబత్తైమును వీధుల బాయిలకర్ దలంపునన్
శ్లో నెరికెరులావ నాబ్బములు నవ్వేటలర్గ్రాను ఖుగ్గునిగు లర్
చిరువగవులె చెలంగగను చిప్పగపాటలమల్గసిల్లి చుర్
తరచుగ తళ్ళు చళ్ళలను తప్పక చలాచుచుమలిద్ది స్థాపలిర్
వారువుగబల్లు బాలకులలనందినవారసత్తారల్లా రంరుర్

గ్రా అనిపుత్రవాంఛ దెప్పెడు
తన భార్యను బూచి తాను తలచిన రీతిన్
దవరంగ బత్తైనంచును
ఘనవరెయోంగములనందె యుల్లాత్మ సురుడంతన్

గ్రా పతినూరడిల్లబల్లుచు
మతినందుకు తగిన సూక్ష్మమార్గములొలలా
నతికులతులే మండదనరయుచు
ప్రీతిపరదేవతెయుసగుచింతితముగుచున్

గ్రా సా శ్రీవిఠదాస్య బుపశీలుడై మహితలక్ష్మీ యుక్తుడై పుత్రవాం
ఛావంతుండై (డయు) శంభుడంతనునిబుసాన్వింటంబునందిష్టమై
దేవప్రార్థనలన్ ఘటింపుచు సదాదేవేంద్ర భోగంబునన్

తావర్ధిల్లుచునుండె మెండుగను మోదంబొప్ప పెంద్లాము సెూర్
యుల్లవివారింపుచున్నంతలుడు"

గ్రా చ కళుకుల లుషేరమిూరెడు ముఖాబ్జము వెల్వలబారె నూర్పుల
గళ్ళవుగబుప్పె చన్నెనలకప్పుననుచిప్పెతెమందమంద మైత
ళుకులనెన్నడలెపొదలె కొరికెవేకికి తెత్తెసెమ్ములున్
బకులవయి దొచెనాపతికిపన్నగగర్భము సంభవించినన్

గ్రా నెళ్ళెచ్చిన కళెచ్చెను
కళెచ్చిననీరు బుగ్గమైపడి నుండెన్
బళ్లిపేబుముధరమందవి
నలరెడుమమహామాతికయుముననందప్పతికిన్

అప్పుడు॥

గ్రా పేవేళనెమిగావలె
నావేళనదెల్లదెచ్చి యతిమెూదమునన్
యూవిప్రుదిచ్చిబ్రోవగ
నావనితకునిండనమ్మెనవమాసంబుల్

గ్రా గుబ్బలుకెడుపునుపెరుదును
నుబ్బనగనికానునుబ్బసొగిబిత్తరికిన్

బొబ్బ పడె నతఁడు ఘోరగతి

కబ్బిన పరాభవతంబు గ్రైకొనబు గతిన్

౧౪౬ ౩ అంతయు నెత్తైనాడుల నతి యలారయు పెలుంది నపిత్ర
పెద్ద లా

కాంతలు బూచి యూరడిలగా బలు మారును తుస్త్రరింప్ప
చున్

మంతశిరోదయుంబయిన సూత్రము గాప్రసవింప జేశిరా

కాంతను మంత్రసానులు సుఖంబు గవాయుని రోధనత్రి
యన్

౧౪౭ ౩ వేపచవులు రుష్ణ వస్తువు

లా పడతికి విచ్చి ధ్యానినప్రుడు సంతిన్

జీవింప జేశి కంకయు

త్రైవాసన కబ్బు బొందవారుంచిరయన్

౧౪౮ ౩ కడు వడి ప్రత్తోత్సవమని

పడుచులు వివరింప యోదభరితాత్ముండై

బెడబెడశంఖు డు నర్మద

కడతేగి ఖులంబు లాడెత్రిమ్మరవచ్చెన్॥ ~~వచ్చె~~

వచ్చె - -

౧౪౯ ౩ తనయుంటను గూర్చుండుక

ఘనవేత్తల పిలువనంపి గ్రహగతులే బా

లునకెంప్పు లున్న దను చూ

కవికరవుల నభూతకంబుగని వారంతన్

౧౫౦ ౩ ~~అ~~ంత బుభూతకంబు మరియే దొరకైనను వేదవిట్లనన్

శాంతము లౌగ్రహంబులు నిబూల రసులనుచ్చా
సలన్

సంతతమై భవప్పురణం సంతసమందుచునుండిరాత్మన

స్వాంతరమూచిరాయువుల నందియు సౌధను డాను వీడలన్

౧౫౧ ౩ మరి పరమ తత్వ యోగము

కరమరుదగు వేద శాస్త్ర ముననిద్యాపై

భి ~~మ~~రి పై రివిబుయుశత్రియులు

పెరయుంగను బూసు నితడుమే ధానిధియై

౧౫౨ ౩ కోయి మార్గ్ర ప్రకాశుడై కామరు డమర్ఘ

కతన వానికి పరిధిగా నుతగును

భాను మంతుడంచును బరగననిన

వారల కభీష్ఠములొసంగి పనిచె నతడు

పెంచియయు॥

౧౫౩ ౩ ధనధాన్యంబులు వస్త్రములు పశువులున్ ధాత్రీసుర

తనరం జిల్లగనిచ్చి భూతపతి మోదం నాము త్కర్షంబు మీ
రసుగా వించెను శంభుడా శిశువుకున్ రాజిత్య యూపంబు
జనపులు లేమెచ్చగ నాకుమారవరుడెంచంగాంచె నానాభి
౧౬౮ వ ఆమితానందము లొంది యూర్ధ్వ బుధు భార్గవ యుక్తి ద్దైయుండగా
రిమి మోనాసతి యల్లవేళలను బాలున్ సావధానత్వయు
క్తి మయున్ ప్రోవగ మార శేఖరుడు సౌందర్యంబునందె
పమ మున్నంగను లేకవర్ధి నిలన్ సంపత్ప్రసారోన్నతిన్
ఆట్ల పోషించు తరిన్॥
౧౬౯ వ బాగిరత్నంపు మెరుంగు కంబములచే చెన్నొందు సౌన్నం
పుగసాలన్ మునుపీల పున్ గొలుసు తొట్లం పొత్తులందుం
పు గవబాలు నిలాలి లాలి యనిసంతోషంబు నంతల్లి
పగనిద్రింపు చుసాపు సాపు మని లేవన్ బోరు బెట్టింతలిన్
౧౭౦ క గురపాలమున నమంచు కలంకుమ చుక్కదాలె
కరుణారస విలాసగరిమె దెలుప

రెప్పలందవి డేరుచు కప్పుకొను చుకొనిగ్గ
శృంగార రస రోచిర్కవి దెలుప
వాతెరపై నంటు పాలచారల చ్చాయ
ఘన శాంతి రసల సద్గతిని దెలుప
పాణి నఖంబుల పద్మాల తుత్తు కాంతి
తీవ్ర భయ భావ దీప్తి దెలుప
౧౭౧ తే తనకు సహజంబులగు భావి దశల దెలుపు
నైపతిని నవ్వ మాటికి పెట్టి తదిలా
తరంబున్న నమంచి
కారత్న ముందు దాదుల త్రాంత ముక్కనిచి
పాదలను యూపసొంకచు బాలుడలరు
ఆయులనిదురించి లేచినప్పుడు॥
౧౭౨ వ పొరలుం బోరగిలున్ పడిన్ బురుగు నూరప్పలే మోర గూర్చుండుని
బరపున్ బరువ్విల బోగియాడు వి లుచున్ త్రాలున్ పమ శిర్ లేచుత
త్రరవెయుందున్ మెలమెల్ల నేనడుచు చక్కంత్రైగం టులన్ దైచున
బ్బరమందంగను బాలలీలలను బూంపున్ బాలుడంతంత ఫున్
స్తాడె క్రెంపుల రావిరేకు బుబిత్తే వప్పవి గోరుమ చందమాపు సా

త్సం ప్రసరాలుగా బులులగు నావెయుల మూరెరవ గచ్ఛెలంది
యుత
పొం పలర్కగ బూచిబలు పెరాయు గమత్పిబదంగ బూ
చువా
రింప్ర నవ ముద్దులాడగ చెరించు నపావడు బాలవీలసేం
౧౨౦ విద్యలు విద్యముస్న తదు వేదుత చేతులు నెత్తు మాత్రుర్
ముద్దులు ముద్దులన్న మెలగ మరుల్ మెలగ మరుల్ గదెయర్ను
చుక్కనుర్
సుద్దులు సుద్దులన్న బలు జోరల్లలు తేల్ బలు తేల్ మాలం
గగా
ముద్దుల పప్పి దిప్పతనముల్ తరిదంత్రులు బూచినప్పి
గర్
౧౨౧ తెలరులు చవింపత్రెంబె మంతుంకము చుక్క విందు
జొల్లువా
తెరను బునింపకన్నవలదీరు చుకౌతుక నీరుకొమ్మపై
కరువడి నావళింప నల బాలుడు పొరిడు దప్పిపైబా
బెరయు గగప్పి బలెకి తెలురు బెప్పును పప్పులు బెప్పు మంబా
గర్
౧౨౨ నాయుగు పంపత్తెప్పరవము॥
నీవీలర్ బ్రాల్పి రతులనింపు ఉసొంప్పవె
బాలుకొనవల్లి దంత్రులు
రుచిం పొందర్
పాలింపగ తప్పు మూరవరు ~~లాదింపొందునర్~~ .

భానుమద్విజయం — ౧

Eta was here inserted at my suggestion

౧౨౩ అంతట తంత్రి చేత మతదర్భకుడై దేవయై టనస్త్రా
ద్వంద్వ గుణింత మెర్పడగ నభ్వ్ర పమైయు పనీతు డౌచు వే
దాంత ము వేదనాస్త్ర సమా తంబుగ నైష్ఠిక యుండ్ల మిహాదస్తా
తం.త ~~ం తన నంత~~ యు దప్పకుండగ స్తంభంబుగనే ర్చె పదారు
యేండ్లకున్
ఆ పవు ఏరుంబున॥
౧౨౪ వెలుగ నుండు నెలకే తేయ ముర్ర్వి హారుప్చె చెలంగ
తను దంపులను విప్పు తళతెసంగ
చెక్కిల నెలకనిగ్గు చక్కగా పొందలంగ
కెంమ్మోవి వినిహారంగు కేలకొనంగ
దంత పంక్తుల నెకవింత సౌరము రంగ
చిరు మీసముల తప్పు చిప్పిలంగ
గళమున నెలకేవెంపు గల సొంపులదరంగ
బలము
బలుమూపులను వింత పొసగ
౧౨౫ మురిసియు నంగవుల్లు తను నెల్లి మించి మించు
రంగు లీనంగ శృంగార సంగతులను
జారవా
తదశి ~~రాంగ~~ రాంగ వలె తనుగొనంగ
సద్గరామ రసు తుండం దెయుప్పనంబు

౧౬౬ ఉ. కాంతవిలాసవంతులగు కాంతులు ఖుయుంతవసంతతా
రకా
కాంతులు రూపురేఖలను గన్గొనవేతని పాటురారు
గూ
రంత సమాన వెన్నెలగు నందలి చందురు రేఖ నంచు బ
ల్వింతగ బల్కుచుందురు [illegible] చేసులందరు [illegible] రీతి
గన్

౧౬౭ క. అలరారాక్షీ నవము నపద్దలు

బహుళ లాభములచే తతనతు పరిణయు మెయినరన్

సలుపరేయుండిరి యుందుకు

ములయు తమ దేశాన భానుమంతుండుండెన్

౧౬౮ ఉ. [illegible]ంత మహాత్ములన్నను

చింతింపకేవేళ [illegible] కచే తూరదురూ

కంతసు గవెలన్న మారతే

పంతంబులు [illegible] వ్రాతయుగలరే

అప్పుడెయెడ॥

౧౬౯ క. మాళవదేశములోనన్

మెలగు మహిపురములందు విలాసు చుమండెన్

నీలుండను విప్రవరున్నడు

చాత్త్వ విద్యలు గ్రహించి సంశయుపరత్రై

౧౭౦ క. [illegible] విద్య తెన్నె నేర్చిన

నావేదాంతైక సరణి నరయని వాడా

రైవల్య మందనేరదు

కావున నావిద్య తెలియుగావతెనంచున్

౧౭౧ మత్తకోకిల. చింతనందుచు నిల్లువాలివి చేర బిల్చి [illegible]దు

ర్ధాంతమైన విరాగ మొందుచు [illegible]బున ముక్తిసా

ధింతు నంచను వేరెకారము దిన్ వుపాగురు [illegible]వన

ప్రాంతమున్ గను వారికెల్ల దసాధ్య మెన్నగ లేదిలన్

అని నీలుండిల్లు బయలు వెడలె॥

తోటకవృత్తం॥

౧౭౨ సంగతి తో[illegible] [illegible] సురుడంతన్ తుంగరథాంగ[illegible] [illegible]
కాంతన్
రంగద్భంగ తరంగ తపంతన్ గంగనె సంగము కాంచను చెంతన్

౧౭౩ క. [illegible]గంగన్ కలిసిన యమున

నాగేశ్వరులన్ [illegible] నా[illegible]త్రంబై

యోగితపః పాత్రంబై

రాగిల్లెడు యూప్ర యాగరశాగని యుచబర్

౧౭౪ శా ప్రస్ఫీతశ్రీ ఫలభుక్తి వయుక్తులకిదేవయూలంబుక్ష్మేంద్రా రకా
గర్వెంబంచుక్ష్మోహులేమతింపలప్ర యాగన్న గాంచి వార్షించిప్రా
మాన్ప గ్రానతనందుతై ధిక్కరవిధిక్ వర్ధిల్లగా జేశియా
ప్రస్నేత్యుందఘవిరాధవిప్రబునులక్ ప్రాభించి సంతుష్టుడై

౧౭౫ క ఆఘచనికనవిప్రుండు
త్రుఘతరమై నమ్మిశుద్ధ గంగాతీర
స్థమఘనానాఘఘనవిఘపి
చ్ఛ ఘలక్ సువిరాగియోగి సామబుఘుఘలక్
అనతిదూరంబునా॥

మంగళము శ్రీపద్మం॥

౧౭౬ సారతరసాలఫలభూలములచలితభావభృంగ రాబువలుచేతన్
ధీరగనషిష్టబునదేవతులచెప్రనివగాంతఖగరావములచేతన్
ఘోరమగుక్రైవునికిఘూమవములచెప్ర బలిమైన గుణభాసుర
భరదావిబోరుమహామూత్రమవుజేరిక్షిభిరాబునిచె చంతన్

౧౭౭ క వర్ణపదత్రమబుటలక్
వర్ణితతై వితానిసతులు భాసిల్లన్
వర్ణపదక్రమబుటలక్
వర్ణితగని వారిసుతులు భాశిఖులరుదే

౧౭౮ సీ మదవత్తతేదండవలందలంబులతోడ
కంఠీరవంబులు కవిశిమెలగ
తుంగశృంగార సారంగ పంక్తులతోడ
మద్భుత వాసస్త్రంబులానరిమెలగ
కాలభైరవతురంగసమూహములతోడ
గురువరాహంబులు గూడిమెలగ
సారసాంబకేవావాసందోహములతోడ
క్రూరబిడాలములేచేరి మెలగ

౧౭౯ తే నింబజంబీరరంభాకదంబకీసాల
తాలతక్కోలసాలాదితమ్మనేంద్ర
యోగముహామూత్రమూంతరయోగరత్న
ఖచితమందిరద్వారమై ఖరులుగముచు

ఆయాశ్రమంబు జొచ్చి॥

కం. భారద్వాజాంఘ్రులకున్

భూరినిబద్ధ వరపతన పూర్వకముగ దగుచున్

చేరి నమస్కారము తగ

మీరి మనసు నరించె విప్రకముంబు రుధంతన్

సీ. నతిథిస్నేయులు నీలుని నయుల మెప్పుగను జూచి

ములు నిప్పొచ్చి నది యేమి పసకపన్న

మీ వద్ద నుత్తర మీమాంస నుపత్తింప

నన్నమంచి దప్పైన విను ముని విప్ర

నీకోర్కె తీర్చెదరు మహాకామధేనువు

మేప్పుచుండు మదంనమేలదంచు

బుధచంద్రుని యయ్యావు భూప్రదత్త మెప్పు

ప్రతినితస్నెము నరింపదీని వెంట

తే. బునుడయుల్లగు దెల్పుడీ యరునదంతదు

వాలు పప్పుకశెంకులపైని నుండు

మిత్రియు దానికగు నుపాయము మెన్ననుచు

మర్మమతి సూక్ష్మముగ దెల్ప నర్మమతిని.

అనిన మునివచనములు విని జీవనుండాయు

వెల్లిలనిన॥

తే. వలయు కోరికెలిచ్చును వసుధలోన

తలచినప్పుడు ముదమెప్పు దానినప్పు

బ్రహ్మకైనను కొనియాడ నప్పుదనిన

తపశిపశిపెప్పుచుండె నద్ధరణిసుముడు

యుఘవలనుండు తరిని॥

శా. వరశృంగారములైన శృంగములరెప్పెంగాంచి రాజత్సౌ

ధరసారూప్యములన్ స్ఫురించి కలధౌతశ్రీల రాణించి భా

సురకైలాససమాన శైఖరులచే శోభిల్లు నాదేవతా

సురభిశ్రీ స్ఫురమమేతలంబలకొమెచ్చులే జూపుచున్ దగన్

సీ. పైకనాడియ్యులచుప్పు వేగమున వయ్యోగీంద్రు గౌరవమూ

రకనేగంత్ర ముమండి భూసురుడు బిల్వం బిల్వనావచ్చె

పుచ్ఛాగ్రం బూడకబున్నానాంకలిని తద్భూదేవుండచ్చోళనం

బునపాత్రావెనువత్సమైఖరిని దోహంబంచు నూహించెరన్

శా. ఆమరన్ రేములను వేల్పువు పుష్కలనహుం భారావముల్ విప్పార

ప్సమయిపై కలాత్మని వచ్చి దొడ్డిచోరనంతట తద్భరద్వాజుసం
యలమిమర్స్యందు బ్రహ్మహత్యఖండలు ధరుండై పాలుబేడం గన్తే
రములేకుండిన నొక్క చంపనతి చిత్రంబంచు నూకొంత్ర చర్

గ్లో॥ వెతాని యిరుదిదివ్యదృష్టిచే తానెరింగి
వానియిఖ్ఖిష్టమయినునంయు పాపములనకు
చండతరకోపి (యిలా) వ్యాప్తిచూకిఖండలంబు
దూరములన వైచినేయునే పారబూచి

గ్లా॥ ప్రారంభాశపయలసాగ్రహాత్రంబునకుపాలు
పిండింగబొవ్వుచెూదండనుండి
పశిచేతనియుక్తంయుపనిచేశితవిన్వు
పలుకకుండిన యుప్పుకయిషమునకు
నేత్రంతరెల్లప్రఖ్యమిలనంచు శపింయంప
ననిష్ఫుఘ్ఘనయులనన్నిలవిప్ర
ఉలభర్త(ద్వా)భూంభ్రిబులభుంబులకుమ్మెకై
త్రిగుణింపన వెత్మనిపరమన్మృపను

గ్లా॥ శాపమునివార్ప మెకయేమికోపములుల
నుండెనైనగానిముక్తిప్యేండుపవిత

భానుమద్విజయం — ౧

వెరవపనిలేదు ధైర్యంబు విడువకేమిచు
పారముగ బల్కె (తన) తపశ్శక్తి వలన — — ఆవశ్యకముగాదు
అప్పుడు మునీంద్రుండు సేయుంగమంగాని॥

గ్లోం॥ నేడు మొదలుగ దయచే(సి) నాదనేవి
హంగములకేమశకునంబునందుమేలు
గతులు కాలత్రయబ్జానముతులు మరియు
మాంసమునకేనభరద్వాజునామమున దృస్తులు
అనినా॥

గ్లోం॥ అలపలుకులు విని నీలుడు
నలరారుచు శకునము హోమలవియుజ్ఞానిస్
తెలిపెదను భాసుభంబు॥
కలఫలమున్నెల్లవిప్రఘనము గవినుమా

గ్లో॥ కలదిపాశ్చాత్యమునసుండి యలతమదికల్ల నేగు
పరయుంగదేరుచునప్పుతెరగు
యుడమచక్రైని యుండి కుడిపక్కకును సాగు
వెరుగంగకప్పుమైఖరితెరంగు

కష్టదీక్షను నష్టకార్యంబు సిద్ధించు
ఓర్చి కష్టన బెట్టు దెష్టనంబు
దగ్గరవడిగాను తక్కిన నేరెంచు
కతివేగముగ సఫలంబు మురనిచ్చు
తే॥ మందముగ జూవనాలక్ష్మి వెలుందు పనులు
దూరముగ బుద్ధిలిత్వగా దోచు తలపు
చాల పొడుగైన నడుమైన బునిన బుంబు
వాలుపులుగు శకున విమ్ముష్ణనే లవిస్రా
క॥ మరి యెయు సుకవింత జెప్పెద
గరుడాదివిహగతతులు గష్టిన నైనన్
పరువడి కుంతుడు గుప్పలు
సరసుకదీర్చి నను శుభము చయ్యన కలుగున్
తే॥ భారద్వాజస గోత్రుల
కారయునే పత్రికను నవుదైవము గుర్
సారపు శోలాభంబుల
పారముగా నిచ్చు తనదు వారలు నగుటన్
అప్పటి చెప్పిన శకునంబులు
క॥

వినియదిచిత్రంబటంచు విప్రుడు తనకిన్
దస్తన నేమి ఫలములచ్చెను
గను గొనగ హానంబు కర్మ గతి యెరున వినవే
కాప్పనా॥
సీ॥ మునినాధ పూరిచ్చు ఫలన శాప మెన్నికల్ల
కలసుదీర్ఘ బుప్పవే యెరునినన తడు
సకలదేవతుల పెాఖల బూజ్య దొరక విప్ర
సంరక్షి నీర్ధ మై బుగతి లోన
వర్మదాతేరంబు న కల వచ్చున వ్వేళ
నీ శాప మెయాచన మూసు గతిని
కలుగుచున్నది భార్గ్య కరు నీసమ్ముద్రదా
నలకారి చేనిర్మలాత్మ బోధ
తే॥ శాస్త్ర పారంగ తుడ వై సారమతిని
భూరి సంపద్విరాజిత పుత్ర పౌత్ర
సంతతులు గాంచి పైపున రక్షస్మరహొత్తమ్మైన
ఫలము నందెద వటంచు నాన తియ్యె
ఉ॥ అ మ్మనివాక్యములు విని మహోద్భుతమందుచు దైవయత్తము
ష్మమ్మ యిత్తైన నుండెగదయంచు మది [illegible]దమంది నీలు దా

మఖమ్మరష్టైన శాపమున పొందిన వాడవ్వ యట్టదర్థమే
నెవ్వదిబుట్టెకున్నమ దినివ్వైరశౌండుచుశోధనార్థమై
అం॥ మ బునియూనిఖుడునిలపష్టియుగుచుట్ సద్వగమండ్ వనా
ఖనమట్సఖ్యచుసెుక్కినాడుకడుపెట్టెవెూనివాక్స్వేచ్ఛిలూ
త్మను భావించికు భాకు భాదికకు నెూద్ధన్యప్రాప్తితుష్టిపెట్టించి
ల్లినగా జొలనిపతేత్ర యుక్తమ మర్క్ కాంక్షింప్రచుంపన్నం డగక్
ఆ మండలా నగరంబునందు॥

అం॥ వాలుగుపెక్కెంబు పచ్చచిల్లిగురాలు
నుల్లికిల్లెడు బొండుమల్లెఖండ్ల
మల్లెపూసరములనల్లిన పన్నముల్
రాజించు చిగురాకు కొనిమాకు
చవిగాడ్పుసారధి గల పువ్వుతేరిపై
పొగడపూ చిరాయి పొన్నపొగ
నేదంగి పూపెుంపెూదుకపూవంలె
చెరుకుశింగిణి జాజి ... యుకుదొనలు
అం॥ పులుగుచాకర్లు జగతమ్మి పూడమామి

నెమలిమెయింటి యయివెనువెంట నిగుడియుంటి
నామనియుచెందుతో మారుడనువ భేరు
దంతసారి వెడల భానుమంతుడశికి
వీరవ్యాప్తికంబునరని నివితర్కించె॥

అం॥ చ అలబలబాస నుండకపువే యుగబాల్యమెుశాక్వితం బుగా
నిలుపతిరెటావనం బొకటునేర్పడజేశివివాహకార్యమం
దడికొరజేసెనన్నవనితారతికోరకనుండుటిటగా
తెలియుగవేదశాస్త్రములథీవెల యుంచెనికేమిసెరు దుర్

అం॥ పెండ్లియు ... యుతేదనుచుపెద్దలదూరిన విన్నవారల
ద్దండుదపంచుపట్టుదురుతల్లియుదంత్రియు మెచ్చ కుం ద్రురు
దుండగవేంచుకన్నెచుకిదొడ్డదికాంతియుపంచునెత్తదే
ఎందుకయుండుదామునినెనెన్నడుమారు ... ద్దికేమిసెయు దుర్
అనిదందవచ్చెమావమానసుండై॥

అం॥ శివశివయనుచునామురునిజేరుభుజంగవయూనయుంచునా
పవనునిమారుద్రుష్టవరపట్టెయుపంచనిచందుగేరుమా
ధవుమితిమారునొూవురనుధ్వారగుణాముయుపంచువిప్రదా
పవలరదేవతాస్మరణభక్తినకేయుచుధైర్యమందుచుట్

సీ॥ తీర్థయాత్రకు పోకె దేరదే వెసనవులు

తలిదండ్రు వెరిగిన వర్ణవేరు

యిందు కొర్కెయు పొందు యేమన్నను జ్ఞ

వరుడింద్రసఖుడను పార్థివుండు

పుత్రికి కల్యాణ మొనరించుచున్నాడు

పోయి వచ్చెద నన్న పొమ్మయంట్రు

కావున నేరీతిగా బల్కతగునంచు

సూచించి యయ్యలు వెలనరదెప్పి

తే॥ వారు పనుపంగ నప్పుడే బావవరుగ

భానుమంతుని కాపత్ని పరగదేర్చి

పెండ్లి కొడుకై కాచు వేప్త నద్విపతేగు

నప్పు కాశ్మీర పతికిని కప్పచనిరెు

ఆ॥ అలగు నవంతుడు తానది

వెలుచర్ పటికించి పిన్న పెద్దల నడుగర్

తలకతుడిడెంత మాత్రపు

పులిగిదెపని వెదన్న భూవరుడ దాగెర్

[illegible] కై బయలుదేరిన

సీ॥

చక్కగ శకునంబు లూచి జనపతి నెప్పుడున్

చిక్కరక బుద్ధి కొరగా

చక్కయె యెలు వంటి వారికైన మహిమ

తే॥ దైవగతి దప్పి వప్పుడు

భావింపరు శకున పాని పండితులైనన్

కావున నమున్న దూషవు

గాదరి యూపూర్వ ఖన్న కర్మ వలు నుంమా

ఆ॥ అనియాయ మహేశ్వరుని కి

నెన్ని పెద్దలు కొందరందు [illegible] దపంచున్

వినిపించిన ఖనపాధుడు

వినకనే ఖనె దైవము లుప్రేరేపింపర్

అంతట॥

ఉ॥ చనిచని కాంచె కాంచన లసన్మణి సాల విశాలమైన యుర్వ్

జ్ఞనినిత దేశ్వరుండగు రసాధిపుడింద్రసఖుండు ధీరకా

ద్భుసులు బంధు [illegible] గతిర్ దిశలంటు పర్వగా

పురవర [illegible] గౌరవ [illegible] నెదుర్కొనెన్

కం॥ కనికరమింత యుంత యని కానగరాని ప్రియంబు డెందమున్

howdas

దనుపమమై చెలంగ హావ్రదాలపయిన్ సరిభేటియయ్యెనా

మనుజవిభుండు నంతగరిమన్ ఘోరవిద్దరు సుజ్వలప్రభన్

దనరగ బొబ్బరప్పుడు మదంబున నప్పురివారు నెన్నగన్

౨౨౪ త్రి అటువల నా~~స్తృ~~పతులు పటు

నటనాటకశాలలందు నానావాద్య

స్ఫుట నటనంబులు దనరె

త్రయుల ననుకరింప నేగి కరులందిగుచున్

౨౨౫ త్రి యుభయదళంబుల నెదురాలె

విభులకెదురేగవంగ వారు వేత్రాగతులన్

రభసమున బంపెసేనల

మభకేరములగ సంభ్రమము జొచ్చిరి యంతన్

౨౨౬ త్రి యింద్రసఖుడా మహీవర

చంద్రుననున్ వారివెంట వచ్చుదెంచిన నా

ఖండ్రులనున్ విందులచే ~~[illegible]~~

సాంద్రా
వైభోందంబులందు సవిపెను మూర్తిన్

౨౨౭ త్రి అనినసకలాగము ప్రాంశువనపదాక్ష

క్షతప్పిబోధాంతిపే ధామవర్త సూతు

కాంతగుణ్యగాసమేతున ఖిలకౌనకాది

మునులు ఖనమీదికథ లేము మియనుచునదుగ

౨౨౮ త్రి గోత్రాత్మ భానుమంగ

నేత్రాంచిత గంధవార్ధి నేత్రనిషంగా

చిత్రాభరణభుజంగా

మిత్రాబ్జాయుత రథాంగమిధ్రాళింగా

ద్వికందం॥

౨౨౯ కైలాసనాయకాది

శైలాతారేశముకుటగిరిబాధారా

ఫాలాక్షి దళితదానవ

బాలాసురేంద్ర ప్రౌదయుబాలబాగారా

సంగంధివృత్తం॥

౨౩౦ వారిభవాసనాదిదేవవంద్య మానపద్మయా

భూరిసద్గుణీవనీమయూలరాజితాలయా

సారవ~~త్స్వ~~పాత్రసాదసత్త్వ~~రాక్షి~~సంచయా

పారమార్ధికప్రపన్నపారిజాతచిన్మయా

౨౩౧ గద్యం॥ యిది శ్రీమద్ర్క్షిస్రావమూర్తికటాక్షలబ్ధ

చతురకవితావిచిత్రసుకవిజనమిత్రయా

పస్తంభసూత్ర లోహితాగోత్ర వెలగపూడినా
రశిమ్మర్స్యపౌత్త్ర నరహరిమంత్రి పుత్త్ర శ్రీకృష్ణయామా
త్య ప్రణీతంబైన భానుమద్విజయంబను మహాప్రబం
ధంబునందు ప్రథమాశ్వాసము॥ శ్రీరామచంద్ర
గురుపరబ్రహ్మణే నమః॥

శ్రీగాణేశచతుష్కము

ఉ౧ ధాగధధగితపత్త్ర ధర్మద్వీపా
యోగిజనమానసాంబుజ
రాగాంచిత భృంగవింకరముకిరణ్యాంగా

తే॥ అవధరింపుము శౌనకాద్యఖిలమునుల
కదలికలనిష్టులనిదెల్ప కెరుణయోను
సూతపౌరాణికుండు సుధాసూక్తి తేనగ
మొక్కవింతగ మరునాయుడయుదయమందు

మ॥ అలకౌశ్చరప్రనుభూతి ధవుడునైరహస్యంబొప్ప రప్పించిముం
చ॥ భుక్తులమూలికిప్పవిచిత్రబతిలిప యుక్తిమోభిల్లగానెంచిమం
తులనేమించి సహస్రకార్ణ్యములకున్ రూఢాప్రచారంబులన్
పలుపంగా గుణవంతుడుండెమదమెచ్చన్ భూపమువేమెచ్చగన్

మ॥ శ్రీకచంద్రాననవీవవీవనలువేరొక్కింతివక్త్రాత్తుచే
రికచేరియప్పగతాత్తైలవెలుభినాకేరత్తమందెయప్పవే
రాకేనీలాలకనూనయుంచుబిగిపేరు లేకమ్మలుంగుల్లచే
క్రైకబల్లికకకరతెంకణంబులవనికాంతామణీబానకెన్

చ॥ బలుబుంబేరరసంబుల
బిలితెంచినకాలిదుప్పికికాయుపొడిన్
సలసలనుగాగియూరిన
తెలియుపకలిబుట్లాసెక్కతెరవచలంగన్

తే॥ అంతనుశ్యాదకస్నానములవరించి
యుబలచెల్కపైభేలిభీనాంబరములు
రత్నభూషణములనతనిసలంకరించె
మురువుహారువులశృంగారములుతగంగ

౭ తే. పచ్చరాబంతిగాఁ గూర్చి పొచ్చు పైఁడి
కెంపు విరువంకలను జెర్చి వీకతలుపు
గులుకు మగరాల నలరారు గొప్ప తెలివి
ముత్యముల బాసికములు గట్టి పొలతి రెయికతె

క. చందురుని బోలు ముఖము మెఱుఁగ
మందవికె స్వారికిచుక్క నందము బెంపన్
గంధపు తెనుంచె పరిమళ
గంధంబును బూశె సుఖరాశి నివేశ్వార్థిన్

౯ తే. సాంకవము రేని మెడయందు బుసురి బూచి
సరుల ధరియింపగాఁ జేసె గరళము రగ
హారములు బూసుక పురేతి నమరియుండు
సెక్కమత్తె భవరయూ నమిళక్లుపములుగ

౧౦ మ. వరవిప్రాంగనలంత వింత చెలగన్ వైవాహికారంభముం
దురలముల్ క్రొవ్విశులర్ సముంబుగ నరేంద్రులు మెచ్చని రావ్వగుల్లన్
పరికాసలే నవరించి కింపు నమవరసంప్రీతి తోవీధిలో
నరయుగ్ వేద్ర వభూవరాంచిత సహాస్ఖ్వ భక్సేవిభ్రంమువాన్
తదనంతరంబునా॥

౧౧ తే. నాందిముఖదైవతెల్లనింపొందఁ జేసి
పురవరము తోరణములు నద్భుతములుగాఁగ
జేసిరాఁ జేశేరాంబరాచేంద్ర సఖుడు
నిఖిల రోమాంత సమాజతార్ప నిష్ఠులుచు
అంతా॥

చ. ఘనతర వాద్య ఘోషములు (గ) ముల్లోకవర్ణ్య పురీనెల్లబంధుస
బ్బ్జన నరనాథ ముఖ్యులును సర్వశుభప్రదలగ్నమందు బు
ష్పవిరియుగల కన్నెనిచ్చె గుణార్ణవంతు నరేంద్ర సఖుండు శాస్త్రవి
తిని సభవారు మేలనుచు తింపగనెమ్మది నగ్నిసాక్షిగన్
అనుభవము పాత్రంబునందు॥

౧౩ క. చిత్రము గ బ్రహ్మ జేసిన
సూత్రంబిది గాక వేఱె సూత్రము గలదే
ధాత్రి నయించని మంగళ
సూత్రము కావి భ్రమింపు సుదతికి కట్టెన్

౧౪ మ. వరమణిరాజి తోరు రధవారణవాజులుధేనుభూషణో
త్కరములు దాసదాసులు నభంగస్ఫుట చిత్రదుకూలబాలముల్
బిరుదులు దీవి వస్తువులు వేలకొలందులలిచ్చె ముచ్చటల్
నెరయగ నెల్లనల్లునికి నింద్రసఖుండు వదాన్యశీలుడై

౧౫ ఉ ధరచతురాశ్వ బాహుల విధంబుల శ్రీహరిలక్ష్మలక్ష్మణం
కరగిరికన్యకాముకులకైవడి మీరి విశిష్టదంపతి
ష్ఠురజులనెల్ల వేళలను శోభిలుచుండుమచుంచునావధూ
వరులన నుగ్రహించిరురువాఃక్షుల భూసురవర్యులయ్యెడన్

౧౬ శా నానాదేశసమాగతార్థిజనసన్మానంబు మీరంగ సం
త్తానోదారతవస్త్రవాహనవితానద్వర్ణప్రపుష్పాదులన్
సానందంబున భూరిదక్షిణల రాజాగ్రేసరుండొప్పుగా
దానిచ్చెన్ సకలావనీపతులు మేలౌ దాతంచు వర్ణింపగన్
మరియును ॥

౧౭ మ కవిమైతాళికగాయకాగ్రణుల కుత్కేకలన్ సంతోషతై
భవతాంబూలదుకూలగంధసుమములిభ్భారనెల్లగానిచ్చిభూ
తయతా
ధవుడంపెన్ నరదాక్షార యునియుత్సవనందమొందన్ సుధా
ధవశస్త్ర వరక్షిత్రి దికప్పలను జెందన్ వేడ్కలింపొందగన్

౧౮ ఉ యారవిపెండ్లిమువారత్రము
మీరగనెరవేరినంతమీ దాదిందుల
కేరగనంగనా ఖసల్లక
వారకెభుజియింపచుంద్రి బంధుజనంబుల

యిచ్చపునిల్లవిహామవువౌతౌత్సవంబెసంగ
జైలంగుచున కీదనంతనక్రైర్తన్

౧౯ తే అత్తరిని భానుమంతుడు
చిత్రమలునక్షేపంపు హతక్రీదేవిశ్వహా
యలత్రతను యుబ్జినినగ
మొత్తరగోప్పరములు జొచ్చె మురువడి మెరయన్

౨౦ సీ పశ్చిమదిక్సతీ ఫాలభాగంబున
శోభిల్లు కుంకుమచుక్క యనగ
ప్రత్యగంభోరాశి వారిరోలుచుమండు
దంబైన బాడబమిశికంత్రనంగ
గండుమీరిన సాయంకాల ముండలాధి
నాధుడౌనరంగ చేరుకొనగ
నలంచు మెరుగు కెంపు సూరెపు యుంపు
యురుగు యనగనరు నామంబుతగను భాస్కరుడుగ్రుం

౨౧ తే సారెసరత్రరవములు యుకుర్తీ భోరున గురుభేదవేలాదము
లురెఘ్నించెన్ధారుణి నెలకరిక్తేదు సూర్యపెరాకరికేమ
యిశిధ్ధ మేలగదతలంపన్

భానుమద్విజయం —

సీ. స్ఫురితరగమోహనమయూఖములరుణోస్రమయూఖంబులనుల్లసిల్లన

గ్రహరత్నరాయింపనుండగను గుంపునబొప్పడుదూమఖాలముల్

కలయుగబర్వే మోయునచూకాపఫ్రకాశుకరేఖచేకముల్

బలశిదిగంతరంబులను బర్వెసఖర్వభయంకరంబుగన్

Māyura is my new reading for నూ

సీ. ౩ మయూరదేవాసవుంచితకాంతుల

భగభగద్ధ్వెందనుచు గేరి

కంకరకంత సంబద్ధనీతవిస్ఫూర్తుల

మినమినమ్మధ్రాతియనుచు తూరి

సారస్వతీకచభారసాంద్రలత

కతకతేమివింతనుచుచేరి

పార్శ్వకాంబోధరవరనీలమేఘోచ్చుల

చకచకలేవుంచుసారెమించు

తే. భూనభోంతరదిక్కులప్రరవములందు

సకలలోకావలోకనసృష్టికరములకు

రాగుపెరబోలెభీకరాకారమగుచు

నంధకారంబుప్రతిబంధపైజనించె

శ్లో. భూరులకుర్చోరులకున్

భానుమద్విజయం —

ముదిత్రపరిపోచికముముకవిశనంతమనంతర్

మూలిరీయనంతవమునైవి

సావిగానంతాభలోగినిసగినభంగిర్

తదనంతరంబున॥ *Slesha*

సీ. మిత్రవిమోగార్త్రిపాత్రపైతినవున్న

హైమికపద్మాళిమెలుగవుమునుప

వినలదస్త్రమిలంచినమెనకనైమిష్మయటంచు

కైవడిచేత్రాకికలగిబట్టి

రాబురెలాగవుగాంచెరహోబూనితినవున్న

విధవునకువుదాళివిస్ఫురించ

ద్విజరాజసంగతిపేబుకిల్లెనవున్న

కైతిచకోరాళిప్రీతినొంద

తే. తనకళానిధివిఖ్యాతిదనరగాను

వజ్రమువుఖ్యాతిష్టదికాప్పలపట్టువులల

కాంపముద్దీవమువాలంకారగరిమెమెరయ

చంద్రుడుదయించెచంద్రభాసాంద్రుడనుచు

శ్లో. వెన్నెలవేడుపేలుపులివిందులకూడుకడానికొండవీటే

మన్నవజేరు తెఱడుమురు మూమగుపాడు విరాళికుందున
యున్నలకేడు మించుపైనంచు వెలింగెడు వన్నెకాడునే
ప్రస్నమచేడు మూరుపున బొంప్పురులన్ పొడగప్పెనయుడన్

29 చ. అరులకుఖేదమున్ కలువలం యూస్త్రిత వెలాదవయు సంభవించుసం
వరపరివేష్టితోన్నదివిసర్పి కళాపరిపూర్ణమై ఖరిన్
మెఱయుచు రేత్రి చంద్రికలమిశ్రవిధిక్కులనందచేయుచున్
సురుచిరసారశాంతుడగుచున్ తగరా బుధప్రకాశమందగన్

30 ఉ. పవుయుహారినఖవిదారిత
విమలాంబరశుంభికుంభవిగళితవయుతా
చరుమలనతారకావికి
మురుచిరంబుగుచు నప్పుడుగనుపడె వేడ్కన్

31 శా. ఆయుంభోరుహగేహినీసహాయుడు యుద్సారంబుగానుండునా
పాయుంశాలభయుండు నేలపరాబుస్త్రీవితానంబులో
దాయున్ కేళ్లునవారవేత్రాస్త్రికవములన్ మిన్నన బ్బాందుర
చ్చాయుయూగారవతారహారములు ప్రాచ్చ పూర్వారుద్ర్లన్ వచ్చైన్
మరియున్ ॥

32 చ. హరికరిదేవతానదినిరయూంఫలకున్ బులమూత్రతుండమున్
క్షీరవృగవించిమించుదెసకేగగభిష్మనతుంపరలేవవెన్
మురువుగకల్పవృక్షములు బూచినపువ్వులగుంపులై విడెన్
కరమురుదందనందములుగగన్పడె నత్త్రితారకావళుల్

33 చ. అలతలచేరకాడుచదలంగడిమింగలనష్టలతంబుగా
తళతళమంచుమించుబిగిదాల్చి నమేఘసమూహములు ముల్
గలసరులంచివళ్లునుధగద్ధగితాములకాంతి వేర్పడెన్
సలదెసలన్ దినంబులుకనంగపధారుచితారవారముల్
అనవయంబున ॥

34 సీ. చంద్రకాంతోపలసంజాతగురుర్ఝరీ
రమణీయశ్లో విమలాంబరాచితంబు
సారంగపున్నాగనారికేళరసాల
పారిజాతమహీజభాసితంబు
నిర్మత్సరవిహారనిరుపమమృగరాజు
మణిమయశృంగారభూషితంబు

వారలు నిరోధన ప్రబల యోగాభ్యాస
ములంబుల బహులగు మోమున్దితంబు

35 తే. నవులకీరుచిరాంగ గురుశృంగ వాంశితంబు
సకలగోక్షుర ముఖసంగతంబు
ప్రమథగణవీరభద్రాదిరక్షితంబు
శర్వనిలయంబు కైలాసపర్వతంబు

36 వ. అలకైలాసధరాధరంబునను నెయ్యంబారంబుగా ప్రాయుచున్
పలరన్ వేళ్ళల వీరభద్ర పదసేవచేశిముం భ్రమముది
త్రైలలోకింగము న భూతముల్ పోనేతరగా తాకిరం
జ్జిలి వచ్చెన్ తనదేవళంబునకు వేచేరంగ వశ్యధర్మ

37 తే. (పా) ఘుద్దగా వచ్చు నప్పుడు భూతబలము
దేవళము తల్పు చేర్చిన తెరగు భూంచి
బ్రహ్మరుద్రాదులకు సైన వచ్చి చారగ
రానియుచముంతెప్పి (బువట్ట) రారుబంచు

38 క. తళవళము బినవందొకే
బలు భూతములు వడిగనే పన్నగగుడివా

తివిమూరియుండుపయులారా
పలనెవ్వరి భూంధగాన బధమియు దెల్పెన్
వినుండరారకథ నాధ్యంతము

39 క. మునవమునశాశ్వర్లమెు దవముంచి(బి)రాని
మ్మనితలయూచుచు తాళికే
భక్తిప్రవాహానంబు గతప్పు చుసంతన్

40 క. గుడివా శివిగడేచేరుచు
పడయుకనాభద్రతా శిత గళంబుని ష్ఠ
తుండు వీడని ముదినరశి
(వది) మయుదిమూని భక్తవాత్సల్యమునమా

41 క. శ్రీపార్వతీబాలకనీకే
కారికైకా వలనదేను కలార్చెదనింకన్
మూరాధమలదువారిని
శ్రీరారయునియోదరింప దిద్దిదుసుముదంతన్

42 పరదేవతాకటాక్షము
దొరకినది కనేముయుంచుతెురా ప్రతిఘ్రన్

దెరచిన గుడిలోనికిఁ బని
పరమునిసి పవ్వసనంబుపైనమ యుండెకా
క. యుదిసమ యుమంచు విప్రుడు
పదములపై త్రావి సత్త్వపారసపారా
స్పదభద్రశాలినింగని
ప్రాదయాబ్జములనందు భక్తిరెట్టింపంగన్
యున్నని వినుతించె॥

క. మొదలు తుదలేని బుగములఁ
దెలుదలుఁ నీతుదగలుగ జేయు మదమున మాయా
స్పదనాటకధారి విని
పదములు లునెరవ వెమ్మ నఘ్నివారే ధనుస్సైలా

తే. అనుచు త్రుల్లింప నాకాళి యుతని భక్తి
యుక్తులకుఁ జాలసంతోష మొందెవరవ
కిందునెందైన నెలకచోరటు నందమంద
సుందునీకోర్కె దీర్చెదరు నెనరననినా

క. భానుమంతుఁ సంతోష వార్ధి దేవి

అహావర్నే దుష్క్రియాలు తృత్తెనెనమచు
దేవకవములఁ లోన నెకచోరయది ప్పెడ్రక్ష
పీఠవముఁ నబల్లి కెనఁ తుకూర్చు జెప్పె నంత

సీ. ఆత్రాశితనవమంత్ర రత్నసభూతవము బూచి
యూపురంజే తెడి యుంద్రసఖుని
తనయుమందిఁ ద్వాదిత గనేయు రాతిరి
కుభవము పూర్ణంబు నకెలాభనంబు
భుజయుం పకాన్త్రే రకొంతుడాగుణావంతు
దసురాబుల పదసాధవుందు విశ్వ
గనుజేరి సతిరాశగని గనివేసారి
నిదురింపఁ జునైదు నీవు చోయి

తే. భూవరాత్మ బుయుచయుల్లి బోక మునుపె
యుతని నిటుగూర్చి యూవిప్రసవను జేర్చి
వేపుచోనెప్పుడు విధానవరి నిద్రనియుధా
స్వానవములనుంచు మునినవప్రుడూ
అదేవికా భూతము మ్మలనియేం॥

శా. యంతయుఁ బ్రాపు గల్గినను వాళ్వరి ధారుణిలోన నెన్నబు
న్నాత్మర ప్రస్వ కర్మ ఫల మాత్రము గాశిసమంత వెచ్చురా
వింత యుయుల్ల సాక్షి మిక నెందును గాన నిదేమి చిత్రమో
యంత యరంగ ఖల్లు వన సారధ్వ మలు లాక థలేమి చెప్పుదున్

[illegible] యిబ్భామ మంతు డెన్న గ
నా భామిని నిరీక్షణ గంధున్నై మదనమిత
ప్రాభవము నందె వయినిరా
భైభవ యోగంబునందు వర భూతసఖీ

[illegible] అని భద్రతా శశికలా ర్శిని
తన భర్తను విమలా మభావి తా పృచ్ఛంబున్
వినిపించిన నానందము
ఘనము యొడెందంబునందు కనుపింపంగన్

ఉ. అల సచీవేంద్రు భూతము రయంబున కోవిల లాని విప్రము
ఖ్యులము నిసాధమందు నిచియబ్బి సనాగుణావంతుడన్ [illegible]
మెలువగాంచి కుంతకెడు మించిన నేర్పున దెచ్చియుగ్గడిన్
పై లుప్త గ జెర్చి దైవగతి వలంద రమానుష యత్నమానునే

[illegible] అప్పుడు పెండ్లి కూతురు సమంచిత భూషణ భూషితాంగియై

యొప్పుచు నెచ్చెలుల్ గొలువ నుల్లమలు వన్ మదముల్లసిల్లగా
నెప్పుడు నాథుని న్గదియ నెప్పుడు వేడుకలందగాంతునే
నెప్పుడు సౌఖ్యమొందుదని యెలంగిని జొప్పత సౌధముక్తి గన్

శా. శైలాగ్రియల్పగ నెక్క భోగములలన్ గల్పించు సోపానముల్
బాలిన్మీరగ తిన్న తిన్నగ మెయి యలల్ భాసిల్లగా నెక్కిపై
కేళీ మందిర శిల్ప శేరె పదముల్ కెం బాయుల సెంద్రంపు భూ
పాలాగ్రేసర కన్యకా తిలక మూపద్మాత్రకల్ప్రస్థితిన్

[illegible] చనిచెంక నిచయ సుందర
మనకని యొయ్యారపు నికెప్పె కొనితగదె
చ్చి నవ సత్పృపుల ఖపదినిడి
చనిర వ్వెలి మెదకదకల సఖులప్పై కన్

ఉ. చిలుకలు గోరువంకలవి చేరిన వారెవరెందురా బువా
రలయికనిద్ర బోయెదరు పోయుగ తేపగు డంచు మెల్లగా
పలుకుమ వమాయలన్ చిరిపి మీరగ బల్కగ జీవదంతి ఫ్రన్
పలుకల పప్పైమంచములు సపానువయుం పవళించు నాతిరిన్

[illegible] కనుగొని యరామనేలా వారుని కౌగిట జేర్పగ నిద్ర బోవనే

ష్టనుపగనంబు ప్రౌఢయుగుర్ రదినారశిదాశినఖ్యశ్రీ
మ్మను ఘలలబూఘువాకులకిబంమిలాదనుచెన్నగకూరుచుఙ్కు
కొనుతపమిూరసేరుఫ్రిలిగుర్వైననాకనపాంగిశించునమా

వ్లల ఘనసంయుదేశంబున్నే ఘనరాగవులమార
పలుమారుకల్పించిబాడిబాడి
భరతశాస్త్ర ప్రౌఢ పరిణతి నిగ్గగవింత
బుగ్గలగానెనగౌరునుగ్గడించి
చాళితిబంధసూచనలందు శృంగార
శయ్యాపద్యములానిచదివిచదివి
అతులితచతురసంగతులసూత్తరిసంగ
చిత్రప్రసంగములేచేశిచేశి

గీ. విరహవారాశిలోమున్గివెదలినిటుల
శ్రీపమునబునించేవెబూరుచమునీరు
లబలుచంగావిపైటచేనంతుచుకెలనుచు
కాంతలెంతెంతకునిద్రమేల్కాంచరనుచు

ఉ. వేసియు వేలనందునొనివింతలుగామ్మృత్తిగూర్చిరాగముల్

భానుమద్విజయం —

రాగచలంగమిలాఘుచునేరాతపుకంబునసుంద్రమారగా
వైనికసంప్రదాయముధవర్ణపమపించుచుబుంత్రగాత్రతం
భూరితనంబుబూపినద్విభాగ్రణి వేచివిచిత్రమందుచుఙ్

మ. ఆరూపాతిశయుత్ప్రమానకేలవిద్యావిశ్రేషవత్సంబునిన్
ఫ్రారబ్ధకొన్ననియూలతాంగిదలపన్ భూమీంద్రదేవేంద్రుల్
నావిరత్నంబులకన్నమినందురుగుభూనాధాష్మజేనెకైషు
యున్నారేదీనరవిుంచువానిదియేభాగ్యంబంచుమాపించుచున్

గీ. పరదేవతామహత్త్వము
మదిభారదావ్యేబుశనులనమహిమముయుపెలయన్
స్మరియించివేడ్కతగత
తరుణీమణిమోహదకూర్మితానిష్టనియెన్ The following is translated

సీ. చతురాలాపకథాచమత్కృతులయౌవాచాతుర్యరీతులన్
చతురంగాదివినోదకేళితతులన్ సంగీతసాహిత్యసం
గతులన్ గంధసుగంధమాల్యస్మృతులన్ దేవీప్రమాణాంబర
స్థితులన్ బుష్పనెమృష్టిపుష్టిచెప్పమూశిఘ్రంబుగానంగనే

౧౪ క అనినంత వింతపద్మములు
వినితనయుఁడా పద్మముఖుఁడే వేగమె సంగన్
మనమున నగ్రహియించి మోహము
పెనగొన తద్భావమరసి విధుముఖి ప్రేమన్

౧౫ క పెనిమిటి యంచా కెనినాడని
చెనుప్రొప్పగ దెచ్చినట్టి చక్రైరావతం
బున్నమ భక్ష్యంబులు నిడినన్
తనివారగ నారగించె తగ నప్పేశయా

౧౬ మ వరభూత్యర్ పరిశ్రాంత్యముఖముబహుప్రేమ కనాదిత్రయంబవే
కరవెయుష్పర్ రచియించి వస్త్రముఖరత్నభ్యాప్తభూషావళీ
ధరణధ్రైగంధసుగంధమాల్యములనాధాత్రీసురుండునిభా
సురమాణిక్యవిరాజితోరుకనకవింటుచంచలగాంచనహాబస్సుచే
త్తరపుణ్యకల్యాణమప్పఖించిరతిమోదంబాత్మరెట్టింపగన్
అప్పుడల్లనల్లనా॥

౧౭ ఉ చేరగదేశిముఖ్యయమనుచెక్కిలిగీటుకలరులైలరుంగులిం
ప్రారగదుష్టనష్టిచనుముక్కిలలమున్నప్రగ్రహంగ్లనన్

గారవిమేమన్నానవ్వులకలేవతినేవియలుబారనంతవ
ల్లారుకప్రింగవింపుచుకళలవెకరగింపుచునద్విభుండెలిగినే

౧౮ క పెలయలుకలు మోహాస్మగవులు
బలుకపరులు నయకదీర్ఘపట్టుల కొసరులే
తెలతిలుచక్రవింతలు
విలసిల్లగ విప్రవరుడు వేడుకవనిగుడన్

౧౯ సీ కలికికన్నులదీర్ఘచాపుకవెయ్యాపంటు
వెయ్యాపాంబుపెనుగొనవలుదళ్ళలాడి
కెంపురగుబ్బలనుంచుకుంకుమపూబాయి
యలుకమూనకౌగిలింతలుఘుంచి
అవివేశిపదములలరుందెలదద్దలు
భుజముల గుర్తుపై పొసగగడిచి
ఘనతికోరినకోర్కెలదరంగవిడిబడి
చౌకీతి బంధములు వేసలు పనెగడి

౨౦ తే పైడిభువనేశ్వరంబులారపవిమెరుంగు
జీవదంతపుకెంకయుచెలగుసూరె
ప్రియప్రభాసన్నజేరినిష్కృపములుగాను

కలయి తల్లా నర్భు కిద్ధర గలికమాంక్షి

౭౧ చ యిరవుగ వావు దక్షిణాము తేర్చుత శబ్బు గబ్బి గుబ్బల్

కరముల బట్టి తేనె రుచి గ్రమ్మ మువాతెర మోవి లాను చుం

గురు గతి తాను మోవమయి సుండెడు కుంకుమ పుష్ప రజంబులన్

కరము గమారె భూషరుడు గాంచ వినోద విలాస బంధముల్

అరవ్నే వసరంబునా॥

౭౨ మ వెలుగంపు కెరవ గబ్బిలందిరయులు నింపుల తీగుల్ల గా బట్టుచి

ల్లిల పల్లు తే మురికులాకి పల్లుల నుచొక్కంపు బైన బంగారు బు

య్యల గారళ్లు వేసు సు పాన్పు కేచు బరులాయ్యంత్రాయత్సంకళ్ళ

వలపు తేరించగ నింతనే వెర్తిబుండొష్పం భోగభాగ్యంబులన్

అంతవుందని విలేరకా॥

౭౩ సీ బిందచక్కెర కన్నకడలు మిన్న రహించుండు

ఘుమఘుమ వసుమోవి గ్రోవి గ్రోవి

గుండు కొండల లోతి గొప్ప తై తగనుండు

పాలిండ్ల నంటగ బట్టి బట్టి

బాళువా బంగారు ఛాయల చిగినుండు

నలిమేను కౌగిట నలమి నలమి

వలపు సొలపు లందు నిగ్గు పొందగను చుండు

స్త్రీదుల కళా స్థానములే మోవి మాటు

౭౪ తే మరుని మారథమయాత్రి మైగరగు చేరు

మత్తకరి దారి గడదేరి మచ్చు మీరి

కావిలి చిత్రముల రంగ కాంక్షి ~~[illegible]~~ తెసగ

సంగమౌను సరించె విభుడు సంగసంత

౭౫ ఆ అలవడద్భవతి తనవతి

బలురతి సలసుమ బూచిత్రాభిము వీరన్

పొలుగారు మెరపు మురయుచు

నిలిచిన గతి ను పరిరతిని నెలకొనె బవిమిన్

౭౬ సీ కుండలముల కాంతి మండలంబు మెరుంగు

చెక్కుటద్దంబుల చెంగలింప

రంగు మీలంబుల మంగురు వేపలు మూరు

పదన సరోజంబు పైనటింప

ముక్తాపుసరములే మేర మీరిన

చనుదోయి ఛాయల సంచరింప

నశియూడులేకాను పసవేసంగ బూని
శ్రీమన్నితంబంబు లవిస్తరింప

౨౨ తే. కచ్ఛిగుఱ్ఱంబు నెకుమోము కెళవితాన
వేణి పెనువెంపదు వలుకలు వేయగాను
మురుని సతియూడు ప్రాబంతి కేరణి మెరశి
యుపరిసురతంబు గావించె నుత్పలాక్షి

౨౩ శా. యూరోత్రేరతివేదుకెలసలు పగానింత్రే తనేరానివి
వారలు న్నిదుర
స్వారస్త్రాంతవివాన్నిద్రేదురజెంద్రే బూచి తదుత్థతమిం
ప్రారంభచ్ఛి తటానకొంచు చని విభ్రుంజేశ్చి నాశాశిశా
గారంబంద్ర లితొనకగూర్చె నదివానాస్త్రీర భూకాంతునిన్

౨౪ తే. యుయులనెనరించి యాభూతమింప్రమోర
నడుచు వ్రేళ్ళాంత మిదియంచు నడివి భద్ర
కాళిమొనావె యుసుమతిగాంచి యంప్రి
యులనాదండనుద్ధరద్ధిపడెమసుండె

శ్రీం॥

౨౫ తే. పాలుప్రజ్జులు గులుకొండ శ్రీయు వాడికొండి
పుంభులుపలంగి త్రాయు వి(ప్రు)లు తగంగ
నదుల లసునేడాయు నవేదికృల నలుపగ బాయ
నుదయలగిరి ఛాయ నలకల శ్రీం ఉదయుమాయ

౨౬ మ. రవికెనిపద్మనేసవికీలన్ తెలవారెనే పంక్తులయుంచు బాం
ధవవరక్షత్రిదెలావగను తత్సముదయంబును వి(ప్రు)చేతప్రా
గవనిధరేశుడప్పుడెరెనంపెనెయారభ్రకనుష్మైపదిన్
వివరవులు కేందుప్లొందదెసగపెటోగనెచ్చి వి(ప్రు)ర చ్ఛైనత్తరిన్

౨౭ సీ. చలిగాలి రతిబళ్లికైలు బాయు నరుదేర
దీపంబులకు నెల్లదీప్తి బార
పరమయులేచల్లనై యుంచు వదవరార
తారకాస్ఫూర్తులు తగ్గువార
కలువలకొరకె పొకళ్ళ(గ) ముచు పతి మోర
బలబువ్వులకు మోము తెలివిచేర
పెనిఫుల్లలకు గుండెదిగులు మానకేప్రార
ఖిన్నవలను చం(ద్ర)క్రమయుదేర

తే. భూరులకు చోరులకు చాల భావిగదుర
సంధకారంబు గిరిగుహాభ్యంతరములఁ
ముదర పూర్వ పర్వతశృంగములనతగంగ
భానుఁడుదయించెను విచిత్ర భానుఁడగుచు

చ. ధృఢగుణాబుపొందు ... లుచు తరళి చిన్నబోయినా
మెవచెవి మెయోముల్ స్ఫూర్తి తన తోపరి ప్రారగదోషమింతకున్
తెప్పలగజేశనంచు నను మదంబు వహించి నరీతి పద్మినీ
సువదనములల్లశిల్లరవి చొప్పడెనప్పుడు తూర్పుగుబ్బలిన్
మరియరుణసా॥

ఉ. చారుమహానదీవిమలపారములంబులగ్రుంకి భూసురుల్
ధీరమతిఁ ధియ్యపైని విచిత్ర ముకర్మములాచరించని
ప్రారగనాత్మగా తనువనూనగతిన్ ముతినెంచ తన్మన
సారసరాగ మబ్బపయి జ్ఞానతోనె నారవిబోచె నెత్తినై

చ. తురకలుప్రొలుక్కువాడు తెగువయ్య విశేషవాడుచుక్కలన్
పెరశినవాడు యూరుపది మిన్నుల బూనినవాడు భూతళిన్
దగ్గరతలదాల్చువాడుమిసుమోవనుసాగెడువాడుచందురున్
జెరశాకపెండిబిల్లవలనుండినకన్నెను వారి వర్ష్యడన్

ఉ. తూరుపు కొండ తూ దప్పడు పూరప్రపూర్తి నిచ్చి చూచల
త్మారము శాస్త్ర గళ్ళి వకుకానుకగా సుదివాని యొంగిచి
మారగ వంపు కెంపు వవెవి త్రుడు భాసిత తన్మతిప్రభా
పారసరాగ మైయరునగ సంభవునించె పముంచితంబుగన్

తే. అరశియరుశాంఘదయం జైనదను చుతెచి
భానుమంతుడు కాశికాభవనమందు
చిత్రమందుచు నా దేవి చిక్కులకును
సబ్బమండుగా నదెసనంబు చాలగెలనుచు
హరిహరియుచుంచునాము

క. స్మరణావేపలుమారు జేసి మునిమురు భూషాం
బరమునులమేన కన్నెని
ధరియుంచినదివవ నిపొయిలునంచున్

ఉ. లోచన జేశితత్తున తరులొబ్బల రత్నవిభూషణా
భ్రాజితహేమచేలములు భక్తినికక్తి నిచ్చి తప్పదాం
భోజముమలు బాత్మలోదలచి భూసురుడంత వనిర్భయుండునై
గోచెకరయుంతలాన్యకఖున కోములహోమున తీర్థయాత్రన్

యిట్లింతండాబువంబులవెంబడింగూడుకొనితీర్థయాత్ర
బునస్పుడూ॥

సీ॥ బునికిరువంటిమార్గమునసాగరమునగరంబుచేరిన
బ్దునవరసంగిశృంగిపురిశైలముచయున్ననదానిచిత్రకూ
టనగరంబునంటయుచుచన్ రఘువంశపయోధిచంద్రుడై
దవారెడురామచంద్రునిపదంబులుప్రస్తుతిజేసిరందరున్

ఉ॥ మరియురుగన్బురాణపురిమార్గమునందలిసౌఖ్యమైనమేర
పురములుయాత్రయాగనిటమందరలేవనితీర్థయాత్రకై
పరువడినేగివచ్చునునవారముదెబ్బగవాలతించియూ
పరుషపదత్రముంబునసుపల్లవమియుండుచునెట్టకేలకున్

సీ॥ వజ్రమయంబిదిరవములవైడూర్యసౌధములే
వేలన్నిర్మితభేయసాలములును
వేదవిద్యావిత్తులవిత్రమక్షత్రియులే
సంతతపఃపుష్టిశాంతవిశులు
కృషితృష్ణికృషిశ్రీశూద్రులతులరధంబులు

మదకరులతిబువహారులేపంతభటులు
చిత్రవారాంగనశృంగారవనములు
పైరుపచ్చులుశాలికపాలికేలును

తే॥ కలిగివెలవాకివస్తుపులేవిలుచుకతన
సారముందాకినీతీరసహితమైన
చిత్రకూటాఖ్యపట్టణశ్రీలబూచి
అలరనిటునిల్పవాసయోగ్యంబటంచు

క॥ మనములలరంగనున్నట్టి
మునముచేనిల్పనంతసంతోషములో
పెనుగునగభానుమంతుడు
ననువగునెలకచోటతానువమరగనిచేన్
ఆసమయంబున॥

సీ॥ ఘనవనావనవాసకలితలతాసతి
వరతపఃఫలలబ్ధపురుషుడనగ
సకలప్రనఃకృష్ణిపటాకాందకాలిచే
సప్తసంకల్పితానంగుడనగ

శిశిరరావణదైత్యచింతితపద్మినే
భూమిభూవరనదత్రేణాముదనగ
వీరవిహారిసేజ్ఞవశ్రైశపరిభూతమారభూ
నాయకశార్ఙ్గసహాయుడనగ
సీ. విహాగనివిహాబ్జలోచనాభీష్టశిసల
యసుమమధుఫలతతిరమాదాతిచతుర
వితరణగుణాభిరామాబ్ధివిభుడునాగ
వచ్చెనువనధవృందైనమాధవుండు
తే. నానావిధానమానసమానమాద్భిరఘోరీ
మధురమానితప్రారమానియాని
మల్లిమతల్లిసౌవల్లీసుమెల్లాస
రభమలపైచల్లులాడియాడి
ప్తిరయుత్తిపికవ్రాప్తిభవమంత్రియాభీల
కలకిలాభణములచెలెల్లిలెల్లి
ఘనసారతాశిశాఘనసారగిరులలో
దరులదగ్గరిగరిదాకిదాకి

౯౯ తే. తాపులతలనప్పిదెప్పెంటతగిలివచ్చు
మేలుతేటల్లచాలుబారేయగాగ
ప్రథమువిడివడెవడిదేరిపొగరుమీరి
గంధబంధురమధుమాసశింధురంబు
౧౦౦ క. అంతర్ద్విజభువనపవనా
క్రాంతపికక్రాంతివాక్ప్రతాశస్ఫురము
త్వాంతశుభోదంతముస్రైసం
తతసుమసౌల్లసద్వసంతములదనేరతలు
౧౦౧ సీ. రాగముతెంచ్చుపల్లవతలలంబులుకొమ్మలపైకొనంగనా
భోగవిలాసపైబరులఫుష్పసముత్సితిమీరుచున్వనం
తాగముపైవసంతతతశినత్ఫలసంతతులబ్బిలబ్రమ
వేగమెయంచుమాధవుడువేడ్కవనేందిరవాడెతచ్చునే
౧౦౨ చ. తగవలచల్లగానితరిదప్పుపృతియుప్పనిమామివమానులన్
జిగురుచెరుంగురంగుగలహోరవ్రతేజిగురాకులాప్పైనా
చిగురుకరాకిశానివిరిచిల్కలమల్లులఫుష్పదా

కలదు ఘనించి మంటలను గాంచిన నిప్పుల కుప్పలో యనన్

౧౦౩ సీ. పుంజీభవించిన కెంబూరు చిగురులు
ఘనమానరాగశ్రీఖరిని దెలుప
నిబిడంబుగా నుండు నీలపత్రంబులు
గురుతమ వనశ్రీకి నైల్యనగ సల్ప
తోరంబులైన పుష్ప కోరకోత్కరములు
వరతారకానీక గరిమ దెలుప
బహుగౌరరుచి దేలు పరిఫుల్ల సుమములు
సాంద్రిత చంద్రికా సరణి బూన

౧౦౪ తే. సారఫల వాంఛల నగోరి పద్విబాళి
వివిధశాఖల శాలల వెలయుబల్ల
రాత్రిసమయుల త్రిగా ప్రార్థరత్నయగుచు
నందముగ మీరె నా వసంతాగమంబు

౧౦౫ ఉ. మారుడు పాంథకోటులను మారున గెల్చు జయాంకభేరిని
దారిని వేయుచేయు నికతళ్లు దపంచవి దెల్పునై వడిన్
సారరసాలమంబుల కిసాల విధిత కోకిల ధ్వనుల్

మీరల సద్వసంతము లమింగమనే నంత దిగంతరంబులన్

౧౦౬ సీ. పరిమళగంధముల్ పన్నీరు విరిసరుల్
కురులవేర్లు దవనముల్ మరువములను
పాలు నులపనీరుపాలు నుచెరుకుపాల్
మరిపానకములనీరు మజ్జిగెలను
వడపప్పు శనిగలు పరిపక్వ ఫలములు
వాసనతాంబూల పట్టికలను
నవపాదరక్షలు వాతపత్రంబులు
విలసితాభ్రము తాళవృంతములను

౧౦౭ తే. భూరిదక్షిణ నివ్వించి భూసురులకు
నిత్యనైమిత్య చార సత్క్రియలగుచు
పుణ్యమార్జింతురందరిం బొందనల్ల
చైత్రదినమందు నైదవ ఝామునందు

౧౦౮ క. అలమానవుల దారపైభవ
ములనియునెల కొన్నతరిని మురుపుగ పట్టుల్

కలకలమని రొద జేసిన
పలుకుల యినల భరతపక్షి పలుకదొడంగెన్
ఆయము జ్ఞానే పురంబున నాయుడయు దపము యుంబునా॥

౧౧౯ బలుకప్పు మెప్పున బ్రాపెడు జిగివాడు
విరివా జిష్ణు వ్వులసరు లుమరయు
పెడదదమ్ముల బొలు నిడు దకెమ్ములదీర్పు
కాయుకరెప్పల కలకి పెలయు
కురులవిందరుచులను కొమకొందుకే పెల్లాని
తమ్మచారల మిల్లిఆను తవివి జెరయు
కలుకుశిబ్బె ప్ర కబ్బి గుబ్బల గనిపించు
కొనగోయు జీరుల గురుతులాలయు

౧౧౦ తే. బిల్లుపరిగంచు చంగావి చీర కట్టి
గిలుకుపాపాలు పదములగిలుకొలిపి
నిదుర సెకన్నె నబూచుచు నేరబూచి
పడకయిలు మేడదిగి యెయింపు కడకు బునియె
అప్పుడు యుడ గుణవంతుండు తనమునంబున నిట్లని విత్కరించె॥

౧౧౧ సీ. యిందుచందరుగేరు నెలతచక్కని మోము
కనుగొనుటను రారగాంచనైతి
కమ్మతేనియ రుచులగ్రమ్ము బిత్తరి మోవి
చక్కగా నొకతేప నొక్కనైతి
కలుకుశిబ్బె ప్రపొడలచె లువు దుచెలిగుబ్బ
లెప్పిన కెంగేల బట్టనైతి
నిలువు నీరునుబంతు కలికి నెమ్మేని తో
నలిగి కౌగిలి జెర్చి పెనగనైతి

౧౧౨ తే. నెయిలనెమ్మదిని కోర్కెలు నే మితేను
నమ్మలికవచ్చె నిదుర యెందుండి వచ్చె
తరుణి నాపల్లె నేమేమి తలచినది యొ
చెల్లరే దైవమా యింత చేసి తేసి కొరా—

౧౧౩ క. అని తాల్మిరవి భుండ
త్సైనుప పలపరితాప పలాత్మనంబు చుదైవం
బును నిందించు చు పెసనపు
మనమున నరగించెధైర్య్వమతి నెవ్వేళన్

౧౧౪ తే. కలయర్ష్విడిగివచ్చి యుప్పుడు పరతివమర
నావు తీర్థంబుగావించి నవధువరాల
ముఖుచిరక్షరత్నకలాపములు భేరించి
యుయాదిగాతిగొల్పి నిందు కొల్పెడివంత

౧౧౫ తే. వలుగునకుపిారు పెద్రావల యునుచు
నింద్రసఖుడామంచగ నింద్రువిభవు
దగుచు గుణవంతుడగు రాజునగరుచేరి
పెండ్లిపందిటనుండె భూవిభులమూర

౧౧౬ తే. అల్లిపెండ్లిపైంబు వికైతో నల్లుడుండ
నాత్మశుద్ధాంతమునందుండు నలకుమారి
నప్పుడు తగువారిచే బిల్చి నంపె నింద్రు
సభమువారాఖు సంప్రార్థ సంభ్రమమున
అయ్యవసరంబునా॥

౧౧౭ సీ. కళుకట్టగప్పతళ్కు తళుకులదనరారు
వీవెనచేవీచ వెలదిరయొకతె

విడితెంపుబాగాలపైడిపెల్లాయాకులు
మరిమరిమాకొచ్చె ముగువయొకతె
పచ్చప్రప్రతాప్రతెచ్చినప్పుడుప్రాం మాత్రి
ప్రాంజలిస్గీనందిచె పొలతియొకతె

These are my emendations by conjecture

నవరత్నముల బెత్తినకదాని పనిహార్వ
కాళాంజితగబట్టె కలికియొకతె

౧౧౮ తే. చేతికైదండసెనగ విలరాతియొకతె
పడిబరాబరులానరించె వనితయొకతె
వెలయుకైవారములుచోచే మెలతయొకతె
యుటుల నుపచారములుసల్ప నెలమిచెలులు

౧౧౯ సీ. నెరికప్పుకొప్పునదురికినవిరులాడి
విరితావులతమెండ్లు వెంటనంటు
బలుగిండ్లపావిండ్ల (కులికెడు) చేగాను
పత్త్రాలేమిని మించ తత్తరించు

This also is a conjecture of mine

గురుతరంబగు సమ్మపిరుదులప్రైగున
మందపై యానంబు యందమంద
మెరుగారుబంగారుమేన బూనినమేలు
మిన్నసొమ్ములదాలు మెరవరార

సీ॥ భువనమోహనరూపవిస్ఫూర్తిమూర్తి
జెండులచన్నట్టుబుకిచేరజగన్నదేర
హారమంజీరరఘుశరఘుశాస్త్రవమర
రాజుపమువిూశివచ్చినారాకుమారి

౨౨౧ క. వచ్చినతనకన్నెమగని
మచ్చికతోరాజుబిచ్చిమననలుగిడుదా
కిచ్చెదనీవతిచంగవ
మచ్చటగాసుందుమనుచుభూవరుడనుచున్

౨౨౨ ఉ. పంపినరాజువాడవినిభర్తనుగానకపెండ్లియందిటన్
గుంపులుగూడియున్నస్త్రీజనంబరులంగనియేమిజేతునో
రంపుననంచుచింతలధరావరుడాత్మజజూచియేమినారో
చంపకగంధియిచ్చెదుగసంశయమెయ్యెఃపిన్నటునెల్లడికే

౨౨౩ క. అననేమిసంశయంబది
వినియుదనివవరింపవంపువేగమెయునిన్
జనకునిమనుఖాబ్జజింబమును
కనుగొనిభయరుభర్తస్తెసగగానిట్లనియెన్

౨౨౪ క. నేనావివాహలగ్నము

మానగనేరరెఋనప్పుడుమానవనాథులే
నానాభువనములునుండుగ
నానకయుండెడునేతానవనలసభలోనన్

౨౨౫ క. మానిగ్రాహంపముగ్నాయుగ
భూనువిభునికిగ్లచెంతమెయామెత్తితడి
యూనసనముతెన్నబూచిన
దానంగానవలనేంటువగపడకెంటున్

౨౨౬ చ. అతనివిలాసవైఖరులనందనముచందముననీతనందులే
దతులవితుడామమపెళ్ళరుపుడామునుజేస్త్రీపెడెజ్జలన్నన
ధ్రుతమిదియుబ్బులాడగనుజారొలునేలతలుమెచ్చబుంగుసం
మతముగనేస్త్రీపాలునకుమన్మనిశ్చయబుద్ధిమాయగా

౨౨౭ ఉ. నేటుపరాకుకైర్తిగానినేర్పునసుందుఋపంతుమాటలే
బోటిపనునైనకళ్ళునెవసుంధరలాగనపతైర్తిపాలునై
పేటుటికెంకపద్దరికేమువటికిచుప్పరాజువెళ్లినం
న్నైటుకినెంతుకెంతపనియేమునిచెప్పుదుకన్నకావుచీ

౨౨౮ క. తలప్రాతతప్పదేకికే

కలకౌర్ణ్యము దెబ్బుమింక కడు పడినవినక్
జాలజ్వాల్తితంత్రితొటడను
నిలువరవులు గపతినిదలబినెరినిఝ్లనిరెక్

౧౨౯ చ సకలకళాదుశేంబుడు రసజ్ఞుడు ధీరుడు వాక్పమంత్రియూ
ప్రకటనదప్పు దాక్షిణ్యడు పరాపరవస్తువివేకవంతుడ
స్త్రీకలుము డంబికావరదయూపరిష్ఠార్ధుడు దొడ్డవాడుమా
మకవ్పైదయూబ్జరంజకుడమూనుమచర్ప్వదము యుడక్షిణ్

౧౩౦ ఉ ఆననమూసుధాంకరుని యందము నేత్రములా వినూతనం
బైనసహాస్త్రపత్రములయందము బాహువులా మనోజ్ఞసం
తానమువీంరు హొన్నతకనద్ఘ్రనశాఖలయందముం ప్రులా
భాముసమానభారుచిరపల్లవము లేపరికింపవానికిక్

౧౩౧ సీ యింద్రనీలంబుల నెసగునీలంబుల
సెబగు జుట్టునయట్టిజుట్టువాడు
మించుకెంపులడాలు మించుకెంపుల నెమ్మేలు
మొంవిపండులగావిమోవివాడు
వాటంబునగుసుకవాటంబునకుమవా
త్రరములనొవరభుజాంతరమువాడు
కేసరిమరిదినికేసరిమరినారి
కేఖలబొవినమధ్యరేఖవాడు

౧౩౨ తే పూర్ణచంద్రబింబసఖమగుముఖమువాడు
నందనసుమ్మంబులనునవ్వునవ్వువాడు
పలప్రపచ్చకత్రప్రభల్లభల్లవాడు
లలితగుణాములచాలమేప్పెలువాడుప్రాడు

౧౩౩ క పడియారువన్నెపైపన్నన
నదలించగభూనుమేను నపదగుతౌనుక్
వృష్టిమమధురాధరము గల
సదయుడు శృంగారసారసర్వస్వుడయాట్

౧౩౪ క విహారివవక్షస్థలు దశా
కసరెంరు వారిధమితబలశ్రీ
దోస్స్తంభుడాతనినే
ప్రస్తుతులొనరింపవిభుమపార్థివతిలకా

౧౩౫ ఉ ఆరమణిరుచ్వపైఖరులనారయమూరుని గిరునిక్సమా
కారతజెప్పగాతగదుకన్నులపండువగాకనుంగొనక్
కోరిననింద్రునంతదొరకుక్ భువికల్గనేరదా
కోరికవెరిచెక్ మరియునూహాత్రయూచతదానకల్పనా

౧౩౩ ఉ. వాని విలాసవైఖరుల వాని మనోహరకేళిలీలలున్
వాని వచఃప్రసంగములు వాని యశఃపౌరుషప్రభావిశేషముల్
వాని మహాప్రభావములు వారక నూరక యెంచిచూచుచో
వానికి వాడెగాని గలవా మరి యీ భూవరాగ్రణీ

౧౩౪ క. సౌందర్యము గంధర్వుల
యందే విని యిందు వారలందరు వలచే
యందము చందము యితనిది
సందేహము లేదు భూపశార్దూలోపా

౧౩౫ ఉ. ఆతని సురూపసంగతుల నెందవినా మది జొచ్చినంతటి
ల్పి తనవి యిష్టులుండెనికె పెన్నిధి యట్లు త్రుళ్లుచుండ నిన్నన
నృత మశిసౌధమందు విననుంగని తాపము రోలచితంబుగా
స్త్రీతిపతి యించె తత్త్రుతి నెగిగ్రహించి తభావనమెట్టిదో

౧౩౬ క. ఆపద్యము తడుచదివిన
నాపతి యగు గాని యలదల నది యుష్పిదె
రూపభూపమణి నీదు స్త్రీపదమే
పై ప్రనదగు నటుల నడపవయ యయ్యా

ఆనవను॥

౧౪౦ క. యిది యేమి దైవఘటనో
పదసత్తు గనెంచరాదు సంశయమిలయున్
పొదవిన పెన్నుపగలదే
వృద్ధవృద్ధవిక నంచుల రాజు మెలుకువ బడియెన్

౧౪౧ క. చనరంగ నచటనుండిన
ఘనసభికులు నాలకించి కాలంబది రోతా
ననిరప్పుడు శ్రీపుడు గురావం
తనికని యలాపద్యమెట్లు జొచ్చదు పుండనసూ

౧౪౨ క. యిదియేమి బాధవచ్చెను
నిదులకించిన జోకయగాన నేనెపురుగన్
పదిదేవేలైననుదీనికి
సదమల ఖితానంబెవ్వరు సాధనమనుచున్

౧౪౩ తాక్షీరపతి నేలారు కదలింపకయుండిన
నిద్రసుఖుండంత నెగ్గబడుచు
పడుచు వివాహాంబుఫడుచాడులాడయనె
మేము బంధువులార మిత్రులార

వరపురోహితులార గురుమంత్రిమణులార
యీధర్మసంశయం జెప్పుడీరు
చెప్పుడీయనవారు తీరవిచారించి
భూపాలురకునెల్ల భూమిలోన
౧౫౪ సర్వకల్యాణములను గాంధర్వమదిర
మదియగాకను సంగమంబైన వాడు
మగడనుచును నిశ్చయంబుగ విధించి
రతినితలపై దిద్దలా మయూలాలకించి। యిప్పనిల
౧౫౫ మనరాజాన్వయమందు నిశ్చయముగా మహాయాదివన్నాతుని
చ్చినవెన్నెక్కమతిమయూలాడు యతరాజేంద్రాయుద్ధంబింతైన
దనచేపెండ్లియయ్యెనవివ్వుయనుకద్దాసంశయంబన్నన
యన్నమడీభావములను లోన్వేక్షించిచర్చింపచుండ్
౧౫౬ మస్తువిజ్ఞానేశ్వరములు
దనరగదెప్పించివాయిలా ఖుర్నంబులే
తేనునప్పుడు భూసరస్వతి
వనితనురతిసేనయయువతేడపతి యగునని యయ్యెన్
ఆయ్యాకాశవాణిపలికినవచనంబులు విని

౧౫౭ యువవివాదమాయవేదని
యలుబవలంతిన వారలెల్లనబ్బురబడగా
కేయకయబడినరవరుడం
తయనంతఃపురికిజనియెతనయలూన్విహ్నా
౧౫౮ పాణిగ్రహణముజేసిన
రాణికిసంశయములు బుద్ధులాఘువములనవే
స్తోత్రముండెగుణవంతుడు
ప్రాణంబులుజన్నవానిభంగినిజనియెన్
౧౫౯ జనునప్పుడుకాన్కరావని
పునిషేదంబు భానుమంతునిమోదం
బును భారద్వాజముగని
ములిపలుకులునికేమునుచుములదమలుమహించెన్
౧౬౦ పెండ్లికివచ్చినప్రాపతులు
కండ్లనుకన్నీరుమిగుల గ్రమ్మగమహాయలే
బండ్లపైకరిహారులంబై
నిండ్లకుపమదేశములకునేగిరియుంటన్
౧౬౧ ఆక్రమమునరాజునకే

తక్కుపరాజాధీశుదలచగననిత్రా
వైక్లబనుచెక్కుచేమురత
నెలతక్కెమెరయునరయుచుండెరిమంత్రులా

౧౪౨ క సరసిజభవుచేసైనను
హరిహరసురవరులచేతనైననునుదుటన్
స్ఫురితముగు విధివ్రేఖను
పరిమార్పనశక్యమనుచుబద్ధంబగునే
తనుమరాజిల్లనిందలంచి॥

౧౪౩ మ ధరణీదేవకుమారుడో రాకుమారుడో విచిత్రాకారగంధర్వుడో
మరియేయక్షకుమారుడో మోచదేమియయునదేమునర్కాన్వితై
శరసందేహముసంఘటిల్లనికతద్భావంబుతేర్చిచ్చి
స్ఫురితంబౌనసిమిల్లిమారిదపెతదక్కౌరిల్లరుండుండగన్

౧౪౪ క యూవనసమల్లాదాదుల
చేవినయూయింద్రసఖునిచంతనుమంత్రుల్
భావరుయినగుచుజనిత
దాక్షిణ్యోచితవచనములనుతగననిరియులన్

భానుమద్విజయం —

౧౪౫ క పర్రాజసభలనైతము
విరతముగానియాడువచ్చినిరుపముగుణాద్యా
మెరయుగను సామివారికి
సరిసాటియుగలదెకీర్తిస్ఫూర్తిస్ఫూర్తీ

౧౪౬ క సకలమెరిగినదేపర
కొకరికిదెలుపంగపగినధున్నదెరత్నైవన్
వికలతనువిభుడుజెందిన
సకరముగాదెలుపవలయునమ్మామంత్రులా

౧౪౭ క తెలియకనడిచెవిభునకు
తెలియంగనుజెప్పవలయుతెటుగనతడా
పలుకులనువినినమంచిది
యలిగినకోరతేడుమంత్రికవనీనాథా

౧౪౮ క తనజీవనహానగునని
జనపతికింపలరతదనునారికబల్కెన్
మనుజుడుదుష్టాత్ముడు
వెనకనుచెడిపోనుయల్లవిభుడునువాడల్

౧౫౭ క. తనవిభునికార్యపరవశి
ననుగుణముగ భూమునతడుయువనిష్ఠలిలో
భువనతంత్రి యైనమంత్రియు
ననుపమయశుడౌను భూవరామరనాథా

౧౫౮ క. వినమింతినమలుమారును
వినుపింపగవలయు మంత్రి విభునకు నాలో
చనసేడమడి యైనదినా
తనికిఁ భత్స్య దయంబు సేయుపద్య ముక్తి

౧౫౯ క. భూవరులు మంత్రివరులను
కావలెననికోరుచల్ల కార్యములు కొరకై
గావింయుచుగానవారికి
ధీవెలయనివేళ సూత్రి దెలుపగవలయున్

౧౬౦ క. బహురాచకార్యధోరణి
విచారించుచు నొకతన పరివివేకంబొకచో
తహతహలు జెందితప్పిన
రహోయోచన జెప్పవలయు రాజుకు మంత్రుల్

౧౬౧ క. అనినంత మంత్రులగనుం
గొని యేమామా మంత్రులార కేమాతురికితలర్
కనినవనిపెన నమొతువు
జనియించిన తెతనమాతె సంపాద్యము పొందమెల్

౧౬౨ ఉ. దానికిసేమి సేతునని తత్తరమందుచు చిత్తవిభ్రమున్
ప్రాని మురేండు కార్యమెయు బుద్ధికి తోచక యింత జేసెదన్
దీనికి తగ్గమార్గము విధింపుడు మీరు మతిచాతురింతగం
గానవి నంఘటించెదురు కార్యధురంధరులార ధీరులై

అనిపల్కు రాజుమాటెనా మంత్రులిట్లనిరి.

౧౬౩ ఉ. యేమియు లేని మానసుల కేమి నమలు తీభ్రములందుచుం దగా
భూమిపతీ త్వమెయుండిన ప్రభుతవేసనంబులు గాంచునుబ్రపే
యేమయియున్ సుమంత్రి ప్రభుతి నేర్పదబూనిసమస్తకార్యములే
తామువహించి జూడనేడ ధాత్రియు రాజికె మానుభూవరా

౧౬౪ ఉ. శ్రీమయరాజికెంబయిన శ్రేష్ఠముగా చెడిపోవు కార్యములే
నోమరుపై స్త్రీశాస్త్రులతె శైలాకెపులందుదుల ల్పుము ర్పులు
ద్దామ విభుత్వకాలములై ధర్మ విరుద్ధములాచరింపగా

కాముకులై పతివ్రతలగై కొనఙ్జూతురు జారులెల్లెడన్

౧౬౭ ఉ శత్రువులాయ రాజితవు చారులు చేవిని కేనియుష్ణుడే

క్షేత్రములు భూమియాస్తి ధని సంపదలెల్లను సంగ్రహింపన్

సూత్రములాపయిన్నిటి గులచూడిగ బన్నిన కార్యశిద్ధిచే

మిత్రములుగల్ల భూలదుష్ప్రమాదములు వోచ్చుచు వచ్చుభూవరా

౧౬౮ క ఏవేవేషవేదినావరి

నావేశలనదియు వచ్చు నందుకు బాలా

ధ్యానంతము బడసే ఉంటి

భూవరయుష్టురుషవరయు బోధిక బుద్ధిన్

౧౬౯ ఉ దైవయుత్నంబు కలిగిన దానికేస

హేయుమగుమనలిష్టినియుష్టమంతెగాక

మనుజయుత్నంబు భువిమునిష్ఫలైన దైన

తలచు కార్యంబులందరందగసువేరె

౧౭౦ క యుందాకరాజురాజ్యము

సందముగా నరయుచుండు సందాకబునా

సందమును కలుగును శిథిలదుప

రండు రిలప్పండ్లు పండ లేము తముగాగమూర్

౧౭౧ క చోరులు జారులు సూరులు

వైరులు లుమితి మీరి జనుల భంగమె నర్వన్

ధారుణి పైలాడి క్రెచడిపై

మారక విభుడున్నెన్నను శ్రీనాధా

౧౭౨ ఉ కాపురనిందేనైన ధృతిగైకొని యుల్లడుల చికల్పాయుత్నమే

భావము సందలంచుచు ధృతంబు గరాజ్యము జేయుచున్నవా

భూవరుడాసు మంత్రులను పోల్పుగ జూచి సముందవాస్తై

తీవిచలంగ బన్నెప్రకటిత బుద్ధినిమైత్రి దోరఫగనన్

౧౭౩ ఉ యెూసచిపేంద్రులార యును చెప్పగ జెప్పితి కింతెగాక నా

వేసట చెప్పు దీరు తెలివిం గొను జెప్పుకు మారి నెప్పుడుం

బోసము మీరజూతు నిపెూంచక తప్పితి రేమి చెప్పుదున్

మీ పరమైన బుద్ధి గొని మెలుయనే యెూంచవ జేశి పల్లెడి

అది యొను సంగాకా ॥

౧౭౪ మ. మున వంశంబున పుత్త్రపౌత్త్రులు జనింపన్ బుత్త్రపౌత్త్రాభివృ
ద్ధిని బొందున్ గులమందు మానుకవిధి తప్పి తీర్థనిషేవణంబు యా
ననబోకున్ దయ జేసి విష్ణుడిది యొప్పైనన్ తెప్పగానుండునన్
చని యున్నన్ తదనాత డిజ్జున విపేక్ సారస్వమెమెన్నగన్

౧౭౫ ఉ. అనిదండవృత్తి మానవమానసుండై కుమారికానా
యకాన్వేషణ తత్పరుండై పల్లినేంద్ర సఖ భూమాం
త్రుని నవలోకించి యందునకు తగినతంత్రంబు
పొంచి మంత్రులిట్లనిరి॥

౧౭౬ దీనికి పాయమేమి నినదెల్పద మో నరనాథచంద్ర పెం
పానిత్యదియప్పరాజ్యములనవ్వారు కవ్వనగంబు వీడిల
శ్రీనగరంబునందు నతిచిత్రత సత్త్రము పెట్టియుచ్చుటన్
దానము జేయగా వలపదార్థము లర్థులకున్ బ్రవర్తిగన్

౧౭౭ క. మోసరసములగ నొకపటమున
భాశ్రీల బ్రామాత పట్టప ద్వారంబున్
ప్రాశ్రీబమాలకీతి విప్రులను

యాసత్త్ర ద్వారమందు నదికట్టుమలన్
నెరని యొప్పగని యొయిక్కని

౧౭౮ క. మెరయగనమనుంచి యుచిత శ్రీతాంతములన్
నిరతంబు నర యచుముండు బి
పరువడి నతడందు వచ్చి పరగంజిక్కు మూర్

౧౭౯ క. అనిమంత్రులు వినిపించిన
ఘనతంత్రము దీనివలన కనబడు నతడేం
చునరాజు దలచియిట్లని
సెనరి ఖ్యాడన వారలములలసెనకిచిరంతవన్

౧౮౦ క. దినచర్యల చమునందియు
దినదినమున్ బ్రాశిరా సుద్దీనిభులైమా
కినరాయసములవారలు
వినిపింపగ భూవిభుండు వినుచుండెతగన్
అంతర్గృహ్మాదయసమయమైనా॥

౧౮౧ మ. జలధుల వెచుండు కరాళినింక గను [illegible] భాస్కరుడు [illegible]
ద్దలు గాశేషపణీంద్ర రాజ [illegible] ద్రుత్రిప జిహ్వలే దవా

స్థలయుంగారవములఖ్ఖరోపగని బలేశూర్పైఁ జకోరంబులా

సలకెంత్రైర్ కనిముత్యాలన్ బొదిబిరాతిచాలంచుమల్లుఁ ప్రభిద్

౧౮౨ మ. కులశైలేంద్రములౌత్తుంగట్టలయుబలేస్తోగతలంబిన్పమున్

గలఫైపాంధులుశాలిలాజాలయుచ్ఛగన్ చానుకొంచినం

బులనంపన్ కిరణస్క్రీశిలలమవరంభ్రోభూప్రదన్ సూతుఁడు

జప్పెలుత్తైవెంచగవెంచుచుండెమహాదుష్టంబాచుగేష్టంబొరిన్

౧౮౩ సీ. సూర్యకాంతంబులుచురచురజూడంగ

చంశంబులాగ్రదఱవెలుంగ

నెండమావులకాసనిబ్బులబర్వంగ

వెండిగాడ్పులుమీరివిడిబడంగ

ములప్పమార్పులుగాఁగవెలాందుగభ్రామియుంగ

వెళ్లవంబులువిరులవెసనెసంగ

చల్లనీరులుపొంగిపలసలకాగంగ

మలచరంబులుపల్లవములవడంగ

౧౮౪ తే. త్రిపురసంహారసమయసందీపితోగ్ర

ఫాలలోచనవీక్షణజ్వాలవిశాల

కీలికలాకలాపభృత్యర్ఝురోయమాన

మైనగ్రీష్మమహోష్ణంబునరెల్పనంత

౧౮౫ మ. అలరాజోత్కృష్ణనాదయుంబునవమశీవార్ష్యంబునన్ముఖ్యమున్

త్రులతోడన్కోలుధృండెనత్తరిని ఘిల్లిల్ జీకరాకారులై

కలవిండ్లంబులుపేవిపించములనెబాల్పెన్ తపపారకరం

బులభూవిన్ గొనివచ్చికైదులనుబ్బులేమీరగామైమరచన్

౧౮౬ మ. ప్రతిపిల్లల్ చిరుజింకతేనుగలకొమ్ముల్ ప్రసన్నజవావిడి

పిల్లినుకస్తూరిమెకాలుచిల్లులనెమత్స్యన్ గొరువంకలేకవం

బులుపెల్లిపిప్పలుజేనివాంయులుకడన్ కోర్ధంబులుతామస్తుపల్

వెలయందెచ్చినముత్తెమందునదిరుక్మినాధుడేడించగన్

౧౮౭ క. ఆకాముకలలజనపతి

చేకొనికనికరముమీరచిత్రములారన్

ఢాకొనివకలార్శ్మపర్శ్మని

రాతెల మురులకెల్ల పాటురంబుల నిడుచుణ్

౹౫ వారలఝూచి యూత్ర్పడపారక్రుపంత్రుగబాధలవిమి

యూరులకత్తైనొమిగులమూరకవచ్చితెరాయుబంచులో

కూశిమిమిూరబల్ల కబరు లెధరణివరనేదయూసర

సాధరకయాత్రమిప్లైసగసౌఖ్యములు గల్గుటమూతునత్రిమ

౹౫ ఆయినసుసామివారడుగనాఢనిదాపగనేమివింనపం

బంయుపనిలోనిమిత్రృష్ణుగమండలములెమలపైరుపచ్చలణ్

లయుమునరింప్రచుణకబరులచ్చుటకొవలి యున్నఢంపెడి

త్రియులరయుంగనెష్టడుధరిత్రినిలేదుధరావరాగ్రణి

౹౫ కొండలండలమెండుగనుండులనట్టి

మాబడారులతొప్పగారాప్పవారు

డిల్లజుడిరయుల్లములరుల్లురుల్లరసగ

షేకములను జూచికదవిరోమదినేంద్ర

౹౫ యూమెకములకావరములు

కొమడిలోనేంచిమమ్ము బ్రోవరయున్నట్

గామిడిలోయూమెకములు

చేమాకంసురులతోలంగుశిద్ధమటెండా

౹౫ ఝూచులడొరగప్పుఫ్రాలపచ్చడప్పటోలి

గల్గుమెకంబులగల్గువీక

నెలతవలనొప్పమెలతలదలమిన్న

నెక్కుడొమెకములయుగుజోక

త్రైడిపాలువవానిమయాంధవబుట్టితై

తగుపొకమెకములపొగరులేక

కరవన్నెబలిరూపుగలజంటకొమ్ముల

గరిదాకుమెకములభేరుసకూక

౹౫ దాకమైత్రడచెవివినరాకజేంయు

కొద్దదండలసుండుమాగూడెములను

యేమిచెప్పుదుమంరస్సెపొరావిపనులు

౹౫ బొమునగుత్రేగునేదింకపుడమిసామి
ఆకులకొనకలమూకల
చేకలమలతోఅల్లులందుచేరిశిసాంమి
సెకొకుచెందివచ్చితి

మేకవుగా సాలుసాలు మెకవులకెలుగులా

౧౬౩ ఏసారి నాము దుడుకుల

వేసవ్రు రెూవఝ్రు మెకాలపడికిఱు జొడిక్సె

వాకిగలవు గలుషునలో

మిాసరవు గనున్నవారు మిాదయవలయుఁ

౧౬౪ ఏలినవాడా యదువికి

బాళిని వేశేయు వలయు పఖుకొడుకులతొ

మాలాష్రు షొగరు సూసెదు

వేతేయుచు మాసమింకె వెడలకయుండ్రే

౧౬౫ అనివార్త్రిచ్చినయూచమాటలకు నావ్లాడించి బవ్ఫింతగా

పనుచుఁ నవ్వుచు రాజువారలకయుఁ వేకొర్నాలిఫ్టించిగా

బ్బనవుస్త్రైరెండు వేంటకెననా బొయలెవడిఁజారయితో

డనెగూడెంబులనుండి మల్లికెప్రచండ్రైకొస్త్రకొరదండులై

ఆబోయిలందు కొందరూ॥

౧౬౬ వలలురులు బొనులాడిగ

వలకేనవ్రుత్తు గయలాదివారరవరసాధనవులె

వెలయుగాని కొందరెరుకలు

తెలుతఁ జనిరంతనగరి పొవఁ పేర్చ్యఁ

౧౬౭ తుంటుబలె దష్టు గడుపరివుంటుమారి

నేలిపెనుగాలి గయ్యాళి కొలిచిచ్చు

వుచ్చులను పేరులను మారబరానువెల్తి

లనుగొనుచు బెంచుగుమిగొంత జనియెనఁ

౧౬౮ శ్రీరామపుశరవురఘురఘూ

మారుతవుతో వెగియనడువుపొవులడేగలె

మారదొపారంబులగాని

సారబులలె భిల్లవరులు జనిరాత్రోవఁ

౧౬౯ తొలుకులల్లాయి మెులవంకనీలి కొక

చల్లదంబుల డంబులనుల్లకిల్ల

పికిలిపింఛప్రుబల్లెవులె వెలయుపెడలి

రలభిల్లసుతులంత వేఘకేర్రు డూ

యిూశతి నాయకులా

ధారద్వారంబు జొచ్చి త్రిభువనార్తనమం

ప్రారగను జేశిర యెవ్వర

నారాయణుని విఘుబునములానందింపర్

ఇంతా॥

భూరమగుణుండు కరుణాకర

పారగతుండగుచు భిల్లవల్లభు సెకర్ణ

చేరగను బిలిచి బహుమతి

కూరిమి గావించి వేషంటకు దప్పి కత్తరింపై

మావారల తోపలమేతే

చేవారవచ్చెదరు వచ్చిరెరు గింప్ర మంచ

భూవల్లభ వినుపించెద

మావారల తారతమ్యము వొంటులు విను విలా

అని ఆభిల్లవల్లభుండిట్లనియె॥

అల్లంమనైన లక్ష్మను

వల్లంమును కాయరేని పైన సమ్ము నతా

మల్లమునదల్చిబత్తిని

భిల్లుల కొనియాడబల్లె విభుడాలింపర్

ఫైన సమ్మనే పారి మస్సవతగమ్మి తెల్ల

నీ బోయ దొరకాడు నేను కొడుకు

కాత్రె వినెప్పుడు కానుకవిడిగాల్చి

నీ కొండపబు వాడు రెంప్పెకాడు

పైంత రాజున పమ్మి ప్రొతరించినదాన

కమ్మి మేపకు వాడు బమ్మి కాడు

యక్కల పమ్మకు బంటు నేవరిమ్మై యెప్పు

పెద్దమాపెగు వాడు బిగువు కాడు

నల్లదేవర వెయ్యిదనల్లమందు

పొర్లకను నిల్పగడు సైనమర్లు కాడు

జొడు నేడును తేనప్పు తెయ్యాడి కాడు

మాకు నందరికి వెవిమాండు మంచివాడూ

మీడుకు మారు గడెంత మూక వెవ్వతు తెయ్యేడు మీడు యెల్లాదే

వానికేమి మువాడు విన మాను మువారికి కటారి కెప్పై

వాడిమ గండు తంత్రి యనువా విని బోనిన వాడు యున్నిటర్

వీడుగరస్తు నా మరిదివీడు కరాళ గుబావ భూపతా

యింకమా వంక చెంచు గుమి కొండ్లనెల్ల వివరించెద పేరుపేర

నాలింపుమా॥

సీ॥ పెద్దమేకంబుల గుద్దిచంపినవాడు
బెబ్బులిమెడనంటి విరుచువాడు
సింగంపుగుంపుల చెంగగొట్టినవాడు
కొక్కెరేనుంగుల చెక్కువాడు
కారేనుపోతుల గావబట్టినవాడు
పులులపందికొన్నల పెఱుక్కువాడు
జింకలవెంటాడియంటె గొట్టినవాడు
బెట్టులుంగులను గ్రుబ్బుబట్టువాడు

గీ॥ వీడువీడువీడని పల్కి బిల్లవరులు
సురియలు బలుపూనుసులు వచ్చి నెరశినారు
మిఱ్ఱులను దేరినటువంటి మిత్రకాంతు
కొగరువెంటలోర చూడబోలె పురమిరాంతా
ఆనకొనియాడు దొరుకునే పొటియరుకలను నలరి
వెంటనేరు గంధలంచి॥

ikal gueen flies gala pen turai

ఉ॥ కలికికలికి గలప్పింతులు రాయుతలపాగల్ జెక్కి వలువల్లింపుమూం
ఛుల నెలప్పిన్ చెప్పులందునుంచి జరికెను ల్లింబూలశైత్ర నదు
పులనాళ్ల ధరియించి పున్నెదొరలాప్పునే గొల్పు బంగారుపెయా
వలచేర్ నరపాలకే ఖరుడుమీాపాలెదు పూచుర్ నపూచుర్

భానుమద్విజయం -

64

ఉ॥ కయికాంతుభరికంచుప్పుర్గ్ నగరింగంపుగ్ తలాపంబుతో
నడుదుత్తుంగతురంగమెక్కెడుబిరానందెచ్చి వందానన్నై
పయివేగంబున నైక్షైనాదులు భళీభళన్నారెఖాఖంచనర్
స్థాయిచిత్రాయిన ధాయినెగడి కలర్ భోర్కల్లిభేరిధ్వనుల్

క॥ దొరకొందు కులు భయదశభులు
నెరుకదొరలేపట్లవాండ్లనెనయగనంటర్
నరపాలు నంటుబరువడి
నరిగిరిప్రభుగరూవినోదమత్తచలంగర్

క॥ ఘనిందరూజునవరుడెదుటర్
గనియర్ ప్రభుగరాజుమత్తగజములుప్రభుగప
త్రివికరవిలసదచలములర్
వినుతాంతరగన్నవిధ్వనిచలములర్

సీ॥ మరియును రుచమయూరువేదండప్రుండరీకపిప్పు
వరాహావామరిబల్లూకఖడ్గచమరీమృగభూనానా
మృగసంచారకనప్తు వికటంబును విహరంగ
రాజభారద్వాజకుకపికశారికాపురాళమయూ
ఉ॥ రగండభేరుండనారండవచక్రచకోరచాతక

కపోతభరతవనభూషణప్రముఖవివిధఖగగణ
కలకలాయమానప్రస్ఫుటపర్వతప్రదేశంబున
మమహోదంబరచుంబిశాఖాశాఖాసముత్తుంగమా
తుంగయుంగలవంగపూగనాగపున్నాగజంబూ
జంబీరనింబకదంబతాలతక్కోలతమాలరసాలసాలకాం
చనాశోకబంధూకబదరీఖర్జూరరసాలాద్యనేక
సాలాన్వితశిఖరంబున చతుర్విధయోగనిష్ఠా
గరిష్ఠవేదవిద్వన్ముఖ్యనచతురచతుర్ముఖబిహా
ర్ముఖవిద్యాధరసిద్ధసాధ్యకిన్నరకింపురుషగరుడగం
ధర్వదనుజమునిజనమనుజవిరాజమానమ
హాగుహాసమూహంబున ప్రవాహంధాంధావిధా
రితగండశైలవృక్షలతావితానవిధానమరంజిని
హెయోత్తుంగరంగత్తరంగవిలసద్భుజంగమహస్త
కచ్ఛపమకరాదిజలజంతుసంతానభీకరావ
జనితప్రతిరావగ్రావసుందరరఘువీరవరంబున
కంజసంభవాంభోజాక్షవిరూపాక్షసహస్రా

క్షధనంజయదండధరదైత్యభూవరవరుణవాయు
రాజరాజేశసురమునిజనశిరఃస్తోమశేఖరకోటిసంఘా
నవయుక్తపుంతసూత్రరత్నప్రభారుణీకృతచరణాబ్జ
సంసర్గదుర్గప్రసిద్ధస్థలంబునునైచెలంగునలవిం
ధ్యాచలంబునా||

ఆగిరివరవనభూమిలోని
నాగతురంగమునడిగ్గియునుద్వీశుఁడే
వేగమునవచ్చుదచ్చుయు
బాగుగనేమించివిలంచువారలకడిమిని

తేంటసామానువిరుదిసచూయిగాను
బందుబస్తులుగావించిపరగచిచ్చు
నైఋత్యదిశనుంచియడవిలోనుక్రమార
పొగరుబోయలతోఁజొచ్చిభూవిభుండూ

ఆత్తరినిగోయసయాడిచి
మత్తిల్లినవేఁటకాండ్లుమదశునకములఁ
పంతగవేయులకిగొలిపిరి
తత్తరబడిమృగములెల్లతారాడంగఁ

ఆసమయంబున॥

సీ॥ చంద్రులోలాజాంకనందిచంపకరువేల
పొంగరు ననుప్పురంబుగశిదువులకె
నాదివరాహాంబునందుపట్టైద్వైపాళి
ఫుడమిపల్లంబుగాపోవద్రొప్పి
దిగ్దంతివేసులుదిష్ముగ్రష్ముగజేతల
నముశేవినార్ఘుడువెనయుసల్వ
త్రుంగములనేశేవిసైగికంపమొనరింతు
ననాడెల్లవహెవాలుకొనకెదల్ప

గీ॥ నిడుదవయూతియులెయూకయులనొడలుబక్ర
పక్షులనువగచుతననొక్కశక్తివిలక
యంబుగాదెచ్చిబంగారుడంబుగొల్ల
పొనెదుటనిల్పిమొలకబోయబోరనుజూచి

మ॥ స్థపయూవపిష్టగేంద్రమత్తగజపోత్రివ్యాఘ్రభల్లూకదా
శ్రప్రిసారంగలులాయజంబుచమరీఖడ్గాదినానామృగా
నుపమేయూద్భిత్తివినాశహేతువగుకెన్నాలాలలునేవలా
కవయంబించకచేకనేహృదయమార్గంబునేవల్లునని

వ॥ ఆనిమననవమనకష్టంబును
వినుపింప్రచుదానిసెనసగవిభులనకలనతదా
వనచరులనలబహుమానము
గనుచెలుకనరినిచ్చియుడవికడువడిబొంచ్చి
అప్పుడప్రథమకేనికటైదుడునిల్పుబోయలలో
గొందరందరు॥

సీ॥ గర్జావిజృంభణాకంఠీరవముచేరి
చెలుకబోయమహాత్మెడనెరగబెట్టె
ఘింకారభీకరావర్హంకారకరినంపి
చెలుకచెంచులుకుంభములపగలగొట్టె
ఘుఘుఘార్ఘుడసములక్రుడుమవాహాస్త్రంబు
సెకభిల్లుడొకజంకనైత్రిబట్టె
ఘురఘురారవజీర్ణుకోలంబుసెకకొండు
పాడుముష్టిసడంగవడినెమొట్టె

తే॥ మరిరయులకబరాశియూదారివలల్లుమారి
మృగములనుదొల్లువనిజుట్టిదగలుప్రమ్మి

నయలనేతసాహసాపోరచయలగతుల
దంయతనములుజూపిరాధరణిధనిత్
అంతా॥

330 చ గుఱుగుఱుమంచువచ్చిస్త్రీపనుంజరుప్రైసెకప్రుండకేతము
త్రైఖబనపెలుప్పదాయనవశావాకత్రైజనువెల్లనేగనం
తయస్త్రీతివేదకాస్త్రీపతిదానిఆయురంబునవెస్త్రిత్
ల్పయనిదిసాగస్త్రీచ్చివదప్రైచనునేజనుపస్త్రంగంబునన్
పెండయా॥

331 క ఘూదారముప్రైదూరిన
ఘూదారుండడుగుజాలిగిపొదవికనేసెన్
నైదువగానిరెండ్రైజని
పేజనిబడదానినప్పుడుమిత్రులుపొగడన్

332 క పలగంబగునస్మదవూ
తంగముజేరంగరాజుతద్భత్రిముదూ
రంగనుశింగిశిపూప్పన
చంగునగుఱిడించపెూకభాయునుపెడలన్

333 క రెలయగొకయిగ్రుచ్చికౌగిలి
నయమంగనుబూధపుండనాయూపములన్

మొలవంకిదేశివగులు
వెలిమురుకగపొంత్స్పచెల్చివేకన్దానిన్

334 మ ములవాడిభ్చివమక్రైకకసములునేస్త్రైనాభుదాశానతార
పలవేవేయకిగొప్పిశంగములనెుప్పైకప్పిమత్రద్వేపం
బులకుంభంబులకేలచిప్పిపులులబ్బులేవూనకుంబెప్పపం
బులజేజంబులపప్పిపేచమునిచెన్ తొడ్తొస్త్రీగత్రాతమున్

335 ఉ రంగుశివంగినెుక్రైయనిరాజుతగన్ప్రురిగొల్పస్త్రీంగసా
రంగములంగములెకుదియరంగదభంగగతిప్రసంగముల్
చంగునవూవిదేలకొనిసాగగవేకనుతత్రరంబువూ
రంగనుశాయగుంపులనువేప్పుడమంబడగొప్పిరందరున్

336 క యూవేలనుస్త్రీగపాళిని
కూలిచిమదిడేగవేయకునుస్త్రీపుడేగన్
బాళిబడినూడిగంబులు
వేలగుబూయలనుచెంచుమేయలుదాయన్

337 తే జూలిచైరికలరుజుసాళ్వమముజూపెన
రంబుగిద్దపెూరగాంబుపెూవిగాడు
తళుకులశళుకులకెంచుమెంచునుజల
కత్తెలనెడుడేగగములలొన॥

౨౩౭ ఉ. పక్షులు తోనిగా నిమరి యొక్కడు మొక్కి జావళంబు పై
రాక్షసు కంచు మించు వచినాసె క్షణ పెంచి యుక్తిని నెక్కిడం
పక్షియునంగ బూని విలయుంగను బోయలు వెంబు నంబరా
పక్షపనందు లోనెకడు మానవనాధుని జేరి యుప్పునన్

౨౩౮ ఉ. డేగల లోన నెక్కుడు పడింగల తక్షగు సంజ్ఞనంబునీ
డేగ తలంపు వముల్ జిజ్ఞని దుడిన్ విహంగంబుల నప్పు మానసం
బీగతి చందమందదనవేగము నన్ శరవేగవాయుసం
వేగము వింక దానికైన చెప్పగ బోలునె భూపరాగ్రణీ

౨౩౯ చ. అనికొని యూడి వాడు పశిడంచి యుబొద్దుల నంటగట్టి పే
ర్మిను కలపిపింఛములమే కొను కుచ్చులపట్టి దోరముల్
దనగు దొపారముల్ వెలయు దాలిచి యుత్తము తోడ మారొగ్గి
కెను ములతళ్కు డేగ వని గొబ్బున విచ్చెమ పోశపెలా ఖికిన్

౨౪౦ చ. మెరుపు తెసంగు నట్లు మురిమిట్లు గొనంగ పెరు తళ్కునన్
వరపతి తేల బూనితగ నావని జక్కవనే యుముష్టిన
యుర్విరు వడి బూచిదేలు బడి యుప్పర మెగగ పేకచిక్కెన్
తరబడగా విహంగములు తప్పితిగ్గై కొనె విస్మయంబుగన్

౨౪౧ క. దూరములు దీక్షెంచులు
హోరలనేశినవారా పారములు విడిచిను
నావిరగను దువ్వేశక్తిల
నారజములగడ గవేషలాడికవేష్టన్

౨౪౨ ఉ. వేరాక జైరి డేగ వృద్ధిం వీపతి గైకొనియే యభిష్టనన్
జారెడు దాని ధాటిగని పక్షులు నకొక్కై రగుంపు సెంపులో
జారగనెక్కె తైత్త గను చాలక జావి నిత్రాతభూమిపై
మారగనూడి గాలెరు కేషంఘులు వాటుని గొల్చిర దెప్పుడున్

౨౪౩ ఉ. అంతరి నాష్ట్ర లాంవికలు లాశ్రిత భూపతుల ప్పెంబులో
జ్ఞానతి గవేషు డేగల నుగ్గి కొని రాయుండుకునేడి దొయోగ్యమా
శితి నివృద్ధి వెంచెమె నరించిరి విందుల కెందు పైతగన్
జాతము దంబడెందము నభాల్నా నకెస్లనరాజు కెస్లనన్

౨౪౪ క. యుషువతె ఘ్రుగములపట్టుల
నవిని పరిగట్టి వేపలాడుడనంతన్
రుషము గను నిప్పిర్రు మమ
చపతీరను నిచ్చి భూజశాఖల నిండన్

౨౪౫ క. కుందేటి వేటినంజుడు

పొందుగ నెరులనెఱ్ఱజేసి భుజియించి మహా
నందమున జలములానిరి
యందరు నెలయేరులందు నవ్విని యోరన్

౨౪౮ శా. యీలీల న్ప్రమదంబుగా యూవిహారముల నారాజేంద్రుం డుదుర్వీరవి
స్ఫారక్రాంతవికొంత సేవ చేయ సౌధం దేరి తేజిల్లి స్వాం
ప్రాకారం వన్నె పముస్త వస్తు ఫలసంపూర్ణంబుగా వెంటనే
పేరన్ సాగెత దుబ్బున్ ప్రరికి సాంద్ర భూత పాదంబునన్

౨౪౯ క. పురి జొచ్చి నగరివాకిట
దొరకొడుకులు మేళవించి దొరలన్ ఘనులన్
వరుసగ నేయువారి తెల్పగ
నరవేత్ర ప్రపంచ్య నంపి లైదివిడిగుచున్

౨౫౦ క. మెచ్చుచు వలనగరింపమ
కళ్ళు ప్రజవరాంత్రు యోడిగంబులు శేయున్
ముప్పిరిగొను మోహంబున
నప్పతి సతిరతుల గూడి యలరుచునుండెన్

౨౫౧ క. అనిసూతుడు వినిపించిన
ముని వరులాలించె యతని పొగడుచు నవలన్

వినుతింప్ర మునుచ వేడితి
జనితానందంబు పొదయ జలజాతుల నంతున్
మాలిన్॥

౨౫౨ సరసగుణవిలాసా సచ్చిదానందలాసా
వరనిగమవిహారా పావనాపారహారా
సురముని జనభర్తా సుభ్రపాదప్రభర్తా
దరశితకర యోగీ దక్షిణామూర్తి యోగీ
వనమయూరం॥

౨౫౩ యోగిజనవారములు యోగముల చేతన్
రాగిలుచు పొప్పుమిది రాయనుచు గొల్వన్
శ్రీగళము పాండురశరీరము త్రినేత్రం
భాగజ సుచర్మములయే గమమహాత్మా

౨౫౪ గద్య. యిది శ్రీమద్దక్షిణామూర్తి కటాక్షలబ్ధ చతు
రకవితా విచిత్ర సుకవిజనమిత్ర యాపస్తం
భసూత్ర లోహితగోత్ర వెల్లఫ్రాడినార
సింహార్య పౌత్ర నరహరి మంత్రి పుత్ర ప్రణీత
యామాత్య పుత్ర ప్రణీతంబైన భానుమద్విజ
యంబను మహాప్రబంధంబునందు ద్వితీయాశ్వాసము.

త్రితియాశ్వాసం॥

శ్రీనారదాదిమునివర

మానససరసిజనివాసముహామోల్లాసా

దీనజనావనవైభవ

నానాగమదక్షదక్షిణామూర్తిశివా

అవధరింపుము సూతుడత్యంతవేద

శాస్త్రవేదిమహామౌనీంద్రసంఘములకు

దేవిమహిమాదివృత్తాంతములయునియుల

రంగుమీరారంగ కరుణాంతరంగుడగుచు

అంతిపురమందునయుండె

నింతులతోమెప్పుమీరనింపొందుచుభూ

ఇందులోవుదాహరించిన శ్లోకమేమంటే

శయ్యాగారంచందనంబారుహాసం వనితాగానం।

దర్శనీయ్యాచనారీ। నభాజంతేప్రత్యుత్పపాసాతు

రాణాం। సర్వారంభస్తండులప్రస్థమూలాః॥

కాంతుండవనిపాలన

కాంతుండేమి గలసుండగా వడినంతట్

సీ ప్రాగ్భాగమున నుండి పవనుండు జనుదేర

వడిని తూనిగెలు నల్లడల జార

పటము టిడెసను ఝుంఝూరి బాపములు మీర

చాతకంబులు దాహాసక్తి జార

కురఫులుత్తరమందు వెరయుచు గడుదేర

హంసలు మానసంబంటగోర

గునగున చేవలు గుళ్లేత్తు కొనితార

రవిగ్రుంకె పరివేషరక్తి జేర

తే వివిధమందరరసనాదములు తెలిసి గదుర

నవనముల మించు నెమ్ములరవనవెయునర

పంటపాఫులు సంతోషబడుచు నదర

వానకాలంబు వచ్చె జీవనములలరా

ఉ నిరతము ధేను ఘజాలము వనీధర శృంగములెక్కె మేతలన్

తరచుగ మొక్కె నీరధులదాహము దేరజలంబులానియం

బరధర సోడిగంతముల బంధురసారజలంబు గ్రమ్మగా

కురిశెను వాన ఘోరమున నకుంఠిత ధారల నద్భుతంబుగన్
౭ చ గిరుల ఝురీపరంపరల గీల్కొను పూర్ణజలప్రవాహముల్
దరులను మీరి చేర్వుల నదంబుల దూరెగ ఖరదీర్ఘికా
సరసులఁ జేరి కూపముల జాల్గొని మేల్గొని మీరవార్ధులన్
శరదములాని నీరములు చాల్పులుగా గురిశెన్ ధరాస్థలిన్

౮ చ సురుల మురారులన్ గెలుచు బొజ్జయభీరులు వేశినట్లనన్
బరమున గర్జితెల్ల దరల బర్వగ జారుతు పాళి గుండ్లవై
ఖరకర తాని కాయముల గ్రమ్మగ జాల పరంపరల్ వలన్
వరజలధారలేర్పడగ వారిధముల్ వర్షించె నుద్ధతిన్

౯ చ నిరుపమ చాతకార్భకల వర్షభవాంబుధ వాలు జెందెనుండవి
పరిమళ ప్రాపుగానకని జాల్కొని మెల్పగ నప్పు వేడినన్
నెరుల యా సుజీవనాకరముల గల్లగ జేయుచు స్తుతి వందనం
దరినిపు టంచు దారతను దాల్చి ఘనా ఖ్నల గాంచి మేఘముల్

౧౦ చ ఘనతరమైన గ్రీష్మమున కాకలు జెందుచు సప్తవారధుల్
తను గావ నింత పంతమున తెచ్చి పము త్స్నేను క్షీరబ్ధి తేమలే
ఘనతను బొల్చి చిక్కెనవి వితలె సత వింపనింప వీధిలో
దనరగ నిచ్చినట్లు జలధారల నించెను భూమి నబ్దముల్
ఆ వరషావసరమునందు॥

౧౧ క విరహాద్రేకము మనమున
భరియింపరాని విభుని వరలీలా బా
తురిదలచు కపద్మావతి
మురునారి చిత్రవలభి మరిమరి గదురన్

౧౨ ఉ హాయనునన్న వంటుపతి నక్కడ బాయుల నిరుచితిపో
నాయని క్రూర మార కుసుమైక శరాళనముక్తబాణకే
గాయత ఘాతిలోర్వగల నాయనునమ్మకు జెల్లయుంతత
ద్ధాయనునిన్న నమ్మితి వృథాయను నాత్మ వమోహరాయసున్

౧౩ చ హరిహరి నిన్న నన్నిటుల నంటుగనేక చరించు (న) ఖ్లిగా
నిరవుగ ప్రాశినట్లు విధికేమపకారము పూర్వజన్మమున్
దరయగ జేసి నామెపరితాపమిటేటి మాటిమాటికిన్
పురుషవరేణ్య కాముల ఫలము నాథుల కూపమేగదా

౧౪ చ పరిమళగంధపుష్పముల పారములు గాదయ చేసి తూర్పితో
సరసములాడుచున్ కుసుమసాయకసంగరరంగమందునన్
కరము రుచించ గా కలశితాతుగ వార్ధినిమోలలాడుట
ధరనికయున్నదూ కలుగు తప్పను తేలారిక విచ్చుడేమనన్

అని విన్నపవమందు సమయమందు॥

సీ॥ పుష్పవిభ్రాజితభూరుహసందోహ

రమణీయోద్యానవిహారంబులనిన

వరరత్నఖచితసౌధానవిరాజిత

శృంగారరసజలక్రీడలనిన

మధురసుధాసారమహిమోన్నతవిహార

సారభక్ష్యభోజ్యంబులనిన

శుకశారికాకేకిశోభితనిర్మలా

ధారసద్మప్రసాదంబులనిన

గీ॥ కల్పసమహంసతూలికాతల్పమనిన

ప్రచురసంగీతసాహిత్యరచనలనిన

సఖులపైతూరుపల్లారసంభ్రమమునను

కిసలయోపమపాణియోకీరవాణి

మరియువిరహావేశంబునా॥

శా॥ శ్రీదామందిరభుక్షహర్మ్యశిఖరశ్రీహంసతూలీసమా

వేదంబైదగుపట్టుమంచమునలాతిప్పెంబుమేరొయ్యిస్ప్రని

గాఢాలింగనసౌఖ్యమింకరుపద్రోయాగ్రౌంధునెందాకే

ప్రౌఢత్వంబునప్రోద్ధభుత్వచెప్పమాప్రాణేశ్వరాయాశ్వరా

సీ॥ రొయికతేపవిపెయ్యావియొనరగ్రోలితిగాని

మరిగ్రోలగానైతిమన్నెవాడ

రొయికమాయునీపెయ్యామయొప్పుచూచితిగాని

మరిచూడగానైతిమన్నెవాడ

రొయికసారెనీమనసైనరనేలితిగాని

alamuta

మరినల్మగానైతిమన్నెవాడ

రొయికమారునీమాయలూనవింటినిగాని

మరివినగానైతిమన్నెవాడ

గీ॥ వెనకచింతించువల్లినసువెత్రితనము

తేనడుసామతినిక్కంబునయ్యనేడు

చూడనాపాలనితనిమిసోద్పెయుప్ప

జెప్పుదునహాహాలోయాశజీవితేశ

శ్లో॥ మారుని దాకకుంపులంరు మారు తపోరతము వచ్చురాకమున్

సారసవైరి కాంతను చైత్రుని కోకిల కేకి కేకకున్

కీరము పల్కు జోకను కేవల మోర్వగలేను నాథయో!

కూరిమి గల్గియుండు నిక స్త్రీ చ్చ కౌంగిట చేర్చు నాయకా

సీ॥ అమర నెవ్వని పల్కు లాలకించిన వల్ల

కర్ణామృతంబు వైగరిమ గాంచు

వరగ నెవ్వని రూప వైఖరి గను వల్ల

బహు విధాలంకార మహిమ గాంచు

మెరయ నెవ్వని చర్యలు వేగ తగణించిన వల్ల

భారత ప్రాభవము మీరగాంచు

వసర నెవ్వని కుంయిమిల నిగ్గౌనెడు వల్ల

కవిత ప్రబంధ సంగతుల గాంచు

గీ॥ నతి మహాత్మ సుకృతి భావము రయగల్గ

నిన్న మదిలోన నెప్పుడు నెన్నుచున్న

నన్ను నెడబాయగా జేయు నవిన భర్తుడు

ఏమి చేయుదు నొయి నాథ హా ప్రాణనాథా

అని విరహాంబున బ్రలాపించుచున్నయెడ॥

సీ॥ బొండు మల్లియల ప్రాపు జొమ్ము కొనగ మెరయంగ

పొగడపూపు జిరాయి బిగిచెలంగ

మొగలి మొగ్గ కదంబి పొగరులు కులుకంగ

పొందవిప్ప కేడంబు పొల్పెసంగ

చివురు టాకు పిరంగి జవజవలాడంగ

కలువనే జామోమ్ము కడు వెలుంగ

సన్నజాజుల కోరి సరిదొనల లరంగ

రసదాడి చెరకుల విల్లెరంజిలంగ

గీ॥ బూని చిలుక పయనిపై పొసగ నెక్కి —

పక్షులను ప్రల్ల చాకర్లు పిల్చుయుల్లి

జిరబిరను వచ్చె పెనుపచ్చి తురకదారి

మారు మారని పలుమారు మరుడు గదుము

క॥ తహతహ బడియుక నేమని

యుమారహాము రకన్నులిడుచు నావరియను చున్

కహాకహావు పార్చ్బయు లున్ తగ

మహదహాపున బూని వనిత మూర్ఛనుంగనుచున్

అప్పైలిచలిలంగమంగోని॥

త్రి౬ అతులితసర్వజ్ఞపతిచాతురిని మీరు

చెలిమీరు గర్వంబు చెరుపవమ్మ

సకలేనిభోగినీ సరసీరుహాస్యా

పవనునివడివలెప్పు బరపవమ్మ

నిరుపమఘననీలసురుచిరోరగవేణి

గరిమచంద్రుని రూపుమురుపవమ్మ

అనుపమకుచభావమందినగజయాన

అలవసంతోన్నేషమునాపవమ్మ

త్రి౭ రామచిలుకలుస్సుత్రిపోరదవమ్మ

సాంకవాఖ్యాదశకస్త్రీతిసఖుపవమ్మ

అప్పుడమరునితబ్బిబులపైనసుచుపఖుల

శ్రీతసురంగిపద్మావతీలతాంగి

౨౮ వ. ఋఋలనిలచినచెలిబోణులు

పయిరయమునమరునినటనిభయలనువాగా

క్షయిలనుకక్షించిగదిచిలరి

నిటలాంబకునదలచికొమ్మనెమ్మదినుండెన్

అంతా॥

౨౯ వెలసెన్ వాసిజవాన్

బలికర్ణతరకుసుమపంక్తిభాసురకాంతిన్

పులసెన్ తేటెన్నెలతగ

సెలకేకరదుదయమైనమెగినవ్విశర్

౩౦ అప్పుడపద్మావతీపనమునంబునప్పురానివిరహాంబున

సెడపెరుంగనితైలకంపంబునంజెండికుండిదెందంబునను

వ్యాళింపతప్తక్షేమగులధికమంగొనితత్తరింపా॥

౩౧ లందొరకేమురగత్తియులభయాంచితభర్తలమీరిచేకివన్

సందరిలోనీవ్వమలదమందగమయుందరగారవింతువా

చందమలుజెందమల్దెవియరుకనుస్నదివందవించుమేయా

పొందులకువాడనేమిలుకినితదురంతరాత్రికూనినీ

౩౨ చెలిలంజూడప్పమాయలాడప్పుడనుతీచెమెలాష్పదేంతాప్పన్

నిలువంజాలనేతత్తరించెదపుర్కస్తర్కించిచేర్చివింతచిం

తెలగానేయుకెవేతయనెతీర్చనుకలార్చెసునే

తలపేవెయ్యారుదియుంటయులందెలుప్రాంతాననాలకాంతాలకా

వ. అనిన సఖీరత్నంబు కాంతాశిరోరత్నం బిట్లనియెను.

33 నావంత యేమి జెప్పుదు
not as much as a mustard seed
నావంతయు సగము లేదు యుంభనిబడుచో
నావంత జేరుగతిను
నావంత ఘనమును నిన్ను నమ్మితి నమ్మా

34 క. అను చంద్రముఖీ మణిక
సెగ్గనియు ఘులను జేసి దైవము విధను వేనిన్
కనుయు ఘులనైన నట్రావక
ననుము జేసితే విహానగు ననుచున్

35 ఉ. యేమి ఘటింతవంత కవు తేర్చగా నిత్తు జేసినట్టియా
పామికి నెఖ్ఖ్ళైన దయ చక్కగబుట్టక యున్నె కాని యా
custam
కావుని గర్వి మాపెనకె కందము చింతిల కంచున్నా
handmaid
చామును జెప్పబట్టుకొని బానల తొజనచే ఘటించుకున్

36 ఉ. జనికనె నేల మేచకకచతె తను చుట్టుకేశ వల్లె యుగా
పనసరసాలసాలవపవంజుల మంజుళనారికేళకాం
చనతిలకార్జునావుల కజంబుకదంబపమాలతాలచం
దనపిచుమందవృక్ష తరుతండము ఖండవన(మ్ర)కాండముల్

32 ఉ. ఆవనభూమిలోన చెలులాటలపాటల నామితూకిలకోన్
భావములరంజిల్లగ తము వైఖరి నేర్పు నమ్రాద్భుచ్ఛగా
మావుల నీడలందిరిచి మున్నువనెన్నువ దొరవ జేరుచున్
తేవి చెలంగ నేగుచు పడిన్ పొందరిండ్లగు దారద్లాయుచున్

35 వ. పెండియుల పొన్నదరిండ్ల దండనుండి బండిగురిగింజల
పావహారాళ్ళ చప్పరంబులనీ తలనిచ్చియెలదుల యనెట్టుకొని
గోకల
తేజరిల్లు పలుదెరంగుల దీకల గుమాకుల క్రొమ్మ
ల(గ)మ్మకొను ప్రవ్వుల గొంతులన్ పెటలు తేనియపెల్లిన్

37 బారుకాలువల చమ్మగిలు పాదుల పాదుసుని వల్లికాలం
ఘచెట్టుల ప్రబ్బకప్పురంబు విష్వలను ప్పతిల్లో
లావుల లావులంజేరి పచ్చనా పచ్చదాచెచ్చువచ్చి
కలవరదూచి కోరికకవేరిక తెత్తదూరంబుగా

40 నుండివచ్చు వాతప్పు పెంపుడు బొంకల పెల్లుత్తంబులన్
జూచుచు పంనీ ఘడిగ్గియులను బిరిబడు జంత్రము
లనీఘచాలు మింఘనంఘపు బెబ్బులు బెబ్బనంగిరి

యుఘాన కొళ్లని తలంపు కొలంకుల నకు సాగను
రగక్రించురా యుంచెల తత్రంబుల కెదలు తవ్వుల
కివ్వులగు గుండల చుట్టను చుట్టుకొని ముట్టు
మీరిన వపెల్లె మెుల్లల జొంపంబుల నిప్పులుగల్గు
కెంపురా గద్దెయరుల నుండి దాడింబ పండ్లకున్
ర బరువ్వి చిల్కల పల్కుల నాలకించి యూలకెంపు చు
తెలుపెుటా మురల తూసా ఘుగాంచ వేగి నల్ల
నికెల్ల నక్ర జొప్పు చొక్రప్పు పనంతుల తలదాల్చు

గద- నల్లరా | పురుష సముద్ర మమున తగన వ్వచు | కెరు
రంవ కతరువుల గానగాని షెనగుచు | వావిచెట్లల వ
గిరుసురసు చనుతా | వి యుకొకెపు తరువుల
దన్నుచు | గొంగుల దండల కామరు గబెులుకుచు |
నెంగిప్రియూళుల నెమ్మ గబాడుచు | లవికె నక్షంబుల
రాల పవనము జూపు నుతిల కెపు గుంపుల పెరగకెను
చుమ | పొగడల వద్దను పొగరు నను మియుచు

నల్లరా చవికెలో పట్టునన్ రాశిగా నివేరంగ పవ్వశించి యు
చలంచ లంచల నూల్లోని శ్రమలు జో పిమలయమారుతంబు
పవ నల్లన ల్లనవెచి పరితప్పించుమించు బోడె నారదింపం
దలంచి చవికెత్తియలా మత్తకాసిని మణితో డంబయు
లు మెరకి పుష్పా పచయంబుగా వించ నెంచిరప్పుడు॥
రగడ॥ పురుషసముద్ర

14

చిగులలహొంఫ్రులక్ష్మేటులనంఘుచు।ఫ్రువ్వులచెఝ్ఝిల
ఫ్రుఝ్ఝిగసల్ఫ్రుచు।ఝ్వీసులదుఝ్ఝలచర్ణులిమారుచు।
శగసూటనతెలసుమవిమోదవయులందఘలాతిగద
శటరులంగనుబంఫ్రుచు।సారకెవేఝ్ఝైసంగగ
నింతిశి।కూరిమిపేరిమిగూర్చుచునంత్రి

।చవిశవారపఝ్ఝునర్కాశిగాశివరంగపవ్వశించి
శ౬ యుంచలంచలంచలనూల్లానిశ్రమలుబోవిమ
లయుమారుటంబులువీవనల్లినల్లనవేచిపరి
టఫ్రించుమించుబోడిమూరడింపందలంచిచశెతి
యులామత్రకాసినేమణిమోదంబయులుమ
రవిఫ్రువోవ్వపచయుంబుగావించనెంచిరప్పుడూ॥

ఘ్న ౭౬ అలరులచేవలరంగను
వైలయుంగనువనములోనవిలదులనొకేమిలే
చిలుకలకొనికలనాయుని
కొంయుగదెలుపంగబూనెమురుచిత్రములర్

తరలాక్షి మునినీవచారవిభవతాత్పర్యంబులే కానవే

చిరకీర్తిన్ దిగ్గజముల పల్లవాలు దెలుపన్ ఫేన్ద్రించవారించుచున్

ప్రేరమార్గంబులనంచు కేకిపికీరావంబులే విజృంభింపస

త్ప్రేరవిలన్ మధువుంద జోళిమురవన్ తద్భావమున్నట్టులన్

చిలుకలకొల్కి ప్రేమ పల్లవిబిల్వములు రంధ్రప్పు చందమందగా

తలచి నిరంతరంబు వనిధాత్రివిహారయతే పండ్లపెన్పుచున్

నెలమి గతపంబునేయుచు మునీంద్రులకై పడిన దెన్నగా

ఫలితరసాలసాలములపై నడిచూడుము రావచిల్కలన్

ఫలములే వస్తుపల్లవకేతనియుయుద్ధ్వంబులే వచ్చుటుల్

చలగంగాంచు సమిద్ధ్విధంబుల నరంభోల్లంగనై కొంచుపూ

విలవజ్రంధ గుహానికేతమున తముద్విఘ్నారగా భూనవ

యుప్పవిమాపోశ్వరులం గనుంగొనుము వింతైయొప్పెడిన్ ముంగలన్

వరమధుపానంబులచే

గురుమదమొదవంత మత్తకోకిలవాసువె

నెరమనములమితిమీరుచు

నరపతిసుత యీ వనములనదిరుగాడన్

జనిసారసాక్షి గనియున్

వనరుహలోచన లతోండబక సంసారం

బు నలువాంసచక్రసారస

ఘనసారంబులను గభీరతాసారంబున్

అల్లిబిల్లిగనల్లు ముల్లికావల్లిసం

ఫుల్లకుసుమముపోల్లాసమగుచు

సారసహంససంసారభాసుర నీర

భావిలాసవికాసవాసమగుచు

మత్స్యకచ్ఛపమండూకసారవరాళవా

ఘుతనతరభ్రమరఝుంకారమగుచు

మహిత

ఉ

మందమరుదుద్భవ తరంగము పోవగాంచి
నూత్న నవరత్న నిర్మితామానవసర
జనకసోపాన సహితమైన సరసి వరసి

సరసిజాగరత్న విలసద్వరభూషణములచే విచిత్రీ
కరము గుజిల్లు పాదలు గట్టి వినోదరస్తైకలేళివి
ఖురదలు నెప్పుడిట్టి బాధల మద్దియ మిన్నలు కిన్నతిస్సా
సరసులచేరి పంచశర సంగతి సంగతిగా ఘుటించగన్

తామరపూల కొమ్మలను దారవయుగా జలమూర్తి వసంతవుల్
ప్రేమలు పిన్న ఘల్లు గన వీన వనోదములన్ మొగంబులన్
వేమరు జిల్లి చోనళులు భీష్మ నతమ్ముల కేనెలంచునే
మొల్లవలుల త్రావి నమ్మను నుమంగురులొల్లు మెరుంగు

జలజపాణి యొకర్తు చలగి నీర్చెచ్చి కేయు
చేతులు తైనను తమ్మి బావి జొరప
కుముదలోచన యొకర్తు కువలయామ్రేలనీప

మయని గిఫల్మమల ఉంచు మెయాస బుచ్చ
చక్రస్తని యొకర్తు సఖుల జల్లుల పేరు
తరిగాంచి పత్రిపాతములు చేసె

హంసగామిని యొయ్యారు యుతేమందతను
యాదె శృంగారగతుల

మారి యాదారి వారి ప్రచారసరణి
సరసముల మించి సరసుల సరగుచుకొనుచు
పరస్పరసములు మొనవున నంకురింప
పేడుక లతెల్ల కనుచుండె వెలది యంత

కొలపాటు బాటి మొకతల్లి వదిలేది
నెంకతని మయుల తిజవంబు నమనేది
నెంకభామ తెల్ప బట్టుకితిన్నగానేది
నెంకకాంత గజ్జారనెదిగి యాది

Compare Utt Ram VI. 153

౧౮ నేత్రపతి బట్టుమని యొక్క చిత్రలాడి

యొక్క చూర్ణగుంతి మరి యొక వేరొక్క చోట

దాని మూతలుచుపడనేసి తాను లేచి

వెలుతుపలు జేసి ఖలనేశమెల్ల తపోగడ

మత్తకోకిల॥

౨౦ యొక్క హాస్తపై యొక్క చక్కన నెంద నిక్కల మక్కువన్

పెక్కు భూడల పిక్కు చిక్కుల వింత వింత గడేడు చో

మిక్కు ధంబుగ బళ్లి కైలిగాని మేదినీవర కన్నెతా

చిక్కి చిక్కు ధకచ్చె ఇల్లి కెడు చిత్రమందుచు నాత్మలన్

పరల॥

౨౧ సీ॥ ప్రెలతి నింకని దన్ చరింపగ బూర్చి నన్ గడు మోసమెరా

నలరని ష్పడె వెంట జెష్పు కె నద్దరే॥ గుడు మేలు దకెం

ప్టె లరు బోటులు తళ్కు బెళ్కు లై సంగ వచ్చు వలాష్టితో

వెలయురు గష్పుల చేరి చేరలు వింత లై కెలు దాల్చుచున్

81

మత్తకోకిల॥

౨౨ నెరా వలూడ్పు చుమువ్వి పెన్నరి కొప్పు నన్ విరువాజి ఫ్రాలె

తావు లీన గదాల్చి మెయూవుల తళ్కు గుల్ల కెతె స్సురిన్

తీవి విహార గ బిల్లి బోజ్లు వడిన్ ధరింప్రుచు గంధఫు

శ్లావ హెంల్ల గ మంచి గంధ వయులన్ గళంబుల బూయుచున్

౨౩ నవ మణి భూషము లెప్తై

భవ మంధు గ మెల న బలాని వలశిన సుఖ మును

హారకిల్ల వస్న్ఫల వులు

కవ కవ లు గ బూస చేరి మిక తిత్రియులంతన్

౨౪ తేనె నిండు వంక కల్హార యులు తియ్య్యని మూవులత్రేవ పొత్తమె

మూను ల పజ్జి గె జ్జ గుల మూ ఉన కప్పు లు వంటి చెట్లచా

లేను వెూరంగు ప్పె పుడుల నింపగు దిన్న యుగాన మర్చియా

పైని జువాజి చేవ లికె పట్టిడి మెలు గంప్రు గ్గ విఘ్ను చున్

ఆమధ్యం బు నందు॥

సీ. ౨౫ శ్రీ విలసిల్లు క్రైస్తుతి మూర్తి జిగురాకుపటంబుపై నెట్టె

మూవరలోఁ దివ్యదేవత యుమాధవహోమ మమరుద్విజాళిగా

శ్రీ విత్రి కోణాయరుం త్ర పెట్టియుఁ మురు నెప్పసమంత్రకంబుగా

నావహించి లంగత్రాసి బలజాత్రులు భక్తిరసంబసంగగన్

౨౬ చెలువైన తా నివ జేరున కేష్టంబు

పాద్యంబు చిగురాకు బాకుదొరకు

నలరెడు వలరాజు కాచమునియుపంబు

పేరార్చనము పుష్పవింటి ధనికి

మూకలమూరు నకులనుమంత్రాభిషేకంబు

వస్త్రంబు రతిపతి వల్లభునకు

విధుబునకై జ్యోత్స్న వేత గంధంబులు

బహునామ ప్రాజులు భావజునకు

౨౭ ధూపదీపనివేదనాసౌత్రకచంద్ర

కాంతతాంబూలకనక ముక్తాతపత్ర

చామరధ్వజ ముకుళ ఛాన్ప పచారమంత్ర

పుష్పములు మన్మథుని కెంచు పూజజేసి

౨౮ మారినకల్ప ప్రాల హోయి మాదను తప్ప boiler వంటలోన

నీరను పాలు బోసి నను నిగ్గుల పు పొప్పిడి బియ్యమేసి తెం

పొప్పొరెడు పండు నిప్పు సగనంటగ జేసి చి సెంధనంబులన్

మారుని హోంకలుంచి రలనాయ కెహొంగ సబైసి రోమమునులే

౨౯ ఆలపూజావిధిలోన పల

తలపోనే హైన నెలకు యింత ప్పినదే మొ

పెలియదు మారుండుద్ధతి

పెలయుంగను జూపవడతి పేగిరబడుచున్

౩౦ పతి రూపు పటము నప్పుడెదీరు నప్రాసి

ప్రాసి నంతయు లుకుదు ర్పడగ జూచి

దయలేకపోయె గదా యంచు చింతించి

భావించు తన్మూర్తి ప్రస్తుతించి

ప్రకాశలెంతని శ్చయుబల్కి సంచురించి

భోగరాగ విరాగములను వహించి

విరహార్తి చేరు ఘోరమర్మములను ముంచి

చిత్త చాంచల్యంబు చే భ్రమించి

కటకటా యంతమును వచ్చెగా విచార

మేమి తెరువింక నేవంక నిచ్చు సంక

టములు దేరును నాకోర్కెలు మరగల్గు

తెలియ వశమా యటంచు మూర్ఛలను జెంద

అలతరి నెచ్చెలి చంద్రముఖి పోయి విడాయచు కప్పురంపు

బ్రయ్యలు చెవిసోకబల్కి బలు మూర్తిని తంబ్రు జనింప జాయగా

పోలతి కనుంగవం దెరచి మూర్ఛ నెంచుకదే రి చూచుచో

చెలులది జూచి ధైర్యమున జెందుచు మానస పారసంబు లీర్

మారశరప్రతాప శిఖ మానస మందుదయించుచు కాక నైజ

మారిన తారహారములు మిక్కిలి వేచె ముఖస్య మందునా

హారియుతైన మానెఫ్ఫుల వేడిమి జెందికకందు నెలాసతిర్

హారకులహారగొంచకడహారదటంచు లతాంగులందరుర్

అచ్చెవియిరుకుల శీతోపచారంబులు కాయందలంచి

పన్నీరు చైనించి పచ్చకప్పురము

నందంబుగా మేననలవరించి

మంచి గంధపు పూతలంచితంబుగ గూర్చి

పూసరు వెకుచ ములమురువు బరచి

కురువేరు సురటుల పరిమళంబుగ వీచి

చిగురాకులను పాన్పుదచెంత జేర్చి

యలల నీరు నీరులతెలమి మూటగ నిచ్చి

కరపద్మములను చెంగలువలొంతి

మారనేరితి శశిరోపచారములను

వినయభక్తులను మించి విస్తరించి

సంత నెచ్చెలులను జూచి కాంత లేచి

భావతాపంబు బూని పూబాన్పు పైని

కూర్చుండి వ్రాదయు పద్యము

నేర్చె మనోజుని దలచి యాశు నవతనిన్

గూర్చి సుమబాణ నిను నే

నర్చించుచు నిష్టఫలము నందితి ననుచున్

వ(అ)ంమరు నిష్పై కోపంబునా॥

సరసమాధురి జూపు సద్ధర్మము వహించి

మధుకర గుణంబు మరి (గ్ర)హించి

పరమహంస సంగతి బాయక పత్తియుంచి

భక్తి విరక్తి నెప్పుంగ గాంచి

లలిత సుభ్రాలందు లక్ష్మి వేర్పడ నుంచి

స్వవశము రుధ్వవృత్తి సంచరించి

మాధవస్ఫూర్తి నేమరక నెమ్మది నుంచి

దాక్షాయణీశ ప్రాధ్నత వహించి

ఇటుల గతుల లక్ష్మి లబ్ధపరతుల గనుము

పద్మికజనుల కుబాధింప పాడియగునె

zulm !!

శుకపికావళి బూని యిక నైన జులిమి మాని

మావరకు మారమార నీ మాన మార

నీచే పికింగాని జూచిన చోతంబు

నీ మాత్రుల్యదుల్ప్రజాతులరయ

"2 parrots are timid"

నీ తేజి యితరుల నీక్షింపవరువెతు

నీ ఛత్రమంబుల చూడబ్రాలు

"The moon, thy minister, is a mere bubble"

నీ దళనాథుండు నీరుబుగ్గకువాడు

నీ మంత్రి మందాభిరామగతుడు

నీ మిత్రుడగువాడు నిరత మశ్రుక్షయుండు

నీ భటులేవ క్రహతాభిరయులు

గాన నివి యెల్ల నిసారత్వైన దైన

దాన నీ వనంగుడ యస్వభావ మహిమ

బూనితివి నీకు బితృష్ణ యంబులకు తేడ మ

హం మారకా యయు బాణపంచ బాణ

బలు తీపుల కాయుల తో

నిలువక మెయిర బెట్టినట్టి నీధర్మగుణం

బలుజప్పనలవియేని

చ్చలు విరహజనాపకారి శంబరవైరి

౬౨ హంసతతి గూడి మాధవ ధ్యానమంది

రాజయోగికై దివాభిలాష నెడవి

ముక్తి కొనక మరి విహారరక్తి గాను

విరహజన వ్రతప్రారబ్ధమరయు మదన

వ అని మారు పలుమారు దూరి జలజారి గురించె॥

౬౩ గురువర భంగములే తరుచుగ నెగడంగ

వెలయు తమ్ములకు మోములు ముడుంగ

మిత్ర ప్రకాశములే మితిమీర నడరంగ

ద్విజచక్రములకు లోదిగులు వెసంగ

కువలయాహిత కరగుణజాలమడరంగ

దోషాకర స్ఫూర్తి మాచెలంగ

సకలకళావిన సంగతులూనరంగ

దర్పకాస్త్రతతి వ్యాప్తులేర్పడంగ

భానుమద్విజయం — 3

౬౪ ప్రఖ్యాతి నప్పుడే సవరించు ప్రౌఢవేళ

నేకని నప్పుడు చెప్పంగ నేరమేమి

దుష్టగుణవర్గమెల్ల నీకిష్టముగుట

మది దెలసెనే చంద్ర విరహినామ జన్మగేంద్ర

౬౫ చంద్రసమాఖ్య విరగను చల్లదనంబు వహింకెట్లనే

చంద్రికలం బ్రతాపశిఖి జ్వాలల జేసెదు పాంథకోటిపై

చంద్రముఖులకె సవెంతు నిశాచరస్త్రీత్వములాచరించితే

సాంద్రయశనాని దికేరల సద్విషధౌషధ యోకశావిధే

౬౬ విసమున బుట్టినట్టి విను వెన్నని వెట్టులు రూఢి శేఖరుల్

మెసవె దరట్టినభవి ప్రసంగిన కూడు రుచులే వహించునే

వెస పరికింప శూలితల మెట్టిన కట్టిడి దోసకారికే

రసములు నమ్ము పోరుడు భరంబె నిశాకర పాంథభీకరా

౬౭ పాతివ్రత్య ధురంధరత్వము పేరుము భాసిల్లు నీలాలకా

జాతమ్ముల్ పరితాపమంద గనుచున్ సర్వజ్ఞ చూడామణి

ఖ్యాతింగైకొని నీవి కొవిదులు లోకాను నీనుల్ మెఱ్ఱే

శీతాంశుండను పేరు నెన్నఁగ నేచింతింపదే మాపాకరా

౯౮ ఉ. గురుపత్నీగమనంబు చేయుట నవీనున్ దోపఁగాఁ జేయునే
దురాహంకారప్రవీణబుద్ధికి నమయుండు క్షేంపఁగాఁ జేసునే
మరయుచున్ దొడ్డ ఫలంబు నీకిదియ ధర్మంబంచు మాపించనే
దురమాదుర్దశ సత్పథాశ వారణోర దర్పగ్రభావాన్వితే

ఉ. అనుచు చందురు నిందించి మందాని లుప ద్దేశించి॥

మ. ప్రఖరగాఢేశుల నోర జొచ్చు మరి వజ్రోవార ధారాపరం
పరలన్ వేటఁగి సప్త ఖండములు నై భాసిల్లుచెల్లప్పుడే
విరహుల్ జేసిన పాపకర్మఫలము ల్వేనేఁ దతప్పింపమా
హరమాద దక్షిణగండ శైలశిఖరాంతాయాత శీతానిలా

౧౦౦ ధరణీ జలాగ్ని దురతం
బరరవి శశి ఫ్రూరుషాఖ్య భవమూర్తులలో
నరయుంగ నీవు జేరుల
పరమోగ్రుఁడ వీవు సహజభావము పవనా

౧౦౧ అరయుగ మలయ మారుతి సహాయుఁడవై యిమ్మధర్మరాజు మం
దిరమున నుండి వచ్చున ప్పుడే తెలిశెంగ దవేదు నాశ్రీకే
వ్యపరణా మరేమి యూ విరహులందరు లక్ష్మి నక్రూరకర్మమే
పరగన శ్రీ కన్నేడై తివి ప్రభంజన పాండు జనప్రభంజన

౧౦౨ చల్లగాలి యుటంచు జను లెన్న గనుగాంచి
విరహుల నుడికించు వృద్ధి నరయ
మందానిలుండటంచు మహిలోన పేరంది
విరహులపై జూప్ప వేగ మరయ
దనరజ సత్ప్రాణుఁడనుకీర్తి ధరియించి
విరహుల పరిమార్పు విధము నరయ
గంధవాహుండటంచు ఘన నామమున బూని
విరహుల తాప్రుల దరప్ప నరయ

౧౦౩ నేటి చీరావములా యనేమి జేయ
మంచివానికి దుర్బుద్ధి మించు నెట్ల
కొంచవిన ములకీర్తి జెంబు
యూశు గంబ పొంధ జనాశు గంబ

వ. అని చల్లగాఁ బల్కి విందించి యామునినాత్మ నెంచె॥

సీ. ప్రజల మహోవంశ భాసమోన్నతి గాంచి
యుత్తమపురుషార్థదానరగాంచి
నవమానరుచిరార్జనప్రభావము గాంచి
శృంగారకాంచనశ్రీని గాంచి
వరకాశికోదారగరిమ మీరగ గాంచి
సంతతానేకభాస్వరత గాంచి
భాసురసర్వతోభద్రసంగతి గాంచి
సారగాయత్రిప్రశస్తి గాంచి

౧౦౭ గీ. ఘనసేతరులకెల్ల గనవీతి గాక నీకు
నితరజాతిపావనప్రసంగములు గాంచి
నేలమాధవ్యం డనుపేరనెనయుకతన
తగను జెప్పితి వలదింత తగవసంత

౧౦౮ ఉ. ఆకులలామ పల్లిగల నంచు దలంచి మదించి పొంచియుం
మూకలలావు జెకదపవాదినమాకొక వెయిసమ్మైనా
కాకలకామినిత్వముననంతనిసంగరమందు నిస్పృచె

కాకలగహోరిప్రాణములకై కావనకూరకె బోవమామనీ
మాకులదైవములీవనె

౧౦౯ సీ. మాకులదైవంబుగా నమదీనెంచిన చో
చేకాకు మమ్మచేకొను
నీకే మామనిరయూమనీ సుమితవనీ

వ. అని మధుని మదమొంచి మరుని పట్టంబులగు పట్టె
లంగులించె॥

౧౧౦ మ. ఫలపత్రంబులఁ బ్రవృద్ధిగనుచున్ వన్నెప్రవాహంసంబులన్
కలకాలంబు చరింపుచున్ సుకసమాఖ్యం జెందు మీరాకెలపాం
సులతాలవ్యైరము శాంతివంతులై యుముత్తులగాంచ సూపెంచుదే
శ్వరునిన్ కేరములారవత్నైరుగ రాజ్యావిప్రతాపంబులన్

౧౧౧ ఉ. ఘనులనగప్రతీకవెసగంగకలాపములుల్లసిల్లిన
త్రవములుకైయుపప్రలిలువెుదవేమదనన్నశిఖండులఖ్యచో
గనుకొనిమోకసహ్నవములుగాకమయూరములారకామితే
జనకులమునెప్రసంగములుసంధిలునే వెులకనామునకేయును

౧౧౦ సీ. మెరుగుల ప్రవాళపతులను
కొరకిన మీ జిహ్వలార కోయిలలైన
విరహుల కెంతెంత వెలగు
పర భృత తరముబులార పాంథభయకరులారా

౧౧౧ తే. వనర ప్రపత్న విచారంబు దాల్చుమీకు
విరహాక్రాంతుల చింతల జెప్పవెన్న
తగదు పరహంసలను శ్రీశ్రీ మిగుల గాంచి
మించి సరసుల నచలంగు షంచలారా

౧౧౨ సీ. కుజనుల ప్రసంగముల చేతను తరమైంది
పొష్పరసమాని మత్తిల్లి వదరుచుండు
స్త్రీ రచండాళులకు మీకు గుణము గలదె
బంభరములార మాను విభ్రమములార

వ. యుత్తరంగున విపక్షులగు పక్షుల నాక్షేపించి॥

౧౧౩ సీ. చేయిలార మీరు వీరల
జాలగంగను జేసి కూర్మి మానను బ్రోవక్
తెలిమి కేను పేర్మి జేసిన
చల పెట్టిన మరుని ఘోర జాలన పన్నక్

వ. అచ్చెలులందు నెలకొని ప్రౌఢ పడతి తెల్పులని రేయి।

౧౧౪ సీ. మారుడెద్రు దప్పి దాయ పవమానుడు వాడి సమానుడాయన
స్త్రీరున చైత్రుడాయ నెలదివ్వెల కోగిరమాయ శారికా
కీరము రాశి కాశిపికకేకులు కేవల పక్షులాయ సో
నారసగంధి జెగ్గిలకు సారకు వారికి తక్కుమనంబునక్

౧౧౫ ఆ. అనుచు వనజాక్షి పరితాపము నవడచి
మేదమెనరించి యుద్దండమును వహించి
జడలు బిగియించి పైపయి సారజుట్టి
కన్నె తెరచెక్కు వయన్నగ కదలి చేయిలూ

౧౧౬ సీ. విష్ణుకమారుండు విరహమై పోగాక
కంజారి వీరుగా కరగు గాక

జాతిహీనతనువసంతుడు కనుగాక

వైరతాచులనొంచబడునుగాక

చిలుకలువ్యాధులచేజిక్కిపోకగాక

పరహంసలును వెళ్లబారుగాక

తేంట్లుమద్దిమలానితిరుగుచుండునుగాక

కలకంఠములులనల్పగాంచుగాక

౧౧౩ అనుచుపగవారిపైదూరియాడురంతు

కాంతకోకయుంతసంతోషకరమునవ్వె

సంతమదనాజ్ఞవనవనాధిపతులు

చేరికలహింపగదుకొంపచెలియలందు

౧౧౪ ప్రౌఢచెలియొకతెకడువడి

జేడసగనుదోయిజూపజెళ్లలహళ్ళతే

వేడములిడనిరువంకల

చేడలకుంకుమున్నగానుచేరిక్లనియుద్

౧౧౫ మానవాజాస్నెమున్నింప్రతగుగాని

పగజేయుబొలదొంపద్మబాల

మాంయుష్పలాశ్రినిమున్నింపతగుగాని

కోపంబుబొలదోకుపలయేశ

మాదిష్పగంధినిమున్నింపతగుగాని

కలుషింపబొలదోగంధవాహ

మావల్లికాతన్నిమున్నింపదగుగాని

పెనగంగబోలదొవనమువాప

౧౧౬ అనుచువిరహార్థికారులకబ్జములిభితి

స్నేహసంబంధములుగల్గజేసిచెలియ

శకపికమయూరనికరములకు

మందగమనకునానందమందజేసె

అంతా॥
మాలిని॥

౧౧౭ ఆమరుదారికెయానిలవేడికెయాచవిగాలిబడాయికేన

యస్సామునిమోడికెయాకమలేఢ్రికాయుష్పదళభీతులమెండి

సొమరిపోకలసోలుచు వ్రాలుచు స్రుక్కుచు మిక్కిలి సొంపుమీరగన్

జొంపముకజూచుచు బోలదఫంచని ప్రౌఢచెలుల్ ప్రసవప్రతతుల్

౨౨౨ శృంగారవనవిహారము

రంగుగ జలకేళి వేడ్క రంజిల్లంగా

నింగితములుగ సల్పితిమిక

సంగతిగా డిచట నుండి సతికని యంతన్

౨౨౩ కాంతోపవనము వెలువడి

యంతఃపురసీమ జేరి రంతుల నాసీ

మంతిని మో కాంతలున

స్వాంతానందంబునందియుండుండంగన్

౨౨౪ చిత్రశాలంబునందుండు భానుముంటుండు

తత్పద్మావతీ కాంతాని తాంతమోహాక్రాంత

స్వాంతయుండై విరహాంబునంబరితపింప నత్తరిని॥

౨౨౫ తనపిరకేకిహంసదశశోభితుడై దక్షువాయుచంద్రాదిం

చనుడగు మంత్రి గాయ్పననుపారివసంతుడునేర్పు జూపగా

రతనళివంది బృందముమరల్ పొగడంగ సువ్వపేశలై

రతవులుగ నెక్కి శ్రేమలు ఖలుల్ మురుడేయగ విప్రదాన్యులై

౨౨౬ "మతిభ్రమంబున పద్మావతిస్వరూపంబు దనకెదం

న్నులంగపఱ్చి నచ్చులకప్పుడు పంగనుపఱ్చి నదినిజం

బరాదలంచి దానినుద్దేశించి యిట్లనియె॥

౨౨౭ ప్రాణేశలనాగనాయని శిసెల యర్పినసెంరల్లవములహారపై

డాయుగజేశిపై రతినిడయర్పిగజేశిననర్ల రమింపుచునే

వారలనలరత్తిమానుపకలనత్తైపనారలుడదోసమేమియు

న్నైరులుగాదెమారదురహాంత్రు తికప్పనజేసుపుంచెమహా

౨౨౮ తిరర్పినిలింపువాడవెను తిరర్పినియాసనప్పుపుప్పరన్

తిరర్పినిలింపనెక్కిడిన పేటు గుణాంబున నెలుల్పినంటగా

తిరల్పినియుంచునర్మరచితేశువమాలినదోసకారియుం

తిరర్పినిడెందమెందు గలదే జగతీతలమందునంగనా

౨౨౯ తొల్లి జన్మమందు నేనె

కలుషములడరించినానెం కాకముకావే
బ్బులనేమిజేసినానె
ఫలమించదనిన్ను బాసిబలసినగాసిన్

౧౩౦ చ. దయగలదానవంచునెకదారిగబాయకనుండువంచుబలి
ప్రియమెునరింతువంచుబహుశీతులపైకొనుదానవంచునే
నయముగనమ్మినందులకు నన్నిటు జాయగనేకమేరదే
రయముగవచ్చినామనసురంజిలజేయగదేసఖీమణీ

౧౩౧ చ. చిరివిమటూరిశత్రియుఋచిస్నేఋవస్నేఋదాళ్చిసారకున్
లకము క
కతముగజేరికూరమిచెలంగనుసంగజసంగరంబులోర
నకదభ్యర్త్రుతాపముకనన్మలనెంచకసఖ్యమూదవి
ప్రకయతసంగమెప్పుదిరెయువారలగూరమదీదలోదరీ

౧౩౨ చ. సకలగుణాభిరామయనుచక్కనిచక్కెరబొమ్మవైననా
యుతినిను బాసిగాసిలిపినక్షిమిక్ష్మమందుకూర్మిచే
నికపడివేలమాయలననేమినేయుమునైననిన్నుచూ
డకపడపైనప్రాణములు హాయటూమాయెనేగుమెరుంగుమంగళా

౧౩౩ చ. చిలుకలకోర్కుల్ రసులచెరిరమించినవారువేరావా
రలనెడబాయువారలుధరన్ మరిపేరాతలంపనిట్టిరాం
దలములనేనెరుంగనిలదైవగతుల్ దొలగింపరాదుగా
వలపెయువంటివారలనువంతలబెట్టకపోరదుపైదలీ

౧౩౪ మ. తొలిజన్మంబుననిన్నునేనకటయుంతోప్రాణిపీడింపగా
వలతేకున్నమునన్నునీవిటులనిర్బంధింపసంబంధమే
మిలలోనన్నుసుజేయుకార్యములనూహింపంగదు:ఖింప్రచ
వ్వలమెుందన్ గనుపత్నినిక్కెమగదాపద్మావతీభారతీ

౧౩౫ ఉ. రేమిచేవీదయూరసమెుకింతవహింపకనిట్లుచేతురే
కామునికందరున్ సమముగానిప్రియంబెకక్కైనవేరవో
రేమరిప్రాణములవిడచియుంతయుచింతిలుటేఫలంబగున్
నీమనసింకనేమనుచునేపలుమారువచింతునక్కటా

౧౩౬ సీ. మరిచెపైయాయితివపేవారినేలమనిపేసి
నెనరుంచిరావదేవనజపాణి

7.

ఏమొఱకెనరిగితే ఇందీవరదళాక్షి
శోధింప నెదిగితే సూక్ష్మకటి
రారాపు జేతురే రాజితాధరబింబ
పగబూతురే చక్రపునవితంబ
ఎలమి జేతురే యబ్జరాజద్విష
దళముబాయుకేమి విహారభావ

132 స్త్రీ చాలుచాలింక తామసములగోల
వలదు వలదిట్లు పగమొలడి కలుకులాడి
చూపు నీరూపు శిబ్బెంపు చూపు గుబ్బ
లావహించు బోరంటు పద్మావతీవధూటి

133 స్త్రీ జీవరత్నంబుగా నిన్ను భావమందు
సంతతంబును భావింతు సయ్యనీవిండ్రు
ధైర్య సంధానమెల్ల నరించు వయ్యలారితొల
భేదమేటికి జేసెద విద్రుమోష్ఠి

134 స్త్రీ నిందలపాలు సేయ మునుముందు శంకరుని నర్థ
రూపిణిగా జేయు పాపిమరుడు
శృంగారభుజంగాస్త్రకము వారంబు నవ జొచ్చి
వెడలు సాహసి నెయ్యైన బుడుతగాపు
చల్లవెల్లని రాల సారకము కరిగించు
పంటతాపమున నించుకేమిలకలియు
భరితశాఖాస్వర వల్లికిరులలనాటుల
పాయజేయుడు రాన్నిర్ఘండు చెల్లెందు

140 స్త్రీ ఘనసుల సుద్రాలగా జూచుమదవిహంగ
పొత్తిని సుబాయునాదిగా పగసునిస్సు.
ఘోరసర్శనితరియంతు భూరి విరహ
మదనవార్ధి నిమాసు భామాలలామ

141 స్త్రీ శృంగారవనమునుచరిచూడగనెంచి
జలకేళి విహారగసల్ప నెంచి

రవికవిహార చీనాంబరములు గప్పగ నెంచి
పూలు గంధములు లప్పి బూననెంచి
భూషణంబులు మేను మెరువందగా నెంచి
భోజనమున తృప్తి నింపొందనెంచి
హాయిగా ముచ్చటలాడంగ మదినెంచి
తాంబూలరుచి పెంచ్చ దాల్చనెంచి
౧౮౨ గీ పైడి మేడను జోడుగా కూడనెంచి
మరియు నేమేమొ కోరికలరయ నెంచి
భోగ భాగ్యంబు లెల్ల నా యోగమనుచు
నుంటి తప్పి నాకిట్టి యోగముప్పలాటి

౧౮౩ సీ పరిగంచు చెంగావి పైకప్పు దుప్పటి
పలువ కుచ్చెళ్ళ యంచులను జీర
గుజరాతి పట్టు నగుమట్టు నచ్చపట్టు
గబ్బిగుబ్బల తోడు నబ్బుమీర
ఘనసార కస్తూరి కావేటి కాగంధ

మతిమత్తు రాధరమూని దేర
వల్లీత మల్లికా మల్లిసు దుశ్రేకి
అలివేణి రాకంప నంటు జార
౧౮౪ దిప్ప భూషణా భూషిత దేహమయగుచు
నాంటు పై ఖరి తగబూని నాదు యెదుటు
నిలచుటంతైన్న డూగాన విసుటగాని
గానవిద్యానిధాన యోకళభయాన

౧౮౫ సీ నీ మేని జిగి పైడి నిగనిగల్ గనకున్న
నీ కన్నులకు ఫలంబేమి చెప్పుము
నీ తావి మోవి తేనియ రుచుల్ గొనకున్న
నీ నాలుకకు ఫలంబేమి చెప్పుము
నీ చిల్కపల్కుల నేర్పులు వినకున్న
నీ వీనులకు ఫలంబేమి చెప్పుము
నీ రవ్వ రవికె కై వరినేలు కొనకున్న
నీ కౌన్నైలకు ఫలంబేమి చెప్పుము

౧౮౬ కీర్త వచ్చిమాటలు పడిపోయె పలుకనేమి

ఫలము చెప్పు మింతేనా వంత బలసి నంత

మురిపెంపు వైన నెయ్యంబు పొంద

నేఘలు కొమ్మ రెయూ జాళు వానేలు బొమ్మ

౧౮౭ కీర్త ఘుమ ఘుమ మని తావి ఘుప్పు గుప్పని వీవ

కొమ్మ నీ మోవి నే గ్రోల దెప్పుడో

బయపు వైరుపు మబ్బు వలపులత విరేపు

పజాతి నీ గుబ్బలే బట్టు దెప్పుడో

బంగారు రంగారు శింగారములు మీర

వెలది నీ మేను నేనలము దెప్పుడో

పొలు పొందు నానందముల విందులను దంద

మలిచి తనీరతుల నేకదియు దెప్పుడొ

౧౮౮ కీర్త కదవరా నవ్వి మదిదొచ్చి బోడముల విరహా

ము హాహా రెమ్మ డుద్దేరు సోము దిసేరుంగ

నంగజుని సంగరము సంగ పల్వరాదె

భైరాగ శాస్త్ర తు సంగ రమో మోహనాంగి

౧౮౯ కీర్త యేనికనెప్పు లోరు వెనతీరపింరాజుకవేరిప్రాయుల్

మానస మంత కంతటి మానవనిపెదన జేయబూనిలా

మానిన కోప మేర్పడ మందమురున్న కాకేరులే

మానులరెండు పత్రికలపమానము జేయగ జూచుటాచెనే

౧౯౦ కీర్త యేమిటి యింత మోడి యువతీ సవతీ స్వాలు నీకు చెప్పగా

మాయుల పచ్చితైన తగ మాపగ మాయ జేయు నాయమా

చూయగ నాయురే యుగనుచోరనను చొంద్ద వుగారవించు

మోదము బాసిగాసి బడ సెక్కడ సెక్కతె యుందునే చెలీ

౧౯౧ కీర్త నేనెటనేరము మెరుగ నీము దిక్కెమని యున్నదో

దానీ కమ పొందుమ పుల్లని తప్పగ తోచదు నైపమిగా

ప్రాని కేజేయునెంచిన దొప్రార్ప తపఃఫల మెప్పులున్నదో

కానన మోవి యోగము కౌతుకల జేసనె మానలోచనా

౧౭౨ క. అనితాము స్సురథంబును

ఘనముగని యుద్ధాత్మ రమ్మనించికె న్నులనన్నుల్

పెనగొనగ నుంచి విరవాం

బునిధింపు దివయుంచి విత్రు ఖ్రంగవ్రుడడల్

౧౭౩ సీ. అతనికి నాత్మ విలత్రు డొకడ దుష్ట చరుస్వ డవార్యవార్య త్రై

ష్పతురుడు నీపిమం తుడురస జ్ఞుడు ఈ జ్ఞుడు వేద శాస్త్రది

కపత్తు తిద్యైన వాడు హొత శంకరుడన్ ధరణీసురుండు న

ప్పతినల భానుమంతు గని మున్కువబ్బై వచ్చుమన్నతిన్

౧౭౪ తే. మలయురు నీ బోడి కే బోడి మరుయి గొప్ప

వియుల నా బోడి సౌందర్య మెలుయిల నుండు

ననుచు బలుకుమార్మి వేడ గానతని తోడ

పల్కువను బల్కె నా భానుమంతుడంత

౧౭౫ ఉ. యొూచెవి కొడ నేవె సవ మొుందురహాస్వనీ వెరుంగవే

యూాచపలాప్తి చక్కదన మున్కప యరుచ్చర బోర్లయుండవిన్

జూంచదెప్పైన నాము దిశి జొచిన మున్ఫను మందలింతునా

లొచన మానుమం రుస్వమది లొవినుమాఘన మానరూపమున్

౧౭౬ చ. మవినవములేని చంద్రకళ మాయని రంగు మెరుంగు తీవెని

ప్పులు పశివాడ నట్టి నవచంపక తప్పు ఖ్పతజీవరత్నము

జప్పిల నవ చిత్రరేఖ మరువారు వమ్మైతగు రామ చిల్కయూ

చిలుకల కొల్పి పొల్పు మరి చెప్పగ గానజగానచానలన్

౧౭౭ చ. హారిమంజరి కష్టుకొప్పుతళుక్కైతగు సౌరభము నిగూమము మొూముక

ప్పురమము లుగుల్లు పల్లు సుసుప్రంగల బంగరు గిండ్లు బిండ్లునం

బ్బరమున బూను కొను నెరబాంగుగ నగడల తొడలొనడల్

పులురుప్రుల నెంచ నంచల నబోలల బాలకుగానవారలకున్

౧౭౮ క. వెలికొప్పు కొప్పు బలుక

ప్పురపున్ జాగి బిల్లు పల్లు ఖ్రాచిల్లలపై

ఖరి జూప్రు చూప్రు పరిగురి

హరి నడుమున తాను తానుయలకొరమువిరిఁ

౧౫౮ గంబురదాని మున్నె (పయి) గ్రపుష్పవతి పుష్పనితావి పద్మరా

గంబురదాని పేనిరుచాకాంతుప్రమొదవు భుజంగరాజభ్రో

గంబురయూరు శ్రీవిరసగంబురదాని సువిరాజభ్రో

గంబురదాని కూంతమిసుగంబురయుక్తమిత్రశేఖరా

౧౬౦ ఘనయెత్తాప్పునవర్వంబున

నను వమువుఖచంద్రబింబమూనిగ్రహింపఁ

గనురావాహుగ్రహారూపం

బనదగునాతరుణిజివిజియుతినుఖలంబ్రై

౧౬౧ పరిఫ్రుల్లగాకపద్మ

పరినమత్రి పరిభ్రమించుబంభరములనఁ

సురుచిరముఖాబ్జమందవి

ముకురుప్రుగనాతరుణిశోనరువుంగురులుసఖా

౧౬౨ దరదరహాసచంద్రికలుదారముపై మెరయుంగమంఖులు

ష్ఫురదురుశ్రీచ్ఛ మెరరముఖలు పొల్పులయుంగరతాళిరాకో

త్ఫరముఖ రంజిలంగవరకస్తురి చక్రని చుక్కకందువా

విరిచెలగంగవక్త్రశశిబింబమెసంగు పదబ్జసేత్రిశిఁ

౧౬౩ విడిశ్రీపత్రి జేయునప్పుడు

ప్రీఢునయనములు విధగాస్పి విధుమండలం

దృఢిచేము యుబోవకుండా

విడియుంచినగురులబోవెపెలయుంబోప్పె

౧౬౪ అలకంబాత్రసుపత్రంబులసమువ్రేన్రిప్పెనెప్పిళనిం

పలరఁనెల్పెవిధాతనాఁకమొదలాయుబ్జంబులాలక్ష్మికఁ

పెలయుంగావిలయంబులయెన్నివిహర్ప్రమైనవద్దివి

యున్నెలపద్మనాము దేయమెగిరానేకారణంబారయఁ

౧౬౫ ఆరమదీము ఖాబ్జసమువంచితనాసను జేరితప్రాఁ

సారతిలప్రసూనములు సంపగిలందము మీరనుప్పుఁ

గారతగాంచెగంధఫలిగారవమందెసువర్ణరేఖచే

నారయశోముహొన్నతులినందెసురెంటిమముఖస్థితిగఁ

౧౬౬ కవితాంధ్రపత్త్రిలన్

తులతూగుచురత్నఖచితమాతనతాటన్

కలసత్పత్త్రంబులుత

త్రులకంకితపొలములకుశాంతులలమెసగున్

౧౬౭ వదనసౌందర్యవరలక్ష్మీపరగదాల్చు

జాతికురువిందకాంతభూషణమునంగ

సరసతాంబూలరాగభాస్వరతనమరు

తన్నుదంచినిరత్నంబుదంతపఙ్క్తి

౧౬౮ అలజలజాక్షివాఙ్మధురమానగబూనిరసాలముల్పైపై

నిలిచిజలాకిర్యైతపమునివ్వటులంగనుజేసివానినే

ఫలములుగానసేకరసభంగముచెందుచుపుల్లవేధులన్

వెలబడికున్నకున్నత్రైవెన్నెలబోవునాపిప్పిరైధరన్

౧౬౯ చిలుకలవాతాచువలబింబఫలజాల

ములప్రకాలంబునవవియుకున్న

పలుమారునేగలపాతాచుతేనియెులే

నిలకడగానుంచప్రవియుకున్న

ప్రభవింపపికవములవారాచుకెంజాయ

చిగురులుపైవిలజుట్టుజెందకున్న

వెన్నెపారింయుంగళ్లపాతాచుపగడముల్

తులతూలందువెలలందతూగకున్న

౧౭౦ మరునిచెచ్చెర్లతలవంచుచెరకువంటి

తుండమైపోవకున్ననాహెంయుజాడి

లేవిగనుతావిగుకావివెుూవిసాయి

చూడుడిబెప్పనగురువులమేయురుచులు

౧౭౧ నిగనిగమలంచుమించులనిగ్గులదరు

కములలోచనచేతల్పుద్దములబోలె

దలచిబవముశార్ధిచెజారివిదనిలిచిరి

మిన్నవెన్నెలనెలవంకమింటివంక

౧౭౨ దక్షిణావర్తశంఖములేత్వన్నిగాత్రి

గళములపలెనుండగానెంచికళరవంబు

నందగాలేకమెయురబెట్టునట్లుమెరయు

సమరసన్నావాములుగాను

౧౨౩ అలకనగాంగే బాహాలవ్రలయుందము చందములందదెందముం
దవి పరికించి సుందరత దాల్పగ నల్పము తోచు కల్పవ
ల్లులచేలసంబునందుచు మురుష్మతి గోప్యరిచెరెనందనా
జ్వాలవనిదాగలేనియుడబాసిలదే భువి భూరుహాంబులన్

౧౨౪ భూరిశ్రీ బదరీవరామలక జంబూ పూగపున్నాగజం
బీరశ్రీ ఫలనారికేళఫలసద్వృత్తంబులన్ గేరిశ్రీం
గారంబులె తగమీరి భూరికళశాఖారంబులన్ దేరియా
నార్కేరక్షమలు గబ్బిగుబ్బలమరున్ నాగేంద్రకుంభంబులై

౧౨౫ తోలుచు గభీరనాభీయసు బాల్యదివాభిలీనష్టై
నలువ గమించు రెతాప్యేనము నందగురాతిరిసారుమేటచె
న్నలలను గాంచగా వెడలునాగము నాజ్జిగిలోమరాజిక
పృలరగ నెప్పు వెప్పు గను నామదసింధురముందయానమున్

౧౨౬ ఆరయుంగత్రివళులవెంచుడి
వరసోపానంబులందె బహుగాంభీర్యా
కరమై సరోజమోపిహ
సరసివలెన్ నాభి చెలగు చంద్రాననకున్

౧౨౭ కనులనకెగోచరమగుచున్
మినుపై ఖతినెప్పుగా నుమెలతకు రెలోగుల్
దనరగ బ్రహ్మ విచారం
బెనరించు వపొంగ సంగములు రుచ్చెలంగన్

౧౨౮ మిన్నజిగి పొన్నకరగించు వన్నెమించు
సంగములలోన ఘనమోహనాంగము గుల
నఖిలభాగ్యము చెలగు నమ్మెరుగు బోణి

౧౨౯ పృథసంబులాత్రున్ మగుచున్
ధళ ధళ మనుచుండ నెండదగిన బగులున్
జలజము యునిజిగి బిగిగాని
కలుకులతగు నాయోయారి గొప్పపిరుందుల్

౧౩౦ తాబుట్టినప్పుడు వెలుదలుక
నేపోలికె వెలయునయుల నేత్రముడుపైనన్
యూప్పప్పు బోణిమెలుగు
వీపునకన యాంకునొచెప్పగ వచ్చున్

౧౮౧ ఉ. యూరుచిరాంగి యుంగొమిగి నందగ రంభ విజృంభణంబునన్
జేరి సమానమై ఖరిని జెందగ లేక తదూరు సామ్యమై
నారసి గాంతునంచనటు లైత్ర(ప)భవించె నమంచితంబుగా
భారుణ శినాయురుంల్లనునదాడి గరంభల పేరు తెర్పడెన్

౧౮౨ క. విరులలకోరులనిచ్చిన
మరులవరకసలనగనతులమహిమలచలగున్
సురచిరరుచిచకచకలన్
సరినాభిసరుపాదశాస్త్రిచక్రనివిక్రలో

౧౮౩ చ. సురనదిపైడితామరలసోయగములేకనుగొన్నతప్పతే
చరణవిలాసములేకముచుసారసములవిషమానముస్తబా
పెరవకులమంచుతమ్ములనీవేకరుణించెతదంఘ్రులందుచే
వరయుగతమ్ములైవెలసెనాజలజంములుభూతలమ్మునన్

౧౮౪ క. లవమాత్రరూపమాచెవి
నవజలజాంఘ్రులనుబోలినవిలాసములన్
ధ్రువములగనుపేరుదాల్చిన
నవచేపల్లవములవెన్నెపింగెనుచిగురుల్

భానుమద్విజయం — 3

౧౮౫ చ. అలచెలిపన్నఖంబులనెయూరపుతారలుతక్కెడుందునా
జలజపుండమేయియదిచక్రవలందరివిప్పిచూచుచో
నిలఖనపైఖరిన్ వెలకొవన్ నఖములెలఘుపద్దియుంటయున్
తెలవెలబారిచుక్కగుమివేగమితేనెనుమింయినంగను

౧౮౬ క. అలసొగసులనలనగవులు
నలపొగరులమేలువగలునలసూయగములే
దలపగనాయచ్చరలా
పొలతికిపదనఖములసాటిబోలరుధరణిన్

౧౮౭ క. యిదిగాకదానియుందవి
మదనావాసమయుమునసుమకిమరివింతలే
గదియుంగగలదుతొడిబడి
సదయుతరతిసల్పుగొల్పునవలందుసభా

౧౮౮ ఉ. కావునదానిమీదిభ్రుమగ్గైకొనిమూరునిప్పమ్మునీ రుచే
కావరమేగియోగివతెకన్నులుమూసుకనన్నమేర్చున్
కేవలకంభకంబునమెలంచుచుకచంచలమందకుండుస
దాభవములన్ నిరంతరములుదాల్చెదనామయోగమెట్లిలో

౧౮౯ కంద
నామదిని నిప్పులున్నది
నీమదికేయులున్న దాయనిందితమతినా
ప్రేమతగ జెప్పి తనవిని
నామిత్రుండని దెలిపెట్టి నాపనితోడన్

౧౯౦ ఉ
అక్కట దేవకన్యకల యందము చందములీ వరాంగియందో
వ్యక్తతజీవి చక్కదనమెన్నగ వచ్చది లేదు బాక్తమా
జక్కవగుబ్బలాడి నెయ జాగాపనంబు నసంతరించితో
మక్కువపిక్కటిల్లచెప్ప మాకరసాకరమిత్రశేఖరా

౧౯౧ కంద
అనినంత భానుమంతుడు
మనుపఱనత బైలు బద్ధి మూసముదంచున్
వినివినమి జేసుకొనిశి
గ్లానజెందిన వాని శెతిగా నుగుచు నుండెన్

౧౯౨ ఉ
అంతవసంతఋతుదిశలనంటు తుషారము పొంగపద్మములే
దాంతరగానదంగమదమంగము తుంగ జములేపలంగశా
మంతలయింతవింతలుగ వాటులనంగనలంగ బాజిక్కై
కాంతులపై కొనంగ హేమకాలము సంగిన భంగసంగతిన్

౧౯౩ సీ
చందకలకాండరుపామువైరాదండపలను
మెండుగనాచునీహారకాండమన్ని
కాండభూపమండలేంద్రుండుగప్పు గాన్న
నిండువెలివిపారు వననుండె నిబిడముగుచు

౧౯౪ మ
ఆకాలంబున నీభగారిచవిచేనాత్తాంగనావింగన
శ్శ్వేకారంబులు కంచుకంబులును జొక్కిన్ రాశనంబులే పయో
నీకంబులే పదుకలే పరసంతికలు బూర్చణ బాయకే వేశలన్
లోకులెమిడ్డెలయింట్లనుండుదురు మంచులేవించుచున్

౮ ॥ ఆహేమంతాంతంబునా ॥

౧౯౫ సీ
మామిడులు గాయు నిప్పు ఫ్రాన్మిలయు ఫ్రాయ
మష్టదశగొద్దిగా జేయు మార్చ్యమందు
కొరడైమబ్బులుతగ ప్రేయాయకురచగాను
డాయునాశికశరోదయుంబాయునవతో

౧౯౬ సీ
నదుల జలములు తెంగా నడువదాగె
గొప్పమడువ్ర లజలచరకులవు దాగె

పృశినములు లపత్రులడ్డీగాములు లగసూగ

చెరశిశరములు లుసుపూలచేవి జ్ఞావీనే

౧౯౭ సీ. వృశిరికెలు పండెచెరుకులు మెరిగిపండె

కాయధాన్యంబు తెండలగా ప్రచుండె

కురుజుపెప్పలటేని యులిగురియుచుండె

వెండుగా శిశిరకాండంబు నిండుకొనిన

వ. ఆశిశిరావసరంబు జనవప్పుడు॥

౧౯౮ సీ. జనియుపనుగాంచె నాగుంపు సద్విజాగ్ర

హారవారంబులను భూవరాళి నగర

సమతలను వైశ్యశూద్రాది జనపదంబు

లను గిరీంద్రకవితమహారణ్యములను

వ. నిఖిలగనుచు నిష్పియాత్రలన్ జనంబులున్ జనుచూ

దండకంబు॥

౧౯౯ సీ. శ్రీమన్మహారాజరాజేంద్ర యోగంబు

రాస్నీ త్రివేదిన్ తగంజేరె యుపావరి

లోమజ్జనంబాడి పాపంబులం వీడి

యూపంగవేలక్ష్మీ శ్రీప్రభావేశమున్ శ్రీంచి

౨౦౦ యాపింపుమన్ కాశికాదండభూమండ

లోద్దండతేజోవిరాజన్మహాలింగ

సాంగత్యగంగాతరంగాళ్ల సద్రత్న

భాష్పీచ్ఛమున్ శ్రేష్ఠ ఘంటాంబులన్ మధ్వ

౨౦౧ పలాధిష్ఠితం జామనోకర్ణికాచక్ర

తీర్థాంతరాళంబునన్ గంగలోరంగు

మీరంగవే గుక్తి నిశ్వంకుమైశంత

రాకారుద్రైయేమన్కొస్తుతే తగన్ జుట్టి

౨౦౨ లోపప్పునన్ దాట్టికన్పట్టి శ్రీవిశ్వ

నాధేశ్వరున్ విష్ణువిష్ణేశ్వరున్ దండ

ధారున్ గుమారున్ మహాభైరవాకార

పద్మాకరున్ భైరవున్ సాక్షిఫాలాక్ష

౨౦౩ దానానుసంధాన సంపూర్ణ నయ్యన్న

ఘూర్ణన్మహోత్తుంగగంగన్మహోద్దామ

కాశీక్షేత్రముం బొప్పగానిప్ప యాత్రన్ ట

గన్ జేసి పెట్టన్ సదారాధ్యవై వీర

సామంతభూకాంతకాన్వంతరాపాధ్వ

మ్మైమీరయోధ్వన్ మహోజాంతమోవీర

జాతాభిరామున్ మహాదేవ బ్రాజాపు

పెమొద్దామఱరామున్ నిరీక్షించి

203 రక్షించు మీయంచు ప్రార్థించి పూరాత్మ

జాతీరమవాతంగ సప్తర్షి గాత్రిల

లీలన్ విలోకించి యురుయత్న పుష్పి పరిస్రు

తాస్త్రసుత్రైపత్రి సంతన్ శమంతంబ

నైపంచతీర్థంబులం గ్రుంకి సత్పున్

రాశిన్ కురుక్షేత్రమున్ దాశిక్షేత్రోప

వాసంబులన్ జేసి జ్వాలాముఖిన్ దాని

తానెవబర్హిర్ముఖిన్ గాంచి లోకోత్త

౨౦౪ శిన్ భూరిగంగోత్తరిన్ గ్రుంకి పొంద్రింప

సర్జరాపోంప్త్ర శ్రీమైత్రిలక్ష్మీపుర

ద్వారకా యా హరిద్వారము జేసి త

ప్పుంభవేలూరి యత్రన్ విచిత్రంబుగా

భూచికాష్మీరదేశ ప్రతిష్ఠగ

త్రిహ్రైశ నారస్వతీపీఠమీక్షించి

కాముప్రదంబైన యోగామరూపావ

నిన్ హ్వావనం కామపీఠిన్ వ

శీకారమంత్రప్రసిద్ధిన్ పగం జెంది

సుక్షేత్రమై బాదరక్షేత్ర నారాయ

ణున్ గొల్చి సత్పుందమందారకేదార

శంభున్ భవాంభోధిపోతప్రభావాతి

౨౦౭ డంభున్ నిరీక్షించి దేవాంతరంగిన్ మ

హా పేయూహరంగిన్ ప్రశస్తామరాకార

రుద్రాక్షలన్ లక్ష్మలన్ విచారనార్జించి
నానాగమోక్తప్రకారంబుగా మౌని
వైభవానిసేవాళ భూపాలకుం తుండ్ర
పద్మావనేలాక్షణంబు సేవించి గంగాప్ర
వాహారాశి సంగంబు లింగంబు వీక్షించి
వర్తింపు చున్ పై త్రైక స్నాన వేదాంతాని
భేదంబు గంబున్ జేరి పెద్దలే చరించెయు
పాయంబు గావించి సంసారమోహాంబు
వెయ్యొద్ధర్మ నిర్వాసమున్ భక్తవాంఛాధి
దానప్రదానప్రవీణున్ జయాబ్ధి
౧౦౯ భూపావిధున్ వైద్య నాధున్ ప్రశంసించి
సర్వేశ్వరుం డైన కోటీశ్వరున్ గొల్చి
నీలాద్రి నాథున్ జగన్నాథు నర్చించి ||౧౨||
భక్తప్రసాదంబు మోదంబు నం గాంచి
దివ్యాదికూర్మంబులన్ కూర్మరాజంబు
నన్ సన్నుతుల్ జేసి సింహాద్రికిన్ వచ్చి

పై గంగధారన్ సుధాసారధారన్ వ
సింహాద్రి నాయకాసారసి పద్మప్రశంసించి
౧౧౦ శ్రీకాకుళంబాదిగా గల్గు నారాజ
మహేంద్రసప్తర్షి గోదావరీన్ మహారాజు
పోషకున్ వీక్షించి గోదావరిన్ జేరి
భద్రాచలోత్తుంగ శృంగాభిరామయుం డగు
౧౧౧ భూదేవ రామున్ ప్రశంసించి రయాసప్త
గోదావరీ తీర భూమండలింపఙ్గ
సావాస త్ర్యంబక భద్రున్ దంయూరాజి
తత్రీ సముద్రుం వినిద్రున్ తగన్ గొల్చి
౧౧౨ ద్రాక్షారామ భీమేశ్వరున్ జూచి
శ్రీ పద్మానదీతీరమున్ జేరి తద్భావివా
నీ స్నానమున్ జేసి మాపరేశాంబి
శైవ స్థలంబుల్ తిమరిన్ పానకాలనార
౧౧౩ సింహాద్రిన్ వీక్షించి పల్నాటి మంత్ర

క్షేశించియాచంద్రశేఖరానదీపత్తన

వముఁజేరియాయొత్తకామేశ్వరుఁగొల్చి

సువ్వారలఁబారునానాగుణేట్టుఁజె

౧౧౧ లఁగెయుమెయుఁసదాధారయెతాగంగ

ధారఁస్రుతసత్తనుదైత్రశరిఁతారా

పుత్రీపురిఁవీరలింగంబులఁకేశ

వస్వామినంకమ్మనుఁశంకరుఁభక్తి

౧౧౨ తోర్పెట్టుకిశ్రీవెల్లఫ్రాదస్త్రయూమాత్వ

పాత్రుంపవిత్రశ్రీపత్రిచరిత్రుఁగ

దాలంచితామారగామిఁయువిఁశంక

రస్వావిలసర్పించినక్షాలపాంటిప్ర

౧౧౩ శిఁవీరభద్రుఁస్వపాదాబ్జభక్తిప్ర

రద్భుక్తిభద్రుఁనిరీక్షించిపూజించి

శ్రీశైలక్షేత్రంగొల్లసప్తలిరీతేశుఁన

ఘోదారకేశుఁక్షువాపేలబశఖుఁద

౧౧౪ యూవేఖుశ్రీవెంకటేశుఁప్రపంనాప్తపద్మప్ర

కాశుఁసుమలక్షేశిజ్ఞానప్రసూనాంబి

కాక్షీశ్వరుఁకాళహస్తీశ్వరుఁగొల్చి

యూపివమ్మఁవేగవత్సింబుప్రాంరంబు

౧౧౫ నఁముజ్ఞనఁబాడితత్తీరవాటీస

నాధుఁసదేకాంత్రునాధుఁవరోదార

తాదివ్వాంజాభిధానుఁప్రభాకౌముఖ

భానుఁప్రపూజించికాంచిఁవుపోత్తుంగ

Tirunamala

౧౧౬ శోణాచలస్వామినంచత్ప్రభాభూమి

వీక్షించియూవారిగొండాపురంబందు

వావీశ్రుతుంగాంచిశ్రీకంఠమూరఁద

రాఘవంటపేజోవిరాజిఁమువర్తక్తి

౧౧౭ మూరెమ్మశక్తిఁవుదేఁపూజగావించి

ప్రెకొల్లడంబాక్కఁదాఖువేవయు

లోగట్టునన్ సప్తప్రాకారాంతరంగంబు
నన్ రంగనాథున్ శ్రీ లోకాధినాథున్ ర
౧౮ మాన్యస్త్రీస నాథున్ మహాభక్తియుక్తిన్ న
మస్కార పూర్వ స్తుతుల్ జేసి జన్నాధి
దానాంచితక్షేత్ర పట్టంబు నాథున్ స్వ
మృష్టిద్ధి పంకేజ జాండాధినాథున్ శ్రీ
౧౯ చండాఖిలాండేశ్వరీ నాథు సేవించి
రుద్రాభిషేకాది పూజా పురస్కార
ముల్ జేసి వందారు బృందార సంతాప సర్వేరి
కావేరి వారిన్ దగం గ్రుంకి శ్రీయుంచి
౨౦ పిశ్నారి కొందర్ మహోదండుడై యుండు
శ్రీ మాతృ భూతేశు దివ్య ప్రకాశున్ ప్ర
శంసించి కావేరి కాషీర యుగ్మ ప్ర
సంగ స్పీయంబు భూమండలింగ సంభావ
౨౧ ముఖ్ భక్తితో గొల్చి చాతుర్య ఖ్యార్య్యద

గోద్భూత సద్భక్తి గవటన్ వృష్టి యుంబైన
వాకన్ వడిన్ గూండి స్నాత్రా నాద్య సమస్త్ర్యన
ముల్ సల్పి తత్తీర వర లాస్య సుక్షేత్ర
౨౨ సౌందర్య మూర్తిం ప్రశంసించి రాజజ్జ
గద్భూతి మిహానాత్మ సేవించి శృంగార
సప్తాంగ వశ్రీగిరిన్ విహారు నాయక
శ్రీ హారిన్ గాంచి సప్తాష్ట గిరాన్ ఖవ
౨౩ సత్పుష్పకాది ప్రతీశున్ మహేశున్ మ
హాసోమనాథాది దివ్య ప్రభుయోల్లాస
హాసంబు నన్ జేయుచున్ పూర్వ వారాశి
సప్త గ్రహావాహనాత్మ ప్రదేశంబు
౨౪ నన్ జేరి యువ్విరి త్రుంగింకి యామీద
కాంతార దంతావళాస్యన్ నమద్భక్త
వశ్యున్ ప్రపూజించి రత్నాకరం బోడ

madhuna

వైద్యాయమేయున్ మహాప్రసన్నకాయున్ ద
౨౫ సుశోభాయు నీక్షించి శేషప్రభావ మహాత్మ్యాది
పాపంబులన్ బూచుచు బోధాప్రవేయన్ మ
హాపుంత్ర కీర్త్యంబుగా శ్రీరంగదేవాది
సంతర్పణాద్విత్రియాత్రాస్నేహములీసహి
౨౬ యూర్వాయుప్రతిష్ఠాదిలింగంబు ప్రార్థించుగాగొల్చి
గామేశ్వరున్ భక్తిభక్త్యావళీసత్పు
ణేమహాధర్మసేతు భూమాధవుం జేరి
యుక్తిస్తవంబొప్ప గావించి రత్నేంద్రతి
౨౭ రాత్రంబులందుండి పత్నిపుత్ర తీర్థము
లన్ బూచి స్నానంబులం జేసి యూపిప్ప
యన్ క్షేమయు తీర్థంబు సంగ్రహించి ధాత్రీశు
రత్నేంద్రలున్ మీరగా సప్తమానాదు
౨౮ లన్ద్రవ్యప్రియలం జేసి వారిచ్చు నాశీర్వ
చశ్రీలకున్ పాత్రమై భోజనన్ బొప్ప

గావించి యుక్తావలోకముండు వేదండ
తుండున్ ప్రశంసించి శ్రీదర్భశయనాభి
౨౯ రామున్ ప్రసన్నాస్యరామున్ విలోకించి
శ్రీవిష్ణుపుత్రార్చకన్ బోయి శ్రీరంగ
మన్నారునాంచారు సేవించి యుత్ప్రేక్ష
సిద్ధాంతమున్ దెల్పుచందంబునన్ బోవ
౩౦ గాఁ జేయు శ్రీశంకరాకారసంప్రారి
తెలాండార నారాయణస్వామి భక్తిచిహ్నాకి
నిన్ గొల్చి పైతామ్రపర్ణీనదీతీర
మున్ జేరి యూగాశితీరంగస్నానంబు
౩౧ గావించి శ్రీశాలివాటీశ్వరున్ కాంతి
మత్కిద్దివినిన్ గొల్చి నవ్వీవినాథుం ప
దర్శించి తత్పశ్చిమాగారపురద్వార
సామిప్య మందుండు లక్ష్మీశ్వరింవర్యాంక

౩౨ రంబొప్పనై లైఁగాంచితఁ ప్రాయి
చిత్రానదిఁ గ్రొంకితసుతాలముఁ జేరి
కసుతాలనాథెక్క రుఁ విష్ణురూపెక్క
రుఁ సన్నుతులఁ జేసి పాప(ప్ర)నాశంబు

౩౩ నందాశితానంబుగావించి తల్లింగ
మర్చించి కనొప్పె కలమూరిఁ సుచంద్రాది
సప్తే(త్ర) సద్గ్వచారి(త్ర) చిత్రంబు
లఁ జూచి యుంటఁ మహానంతశయనుఁ డ

౩౪ సత్రంబు నాథుఁ విలోకించి జూనార్ధ
ననాప్రమిసేవించి దివ్యక్షేత్రగన్న
వింగంబు నుఁ గొల్చి తత్తీర్థ(ప్ర)ాంత
సంసర్గమార్గంబునఁ సాగి సంపొ(ది)

౩౫ నిఁ జేరి కావేరి కాది(ప) వాహంబు
నఁ స్నానమం(త్రా)వగాహంబు గావించి

శేషావతారస్థలంబందు నింపొంద
గాఁజేరి యామూర్తిఁ కీర్తించి గోకర్ణ

౩౬ మునఁ జేరి మూలాంబి కావందనంబొప్పు
గావించి పోడామహా క్షేత్రలనొప్పె
మునఁ జేసి సాత్త్విక వదేవతారూప
మైన తాను(శ్రీ)విద్యచేతఁ(ప) సిద్ధిఁ మ

౩౭ హాశక్తినార్చించి(శ్రీ)పాండురంగంబు
నఁ విత్తలసామి సేవించి స్థానక్షే
త్ర మహాక్షేత్ర(త్ర) మునఁ (ప్ర)యాగ సతాప(తి)
మునఁ జొచ్చి శింధుల(ప) వాహోత్ర సింధునఁ మ

౩౮ నిదార్వరకఁ దార్వరకఁ ద్వారిభూ(భృ)త్స
తారంబులఁ రాముఁ(క్రి)ష్ణావతారంబు
లఁ భక్తి యమునీర్థ(ప) శంసించి పాంచిన
రూపైష్ణ(గ) సం(గ్రా) హాకర్ణాటకోదండ

౩౯ మందమాకశాంద(ప) చందా(గ) హోవ(గ)

సంచారసంభూతతరంగత్తరంగోల్ల

సద్ఘుంఘుమధ్వానహుంకారగంభీర

నీరపూరప్రపూర్ణాంబోధి నీక్షించి

రక్షించుచు మాయించుచు ప్రార్థించి స్నానంబు

గావించి మంత్రంబులన్ దేవపు నచ్చరల

గావించి సంతోషితస్వాంతులై రంధ్రరంత

అచ్చటనుండి యాత్రజులు పోయి గపెల్లదినిష్టయాత్రలన్

నిచ్చలు సల్పుచెలా నెదుటనివ్వెఘలంగను తుంగశృంగము

యుష్ణచ్ఛరమార్గకంధరవిహారధరంబుల పెల్లపెల్లగా

నచ్చుప్రసేరుల్లన్ కడచియుండ విపల్లియు లొప్పు జూచుచున్

అలశృంగపురికి జనినపడి

సలలితమగు నిష్టదానసత్రముగ నియున్

దలయుకెలు మప్పుడుపకారం

గలత్రైకిక జనములుండగానప్పే లన్

ఇంద్రసభమహేంద్రుడింపుగా నింపు

మహితాన్నసత్రంబు మనరయగాడు

సకలశాస్త్రంబులు చదివినవాడొకు

సభాస్థగముల చెంత నమరచేరి

తైత్తిరీయవిచారముల్ సేయరించ విద్యార్థు

లను బహువిధద్రావిడంబుల నమరగూర్చు

చెలిత్రికోణమండిరామిత్యర్థంబుగ స్తుతి

బల్లికతోరనుండు భానుమంతు

శాంతిజిత భానుమంతుడు తమ జూచి

శాపదోరంకను విచారమాదరంబు

మరావడపప్పు పానకంబులారు గాయల

లలతి మజ్జిగెవిప్పించి యలరికైన తదు

అప్పుడు భానుమంతుడు పోయి గాంచి

వానివెకి మోదుగా గప్పువ జూచి

చానచెప్పిన పద్యంబు సాంతముగను

త్రాసైన పద్యంత చాటుగ్నె వశితినంత

వ అతనితెరంగెరింగింపరేగి తాంతరంగుండై॥

౪౮ రాజనియోగియూర్ధ్వజునిరాజునకుమార్కొనెలువానిగా

యోంజనచేసియూతనిసయోచితభాషలపావభావముల్

రాజిలతాగతిరచివివరంబగుపంగతిగానువ్రాసియూ

రాజునకుబంపిజాబునెనెరాజితవేగివకాలనయ్యెర్

౪౯ వడిగలవాడువీడుకొనిపత్రికగైకొనియుజ్జనీపురిర్

కడిమినజేరియుంతిపురికాంతుడుమంత్రులతోడపేష్టలో

నదరగనిండుకొల్వునయంబుననుండగనామహేంద్రున

ప్పుడుగనిమ్రొక్కికత్తెదుటపొల్పుగనాలిఖితంబునుంచినర్

౫౦ ధరణీపతియదితెనెల్గని

నెరితగరాయసముపెలుగమునేర్చించినతం

దరుదుగనుకవ్వజదివెను

పరువడిప్రెముద్రమిాటివాచకదాయర్

౫౧ అమదేశవిశేషసద్గుణులైన

మేరుగిరిసమానధీరులైన

సాంబ్రాజ్యలక్ష్మీప్రసన్నులైనచతుర్థ్వ

ధైర్యశౌర్యచాతుర్యధుర్యులైన

బహుమన్నీతికార్యనిర్వాహకవరులైన

సప్తభాషాపారిశ్చంద్రులైన

మానమానితమహామండలేశ్వరులైన

రాజరాజేశ్వరప్రముఖులైన

D.610
B.244

౫౨ యింద్రసఖమహేంద్రులచెంతనింద్రగర్వి

వీరభద్రయ్యవ్రాసినవిన్నపంబు

నింపుదళుకొత్తగాతగెనిందునడచు

వృత్తములనెల్లవనపొధరింపవలయు

౫౩ సేయుదినమందుసిమ్మద్రినెగడునట్టి

యిష్టదానాన్నసత్రంబునింపుమిార

చేరవచ్చిరిదిక్కులవారవెల్ల

నందునెనకవిప్రవరుడార్యుడమిలబలుడు

౫౪ వేదశాస్త్రార్థసిద్ధాంతవిబుధదంతి

మధుర వాగ్వైదికము మత సమ్మారణమేది

రూపజిత మన్మథుడు సత్పురుషుండు సుప్ర

భా. ప్ర భాకరుడు తగగ వచ్చె వటకు

వచ్చిన వాడు మా వాడని వద్దికి చేరి తది యన్న భావమే

మచ్చికమీరనా రసికి తి ముక్కు వనా తడు వందనించనా

ముచ్చట లేమి నా యుతని ప్పు డు శ్రీ పతిరాజు రాజ్యమం

దచ్చట తల్లిదండ్రులు నిరారయుతానిం తీర్థయాత్ర నేగ్

బోవు చు వచ్చినా ననుచు ముందర నీశ్వర క్షేత్రవల్లనం

భావిత రాజవతా వనకు మూరితనా ముని సాధమందిరే

భావజు కేళినేలు కొను భావము లేర్పడ దెప్పె నిక్కమే

దేవర వారి చిత్రమిక దేరు గడ్డై నది వ్రాసి పంపితిన్

అని యుపత్రాయ పద్యము నయంబుగ వ్రాసిన జాబు పక్షిపాలె

విని తన మంత్రి శేఖరుల వింటిరె దీని భ్రమ ప్రమోదముల్

కను గొనవెయుంచు జనకాంతుడు యోచన కాయల వారలిం

కను గలదే మరొండనిన క్షాపతి మోదమునన్ జలంగుచున్

కవమ్మ దెచ్చిన వానికి కరుణావిరార

దగ్గరికి బిల్పించి తగ్గు రామున

గ్రామమొక్కటి యిప్పించి కెనకకటతే

హార వస్త్రము లిప్పించి యుంచి యరువల

అనేరని యెవ్వాని కిచ్చుడె

మానవపతి నాల్గనగలు మణి భూషణముల్

మానగసు సంగి యాతని

కేనుగ తురగంబు సేవ లిచ్చెని పతగన్

తదనంతరంబునా॥

భేరి వేయించి చక్కెర పెలయ బంచి

తన్నీకెను బిల్పించించి కవమ్మ నెవిమ్మ

విలార నిప్పించి కోక్కెర లేడేరెనమ్మ

ముదము మీరా కామ్మనే జాబు చదువు కొమ్మ

అనిన నరనాథు పల్కుల నాలకించి

జాబునీక్షించి యులభావపరవశనెంచి

యలపడెగా నూహాగావించి యుక్తమూరి

హాసమునుమంత మెుగములనంతరించి

ఉ॥ ఇంతవరిగ్గ్నదాంతరలనంటుమదిక్ దగనుల్లసిల్లినా

కాంతుడితండె యుంచుబలుకీవశమూసభనంచుకాంతభూ

కాంతునిచెంతనిల్పికనుతాగలకార్యము తాసయించుచున్

దద్ధింతము డాయుబోరమెనలదారినికన్నెనిరాజుమంత్రుల్

మ॥ చతురాలాపకథాచమత్కృతులనేసంతేతపద్వంబుచే

పతియూతండును కవృ్మకన్నెనిచపద్మావతీ భామిని

స్థితబుద్ధిన్ జనెనాతడేపతియగున్ జేతపిల్పించబోల్

క్షితినెన్నంగవిధాతృకల్పిములవానిన్ గాంచవేవేగరున్

వ॥ ॥అనిరాజుమంత్రులుమంత్రతనిశ్చయులై॥

సీ॥ అప్పుడలభానుమంతునప్పంతకాంతు

నతులమతిమంతుననతిదేగమ్మైనతేజి

నంచిపిలువించిమహాసదలమరజేరి

భానుమద్విజయం — 3

విదితిదిరయులప్పుల యటాదిగాల్ పెలయరుప్తవతి

తే॥ అతనితోవచ్చువీరభద్రాఖ్యమంత్రి

శేఖరునిచాలమన్నించి శీఘ్రముగను

యందరానప్పుఫలములనందినవ్వి

డెందమునమేరవిరారనానందమెుంది

సీ॥ అంతిప్పరమునంతభూకాంతుడరిగి

సతినిశృంగారవతినిసప్తతినిజేరి

ఇల్లుజాగివచ్చుసంతోషమురికెజేసి

యుతనిజాతినిఋలుదెల్పెనద్భుతముగా

తే॥ విని యటాశృంగారవతి

పనజానన మెూదముందెపద్మావతిని

తనికిని వినోదమెుప్పగ

ననుపృగళోభనము జేయునగునన్నె పయిన్

వ॥ ,,తానకారిదివమునలుసూతపురాణకుమప్పలికతా

ప్తత్రాంతమెుప్పలనినా॥

౨౬౬ ధనపతిమిత్రమిత్రశిఖితామరసాహితనేత్రనేత్రహా
వనవనచంద్రచంద్రరుచిభాసితవక్త్రవిలాసలాసకా
రణలయసంగసంగమునిరాశయమానినిదానదంతినే
ధనదస్త్రీదక్షిముఖదీప్తదహార్ణవశతారతారకా
ఇంద్రవజ్రవృత్తం॥

౨౬౭ శైలాసశైలాంయుతకందరాంచ
శ్రీశైవిలాసాలయదివ్యభూమిన్
హేలాగతిస్మేరుచునెల్లవేళన్
మేలందుపంచాననమిత్రమూర్తీ

౨౬౮ అజముఖబహిర్ముఖవర
భజనాకవితాంతరంగవరమునిసంగా
నిజమాయాశ్రితమిధ్యా
త్రిజగత్ప్రాణసుతుంగశుభభురంగా

౨౬౯ మూలోడ్డియానోడ్యాన
జాలంధరబంధములౌసాష్టాంగదీవా

శీలియుతనాదబిందుక
లాలిత్యాన్వితయోగిరాజసమేతా

గద్య॥ ఇది శ్రీమద్దక్షిణామూర్తికటాక్ష
లబ్ధచతురకవితావిచిత్రసుకవిజనమిత్రయా
పస్తంబసూత్రలోహితగోత్రపెద్దిభాడినార
సింహాద్రిప్రభూపాత్రనరహరిమంత్రిపుత్రప్రణీతంబయిన
శాస్త్రప్రతిపాదితంబైన భానుమద్విజయంబను
మహాప్రబంధంబునందు తృతీయాశ్వాసము

చతుర్థాశ్వాసం.

శ్రీ విద్యాసింహాసన

క ౧ భూవరవరతారహార భువనాధారా
శైవాచారవిచారా
శైవలోద్ధారచిత్ప్రతాపశరీరా

మ అవధరింపుము వరశౌనకాది మునులు
భక్తిరసమాత్మనుప్పొంగి రక్తిమీర
నవల నడిగిన వారలకాప్పరాగ
వాక్స్వతత్త్వజ్ఞ సూతుండు పలికెనిట్లు

చ తన సతి విన్నవించిన సుతామణి శోభనకార్యమెంచి గా
ఢ్యమున నమ్ముకూలవేళ నదగను భూమిపతీశులు నాప్తమంత్రులన్
వెమగొని యూర్ప్రయుక్తము తగంగను సంఘటనంబు శేయుడీ
యనవల మంత్రులాపనిరయంబున గూర్పదలంచి రంతటన్

౪ శా జ్యోతిశ్శాస్త్రధురీణులౌ బుధుల నింపారంగ రప్పించి వి
ఖ్యాతి శ్రీలు చెలంగ శోభనము ముహూర్తమేయలగ్నంబునన్
ప్రీతిన్ నిశ్చయమెయ్యప్పజేయుటకు నధాత్రీనాథుదొడ్డేళసం
జాతాప్యాయముతోడ వారతనికిన్ సారంబుగానిట్లనిరి

౫ ఉ పంచమి శుక్లవారమున భానిల నీదనమందురాత్రి మూ
హాంచగ జాముమీద దనుపొచ్చు గపొచ్చు వృషంబు సప్తమో
దంచితశుక్రవీక్షణము నైపదుసెల్కృతి సందరుండగా
వుంచిదదేమొ ముహూర్తము గునా సతికిన్ పతికంచు జెప్పినన్

౬ ఉ వారల భాగ్యమీ మహిమ భాసిలగాలభియించె లగ్నపత్తా
తారము నెవ్వరున్ గలుగదారయనిట్లుల నంచునావుమా
భీరులకంబరాంబరణదీపిత సద్భువను మానవుల్ త్రిగన్
మొణిరి మినిచ్చి రాజు తనకూతురిశోభనకార్యమారయన్

౭ మ పురశృంగారము చేసి యంతపురమింపుల్ గులగ్నైజేసి భా
సురరత్నంబుల తోరణంబుల నడుమన్ శుభ్రాంశుకాంత్యంబులన్

మెరయఁగఁ గ్రాంజవితిన్వి చిత్రము గుచుమ్మేరం గ్రస్తుంగారముల్
నెరయఁగఁ గా సవరించి మంత్రుల విభ్రాన్తిన్ వచ్చి వాగ్రుచ్చినన్

౮ క. జనవరుఁడా పల్కులు విని
మనమలరగ నంత భానుమంతు నికర్వం
ము నను బిల్వ సంపి బంధుర
లనురక్షించుచు నుపేక్షల నుపొందంగన్

౯ క. భూరిద్వివరభేరికా భాం
కారంబు నుడి వాద్య ఘనరావంబున్
మూరశరాకార సశ్రీ
పౌరాశీర్వచన గాన సంభ్రమ మెసగన్

౧౦ క. మంత్ర మహాకార్యంబులు
తంత్రంబులు నడవఁ జేసి తద్దంపతులన్
మంత్రులచే పోత్స్రేనా
మంత్రిమలన్ జేసె రాజు మత్కుపతోర్ధన్

॥ ఆ సమయంబునా॥

౧౧ ఉ. శాలివరాన్నసూపములు శాకములాజ్యములుం బభక్ష్యముల్
పాలును శర్కరన్ వెలయుపాయసమున్ ఘృతపూరపాళులన్
బాలును పండ్లు గ్రాంజెరుగు మామిడి నిమ్మల యూరుగాయల్
చాలగ నుంచగా నప్డు సావడి నాప్తులతోన తం డొగిన్

తదనంతరంబునా॥

౧౨ ఉ. మున్నిపు వారిచెల్లఁ బొవముచ్చిలు వాసనవక్త్రలాకులన్
తప్పులతో నెసంగివ సుధామలరసైలాయిల భూరిదక్షిణల్
మప్పుల విలారనిచ్చి బహుమానములు సత్ప్రవిరాజమాలికల్
బప్పులకుర్ వదాన్య విభవంబెసగన్ దయచేసి రాజులన్

౧౩ ఉ. పాలును పండ్లు చక్కెరయు పన్నగు సన్నపు పన్నీరంబునన్
గ్రోలగ నుంచి రాణి చెలగంగ నుదీవెన జేసెనంగనా
జాలము పాటలన్ నుడివె సంభ్రమమొప్పగ నా వధూవరుల్
చాలము దంబె దంబొదల సాపడి రక్షిత మాపహాళ్లగన్

౧౪ చ. వరమృగశారికా కలిత పంజర ఘ్రాంజిత విభూషితం జ్జైనె

గురుతరచిత్రచిత్రమయకుంజరదంతసుమాంచితాబ్ధివి

ష్ఠితిమయున్నై ఘగాంకవయుఖభూరిపరేమువవాశిముబున్నై

నిరుపమతల్పమైతగుమకేమయమందిరమందుఁబొందుఁగన్

౧౧| ఫలదానములుర్వీసుర

కులములకాదంపతులను కలవములకాస

ఫలములను జెలంద భూపతి

చెలువుగ నిప్పించె వారిచే సంప్రీతిన్.

మరియు॥

౧౨ అస్వప్నద్వీపచంద్రుఁడు కుముదవృద్ధుపమోదములొందిరంబరిన్

కోవగ బంచియు రమ్యపడను భోగములం సుఖమొందుచుండుచున్

నాస్వరులన్ తగన్ బనిచి మావలనేగతమానవాటులన్

కేవలభక్తిమయులై చెలులు గేల్మోడ్పి జోకరిపాలిలానుచున్

॥ ఉత్తరిన్

సీ॥ ౧౩ మాసరంబైనపేకాస వస్త్రితి బార

కొలయుకెమ్మెయి మలుచూచుకొనుచు

మెలఁదిమారగమేనపులకలద్దముల్లైన

చిగికాగిలింతలపైనగుకొనుచు

ముల్లశిచెక్కులపూర్ణపూర్ణదొంతరముద్ది

బిచ్చలచుమి విమార మెచ్చుకొనుచు

చిలుకతేనియలు లాలుకతళుకులకెమ్మోవల

నదుల పల్లంయులనానుకొనుచు

౧౪ నాయకుఁడ యుండనాపాన్పు నాయువిడె

నాయకుండవిలాన నాయునాయకొగను

మఃశింరయువలశిచాలనాత్మలో నరశికొనుచు

నిరుపు రుననరతిసల్పి రత్నకాని తమిని

మరియు॥

సీ॥ ౧౫ తమ్ములో కేలువల తమ్ములో యిదియుంచు

మెఱిశన్నులను ముద్దులాన్పి మెచ్చి

పగదంబూంచి గురులపగడంబూయివియుంచు

నలకమ్మకెమ్మో వియాని ంయాని

బంతులాగింద్దమేవ బంతులో యివియుంచు

వలగజ్జి గుజ్జిలనజ్జి యుజ్జి

మెరుపులాం బంగారు మెరుపులాం యువి యుంచు

వలమేని నెచ్చెలి యులలమి రెలలమి

ఖ్యా భోగరు కెంజాయ శ్రీ సమోదుగ పుష్పి

వ i.e. arrow

[illegible]ంతి తగ బాను వలరాజు బాణిమారి

భానువుంటుండు పద్మావతి నితాంత

సురత వులలసందేసు కిం చి సొక్కి నంత

ఖ్యా వారల సంతోషంబులు

వారల ముచ్చటలు వారి చై బరులతగల

మేరని మితి యుని పేరను

దారము తైయుండు మునిసుధాకరులారా

అంతా॥

సైవం
ఖ్యా సుప్రోదయము మెంతయు

క చైత్ర దిక్ పద్మరాగ సన్నిదికరదిన్

చెక్రొత్త బింబ మెలు పైను
i.e. the Sun beloved by the Chacra vaca

చైత్ర పరాగంబ వంగస జజ్జ జై నించెన్

వ ఆ రెల్ల్లరుసోదయుంబున॥

ఖ్యా శుక రెయోగీంద్ర సమానుడై యుండి తతి జోధారుడై ధీరుడై

ప్రకట స్వార జ టాంచ్చు టాకి తుడై భస్మ త్రి పుంద్రాకరం

జకుడై నిస్పు లరాజ యోగ పరుడై సర్వ గల్గుడై నిత్య యో

ద కుడై శిద్ధ ఖండు పై చై నయకుల్ దైవప్రయుక్తంబున్

వ
ఖ్యా అఖిల రరాజ మార్గంబునందు వచ్చు

నామ హరరాజ యోగి నుద్దాము సౌధ

మందు తగనుండి కియకేలన మరజూచి

భానువుంటుడు వేదైకి వచ్చి రేపుడు

ఖ్యా నీర జగ రచ్చ డెలా జలజోద్భవు డెకంబరు డోమ హేంద్రుడో

nala Cubara — Chandra
మారుడొ యూతుడ్డరుని సు మారుడో వాణి జడో వసంతుడో

నారయరు నేమ హరుమవు హ హోర్పతిశిర్ ప్రతిమాన తేజుడో

కొత్తవార్ధు
కార[illegible]తని పాదాబ్బవ జ్ఞానిన వారలందరున్

కం. అనియమ్మునికెదురుగజని
మునివల్లభవిలాసమహాత్మ్యములుబ్రహ్మకుతే
గనుగొనగవేరుధారుణి
మనుజులతెలియంగగలరెమరియేమనినా

కం. శరణాగతసంరక్షణ
కారకమైకరుణారసంబిగుల్కొనజగతిన్
తిరిగెదరఘంచునాతని
చరణాబ్జములందుప్రాలిసన్నుతిసేతగన్

సీ. నతులొనరింపుచున్ బ్రియములూల్లాసనంబులివిచ్చితెచ్చియు
స్నాతముగిప్రతీక్షనుంచిమునినాయకునేడుదృష్టారుద్ధకైతినే
ప్రతిశితినంచునర్ఘ్యమ్ములుఖంజాబితపూజలుజీకిభోజనం
బతిమధురంబుగానిడిననాతడుమెచ్చితమున్ భుజింపుచున్

కం. యీవపొందినదినముర్చన
గావింపగత్రుప్తినందికరుణాకరుడై
దీవించిచిరంజీవిగ
నావరమునికాయసిద్ధియనికొసంగెన్

మరియు॥

తే. ప్రాసనావాసితంబైనబ్రహ్మవిద్య
నవలరాజయోగపరణినమరదెలిపి
జనియెమునిభానుమంతుడుసర్వసాక్షి
సమరసజ్ఞానమునసుండెజ్ఞానులపొంగడ

తే. నయులనుండంగనెలనాడుమతులకుంత
లయుగసతితోడమద్వైరాత్రియుండ
పైవయుత్తంబునసుగాశిభావికార్య
కారణంబుగబత్తైనమిలారనిముల

సీ. అఖిలలోకోన్నతయుగునర్మదానద
మునవెల్లిచయువేగమునజనుంయు
చెలగియూనీఖలక్ష్మీవరనారాయ
ణాఖ్యసాలగ్రామమువుధ్ధృతముగ
సరుదెంచుటయునపుడామ్మార్త్రితనయుంటి
చేతనకనవచ్చిచేరుటయును

వింతగా మరికొన్ని యంతరాయంబులన్

దవిగల్గు యయుగాను దరికిశిగాశి

తే. ౩౩ పల్క నంతనె యలాలించి భానుమంతు

దఖిలశాస్త్రైకసంవేత్త యౌతెలుగుదాని

భావమాత్మ నెరింగి యుపాయములుగను

నయములు దక్షు శాత్రకెలకెల నప్పుడాకాగె

౩౪ ౩ యిట్లీతి నగిన తన విభు

నారసి పద్మావతీ శ్రీ గాత్రి ప్రియంబే

పారగనవి ఘనగు ఘనలు

కారణావేల మమ్ము చెలి వేడ్క గానప్పుడడిగెన్

౩౫ చ అటువలె బల్కిన ప్పుడు తరళాక్షిని కన్నెలని యేల్వాలతాంగి యెటు

క్రియ యిది యైన గల్గు నది కార్యము కార్యము యించు తోచకే

యిటువలె మమ్ము శింప్రదురె యింతులహో నర ~~[illegible]~~ హాస్య దైవసం

ఘటనలు దెల్పవాడి యెలు జగన్నుత మైతగు నీ వెరుంగవే

క ౩౬ మరి యెటు కరికే ను దెలుపను

సరసాలాపములు సారచాతుర్యములన్

సరుసు కెనమురతి దెల్పె

పరసతి వలయుగాన దెవి యలు బట్టైదనంచున్

౩౭ ౩ వనితలకే విను నర్మదన

గ్గిన పెల్లి వహొచ్చు యయును యలలక్ష్మీనారా

యుణమూర్తి తెప్పపైనయ

చనుదేరు యగాను గాళి చయెన్నె నబట్టైన్

౩౮ ౩ మరి యెట్లు వింత గలదా

తెరు కలవ గనినేను నవ్వితి కవినుమీన

త్రైరగున్ నీ తెరుగించెద

పరసతి పద్మావతీ శ్రీ పాక విత మతి

అదియుల్లంనన్॥

౩౯ ఆనవ్వాంబు రుఖ్ఖేవదంబు నత్రి లోకారాధ్యయైన నష్టల

క్ష్మీనారాయణమూర్తి రానిప్పుడు నీచే నేను గైకొందు నే

బానందంబున గాళి బట్టై మరి యయుతాన్నెచ్చెర్ల పై తెరపగా

నేనేక్షే శనులనవ్వితిన్ తలపవింటే సమ్మునాంతాలకా

౪౦ క. అనిపల్కిన పతిపలుకుల

వినుచు ముదమందుచును వేడ్క గానమంపూర్తిన్

గొనితెచ్చె దనీకిచ్చెద

ననఘా నే వడి జనంగ వానతియిమ్మా

౪౧ చ. అనివిని భానుమంతుడిది యెంతాననికాదనిపల్కనల్లియో

జనసారణించి యూననము చయిన్నివచ్చినవంతరాయముల్

ఘనముగ వొచ్చు షండెవెదకాంతుడమంచనికాంతనైర్ల్యమా

తనికెనజెప్పి వీడుకొనె తత్పతిసమ్మతినల్లనెల్లగన్

న యిమ్లవీక్షాన్॥

౪౨ సీ. రంగైన సరిగంచు చెంగావిపయ్యెద

బిగియార కౌనంటు బిల్లుచుట్టు

యించు కించ్చుక వీడు నెలమించు పైకెవి

మెనర్లైకె గట్టి గామడి బిగించి

యెరుంచలంచల కొంతవసడు గా తొలగమ్ము

గురులు లకెంగే విచె కలుదురు పరచి

విడి ఫ్రాళ్ల డిగి జారు విడు వాలు ~~కేజడ~~ కొల్పర

మెలనరావిజగుపునమురలప్రగొల్పి

౪౩ తే. రెండెలును గజ్జెలును మువ్వలవిడిగొలుసు

లాక్ష విభుకయ్యకడ నుంచి యుత నిపంపు

శిరము నధరించి ధైర్య విస్ఫురణమెంచి

యెలప్రదు పెవివడెనడి ధేరి యేలక్ష్మి యారే

౪౪ క. యిమ్మాడ్కి నియిఖ్యపెలువడి

మయిమ్మర ముసరాజమార్గముననజనిపయిపై

a rope ladder

గమ్మున మూలె నిచ్చెనపా

లమ్ములలకెమ్మలను వేశిల విడ్డియువలన్

౪౫ ఉ. యిష్మందయూనయుమందయూనన్ బునందం

దమిర వొందనందందన్ జనన్ ననతి దూరంబున

తొరంబగుచేర ప్రారంబు గను పట్టు వర్మదానందం

బుతీరంబు నన్ జేరె॥

౪౬ సీ. తీర భూరుహావార మూరణాకారణా

జంఝామారుతోద్వేగజనితరవము
విద్యున్నలోద్భూతవజ్రపాతస్ఫీత
గహనరఘుశ్రేష్ఠ ఖాతభాతరవము
భూరిసవజలాభిముఖచరత్పాఠీన
వర్ధమానోత్తుంగభంగరవము
బహుళభూనభోంతరవ్యాప్తఘనగంభీర
వారిసంపూర్ణప్రవాహరవము
తే॥ కూపములగజేరిమారిదిక్కోయలంబు
సారడిండీరమును దుస్సహవారినిధిని
కాంచుచు జనుదారిరాణించుకాంచునేగు
నర్మదను జూచె బోయి సూనాస్త్రరూపి
క॥ శరవేగమునన్ పరభీ
కరచైత్రసురవాహినీప్రవాహముపైన్
పరువడిజనిచెలిడిపేర్
శరములరుడగ జొచ్చె నమ్రుగాఢ్రీమదనన్
అప్పు జొచ్చె॥

సీ॥ కోమలకాండుపాతాళగుహారంబు డెలువడి
ఘనతనేదెడు నాగకన్నెయనగ
రాశిచంద్రశ్రీరమారాశిలోతనయాడు
కమలాలనడంబాయురంభయనగ
ముసుకొని తనుదానె మూర్తికరించిశ్రీ
ష్మరుడెలదేవతామణియనంగ
మోనైనమారికిపవిత్రనభక్తినెదురుగా
వైచ్చినయిందిరావనితయనగ
తే॥ నేయుకెదులకెక్కి చేయరాతమేయుదాయి
చూయగచెలగనమూర్తి పేయుమాయి
కానియునన్నసహాయమున్మనుజరాజ
తన్నెవెలివడెమారివేగంబుదేరి
సీ॥ యూరికిపిసర్వదాపేరంబుననుజేరి
ఘనమానవరత్నఖచితమైన
సంభ్రమంబులలక్ష్మినింపొందునారాయ
ణాభిఖ్యచేతచెన్నలరుమూర్తి

నడికట్టు లోపల కడుగట్టి గాగట్టి

తొలుత వచ్చిన త్రోవ కలశి జనుచు

సేవకొమ్మల చిక్కుకొనుచు మానినిచ్చెన

పై నెక్కు తరి సెలక్క బంధురాంధ

కారమతి భీకరముల గాచు గ్రమ్మ

నెకరికి వెలుగములు నెకరికి కానరాకొగి చెలంగ

నంగనారత్నము ప్రదంత వంతరంగ

మందు ముందు మోచకని శ్చైముంద మతిని

యుగ్గుండు నవసరంబునా॥

తలవరు నట్టురంబు నను తద్దయు గాచుచు చుట్టు బుచ్చి జో

తొలుకరి మించు నాగనతి దూరమున న్గను పట్టు నట్టియు

న్నెలత నము మెచ్చుచుంచు ప్రహారి కన్నతరిన్ దెలవంత యూష్రవర్

తలవెగనెశిదారి ప్రెసు దాధి ప్రభు త్రి నెగా నెరుంగుచున్

డిగులందిగుండె తటతట

వగుల గాపెను ప్రాణాభీతి బాల్పు డనట్రుడా

మగువయురు వెలుండె మలతి

గగొనియును చిరతడియ్యు నాధు నికయున్

అట్టు నిచియాంకావలి వారలు జనినా॥

గాతిరిత నచాన రాకము నిశి దాకి

వెదురు బూచుచు నుండి నిదురపు దర

fell asleep
తను పారవశ్యత నెనరు కొంకృడి యురు

సొరదయం బ్రైన నద్రి డు లేచి

దరిదప్పి జనుచు స్పదను తత్త్రరము తోడ

నవిత్రీతి కనలు గొనసరళిగాక

నర్మదా తీరమ్ము నకులనెగ కడు వడి

స్నాన సంధ్యావందనములొనర్చి

విమలగాయత్రి జపసహస్రము గతిశి

సూర్యమండల వర్తియై చూడనెప్పు

నాది నారాయణధ్యాన మాత్మలోన

మానసము బూని యాభాను మంతుడుండె

అంత నుజ్జ్వనీ ప్రరము నందు నాయుయుదయము సము యుంబునా॥

నిద్దురలేచి కన్నె దుఃఖించి నటన్నియును మీరాపు జూచియు
త్రొక్కు చెలంగుచుండు నరభుంగవు డిప్పుడు యున్నాడువా
పులు వ్రద్దల పట్టి కన్నెనగమున్ దరలేము విదిమిపాతుశా
కద్దికపంచుచున్ తన నిగాబరి ద్రైంపుది యానసయవ్వడన్

తన యమున తెలాడె, ప్పని చెలికె

వనజూక్షి నిరాఘు బంధపద్మావతి యయ్యెన్

మునిలయమును సకల జల

జూనన జనితత్ర్పాప విక్షేతినయుగ విభ్రతిన్

మురవి యరాజోయిత ద్వేత్తమును పోపు

డెరుగ విపరింప నిక వేయి తెరుపయించు

నతడు మిము త్రిపురారి సరాకంబు కలి తికడ్గొట్టు

నళ్లు నింపుతి జనికన్నె యమవిధి జూచె

కనినంత నిప్పు ద్రాక్రైన

వనుకలు నటపియించి నిందు మెలసు డిబడియున్

తనుపాతి విపిజెండిద్రైన్ం

బున గైకొని తథ్ధగాధిపు డుకేపెడుచున్

అంతః పుర కాంతా మును

అంతః పురిశాద మినగ నప్పు డుకన్నె

ప్రేంతన్నె కలనందిన

భైరాం తరకతము బంతపులను భైరారు నెవ్వెన్

"తప్పుండు జనము ద్దంబునా"

గెరు లంబారెడి నేరు లక్ష్మను వదిన్లో లా స్రకత్తేరుల

గ్గురువక్త్రోరు హంతారపారవులతోడన్ బ్రకాశింపనా

భరణీశా గవకప్పకారము నిపంతాపంబు చేసె భా

స్పురవాసం తపికేస్పురాకలి తపాబాపూరుథుకై ఖరిన్

అలనకులందు నెంకె సతియరాజుల బూనన జెప్పి కత్తి యెత్తె

పెలగిన దాయి దుఃఖములు మించిన దైపల వించె నమ్మ పా

విలుపుని యమ వృనేత్ర జనుపిమ్మయి నాబ్రతుకేయి కవృనే

పలుకుల కప్పు రంప్రు బలుపల్లు లనెన్నడు వింధు నెచోగిన్

"యుత్తి రంగున చింతించు వారి కొందరిన్ గనుంగానే"

మించినపని శెయులను కెలా

కించిన ఫలమే మి వెడులకించు కనికచా

రించు దయించన దోదవి

నించగ నదవించి రాజు నేర్పు చెలంగన్

వ. మంత్రులం జూచి యిట్లనియె॥

౬౭ ఉ. జననంబైన మృతంబు లోకులకు నెంచన్ నిశ్చయం బెందునం

దున నేతెంచి హితరీతియు నర్పవేదియుల నప్పుత్త్రస్థాత్మప్రాపోర్షృయున్

తను చోకన్ప్రకటేము తారకాము వశ్యా నింప గాంచోచదం

చును రాయాజించెద మంత్రులార చెప్పుడీ మాన్పింబు దానెట్టిదో

౬౮ ఆ. అని యడిగిన నరపాలుని

కను గొని భయరు భక్తు తెసగ గానల పచివ్రల్

జననాథ యిది విచిత్రపు

పని విని కనని నడి గురుగాదు భావించంగన్

౬౯ ఆ. మునప్పురి కావి విహారిని

దనరగ బిలుపించియడుగ దగు వారలతో

హో యియు యుపవె పొచ్చినదని

వినుపింపరు నడచు గటు యుష్పద్విన్నాధా

౭౦ ఆ. అనవార్ప భాగవిల దియే

కను గొనననిభూవరుండు కావలి వారిన్

పనవట్టి నిరక్షించిన

చను డెంచి రివారు జైతి జాలుకొనంగన్

వ. అలపలవరులంగని రాజిట్లనియె॥

ఆ. అంతఃపురముల నసుండె

కాంతకు నియమంబు బాధకలుగుయమాకే

ప్పింటాక్షు ర్పింబైనది

యింతయు పనతేమి మేకు వెరుగింపుడనన్

సీ. సావిత్రీయావయినంబు దేమి వెరుగమువార్తి రిట్లుగావించిరో

మావిరాదర్ బగచేతనిందువనకు సూక్ష్మంబైన భావంబదే

మీ మెయావెన్నపరాక్రమ శించి గడెలో మాతోడ నిట్లంచు మే

మాపయాలంబుగ బొచ్చిదెచ్చెడ మునన్ మాబాగు పొందేయునన్

వ. వారలిత్తెరంగున రాజానుమతంబు వడసి॥

గీ. తగ క్రోధరప మూర్ధ్వముగ బొచుకై పడి

తలను కావిరు మాలదరి శిమెరయు

పడతి జెంపిన పావ మెయిడిగయ్యికొనలకి

కయి తయంబు నన్నివిరాశ వెలయు

యమభటోద్భటవేషమొంది నచందాన
కొంరమీసలు తాళ్లు గుదియలాలయ.
ఘనచ్ఛత్రి త్రిశ్వేషి భీకరత జూపవితాన
ఘోరం పుడు డి గుడ్డు డొం యమెరయు
౨౫ ఉ. త్రశయుకాలభైరవమూర్తి, వలను ధవళ
భూతిసుధూళనము చేశి ప్రరవరంబు
గాచు పలవర్సు బిలమొల్లు కొల్లతోడ
పెడవిరహ్మే శ వేష్ఛు పెంపవంపు
౨౬ తే. భూవభ్రాంతర బెక్సాంతభూరి క్రూరి
తాడ్తు పాపార్భటులు లేమారినల్ల భటులు
వీథి వీథుల నాజాడ వెతకి వెతకి
వెశవిడి సారినయుల గాచిరి నిజెండే
౨౭ ఉ. పెదవ్రు తెండంగ చెవులు చేవదవ మొసగ
వడురు బెదురెల్లినాత్మలో కలదురుకొనగ
పాదములు చేతులు మేను వణుకు కొనగ
పౌరపాలకులలరాజు చేరవచ్చి

౨౮ ఉ. చెలువయను గాన మీరాజాడవెతకి చూడ
నేవిన సాన్వి మీరా చిత్రమింకనయన
రాజు కుదర్శాంత జనులచారంగ బిలిచి
యురశివారిపై దోషమావంత వేవి
౨౯ క. అంతఃపురజనములనా
ధ్యాంతము పొమ్మనుచు మ్రుపతియు వెకనుయుల్త్రే
స్వాంతములనజేసి యెటుకకో
ద్ధాంతములుగావించె దుష్టాత్మురమ్ముగన్
౩౦ చ. పలుకులకుల్లసిల్లి విపైపలకైపుల రూపురేఖలన్
వెలలకువనేర్పులన్ కురియలు మీరిన చెక్కులమోము చూపులన్
చెలశిన దాపజారయునివిభ్రమునల్లుడు కన్నెనుంచగా
వలనది గాక వేశ్యయొక భావము లేదని రాజు కేంపెడ్తై
౩౧ క. చారులచే తనుకెవా
ధీరుడగు భానుమంతుని

క్షౌరమహాసుందరి గినేరమురయుకసతన్

౮౨ క శూరాగ్రేసరులగుచు
శ్రావీరులవీరభటుల్ జవంబున జనియున్
శూరుండగు భానుమంతుని
చేరి తలన్ దునుముమనిన శిదిమలిది బటుచున్

౮౦ క ఆవీరభటులు ఉయుగతి
క్షౌవల్లభునాజ్ఞ భానుమంతునికడకున్
పోవుచు సమాధినుండెడు
భావమెరుంగక తమచాల బాధింపంగన్

౮౭ క తుత్తుమురై చెకత్తులు
నత్తరి జనవీరభటుల హంస్త్రతిచెడియా
వృత్తాంతము విభుకిన్
హాత్తగ వ్రాయించి పంపిరపిచిత్రముగన్

౮౮ ఆ జాంబువత్సమానము
రాజిల్లగ నాలకించి రాజప్పుడు తా
రోయాజించె వేనివల్లను
గోజులుపడి వేలుగల్గునుంభివినింకన్

౮౯ భూపతినిట్లు వేనిచంపక
నేపట్టున సహదజేంయనిలదగదంచున్
కోపమున నర్మదాతయ
దాపున తన్ జేరె శ్రీకృష్ణుడు దశ్యసవిరాతటమై

వ "చేరియారాజు భానుమంతునిన్ గనుంగొని"

౯౦ ఉ ఱయింద్రవుపోంద్రజాలములకెల్ల దలంపగ పట్టుట్టినిక్కమై
చెంద్రవయిత్రిం సప్తీమణిని జంపియువచ్చిమహామోహజాత్రతిన్
సాంద్రతపోగరిష్ఠతనె సంగగమందెమొకాని యుంచునా
యింద్రసఖుండు పాపములనెంత భయంపడకుగ్రకేళిమై

౯౧ తే చాముఖముమదివడకనుగెంపు మదరగాను
తటతటనుపండ్లుగీఱుచునిక్కి యుమలదర
నప్పుడా సంబుగా వించి చెప్పుగాను
తర్జనీ కంపనముచేసె ధరణివిభుడు

« మరియు ॥

౯౨ చ గురుతరబాహువిక్రముండకుంఠితమండింద్రసఖుండు వీరసే
ఖరులగు ముఖ్యులెవరకగన్ ధరణీసురుడంచు మూరకే

వెరచిరయంచుపచ్చైసయువీడుకియల్లునినేకైనామహో
సురలనకులకంతవమాలికయమోధికెతపత్రవాలవుత్రిక్

క. కాకు గుర్రంబు పల్లంబు రణమునందు
వెలయు వేటారు టునకైవీడిపడగ
పరుకుల నాచేతి పోతినేఁడరయనిటుల
నాయనా హోరుషంబెమిజోయనింక

చ. అనవిరగండియు బురవు నందిమరి మనిద్ధైర్యమందినే
పనజదళాక్షిపాదగురుభక్తి నిమిరిన వాడనైనధా
త్రిని రొయికతల్లిదండ్రికెనిరీతిగబుట్టినవాడనైనవ
తనితలడెల్లగాకయని తచ్చిరమున్ దునిమొర్ద్రుపట్టెంగెన్

తే. మునుపొక్కెరెయిగివల్లను
దునిమినదెగకుండ దెగినతోడ్తోగదియన్
గనుకాయుశిద్ధులంటిన
మనలమంటడెన్నభానుమంటుండగున్

౧౦ తునికినయుమ్మకోమువానిమొరప్రమెనుశిరంబునెత్తై
పెనగూనెకాయశద్ధిగలపెద్దలకిట్టివిచిత్రములేకనన్॥

గానకాలదంచునెంచకతికూహకేవలమువిబూనివీవినే
యనుపుగగెల్వరాదనిధరాధిపుడించెనువానిమాయగన్

అంత॥

సీ. శ్రీరతమురిమురివలదిలో
మీరణమీరంగనప్పుడమేయామాయన్
యూరాజుల్లనిసారెకు
రారాప్రలుకాయలసుభవరాజనిబనిచెన్
॥వారలతిక్రూరులగుచు॥

సీ. మత్తేభములదెచ్చి మరిమరిక్రోశించి
కరపించిఘటరాజగణముచేత
పండిబల్లెమ్ములపటుమారుపొడపించి
జడిపించిమేలుఖడ్గదలచేత
పట్టుకోరులచాతగట్టిగపట్టించి
చెక్కించిచెప్పలసూచికలచేత
నర్మదాజలములనటుప్రేప్రగాముంచి
ప్రహరించిగండశైలములచేత

౭౩ సీ. ఘోరవిస్ఫారదుర్వారకోలాహలాప
దీపితాటోప భీలాప సద్వీరభటులు
కలుషుల చటులార్భటుల యమభటుల యటుల
భానుమంతుని పీడింప బ్రబలి కాంత

౭౪ తే. ప్రజ్వలించుచునుండు ప్రబలాగ్నిజ్వాలయు
కాయమింతైన నునుకముల దాయ
ప్రోతుంగ గిరిశృంగములనుంచి పడవేయు
నొకయుత్తుంగమైనగా నొదగదాయ
కరుకు రంపపుఁ గోత యిరువడిగా నట్లాయ
పైజీరలే వైన ప్రబలదాయ
సూతకుంతములను విస్త్రుత వజ్రములనేయ
నావంత ప్రభావైన సంపదాయ

౭౫ వేదుల ప్లవాలాదులనకు మేయు వాదు చూడ
జగతి సామాన్యుడని యెంచ తగదు సుమ్ము
నేరవిలాతని పైనున్న నియులనున్నె
యెనుచు నవ్వీరుల తని జేర్కొన గనంత

౭౬ సీ. భానుమంతుండెంత పాపాత్ముడనువారు
నతడిట్లు కేయుచు నేలనెడువారు
రాజర్షి వెస నంబురారాదనెడువారు
నబ్బురంబిది యెట్లున్ననెడువారు
నాపదకెవ్వరికైన కాదనువారు
నరయుకనుడువరాదనెడువారు
నియమంబు సడిదక్క నేహానికనువారు
తవి ప్రాణమిక నిల్వదనెడువారు

౭౭ తే. నగుచు దిగ్దేశములవారు నచటనచట
యొూచి నప్పుడ ప్రస్తావ ఘోరములను
తల్లడించిరి గాని యూవంత దీని
భావమియులంచు నెవ్వరైనఁ బలుకరైరి

౭౮ క. బహుబాధల ఘులజేసిన
తహతహ విను వంత వేక తప్పిరు డగుచున్
రహితబ్రహ్మధ్యానమునహ
మహిమర్ దగనుండె భానుమంతుండెలమిన్

సీ॥ అతనియందుండు వస్తువ్రవితతముగుచు
నిండియుల్లోకములనెల్ల నుండుతతన
నందరికి భాద త్రైదు రాచె నంతలోన
భానుమంతుని నెవ్వస్వ ప్రభావంబువలన

౧౦॥ చ॥ సురలకు వేసనై వారిని జూచి శచీపతి లోకనాయకా
పరమదయాసముద్ర భువిసజ్జనుఁడు జగ్గినేలురా జుచే
సురుతరబాధలందగను మానవులోబల శాలియైననే
వరయుతనున్నదెవ్వరికిపాలకులారయ మందవింపుమా

౧౧॥ చ॥ జగతిన ధర్మసంగతులు వర్ధిలు వేళల దుష్టకీర్తినా
తగనెలవర్తింపకున్న వసుధావరుడందున ఘంబునవ్వేళ
బాగులు దుశ్శీలు శిష్టులని భూరి విశేషులు మందవింతురా
తగు ప్రతిరూపంగు మయ్యె పరితాపములార్పగ దయ్యె వాసవా

౧౨॥ చ॥ అనికొని యాదనింద్రుడమరాళిని వెన్నని శ్రీకృష్ణి బ్రహ్మదే
వుని వలనం గదా యతని పొందక పోయియెరుంగ బోలిని
పనియని వెళ్ళి వేడుకొను పైకొని గోవ్రతి శ్రైలు దేవిరయ
యన్నని విడి పరిపోషతో నరిగె నా హరి సత్పరిపంథుంబునన్

౧౩॥ తే॥ తగరుపై నెక్కి ప్రాపైదండి నరుని
పైనసురుడు పొలుసలిపై వరసుడిగ్రి
పైని వాయువు గుర్రంబు పైకుబేరుం
డెద్దుపై నీశుడాగి వెన్కైయయగిరపుకు

౧౪॥ చ॥ జనికని యంత నాయమర సంఘములెయ్యవి వర్ణరాయమా
గ్ని రుపవనాన భూరి శ్రీపా కల్ప వలిపోరుపాప్పషువాసితా
రణ్యవనమని భూములందుకలశలాదధిజాజ్ఞమఖేలలాములు
జ్జ్వలితపథ శ్రమాపహతి నిశాక్షితపన్నలోకము

అందు॥

౧౫॥ సీ॥ ఆయుకవ్రతము తస్వరిలానికర నాట్య విలాస
రసనములాస తరపోవపోంప
నెకదివ్యలపనంబు సకల ప్రపంచని
క్షామాచాతుర్యకార్య తపములింప
నెకముఖంబను పమశలకె వెతానిముఖ యెయోగి
నిగమాంతములు తలమిన్నగ గ్రహింప

నెకయాళ్లవు పరిమితోన్నత పదనావు
గానానుమోద సంగతి భరింప
౧౦౬ వేదశాస్త్రార్థదీ చిత్ర వివిధకళల
చెతురమతి నైపుణ చతురాస్య హులలమహా
నబ్జిని వద్మసనాశన లస్త్రై చెల్గి
నిండు కొలువుండ జేరరాడంద మురులు
తే జేరి వారిజ్లని వినుతించిరి॥
౧౦౭ వారినాభికాబ్జ సంభవ
గురుతరలోకైక స్రష్టి గుణాచణ భావా
పరమాత్మానుభవ విభవ
శరణాగత భక్త జీవన కామిధవా
౧౦౮ క అనివినుతి జేయుచు మరుల
తనుగాని కరుణారసంబు తేనుగానచియుండే
తనదండనుండు డుంచని
వెనకొప్ప గనేర్ప రించివేర్చు దవిర్పు
౧౦౯ ఉ వారిజసంభవుండప్పుడు వారల భావమెఱింగి యాపదా
వరుల వెంబడిన్ వెడలి వారు శ్రీశైలము జేరి యాకడన్
మిరాడు రాజితాచలము మూదసురద్రుమ పుష్పరాజిభృం

గారిత శాలలన్ విచిత్ర చ్ఛరసాగుచు వూ వూ ఉక్తిన్
౧౧౦ చ వరుస గనీగతిన్ జనుచు పద్మభవామరు లగ్రమందు గాం
చిరమునిహుంగ భృంగమున చిద్ఘన సారవరాంగముల్ మహో
భరణభుజంగముల్ గురు శ్రీ పారసరాజదవాంగముల్ ముశే
సైరవార్య దయాబ్జ భృంగములను పాణితురంగములు దివ్యలింగముల్
౧౧౧ మ జనియూరాజితరాజితాచలము శ్రీసోపాన మార్గంబునన్
ఘనరుద్రాక్ష విభూతిధారులను రయోగాభ్యాస శ్రీభైరులన్
వనజాతాహిత ఖండమండన జటాభారేశ్వరాకారులన్
గునుచున్ తత్పవా వాసములే సలుప్రచున్ తంజాతజాతాములు
వ శ్రీశైలాస ప్రరద్వారంబున జేరి యాద్వారపాలకులన్
ప్రశంశించి తదనుమతి నవ్వలం జనిచనే॥
౧౧౨ చ మనముల్ విష్ణుపత్తిన్ నుతింపుచులస సైన్యాదంబునన్ ప్రేమతో
వ్రత నసేనానికి కేళి మోదిన పత్నిన్ భైరవుల్ గాల్చిభా
వినిప్రార్థింపచు నందిభృంగి రియులన్ వీక్షించి బ్రహ్మాదులతా
రునిమే మహి కనిరాదిదేవుని ప్రమోదంచన్మహాదేవునిన్

యున్నదమాప్రకటలోకాంతస్థలంవిడిచిపెట్టది

౧౧౩ క కనుచున్ బ్రదక్షిణంబులు

ప్రణామములుజేసివేడ్కలలరగమూర్తిన్

మనుపంచకపుత్రతగం

గనుగాపింపుచునుజేరికన్ జేరంగన్

౧౧౪ ఉ వారలభక్తియుక్తులకపారకృపారసశాలిశూలిబల్

కూరిమినిచ్చెనుల్లగనుగొంచుతమానసరోజగర్భునిన్

పేరిమిగారవించిసరవిన్ సురరాజులనాదరించివ్యం

దారకులక్షతంగనుసదాకలంచెయుచుంచుపట్టుచున్

౧౧౫ క కూర్చుండుమంచువారల

గూర్చిమిగులకూర్మిదోపగూపతిబల్కెన్

చేర్చికరంబులువిధిసురల

లర్చింపుచుశివునికిట్టులనిరంపోందర్

౧౧౬ మ రాజుమయోగిప్రభావుండురాజయోగి

సకలవిద్యాప్రవీణుండుశాంతమూర్తి

నిరతరాధిక్యేపాంబుధినిగమవేది

యుతనినెలకట్టి దివెడియునివిమచు

౧౧౭ ఉ «శంకరుండులోకశంకరుండే బ్రహ్మాదిసురులంగనుం

గొనియుప్పనిహారివలనన్ గలదయ్యెదకున్ బోవసమా

చీనవయుంచుకైలాసంబుపెల్లేడిపైకుంతపురంబు

నకున్ బోవనిచ్ఛయించె॥

౧౧౮ క వృషభాంకమెప్పుగురుపా

రుషభూతచమూగణంబులొప్పలజవన

వృషవాహనంబుపైకొని

విషమాంబకపైరివెడలెపంటనువెంటన్

౧౧౯ సీ హంసరాజమ్ముపైనంభోజసంభవున్

పైరావతముమీదనమరవిభుడు

చొండిపొట్టేలుపైవెడివేల్పుసామి

మారినయెనుపోతుమీదజముడు

నరవాహనంబుపైసురవైరినాధుండు

గొప్పమొసలిమీదగోవిభుండు

కురుకురంగంబుపైవరగంధవాహుండు

రహితురంగముమీదరాజరాజు

ద్వి౧౦ వ్రేష భవమున నీశుడీతరులా పేల్పగు వులు
తమ తమ తగు వాహనములెక్కి తరలు మించుచు
దారిసేలగుచో వారిముందరను వచ్చి.
నారదుడు నిల్వ నతని చెన్నలరగాంచి
ద్వి౧౧ వారుడు రమ్మని పిల్చిన జూడదరింపంగ
నితరులు పూజింపనటుడు వారి
నందరిరు జితంబు నవుర ప్రవృత్త
రంబులదీవెనలను ఘుటించి
భామమంతులను బాధజెప్పిననినది
నిమిత్తముగానె వారునిగాంచు
ప్రాయుదము ననేను నాయునవద్దికి
వైచ్చెదనని సమాబాగయించు
ద్వి౧౨ విప్ర రత్నసౌహాయు సద్వృత్తులగుచు
వలసురులు పాలనాధ్వస్తుడైన విభుని
నగరిమార్గచ్ఛాయునేతగవినడచి
రరయుని జవాహాములు వెూనిశెలరను మూని ..

మ౧౩ జనివారంత పగరించ్చిరంచితము శ్రీసాలాగ్ర విభ్రాజితే
తనకల్పిగాపహంతరాతని తచిత్రాకారపక్షీంద్ర మయ్
ఘన వజ్రోష్ఠల సౌధ సాంద్రము మహోగ్ర ఘయుపాపాపహ
ధనరేలా చరణాపిలకంఠ ము సదాధారైకవైకుంఠ మయ్
చ౧౪ కనుగొని పోవ బోవనటకేష్టుడు మర్గమనుపప్పై మెుక్రౌ
ననము ఘమ వార్తంబు గను నందన చందన సుందరంబునై
యనిమిష కల్పకాలయము నై సకలార్థఫలప్రదంబునై
దనరగనుండి జనితక్రమ మూర్తినవారలప్పలన్
చ౧౫ చనిచనివింతగా కనిరి సన్మనిమార్గము నందు ముందుగా
కనుబడు నష్టదానకనకాంచిత సత్ర విచిత్ర శ్రీప్రపా
వినుత నికేతనంబులను జిల్పవనంబ పిప్పలోల్లస
ద్వనములరాజహంసయుత ధర్మ సరోజసరోవరంబులన్
ఉ౧౬ అంబొకకాంత కేశ్ర షుఖమందగ నందరు విశ్రమించియా
మందర నేగుచో కనిరి ప్రస్ఫల ప్రదకర్మ శీలస
ద్బృందమనోదమైయుత రశ్రీకరమై విలసిల్లు పద్మినీ
స్యందమరంద వారివిలసత్సిరజానదినద్భుతంబుగన్

౧౨౨ సీ॥ అప్పుడు మాధ్వస్వామి శాస్త్రి నవుల వరించి
యాదినారాయణ మాధ్వనవుల భుజించి
యువలన మృతరసాహార మారగించి
వారలందరు నందుండి బైలుదేరి
వైకుంఠపుర ద్వారంబు జేరి॥

౧౨౩ సీ॥ తిరుమణి తిరుచూర్ణ వరరేఖలనువంద
నిలులతయంబున విష్ణుయిల్లి
సారతరోదార శంఖచక్రంబులు
బాహుదండంబుల పరిఢవిల్ల
ఘనమానసు తులసీ వనమాలికాదాము
మురు భుజాంతరసీమ నుల్లసిల్ల
జ్యోతిః స్ఫుటుల కేతి పీతాంబరప్రభల
త్రిరమగా నెల్ల నేజరిల్ల

౧౨౪ తే॥ విష్ణుసారూప్యము నసుందు వీరభటులు
ద్వారపాలకులిప్పుర ద్వారమునను
భూర్వపరచిత సంపనాప్పురము జొచ్చి
సైలాయి రాధేవతులు వెతాని ముందు నడువ॥

౧౨౫ సీ॥ అపదంబున నా॥ కనకరు మంజిమలుప్పొంబులొక వంక నొకవంక
మండితమాణిక్య మండలంబు
శేరమగా మగరాలు నొకవంక నొకవంక
రమణీయస్ఫటిక పూర్వ పమలుదయంబు
నిగిపొంచు పచ్చలు నొకపైంక నొకవంక
కమనీయ గోమేధిక ప్రజంబు
చిలివినీలంపురాలొక వంక నొకవంక
నవప్రవ్వరాగసన్నిచయంబు

౧౨౬ తే॥ నొక వంక వెయూవరేలొక వంకవంక
రూపాయిలొక వంక వరలసకల
భేరసారంబుల డరించు విశులు కలిగి
దనరు బాజారు జూచుచు జనిరివారు
మరియూ॥

౧౨౭ శా॥ వాప్రప్రేమీరాదు దివ్యరత్నమయ మాధ్వశుద్ధాంతకూటంబులో
త్రోవకోసాగి కులీన వాజిమణి శాలో వ్యాళిమార్గంబునన్
ఫేవేనిగి సువజ్రవిలసద్భిదిచే స్తంభము ధ్వానివా
సుందరగు వాసుదేవ గనిరత్నాసక్తి నా దేవతయ్

౧౨౮ మ॥ వర పంచాయుధదారులగ్రమున విల్పొంకులంచ శాలాంజిచా

మరమునే పాపదజాలమెల్లకలుగా మునిబూనికొల్వేవియు
చ్చిరభామునే నటియుంపసందడులవిష్ణుసైనడంతట్ బరా
బరిగా వింపవిరాప్పుడేండ్రుభజింపగ జగద్రక్షకా
నరుడై శ్రీధరుడైన శౌరిని చెలంగన్ జేరి సేవింపుచున్

వ ॥ శ్రీదేవతాపార్శ్వభాగములను నారదమునీంద్రుండు
నిట్లని వినుతింపఁదొడంగెను ॥

౧౩౪ క సర్వేశ సర్వపాలక
సర్వాలయ సర్వరూప సర్వాధారా
సర్వజ్ఞ సర్వశుభకర
సర్వోత్తమ సర్వనామ జగదభిరామా

౧౩౫ క శరణంటిమి కరుణింపుము
పరమేశ్వర లోకనాథ భక్తసనాథా
నిరుపమ నిగమనివాసా
మురహర భవహర ముకుంద పూర్ణానందా

వ ॥ అని సన్నుతింప ॥

౧౩౬ ఉ అయ్యెడ నయ్యనంతుడు మహామహిమాత్ముడైన నారదున్
చయ్యన నాదరించి శివ సారస గర్భ దిగీశ దేవులన్ ...

నెయ్యమునుమారగ మన్ననలనిచ్చి యుల్లంగసుగౌరవించి మా
రయ్యెడ పెచ్చువచ్చువని యేమున నా మునితారకిళ్లినేను

౧౩౭ మ ధరణీశుల జ్ఞాని తెల్ప పురంబొరయంవిన్యై యొప్పునవ్వైయుచిర్
చెరవ్రైలయింద్ర సఖుండనంగ నలకేడంతోనాశాంతుడైయుండెనా
ధరణీపాలుడు బాలదుర్మతియు హత్తిజ్ఞుండౌ విప్రుని
మరిపీడింపగ జొచ్చెనా ద్విజుని ప్రేమన్ జూచిరక్షింపు మా

వ ॥ అని సకలదేవతలతో నారదమునీంద్రుండు శ్రీహ
రిని ప్రార్థించినా ॥

౧౩౮ ఉ పాలనకర్తనైన హరి భాసుర సత్వగుణాధురీణుడై
మానిని జూచి యందరము శోభిలగా జనియామహీశుచే
జాలని జెందు నాద్విజుని సౌఖ్యము నందగ జాయనాస్వయము
క్షేశ సయించుబట్లుచు నవేవెదలన్ గరుడాధిరూఢుడై

౧౩౯ క హరి తెంబడికేడువడినా
ప్ర రహార విధి శక్ర వన్నిప్ప పరహిత భూ
సురవైరి వరుణ మారుత

వారసు పూర్వదేశాన సురులు సరిగిరిధరసుస్నా
నిగనిగలీనిగుడించుచి గురుజొంపములొప్పి
కెంజాయ జడలు బిరంజిలంగ
ధళధళనిగుడించు హరివెలుగ్గలఝల్లి
తెలిదాలుపులు చాలు దివి సంగ
మినమినల్ ప్రకటించు మెను కొమ్మలపిలాన
నిడుపు తాచేపులు న్వెరి చెలగ
చకచకల్ సవరించు జూచి పుష్పలరీతి
వెల్లని మెయిచాల బిగిమెయింగ
సప్తల ప్రథకల్ప శాఖియగుచు
నందరితివయిద్ద నమ్బరంబరిగె
వివేకసపాలపయికంప్రవేరుబూని
నారజపపారదుండైన నారదుండు
ఆనారదమునినింగని
భూనాథుండెదురపకుడుపాజించి(ప)యం
బాసగనుపచారంబుగ

పెరానీమహాదర్శనంబు వ్రాశుశుభంబా
అనుజనపతినికనగుని
మునినాథుడుకుశలములడిగి భూసురవరనీ
ఘనభానువుంటునేయురి
దనివిలితివటడే మనీకల ద్రావాము చేశేక్
దెలుప్రముఉంచు వేడి నన్నదే ముని జెప్పు దుమెతానినాథమూ
కలవదఉమెక్కక్కన్నై గలదాజులబ్బాక్షిని ఫనికిచ్చి
తెలియుతఉంగాధలన్నియునసుధైరాంరతిగా వివరించిబెల్లినా
తరమియిగిగాదుగాపు నమదంగలసంగము లాలతించుచుమ
శూరాధురునిగూర్చి వేనికి త్రిపతిఱాడ
సకలసామ్రాజ్యవిభవంబె సగనిచ్చి
నందులకు మదియల్లప్రతిరకనరుతగోరి
తపశి వచెనిందు నన్నాడు వాసుసేంద్ర
రేమేమిమాయులరయుగ
భూమినిగలదన్ని వేనివయార్తియునవిన్నా

యీ మనుజు నంత పాపిని
యేమర్త్యులగా ననన్న నపుడిట్లనియెన్
సీ॥ యోగిరాజైన నవ్విప్పునెప్పుడెరిగి
హరిహరాదిగీశసురలెల్లన వనిశిప్పుడు
ప్రచ్ఛదర ఉన్న నవత్మా నివచనములను
వినుచు నిది యేమిటో మహాభాగ్య నమునుంచు
గీత॥ మునినాధాకదు మెయాసమాయనిక నేమున్ జేయుటార్ల్గంభోత
మనరాజాయుల భానుమంతుపటు బాయలన్ జేసివేరమ్మనన్
జనవరస్సంద ఉతేగి యోగియుగునత్మాదపునిన్ జేరిగన్
ఉనిప్రాయుతే సవరించువీరభవ విన్నాణంబులన్ జూచుచున్
సీ॥ ప్రాపెయాప్రాభేటులార మూరిటులసరొప్వ ష్ప్లదానతనిన్
బావరేషాపములు మూరగాకినియులు చున్ బాధింపగా వద్దు సం
దేహంబులే జనెసంచువారలనువేదించితా నప్పునిన్
సాహంకారతమానిజేరినప్పు దుంచద్భక్తి మాహింపగన్
వ॥ అంతకము ష్టగాన మనస్సమాధిని వృత్తుడైన
భానుమంతుని గనుంగొని॥

సీ॥ నీవు పారవుల పాపములనే నెరుంగకె యెయాస
బోయితినా నేరములు లుసహింపు
మన్నింపు మాపుర్మ మెన్నకవు దిలోన
నికనంచు నుపచారమెనయు జేయు
వెరవకలందయు వంటు విపరీతములు లుమాకు
మొచదగ్గడి వైద్యపుష్ట కర్మ
ఫలములు లుహాని జన్మములనేమి జేసితి
యోయిదియను భంయుంబానరనయ్యె
గీ॥ నందుకెయస్సి దిసంబంధము వనినాధ
గానపతితాపమెయుకెకలుగునమచు
నవ్వెయానందములుగ బల్లునపనిపొగడి
శ్రీతిపు దంతసు నతనిమెయాజ్జేరెవులునిచె
అప్పుడూ॥
సీ॥ అబ్జ భవ సమాతి బలితినన మురగణ్యము
కష్టదుటు వచ్చునులు జూచి గరిమె వేచి
వెతానిబను వంగనెదుశేగి మనుజవిభుడు
వారలను గాంచి సద్భక్తి మీరనని యేమ

సీ॥ సకలసృష్టిస్థితిసంహారకారణ
ప్రభులకు దేవతావల్లభులకు
వాణీరమాసతీవదనవక్షోవాసు
తనులకు నతదేవషడమునులకును
సితగరుత్మాక్ష్యసుతతురంగవతురంగ
మారూఢులకు జగద్వ్యాపకులకు
వసునీలకర్పూరవరవర్ణసంశోభ
మానాంగులకు నసమానులకును

తే॥ లసితపుస్తకచక్రశూలప్రశస్త
హస్తులకు నార్తితన్నస్తరక్షకులకును
కమలజోద్భవకమలేశకమలధరుల
కొంగి నమస్కృతులొనరింతు తగభజింతు

వ “అని యింద్రాది దేవతలం గురించి॥

సీ॥ శ్రీ శ్వేతవనాధీశుడై దీపించు వజ్రిని
పరిశుద్ధరూపుడై పరగు శిఖిని
సకలధర్మజ్ఞుడై ప్రకటిల్లు యముని
పుణ్యజనాధ్యక్షుడై బొల్చు నైరృతిని

జీవనాధ్యక్షుడై చెలగంబుపతిని
ఖచరుడై విలసిల్లు కేరులవతిని
పరమశివాప్తుడై వరలు శ్రీదునకు
నీశాన్యుడై యీశ్వరునకు

తే॥ నమితతేజోవిరాజితానిమిషకోటి
కర్ఘ్యపాద్యాదుల విధిపూజల మరజేసి
ప్రమదమొదవొన నానాప్రకారతుడగుచు
భక్తినుపచారములు చేసి ప్రార్థితుండు
అత్తరిని॥

కం॥ అనుపమమౌనియగు నారదు
డును జలనవల్లభుని యుల్లమున వచ్చిరయం
బున సన్నుతింప వారిన్
తన చెంతల నుండ శౌరి దయ జేకొనగన్

వ “అత్తరి నా రాజీవాక్షుండా రాజుగ సంగోని॥

కం॥ వినుమో నరవర నీయు
ల్లునిపై నేరంబు లేదెరుంగవు కన్యా

మణిబోధ్రనష్టమార్గము
కనవేకవిచర్య చిత్రకథవేమందుర్

౧౫౭ మ. ఘనులగొవారికిషేనజీవనములకగల్పించిదొషంబులం
దునజొందకనపరించునష్టులకునెందుర్ మేలిపైనష్టిజీ
వనములేకల్గగజేకికీర్తిచెలయుంపంగాంచునయ్యాంరయె
మనిజ్ఞేపంగనువచ్చునీకవియుకవ్యాపారములేభూవరా

౧౬౦ ఉ. జారులుచోరులుర్కీనులుచారులుక్రూరులుజోషకారుర్
పౌరుషహీనమానసులుపామరకోటులుకొండెకాండ్రవరం
తారులుజూదరులేవిధులుకంటకకోటులుభేదవాదులు
గారతలందుచుందురెసగర్కవిలోపలరాజశేఖరా

౧౬౧ సీ. వేదశాస్త్రంబులువిడిచిసదాచార
హీనులైయుంద్రువిప్రప్రతతులు
ఘనధైర్యకార్యంబులనుమానిజీవుల
ములాలలనుంద్రుభూమిపతులు
ధర్మకార్యంబులదలపకనెవ్వేళ
నమితాశులైయుంద్రుయార్యజనులు
పైషిజీవనములుమాడిసేవలమంత్రిక
భావజ్ఞులైయుంద్రుపాదభవులు

౧౬౨ నియులనిఙాధర్మములుదక్కిగనుయులమనుల
నాల్గువర్ణంబులుండ్రుకనగనవక
నితరభూములనికజెప్పనేమికలదు
కలియుగంబునవీంద్రసభావనీంద్ర

౧౬౩ యుయువంయుకలియుగంబున
నెయువంయువునేంద్రులైననిహాపరఫలములే
ష్ఠియముగచేకొనరెరన
కయకయన్వేష్ట్రులైనవారుకానగలరే

"ఆదిమెయంలగద్"

౧౬౪ యేరాజునావద్దనుండెడునీభాను
మంతునిపైనేరమింతలేదు
నీనాతుకీతడుయేకాంతమునమండ
మెనరంగనడురేయిమార్ధిగాక
పట్టినయూవట్టి భావమేమియుచంచు
పతిచేపటెలునుకపటతియుద్ధదు
సర్వదాతయుకేగినావుల్మాత్రిగైకొని
పైక్షుచోరెమాయెపైబారిదిరుగు

౧౬౫ సీ. తలవరులు బూచి వచ్చుగా దలచి దావి
బంపి యరుగా వెన్న నారసి చాలభ్రమసి
వెలంచుల నలబోయ వీయ లోగొంచు వచ్చి
వెలంచ కేగార్చు నితని పన్నసంచి జనితి

౧౬౬ క. కవిగిన కార్యము జెప్పిన
కలుషింపు వ్రేవయించు కావవి వారలె
పైలికీయు తెలియని నైవడి
పెలుకువగా బాంకెరప్పుడు మినుకు చురాజా

౧౬౭ ఉ. కావున భానుమంతు నెడ కన్నెక విూదను నీవ యుండగన్
లేవయు నేరము లేమకిప్పు కేవరిపాలకు లందు దోషముల్
గావు ఫలాత్రుతంబ యుసకర్మ విచిత్రిత రత్నమిప్పుడో
భూవర మావరంబు ననుపుత్రిక వేభ్రమలర్ సుఖంబునన్

౧౬౮ మ. అనినన్ విస్మయమందె నింద్రసఖు డత్యాశ్చర్యులై రందరున్
వనజాక్షిని సఖ్యాపారసములన్ పద్మావతీ భామయే
ప్రసుమేళ్యాస్త్రవితానవే చెప్పరిన భ్రాంబంచు నద్వైళత
జన్నినదిపారదర్శంగ నలేము దము పొచ్చుంగాంచి దుల్లింబులన్

౧౬౯ ఉ. అయ్యెడ జారయూచేయు తనకయ్యినసంకయముందు విూదటన్
చయ్యనవచ్చి సంగతుల సంగగదెల్పగ నాలకించి తా
నయ్యను వధదమండగ ప్రియోత్తముల తల్లిఘయుంపనుండెన
చెయ్యలు భూవరుండు వివిశేష్టము గాపిలిపించె కన్యకన్
అప్పుడా రాజుకన్నెక యాత్మగతంబున నిట్లు వితర్కించె॥

౧౭౦ నిన్నకేయు విభు నివిరుపమకేళిరా
స్త్రానంబు నకలునెల నేను జనిత
జనల దావనిద్ర బోకవద లమేల్మోయి
మేలుకొన్నను గా కియాల బలికె
పలికిన నాథుడా యుపతి వివినగనేల
నగిన భావంబు నేల తగనడిగితి
నడిగిన వధ్దేల నడి యెంతయును దెప్పె
దెల్పిన నప్పనికయు దిప్పరనేల

౧౭౧ నేలనెంతయు పోతువారు వేలతప్పు
తప్పు నావిూద తండ్రిపై చెప్పనేల
ననుచు వేసయిటాత్మున దాచుకొనుచు
కాంత యేను కాంతమునిట్లు చింతచేసె

అంతట॥

సఖులు పరివారములు లెగుచు సకలదేవ
తులును సంద్రియుభయులు వేడ్కలచెలంగ
వర్మదాకీరములనముండు మర్మమెఱిగి
యుచమఙకేగను యత్కృత్యయుండలముల

౧౨౩ జనితనెపద్మావతిముది
ననలమెయాదములయారవారినందరినిసగడే
ఘనమానభక్తియుక్తుల
దవరగనపు ప్రాజికేయు పరపరమొప్పన్

౧౨౪ అందరికి మద్దగాములకుందునుద్దేశించి॥
శ్రీమత్స్వకమాత్మకియుహారి
వామనభ్రీగుణాములామబలబినకల్పి
ప్రేమావతారమురహార
నామస్మరణత్వైకపక్షినశినదశాప్తా

అనిమురియు॥

౧౨౫ ప్రాణంబులే వచ్చు పద్మామనోహరి

పతిబ్రోవవచ్చిన పార్వతీశ
జనతుని మూర్ణార్పజనుడెంచు వాగ్జాని
పాలింపనరుడెంచు వజ్రపాణి
కరుణింపవచ్చు దిక్పతిస్వాధిపులార
యుత్తరత్రిడాశినయుమురులార
వేరినందరి దెచ్చి వెలయంగదియుంచి
కాచిన నారదఖచరపౌని

౧౨౬ ఏలును చువేశ్వరసుతియుంచుమనుయుధిభుని
పదములకున్ మ్రొక్కి నిజశాంతు భానుమంతు
చెంతకునుబోయి మాలింతవంతనాడు
వలనగావ్చెచ్చివేనెంతపాపినరయు

౧౨౭ ఆసుచుపరితాపమాత్మలోననుమలించప
కన్నుదమ్ములనశ్రువులగ్రమ్ముకొనగ
జీవితేశ్వరసేవ్యపచేతనంత
మాత్రమునతలనైనసుపాత్రమైతిననుచు

౧౨౮ అలలక్ష్మీనారాయణా
మల్లరంగనుసారెకళ్లునందవినుండన్

తెలయంగదేశీయెసగను
బియద్వైతంబితనివలనబ్రతికితిననుచున్

౧౩౭ క లక్ష్మీనారాయణమా
హూత్మ్రంబగుదక్షిణాంఘ్రిపదికంబ్బుంబున్
లక్ష్మీకరములువేలన్
లక్ష్మీనారాయణుంబనఘ్నస్వామినాథా

౧౩౮ క అనిపద్మావతివారివలూ
శ్రీనిసన్నుతిసేకాయుభక్తివిలసింపంగా
వినిసంతోషంబునకాని
మనములరంగానలభానుమంతుడుండెన్

అత్తరిని॥

౧౩౯ ఉ అప్పురమేపురిండ్రవసుధాపురరక్షణపెంపుశేయగా
తప్పకనర్మదాతపుమహదాయగవచ్చుపతానేరింగియా
కప్పురప్రియంగుతచ్ఛరజాకంబువులందవిప్రావిప్రాలుబో
తెప్పునవిప్రరూపమునతేజరిలంగనెవద్భుతంబుగన్

౧౪౦ క యిదిరేమిమయాశ్చర్యమందిరానాయకా

యీవిప్రశ్రీపతియెట్టులాయు
దెల్పవేయనఘవరదేవుపొయినిగ్గా
జలజాక్షుదతిభక్తిసంధిలంగ
వేదశాస్త్రంబులువివిధాగమంబులు
చదువకవేదాంతశాస్త్రమందు
ప్రీతిచెచ్చినవమవరవేగంబుగాభర
ద్వాజకాశ్రమమునుజేరివారిపదుగ

౧౪౧ సీ నతడుతనగోత్రమనుమెప్పుమనియెనయుల
నితడునవరింపనుకనాపుయుతడుపశివి
పకుప్పపాత్రావనాభరద్వాజపేతాని
శాపమిడనాద్వీజుడిట్టిరూపమాయ్యె

౧౪౨ క అనివేలభూమిదేవున
కనుశాపముపచ్చునప్పుగురుకథనాశం
భునకున్ వారిదెల్పెనుతగ
ననిమిషులాశ్చర్యమొందిరానందితులై

౧౪౩ క అనివినిపించినయూపా
తునివాగమృతంబుచెవులంజాలనగవినుచున్

మానవులరవేశౌనులవ్విల
దనరెడుకేథదెల్పుమనియుతనివేడుకొనన్

పంచచామరం॥

౧౨౬ చిదంబరస్థలంబునందుచెన్నసంగుణైకసత్పద
పదంబ్రిరక్షనూత్నలొల్లనర్ఘుశంర్ఘుతారవ
ప్రదంబునౌనయద్భుతిర్ధరన్మహానయుండటై
మదంబుచెందునట్టియోగిముఖ్యవందితాత్ముడా

౧౨౭ తారకసంసారాంబుధి
తారకమునరాజయోగితారకలక్ష్మీ
సారదయాసారచయా
శ్రీతకవూత్రిపన్నిఖలాత్మా

౧౨౮ గ్రంధిత్రయభేదనద్రు
స్పంధానధ్యానకరణచాతుర్యనబుద్ధీ
గంధాళిచుంబితాంఘ్రిక
బంధజుటమయాలనిలయవఖిరా

గద్య॥

౧౨౯ యిద్దిశ్రీమద్భక్తిప్రాణమయూర్తిశ్యామక్ష్మీలబ్ధవతులరవితారావిచి
త్ర పలతీవిజ్ఞానమిత్రయాపస్తంభసూత్రలోహితగిర(త్ర)
వెల్లప్రాదివారశిష్యరత్నపాత్రసరమాంకిమంత్రిప్రత్రక
యామాత్యపుత్రశ్రీకంఠైనభానుమద్విజయంబు
నందుమహాప్రబంధంబునందుచతుర్థాశ్వాసము

పంచమాశ్వాసం

శ్రీ వరకరుణాకర

క. శ్రీకర వేతాళకృత నవసుధాకర వైరాగ్యా
కరరుచి జితగంగా
శేఖర పవనాది యోగిచిద్విభవకరా

వ. అవధరింపుము వేతాళేంద్రులడిగిన ట్లి
భావమేర్పడ దెల్పెనా వరకథావి
ధానము యమాదినియమంబులంచు పట్టెముగను
రపించెలంగ గసూతమౌ రాణికతుండు

black bird, i.e., etrinta, a martin

సీ. హరియాకష్టుడ లుంగు బావనికి బ్రహ్మగారి నవాచార్యముల
కరుణింపఁ గ్రీ కర్ణ్యమై యుపడు తృగ్రామంబున నేపు త్రిస్థా
త్రరమా రజితమ్మై దిగంతర యమకూ దారుండున్నైకౌవీ విదులే

గురుమూర్తి దక్షిణాదనెల్లప్పుడే సంగీతప్పుడానందుడై
సుఖియించుము॥

సీ. స్నానసంధ్యావందనంబులు గావించి
ప్రాతరౌపాసనంబాచరించి
రామాయణంబు పారాయణంబొనరించి
మాధ్యాహ్నికౌపాసనమాచరించి
బ్రహ్మయజ్ఞంగ తర్పణంబు మెప్పు నొనరించి
ముఖ్యశాల గ్రామమున భుజించి
వైశ్వదేవ్రాచిత బలివిధానమాచరించి
యభ్యాగతులకపంక్తినారగించి

తే. వేదాంతిక శాస్త్ర పరులు నిత్యప్రాజ్ఞులుగ్రంథ
తరిని సంధ్యాకృత్యము వితగుమించి
మంచిపైనగాస్త్రధర్మములు వహించి
యుండునాతండు సుపత్నీయుతుండగుచు
ఆపదనంతరంబున॥

సీ. శ్రీ తమిళనాట్ల సభాపతినాథుని

కంచితాత్మజ్ఞానమును ఘనముల

భానుమంతునికతిప్రభవంబైనట్టి

ధాత్రీశ్వరత్వంబు దాల్చునట్టి

Bha's bride
పద్మావతికి పార్థపతి భక్తి యుతశక్తి

మలతేని పైఖరి కెలుగునట్టి

నష్టుడు వరములిచ్చియు ఇంద్రసఖునితో

తలపర్ణనేరంబు వలపకేమచల

సీ. నచ్చుతుడు చంద్రభూషణుఁడాత్మభవుడు

వాసవానలయమనైఋతివరుణపవన

రాజరాజేశ సురపేటానిరాజితే సగ

జనిరమినుదారిని జని జన్మానములకు

తే. ఇయ్యలనమరులు జనినంత నింద్రసఖుడు

మూటనన్నిని నెలజాని తమాత్మ తోడ

నలజ్జని పురంబు నతునేగి సజ్జనాళి

ధన్యుఁడన నుండె రాజమూర్ధన్యుఁడగుచు॥

యిట్లుకొన్ని వత్సరంబులు గడచినంత॥

సీ. రోమంబులతిగౌరధామంబు నవహింప

పురువుతాకమ్ముల పొరలుమించ

బలుకర్ణములు చాల బధిరత్వము జనింప

దంతపంక్తులు ప్రాలుతత్తళింప

రొమములు తెల్లనై మేననేర్పడి కనుపింప

బిగిసళ్లి హొల్లంబు విస్తరింప

సందుసందుల పట్లు జారుచు వేతనింప

కంపంబు మితివిలారి గానుపింప

౧౦ నిట్టులను జరాభారంబు తొట్టుకొనగ

దైన్యలవమేనమందక తనశరీర

ధర్మములు రెల్లనింక నమ్మదగదటంచు

ప్రార్థవైరాగ్యశీలుడై భూవరుండు

యిట్లని తపించె॥

౧౧ క. ప్రతిగట్టుకన్నుల భోరు హారంబులటంచు

గురివిమిపేసులక్ష్మిలవ వెనటంచు

చీదుచుండెడు ముక్కుజిగి సంపెగయటంచు
బొజ్జగారెడు మోవి మధువటంచు
బలుతేండగుబ్బలు పరిడి కొండలటంచు
పులవమూలకేయటలు మిఠియటంచు
మూత్రపాత్రప్రయోని భోగయోగ్యమటంచు
పైపెరుంగుల రంగు పైడటంచు

౧౦ తే వరములనునెమ్ములను చీమునెత్తురులను
వెఱ్ఱికలపోలికలమేను వితమగాన
రంగనాథు మోహజలధి మునిగి జెడితి
జగతిరతికేళిబాలిశనాంచంద్రవేతాళి

౧౧ శా ఖండానందకరీ పుత్రాయువములన్ కాంక్షించి దుఃఖంబులన్
నిండారంగను గొల్చి పాపముల ప్రాప్తించె జాలదే కొంచమౌ
దండంబిట్లు ఘటించు సద్గురు నిపాదాంభోజ సద్భక్తిలో
మెండై యుండగ బూని యుండ్రపతి స్వాంతధ్రుతధ్యానుండనై

శ్లో జన్మమరణాది దుఃఖసంసారసాగ ..

రంబునతరించుటకు విజ్ఞానరమ్యపోత
ములరగనుకారణంగురు కటాక్షము దిట
గంగల భయమంపనేరదె (ne?) శ్రద్ధనటంచు

౧౩ మా తనజామాతగు భానుమంతునకు (Bhanumant) మోదంబొప్ప
నైజాత్మవినం
ప్రసదానంబాచరించి నేయుపరతి భజ్జామిన్ ప్రభోరగించితిం
కనుబాలుం పద్మపత్రులంచు విమలజ్ఞానంబు బోధించుచు
ముసుప్రార్థించిన నాత్మవిద్య నిటుడెచూడంబుమరప్పాంధిలన్

౧౪ తే అనుచు సాంఖ్యయోగములమ రక్తి మెచ్చి
యుతనివిన యోగాత్మసురుభక్తినతివిరక్తి
నమరనా భానుమంతుడుల్లమున నరసి
పరమకరుణాంతరంగుడై పలికెనిట్ల

౧౫ చ జనపతి యాలకింపు మెయిగి సాంఖ్యము యోగమటంచు రెండుని
ర్గుణసగుణంబులన్ వెలయుచు రూఢిగ వేదరహస్యమై సదా
మునివర వేద్యమై సుగురు బోధ్యములై తగు నందు సాంఖ్యమే
పృగ్ఘనదివ్యతేజమగు నైజమహాసుభవప్రసిద్ధమై

౧౫ సకలలోకవిషయాసారము
సకలాంతము మేయము మకము మనస్సమునై
శుకయోగి మార్గవరా
రకలక్ష్మీం బాచు మనుండు రమ్యాం బగుచున్

౧౬ పంచప్రాణాన్వితం
బంచిత సకలేంద్రియ(ప) పంచాన్వితం
బంచు వెలిగి నైన్యభంగుల
గాంచంగ వలసాక్షి చిత్ప్రకాశము శ్రీపత్

౧౭ స్థూల సూక్ష్మ కారణ దేహముల నైన
వృత్తి విజ్ఞాన నాశంబు వెలయు నప్పుడు
సచ్చిదానంద సంస్థాన శాలి యగుచు
యోగిరాజుండు నిదిసాక్షి యోగమతము

౧౮ శ్రావణము నుచాస్త్రీ మనము ను
గా వాదిక్య మగు వస్తుగతి నరయున్
శ్రీవేదాంత జ్ఞానశ్రీ
గావిక్క భవభక్తి వలయుశ్మా వరతిలకా

౧౯ యిష్టాని నబంధమైనాట్రంబులవు మననంబు కారణంబు
మాయా(ప్ర)తిబింబతత్త్వ తన్నంబు జీవుండు తా జీవ
తానైజ్ఞానంబు వేయుదివరకు కల్గు నదివరకు జననమరణంబు
లను సంకల్ప ప్రార్థకప్రార్థితకర్మ ఫలానుభవంబుల

౨౦ కెలరకు పరలోకగమనాగమనంబులు లనతనికెన్నియుం
డు తా జీవుండను గాను తిప్పరూపుండనని విజ్ఞానంబు
వేదాంత శ్రవణమునంబులలనెప్పుడు కల్గునప్పుడు జీవ
న్ముక్తుండై ప్రారబ్ధకర్మ సంభవ శరీరంబుల తదనుభవంబు

౨౧ జెందిన నైనాద్యా విదేహ ముక్తుండై యఖండానంద
పరిపూర్ణ బ్రహ్మాండై సర్వసాక్షి స్వరూపంబున శ్రీ
కాకుండా నిది సకలోపనిషత్సార సంగ్రహంబు మన
నకాదిసత్స్ప్రదాయమంచు కారణగురు ప్రపదేశిం

౨౨ చు నంతె వాని తత్త్వశిక వాక్యార్థంబు నమ్మహా భాష్యసి
ద్ధాంతార్థంబు నాత్మానుభవంబు నేకంబైన చోసచ్చిదా
నంద బ్రహ్మంబై తేజోమయంబగు చునుండు॥

౨౩ అదియు తురీయస్వమవ్యయ మనంతమరూపమనామమాద్యమై
సదమలమై సనాతనము సర్వమునానయి సాక్షియైసదా
స్వాదము యి నిష్పన్నై నిగమసారవచోనియమంబునైతగున్
తుదమెదలంతరం బొకయదెలాచక సూక్ష్మవివేకరూపమై

ఆతేజమందు సుగుణా
౨౭ క ద్వీతయుక్తై ప్రకృతి యొకటి వెలయుఁ గనుకె
శ్వేతారూపాణావెలుఁ గలయు
లాతత మాయా మహత్త్వము నతమస్సువా

విక్షేపావరణములని
౨౮ క వీక్షింపగ దాని కెసగు ద్విగుణంబులు యా
లక్షణములు తెలియున్నను
విక్షేపము గల్గజేయు వేధోండములన్

ఆయావరణము బలిష్ఠ
౨౯ క యాయాత్మను మరుగు జేయు నద్భుతముందన్
హేయ మదము పూర్ణబింబము
నేయను వ్రుణమై యుకుండనే గాకేడిన్

ఆరెండు నా పరాత్పర
౩౦ క కారయ భుజశకుల్ లాపె కారణము నమో
మారుత శిఖి జలధాత్రీ
సారాంశ జగంబు కెల్ల జననాథ మతీ

౩౧ మ పరమాది ప్రకృతి ప్రమోదితము నై భావిల్లుచో నంతనా
పరమాత్మన్ గగనంబు నందు పవనంబం దగ్ని యుందప్పునన్
ధరుభూమ్యుద్భవమాయెనియ్యెడనే దు నందుండుండునైదైదులై
మరి పంచీకృత పంచభూతములు బ్రహ్మాండంబులయ్యెంటగన్

సకల చరాచరములు నిఖి
౩౨ క ప్రకటిల్లు భువనాగు జేయ్యు బహు కర్మములన్
రకముగ నమమా పవెయ్యెడి
నెంక ప్రసాన్తుల మహేశ్వరా జవ్వల కెరుగన్

౩౩ మ ధరణిన్ వారిని వారినగ్నిని జ్వల జ్వాలిన్ సమీరంబునన్
మరి వాతంబు నభంబునందు నదిబ్రహ్మాండంబు లీనంబుగా
నరయన్ వావృత్తి తారుద్ధా తవిని జన్మాదులే విముక్తింబులై
పరమాత్మైక్యము గల్గుముక్తిం బిదియె భావింప ధాత్రీశ్వరా

కావున విజ్ఞానముచే
౩౪ క జీవుల కుర్విముక్తి వేదశిరములు దెల్పన్
కేవల శాస్త్రజ్ఞానము
లావల జెప్పంగ నెలయు వనీపాలా

వ అప్పి బ్రహ్మజ్ఞాను లెట్లుందురనినా ॥

౩౫ సీ సత్త్వాది గుణరూప శక్తి కార్యములైన
షడ్చతుర్త్రింశతి తత్త్వములను
తానుగానని సచ్చిదానంద లక్షణం
బున ప్రాజ్ఞవిజ్ఞానములచె లంగి
తనకర్మఫలము నతగవచ్చు సుఖదుఃఖ—
ముల ప్రమోదఖేదంబు లొలయుగనక
మానావమానములె మానవిరక్తిని

సమలోష్టకాంచనత్వమున బూని

౩౬ తే. లోకములతాను తనలోన లోకములును
గాను భావించునతడు విజ్ఞానియనుచు
తెలియదగునయ్య భూనాథ ధీసనాథ
దానకానీన సకలవిద్యానిధాన

౩౭ సీ. ప్రాణాదికర్మాది వాగాదికబ్దాది
జ్ఞాతృత్వమనోబుద్ధికలితచిత్త
మహాదహంకారనామైక పంచకపంచి
కంబైన స్థూలదేహంబు నెరిగి
తద్వ్యతిరిక్తంబౌ చలరంజిల్లు
పడియింద్రియంబుల ప్రాణపంచ
కాకోశములు ఖపంచకాంతఃకరణచతుష్ట
కాముకర్మదుష్టతమములగు

౩౮ తే. సూక్ష్మతనువటంచును మరియు సరిదివేయు
కారణంబౌ యకారణకార్యములగను
ప్రకృతి సూచించు విజ్ఞానిరాజురాజగతి
నేవిమతి నిష్ఠ దానవిఖ్యాతకీర్తి

౩౯ అల జాగ్రదాది సుషుప్తుల
సలలితములుగ విశ్వతైజసప్రాజ్ఞాభి
ఖ్యల దనరారాత్మ నిని
ర్మలుగా గను బ్రహ్మవేత్త మహామోదాత్తా ..

గురుతరచరాచరంబుల

౪౦ తే. నిరతము పరిభ్రాంతము గుచునెడిన
పరమేశ్వరు నెరుగక
నరుడందగనుండు జ్ఞానియనడే జ్ఞాని

ప్రారబ్ధకర్మఫలముల

౪౧ తే. వారింపగరాదటంచు వైరాగ్యమునన్
మీరుచును ముక్తిసహితము
గోరడు మరి తత్వవేది గురుసమ్మోదీ

౪౨ సీ. వేదశాస్త్రాదికారులై వెలయుచున్న
ఛేదవాదంబులను బోరువిమలమతులు
సాధ్వనుభవవేద్యమైన సృష్టిస్థితికాల
సచ్చిదానందములనుం ద్రుశాంతులగుచు
మరియు॥

౪౩ తే. చెతురముగు వాగ్విలాసము
కతనన్ చిద్ఘనసమాధిఖండనము గుర్
శ్రుతిశిరదర్థింతఃకరణాం
చితు వెఱ్ఱుడు వెతాని వృత్తిచే కొంద్రుస్వా

౪౪ మ. మలినాంతఃకరణంబునన్ గలుగు నిష్కామయాప్రపంచంబులే
వలనన్ సత్తుగా కవించు నల దుష్పాప ఘోరకేలావనో
జ్జ్వలవృత్తు లెబడగొట్టు చిన్మహిమచే భాసిల్లు నద్వైతికే
వలవేదాంతవిచారసారమతి సద్వైరాగ్య ధాత్రీపతీ

౧౫౩ చ. చెరుకునకెందు చక్కెరయు జోనియు బెల్లము బుట్టునట్లుగా
నరుదుగ భేదభేదములు నైజగముల్ గనుపించు నెన్నఁడే
యెరయగనంచు నెంచు పరమార్థవిచారవివేకవంతుఁడో
గురుకరుణాపయోంబునిధి గోధరణీసురపాలనాగ్రణీ

౧౫౪ తే. అనిదెలుపు భానుమంతుని
కనుగొనిన య్యింద్రసఖుఁడు ఘనసాంఖ్యమునే
రసుభవము గాగనెరిగితి
ననుమానములెల్ల జనియె నయుమాంకరుగాక్

౧౫౭ తే. జపాజ్ఞాతపఃఫలములు
మహిం బోపవియుంచుకతన మరితఃపుణ్యప్రా
నిహపరరహస్యతత్త్వము
లహహా మిఁవల్లవించె నాత్మఁగంటిన్

౧౫౮ చ. అనివినుతించు నాస్త్రోపునిరాప్రసుధావరు డింక రెలాగమే
ష్టనుడెవియుంగ జెప్పెదను బాగుగ వీనులనాలకింపుమం
చును వచియింపసాంఖ్యమున చొక్కినచిత్తవిలాసపైఖరిన్
జనపతివిర్రవీగుచును జెందుననాతనిమోముఁజూచుచున్

౧౫౯ తే. మును తత్త్వము నిరుపద్రవ
వలనియోగము పద్రవంబయని ప్రతిపిరే
కనుగొనవదేలనంచని
వినుము మార్గంబు భూపవిమలాలాపా

సీ. ౧౬౦ వరషదాధారాబ్జభావనాసంసిద్ధి

నిజపస్వరూపంబు నందజేయు
కేవలకుంభకశ్రీవిలాసంబున
హాతము స్వరూపంబు నందజేయు
షణ్ముఖీకరణాసజ్జనితారవముల
యయంబు స్వరూపంబు నందజేయు
మండలత్రయమధ్యమార్గసాకారత
మల్లన స్వరూపంబు నందజేయు

౧౬౧ తే. వితతకాలత్రయోపాధి బిందునాద
ఘనకళాతీతరాజయోగంబువడిగ
నాత్మబోధస్వరూపంబు నందజేయు
సకలకవిభోజరాజరాజాధిరాజ

౧౬౨ మ. స్వవశంబెవ్వనికానుగాద్వితనికిన్ సందిల్లు నైశ్వర్యముల్
ధ్రువవేతానాయువుఖేచరత్వము సదారోగ్యంబు నుర్వీదివం
చవిధాస్వరశిద్ధుల్ ఘనసహస్రాబ్జ వర్తా వాసించె
హావశిల్లంగ నుతాయుసిద్ధియును మేయశ్రోల్లసత్తేజమున్

౧౬౩ తే. మరియు త్రికాలజ్ఞానము
మరుస్థిఘటియించునట్టి మహిమగలతఫా
గరిమెయును గల్గు యోగము
సరిపోల్పగలేవు జగతి జగతీనాథా

౧౬౪ మరియు ననేకమహత్త్వము

లరయుంగను గల్గువాఁ డున్నయడె యుపట్
పరమేశ్వరుండు శక్తుఁడు
పరికింపు మత్రపాస్నభావమున్నపటి
అవలంబవేళమందక
౫౧ క
హావతిలునా సాంఖ్యతత్వ మరయుగ రామిక్
శివయోగము సగుణంబని
యవలంబింతురు మమ్ముల్ లాత్మవిధిజ్ఞుల్
౫౨ క
అలయోగ మెటుకయ్యనాల్గే
ఫల మెటుకయ్యయుగుచు మందపము ధాయిలనుం
త్రలయవాశ్రిత రాజయోగం
బులు నెలకయు నెలకయు పెంచ్చు భూపాలమణీ
౫౩ క
ఆమంత్రలయ వాశ్రితంబులు
కౌమితములు నుంపి పితామార్గము తో
నామయు రాజయోగం
బౌవుత్తి దమము విహార్గవతి రాజా
౫౪ క
ఆ రాజయోగ మెన్నగ
సారతరంబగుచు రెండు జాడల నుండున్
తారకయోగంబని యెడి
పేరమీరుచు న్నపాలవితరణశీలా
౫౫ క
ప్రదిపదమాప్రాణేమ లని

పతద్రిష్టులు మూఁడుగ లవృతారకము నహిక్
ప్రతిప్రత్యక్షింతినంగను
సతతోనేషాత్రులరయు సమరాజేనరా
౫౬ క
అమనస్కవి మాంవితాత్రులు
సమరగ ప్రాక్తిమయునంగ నరక వృత్తులగుక్
విమలమమ్ముల బాహులలోడం
దమునక్ మునిమతస్వనందు తన్మిత్రంబుల్
౫౭ శా
మూలాధారము నుంచి బ్రంహ్మరంధ్రంబు పర్యంతంబు గానున్న
జ్వాలంజోలుసు సుప్త జొచ్చినదు మునిరాజొత్తమా భా
జాలంబై బిసతంతు సూక్ష్మ ఖరివి వేచ్చు గాంచు శ్రీ మూర్తినే
వే భక్ భావన జేయు చిత్తగను లోవేష్టించు లక్ష్యంబుగన్
౫౮ మ
హరినబంధమావు మఱిదీపము సూర్యుఁడు కేలికేలనైనా
జ్వాలరు మెరుంగు నై వెలయుకట్ బాహులందు విజాత్మలింగ మెచా
కారయునంగ చిత్రవివిధా స్త్రేణులక్ ద్ది వెలుంగు నీ తెరం
గారయు బాహ్యలక్ష్యములయా మిహిరాన్వయ సత్ప్రపాలయా
౫౯ క
తారకయోగము సగుణా
ధారము నైయుఁ మలబాలదవరారెగదా
యీరాజయోగమర్మము
మీరగనికనాలకింపుమా భూస్వామా
౬౦ ఈ
ఆదీనతత్రత్రుష్టిలక్ష్యములు యేదేవములు కాలమచిత్తవృత్తియెం
దైజను పోకయుండు మయుసంయగగాల్గు నదిల్లు కలుంభక

ధ్యానపవిత్రమంబునొకటైనను లేదనుమంత రాజుతో
గానకెచేసెనెరేక్ సమయముగా నజగానధరావరాగ్రణీ
క యీరాజు రెయోగంబునకు॥

౬౧ పుత్రులు రెండెండేసంగు బహో
ధ్రుదాంత పర్మ్మథ్రులనంగ రూఢిగను బహో
ధ్రుత్రరెబొహరకమంత
ధ్రుత్ర రెయెయుమువస్త్రమెన్న భూపతిసుత్రశ్రీ
౬౭ అమితమగు భద్ర కేతుల
నమరెడు నీపుత్రులారయు జూప్రర్
క్రమమందనస్త్రిరాంబున
త్రిమఖ్తీకరణంబు జూస్తెజోరాశిర్

౬౨ ఉ తాప్రనసేసమ పుత్రకితకంకిని చేసెరెజామురాశిరా
జీవజవిష్ణురాజు దెవిజేశ్వరవిశ్వరదేవశౌమవిం
షావమిలంగనాత్మవిభవాతిశయంబు పదేశమందిరా
భావములేకు దెప్పదనృపాలక చంద్రమహేంద్ర వైభవా

౬౫ తర్జనాస్పదిత్రితయు
బ్జార్జ వయునవేత్ర గొశకాదులనాబన్లర్
యూర్జితముజేసి జూచిన
స్ఫూర్జ ప్పరమాత్మదోచు జెప్పలనటమర్
౬౬ పరమార్థమిచ్చులైనను

ధరలోనతిదీనమమములు తర్శనముయుక్తర్
పెరయుంచి వాదుజేసిన
గురుసంశయమెుదవునెట్లు గుణావంతుననర్

॥ కావ్యనా॥

౭౦ తెలియుమవెనాత్మగురువరు
వలనర్ గురుంభక్తిగలుగు వరశిష్యులెల్లర్
వెలయుగనయహ్వష్టాంగం
బులసద్భరకీర్తి సాంధ్ర భూవరచంద్రా

॥ అవిరెమ్యులనినా॥

౭౧ యిలభోజననిద్రేంద్రియ
ములకే పొష్టములగెలిచి ప్రాణాయామపరత్
విలసిల్లుయముమనవగు
జలజాత్రకులప్రదీపపద్మరదరాపా

౭౨ పరగురుభక్తి తత్త్వములపైనమరక్తితనంతపెచ్చులా
భరుచిరభుక్తిచిత్తపరిపక్వ ఘ్పదూర్తి విరక్తి దేశప
క్తి రతివిరక్తియుంగలిగి కేవలసాత్త్వికశక్తి గాంచుచే
స్తి రనిరయమంబనంగదగుధీరగుణాకరరాజశేఖరా

౭౩ సకలకార్యంబులందునిస్సారబుద్ధి
గలిగియూత్మానుసంధానకలితుడగుచు
నల్లనిద్దుసనంబునసుల్లసిల్ల
నుండుదే యాసనమునంగనొప్పు భూప

౨౪ శా. ప్రాణాపానములన్ నిరోధనము మీరన్ జేసి నిశ్వాసని
ప్రాణస్థంబున నుత్తు భానుఁడు జగద్భ్రాంతిన్ విసర్జించుచున్
ప్రాణాయామము నంగవాదిములు నొప్పన్ జెప్పుచుం జెప్పుచున్
వీణాగాన వినోద వాంఛితమతిన్ వేదాదివేదాత్మతిన్

౨౫ శా. నిత్యానిత్య వివేక నిశ్చితమతిన్ నిర్వ్యాజ కారుణ్యస
త్త్వస్వాంతైక జగమ్ము లెల్ల కల్లయను బుద్ధిన్ భూనిసర్గేశ్వరా
యుత జ్ఞానమువర్ వహించి నిరతంబానందమున్ జెందుచున్
ప్రత్యాహారము నంగజేత్రగు మహాపాప్రార్థ్యరాజత్స్వపా

౨౬ మ. తవలోసర్వము సర్వమందయులనేతానౌ భావించుచున్
కనగా ధ్యానమున తచ్ఛరంబెరుగకే కాత్మస్వరూప జ్ఞుడై
యును మోదంబున జెందుచే యనుభవంబై రెండుప్పనెల్లప్పుడున్
జనవాధ్యాగ్రవిధానకాము సురభిస్వర్భూజచింతామణీ

౨౭ ఉ. ప్రాణికి తోడునేరముగు బుద్ధిని సోహము నేయి భావనన్
తానె దిగన్నదంతయును తత్త్వదమాచ్ఛము గానుచూచుచున్
భూమతసత్త్వపారసము పొందిసమస్తసమత్వమందుచే
మానితధారణైచలగు మానగుణానక నాయకాగ్రణీ

౨౮ శా. మూలాధారశిరస్సరోజములగ్రమ్ముల్ మధ్యస్థినాసాగ్రమం
దేలక్ష్యంబగు దృష్టియుంచుబుకె సంధిన్ గాంచు వక్షంబునా
త్మానే ధ్యాంచితపత్రముల్ గలుగవందంబొప్పగా జెందుచే
వేళన్ మీరినదే సమాధి విలసద్విశ్వేశు భోక్తృ మేధావిధీ

క. యెచ్చటనను బుద్ధిపోకన
నచ్చుఁడు పరమాత్మరూప మైనిర్లిప్తిన్
నిచ్చటను పొచ్చు తన్మయ
మచ్చంపు సమాధియంత్రయుతులు మహాపా

వ. ॥ యోగసమాధి విశేషంబు వింకరవినుము ॥

సీ. నిరుపమమ్మైన సవికల్పనిర్వికల్ప
నరయులరయంగనగుచు దృశ్యానువిద్ధ
శబ్దానువిద్ధములే గలవవెన్న
బాహ్యములగు సమాధులు బాహ్యమెందు
వెండియంతరదృశ్యానువిద్ధమనియు
విశ్రుతాంతర శబ్దానువిద్ధమనియు
రెండు భావంబులను మీరియుండు నెప్పుడు
పరగ సవికల్పనిర్వికల్పకములనగ

గీ. యోగానాల్గయోగవిధములు
మానుగ దెలియంగవినుము మర్మమెల్లం
మానసములందునంటంగ
త్మా నాయక చంద్రకార్య మత్తమస్వర్గేంద్రా

సీ. దృశ్యానువిందంబు దృశ్యమందు బ్రహ్మ
మెచ్చే ఠఉడయక వెనయుచుండు
జ్ఞానంబు చేత లోకంబులనాత్మస్వ
రూపంబుగా జూచుటే పరమగు
ప్రాక్తవిజ్ఞానంబు భూరికుత్రిన కాష్ట
మునిజపౌకుక్తి నిచ్చినవితాన
కల్పితలోకములే జ్ఞానంబునవశించు

తత్త్వజ్ఞానమాత్రంబు దనరనిల్చు

౬౪ సీ. సప్తపైని తప్పమ్ము మీఱి సంతతంబు

నందు వల్లను చిద్బ్రహ్మ మగుచు జగము

వెలుగు తత్త్వజ్ఞానము సంతయుకలసి వెలసి

యలదిరయ బ్రహ్మమానందమ్ము యాత్మయగుర్ణ

„మరియు॥

౬౫ తే. కుంభజలబింబితము లైనకువలయారి

యొకఁడనేకులులైనట్టు వివిధలతలమ

నొకఁడగుదేవదేవుఁడు తల్లు లడిగినంత

జ్ఞానమునకంబు గానిచ్చి మానవేంద్ర

౬౬ క. ఈవిజ్ఞానము చిత్రము

భావింపగ రూపవర్ణవర్జిత మగుచున్

పావకసరోజబాంధవ

జైవాతృకలన్ స్ఫురింపఁ జల్పుచు వేవే

వ. „ఇయ్యనుభవంబు జగత్ప్రసిద్ధంబు॥

౬౭ మ. పది ద్రక్షంబులు కల్పితంబులని తథ్యంగంబులన్ జెప్పి యే

ర్పడి విజ్ఞానము లోకమెల్ల కబళింపన్ బ్రహ్మరూపోత్సవో

ప్పు దనిర్దేశ్యండునై తనస్మిస్తనమించు దోంచు శబ్దాదిత్వ

ప్పుడు దోచున్ వరవస్తు భావనవతగన్ శబ్దానవిద్ధంబుగన్

said వి is my suggestion & is highly applauded

౬౮ శా. దృశ్యానశబ్దానిరశించి ద్రష్టసమాధి

sabdāla

నాత్మసంధానమొనరించు నరయనిర్వి

కల్పకమునంగదగునంచు ఘనము లేంద్ర

లాడుచుందురు భూపవిద్వత్కలాప

౬౯ మ. ఇవియు ద్రష్టగ దా వశ్య లక్షణముగా నీక్షింపచున్ దృష్టిగా

నవలంబించి యమూర్ఖ దృష్టి నివహ ద్వంద్వోరజాతసంకల్పితం

బవు రాగాదులనైన జ్ఞానము నయత్నైప్పత్త్రస్థ మన్నవి

దవిధాం తర్గసమాధి లక్షణము గన్ ధాత్రీశ శాస్త్రాధిపా

౭౦ శా. దనరగ తత్పదార్థములు తత్ప్రకాశము జాయవాంత

గవకకత్తేజరిల్లు దారిని మీరుస్ఫురియం ప్రకాశకం

బనుపని యేమిచేతనము జ్ఞానము చిత్తనివృత్తి హరికం

బెనయగ నామరూపముల వేఁడి తీర పరాత్పరించిరన్

౭౧ మ. శ్రవణాంచన్మననాదులంగలుగు ప్రజ్ఞానంబు ప్రాణాళి జ్ఞాతన్

బువరంగాప్పని జెంబెట్టింగి తినవే సామర్థ్య మూహించు ప్రాచో

వ్యవహారంబని ప్రకాశతయు సర్వవ్యాపకత్వంబు నా

సవశిద్ధంబను తంత్రర ప్రవిలసచ్ఛబ్దాము విందంబగున్

౭౨ మ. ఇదిగాకన్ మఱిసాధ్వనుభూతిరసము జృంభించుటన్ ప్రచ్ఛవౌ

హృదయాబ్జంబున దృశ్యశబ్దముల నుప్పోనీక్షింప తద్భావమై

యుప్పదిదెల్పర్ణమకు వేరుగాదరయుగా నాత్మానుసంధానమౌ

యిది యేయంతరనిర్వికల్పకము భూపా విద్రాయ శ్ఛీభవా

౭౩ క. ఈయయప్పం కజ్ఞాని

నెఱుఁగు జ్ఞానము నువేదాంతించు నవారిన్
దాయున ఖండానందము
జ్ఞేయం బికదారకేదింత ప్రతిరాత్మాంతా
వ ॥ యీయోగసంప్రదాయగురువరులెవరంటేని ॥

౯౪ ఆదిపరాశక్తియంభోజసంభవుం
డిందిరావుండిరుండీశ్వరుండు
గణనాథుడు మఱియారకంఖాంయుదత్త్రినం
దనుడు వతంజలినవవుసేంద్రు
డలపరాశరసుతుడతనికుమారుండు
నియోగివర్గంబు వెరుగుగురులు
వారిని ముందుగా ప్రార్థించి తదనంత
రంబున యోగమారంభ మేనర

౯౫ జేయుచు నెరబోలు వేకున్న చిత్తశుద్ధి
కలుగదని యోగివరు లెల్లపలుకుచుండ్రు
సంభ్రమక్షేలాప విశ్రాంతిజనకలాప
ముదనసమరూప భావితాత్మస్వరూప

౯౬ యున్నటులికి సారమెఱుకము
చిన్నగు పద్మరుకటాక్షమేయుదేటు దవే
కున్నను తపగనె యోగం
బెన్నగలభియింపదెయులనిలభూపాలా

౯౭ అనుచు సాంఖ్యయోగంబుల నమరఁ దెల్పు
భానుమంతుని ప్రకటితించి పరమతత్త్వ
వేత్త్రయై యుండ్రసఖయోగివేషయుత
వనమునను నుండి సుస్త్రీమావనస్థ డగుచు
తదనంతరంబునా ॥

౯౮ కూతురిని చ్చెముల్ వెనక కూరిమి ధారుణి నిచ్చె నంచు వి
భ్రాంతిగ దూమభూమిపెలయుంగను నైకొని యోగశాలిసై
నీవిధియెుకింత దప్పకవనిక్షేభరాజనభానుమంతుడే
కాకపవారణుండగుచు నాజనకస్థితి గాంచెనత్త్రికిన్
పూర్వ వైరంబులు దలంచి ॥

౯౯ ఆలకాష్ఠీరవరుండ వాంకృతిని దుర్వాపేక్షౌరులైనట్టి రా
జులమోకూడు కనాటసూడుమదినేర్చున్ గాకచేనీసునన్
కలపొంపన్ మరిభానుమంతుని ముహాకాకందగాజాయుగా
పలెనంచు మాయెుకబ్బిమంత్రులకు తద్భావంబెరుంగించినన్
॥ ఆమంత్రు లిట్లనిరి ॥

౧౦౦ చేటుఱులా పాయములేమి మా చెటురుద్ద్రైసర్వజ్ఞుడైనట్టి భూ
పతి చంద్రాభవదీయభావములు దలపన్ జాలనిక్షే శసం
గతిగానుండగలేదు మాకును నదిగాకన్ వేయుల్ దెప్పిదూ
ముతినూపొంపు మహాంకృతిన్ విడిచి యోగాత్మావగ్రనిర్ధిమన్

౧౦౧ యోగజనకయుకెట్టిపని యయుంగొనసాగదు సామసంబునన్

నాయెూజనవేమయున్నదియెుక్కడమెూసము వచ్చునప్పులన్
రాజిలదాజినాబలమురాతికెరోషము పౌరుషంబునూ
తేజము బుజ్జిబెజ్జిదప్పుదెప్పనముప్పుడెసంగుభూవరా

౧౦౨ క తనబలము దయాబలంబును
తనుగాని మరికార్యములనుమును కాయన్
గొనగొను ధరాధినాథుడు
మనిశితనిజరిపులగెలుచు క్షోణీనాథా

౧౦౩ ఆ కాపులనాదరించి ఫలకాలములన్ వరుయుంచి యెప్పుడే
పైప్రవర్తనవిమతుల రయువారల చేష్టలదుభాష్యంబులన్
రాపులు కైయునన్ ధనములంగొని నేరపునభూమినేలుభూ
శ్రీపతికీర్తి గాంచునలదేశము పంటలు పండుచుండుగన్

౧౦౪ చ ఘనులను దగ్గజేసి బహుగౌరవముల్ పలనందజేసియే
జనపతియుండునాతని రసాతలముండున ధర్మమెయ్యెడన్
పెనగొను దానివల్లనతివృష్టియు నతియనావృష్టి యెుర్పడన్
దినదినవృద్ధిగా నరపతీ వరనీతిమతి విస్తరాత్మతే

౧౦౫ ఆ శిక్ష రక్షణంబు శేయుచునప్పైశ
దుష్టశిక్షణంబు దౌర్బలంబు
మెరయరు సల్పువృథ్వు ధరణీంద్రచంద్రుడు
పూర్వకాయుతేజమునవిభూజా

౧౦౬ చ సమయమునెరింగి శత్రువులసంగరరంగమునన్ జయింపబో

త్రమమునగసూరకైవరపరాత్రమునకాలినమించు పోరికే
విమతుల చేబడన్ వెనకవెత్రితనంబగు నెన్నభంగులన్
క్షేమముగలవాడెదక్షుడగుక్షాత్రవరశేఖరకీర్తిభాసురా

౧౦౭ క తనబిడ్డలట్లు ప్రజలను
తనుగాని రక్షించురాజు గల్గిననతనిన్
జనకునివలె నాజనములు
కనుచుందురు దానమేలుకలుగును భూపా

౧౦౮ ఆ నీతిపథంబునన్ ధరణినేలెడు దాకజనంబులక్షనే
నీతిగనుండుదురు ప్రపతి నీతి దొరంగిననాజనంబులా
నీతినిమేరమీరుచు చరింతురు పాపము లెచ్చు ప్రస్నముల్
భూతలమందునిండుగను భూవరచంద్ర మహేంద్రవైభవా

౧౦౯ చ పలుమను శిలాక్షరంబుగను పల్కుచు నెంతయుదానధర్మముల్
వెలయగ జేయుచున్ ఘనవివేకవిచక్షణమూని వజ్జిరా
జిలకుల బెంచు పల్లవలశీమజనంబులు జేయుప్రస్నముల్
ఫలితములంచు నెంచనగు పార్థివ కుంజర వీరశేఖరా

౧౧౦ చ దళములు మించబెంచి మెునదారిన వేళను పాయమేర్పడన్
దలచి విపక్షిపైన్ సమయము లేధాయుధ శైజన నాత్మనైన్యమున్
దవిజనహానిలేని గతి దైర్యమున్ కార్యము జూపురేవివెన్
బలు విజయంబు గల్గు జనవల్లభ భూమిధరారి వైభవా

౧౧౧ చ బలములు రెండు గండదరి బారులు దీరి రణంబు లోపన

గ్రవికల బోరు చూనదరి తాయుధు దాచుకొ బోవువారు వి
రలుగద యంచు చూచి తుదరాజులు వారల నాదరించి వర్
చలమున వారి కార్యముల చెప్పిరు తుత్తు వియుక్త మహోన్నతిర

"సుగంధి" అనగా హంసయాన వృత్తం

౧౧౨ మంచివారి నాదరించి మానమెంచి ప్రోరిలో
వంచనంబు సేయకుండ్ర గ్రౌర్యపై ఖరిల్ చెలంగవా
లించుకేని బ్రోచుదల్పు చెన్నతాని బొందురూ
పెంచవారి వీరి మెప్పు నిప్పు రాజవల్లభా

౧౧౩ చ సమరమునందు స్థలంబు నదరి సాగెడు వారలు కొందరందులో
నమరగనిచ్చి గాంచి మది దెబ్బల నేగెడు వారు కొందరా
సమరము నందు పెద్దలగు గాని జారెడు వారలు కొందరయ్యెడన్
భయమును వీక కొందరు విపత్తుల నెగ్గుదురు మానవేశ్వరా

౧౧౪ ఉ కొలువు కొత్తలవ్వులకు సాన్యులు సెవ్వుగ జేసి పెద్దవా
సేమిపిరంగులందు గడు విలారగ జేసి నశానులాపరుల్
చూడగ నిల్వజేసి బహుకాంతుల నుక్తమమించ జేసియ
చ్చోట సమస్త శస్త్రముల చెప్పడ జేసి పరాకులేక నా
నావరాప్తశించు జననాథుడు జేయుడు వైరిభీకరా

"సుగంధి"

౧౧౫ సామదాన భేదదండ వద్ధకత్తి యుక్తులన్
తాము మాన్పి వెంటనే పై రిదర్పమెల్ల నేర్పులన్
యామిరించి గొప్పనప్పు యజ్ఞపాల వేకునిన్ ..

భూమిరాజులాశ్రితా బోలెనుంద్రు భూవర

౧౧౬ క సామనకుల దగ్గ భవములతి
పాయల గలజేయు నప్పు పార్థివమణిరిన్
గీయున ప్రాణంబులకై
చేయుల వేమది యిర్పరని సుభయుల భూపా

౧౧౭ క అపరాధి శరణు జొచ్చిన
కృప జేయగవలయు వాడు కృత్రిమపరుడై
యపకృతి జేసిన యాడా
నపగత జీవునిగ జేయునగు రండతడిన్

౧౧౮ ఉ విందులకన్న బంధువులు వేలకొలందులకైన పిల్వకన్
సందడిగా సువృత్తరులు పారుగ సంగరమున్నవారిలో
కొందరు స్వైరతప్పిన తనకుల్ వెసబట్టిగ రారు కత్తికి
ముందడుగేయ జాల్చినను దగ్గకనుండరు పార్థివేశ్వరా

౧౧౯ క సామంతులు బలవంతులు
నైవిరాయెడు నప్పుడు నృపులకా పోతనయుతై
యేమనుప్పు కార్యకాదురు
వేమిడి బడువేళ వారలేపగ రాజా

౧౨౦ క యీకాలికి గుంపువల్లను
కాగల కార్యంబు లేదుకదపంతనిలో
యేకాలికి వగచుచు నిల్వగ

నాకతిశింప్రము తదర్థము వనీనాథా
నాయకదనాడెపాయను
నేయుకిపని రెమిదానవీకల రుశంచె
పాయయులనుగలనేరదు
చేయుకలనీమూల మరంగుష్టితిపతిరాయా
పరరాజబల రుక్తులరయునెవ్వి
శత్రుతిత్రి రుజేయదలపవలయు
తనకేమలోనుండు ధరణీశురులసౌఖ్య
మెచ్చంగనెప్పుడు నూహించవలయు
హితమంత్రి యోజనలతివుఖ్యముగ గాంచి
కార్యంబు లనశించుగాంచవలయు
బొక్కస బండారము లునిండనార్జించి
ధర్మబుద్ధి నిమించదాల్పవలయు
నిష్ఠభూమీంద్రు నతుగల్గినపుల రుకము
దల్లితండ్రియు బోలెనాతనిదలంతు
రఖిలజనులా మహారాజుకవనికాము
ధేనువైయుండు గుణవంతుధీసుమంత
దానవేపితాపోవసద్ధర్మనీతి
యుక్తులను మారనేరాజు యొప్పనతడు
సకలజనమనోహారుండై సంస్తుతించు

భద్రాదిగుణసాంద్ర కాశ్మీర భూపచంద్ర
శంభుతపః ఫల సంభవుండగువాడు
వేదశాస్త్రజ్ఞుడై వెలయువాడు
కాళికానుగ్రహకార్యంబు గలవాడు
నిఖిలదేశంబు లనెరుగువాడు
కాయశక్తి మహోత్కర్షమెనెంచినవాడు
బ్రహ్మాదిసురుల ప్రాపందువాడు
సాంఖ్యయోగరహస్యసారమొందినవాడు
దనబలోన్నతులచే దనరువాడు
భానుమంతుడు విక్రమభానుమంతు
డతనినితరావనీంద్రుల యుప్పనెంచ
తగదు పెద్దగూడవలెదానివలన
మొనవెతానంత గుణవంతబుద్ధిమంత
ఆయుగనక గుణములన్నియు
స్థలమునగనేయొండెగలదు చూడగగానక
సమవిడిచియుచితకార్యము
ఫలదియుంచినకీర్తి మీకుగలదుర్వీశ
మీచిత్తమింకమాకుక్
జాచినగతి దెల్పినాము దోషమైనగుణమైనా
యొచనజేయుడియురువడి

పైచిత్రములు మీరాకైతె యుసుభానుమతీవేశా
అనినంతనంతయుంవిని
౭౨౯ క జనకాంతుఁడు రాజునీతిచక్రగతి నియర్
వినుపించితిరిదియుక్తమె
కననైనను పట్టినట్టి కార్యము విడువన్
౭౩౦ ఉ పట్టిన కార్యమే విడుచు పట్టున చేరిన రాజులెల్లనే
మట్టిది యంచు మే మెరుగ మైతివ యంచు ననప్పుడో చుర్తె
గుట్టు యలంచు పైరి వినకోపము నెప్పును చూపుగా నవే
గొట్టిన భూమినందఁ దవకూవిన గోప్పరిమేలు జెందెదర్
"అనినమంత్రు విట్లనిరి"
మతిమీరి వైరి యుండఁగ
౭౩౧ క నతి క్షితి మతిబూని వానినని మెలఁగన్
క్షితి నెంచు వెల్ల దగ్రహా
గతిచాలవయంచు గాంచగా వలెనృపతీ
అనిదురవాంత్రిత్ బలుకు నాజననాథుని జూచి మంత్రులర్
౭౩౨ చ తనుతగమేల గ్రహించుకొని దైవము పేరుగ జేసెనే తనే
మనగలవారమంచు నలమానసత్రిత్తుల నాశ్రయించిరు
ప్పునికనుకూలమైన గతిపాయుపడంగను జొచ్చిరంతటన్
౭౩౩ చ తనకుసవాంరయుపైనవసుధావరులాత్మదళంబు మోదనిన్
ఘనవెనువెంటనంటగను భూరితరాంచిత భూరిభేరికా

ధ్వనులు పెనంగొనందికల్లతదుగ్రావంతుడు పాగిభానుమం
తునిభువియెల్లదాకిగిరిదాఁటగ గౌరవ్రబట్టినత్తరిన్
గోపాలులాకలాపా
౭౩౪ క లాపములేర్పడగ జేరి రవమేసగంగా
కూరాచెట్టురట్టు జేసిన
నాపురిత్రుబట్టెల్లగుండెలదరన్ బెదరన్
౭౩౫ మ అలకూంకలవిని భానుమంతుడు సముద్యద్రోషుడై మేలమే
భళిరా వెన్నకుపండ్లు పెంచె గదరా బాసంచు శేనాముఖా
బలవంతుండగు మగ్రనిర్గనిరి తప్పా వ్రేపారవులే వింటివే
దళములింగొని పైబడేరుపునపదాపీర్నత్రేమంబేర్పడన్
౭౩౬ ఉ వాతచలత్పటాగ్రపరిబద్ధములేమయుప్రాభవఘుంయికా
ప్రాతఘుఘుంఘుఘుంఘుణితరావములంబరవాహినీ సరా
జాతములుత్తరోర్ధనిర్భదళిజాతరవంబులనంయభూరిప
ల్లేతువుపైరిభూపళిశిరిహువ్రవయుండుగనేయుజేయుచున్
అలదళపతితనుసన్నను
౭౩౭ క కలధౌతపువేత్రధరులు కెత్తురుకన్పన్
దళవములకుమిత్రాగు త్రాపు
దళములకుంసాకిజెప్పుతప్పకనంతన్
౭౩౮ ఉ బాణపు చిప్పలందిబలవంతపువాకిపుపాకులందిబలె

రాణించెలంగ పగ్గలమురంగసు మెంతెలగొలియ బల్లెములే
వాణికరటారికేడెములు ఖడ్గమ్ము గనందికేడెంబిడ్డె త్రియ
ప్రేణులు కమ్మపెట్లకై జోతములున్ పంయునంబు పైరప౯

౧౪౨ మ. బలుజోరాలచియుకత్తులున్ బాముశికలే వాలేకేడెములే నేజలే
పెలుపే పటపటావార్లు శింగడియమే పొవ్వేలకోరడి పోదలే
వెలదోర్కొప్పు గురాలనెక్కె మెఱుగటేకలే ప తాషీలుస్సై
దులుధక్కై తెము పారదులేతెనుంగులు మురాయిపై వెచ్చిరపొద్దతిన్

వ. ఆసమయంబునా॥

౧౪౩ సీ. కాంభోజ భూమిజకంఠీరవ పరబద్ధ
సప్తమిరాజితస్యందనములు
మళయాళసేనాశక మదమత్తబహువిధ
జాగ్వ్రత్త ఘోటత్తుంగసామజములు
చిత్రాఖిలవిహారపాత్ర మహోద్ధ్యగ
సంభావితతురీవసైంధవములు
కాలాగ్నిరుద్రభీతాళభుజాటోప
విప్రలదోర్బలధీరవీరభటులు

౧౪౪ తే. శింహత్రైవృష సప్తివరహంసకళికీకెరహేంద్ర
చిత్రపటకోటి మధ్యజచ్ఛత్రచామ
రాదిబిరుదంకములు గల్గు నాదళంబు
నడుమ రధమెక్కి యుగ్రుడై వెడలె నవ్వి

౧౪౫ ఉ. ఆదళనాథునాథళములాజనవాధుడు జూచి మెచ్చి స
మ్మోదము నెందియుండవి నమోఘభుజాబలశాలి శూరులా
మోదత జేరి నవ్రుతసన్మైత్రి నత్రిక్రిరియుంగన దర్ప
సాదరుడౌచు వారలను చక్కగ బిల్చి బహూకరించుచున్

౧౪౬ ఉ. పేరులురంతులున్ హారులు దివ్యదుకూలములంకవమ్ములే మహో
దారత నిచ్చి దివ్యసుమదామసుగంధవృగాంకపాంతవ
స్త్వారపశేరవస్తు ప్రపసంగ ముసంగుము గ్రామభూషముల
ప్పారిగ భారికిర్తిప్రియముఖ భర్గగ గూరిచి కర్కశోపరిమిన్

౧౪౭ తే. పచ్చ పావడలే పత్రిక లిచ్చి రాచ
కార్యనిర్వాహకము పెల్లకరము దెల్పి
పేరువారి యునాక్కించు వేళయుంచు
ప్రభుడు యుపలాల నము జేయువారలప్పుడు

౧౪౮ తే. ప్రేఖ్య జేరాల పడి వేలుబలుకనేల
రణములో జూడు మామాపరాక్రమంబు
ధీరుడవు నీవు నను గొల్చువారికేల
కలుగునా జేనయ్యె ధ్వంబు తృష్ణమురెంటన్

౧౪౯ తే. క్షత్రియున జేవనము జేయుగాను జూను
వారలకు రాచకార్యము లేవచ్చెనేని
భైలాగిడిపావ శీదినంబుల విలావ

నిండుపండుగవై దోచుఁ బ్రతిచంద్ర

౧౪౭ మ. వినుమా ప్రాణములంచె మానమధికంబై యంగనీయప్పు నిం
ప్పున సభాంచేశినవారు నిన్నెడిచి దుర్వృత్తిన్ రణక్షోణిలో
వెనుకందీశినచప్పుడిద్దవమెచయన్ భూరాదివీరుల్ గదా
వినుతేర్వించినవీరలందరు మహావిఖ్యాతి నాకుల్ సాహసుల్

౧౪౮ తే. అనిపిన్నపెద్దలప్పుడు
ఫలనవిత్రముల శక్తియుక్తి గలకార్యముల్
వినుపింప రాజువినిముడి
ననుమానము మానిమానుతానని వారిన్

వ. "యీరీతి ననిశిపురి గొలిపి తక్షణంబున నా॥

తే. పాండురచ్ఛత్త్ర చామరధ్వజములమర
భూరిభేరీరవంబులు భోరుకొనగ
నుభయసేనాసమేతుఁడై విభవమెసగ
భానుమంతుఁడు వెడలె యుద్ధానికపుడు

౧౪౯ చ. సచివులునాప్తబంధువులు సైన్యవరప్రముఖుల్ భారుబారులున్
ప్రచురతనందు మేలు వనివారలు ముందునుగుండ్లు బాణముల్
రుచిరతురసప్తవైసప్తపులు శాక్తవయుల్ మతివిరారనంబు రా
నచిరగతిన్ మహీపతియు హంస్తితినేగె జయాభిలాషుఁడై

౧౫౦ సీ. రాచూరిబాణాలరవళికళ్ళకవైరి
రాజులపైఁ దూరు రాజులార
గెప్పకంచు పిరంగిగుండ్లకు బెదరక
విమతులవిదళించు వెలములార
వాలిజంబురఘాట్లవెళ్ళగాలికినదరక
తురులజంపెడు కమ్మవారలార
పెనుజూరుజింగుల ఫెళ్ళకు చెదరక
నరులదున్మెడి బలిజకులములార

౧౫౧ తే. యెలనుచువేర్వేర పారుమంచెనయు భళ్లి
కాగడులవద్దనులాలించి జగడమునను
వెళ్ళితెదురెక్కబాపలవిధమునూప
దళములు కాళ్ళరవిభులవాదదరలెనపుడు

౧౫౨ శా. ఆకోలాహలమాలకించి రిపుసైన్యంబులే భయభ్రాంతులై
చేకొన్నాయుధములనేవలన్ విడిచి భృంజిభీతులై పారిరే
పేకాశ్మీరమహీశులు భేరిరయబల్మిన్ భానుమంతుండు శా
ప్రాకారుండై వైచ్చిదాకెనెదలయన్ రాజప్తులో పేటుడై

వ. "ఆసైన్యంబులు రెండును గండడరి మొదలుకొనునపుడు॥

౧౫౩ శా. భేరీనిస్వనముల్ తుతారలరొదల్ భీమోరుశంఖధ్వనుల్ [illegible]

ఘోరాలాజృంభణతాక్ష్వేళ్ళింగరవములచే దుర్వారవేరాళ్భయుల్

సాకోద్ధారమహారథాంగయుతచంచద్ఘంటికారావముల్

విలారెన్ రెండుమొనల్ సరాసరి నిబ్బర్మిన్ దాకె నొండొంటితోన్

॥ అప్పుడు ॥

౧౧౧ గుండుకోవుల జగడంబులంటె వెంట

జావురుజంగు జగడంబు దవిలె నవల

బాణజగడంబు నెల్లెడ ప్రబలె మున్ను

గాపిరంగుల జగడంబు గడలుకొన్న

౧౧౬ ఉ కొందరు బలె పిరంగులను కొందరు గుండ్లని గుండుకోవులన్

కొందరు జౌరుజంగులను కొందరు బాణములన్ ప్రతాపులై

పొందుగ నింతవేకవల సంగరరంగమునన్ దొరంగిరా

చందమునన్ దేవదానవుల సంగరమున్ దవెనుండె భీమమై

॥ అంత ॥

౧౧౭ తే బలవంతము బలవంతము

నెలగొలెల గోయనెదిరి కొప్పు నైమొనదొ

ఫెళఫెళ పటుపాకి జగడము

పలుకని యెల్ రెండుదెసల పగపొంగ వెగయున్

ప ॥ తదనంతరంబునా ॥

౧౧౮ తే హాతశేషులు నాయులగుచె

ఘాతల బలవంతములను సాహస మెసగన్

ధృతితైదువ జగడము జేరి

కుతలవయులలో జనులు యుతలనుతలములందర్

౧౧౯ కం బాకులతోగ్రాని కోమ్ము కత్తుల జౌరాబారేసుగ వేసినప్పై

తూరాణగుండ్లు ప్రయాయపత్రుల రొదలే మూపర్తి తప్రాతముల్

విరారణ్ ధారుణి బర్బ్ల హార్బ్ల చెలగన్ మిన్నంటుచు యప్పుడ్డున్

ఫోరపే జాలక ఫోరనేల్మిరి జనంబులె తన్మహాభాషలన్

౧౨౦ తే అందు భయమందువారలు

కొందరు పడబడుచు వెనక కొదిగిరెయుదిరా

సందని జిగిరా గురా వెదుర

లందరు నెదురించిరందు నందు బిరాన్

॥ అప్పుడూ ॥

పైరూరుకవులకై ఘిరాయుచు

౧౨౧ తే మేఘుపజ్జీరులు వజ్జీరమోదన్ దాకన్

వెఫొరు తునకలైబడ

చురుగ వెగవేశిరచ్చొ సురియలచేతన్

॥ మరియు ॥

౧౨౨ తే తురగంబులదుమికింప్రుచు

తురకలు రిప్పుతురగములను దునుముగవనిలో

సురవీధిని గంధర్వులై ఖ

పరువెత్తిరి వసుగుణ విడుచు భయవిహ్వలులై
౧౬౩ క మిగిలిన వజీరులందరు
తగ పట్టుద్ధరి నరుకులంయు తమతమ బిరలన్
బిగి మీరి చేరి నిలచిరి
వగచుచు ప్రభులాదరింప వరమున్నతిన్

౧౬౪ ఉ ఆతరి జేగురింపనయు నాంబుజముల్ ద్రుమయుల్ నయుంపను
ద్రుంతలమాసముల్ కొదల రోషవిభీషణ భాషులై తగ్గై
జోతప్రపద్దమానుసులు చిట్టి కమారుల పోయితేయులన్
ఖడ్గ తిగ బూరియుంత్రోరులు ఖడ్గములన్ దెగిరా జెరా జలన్

॥ తదనంతరంబునా ॥

౧౬౫ ఉ భైరారుల భానుమంతుని చమూపతి యుగ్రుడు దగ్గుడా బుతా
శ్శీరదశాంధినాధుడగు చిత్రరథుండు రణంబునందు దీర్ఘదౌ
స్సారము మీర నారథిత చెంద్రముఖ కన్యా నను క్షిరప్పడౌ
మేరు ప్రమందరంబు వలమిన్ ఘనవిన్నైదనిచ్చిశ్యేవడిన్

౧౬౬ క అలచిత్రరథుని యుగ్రుడు
బలుతస్త్రములు దుని మహారులు బరిమార్చి రథో
జ్జ్వలసారధి నణగింపుచు
మలకులత నవాడి జూపి మెూసము జేశేన్

౧౬౭ ఉ చిత్రరథుండు వేరొక విచిత్ర రథంబున నెక్కి యుగ్రుపై నన్
మిత్ర సమగ్ర తాప్రమయ మీరు చునుగ్రుని తేరు సారథిన్
ఛత్ర హారికేతనంబులను సారెకు పేముఖ సంచయంబునన్

ధాత్రిని ద్రాలజట్టి ప్రమదంబున జెండకుమించు బల్మినన్

౧౬౮ మ శరసంధాన విశేష మేమియు నచంచత్ప్రాంచ వక్షోంధరన్
బురహిన్ స్త్రైకొని మేరుదైర్య దగుచున్ భూరిప్రతాపంబుచే
వరుదానావనమందలక్షిన్ జిగిపథమున్ ప్రాపుల్ ఫెంచచి
త్రరథున్ మూర్ఛల ముంచెనుగ్రుడు సముద్యత్ప్రతాపోన్నతిన్

౧౬౯ మెగులు సెగలెపెనం గానగ నుగ్రుని చిత్రరథుండు జేరి మీరా
రగవజీలించె నంతను సురల్ వినువీధిని నిల్చి శూరులై
పొగరుల వీరి వారి మెుల నోములు కన్నుల నెంచి రయ్యెడన్
తెగువను వారవిర్పురు మధీరత మూరత జూపి రప్పునన్

౧౭౦ ఉ రాముడు ధావయుండు భృగురాముడు ముర్వులకార్యవీరున్ సెడన్
భీముడు రాజరాజు భుజవిభ్రమ మేర్పడ సంగరంబునన్
ద్దైవము నా మెయెన్న తిరకన దవిరన పరాక్రమము తాచు సొంకిరా
భీమ తలన్ వహించి సరిపెన్నరి చిత్రరథుండు నుగ్రుడున్

౧౭౧ ఉ వారి పరాస్త్ర శస్త్రముల వల్లజడెనించు మహాగ్ని కీలలే
పార పరాక్రమాతిశయమై ఖరి జూపుచు మీరి చిత్రమై
లోరుబహోత్రదేశముల నుల్లసిల్లగను తేజరిల్లె సైన్యం
గారవలా పదీపకళికాలే జయలక్ష్మి నిసుంచు మైవడిన్

౧౭౨ క ఆవెలుగుల రేపగలును
కారణములను భయుస్తైన కాపీనంబుల్
కేవల పరాక్రమంబుల

౧౨

జూపిరి రణరంగమందు శూరులు పొగడన్

౧౨౩ క గరుడాది వ్యూహంబుల

మరిమరి బహుచిత్రములన మర్చిరి పరఛే

తరములు లభేద్యములునై

మెరయగ నధికారులధిక మేధానిధులై

॥ యుత్త్రరంగునా ॥

౧౨౪ చ దళములు రెండు గండడరి తప్పవ తెప్పవ వింతలేక బలే

బలములదారి నుద్ధతినె సంగగ సత్వరిపులక్షదా యుతే

కలగతి తేరు తేరును గజంబు గజంబును వాజివాజియున్

వెలయ భటుల్ భటుల్ గదిసి విక్రమమేర్పడ పోరి పోరిలో

పొలిసిన వారు వేల్పు ప్రపుబొందుల మాన్మనగెల్చిరే పురన్

౧౨౫ ఉ ఆయెడ నాచమూపతులు యారము మీరగ నాత్మసేనలన్

కయ్యము నందు మెచ్చరికె గాపురి గొల్పుచు డాక జూపు చార

దయస్సక పోరి పోరి కపటంబుల రెండు మొనల్ శ్రమంబులో

నిలస్సక తత్తరింపగని యిందరు తేరులు డిగ్గి పగ్గలన్

౧౨౬ ఉ కత్తులు కేడెములే గొని వేయిగంబులనెత్తురు జొత్తిలంగను

ద్వేత్తలసాము సాధనల వీకమునేకము జూపనేర్పులన్

చిత్ర రమందనారి ధకకే ఖరులాజిని జేరి పోరు చో

కత్తికవము లేచిదుర్లులై గాయములాయను వారికాయముల్

॥ అంతటా ॥

౧౨౭ శా బాహాబాహికచాకచిన్ పెనగి దుర్వారప్రతాపంబులన్

దేవాస్త్రాదులు నంచెరుంగక నిరోధింపన్ గపోలర్కతడి

యుద్ధావేశంకారములేవి జెప్పతరమూ హాయంచు నాదేవతా

వ్యూహంబుల్ కడు మెచ్చి రచ్చరులునద్భుత్వావహాలైరత్తరిన్

౧౨౮ క చిత్రరథుండుగ్రుడిద్దవి

చిత్రరణంబు మరజేయు చిత్రరథుండే

మూత్రమెయు మడేనెమరెనా

సుత్రములగని యుగ్రుడతని సురథు రికనిచెన్

౧౨౯ చ అలదళు వాయు చిత్రరథుడాజని వ్రిల్లిన జూచి తద్భటం

బిలశత పత్ర పత్రజులబిందువులట్లను తత్తరించి యూ

ర్మ్యుల వెలసగంగ నంతగుణవంతుడనై జపతాని నిభయం

బులు జనముందుగా జనినమున్నతి నిప్పైశతాంగమయ్యటన్

౧౩౦ మ అలసేన్ చిత్రరథాజి నాత్మవరసేనాధీశుడంచున్ సము

జ్వలితాటోపమునన్ మహోగ్రునతుమయున్ బంగారుటరొష్టా

నల వి(ప్రు)త్రితి నాధుడేగి నిలిచెన్ హాస్యాబ్జరావంబురం

జిలప్రారింప్రచు నంతనెత్తె నతడున్ చేసంకు పొంకంబుగన్

౧౩౧ ఉ ఆరథమూల తింపుచు సహాయము మెచ్చినదుస్తరాజితే

వారగ నారసాష్టిని పారగవారల జూచినవ్వి కా

శ్రీరథవరుండు మంత్రులకు జెప్పిన దెల్లనునిక్కమంచు వే

తూరెను భానుమంతుపై పోర్చుల మిూసల రోసవిలాసగన్

౧౮౧ అంతట నాశ్మీరపతి

కాంభునిరసారంగవల నెడిత సారవమున్

వంతివల భానుమంతుడు

తెలంత్ర లాపించె మదమిగుల్యాపకడిమిన్

౧౮౩ రక్తపిపీలికాస్త్రము విరాజిలచేరలదేన గుప్తసం

రక్త విలోచనుండగుచు బ్రాహ్మణభూపతి గాఢికాస్త్రమూ

పక్తి నిద్ధాని పై గొనగ చయ్యన నేనెన తేడు మెూడన

వ్యక్తి నిపాపకాస్త్రము నతూర్చె పలవాస్త్రము లేననాతడున్

"అందుటందని విదీరకి॥

౧౮౪ నాగాస్త్రము గుణావంతుడు

వేగవమున్ డాశిస్త్రని వేశిన వరియూ

భోగవమువహముహమను బహు

భోగుల న్నైచుఝ్ఝ కొనియె భూసురసత్తతిని

౧౮౫ అనాగంబులనెల్ల భ్రమంగగను తాస్త్రప్రంబు వేగానసం

ధానంబొప్పగ జేశికంభుల బుడుపాపుల్మైతి సపుత్రినా

భూనాధాగ్రణి వారుణాస్త్రమున సంబులేనిచ్చెనా యుజ్జ్వల

శ్రీనాథుండడె మూరుతాస్త్రమున సొంహింపన్ ప్రయోగించెన

త్ప్రనందంబున సస్త్ర శాస్త్రచయు ఫైరాయుర్యు రూబూడగన్

౧౮౬ నాధుల పైాయలాయలు పనంబు గనోగతిపాగుచుండన

యూధి పులామహేంద్రపులసె యెన్న వజేశిపరాస్త్రమిచ్చెరా

రెయూధనవమ్ధియధ్దియము పూర్ణతిదాశినరేతి భాశివెన్

గాఢలడేమి చెప్పుదుబుగ నస్త్రత సస్త్రతను లారవింటరే

"అయ్యవసరంబున॥

౧౮౭ అతిరథమహారథయోధాగ్రేసర ధనుర్ద్దండయుక్త శస్త్రా

స్త్రమండలఖండితఛత్రచామరధ్వజసారథి హయరథాం

గాదికతాంగంబులను గజారూఢ పరధరాపరేశ్వేత నెర

శాంత సితాంతరుంతసుపరిశ్రుతాంగోపాంగ విశ్లేవగం

౧౮౮ ధాంధసింధురంబులును మదమత్తరావుతదూ

ర్దండగదాదండపిండీకృత తపదన వాలపదరూపవ

త్రాస్త్రీకరకాంభోజపారసీకసైంధవారట్టభూలూ

రాజంబులను వరస్త్రీరవీరాయుధ విదారితనెప

౧౮౯ చక్షిర్ణ చర్మకార్కిముఁ కరకరచరణాద్యవయవపదా

తిజాతంబులును తన్మాంసమత్తిస్త్రమేచోరుధిరమేదురా

పారగర్బిభూతభేతాళకాకినీఢాకినీలోకకంకకాకానేక

భీకరకవహాకవార్భటకోలాహాలంబులును కలిగికెరికర

౧౯౦ విగళితనేలనేగళత్కేశపాశంబులును వినాళస్వేతచ్ఛేత్ర

వనంబును విరాజితతార్క్ష్యకభ్రూయుగళంబును విశీర్ణ

కర్ణావతంసకుండలయుగనయనంబులును వినూతన

వజ్రాంగదతాయంకధగద్ధగితకేర్త్యంబులును మాణిక్యపా
గా౧ ర దంతపంక్తియును మాంసరుధిరతాంబూలరాగా
ధరోష్ఠంబులును చిరుదశంఖకంఠంబులును తార
హారాభాధారకరంబులును పయఃకుంభరతనకలశకు
చంబులును నిశితాశరోమరాజియును శోణిత
గా౨ పయలరాగదుకూలచకచ్ఛాదితమధ్య(ప్ర)దేశంబును
రథభూరిచక్రకేయమయంబును హస్తిహస్తోరుయు
గ్మంబును మాణీరజంఘాద్వయంబును పతాతా
పతిప్పుయపాదపద్మంబులును విశికవితభూపాహి
గా౩ రశకలపాణిపత్రఖంబులును ముక్తావరరదరహా
సంబును మాంసఖండసింధూరతిలకంబును నేమి
వలయకంకణంబులును నాడితాపూవితాపంకహా
రంబులును చక్రాయుధాంగుళియ్యకంబులును రా
గా౪ జహంసభుజావతంసకంబులును కింకిణీకాంచికా
నూపురంబులును గాంచి రణరంగంబు మూర్తిభవించి
నట్టి వీరలక్ష్మి విజృంభింపుచు నాడె పెండియు పెండెపెండ
చందంబున శివాత్ర(ప)కాశకంబై మృగయూరణ్యంబును
గా౫ బారాతిహాటకఖడ్గంబై సరోవరంబు మాయ్మే ప్పుష్కరయు
క్తంబై నభంబు తెరంగున తాజుసంచారరయాగ్రంబై
యుండెనయ్యెదండరణమండలంబు నందు॥

164

గా౬ విశాపవిమిశ్రవశిష్టయుద్ధమువేళ విఖ్యాతశౌర్యంబుల్
శక్తిధ్వజములు జెడిజెడి(ప్ర)మయిచ్చెఁ జోరుచూం వారినీ
విక్రమంబెల్లను తిలించె నంతసమరోర్వీఁ భానుమంతుండుపా
త్రైక్షీరుల్ గుణవంతు గూర్చె నని(బ)హ్మ(త్ర)(ప)రెటాగంబునన్
కం౭ దిననాధబింబమధ్యం
బునవాఁడు జంబు జొచ్చె భువిమారులకున్
మునులకు నెలకేదూవనివుల్
వినుమతుల(ప్ర)శంసలు గుబుబులిల్లెంగన్
తే౮ భ్రాలిగాసు పారుప్పులమెలుగమయిచెప్పు
వారుదగతలప్పుబెగ్గాప్పువారునైరి
భూవిభుండు జన్ననాథ శమయులగలిగి
పాలితోవను సంతోషమెలపాలితోవ
అంతా॥
కం౯ అరిన్యపమణిరధకరిహరి
వరకేతనపయకులిరథ్యసుప్రతల్లన్
హరియించుమద్విజభూపతి
గరిమెన్ రణశౌలాధనంబు గావించె(ప్ర)తిన్
తే౧౦ భానుమంతుడువేరీతిపైరిపాళ్ల
వెల్లచూరలాడుపజూచి యెల్లరిప్పుడి
ధనతనకవస్త్రవాహన(ప్ర)కరములును
కష్టములుగయెప్పిఁ కెవెంచిరప్పుడతని

౨౦౧. క. హరిహయ యమఋక్ష దిక్పతులును
వరుసగ నరుదగు వరాలు వరుపడి సెనం
శిరికిత ఫరుల్తై యూతని
ప్రతాప భయము పెల్లు దీరబో

౨౦౨. క. గుణవంతుని సుతుల్తై తగు
మణి కేంతుని చేత నిఖిల మణిగణ ధనముల్
గణనతులను మిగుల స్తైకొని
ధరణి గారా స్పీమలకే తని దారిచికల్రాత్మేన్

౨౦౩. సీ. శ్రీ నిహారి శైల్పాదిగ్గజయుషంతుడగుచు
ఛత్ర చామర ధ్వజ రాజ సముల్తె సగ
వంది మాగధ బిరుదాంక పద్య గద్య
మహితమద్రై భాను మంతుడు మరల పురికి

౨౦౪. మ. జయ భేరీ నినదంబు పక్షాశన స్కాగాపంగీత మేళంబు మున్
నయ మొప్పన్ శ్రీసుఖ జేయగా సుభయసేనల్ గొల్వగా రాజసం
బెంపున మొక సస్తుతిచేయగానెదురు వచ్చినొల్ నాళ్ళనెసల్పగా
రయమొప్పన్ రథమెక్కి యూబ్జనికి నారాజేగ నవ్వుద్ధతిన్

॥ అప్పుడు ॥

పురగిరిని చుల్లు చెల్వుచు
౨౦౫. క. శిరిగెడు ప్రారబ్ధమెప్పుడు తీరదయంచున్
పరువడిని పశ్చిమాంబుధి
సురిగిన గతి ~~సూ~~ సూర్యబింబమొయస్తనగ్రుంకెన్

౨౦౬. క. హరుణాగ్ర హేంత్ర ధూమములు
ఉరుతరగతి దిశలనంటె నుక్కియునగ్నిన్
పెరయుంగనూడి పెరయన్
విరువెల్లిన నుల్లి శిల్లె నిలప్రభలన్

౨౦౭. క. యులలతరిని యూజ్య్వధారల
పెలిగెడు జిమడలు బాణవిద్యులమతాబ్ 14 mahtab
ప్రులుప్పు వగలు సువులె
తళతళమని వెలుగుచేయ తత్పురిచనుచోన్

౨౦౮. మ. గురుసౌధంబుల నెక్కి విక్రిక పురీలోకుల్ గాంచి సంతోషనం
భరితాంతః కరణార్థమిహించి మసుతింపన్ దేవత్ప్రశ్వాపనల్
కురియింపన్ కదలీస్తంభాండములతో క్రొన్నుంచు కుంభముల్
మెరుగుల్ బచ్చల తోరణంబులు సుస్త్రీ పెరింగ వల్లితగన్

౨౦౯. క. పెరయుంగ సుస్త్రైజ్యేశిన
ప్రరత్నశృంగారంబు తళ్ళా హెజ్జ్యుగగసు చున్
కరమరుదుగ పసమోదము
గరిగిన మది నాత్మ పుండుకదలేన్ వేడ్కన్

౨౧౦. మ. త్రమమొటగవి సుత్రరత్నవిభసోకాంబరారురుపత్రముల్
తమవాచిళ్ళనివాళి పళ్లె ములనెత్తైన్ వారిలెన్ మోడుతూ
సుమగంధాంబర వీటికాదినములున్ శోభిల్ల నింపింపుచున్
సుమ్మఖుడ్డై జనుచున్ ధరావరుల నచ్చోవానపుదంపన్ ప్రపన్

౨౧౧ క మిథజనమున వప్రమణీ
స్ఫీతశుద్ధాంతమున జొచ్చె స్ఫీతమణిపద్మా
వతి రొందుర వచ్చి మచ్చిక
పతి తిన్ కై దండ యిచ్చి పరమప్రీతిన్

౨౧౨ క తేలీమందిరమునకున్
బాలిక్ బిల్చుకొనిపోయి పరమణిఖచితం
గాలీఢ మాంసమూవిని
మేలందగ నుంచె నతడు మిత్రి విహాగర్న్

సుగంధి॥

౨౧౩ కప్పురంపు వీడె మిచ్చి గాశిపీర జేశిపు
లొప్పు నొగిరంబు బెట్టి పెమ్ము పళ్లెరంబునన్
పప్పు నెయ్యి కూరలుంచి పాలు పండ్లు చక్కెరల్
మెప్పులంద గూర్చె నువిదమెత్తి నాత డింపుగాన్

వ ॥ సరస సల్లాపంబుల నిష్ట గోష్ఠినుండు తరినా పద్మా
వతింగనుంగొని యాభానుమంతు డిట్లనియె॥

౨౧౪ సీ మామగారింటిలో మేము న్నచోటెల్ల
దంత్రులపిలుపింప తగదటంచు
సుస్రదిసరిగాని రొయిప్పునెయికనంచు
మందలించిన నాథు మాటవినుచు

166

నిప్పుడేరప్పింప్రదింపరయోజునందేమి
లేదనికూర్మినతిబలికెయుతిరయమున
శ్రీపతిస్నేపతికంచితపత్రికను వ్రాసి
వాడినిబిలుపించి భృత్యుపొంద

D.610

౨౧౫ తే వేలుపుల బోలె నుపచారవిధులనరసి
కెలనుచు సంసార భారంబు గుర్చబూని
పుత్రపౌత్ర పారంపర్యముగ మీరి
భానుమంతుండు కీర్తి చే ప్రబలుచుండు

౨౧౬ సీ తనవారి తెంతయు ధనికుత్రైయుండిన
కనులపండువుగాను గనెడువాడు
తనువేడు నర్థార్థి తతిమోదమున జూచి
గురుతర్పైశ్వర్యంబు గూర్చువాడు
శరణంచునపరాధి మురుగు జొచ్చినపట్ల
కరుణారసము మీరనరయువాడు
ధర్మకార్యములన్నతగనందునుసహాయ
ములజ్జేయనెంచు సద్బుద్ధి వాడు

౨౧౭ చక్రవాళాంతరాళభూచక్రమునను
రాజయోగప్రభావాభిరామమైనము
సహాయుగములను మలవేనిచేతురుడగుచు
దాంతుడై శాంతుడై భానుమంతుడలరు

సీ॥ వేదోక్తకర్మప్రవీణులై బ్రాహ్మణుల్

క్షత్రియుల్ విక్రమశాలులగుచు

తత్ప్రోక్తకలిత సద్ధర్మలై వైశ్యులు

శూద్రులుత్కృష్టమార్గశీలురగుచు

పతిభక్తియుక్తలై పరమపతివ్రతల్

మంత్రులు చాతుర్యవంతులగుచు

స్వామికార్యైకసంచారులై సేవకుల్

దళకర్తలత్యంతధైర్యులగుచు

తే॥ దనర విహితంబులైనట్టి పనులు బూని

పాడిపంటలధనధాన్యవైభవములను

కడమలేకను సకలలోకంబులలర

భూమినచ్చోను మనుచుండు బ్రోవుచుండు

క॥ యీకథ చదివిన విన్నన్

శ్రీకరమగు కైవల్యానెల్ల శేఖరమగునే

లోకంబు వారికెల్లను

మాకాంతునికరుణ నమరమహిమునులారా

క॥ అని విన్నవించె సూతుడు

మునిరాజులకాప్రభావములనేమోకున్

దనరంగనాంధ్రీకృతిచే

వినుపించితినేర్పుశీత విశ్వాధిపతే

॥తోటకం॥

సారజటాధర సత్కృతిహారా

మారతనూహరమంజువిహారా

శారదభాసురవస్త్రశరీరా

సారసభూసురసన్నుతచారా

॥విద్యున్మాలవృత్తం॥

గౌరీసంభోగాంచత్సోమా

దారశ్రీమద్రాజిష్ణీలా

తారాసారాకారాధీరా

ధారాతత్వార్థవ్యాపారా

॥లయవిభాతి॥

వరదఘనసత్పృష్ఠచిరుద

శరదసురు। చిరనివద

ప్రరదసుజు। విజయరద

కరగురువి సింధా

స్మరవయుతా। నతభరగా

సురగాభవ। భయహారగా

కరగాగుగా। గంకరగా

చరగాధరబాణా

త్రిశితనయ। మునుచరిత

చరితమునిౘ్ఛనదురిత

భరితవిభుధరవిమల

తరితమువిౘ్ఛారా

పరమనిరుపమ సరమ

సురమనుజసుతవిరమ

హారముదనమదహారము

ధురిమహితధామా

॥ ప్రష్ట్వమాలికాబంధం॥

ప్రరమారరుచి మధునసా

భరమాధప్రరామగభా

ప్రక్తమారభవభపహాకా

పరధస్త్రవదాంగవనా

గద్య

ఇది శ్రీమద్దక్షిణామూర్తికటాక్షలబ్ధచతురకవితా
విచిత్రసుకవిజనమిత్ర యాపస్తంభసూత్రలోహిత
గోత్రపవిత్రప్రాదినారసింహశాస్త్రిపౌత్ర వరహరిమంత్రి
పుత్రశ్రీస్వయామాత్యప్రణీతంబైన భానుమ
ద్విజయంబను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబు

168

సమపంచమాశ్వాసం సంపూర్ణం॥ శ్రీరామచంద్రాయనమః॥

జయతు నమః॥

336/337

338

Contents of the Bhanumad Vijayam.

This is a poem in stanzas written by Velagapudi Krishnaya son of Narasimha-

Book I. Preface 1-100. The tale is found in the Uttara Kasi Khandam - 107 description of the city of Mandali near the Narmada - which was ruled by a prince named Raja Sekhra 131. In this town was an agraharam named Siva where lived a bramin named Shambhudu who with his wife was in great poverty 136 - so he resolved to perform penance to acquire wealth 141 description of his attitudes The goddess (sacti) appeared visibly to him 143. She bestowed on him a palace of gold - He now was at ease but his wife repined at the want of offspring 147 - minute description of the commencement of

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0241
4	Work Number	D 0610
5	Page No (From... To)	1 to 169
6	Name of the Work	BHANUMAD VIJAYAMU
7	Subject	BHANUMAD

Tel.
D. No. 610
~~B. 244~~

B. 241
D. 610

Telugu

D. No. 610

~~B 239/41~~

Bhamamadvijayam

భామామద్విజయము

~~B. 244.~~

D. 610.

B. 241

భానుమద్విజయం 13 ౧

Bhānumadvijayam

D. 610

~~B. 244~~ B. 241

శా॥ శ్రీవిద్యాకరమై ప్రమోదకరమై సిద్ధాదిసంసేవ్యమై
కైవల్యస్థితిభవ్యమై విమలమై విజ్ఞానసంవేద్యమై
జీవాత్మైక్యసుబోధ్యమై శ్రుతిశిఖాసిద్ధాంతశుద్ధాంతమై
ప్రావీణ్యంబున కొంతమై తగు పరబ్రహ్మంబు మావెం కాదట

సకలప్రపంచసత్తా

క॥ ప్రకటనఘనామలమ్మాష్టభాసితమయునగా
త్రిగుణాతీతగామూల
ప్రకృతి విభావింతు తత్త్వవాచాప్రాప్త్యై

శా॥ శ్రీ [illegible] కృత భువనేశ్వరుల [illegible] విడుదారిం బోల్చి చిన్మప్రచే
శ్రీమద్భక్తులకాష్టవిద్యదయుపద్వీరాసనాసీనుడౌ

౧

భానుమద్విజయం ౧

శ్రీమద్ధాంత సమేత దమహాన గురువమూర్తిం దమేవమూర్తిసు
ద్ధిమస్ఫూర్తినిగాఁ ల్యుమక్షత్తి బగత్పుష్పాస్తి చేవచ్ఛదిష్

ఉత్ప సకలవిద్యాధారశారదయైత్వవినాలలవిభచంద్ర కాలంయుంచ్చి
విహార క్షత్రుభవలోకప్రాణిత్నెవర్ణ
రవన్నేఫుర్గమురామరత్నమణిరోన్న
నతివరాదిఘనశాస్త్రైత్వినిసంగతి
తెవాన్వినతవిచారాప్రహూతువయ్యెన్
చిత్రప్రబంధై కస్తుత్ద్రిత్నెనవాన్ని
బుద్ధిచాతుర్యంబువహించమయ్యెన్

సీ భువనమోహనసౌందర్యమూర్తియైన
మరునితండ్రియైన తెవాని చిరుతదనము
మురవైరుపయ్యెనాదాతచిరతరాయు
రుభక్తులచేతననుకూర్మిబ్రోచుగాత

తే.గీ తనకునాప్త్రెరంబుసహామనములు
మేనుతెమ్మ్యావికెప్పునైవిలుగులనొప్పి
శారదాదేవివరిప్రార్థ్యసారక్షిపవను
మామకాభీష్టములొసంగిమనుచుగాత.

భానుమద్విజయం - ౧ 2

సీ నెమలికేలతురాయిని గస్తులగ్గలమండ
నెరికప్పునిగసొంపుపెరుగులేవ
వక్షవామమ్మైతానిపలువరసుంబసలింద
శిరులనుతగులచ్చిశిరులలేన
తెలిదైనచిరునవ్వులకుకులసౌరంద
వెలిదవిమ్మకనుదొయుతళుకులేవ
పేరుడాకలడాలుతీరులప్పగరంద
చేసంకుచుట్టువాలేచిన్నెలేవ

తే తలుచుబుడదారిమదిదారితగిలిమెలగు
మెలుకువలుగల్లిబలునల్పవెలుగునగుచు
పాలవనుస్నేహులొద్దవిహారమెలు
కసంగాతిదయబూంచుగాతనన్ను

చ అలరెడుబొమ్మలఅచనులారునుపిక్కలనేమునో మ్ముపి
వలమలరిఖండివాలునిడువాలుదుడుమ్మగువాలు నందితా
చెలువునిచందమందవముగజెందియునిందితరూపరేఖలు
చలగుచునుండులచ్చిక్షీపజేయునుగాతమదిష్టసిద్ధులు

౧౦. అడిసహస్రాక్షుడనుసమాఖ్యనుగాంచి

విమలశుక్రస్థానార్త్రినమరగాంచి
రంభిల్లనచలధర్మప్రవర్త్రినిగాంచి
వలశిపుష్పభవసాలమువేమగాంచి
వరగంగభువనాధిపత్వమైఖరిగాంచి
మఖభూమిమఖాబలాభిఖ్యగాంచి
గురువరనీలమఖుకుందసంగతిగాంచి
తగను భూతాధినాథతనుగాంచి
౧౭ రెండుదిక్పాలభావంబునందగాంచి
దివ్యతేజోవిశేషాప్తిఁ దేబరిల్లు
వారుని నైఋతి మునివనెలవారుని భర్త్రి
కవితభర్త్రి శంకరుని శంకరుని గొల్తు

౧ తనుభ్రాంతులే బలరెఖ్యవెలయసూత్రశేష
భూషావశులే
ఘనశంపాలతప్రతగంపచనమఖలీగర్బవినేషుంబు
తై
దనరంకాశికెయర్ణసమాఖ్యస్వైలుఖ్యందగాంచు
శరావిశికం
భునిరాశ్రీధనిపనినంతుసతంబుకావ్యసంపి
ద్ధికిన్

౧౨ అతిసితచేతరవర్ణకలశాబ్ధిసుతాధరణంబుచేతసం

స్తుతసదపానభుతాతికవితాస్ఫూర్తిచేతనుతంత్రిమా
మసం
గతులనుబాల్యపత్రిదగగ్గెకొనినఖ్యభుమన్
ప్రసన్నవదనున్ప్రసుతింతునభక్తిస్ఫూర్తిసిద్ధి
కిన్

౧౪ బలుద్రైయేసుసుగుగుమంత్రయంత్రముల
చేప్రవర్త్తనసంధానులన్
దిలలోతత్వమహత్వసారగుణదయెర్వైన్కారణ
మీర్యావశ్యమున్
ల విమిస్పష్టగామినిమదియన్నెసార్వభౌమిన్
రయోగిరా
ట్పలభిక్షాయనిపట్టినత్రియనిదత్తాత్రేయునిన్
గొల్చెదన్॥

౧౫ శరుసోధ్వక్షితవాక్షవీక్షణకళాకాంతున్సదాంతున్పరా
క్షుతాప్పరరామాలాంతప్రసపోఖభక్త్రకవితా
ప్రాప్యంతున్ప్రశాంతుత్తరం
శుతపరవేదాంతవిచారసారపరసిద్ధాంతున్
నిరంతున్మది
మదితప్పురశాంతాయతశక్తిమంతుపావమంతున్
గొల్తునిష్టార్తిశిన్

౧౬ సకలోపనిషదర్థసారసంగ్రహాయయుత్రి
మంత్రశాస్త్రనిరూఢమర్మయత్రి
నిఖిలాగమాచారనిర్ణయనయరత్రి
శరుసోరసకమాత్రకవితరత్రి

హేయార్తత్రితాపేయ మాయామహాశక్తి
తత్ చిదానంద సంధాన శక్తి
మధుర సుధాసార మహామాన్య సంసక్తి
తీర్థపాదాంబుజ తత్ప్రవృత్త భక్తి

ఉ. మన్నగను గాంచి పరమహంస మహామహించి
మరులు లుపబ్బైన బోధ చతుర నియుతిని
రామచంద్రేంద్ర గురుచంద్రు నామతింత్రు
ఫలాన్వైకలక్ష్మీలక్షీరా

క. సర్వజ్ఞుల సంస్కృతాంధ్ర సత్కవివరుల్
గర్వాంధకుల కవి దుర్మత
పర్వత పవి దక్షినేమ మూర్తి లీలావతారయుత నిల్
భజింతున్

తే. చిప్పమత్తేంబులోక కొన్ని
చెలగు కతన
మంచిముత్తెంబులర్పిన
మరియెరుకొన్ని
గాన కవిరాజుల కుకీర్తి
కలుగ జేయు
తెలకప్పలును మాకు నుపకార
కులటతలంప

వ. అని సకల దేవతా గురు నమస్కారంబులును సుక
కుకవి తిరస్కారంబులును
వి పురస్కారంబులు సంగావించి యుత్తరకాలీ
ఖండోత్తరంబగు భామావిజయంబను ప్రబ
ధరత్నంబైన సత్ప్రబంధంబు నెనరించునేం
చియున్న తరి నెత్తకు భదేనోదయంబున

క. అంతర్నిష్ఠ సమాధిని
వెంతతరిక్ మీరెరువలగుణగణములచే
వింతలగు బహిర్నిష్ఠ్యేము
లాంతర్భవముల నంచుగాంచి నందితినంతన్

సీ. తెలివాక నెలరేక గలతెంబుడమీవాడు
కాముని నోర్చిన వెండికొండవాడు
ప్రమథుల నిర్జించు చిరునవ్వు మోమువాడు
నలతాంచు వ్రేగుల నలరువాడు
గొప్పమత్తీప్ప సరంబాప్పు కుత్తుకవాడు
బొన్నైన మెత్రిక బూసు కరమువాడు
పులితోలు నడుమున పొసగ గట్టినవాడు
కరిచర్మచేలంబు గప్పువాడు

మత్తమాన్యందితి [illegible] సైన్యముల యలువాడు
విఖ్యబుడ దారులకు తెల్పి గెలుఖ్యవాడు
మెలదమ్మ గురుత్వైన
భావినవయున దోషనష్టడు నేనతని బూచి భక్తిరసం
జెసగంగ

కరుణాకర టాంక్షి వీక్షణా
శరణాగత భక్త భరణాస [illegible] భరణా
తరుణారుణాకిరణారుణా
చరణాప్త సత్య వన ఘోరణాచణా హరిబాణ

అని ప్రణామపూర్వకంబుగా సన్నుతించు
సన్నల పరమ శిష్యుండు కరుణావామార్కి [illegible]
బునంగనుంగొని
శ్రీకాలక వెరవక
మారినన్నే భక్తి కేను మెచ్చితినంచున్
కూరిమి
లాలించి వేడ్క తగనిమ్మని యొసెన్

మహితాత్మ మూలినీ మాధవియున్నె మనంగ
శ్రీంగార రసాబ్ధి మెసంగ జేసి
గాశికా శాస్త్రంబు కడుతేరితమ్మగా

నైనంతయు నే శాశ్వితఫమ్మ నరచించి
పరిత విఖ్యాగకందవష్ట ప్రశతకంబు
వాళ్ళెరూగంబుల నలువురచి
మారినవేదాంత సారసంగ్రహశాస్త్ర
మమరంగ వచనకావ్యంబొనర్చి

చాయుస్త్రీ తులనుమరి కొన్ని సంఘు ఘించి
మామకాంకిత మెయి నరించి మించి ప్రస్వ
కాలియున తీర్థ గ్రంథాన్న సత్వవీంద్ర
మధురవాకానంద్ర శ్రీ ఘ్రాయమాప్పచంద్ర
యుక్త్రరచియింపవలనంచు నెంచు నేడు
శ్రీతిని పతిగా నను చేసియు తులకుమామ
నందుమనిష్ట ముచెంసెందమందలింప
గురుని యూనతిశిరముందు కుదురు గాక
నేనప్పుడాత్మగతంబున॥

ప్రత్తరకాసెఖండం
బత్తమ శ్రీతిగాను జేయ సూపెంచునేడ్
ఛత్రబహారుండు తత్త్వతి

క్షత్ర గ గౌర గదస త్ర్యతి ఖి [illegible] క్షే ండె నన చల న

౩౧ ఆ శీవ మ యా ర్త్రి జివ్వ చరణం బు ఖి వం ద న వయ చరిం
చిన

త్రి శ స వు స్త్ర దేవ న త వి న్న వె వెయ్య క్షైయం యే మ ఉన్నవా

[illegible] గ ఖి సె [illegible] త స త్ర వేంద్ర క్షేత్ర తి భావ ములం మ ఖ ద
మం దు సత్యనే

యాన్న శ [illegible] యెవెఱ్ఱ లింపు గ సు న యన్న మ దియన్నే
కవి ప్పే మందలినే

౩౨ ఆ సు చు భయ ల భ్రై కై వె [illegible] న గంగ నది గి నంత

న ప్పు వా దేవు డని యె న త్న ద ర ము న

సు రతే నే వు ర చి యింప పె ప్పు త ప్పు

లక్ష్మి [illegible] మిన్న గా నె న్న దే న న్న న వు డు

౩౩ అ త ని వా ప్ప ల్సం బు నైతే ను న వ్వ యా నం దం బు
జెంది

న వా డ నై యు న్నం యు॥

౩౪ మి యా చ త్రు ము నా భా గ్గ ము

సు చ న గా విం చి త న న న స్మి త ము ఖు ద్దై

రా యా చ న శా యు వే మి నే

వా చా మా ధు ర్య మె న్న మా ము ను క్ష్మే ము లను

అ దియు. సుం గా నే ।

౩౫ భూ న త గాం గే యో వా

ఖా న్నె న స్తుమం తొ యా ద యాం ధ్రు కం న్ని మృత్యు త మ లే

మా ని త వ [illegible] ఖు బ్బో పా

ఖాన్నె న ము కు భ పా హు కే హు మా [illegible] వా త్త్వే [illegible] ంబులే

ద త్తా త్రేయు చరిత్రలే

౩౬ స త్ర గు మ రా న్నె ద రా మ స చి వ చ రి త్ర లే

చి త్ర ప్రి త్ర్యే హు లు చే శి న

యి యు త్ర మ లి ప్ర తె ల్గి మి యా కు లా ర్థ్య వ్రి ల గు టే

౩౭ నీ ర్మ స త్ర్యే తి చ ము త్ర్యే తి యె ల న ర్థు ఐ కు
సంశయం

జే మ నిన ఖా ర్తి త వ క్షై పా తం బు న స్తు కే లం

షం చె యెలు ధ మా న స మా ధి సా త్రా త్వా రం జై న

త్రీ మ ద్ది యే సా మ యా ర్తి భ క్తి చి త్తా ను వ ర్తి గా

ద్రు న వు రా ర్ష ప్ర కా ర తే జో రూ పం బు న మ ది

యన్నే మా న సాం భో జ మ ధ్యం బు నం దం త ర్హి తా

మం డై న యు ల దా ప న ర్థు తా నం దం బు నం జెంది

న వా డ నై య యె యెంగ వి ద్రా వి లా సం బు సు భ
తన్మనంబు గా విం చి

ఖాం చి + ప్రా త స్సా నా ది ని త్య క ర్మా ను ష్ఠాం న ం

బలవలవరించి తదనంతరంబున

పాండవభూమండలాఖండయుండైనవి

బయరం చొక్క భూబానికాప్ర

మండమండగు సాంబదండనాథాగ్రణి

తనయులలో వేము తంత్రియగుచు

సంగీతసాహిత్యసంస్కృతాంధ్ర కవిత్వ

సరసభక్త్యాద్వైతమున మరదియగుచు

కొమరొప్ప గోవిందయామాత్య

డనుపమ విద్యాధికార్య సభను

నిండుకొలువుండెనప్పుడు నెద్దండజేరి

సారసల్లాపములు మీరి చతురమతిని

ధర్మసౌమ్యార్తి శ్రీపసు ప్రస్తుగుచు

శ్రీమతిపతిత్వంబు గోరు సంగతి నదెలుప

తెలిపిననది వినిమదమున

నలగోవిందాచమూపుడు తనిసభికులా

పలుకులదలంచిననుగని

యులలోనరయుంగధన్యుడై తడగునసుచున్

~~చిత్ర పద వృత్తం~~

సంతతయోగులవలెంచెన్ సంతతభక్తి రమించెన్

సాధింతగుణంబు భరించెన్ సాధింతభయంబు
వారించెన్

శ్రీ నుచుదమలోన మహాత్ములు కొనుచు వారవిష్ణునిరి

శ్రీ విద్యానిధియగుల

శ్రీవరగోవిందమంత్రిశిఖామణియగా

రేవిశిల్ప గడ వినుమా

నీవైభవి యేకవింద్రులనితేత్రైవన్

నీవు పుడుంచు సత్కవితనేపతిసయ్యెదనంచు
శంకరున్

శివిపరించెనింకనొకటేమిదలంచకె సన్నద్ధనే

భావములు మీరసల్పు మనవారియునలక్ష్మియునే
శ్రీ రాత్రియున్

కేవలభక్తి ముత్తులకుకీర్తికి శారదామునంచునెం
చుచున్

కవివరుపెల్లసత్కృతి ముఖంబున నాత్మకులంబు
వారలన్

ప్రవరులుగాను సూక్తులను ప్రస్తుతి జేయు
సంప్రదాయమై

భవమవనిమహత్త్వలాధిష్ఠులవర్ణనశాయుగను
ప్రవహించిమ

ప్రవరకులనాథుడైనముని వల్లభునిన్ మునుమ
ప్రస్తావదన్

సకలకళావల్లభుడై

ప్రకటాత్మజ్ఞానవైభవానుభవుండై

శుకయోగిరాట్ఖ్యాతివడి

సకలుషలోకహితవుజేంద్రుండలరున్ పెక్కైన్

వెలయుగ వశిష్ఠుచేతను

బలుదపవులనేవ్రు దొడ్డ బ్రుంహ్మరుషివనన్

చెలగిన విశ్వామిత్రున

కిలపౌత్రుడు లోహితుండపానుండున్ తక్కెన్

ఆలలోహిత గోత్రములనం

దలరున్ శ్రీ వెల్లపూరియన్వయమున్నై

పులవారి మంత్రిమణిద్వై

విలసద్బహుదానధర్మ విశ్రుతమతగుచున్

గాదయతా బళార్వెకంతేరప్పుడు చింత

పల్లియయ్య మంత్రి వరుడువెల్ల

ఫ్రూడిరామఘనుడు బుద్ధిశాలిపిడుగు

గోపనయనంగ నాతని పూర్తిసతులు

ఘుఱ్ఱి నావధేయులుంబులకునారణంబు లెల్లిద్దె

వారునల్లరుకమతండ్రివారియూర్జ

సహాగి పస్కువాహానవుఖ్సెధనవిభాగ

ములను చేసుక ప్రత్యేకముగను రాబ

సముననుండిరి తదనంతరము నమోది

విశ్వపతిరాయమంత్రి ద్వైపెలశి రెత్తాభ

శయుస్సెరెత్తాభభయుస్సె యునంగలవిధనంబు

గాడెలసునింపనాక్షింపగాదివారు

నవగపేరందిరాసంతులైనవారు

చింతపల్లివీడు సొంతంబుగానెలు

మెసుచునె ఊరు మంత్రిధనికుడగుచు

నచట నుండు కతన నతని సంతతివారు

వసుధ చింతపల్లివారునైరి

ఆలవెల్లఫ్రూడిపట్నా

మిలతోలి కాణాచి యుగుపనింప్రునవచుటన్

నెలకొనమరామునారున్నని

బలుసంతతి వెల్లఫ్రూడివార్నైరన్నన్

శ్రీపతిరాయమంత్రివరసింహ్మాడు గోపనశౌర్యవం తుడై

రేపునవిలారి రాయోగబుపతేంద్రునిసాంద్రబలంబు సద్దులుబా

టోపమునన్ వారించి యలుదుటన్ గను ఠక్ భువినాటసుం డిసం

ప్రాపితమయ్యెనాపిడుగువారనుపేరలసంతువారికిన్

ఆరామరాజుగనియెను

మారులనన్నయనుగౌరమంత్రిశ్వేరునా

గౌరయ మల్లయ సుశుభా
కారుల సర్వయ లమగురి గని యొర్రేమన్
౪౯ అల్ల పెల్ల ప్రాదియ సన్నయ గనకోటి
రాజు సంగరాము రాజు సంగ
నిరు పురి సల పేరు వెనయుంగ తనయుల్
సంతతంబు వారి సంతతులను
౫౦ అమల పోషాను భావుడగు సన్నయ పౌత్రుడు గౌర మంత్రియు
దద్దిమయ శోభరాముడయి తాపవినాయని దేశపాండ్యపూజ్య
ప్రేమము గాంచె సన్నమలిశెట్టిబనియించె రామరాజుయా
కీమకుమఖ్యదేశముఖిచేకొని నింపున హానిశాయయుచే
౫౧ పేరిమి నల్లమల్ల సచివేంద్రుడు నాగన వీరమంత్రులన్
కూరిమి గాంచె వీరన తగున్ వహో మారగ నాగరాజుగం
ధీరుని మల్లధీమణిని పెద్దన మంత్రిని మాధవార్యకం
ఠీరవు నాగనన్ గని యొకింత చెలంగయు శోభరామయుడై
౫౨ మారంగ లింగ రాజున
సూరప్పను కృష్ణయాఖ్య సుకవీంద్రుని డో
స్సారుని హనుమంతుని గనె
కూరిమి నా మల్లమంత్రి కుంభిరు డుర్వీన్

౫౩ పర్వతాధిపునకుల గల్గి పార్వతి వలె
పైడికంఠాన్వయమునైన పర్వతమ్మ
పట్టి రాతాపాక్షితముకు సర్వశ్రేష్ఠయైన
మగడు యూహానుమంతయామాత్యుడయ్యె
౫౪ అలదంపతుల మిత్రోన్నతి
నలరంగను రామలింగనామాత్యమణిన్
లలి గని నరకేసరి వెర్మరన్నని
కలితయశశ్రీ వెసంగ గని రిద్ధరణిన్
౫౫ ఆరామలింగ సచివుడు
పైరవు దంబులాచు నప్పి బాపోబలుండై
మీరి పవినాయశీమను
పేరందను తండ్రి కన్న విభవోన్నతుడై
౫౬ దరిశికట మారయాచవసుధావర కుంభరు దాప్రతిమ ప్రాప్తుడై
మెరయగ దేశపాండ్యముఖిమారుచు నా పవినాయశీమలో
గురుతర రామరాజుకుల కోటి వసోభయహోటుభూటుడై
నిరత వమ నా స్త్రోకింపాశ్యదవన్ తగు మిత్ర మనారశింప్మాడై
౫౭ అన్నల మిన్న గురేఖా
రన్నయ సుతయైన నారనమ్మకు పతియై

వెన్నుడు లక్ష్మీపతియై

చెంచెంది నర్తితి నారద్మి హృదయుదవరుడ్

ఆనారశింవ్మమంత్రిచి

శ్రీనుతహరియప్ప మంత్రిమణి నరహరిపై

ధానిధివిగొందయుస

సన్మాన్త్రీ మారయుదయమైరిధరణీశ్

నిరుపమగుణశీలంబుల

గురువితరణకీర్తులందికులదీపకుడై

పెరయుచునలహరియుప్పయ

ధీరలక్ష్మీయుక్తుడగుచు చెన్నవహించెన్

అఖిలప్రాణితివాసంబులనెరింగి

వేదాంతమునశ్వీపలయగాంచి

మంత్రశాస్త్రరహస్యమార్గములెగనపెఱ్ఱి

పరమేశ్వరునిభక్తిప్రబలగాంచి

సంస్కృతాంధ్రగ్రంధసంప్రదాయముబూంచి

చెమరంగయుక్తులచతురుడగుచు

సకలధర్మములందుప్రకటితమతిగల్గి

వరమంత్రులకు మేలుబంతియనగ

విశ్వమాన్యవతారుడై వితరణంబు

ప్రాణిహాంట్సి భూమండలంబునను పాంశ్చి

గార్లచేకప్పమెలగాంచిఘనతమించె

మానధనుడు యాకొండయామాత్యఘనుడు

శ్రీవిబుయరంగచాక్రము

హావరకరునేకమాత్మ్యవేష్టునగురుసం

భావితగభాంతవరల

శ్రీవిభవంధునరహరివారుడ్శారీడ్

బంగరుపైలామలుగంటమలు

శింగారపువెండిరెలురంయుక్తితిబిరుదులగమా

రంగనిసములుఖిములసంప్రతి

యుంగుగగావించెనర్పానారన్వందెలమిన్

నహురేయునాకెంటునియర్థివచ్చిన

నాదరంబునవస్త్రముమురచెట్టు

త్రతినిత్సీములనుభక్ష్యవచ్చివేదినగాని

వినువతనెంతైననొసగితంప్ర

తనకార్యమొనిచేశినవాడుశరణాస్త్ర

వెరవకులమునికైలాన్మైలరశియిచ్చు

పదపద్య గద్యములు తేవరగ జెప్పిన పద్య
బహువిధములతో కవులకేర్పడ ఘనుఁడంచు

సీ దానశీలత నెల్లనాడిమ దాతయనగ
సారతరకీర్తి ధవళితాశాతయుండు
సచ్చిదానందసంధానసద్ధీరుండు
సద్విలగ ప్రాణినరహరి సద్ధీరుండు

౨౦ తే వరగురు పౌరుషంబున విలువందగ నల్పదినాల్లలక్ష్మీ
వరవేరుపాండ్య భూమిదళువా యగుసాంబయ్యగారి చావర్షె
విరువమకీర్తి గైకొనినని జ్ఞేవ మహోన్నత వైభవుండు యూ
నరహరి మంత్రి కారికరు సరసహరి సమరస్థుండ

౨౧ వరలోవరత్వదానో
శ్రీరుద్రైర్రవ శ్వోదచిత్త కవి ముండుసై భూ
వరలక్ష్మీయుతుడైయూ
నరసింహస్వామి వెల్లఫ్రాణి నరహరిదనరున్

౨౨ సీ యేమంత్రి శంకరుండేసంగ భవ్యారథ్ధిల
కైకైర్కై సంప్రాప్తి సమరవేశే
నేమంత్రి రుక్మిణీరుక్మిణిల నరిపై పద్మ
ములకు భవయార్ద్రికే మెనరచేశె

నేమంత్రి భాస్కరుడింపు నద్విజచంద్ర
ములకతి సంతోషములను జేశె
నేమంత్రి శ్రీ భాంసుడెలమి నీకులవలయు
భామిని హ్రాదయంబు త్రమ్ము యజేశె

౨౩ తే మరియు నేమంత్రి రత్నంబు నిరుపమాన
రాజమాన్య మహాంజాప్రా జితుండు
సదరుస్నేనమ్మ మహామంత్రి సాందాన్వనేంద్ర
సచివమున తంత్రి దళపతి సాంబమంత్రి

౨౪ సీ ప్రచండపసైలే వయుపావదవేపేయుంగ
భూచక్రపతిగెలుపై ప్పెసంగ
జూకువాచౌడాలు చప్పరవెయునరార
దంభైనవెండి అందల మయుమాద
మారుమంచిమయు త్సింప్రయాంయుత చన్నాండ
కవికైల మరాయుక కులకులంద
బలురత్న మయుయు చేకస్రా మెయు లపంకి విలళిల్ల
సమదువప్పు కత్రియుల్లశిల్లి

౨౫ సీ విభవమరుదందగను ఖానివిభా యురంగ

చొక్కటపు ఘంగపానిచేతమిత్రులపుగ

ధనరుచిరుపమదానసంధానఘనుఁడు

మధురదళవాయిసాంబయామాత్యఘనుడు

క్త నరిచేయంగరాజ్యాయుసాభులాభానుతా

ఘుయయించె నెవ్వఁడు ఘనతమీఱ

వి శ్రుతంబా ధ్రాణివేశవాయానంద

రాఘ్రసునెవ్వఁడు రచించె

వైపు సూరిసంఘాంబుయుగారిత్రియువాక్య

సంధిశినెవ్వఁడు శక్తిచాత్మె

సరుపడివేళ్యంయువారువేల్పుడ్రంబు

కనిగొచ్చెనెవ్వనికవిమబవిమ

తే నేతకుతగునాబిబితపైకినవప్పదారి

సత్పసంయుక్తగుణాకరిసత్యశిరి

తిరితవ్రారిభోవ్యాదితులబలారి

సదుపకారి శ్రీదళపతిసాంబశౌరి॥

సం వేదశాస్త్రపురాణవేదధరామర

లక్షీతాగ్రహారంబులను ఘనుయించి

హారిహారదేశాలయస్థిరగోపుర

ప్రాకారసత్సంతపములొనర్చి

సర్వపదానసేభానసనంవత్సరగ్రాస

రక్షితపాదశాలయరచించి

సకలదేశాగతజనపమెరంబున

ప్రతానదానసత్రములనుంచె

తే రఘునాదనిరుత్సకారాణామతాప

దీక్షితరాతయకాదులదివ్యములగను

కరమునవరించె కీర్తి దిక్కులవిలంచె

పాండుదళవాయిమేటిసాంబయచిరేయ॥

శా తనభక్తిననదంబెంతవినతిచెంబతంబాత్రే

ఘనప్రాప్యంబుధితీరవప్పనాములార్యాదిశ్రీరంగ

క్షినాపుల్కేకరళవట్టణంబులనువిల్లాదంగనుత్తం గక్షే

క్రినిగాంచె క్షితిసాంబపైన్నపతిరయుద్దేప్రత్రతాలా స్తుతిష

సీ అతనితొంబుట్టుకృష్ణనవనతులమతుల

చతురతలమించినతుల సన్మతుల గాంచి

సుప్రతంబుల నలరించి సుకీర్తి యలరుచు
తిరుపతమ మారుచారుకీర్తి నివహించి

సీ॥ ధాత్రి భారద్వాజ గోత్రాంబునిధి లక్ష్మీ
లోకైక విభవ ప్రలోపుతనయు
శ్రీ శాంతి మంత్రీంద్ర శీతాచలము గంగ
యను నవధ్యరామ భక్తసంతరంగ
అన్నదానపమంచితాన్న ప్రాణ్యంబునే
సత్కీర్తి నిర్జిత శారదాంబ
భువనస్తుతాదార్ష్య బుధకల్పవల్లిరా
పరమపావిత్ర్య పర్శ్వతసుత

గీ॥ అమితతేజోం దర్శ జితదర్ప కౌబ్జనేత్ర
దీప్తపతిభక్తి తారుంధతీ వధూటి
యగుచు నలతిరుపతమ తానాత్మపత్నీ
రెట్టి చెలంగంగ నన్నరసారార్య డలరు

వ॥ అలనరసారి మంత్రీంద్రుడు

సలలితము తిరామలింగ సచివుని నరసిం
హ్మాలలాము శ్రీకృష్ణ విననుం
కవితశ్రీరామమ సాంబ భునునింగని యొసంగి

సీ॥ దీనావన నిదాన దానచతుర్త్రయా
సంకల్ప కల్ప పంచకము నంగ
కవ్యాసంనత్రప్రాత్ర కావిలసి భువవిలా
సత్కృరబాణపంచకము నంగ
సంగీతసాహిత్య సర్వవిద్యానిధిక
సముదయప్రాణపంచకము నంగ
దేదీప్యమానసత్కీర్తి బోధివర్ధిత
శంకరవక్త్ర పంచకము నంగ

గీ॥ శౌర్య శౌర్య యుధవర పంచకము నంగ
చలగి రామలింగ నరసింహ మంత్రిదేవు
రామనసాంబయనిష్ఠ భక్తి బూయు
నానరసారి మంత్రి చంద్రుడలరు

మరియును॥
సీ॥ ~~పరిణయము~~॥ పరమేశ్వరాంఘ్రి సద్భక్తి మీరగగాంచి
రామలింగార్యుండు రహిం బవహించె
గోపాలసద్భక్తి గాన్ని వేద్య నారసింహా
మహాత్మ్య చంద్రు డింపలరగాను
దక్షిణ వయాంత్రి పాదాబ్జ సద్భక్తి న

శ్రీ మత్కృషి భామద్రౌ కీర్తి సౌందర

రామ సదృశ్రీ చెంది పొందెదు నట్టి

రామ లలన చిత్తజుప్రభవియుండు

శా. సర్వ నిర్వాహ కప్రౌఢి సాంబ ఘనుడు

వెలయుగను ప్రత్యపాత్రా భీష్ఠి నమరు

వైరి మద హారి విప్రుల వైభవ విహారి

మానితము రాశి నరహారి మంత్రికారి

కం. ఏమతమ్ముత్తీన పాలన

కావత ఈయాంగి బున భావనా తీత నతుల్

జ్యోతి స్వరూప నటవి

భావిత మహాత్మ నతుల సచ్చిదానంద నతుల్

కం. నతజన చింతామణికిన్

తత నిజతేజః ప్రభాజిత నభోమణికిన్

శ్రుతిశత సిద్ధాంత వచః

ప్రతిపాదిత కారణాది వర గురుమణికిన్

కం. ప్రవర స్వాహారునకున్

సవేమఖత్రాహారునకు ఘన విహారునకున్

భవభయ సంహారునకున్

హాలిత్తంలరల మధురస ధార సాహారునకున్

వేదములమైత్రునకున్

కం. ప్రఘటైతాక్షల ముఖ్య కౌర భ్రాతృ నకున్

కలుపుల మవిశేషా త్రయాంగ

స్తుత మకల సిద్ధ సన ప్రథమ గోత్రునకున్

కం. నిరవద్యునకు నిగమాం

తర వాక్య ద్యునకుల మానిత విద్యునకున్

పరివచిజా విద్యునకున్

పరమాత్మ జ్ఞాన దాన పటు విద్యునకున్

కం. మదిశాసు గప్పైగలది

విదివెలప్పగ బూనినప్పు జివిరక్షు ధారనకున్

బుధనంద బాగియుగప్పన

బుడుత నేలగ్ గలు కుతూరప్రదేవరకున్

కం. నలు పసుతి జాడవఖత పసుల

ఫల ఫుల కలకల నుదీర్ప దగు నేర్పరికిన్

తాల ఖపఖకలల పఖకలలలో

మెలుకువగా మెలగు నజుమెలోర్పరికిన్

సీ. గురుకొందవు గుళ్ళప్రిరశం
కరమేందు భాకరనాలంబికాగ తిక్కుత్తిరిదే
వరవూల పాఘునగరి
వరవుడ్డిసాధి నవీర భద్రాక్షుత్తిరిదే

సీ. సకలాధారున కత్రమేయునకును నాసాగ్రస్థిరే భూ
తద్రు
క్షితి గ్రంధి త్రయభేదనాహి చతురశ్రీరాంబుయోగా
విస
త్రకుల విఖ్యాతినికఖండపెఖ్సదస్సుమునృమూర్గమున్న
ప్రచా
రితపంరక్షిత దేవవేతానితతిరిదే త్రిదక్షిణవయూత్రిరిదే

మ. అంకితంబుగా నభ్నీదయుప్పరంపరాభివృద్ధికై
నాయొనర్పంబునైన భానుమత్యభ్యుదయం
బునకుకథా ప్రాశ్నిక ధానంబెట్టిదనిన॥

తే. సారవరస్నైమిశారణ్యకానకాది
ముసల అమూ ముని గను గౌని భువి నిభుక్తి
ముక్తులకు కారణంబైన ప్రశ్నికథను
దెల్పుమని వేదిసనతుల దెల్పెనియులు.

సీ. చెలనీంద్రులార రఘుకృమున్న ప్రాదిది
సత్ర—భాసార త్రసంగములను

నేనరింగిన దెల్లానిరుపమమ్పై భిరి
వినుపించెదయుంటనే పేర్మిపార
పెంబిరయు కాశికా ఖండంబు దెలుపుచో
విశ్వేశ మాధవ విష్ణురాబు
దండి భైరవ దేవ దశనాథ బానవా పీ
మణికర్ణి కాంబికా మహిమ వేసగ

తే. మందవించితి చాతుర్వ మందగాను
శశకమశకపిపీలికాసమితి తైన
మురుగుఖదనైనశివరూపమనుచునింక
సంతకన్నను సెలుగల్గు వింతకథలు

తే. అయిననొకవింతకథయున్నదీది వినుము
మంది తొత్తుర కాశికాఖండమునగ
నద్భుతంబునకెల్లనత్యద్భుతంబు
శాంతిధరులార మునినిశాకాంతులార
ఆదియెట్లంటేని॥

సీ. మఖవదమితసారమువేంపుల దనరారి

శాంత వేదశాస్త్ర శేతవిహారి

సకలధర్మశాస్త్రాభి సంధిజ్ఞగవశిరించి
వరధ్యానియును భూతివరులగాంచి
విలసత్స్వచేతోధి వృద్ధినెపంపొంది
ఘనసదాగతినెప్పగామనెంచి
నవమువారపద్మాసుభవసంపదలబూని
నిరుపమసర్వజ్ఞ గరిమబూని

౧౦౬ తే. అష్టదిక్పాలవత్పురద్విపంత వృత్తు
లంతయును గల్గి విభవంబు లలరనుండె
మండలాకృతి నందు నమండలయున
నర్మదాతీరమున నుండు నగరమొండు

౧౦౭ చ. మురువుగమేరువుఖనిధరములే తనలోపల నుండచక్రభూ
ధరములనచ్చికొల్లలన్నతనతన్మవదేరగపాలసంభ్రమా
వరగిరిలోనుజేసుకొనుశైఖరితోపను చుట్టిరాజె
స్ఫురవరఖేయమందవులగప్రాల్పునగాధబులానేరం
బున్నై

౧౦౮ ఉ. అంబరచుంబులై వెలయు నప్పురి భంగము కోప కాంము
లా
యుంబరవాహినీవిదెసి తాంబుబుములే వలనాత్మనెంచిమో

దంబునదేవతాధి ప్రనిదంతిబులంబులగ్రోలవచ్చుచో
తలంచినిబిట్టియూత్పునను మచోన్నతభూభృద్దరాళి
నవ్వగన్

౧౦౯ ఉ. వీరులుయుజ్ఞముల వేసలు ఫ్ర విప్రులుగోపురమెుళ్ళక్షే
గారములల్బులంగుకేనరాంగులు నౌపురిగోపు
రాగ్రశ్రేణిం
గారితసాలభంజికలకౌంగిపట్టేర్చిభ్రమింపగాసురే
చేరిఖురవ్వమంచు మురిచిప్పేకుబిల్చరు వారినవ్వరులే

౧౧౦ తే. ఘనరుచివిచిత్రచిత్రశృంగారవులకు
వరసుధారసశ్రీలకునరయుకార
నామములు విబుధాగ్రయుంబులైయమరుష్వేల
మందరములలప్పనప్పురిమందిరములు

౧౧౧ చ. తలతళమంచు మించుజిగి పట్టలుగుల్తైడులాతె
బూతికై
ప్పులప్రతిబింబితుండగుచు పోల్చుగచంద్రుడనేక
రూపునిం
దవెగను పట్టుయమ్మగులఖానీలునప్పురిరాగ్రసౌధ
ప ళుల్
విలశీలుచంద్రకాంలలను పేరులనెప్పుడునప్పురం
బున్నన్

౧౧౨ అరులేదకేలరావనీకేలవములు

ఫ్రురవిభులక్ష్మీ కదుగదుమువవెంక్

మురుడుచ్చలితపత్తాం

బిరవములు విలసిల్లు వింధ్యపై నెనైదల్

౧౦౩ సీ. బహుళ సుబంతతి జంత పదచరావ్యపర

చయరుణాభితానేక శాబ్దికాళి

పరమాణు నిర్ణయ ప్రాబల్య సంవాద

తతతార్క చాతుర్య తార్కికాళి

వివిధ కర్మ ధిక్య విజ్ఞాన కరణారతి

మానిత ప్రార్థ మీమాంసకాళి

శాంతి శాంతిని దాన తత్వ మని పదార్థ

తత్వ సిద్ధాంత వేదాంతకాళి

౧౦౪ తే. యంత్ర తంత్ర రహస్యజ్ఞ మాంత్రికాళి

యోయియురభివృద్ధి కారకా యోగికాళి

గానవిద్యా విశారద గాయకాళి

భూసురవరాళి యొప్పు నప్పురము నందు.

౧౦౫ సీ. శ్రీ వత్సర వత్సత చెన్నొందగ నవహించి

దానవారిష్టంబు దనరగాంచి

హృదయ పద్మా మొదముననయుంగనువహించి

వరవిూత భూస్థితి నందమొలగగాంచి

గోత్ర ధర్మ శక్తి కామలరొంద గవహించి

రాఘవంశోత్పత్తి రమణి గాంచి

చిత్రరత్నాబుద్ధి సంధిల్లగ నవహించి

సత్య భామా సత్తి చాలగాంచి

౧౦౬ తే. ప్రథిత శ్రీ కృష్ణావతార ప్రభువులగుచు

సకల లోక ప్రసిద్ధులై సకలముఖులు

మీరు ప్రేమనుఖినతులు సుకుమారులనగ

రాకుమార్లు ఇద్దరు రుతప్పురంబునందు

౧౦౭ మ. కలధౌతాచల ధర్మవాసములై సంగత్ గాంచి శంభుండును

చ్చు లక్ష్మీపతి నశేషు లుదయించ్యునను చుక్ సర్వ విజ్ఞాత్మలై యు
ప్పు శక్

కలధౌతాచల ధర్మవాసములై సంగత్ గాంచి వ్యాపారస్థుల్

బలిమిన్ సంపద తెచ్చు గాంతురలమిన్ ధైర్యస్థులై బుగల్వి
త్తులై

౧౦౮ చ. అవిరళ భోగ భాగ్యపరులై నవధాన్యములంత్రిమూ
లేక్ట్రిక్

ధవ్య వదివోచ్చి పంపిడి తత్త్వల రాసులు రాసులింటిగా

నవిగురుతవేయుచోతవిలెనావరగొరవుయుమిందువందు
త
ఛ్ఛివిగనిగంధువేతియుశరంబనిపల్లవములరజ్ఞులెప్పుడుక్
దు

౯ గీ. ఘనతవసతులకవితవారి
ప్రనతగతులురాఖవాంసభవాకోవో
బనితవునోజ్జ్వతనొందుచు
దనరుదయాస్మాత్రులనరభచ్ఛుంలచర్క్

౧౦ సీ. అతులితదానసన్మతిఘవాత్పసుఖాన్వతిభూభృద
(క) సం
గతిబహుచంచలాక్షిస్మృతినిగాంచిఘనాఘనవామసాప్వ
ర్క్
తతరసారంగవైరివసుధావరశేఖరభీకరంబులై
స్ఫుటబలకాంతదంతపరిశోభితమువేధవయువాప్పునప్పి
రిక్

౧౧ ఉ. పేరుపుచుప్పునెక్కిదినవెల్లనుపూర్ణవాయుంబు
లాఖవం
బారయునెంతతేదనుచునప్పురిగొప్పగురాణితృష్ణ
బా
పేరుపుతెన్నిర్గైనదిమికివడిభుప్పునబప్పిపాయునక్
సారెకుచిత్రాసంగతులసామ్పవులేదయపాయిధా
యరిక్

౧౨ సీ. అమితర్లైనారవయునుపెందగనుగాంచి

కమలాభష్పదయవైభవమునగాంచి
దీపితపావనవుత్తేబింబమునసుగాంచి
పరుదురుశక్తివైఖరినిగాంచి
విస్మారితానంతవిమలకీర్తినిగాంచి
కమనియస్వమిత్రసంగతినిగాంచి
రమణీయస్వపాదవారాబిష్టముసగాంచి
పౌరుషగుణామవార్పశక్తిగాంచి

౧౩ తే. యుగ్రవమాస్వప్నాక్షరాత్రినవస్వగ్రులగు
విమతప్రరవారుతైమారివేలయుచుంద్రు
వేయుకోరికలుపెప్పనిశోభలనేగ
విబుయులుబిరుదాంకితార్ఘ్యములేవీరభయులు

౧౪ తే. నప్పులనువింతవింతలప్రప్పులలర
చూపిచూప్పుకోప్పులవేయుసెగసుకాంట్లు
సమనములుకాంద్రతమవైనసుమనముల్ల
సు
చెల్వగనుబోయిట్రెప్పులావికెలువేయు

౧౨౫ సీ॥ కచ్ఛపమకరపద్మశంఖవరముకుంద
ములుమహాపద్మనీలముఖ్యకోశప్రపాద
బంధురకరకంఠచుబుకద్విజాళికలల
లంబాలబనుండుదురుకుబేరలక్ష్మిలనగ

౧౨౬ సీ॥ లొలుప్పుడుకమలాకరంబులనెదియాది
వెషువీధులవిహరించువేళ వలన
రతులవలశనశింగారవతులు పొగడ
మలయమారుతపోతములెపుందగతుల

౧౨౭ గీ॥ పలుకులచే చూపులచే
చిలకలమీకములనుదరముచెలువమురంగా
నలపురినిశావిహారిక

లలరించురుముంచెవెన్నెలయుపస్వయిలర్

౧౨౮ సీ॥ తొగరుఛాయులమీరుచిగురాకులొకవంక
నొకవంకగురుపత్రనికరములను

చిరుసగనసుపక్షువిరిమొగ్గలొకవంక
నొకవంకపూల్పూపిందెచయంబు
నలరారుదొరకాయలగుగుంపులొకవంక
నొకవంకనప్పలప్రకరములును
నిగ్గుతేనియలుతంపిదిగ్గెరుపులొకవంక
మొకవంకకసుమదినీప్రకటనంబు

౧౨౯ సీ॥ నగుచుశుకపికశారికామాంపచక్ర
ముఖినానావిహంగసమూహవాస్త్వి
శేషకలితాంతరంబుపై చిత్రగతుల
నమరునెప్పుడునప్పురెలాదాసెవనముల

౧౩౦ గీ॥ యారీతినిబహువైభవ
సారములలేమరమీరిబంభారిపురీ
గౌరవముగాంచియుంచిత
భూరమణీకుండలములనపురవరముమరుల్

౧౩౧ గీ॥ ఆపురికధిపతిరైవరిపు
భూపాలకమకుటరత్నభూషితపదుడై
శ్రీపతికరుణాకరుడై
శ్రీపతిరాజమరురాజశేఖరుడనగన్

౧౩౧ ఘనమహిమలిరుధిలకెయ్యేల
భువనాధుండైన గుడాన జాలవుత్త్రుపుత్రై
తనుజేర కొన్నియుంబుధి
నవదురురత్న తరాభిన్నైకొనెబుగతిక్

౧౩౩ విమత భూపాంభోబు విభవంబులడగించి
పరచక్ర భయములు పేర్పడ ఘటించి
హితచకోరావళి మొదమెనయుంగ నెనరించి
శ్రీ ఫత్రైరవష్టాత్రి చలగనించి
చోరాంధకార సహస్రరంబుగ రావించి
సాధు తారాభి రంబునవుగాంచి
సత్త్రీహి చంద్రికాసారమున తెమెరయించి
ఘనహృదంబులు మూడుగా ఘటించి

౧౩౪ సారసారంగరుచిరాంకశావిభ్రైయస్నే
సంతసత్త్రశాకారుడై సంతతంబు
మహితసర్వబిల్లవెతాళిత్రైహుహామమించి
యూహువారాబు దీపించునవనిలోన

౧౩౫ అలభూపాలునిశేమలొశివగిరి ఖ్యాతాగ్రహారంబునక్
వెలయుంగాపురములుండు శంభుడును శ్రీదేవీదేవృదాతండ్సు

చెలుదారిద్ర్య దరక్ సతీసహితుడై సంతోషమూవంతనే
వలపక్ గ్రామన కవిశ్వేరాయునుచు దుర్వారవస్తధక్ జెం దుచుక్

౧౩౬ వేదుశావిధూపతిని యునిసంబంధించి
చినిగిన పంచెచంకను గదించి
శివపూజ గరిశే తెల్లగవిలాదక్షేపించి
భూతిరుద్రాక్షలింపుగ ధరించి
త్తికంధపుచుక్కసందంబు గవహించి
భుపమాలకును దెలెల సంగ్రహించి
దర్భపవిత్రంబుదగనాముకమంచి
పంచాంగమెడమ చేపరగగాంచి

౧౩౭ పారపారయు పంచుపురిలోనననుదినంబు
ప్రతిగ్రహంబును చొప్పి తప్పుకను చుప్పి
చలువి దుర్దానములు లబ్బిపట్టి లేమి
దానవీర విభవేసారితద్వి బియుండు

౧౩౮ ఆవహనంబులకెల్లనెల్లచెపలవానివారశ్రీభుద్దిసం
భవభేదంబులకావికారనావమస్త దాభిధాత్మశ్రేష్ఠ భూత
హావికారంబులకున్నిఘటిమదసవానివారనాశ్రైరేఖా
మల్పుంగుందురక్ కొరగామిలేమిదలపక్ దుఃఖాకరంబైహగుక్

మ॥ వరలక్ష్మీయుతులై దయాకలితులై వాచాప్రదక్షులటా
ధరణీనాథుల నాశ్రయించిన మహాదానంబు స్మైతంబుచే
కరవీదారదరిద్రమింతయు నతిక్షారంబు ముల్లోకము
దరయన్ వేదవిదిపాపకర్మఫలమే యంచున్ ద్విభుల్ దెంచుచున్

క॥ ధనవంతులు విద్యన్నిగావలె
ధనహీనుల జేయవలయు తపమని బలుకన్
మను వచన మార్గములోపల
దనరగ నాలోచించి నిశ్చితంబగు బుద్ధిన్

తే॥ తపము నరింప నేకలుగదు
విపులలక్ష్మీవైభవంబు పృథ్వీస్థలిలో
చపలత వేసను పుమలనను
చపలాక్షీ తప్పయుత్తమసరణిగనని నన్

ఉ॥ వేరా మాంసమని కొమ్మబంపబని యా విప్రుండు మ్ముక్ సాంగనిం
పారక్ గాంచెస విహారలక్ష్మి తల తాప్రాంచత్ పరంగమున్
నీరేఖ ప్రియబంధులైన స్వయంభవ బుద్ధిప్రాణి మిత్రియాభంగమున్
భేరీరావలసద్రథార్యులు గనద భాగ్యం భాసద్రరాజ్యంగమున్

అంతట॥
మ॥ అంతట॥ వరవిందప్పత్రినహంచు నేకపదముల్లై పంచాగ్ని

మంత్రంబున నిష్ఠీరుడై నిల్చుచు నూర్ధ్వబాహుడగుచున్
దేవిన్ ధ్యానింపక్ గుసుమోత్కరుడై యుగ్రతపస్తత్వంబున
కు వేగన్ వచ్చితా మెచ్చి సాత్త్వికుగాన్ శాశ్వతలక్ష్మి నిచ్చెను
యన్ తచ్ఛ్రేష్ఠసంతోషంబుగన్

చ॥ అవనిబురమంత భూపానురదాత్మ నకేతన మగ్రపారము
దివసములంచు కౌశికవన్ పరదేవత వల్ల సంపదన్
బడసిన కారణంబులను పాతర లాడగ ప్రైవెమతప్పె
సమయముగ నుండి తప్పవిప్రఘ్రాంతదయన్ గనెనా ఘనవీధులోన్

ఉ॥ కనియామెడనుడిగ్గనెచ్చెలులు వీక్షన్ గాంచెనచ్చెలివనున్
తనరత్నభరణాంబరంబులను చిత్రంబందగా దాల్చితా
వినయంబొప్పగ నేగియా విభుని కుప్పించ్చెల్లారగాదెల్పిల
ధ్వనిమేనాథున్ సదయంబు రమ్మనుచు నంతంబాలప్రాస్థింపుచున్

ఉ॥ పిలుచునెప్పుడయి రప్తవయస్పతికే నముంచితప్రోగరిష్ఠన్
చెలిగిన మాకేసార్థ్యముల చెప్పగ మన్నదెయుంచు నాథునిన్
పలరగ సమ్మతింపుచున పౌరసుఖంబులనందజేయుచో
ధర నల శ్రీసురుండు ముదముందుచు నుండెను మందిరంబునన్

యుష్మందుతరిన్ ॥

మ॥ నతి యాలుకేనా ఘరీయలుపెలుచన్ పతివద్దను నలుద్దిలాడుచో

సుతులు దొరకదైనవేని యుడశేలా భిలదెంత ఎటికన్నిగల్గినన్

సుతుకేవలు పుత్రవంతులకగుక్ వలనకెళ్లులభించునం

చేతవేవి చెలా పబ్లైవలునువీధుల బాయిలకక్ దలంపృవన్

రా॥ నెరితురులా వనాబ్బవలునవప్వేయలక్ గ్గను ఖుగ్గునిగు

చిరువగపృతే చెలంగగను చిప్పు పాటలనుల్లసిల్లి

తరచుగ తళ్ళు చళ్ళులను తప్పక చలాచుచువలుబోద్ద

పారుపృగబల్లు బాలకులనందినవారత్తుతారట్లలా

రా॥ అని పుత్రవాంఛదెప్పేదు

తనభార్యను బూచితాను తలచినరీతిన్

దనరంగ బల్లైనంచునను

ఘనయోగములనందియుల్లాత్మ సురుడంతన్

రా॥ పతిసూరడిల్లబల్లుచు

మతినందుకు తగిన సూత్ర్మ మార్గములోలలా

నతికలతులేవుందనరయుచు

క్షితిపరదేవయొలుసగుచింతితముగుచున్

రా॥ శ్రీవిఠదాస్నె బిపళీయుద్లెవుపాతలక్ష్మీయుకుత్రౌపుత్రవాం

ఛావంతులక్ష్మీ శంభుడంతనునిఖిసార్వెంటంబునందిత్తుల్లో

ద్దేవప్రార్థనలన్ ఘుటింపుచుసదాదేవేంద్రభోగంబునన్

తావర్ధిల్లుచునుండెమెండుగను మోదంబొప్పపెంపొందు

యిట్లువివారింపుచున్నంతలుడు॥

రా॥ కళుకుల యుషేరమిారెడువుఖాబ్బుమువెల్పులబారె

గళవయుగబుప్పె చన్నెనలకప్పునుచిప్పితెమందమంద

కుళుకుల నెప్పడలేపొందతెకోరికెవేరికితెత్తైసెవుల్లులున్

బకులవయిజూచె నాపతికెపన్నగగర్భములుసంభవించినన్

రా॥ నెత్తిచ్చిన కళ తెచ్చెను

కళతెచ్చిన నీరుబుగ్గైపడినుండెన్

బల్లిపేబువుధరముందవి

నలరెడువుపామాతికయువులునందప్పితికిన్

అప్పుడు॥

రా॥ ఏవేళనేమిగావలె

నావేళవదెల్లదెచ్చియుతిమెూదవునన్

యూవిప్రుడిచ్చిబ్రోవగ

నావనితకునిందనయెన్నెనవమాసంబులున్

రా॥ గుబ్బలుకడుపునుపెరుడును

నుబ్బనగనికానునుబ్బసొగిబిత్తరికిన్

బొబ్బపడెనదరుచు ఘోంగతి
కబ్బిన పరబ్రహ్మతంబు గ్రొత్తనపు గతిన్

౧౫౬ ఉ అంతయు నెక్కొనాదుల నతి దరహారపు మెయిందిన పెన్న
పెద్ద [illegible] లా
కాంతలు బూచియూరడిల గాబలు మారును మత్తరింప్ప
చున్
సంతశిరోదయంబయిన సూక్ష్మము గాత్ర్ప సవింప జేశిరా
కాంతను మంత్రపానులు సుఖంబుగ వాయుని రోధనక్రి
యన్

౧౫౭ క దేవచములు రుష్ణవస్త్రవు
లావడతి తెవిచ్చిధ్యానినవ్వుడు మాసంతిన్
దీపింప జేశి కంకయు
ప్రైవాసన కబ్బు మొందవారుంచిరయన్

౧౫౮ క కడువడి పుత్రోత్సవమని
పడుచులు వివరింప మోదభరితాత్ముండై
బెడబెడశంఖు డునర్మద
కడచేకిగిఖులంబులా [illegible] వ్వరవచ్చెన్ ॥ వచ్చె
వచ్చి - -

౧౫౯ క తనయుండు నగూర్చుండుక
ఘనవేత్రుల పిలువనంపి గ్రహగతులేబా

బనకెయ్యులస్తదసుచూ:
కవికరములు నభూతకంబు గనివారంతన్

౧౬౦ ఉ ఇంతయు భూతకంబు మరిరేదొరక్తైనను వేదవిద్వరుల్
శాంతము లౌగ్రహంబులని బాలుడు రాసుల మెచ్చ్రా
సల్లన్
సంతత వైభవ స్ఫురణ సంతసమందుచు నుండిరాత్మన
త్వంతర మాచిరాయువుల నందియు మోదము డాను వీడలన్

౧౬౧ క మరి పరమతత్వయోగము
కరమరుదగు వేదశాస్త్ర ఘన విద్యాప్తై
ఖ [illegible] రి వైరి విబుధ యక్షత్రియులు
మెరయుంగను భానునితడు మేధానిధియై

౧౬౨ తే శ్రీ యుతమూర్తి ప్రకాశుడై కోమరుండమరు
కతన వానికి పరిధిగా నుతగును
భానుమంతుడయంచును బరగనవిన
వారలకు భూషలు [illegible] వనిచెనతడు
మెంచిరయు ॥

౧౬౩ మ ధనధాన్యంబులు వస్త్రములు వెపశులు వ్రలున్ ధాత్రీసురశ్రే
ష్టకుం

తనురంతిల్లగనిచ్చి భూతవిధి మోదంనాము కైర్యంబుమో
రసుగావించెను శంభుడాశిశు వృకుల్ రాజిత్తయూవంటు (ద్వై)
జనవులు లేమిచ్చగనాకు మారవరుడెంచంగాంచెనానాము (శిక్)
౧౬౪ మ. అమితానందములు జెందియూర్ధ్వబుడు భారార్వయుక్త (ద్వైయుండతూ)
కిమితమోనాసతి యుల్లవేళలను బాళిక్ సావధానప్రియ
త్రపయునన్ శ్రోవతలమారశేఖరుఁడు సౌందర్యంబు నందె (ప్వేదుల్)
పమమన్నం గను లేకవర్ధి తైనిలల్ సంపత్ప్రసారొన్నతిక్
అల్లు పోషించుతరిక్॥

౧౬౫ సీ. జాగిరత్తం పృమురుంగు కంబములచేచె నొందు సొస్తం (క్షుప)
ప్పి గసాంలన్ మనుమనీలపుల్ గాలుసు తూడ్పెం పొత్తులందుం (చి పొం)
దు గనబ్బులు నిలాలిలాలి యునిసంతోషంబు నంతల్లి (యలూ)
పగనిద్రింప్రుచు కాపుకాపు పుని లేవక్ బొరుబెట్టింకెలిక్
౧౬౬ [illegible] గురఫాలములనముంచు కలంకము మచుక్కైదాలే
కరులేరసవిలాసగరిమె దెలుప

రెప్పిలందవిడిరుచుకెప్పు కా ఖుకేనిగ్గు
శృంగారరసరోచి కైతి దెలుప
వాతెరప్పైనంఘుపాలచారలచ్ఛాయ
పున శాంతి రసల సద్గతిని దెలుప
పాణీనఖంబుల పన్నల త్తుకకాంతి
తీవ్రభుజా బాణోపదీప్తి దెలుప
౧౬౭ తే. తనతుసహాబుంబులగు భావిదశయు దెలుప
మైవడితినినవ్వ మాటిక్వకధితదెలావి
శారత్త(తరంబున్న)ందు దాందు లక్రాంత ముఖ నిచి (ననుంబి)
పాఠలను యూపసొక్ల చుబాలుడలరు
ఆయులనిదురించి లేచినప్పుడు॥

౧౬౮ మ. పొరలుం బోరగిలున్ వడిన్ బురుగు నూర్పులే మోర (గురార్చుండు)
బ్బరప్రన్ బరువ్వుల దోగి యాడు నిలుచున్ బ్రాలున్ వ (శిక్ లేచుత)
త్తరవెయుందున్ మెలమెల్ల నేనడుచు జంత్రైగం ఫుల్ (ద్వైచున)
బ్బురమందం గను బాలలీలలను బూపృన్ బాలుడంతంత (కుల్)
స్టైటెకెంప్రులరావికే బుబిక్లెకప్రవి గొరుసు చందమామసో

స్తంభపరాళులగా బొలుగు నాభులమూలిరవగఁ జెల్లిలంది
యుల్లీ
పొంపలర్పగఁ బూచియుఁ బెంపుగను ఱ్ఱిబడంగ భూ
చువా
రింప్రనవయుద్దులాడగఁ జరించు నుపాపడు బాలపేలన్

౧౨౦ ఉ విద్వన్మయి విద్వన్మనస్తకరు వేడుకనే తుల నెత్తు హాత్తురుల్
మయుద్దుమయుద్దులన్న మెలగ మయున్ మెలగ మయున్ గడియర్నెను
చుక్కైనన్
సుద్దులు సుద్దులన్న బలు జొల్లులు తల్ బలుకున్ బాలం
గగా
మయుద్దుల పట్టిదిప్పు తనమయులె తలిదండ్రులు బూచినప్పే
గన్

౧౨౧ క తేలరులు చవింపస్త్రెం బెవమయు తలంకమచుక్క (స్త) వింప
జొల్లువా
తెరనుబు నింప కన్నవలదీగుచు కాయుకనీరు కొమ్ములై
వరువడి నాపళింపనల బాలుడు ఫ్రొరిడు దప్పికైటిదా
బెరయుగ గప్పుబలెకి తలరుబెప్పు నుప్పులు బెప్పు మంబో
గిన్

౧౨౨ తే నాయుగు సంవత్సరములు
నీవి శీలన్ భ్రాల్పి రతుల నింపు లుసొంపులె
బాలుకొనతల్లిదండ్రులు
రుచింపొందర్
పాలింపగ తప్పు మూరవ ~~రూ … …~~ .

eta was here inserted at my suggestion

215

౧౨౩ ఉ అంతట తంత్రిచే తమతదర్భకుడై దేవయేట నప్పారా
ద్యంతగుణింత మేర్పడగ నత్యపై హ్మైయుపనీతుడౌచు వే
దాంతము వేదశా(స్త్ర)సహితంబు గనెన్మిది యేండ్లమీద ~~గ్రో~~
~~సంతనమంవ~~ యు దప్పకుండగ (స్త్రీ)ధింబు గనేర్చె పదారు
యేండ్లన్
ఆపమయంబున॥

౧౨౪ సీ మెలగమందు నెలకప్పేయ మురుప్పు హారుప్పె చెలంగ
కనుదంములను విప్పు కళ తెసంగ
చెక్కులనెలకనిగ్గు చక్కగా పొందలంగ
కెంమోవి వివిహారంగుకేళి కొనంగ
దంతపంక్తులనెల వింత సౌరము రంగ
చిరునాసములకప్పు చిప్పిలంగ
గళమున నెలశ్రీ పెంపుగల సొంపులదరంగ
బలము
బలుమూపులను వింత పొసగ

౧౨౫ తే మరిరెయు నంగమ్ములను నెల్ల మంచి మెంచు
రంగు లీనంగ స్త్రీంగార సంగతులను
కదలి ~~జ్ఞా~~ జారవా ~~…~~ రాంగ వలె కనుగొనంగ
సద్ధరామరసు తుండం దెయువ్వనంబు

౧౭౬ ఉ. కాంతవిలాసవంతులగు కుంతులు ఖయుంతవసంతతా రతా
కాంతులు రూపురేఖలను గన్గొనవేతని సాటిరారు గురా
రంతసమానవెన్నెలవగు నందని చందురు రేఖనంచు బ
ల్వింతగ బల్కుచుందురు ధరిత్రిని జేసులందరు నెన్నరేతి గన్

౧౭౭ క. అలరాజాజ్ఞను నమ్మిన పెద్దలు
బహులాభముచేత తనతను పెరిగియుండువారల్
సలుపేరెయుండరియుందురు
మలయశముదెలియిన భానుమతుండుండే

౧౭౮ క. [illegible]ంతము వాత్సల్యమ్మున
చింతింపకేవేళ రాకచేకూరదురా
కంతసుగమెన్న నూరకే
పంతంబులు పల్కి వెత్రి వారలు గలరే

అప్పుడు యెడ॥

౧౭౯ క. మాళవదేశములోనన్
మలగుమశిపురములందు విలారుచుమండేన్

నేలుదను విప్రవరుండు
చాలా విద్యలు గ్రహించి సంశయుపరుడై
౧౮౦ క. ఏ[illegible] విద్య తెన్నె నేర్చిన
నావేదాంతైకసరణి నరయుని వాడా
కైవల్యమందనేరడు
కావున నా విద్య తెలియగావలెనంచున్

౧౮౧ మత్తేభము. చింతనందుచు నిల్లువాకిలి చేరబట్టి విరోధుడు
గ్రాంతమైన విరాగమొందుచు [illegible]
ధింతు నింకను వేరెవేరా రమ దేశము వాగురు దేవన
స్రాంతముల్ గను వారి తెల్లుద సాధ్యమెంతగ వేద్దిలన్
అని వేలుండి పల్కి బయలు వెడలె॥

తోటకవృత్తం॥

౧౮౨ సంగతి తోల కృష్ణా నురుదంతర్ తుంగరథాంగ[illegible] కాంతర్
రంగభంగతరంగతరంగ గంగనె సంగము కాంచను చెంతన్

౧౮౩ క. ఆ గంగ గంగ తలశిరయము
నాగేంద్రములన్ త్రివేణి నాక్షేత్రంబై
యోగితపః పాత్రంబై

రాగిల్లెడు యాత్రయాగరవొగని యుచట్

౧౮౭ శా. ప్రస్ఫీతిశ్రీఫలభుక్తి వల్మక్తులకిదేవయూలంబు బ్రహ్మేంద్రదారకా
గన్వింబంచు శ్రోకములే మతింపలత్ర యాగన్నగాంచి హార్షించిత్రా
మూస్వే గ్రానవనందుతై ధీరకవి ధీర్ వర్థిల్లగా జేసియా
ప్రసాత్ముంత విరాదవిప్రబునులన్ ప్రాఖించి సంతుష్టాత్ముడై

౧౮౮ క. ఆయచనికనవి[illegible]డు
త్రయతరస్టైన ఘ్నిశుద్ధ గంగాతీర
స్థలు నానాఘుయనవివపి
చ్ఛయలన్ సువిరాగియోగి సామజముఖులన్
అనతిదూరంబునా॥

మంగళమహాశ్రీ పద్యం॥

౧౮౯ సారతరసాలఫలభారములచలవితభావ్యగ రాబువులచేతన్
దీరగనపిష్టబనదేవతులచే ప్రనివుగాంతబగరావమల చేతన్
ఘోరమగు శైలావలి శిఖిధూమవములచే ప్రబలి-మైన గుణాభాసుర
భరదావిబోరుమహామాత్రమవుజేరిక్షిబి రాబునిచె చంతన్

౧౯౦ కు. వర్ధపదత్రమబుటలన్
వర్తితతైవతానిసతులు భాసిల్లన్
వర్ధపదత్రమబుటలన్
వర్తితగనివారిసుతులు భాశిలుయరుదే

౧౯౧ సీ. మదవత్తతేదండవలందలంబులతోడ
కంఠీరవంబులు కవిశిమెలగ
తుంగశృంగార సారంగపంక్తులతోడ
మత్తపుత వ్యాఘ్రంబులూనరిమెలగ
కోలభైరవతురంగసమూహములతోడ
గురువరాహంబులు గూడిమెలగ
సారసాంబకేవావాసందోహములతోడ
కేకారబిడాలములే చేరిమెలగ

౧౯౨ తే. నింబబుంజీరరంభాకదంబకీసాల
తాలతక్కోలసాలాదితన్మనేంద్ర
యోగమహామాత్రమాంతరయోగరత్న
ఖచితమందిరద్వారమై ఖరులుగమచు

అయ్యాశ్రమంబు జొచ్చి॥

కం॥ భారద్వాజాంఘ్రులకున్
భూరిని బుత్రవర ఫలప్రార్ధకు లౌదగుచున్
చేరినము ప్పారము తగ
మారిని సెనరించె విప్రకులంబురుడంతన్

సీ॥ నతిభక్తి నరులు వేలుని నరుల వెలుప్ప గను బూచి
ములనిమ్పెచ్చినది యేమిపనకవన్న
మా పద్ధ సుత్రార మూమాంస నుపత్లింప
ననుప మంచి దగ్లైన వినుము విప్ర
నీకొర్కె లీడేరు మా శాము ధేనువు
మేపుచుండుము మంద మేలుకంచు
బుధ చంద్రుని యవ్వని భూపుద్రధ్రులెప్ప
ప్రతినిత్య మెనరింప దీనిమెందు

తే॥ బునుప యుష్ణి గుదెబ్బదీయరునన తండు
వాలుపడ్డ కెంపులమైని నుండు
మిడ్డి యరుదానికగు నుపాయమెన్నడను చు
మర్మ మతి సూక్ష్మముగ దెల్ప నర్మ మతిని.

అనిన మునివచనములు విని జీవనోపాయ
మెప్పులనిన॥

తే॥ వలయు కోరికె లిచ్చును వసుధలోన
తలచినప్పుడు ముదమొప్ప దానినప్పు
బ్రహ్మకైనను కొనియాడ నప్పుదవిన
తపశిపశౌపెప్పు చుండె నద్ధరణిసురుడు
యుపులనుండు తరిని॥

మ॥ పరస్తుంగారములైన శృంగముల రెప్పంగాంచి రాజిల్లె యో
ధర సాక్షాన్నముల క్షురించి కలధౌత శ్రేల రాణించి భా
సుర కైలాస సమాన శైఖరుల చే శోభిల్లి నాదేవతా
సురభి శ్రేష్ఠము మేతలం బలకమొచ్చెటి భూమిచుం డగన్

సీ॥ పైకనాడి యుప్పల చుప్పు వేగము నవయవ్వనగంధ్ర గౌర ప్రముల
రకనే గంద్రమునుమందె భూసురుడు బిల్వం బిల్వ
మృష్టఫలం బూడక బున్ననాంకరిని తద్భూదేవుం డక్షేళనం
బుకపాత్రావెను వత్సమై ఖరిని దోషం బంచు మూపించెన్

శా॥ ఆ మరకేమును వేల్ప్రు చెప్పు ఘలనమాం భారావముల లేమ్మార

ష్ణ మయ్యై కల్యాణి వచ్చి దొడ్డి చోరనంతట తద్భరద్వాజసం
యమివరస్పందు బ్రహ్మర్షిమండలు ధరుండ్లై హాలు బేండం
గణ్రై
రములె కలండిన నొక్క చెంపన తి చిత్రంబంచు నూహింప్ర
చర్య

గీ॥ వెతాని యడిది వ్రే ద్రష్టి దృష్టిచే తానెరింగి
హాని యుచ్చి కృపయు నునంయు పాపమునకు
చండతర కోపి యశా ష్ఠ్రి చూసి మండలంబు
దూరమున నైచినీ యునేపార భూచి

గీ॥ ప్రొరోరిపయు సాగ్నిహోత్రంబు నకు హోలు
పిండంగ బోవు చూదండ నుండె
పశి చేత నియ్యవం యుపని చెశి తవినీవు
పలుకకుండిన యుష్ట్ర కయు మమునకు
నేత్రంత వెల్ల ఫ్రుఘ్ను మిలనంచు శపియుంప
నవిప్పుప్పు నయు లనన్నె లవిత్రు
డల భర్త ద్వా బాంధ్రిట్రి బు లబుంబులకు స్ముక్రై
త్రిగియు తింపవ వెత్తాని పరమున్నిపను

ఉ॥ శాపము నివార్పమిక యేమి కోపముల
నుండె నైనగాని ముయు స్త్రెండు పనిటె

వెరవ పని లేదు ధైర్యంబు విడువకేము చు
సారముగ బల్కె తన తపశ్శక్తి వలన — — అవశ్యకము కాదు
అప్పుడు ముసేంద్రుండు నేయుంగవుం గాని॥

సీ॥ నేడు మెయుదయుగ దయచేసి నాడనీవి
హాంగములకేవు శకునంబు నందు మేలు
గతులు కాలత్రయ బ్బాన మతులు మరియు
మామశేన భరద్వాజ నామ మూర్తులు
అనినా॥

సీ॥ అలపలుకులు వినినీ లుడు
నలరారుచు శకున మహిమల వియుప్పైనిక
తెలిపెదను భాను ఖంబు
కలఫలము నెల్ల విత్రు షుసముగ వినుమా

సీ॥ కుడిపార్శ్వ మునను ండె యడమదికల్పనైగు
పరయుంగ డేరు చున ప్పుత్తెరగు
యుడమ చక్రైనియుండె కుడిపక్రైకు ను సాగు
పెరుగంగ కప్పుడై ఖరి పెరంగు

తప్పుదీర్చిన నప్పు కార్యంబు సిద్ధించు
తీర్చి తప్పిన బెళ్ళు దెప్పనంబు
దర్శిరపడి గాను తర్లిన నీరెంటు
తతివేగముగ ఫలంబు మురవిచ్చు

ఆం౦౩ తే మందముగ జీవనాలశ్రీ వెలుందు వనులు
దూరముగ బున్నితి నగా దోచు తలపు
చాలపొడుగైన నడుగైన బునిన బుంబు
వాలు పులుగు శకున మిమ్మ నీల విప్రా

ఆం౦౪ క మరి యెుసు కవింత జెప్పెద
గరుడాదివి హాగ తతులు గప్పిన సైన్
పరువడి తుంతు డుగుప్పలు
సరసు కదీర్చి నను శుభము చయ్యన కలుగున్

ఆం౦౫ క భారద్వాజ సగోత్రుల
కారయున్ పత్రి శకున మధి దైవము గున్
సారమున శోలాభంబుల
పారముగా నిచ్చు తనదు వారలు వగున్
అవ్విచెప్పిన శకునంబులు

ఆం౦౬ క

వినియది చిత్రంబటంచు విప్రుడు తనకున్
దన్న నేమి ఫలము వచ్చెను
గను గొనగ హానంబు కర్మ గతి యెున వినవే
కాపునా॥

ఆం౦౭ సీ మునినాథ మూరిచ్చు ఘున శాప మెన్నికళ్ల
కలసుదీర్ఘ బుప్పవేయిను నినతడు
సకలదేవతుల హెూబుల బూజ్జి దొరె విప్రు
సంరక్ష నోర్థైబు గతిలోన
వర్మదాతేరంబు నతల వచ్చు నప్పైశ
నీశాప మెూచన మూసు గతిని
కలుగుచున్నది భూర్మ కరుణ సముద్రుడా
నలకారిచే నిర్మలాత్మ బోధ

ఆం౦౮ తే శాస్త్రపారంగ మూడ పై సారమతిని
భూరి సంపద్వీరాజిత పుత్రపౌత్ర
సంతతులు గాంచి పైపు నర్థు స్మరహెూత్పైన
ఫలము నందెద వటంచు నాన తియ్యె

ఆం౦౯ వ అవ్వని వాక్యములే విని మహర్షి తమందు చుదైవ యుక్తము
మ్మప్పు యిప్పైన నుండెగ దయంచు మది నిస్లె దమందినీలుదా

ముమ్మరత్నైన శాపమునఁ బొందినవాఁడవు ఘర్తపదర్థమే
నెమ్మది బుట్టెకుసన్ను దివిన్వైర జెందుచు శోధనార్థమై
౧౧౦ మ॥ బుని యూనేయుడు నిలపక్షియు గుచుర్ సద్భగమందఁ వనా
ఖ నమూల్ సమ్బుచు నెక్కినాడు కడు వేడ్క్ మెరానివార్కన్నెల
త్మను భావించి శుభాశుభాదికరు సొంద్సన్ద్రోవిత్తు వేష్టించి
ల్లినగా జోలనిపట్టేప్ర యత్నము మర్కటాంక్షించి ప్రచంచన్మ్మం దగన్
ఆమండలానగరంబునందు॥

౧౧౧ ప్రాయగు షట్కైంబు పచ్చచిల్కగురాలు
నుల్లాశి ల్లెడు బొండు మల్లెబండ్ల
మల్లెఫ్రాసరములనల్లినపగ్గముల్
రాజించుచిగురాకు కాజిమాకు
చవిగాడ్పు సారథి గల పువ్వుతేరిపై
పొగడ ఫ్రాబిరాయి పొన్నపాగ
నేదంగి ఫ్రాపేటి మొందుకఫ్రావంలె
చెరుకువింగనిజాజి చేచియుకుదొనలు
౧౧౨ తే॥ వులుగు చాకర్లు పగతమ్మి ఫ్రాడమామి

నెమలి యెలుంటి యుపెనువెంపనిగుడియుంటి
నామనియు చెందు తో మారుడను వ బీరు
డంత సారెవెడలభానుమంతుడశికి
వీరమాన్యకంబున నిష్ఠని వితర్కించె॥

౧౧౩ చ॥ అలబలభాసనుండకపవాసియుగ బాల్యమెశాశ్వతం బుగా
నిలుపక రాజావనం బొకటినేర్పడజేసి వివాహకార్యమం
దడికొరజేసె నన్నవనితారతికోరకనుండురీతిగా
తెలియుగవేదశాస్త్రములధీవెలయించె నికేమిసేయుదుర్

౧౧౪ పెండ్లియసేయు వేదనుచు పెద్దలదూరిన విన్నవార్లు
ద్దండుడటంచు పల్కుదురు తల్లియు దండ్రియు నొచ్చ కుందురా
దుండగమేమి కన్నిటికి దొడ్డదిశాంతియటంచు నెమ్మదిన్
ఎందుకయుండు దామునినె నెన్నెడు మారుతి దక్షకేమిసేయుదుర్
అని దందహ్నెమానమానసుండై॥

౧౧౫ చ॥ శివశివయంచు నామరుని జేరుభుబింగకరూనయంచునా
పవనుని మారుతస్త్రపక్షవరపక్షియటంచని చందు గేరుమా
ధవు మిత్రివిలాసుసొమ్మపరశుధారగు రాముయటంచు విప్రుడా
పవలరదేవతాస్మరణభక్తినికేయుచు దైర్యమందుచున్

సీ॥ తీర్థయాత్రకు పోక దీరదీవెసనములు
తలిదండ్రు లెరిగిన తర్లవేరు
యిందుకొర్కై యుపొందుమేమన్నను
వరుడింద్ర సఖుడను పార్థివుండు
పుత్రికి కల్యాణమొనరించుచున్నాడు
పోయి వచ్చెదనన్న పొమ్మటంచు
తా వ్రనవీరీతిగా బల్కతగునంచు
మాటించి యటుల యొనరదెల్పి

తే॥ వారు బనుపంగ నప్పుడే బాలవరుగ
భానుమంతుని కాపట్టి పరగదెచ్చి
పెండ్లికొడుకాచు వేష్ట నర్పితగు
నప్పు కాష్మిరపతికిని తెప్పచనియె

కం॥ అలగుణవంతుడు తానది
పెలుచన్ పరికించి పిన్న పెద్దల నడుగన్
తలకకుడిదెంత మాత్రపు
పు విగిదెపని వేడ్కన్ భూవరుడడిగెన్
[illegible] ద్విభయులదెలిన

భానుమద్విజయం – ౧

వక్త్రగతమునంబు భూచిబునవల నెప్పుడున్
దిక్కురమ బుద్ధి కొరగా
వక్త్రము యెటులవంటివారికైన మహిపా

కం॥ దైవగతి దప్పి నప్పుడు
భావింపరు కకున మానిపండితులైనన్
కావ్యనమనుష్య దూషము
గాదరి యూపూర్వజన్మకర్మములు సుంమా

కం॥ అనియామహేశ్వరునికి
నెన్ని పెద్దలు కొందరందు [illegible] దదపించున్
వినిపించిన జననాథుడు
వినకనెజనెదైవమున్ల్లు ప్రేరేపింపన్
అంతట॥

ఉ॥ చనిచని కాంచె కాంచనలసన్మణిసాలవిశాలమైన యా
[illegible] నితదీశ్వరుండగు రసాధిపు డింద్రసఖుండు [illegible]
[illegible] నులుధగంధగంధకము దారగతిన్ దిశలంటుపర్వగా
[illegible] నరధతుంబు రాష్ట్ర భయగౌరవవాపొని [illegible] నెదుర్కొనెన్

సీ॥ కనికరమింతయుంత యని కానగరాని ప్రియంబు డెందమం

దనుపమమై చెలంగ హావ్రదాలప యిన్ సరిభేటియయ్యెనా
మనుజవిభుండు నంతగరివర్ణ్ ద్వారవిద్దరు మదిజ్ఞనివ్వరిన్
దవరగ బొబ్బరప్పుడు మదంబున నప్పురివారు నేర్పగన్

౨౨౪ అటువల నాస్త్రపతులు పటు
నటనాటకశాలలందు నానావాద్య
స్వనదనంబు లదరెడి
త్రయుల నుకళ శింపనేగి కరులందిగుచున్

౨౨౫ యుభయదళంబుల కేయుకాలి
విభుల కెదలుపంగ వారువీక్షింపగతుల్
రభసమున బంపెసేనల
సుభకరముగ నంతఃపురము జొచ్చిరియంతన్

౨౨౬ యింద్రసఖుడా మహీవర
చంద్రుడనకున్ వారిచెంపవచనుదెంచినరా
జేంద్రులకున్ విందులచే [illegible]
సా౹ ప్రా
నెయ్యాందంబులందు సలిపెను నూర్మిన్

౨౨౭ అనసకలాగమపురాణసమపదార్థ
తత్వబోధావిశేషధామ వరప్పసూను

శాంతగుణగణ సమేతు నఖిలశౌనకాది
మునులు లనఘ మోదికథ లేమి యనుచు నడుగ

౨౨౮ గోత్రాత్మజామహంగ
నేత్రాంచిత గంధవార్థి నేత్రనిషంగా
చిత్రాభరణ భుజంగా
మిత్రాబ్జయుత రథాంగ మేదరాలింగా
ద్విరదం॥

౨౨౯ శైలాసనాయకాదీ
శైలాతారేశముకుటగిరిజాధారా
ఫాలాక్షదళితదానవ
జాలాసురేంద్ర హ్వాదయ బాగారా
సుంగంధి వృత్తం॥

౨౩౦ వారిజాసనాదిదేవవంద్య మానపద్మయా
ఘోరిసద్వివేకనిబమూలరాజితాలయా
సారవత్ప్రపాత్రసాదసత్ప్రయాత్రసంచయా
పారమార్థికప్రపన్నపారిజాతచిన్మయా

౨౩౧ గద్యం॥ యిది శ్రీమద్దక్షిణామూర్తి కటాక్షలబ్ధ
చతురకవితావిచిత్ర సుకవిజనమిత్రయా

పస్తంభసూత్రు లాపోతా గోత్రు వెలగపూడినా
రశివ్యాకృష్ణపాత్రు నరహరిమంత్రి పుత్ర శ్రీకృష్ణయామా
త్య ప్రణీతంబైన భానుమద్విజయంబను మహాప్రబం
దంబునందు ప్రథమాశ్వాసము ॥ శ్రీరామచంద్ర
గురుపరబ్రహ్మణేనమః ॥

శ్రీ గాణేశచతుష్కము

క౧ ధాగధవధిగితవక్త్ర ధర్మాద్రిజౌ
రోగిబునమానసాంబుజ
రాగాంచిత శృంగలింగ రమణియర్థాంగా

సీ అవధరింపుము శౌనకాద్యఖిలమునుల
కదలికలనిష్టులనిదెల్పకరుణాయోను
సూతపౌరాణికుండు సుధాసూక్తులెసగ
మెక్కివింతగమరునాయియిదయిరువందు

తే ఆలక్కాస్త్రరప్రనుభ్యసేధవ్వదునెంరప్వంబొప్పరప్పించివమం
చ్చ భక్తులమానిక్యవిచిత్రబతికెపయిశోంభిల్లగానెంచిమం
తులనేమించిసమస్తకార్యములకున్ రూఢోపచారంబులన్
సలుపంగాగుణవంతుడుండెమదమెచ్చన్ భూపమువేడ్కజే
మ శ్రీకచంద్రాననవేవవేవనలువేరొత్తింతివక్తాస్తుచే
రికచేరియర్పగతాత్తైలమెయిభినారేరత్నమందెయర్పవే
రాకనీలాలకనూనయుండయిభిగేవరు లేకమ్మలుంగుల్లచే
శ్రీకబల్లైకెకరకంకణంబులవనికాంతామణీభూనకే
సే బలుబంబేరరసంబుల
భావితించినకావిదువ్వికేశాయు పొందికే
సలసలనుగాగియూరిన
తెలియుపకలిబుల్లామెత్తతెరవచలంగన్
తే అంతనుష్ణోదకస్నానములవరించి
యుబలరెలుక్తవెజేవిజేనాంబరముల
రత్నభూషణములనతనిసలంకరించె
మురుపుహారుపులశృంగారములుతగంగ

౭ తే. పచ్చరాబంతిగాం గూర్చి పెంచు పైడి
కీలు విరువంకలను జేర్చి వీకతళుకు
గులుకు మగరాల నలరారు గొప్పతెలివి
ముత్యముల బారికములు గప్పు పొలతి యొకతె

క. చందురుని బోలు ముత్యపు మెలగ
మందవికస్వర చుక్లానందము బెందర్
గందువ తెనుంచె పతి మెళ
గంధంబును బూశి సొఖ సమునికొమ్మర్

౯ తే. సాంకవము రేనిమెడ యందు జుమురి జాజి
సరుల ధరియింపగా జేసె గరళ మురగ
హారములు బూని సురుచిని మురియుండు
సెలక్తి మస్త్రభవ రయాన ముత్కర్షముగ

౧౦ మ. వరవిప్రాంగనలంత వింత చలగుర్వైవాహౌళారంభమున్
దురములు త్రావళులర్ సమంబుగ నరేంద్రులెమెచ్చని రాపుగులర్
పరికాసలే సపరించి తింపు సమహర సంస్తుతితో వీధిలో
వరయుర్విద్య వభూవరాంచిత సమాఖ్య ఖ్యాతి విష్ణింమహోన్
తదనంతరంబునా॥

౧౧ తే. నాందిమొదలైనదెల్ల నింపొందజేసి
పురవరము ప్రదక్షిణము నద్భుతముగాంగ
జేసి రాజేశ రాజు రాజేంద్రసఖుడు
నిజపురోహిత సహితముద్విప్తిచులుచు
అంతా॥

౧౨ చ. ఘనతర వాద్యఘోషములు (గ) మ్రోగ కౌనర్ పురినెల్ల బంధున
బ్జ్జనన రనాథ ముద్ధమును సర్వసుభద్రదలగ్నమందు బు
వ్వనిరుగుల క్ష్మీ నిచ్చె గుణవంతు నవీంద్రసఖుండు శాస్త్రోక్తి
తినిసభవారు మేలనను తింపగ నెమ్మది నగ్నిసాక్షిగన్
అనుభవము సూత్రంబునందు॥

౧౩ క. చిత్రముగ బ్రహ్మ జేసిన
సూత్రంబిదిగాక వేరె సూత్రము గలదే
ధాత్రి నయించని మంగళ
సూత్రము కాళీవిభూషణము సదతికె కల్గెన్

౧౪ ఉ. వరమణిరాజితోరు రథవారణ వాజులు ధేనుభూషణో
త్కరములు దాసదాసులు సుమెఖ గన్నుతచిత్రదుకూలబాలములే
విరుదులు దీవివస్త్రములు వేలకొలందుల కిచ్చె మచ్చికలే
నెరయగ నెల్లవల్లునికి నింద్రసఖుండు రుదానశీలుడై

౧౫ మ. ధరచతురాశ్వబానులవిధంబులత్రీపారిలత్ర్యలక్షణం
కరగిరికన్యకాముకులకైవడిమీరివిశిష్టదంపతి
స్ఫురణలనెల్లవేళలనుశోభిలుచుండుచుఁబంచునావధూ
వరులననుగ్రహించిరురువాఃక్షులభూసురవర్యులయ్యెడన్

౧౬ శా. నానాదేశసమాగతార్థిజనసన్మానంబుమీరంగసం
తాన్నోదారతవస్త్రవాహనవితానస్వర్ణపుష్పాదులన్
సానందంబునభూరిదక్షిణలరాజాగ్రేసరుండొప్పుగా
దానిచ్చెన్ సకలావనీపతులుమేల్ దాతంచువర్ణింపగన్
మరియును॥

౧౭ మ. కవిపైతాళికగాయకాగ్రణులకున్ కల్యాణసంతోషతై
భవతాంబూలదుకూలగంధసుమములన్ భారెల్లగానిచ్చిభూ
తయతా
భవుడంపెన్ నెరదాతృరయనియుత్సానందమొందెన్ సుధా
ధవశస్త్రీవరకేళిదికృలనుఱెందన్ వేడ్కవింపొందగన్

౧౮ ఉ. యీరవిరాపెండ్లిమువారాత్రము
మీరగనేరవేరినంతమునాదిందులే
చేరగనుండాఖుసల్వగ
వారకభుజియింపచుంద్రిబంధుబునంబులే

యిచ్చుచునిల్లవివాహమహోత్సవంబెసంగ
జైలంగులచునురెడనంతనక్రర్దన్

౩ అత్తరిని భానుమంతుడు
చిత్రములనరీవేప్మపాత్రశ్రీదేవిశ్రీవా
యుత్తతనుయుజ్జ్వలనగ
సొత్తరగోపురములజొచ్చెనురువడిమెరయన్

స్త్రీం పశ్చముదిక్పతిపాలభాగంబున
శోభిల్లుమంతవుచుర్రయునగ
ప్రత్యేకంభోరాశిపారిగ్రోలుచుమండు
డంబైనబాడబమునకెపంత్రనంగ
గండుమీరిసాయంకాలమండలాధి
నాధుడొనరంగచేరుకొనగ
నుంచుమెరుగుకెంపుసూరెపుయింపు
యురుగుయునగనరుణనామంబుతగనుభాస్కరుడుగ్రుం

౪ సారెసరత్నరవములుయున్ ఘోరునగురుఖేదవేదములు
యరెళ్ళించెన్ ధారుణిమెుకరికికేదుసూర్యపరాకరికమే
యుశిధ్ధమేలగదతలంపన్

సీ. తిలకగోపాలమయూఖులరుణప్రమయంబులనుల్లసిల్లన

గ్రహలప్రయుంపసుందగనుగుంప్రనచొప్పడుధూమబాలముల్

కలయుగబర్హిమాయునచొకాపఫుకాఘుకరేఖచికముల్

బలశిదిగంతరంబులను బర్హిసఖర్హిభయుంకరంబుగన్

Mayura is my new reading for సూ

సీ3 మాయూరదేహాసముంచితకాంతుల

ధగధగద్ధ్వెందనుచుగేలి

కంకరకంక సంబ్భ్రాంతవిస్ఫూర్తుల

మినమినద్ధ్భాతియనుచుతూలి

సారప్వతీకచభారసాశ్రీలత

కతకతేమివింతనుచుచేరి

వార్ష్మికాంబోధరవరనీలకేశోచ్చుల

చకచకలేవలంచుసారెమించు

తే2 భూనభోంతరదిక్పాలప్రరవములందు

సకలలోకావలోకన…త్క్రరములకు

కాగుపెరబోలెఛీకరాకారమగుచు

సంధకారంబుప్రతిబంధమై…నించె

క3 బారులకున్ చోరులకున్

మదీమైరహించెకయుఖనిలనంతయనంతర్

మారిరయునంతమమైవి

నాపిరానంతాభలారగినిసగినభంగిన్

తదనంతరంబున॥ *Slesha*

సీ చిత్రవియోగార్తిపాత్రమైతినపున్న

పైరాలికపద్మాకిపెయగమమునుప

వినలదసవిలంచిసమనకవైషమ్మయలయంచు

కైవడిచేత్రాకికలగిబహ్మీ

రాబువెలాగముగాంచెరపోబూనితినపున్న

విధమునకుమదాకివిస్ఫురింప

ద్విజరాజసంగతిచేబుకిల్లెనపున్న

కేతిచకోరాకిప్రీతినొంద

తే2 తనకళానిధివిఖ్యాతిదనరగాను

చిత్రమయుఖాన్విష్టదిక్కాపలపుణ్యములు

కౌముదీమవహాలంకారకశిమెమెరయ

చంద్రుడుదయించెచంద్రభాసాంద్రుడనుచు

సీ వెన్నెలవేడుకవేఋపులిభిందులకూడుకదానికొండవీలే

మన్నవ జేరు టొడు మరు మామగు వాడు విరాళికుండున
యున్నల తేదు మెంచుపై నంచు వెలిగెడు వన్నె కాదునే
పున్నమ తేదు మూరుపున బొంబ్బరులన్ పొడగట్టె నయదన్

3 చ అరులకు షేదమున్ కలవలం యూస్త్రిత వెలాదము సంభవింపసం
వరపరివేష్టితోన్నది నిసర్గ కళాపరిపూర్ణ పైఖరిన్
మెరయుచు శ్రీ చంద్రికల మిళ్లివి దిక్కుల నందజేయుచున్
సురుచిరసారశాంతుడగుచున్ తగరాజు ప్రకాశమందగన్

తే పవమయ హారి నభ విదారిత
విమలాంబర కుంభి కుంభవిగళిత వయుతాం
చరుసులన తారకావీక
మురుచిరంబుగు చున్నప్పుడు గనుపడె వెన్

3 శా ఆయుంభోరు వాగేహావిషహాఙుడు యుస్వైరంబుగానుండునా
సాయుం కౌలభయుండు నీలపు రాబృత్రీ వితానంబులా
డాయున్ కేయుజ్జ్వన వారపెత్తాస్త్రకమలుల్ మిన్నన బ్బాంధుర
చాబ్బి యుంగారవ తారహారములు ప్రాచ్యస్ఫుర్తుల్ వద్దిల్లెన్
మరియు॥

31 చ హారికరి దేవతానదిని యూంఘలకున్ బలమాత్మతుండ మం
క్షీర ప్రగరించి మింటిదెన కేగగ భిన్నన మంపరలేవరెన్
మురువు గకల్లు వ్రజ్రములు బూచిన పుష్పుల గుంపులై పదిన్
శరము రుదండవందములుగ గన్పడె నక్షత్రి తారకావళుల్

33 చ అలతల చేరకాడు చదలంగది ముంగల నద్భుతంబుగా
తళతళ మంచు మించు బిగి దాల్చన మేల్ వాలరు మంచి ముత్తె
గలసరులుంచిన ట్లసుధగద్దిగి తామల కాంతి పేర్చదేన్
నలు దెసలన్ దినంబులుకనంగపలు ధారుచి తారవారముల్
ఆసమయంబున॥

3 సీ చంద్రకాంతోపల సంజాత గురురుచి
రమణీయ విమలాంబరాచితంబు
సారంగపున్నాగ నారికేళ రసాల
పారిజాత మహీజ భాసితంబు
నిర్మల సరసి విహార నిరుపమ మహాగరాబు
మునిబృంద గృహాంగార భూషితంబు

వారయునిరోధనప్రబలయోగాభ్యాస

మంబులభవముగుమోముందితంబు

31 గీ నవమకీరుచిరాంగగురుపృంగవాంకితంబు

సకలగోప్పురములుపసంగతంబు

ప్రమథగణవీరభద్రాదిరక్షితంబు

శర్వనిలయంబుకైలాసపర్వతంబు

36 ఉ అలకైలాసధరాధరంబుననునెయ్యార్వరంబుగాప్రాయుసు

పలరన్ వేఫ్వల్లవీరభద్రపదసేవవేడ్కశివములంభ్రోముదే

శైలలోకలింగములనెక్కిభూతళములు తోనేతేరగాశాశిరం

జ్జిలవచ్చెన్ తనదేవళంబునకువేచేరంగవచ్చునధతిన్

32 గీ హాఘులుద్దగావచ్చునప్పుడుగ్రభూతబలము

దేవళములతల్పుచేర్చినతెరగుబూంచి

బ్రహ్మరుద్రాదులకునైనవచ్చిచూరగ

రానియుచుడుంకేవ్వి ఖువప్పై రాయరుచుంచుచు

3[illegible] ఉ లకళవళముందినవందాకే

బలుభూతములుపడిగెనేపన్నగగుడివా

శివిమయాశియలుండులయులూ

వలనెవ్వరిఖండగానబడవిలయుదెవ్వన్

విరయాశధనాడ్భుంతము

3[illegible] ఉ

మునములనకాశ్చర్యములదవముంచికొని

ష్మనితలయూచుచుకొళికె

భక్తిప్రవాహానంబుగడప్పచునంతన్

[illegible] గురుశివాశివిగడచేరుచుచు

పడయుతనాభద్రకాళితగళంభునిఫ్

త్రుండుమవీడనిముడినరళ

వడి ముదిమానిభక్తవాత్సల్యములనసూ

[illegible] ప్రాణేబాలకనేతే

కొరకెకావలనదేనుకలాచ్చిదనింకన్

మూరాధవలదువాశివి

శీరాయునియూదరింపద్వేదునుతుడంటన్

[illegible] పరదేవతాకయాంత్ర్యము

దొరకెనదికనేముయుంచుమొరంప్రతుల్పన్

తెరచిన గుడిలోనికి బుని

వరమునిసి పద్మాసనంబుపైను మరి యుండెడుగా

కం యిది సమయమంచు విప్రుడు

పదములపై వ్రాలి సత్కారసారా

స్పదభద్రశాలినింగని

ప్రేదయాబ్ధ వనందు భక్తి రెట్టింపంగన్

యున్నాని వినుతించె॥

గీ మొదలు తుద లేని యుగముల

మొదలు నీవు దగలుగ జేయు ముదమున మాయా

స్పదనాటక ధారి విని

పదములు నెరనమ్మ నమ్మ వారిధన్వి లూ

సీ అనుచు ప్రణుతింప నాశాళి యు తని భక్తి

యుల్లలలకు చాల సంతోష మొందివేరవ

కందునెందైన నెలకచోటు వందముంద

నుండు నీకోర్కె తీగూర్చు నెనరననినా

ఆ భానుమంతుడు సంతోష వార్ధి దేవి

అహా వార్నెడు ల్లెల్లాలర్హు డనైతినను చు

దేవళములోన నెకచో యుడిప్పి కాష్ట

పీఠములన బల్లికె నలకలార్చ బెట్టనంత

సీ ఆశాళి తన మంత్రి రత్నసభూతములు బూచి

యాప్రరంజీతెడి యుంద్రసఖుని

తనయ నుమండ్లాడితగనే యురాతిరి

కలభములు మాలర్యంబు నశోభనంబు

మము యుంపకాశ్రీర కాంతుడాగు నావంతు

డసురాంబు పలనిసాధము దుల వేయ

గనుచేరి సతిరాళ గని గని వేసారి

నిదురింపు చున్నాడు నీవుబోయి

తే భూవరాత్మజ బుయుచ యుత్తి బోకములను వె

యురుత నినిడు గూర్చి యురా విప్రసమను జెర్చి

వేప్పచో నెప్పుడు విధానవేళ నిద్రనియుధా

స్వానమ్ములనుంచు మనినన ప్పుడూ

ఆదేవి కాభూతమి ప్పులనిరేల॥

శా. యంతయు త్రాణ గల్గినను పోల్చరి ధారుణిలోన నెన్నబ
న్నాత్మరక్షన్ స్వకర్మఫలమాత్రము గాక సుమంత పోయ్చురా
వింతయు యుల్లసాక్షిమి కనెందునుగాన నిదేమి చిత్రమో
యుంతయు రంగళల్లి వన శార్ధ్వములు లోకధలేమి జెప్పుదున్

౧౦ క. ఈ భామను మంతు డెన్నగ
నా భామిని రేఖను గందునై మదనమిత
ప్రాభవము నందివము నిరా
ఘ్యైభవ యోగంబునందు వరభూతసఖీ

౧౧ క. అని భద్రకాళికాత్మని
తన భర్తృని మహిమ భావితాహ్వర్ణంబున్
వినిపించిన నానందము
ఘనము యిడెందంబునందు కనుపింపంగన్

౧౨ చ. అలసచివేంద్ర భూతమురయుంబున కొవిల లోని విప్రను
జ్జ్వలమని సాధమందు నిచిచ యర్పినా గుణావంతుడన్ తృప్తిన్
మెలుకువ గాంచి కుంతకేడు మించిన నేర్పున దెచ్చి యుగ్గడిన్
పైలుప్రగ జెచ్చి దైవగతి వలుందర మానుష యత్నమానునే

౧౩ శా. అప్పుడు పెంట్లి కూతురు సమంచిత భూషణ భూషితాంగియై

యొప్పుచు నెచ్చెలుల్ గొలువ నుల్లము లుల్లసిల్లగా
నెప్పుడు నాథునింగడి యుయదెప్పుడు వేడుకలందగాంతునే
నెప్పుడు సౌఖ్యమొందుదని తెలంగిని జొప్పత సాధమక్క్రగన్

౧౪ శా. శైలాగ్రియర్పిగ సెక్క భోగమునులన్ గల్పించు సోపానముల్
బాలిన్ మీరగ తిన్న తిన్నగ పొలయుల్ భాసిల్లగా నెక్కి పై
కేళీమందిర శివు జేరె పదములకెంబాయు తొందంప భూ
పాలాగ్రేసర కన్యకా తిలక మాపద్మాత్రనేత్రాత్రుటిన్

౧౫ క. చని దించని చయు సుందగ — శవము అనగా రూపడు
మునకని యెకోర్కృపని క్రొత్తకొనితగడి
చ్చిన నవన్యుపుల యువదినిడి
చని రవ్వలి యెడకదకుల సఖులవ్వేళన్

౧౬ చ. చిలుకలు గోరువంకలయు చేరిన వారల వెందురా బువా
రలయు కనిద్ర బోయిదరుపాయిగ తేపగుడుంచు మెల్లగా
పొలుకుమమాయలన్ చికిలి మీరగ బల్క్రగ జేవదంతిఫ్రన్
పలుకల పప్పైమంచము నపాసుప్త యయుంపవశించు నాతిరిన్

౧౭ చ. కప్పగొని యరావునేలా వారుని కౌగిట జేర్చ గనిద్ర బోవనే

ష్ణను వగనంబుల ప్రౌఢయుగుళ్ రదినారశిదాశినప్పుత్రో

మ్మను॥ తలల భూషువాతల కిబంమిూదను చెన్నుగతూరుచుండు

కొను తమమిూరసేరు ఫ్రుళిగుర్పెన నాతనవాంగిచుంచు నమా

శ్లో ఘన సయదేశయన్నే ఘనరాగవుల మిూర

వలు మూరు కల్పించి బాడి బాడి

భరతశాస్త్ర ప్రౌఢపరి విజ్ఞగ వింత

బగ్గ్లగా కైవనగరరు నుగ్రహించి

చాళితిబంధ సూచనలందు శృంగార

శయన్నే పద్దెవులు లాని చదివి చదివి

అతులితచతురసంగతుల సూత్రతసంగ

చిత్ర ప్రసంగములే చేశి చేశి

విరహవారాశి తొమున్గి వెడలు నిటుల

శ్రవమున ఋనించేమ బూరుచ మమ నీరు

లబలు చంగావి ప్రైట చేన సాచు తెలనుచు

కాంతల బింత తను నిద్ర మేల్కాంచదనుచు

ఉం వేసియు లేలనందు కొని వింతలుగా క్షేత్రతి గూర్చి రాగముల్

భానుమద్విజయం —

రాగచలంగమిూ ఋచు నేరాతవుతంబు నసుంబ్రమిూరగా

వైశికసంప్రదాయమె దవర్ వివముపించుచు బుంత్రగాత్ర

బూరాతనంబు బూపివద్దె బాగ్రణి వేచి విచిత్రమందుచుర్

ఉ అరూపాతిశయప్తే హూసతల విద్యాప్రౌఢవరత్వంబునన్

ప్రాకర్ కన్నెని యూలతాంగిదల పర్ భోగేంద్రదేవేంద్రుకీ

నాప్పె రత్నంబుల కన్నమి స్వంయుగు భూనాధాత్మజే నెక్కైషు

యున్సైర్ దేనరమించు వానిదియే భాగ్యంబంచు మోహించుచున్

పరదేవతామమహత్వము

మరిభారద్వాబు శనులన మహోవుయు వెలయర్

స్మరియుంచి వేఫ్తతగత

తరుణీవు నిహెూదతర్వాత్మి వానిన్నని యెర్ The following is translated

చతురాలాపకథాచమత్కృతుల నెూషాచాతురీరీతులన్

చతురంగాదివి నెూదకేళితతులన్ సంగీతసాహిత్య సం

కృతులన్ గంధసుగంధమాల్యకృతులన్ దేదీప్యమానాంబర

ధృతులన్ బుష్పనెుహుష్ఠి ప్రష్టి చెల్ల మూశిత్రుంబుగానంగనే

౬౪ క. అనినంత వింతపద్మము
వినితని యెూపద్మ మప్పుడే వేగమె సంగన్
మనమున నగ్రహించియు మోహము
పెనగొన తద్భావము రతివిధము మఖిప్రేమహర్
౬౫ క. పెనిమిటి యెూఱు నినాదని
చనుప్రష్ఠగ దెచ్చినట్టి చక్రిరపాలేపం
బున్నమ భక్ష్యంబులు నిడినన్
తనివారగ నారగించె తగనప్పేళక్షూర
౬౬ మ. వరభూత్రిన్ పరిత్రప్తి ప్రోత్తైరులుపమువు క్షత్రక్షాళనాదేత్రి యరుచే
కరమెుప్పన్ రచియించి వస్త్రములు ఖరుత్కృ ఖ్యాత భూషామణీ
ధరుడై గంధసుగంధమాల్యములనా ధాత్రీసురుండు నిభా
సురమాణిక్య విరాజితోరుకనకమంచంబు లే గాంచనపాబజ్జిచే
త్రరపున్ కయ్యెనుమప్పళించి రతిమోదంబాత్మ రెట్టింపగ క్షూ
అప్పుడల్లనల్లనా ॥
౬౭ ఉ. చేరగదీశిముక్తెయిరు సుచెన్నైవిగే ఘుకులురులే మరుంగులిం
ప్రారగదుబ్బినవ్వి చనుమువుల్ల మహన్న వర్తుల్లన్

గారవిూమేన్ననానప్పలకలేవడినేవియలు బారనంతవ
ల్లారుకోర్కె సంగ్రహింపచుకళలేరగింపచునద్వి బుండెలిసి
౬౮ క. పైలయలు కలుమూర్ఛగములు
బలుకపరులు నలుకడీర్చుపట్టులకొనరులే
తెలతెలుచక్రింతలు
విలసిల్లగ విప్రవరుడు వేడుకనిగుడన్
౬౯ సీ. కలికికన్నులదీర్చుకాయుకవెుూవంటు
పెుూహంబు పెనుగొనపులుదల్లాడి
కెంపురగుబ్బలనంచు నుంచుమప్రాభాయ
యెులుకమూర్చ్ఛాగిలింతలుఘటించి
అవివేకిపదములయెుందెలదద్దులు
భుజములగుర్తులై బొసగగచెని
ఘనతికోరిన కోర్కెలదరంగవిడి బడి
చౌశీతిబంధములెసలుపనెగడి
౭౦ తే. పైడిభువనైక్యరంబులారపివిమెురుంగు
జీవదంతప్రకెంకయుచెలగుసూరె
ప్రభుప్రపావ్వనజేరివిస్తృతమెుగాను

తలయెత్తల్లూనర్చి తద్ధరగలితమిూరౌ

ఉ. యురవుగవాపు దక్షిణావుతెర్పుదశద్భువుగద్దిగుబ్బలన్

తరవులబట్టి తెనెరుచిగ్రమ్మదువాతెరమెయూవులానుచెూ

గురుగతితానిమెయూవులు వయిసుండెడు కుంకుమచుక్కరుక్మినే

తరవుగహూత భూపురుడుగాంచవినోదవిలాసబంధమున్

అందున్నవసరంబునా॥

ఉ. మెయిలగంపు వెరవగబ్బిలందినయలునింపుతెగుల్లగాబట్టిచి

ల్లలపట్టితె మరితలారిపల్లులనుచొక్కంబైనబంగారుపు

యప్పిలగొళ్ళతెనుముపొన్నకైచుబురులాయప్పింప్రాయుతెంతధ్వజ

వలపుతెరంచగనింతెనెతద్భుబుండొప్పం భోగభాగ్యంబులన్

అంతవుందనివిడిరతా॥

సీ. ఖిందచక్కెరకన్నరడుమిన్నరహీనుండు

ఘుమఘుమమనుమెయూవిగ్రోవిగ్రోవి

గుండు కొండలతోతిగొప్పతైతగనుండు

పొవింద్లనంపుగబట్టిబట్టి

బూతువాబంగారుఛాయలబిగినుండు

నవిమనుకౌగిలవలవిలనలవిల

వలపుసొలపులందగెలువొందగనుచుండు

వృద్ధులకళాస్థానములతిమాటిమాటు

సీ. మరునిమారవుమయూర్తిత్రైగరుచెరు

మత్తకరిదారిగడిదేరిమయ్యమారి

కావిలనీచిత్రములరంగతాంత్రి ~~సంగ~~ తెసగ

సంగమెయునరించెవిప్రుడసంగనంత

ఉ. అలపద్మావతివనవతి

బలురతీసలసుదమ బూచిత్రొడిమవీరన్

మెలుతారువెరవుమరయుచు

నివిచినగతినుపరిరతినినెలకొనెబలిమిన్

సీ. కుండలమణికాంతిమండలంబుమెరుంగు

చెక్కుటద్దంబులచెంగవింప

రంగునీలంబులమయుంగురువిపలుమారు

వదనసరోజంబుపైనటింప

ముత్యాలసరములవేమరమారిన

చనుదోయిఛాయలసంచరింప

నశియాడుతేకాను పనవెసంగగ జూచి
కైసునితంబంబు లువిస్తరింప

22 తే. రచ్చగుర్రంబునకు మొగులకెళవిడాన
పేశిచెను వెంబడు పలుకుల యుపేయగాను
మరుని సతియాడు ద్రాబంతి నెరణి మెరశి
యుపరిసురతంబు గావించె నుత్పలాక్షి

23 శా. యూరీతిన్ రతివేడుకల్ సలుపగా నింతిన్ తననేరానివి
(వారలున్నిదుర)
స్వారస్రాంతి నిద్రాహ్రీర్ధుర జెందన్ జూచి తదుద్భాతమిం
ప్రారంభచ్చి తటాన కొంచు చని విప్రుం జేర్చె నాకాశికా
గారంబందున్ శిలాహొం ఘగూర్చె నట నాకాష్ఠేర భూకాంతునిన్

యిటు లసునరించి యాభూతమింపుమీర

24 తే. నడుచు పై త్రాంత విధియంచు నడివి భద్ర
కాళికా నాపుయను మతిగాంచి యలప్పి
యుల నాడు దండనుద్దర రత్నపడివసుండె

ఆంజా॥

25 తే. వాలుపృథ్వి గుణలు రొందస్త్రీయరు వాడిరొంది
ష్పుంబులు పలంగి ప్రాయు విప్రులు తగంగ
నదులలసుర్ణదాయునవేది శిష్య నలుక్షి బాయ
సుదయుల గిరిభాయునల కలస్త్రీండు దయుమాయ

26 చ. రవిత నిపద్మినీసతికి లనైతల వారినొంది పీయుంచు బాం
ధవ వరపుత్రి దెలాప గను తత్పను యుంబను విప్ర చేతత్రా
గవని ధరేశు డప్పుతెరి నంపెన్ మొరప్రక వన్ను ప్రైవదిన్
వివరమ్ము కందు హొందెద సగపోగ నెచ్చె విప్రోర ప్రై నత్రిన్

27 సీ. చలిగాలి రతి బల్లి కైలుబాయు నరుదేర
దీపంబులకు వెల్లదీప్తి జార
పరమ్ములే చల్లనై యుండు వదవాడార
తారకాస్ఫూర్తులు తగ్గువార
కలువల కొరకె సొక్కు (గ) పుచ్చుచు మితిమీర
ఖలబుప్పులకు మొదను తెలివి చేర
పెలిపు పుల్లలకు గుండె దిగులు మానకెపార
(డు)
ఖిన్నవలను చంద్రు(డు)త్రవము మదేర

ఉ౩ భారులకుచోరులకుచాలభావిగదుర
నంధకారంబుగిరిగుహాభ్యంతరముల
ముదరపూర్వపర్వతశృంగముననతగంగ
భానుడుదయించెరుచిచిత్రభానుతగుచూ

శిమములదా
చ౪ ధృవ్రడగురాఖుపాండూప్రవక్షాలుచుటరశిచిన్నబోయినా
మొవచెవిమొంముక్రిత్తనతోసరిపోరగదోషమింతకున్
తెప్పలగఁజేశినంచునమదంబువహించినరీతిపద్మినీ
సువదనముల్లాశిల్లరవిచొప్పడెనప్పుడుతూరుప్పుగుబ్బలిన్
మరిఅరుణునలా॥

ఉ౫ చారుమవరనదీవిమలపారఖులంబులగ్రుంకిభూసురుల్
ధీరమతిజియస్సైనిజవిధిత్రమకర్మములాచరించనిం
పారగనాత్మగాతమనమానగతిర్మతినెంచతన్మన
పారసరాగమబ్బపయిజ్ఞానతోర్సెనారవిజోచెనొత్తినై

చ౬ తురతలుతుమ్ముక్లవాడుమొగమొయిన్నవినెతడివాడుచుక్కలన్
మెరశినవాడుయూరుపదిమిన్నలబూనినవాడుభూతభున్
దొడ్డరతలదాల్చువాడుమినుమోవనుసాగెడువాడుచందురున్
తెరదాకపెండిబిల్లవలనుండినకన్నెనువారినయిప్పుడన్

ఉ౭ తూరుపుకొండదేశీదప్పుడుపోరపుకూర్మినిచ్చిమాచల
త్మారమతాగ్రగణ్యనకులకానకగానుదివానిరాగదే
మోరగవంపుకెంపువదెమిత్రుడుభాసిలెతన్మశిప్రభా
సారసురాగశోభయునగసంభుబునింబెపముంచితంబుగన్

సీ౮ అరశిరురుసౌందర్యంబైనదనుచుతెచి
భానుమంతుడుకాశికాభవనమందు
చిత్రమందుచునాదివిచిత్రములకును
సబ్జనుండుగానదెసనంబుచాలగెలనుచు
హరిహరియుయంచునాము

గీ స్మరగావేపలుమారుజేశిపుశివుయుభూషాం
బరముతులమెనకేశ్లేని
భరయించినదీనవానిపాటులనంచున్

ఉ౯ రోచనచేశితత్పునతరెంబుపలరత్నవిమాత్రభూషలా
భ్రాజితహేమచేలములుభర్తృనిశత్రునివిచ్చితప్పుడాం
బొలంబువులబాత్మలోదలచిభూసురుడంతయనిర్భయుండనై
గోచెంకెయుంతల్లోకభనకోపులమోభనతీర్థయాత్రలన్

యిష్టతండాబువంబులతెంబడింగూడుకొని తీర్థయాత్ర
బునసప్పుడూ॥

సీ॥ బునీశరువంజాఘూర్ణమునసాగరముకే నగరంబుజేరిన
బ్భువనవరసంగీతశృంగిపురిశైలముచయుస్సనడాశచిత్రకూ
టనగరంబునంటయుచటక్ రఘువంశపయోధిచంద్రుడై
దనరెడురామచంద్రునిపదంబులుప్రస్తుతిజేశరందరుక్

సీ॥ మరియురురుగక్ బురాణపురిమార్గమునందలిపొఖ్యమైనమెర
పురములుయాత్రయాగనిటమందరలేవనితీర్థయాత్రకై
పరువడినేగివచ్చుబునవారముదెప్పగనాలకించియూ
పరుషపదత్రముంబువనుపల్లవియుందుచునెట్టకేలకుక్

సీ॥ వజ్రమయంబదిరమలుపైఢూర్యసౌధములే
నీలనిర్మితమైయుసాలములును
వేదవిద్యావిప్రులవిత్రమక్షత్రియులే
సంతతపస్సుప్రవృత్తికాంతవిశులు
శ్రుతశ్రుతిశ్రేష్ఠిశూద్రులతులరధంబులు

మదకరులతిబువహారులేవంతభయులు
చిత్రవారాంగనలేశృంగారవనములు
పైరుపచ్చులుకారికవాలికెలును

సీ॥ కలిగిపెలవాశివస్తుపురికవిలుచుకతన
సారముందాశిపీతీరసహితమైన
చిత్రకూటాఖ్యపట్టణశ్రీలజూచి
అలరనిటనిల్వవాసయోగ్యంబటంచు

సీ॥ మనములరంగనుత్తేర్చికే
బునముచనిల్వసంతసంతోషములో
పెనుగొనగభానుమంతుడు
ననువగునెలకచోటయెానువమరగనివిచేక్
ఆసమయంబునా॥

సీ॥ ఘనమునవన[struck through]సకలితలతాసతి
వరతపఃఫలలబ్ధపురుషుడనగ
సకలప్రనఃశ్రుష్టిచటాపాందకాశిశే
సర్వసంకల్పితానంగుడనగ

శిశిరావసానద్వైత్వే చింతితపద్మినే

భూమిభూవరనదత్తారామముదనగ

వీరవసంతే జైనవైరిపరిభూతమారభూ

నాయకశౌర్యసహాయుడనగ

సీ విహగనినిహాబ్జలోచనాభీష్టసల

యసుమమధుఫలతతిరమాదాతిచతుర

వితరణగుణశోభిరామాబ్ధివిభుడనాగ

వచ్చెను వనభవ్యందైనమాధవుండు

సీ నానావిధానూనసూనవనాధ్విరఝరీ

మధురమానితప్రారమానియామి

మల్లిమతల్లికావల్లీసుమోల్లాస

రబువులపైచల్లులాడియాడి

స్వైరయుక్తిపికవ్రాతశబవమంత్రియాభీల

కలకలాభణంయులచేకెక్కికెక్కి

ఘనసారతాళికాఘనసారగిరులలో

దరులడగ్గరికరిదాకిదాకి

తే తాప్రలతలసత్ప్రవేశ్వేంపతగిలివచ్చు

మేలుమేలులచాలుబారలుగాగ

ప్రదమువిదివడివడిదేరిపొగరుమీరి

గంధబంధురమధుమాసశింధురంబు

౧౦౦ క అంతర్వ్యోమవనసవనా

క్రాంతపికక్రాంతివార్త్రఫ్ఫకారశస్వరము

త్సంతశుభోదంతమునైసం

తతసుమనోల్లసద్వసంతముదనేరకూ

౧౦౧ సీ రాగముపొంచుపల్లవతలలంబులుకొమ్మలపైకొనంగనా

భోగవిలాసపైఖరులపుష్పసమున్నతిమీరుచున్వనం

తాగముపైవసంతతకినష్టలసంతతులబ్బులబ్రమే

వేగమెయుంచుమాధవుడువేళ్వనేందిరవాడెతచ్చెనే

౧౦౨ చ తగనలచల్లిరనితరిదప్పుపుతియన్నినమావిమానులన్

జిగరుజిరుంగురంగుగలమోరపులేజిగురాకులొప్పినా

చిగురుకరాకిశానివిరిచిల్లలమల్లులపుప్పొడా

కలదు భునించిదుంపలను గాంచిన విప్పుల కుప్పలో యనన్

౧౦౩ సీ॥ ప్రంబి భవించిన కెంబూరు చిగురులు
ఘనవనానురాగవైఖరిని బెనుప
నిబిడంబుగా నుండు నీలపత్రంబులు
గురుతపనస్ఫూర్తి నైస్పెన గపల్ప
తోరంబులైన పుష్పితోరకోత్కరములు
వరతారకానీకగరిమ దెలుప
బహుగౌరరుచి దేరాచు పరిఫుల్లసుమములు
సాంద్రితచంద్రికాసరణి బూవ

౧౦౪ తే॥ సారఫలవాంఛల నగోరి పద్మి బూని
వివిధశాఖలశాలల వెలయుబల్ల
రాత్రిసమయుల జ్ఞాప్రార్థరమ్యయగుచు
నందమలుగ విరార నావసంతాగమంబు

౧౦౫ ఉ॥ మారుడు పాంథకోటులను మారునగెల్చి బయాంకభేరిని
దారిని వేయుచేయునిక తద్ధ్వనిపంచని దెల్పునైపడిన్
సారరసాలమంబులకి సాలవివర్ధిత కోకిలధ్వనుల్

మీరల సద్వసంతవేలలమిన్ముటెనంత దిగంతరంబులన్

౧౦౬ సీ॥ పరిమళగంధములే పన్నీరు విరిసరులే
కురువేర్లు దవనములె కురువకములను
పాలను రలశనీరు పాలును చెరుకుపాలె
చెరిపానకములు నీరుమజ్జిగెలును
వడపప్పు శనగలు పరిపక్వ ఫలములు
వాసనతాంబూలపట్టికలును
నవపాదరక్షలు వాతపత్రంబులు
విలసితాభ్రమతాళవృంతములును

౧౦౭ తే॥ భూరిదక్షిణ నిష్ఠించి భూసురులకు
నిత్యనైమిత్తికప్రచారసత్కృత్యులగుచు
ప్రస్ఫుమార్కింతురందరింపొందనల్ల
చైత్రదినమందు నైదవఝామునందు

౧౦౮ క॥ అలమాకులదారవైభవ
ములనియు నెలకొన్న తరిని మురువుగపట్లన్

కలకలమని రాద ఛేకిన
పలుకులు ఖనల భరతపక్షి పలుకదొడంగెన్
ఆయమ్మ జ్యోతిఃపురంబున నాయమ్మయు దపమయుంబునా॥

౧౧౨ బలుకప్పు కెంప్పున ప్రావెడు జిగివాడు
విరివా జిప్ప ప్పాల సరులు ఘురయు
పెడదదమ్ముల జోలు నిడుద కన్నుల దీర్చు
కాయక రెప్పల కలశి వెలయు
కురువిందరుచుల నుకొను కొందు కెమ్మోవి
తమ్మచారల మిత్రావ వివి జెరయు
కలుకులి బ్బొప్ప కబ్బి గుబ్బల గనిపించు
కొనగోయి జీరుల గురుతులొలయు

౧౧౩ తే. జిల్గు సరిగంచు చంగావి చీరకట్టి
గిలుకు పావాలు పదములగిలుకొలిపి
విదుర సొమ్మున బూచుచు నీరబా౦ప్రి
పడక యుయ్యెల డిగి యెండుకడకు బని యే
అప్పియుడ గుణవంతుండు తనమనంబునన్ గ్లని వితర్కించె॥

౧౧౪ సీ. నిండు చందురు గేరు నెలవచక్కని మోము
కళుకు లుబు నరారగాంచనైతి
కమ్మతేనియ రుచుల్ గ్రమ్ము బిత్తరి మోవి
చక్కగా నొకతేప నొక్కనైతి
కలుకులి బ్బొప్పు పొదలేచె లువ్వు దుచె విగుబ్బ
చెప్పిన కెంగేల బట్టనైతి
నిలువు నీరు సుబంధు కవితనెమ్మనితో
నగి కౌగిలి జేర్చి పెనగనైతి

౧౧౫ తే. నెయులనెమ్మది నికస్నైతు నెమికైతు
నమ్మలికవచ్చి విదుర యెందుండి వచ్చె
తరుణి నా పట్ల నేమేమి తలచినదియొ
చెల్లరే యు దైవమా కీలి జేసె కొర—

౧౧౬ క. అని కామ్మరవిభుండ
త్సేను పవపరి తాప వహాత్మనందుచు దైవం
బు ననిందింపుచు వెసనవలు
మునమున నరాగించె దైర్సే వుతి నెవ్వేశణ

౧౧౪ తే. శఱస్సుడిగివచ్చి యుప్పులుపరచి నమర
నామతీర్థంబుగావించి నపదుకూల
ములుఖచిరత్నరత్నకలాపములు ధరించి
యలాదిగాతేగొల్చి నిందుకొల్పుడేనంత

౧౧౫ తే. వలుగునతులవిహారు పెద్ద రావలయులననుచు
నింద్రసఖుడాపుతెంచగ నింద్రువిభవు
డగుచు గుణవంతుడగు రాజు నగరుచేరి
పెండ్లిపందిరినుండె భూవిభులమాఁద

౧౧౬ తే. అల్లిపెండ్లిప్రెంబు వికైలోనల్లుడుండ
నాత్మకులద్ధాంతమునందుండునలకులమూతి
నప్పుడుతగువారి చేబిల్చి నంపెనింద్ర
సఖుమహరాజు సంప్రార్థ సంభ్రమమున
ఆయ్యవసరంబునా॥

౧౧౭ సీ. కళుకత్రుగప్పుతక్కు తళుకులదనరారు
వీవెనచే వీచ వెలది యొకతె

విడికెంపుబాగాలప్పుడి తెల్లయాకులు
మలిమలి మడిచిచ్చె మగువయొకతె
పచ్చకర్పూరపుతావి తెచ్చినప్పుటుహ్రా మాక్షి
ప్రాంశుబు గ్గినందిచ్చె పోలతియొకతె
నవరత్నములబెళ్లినకదానిపనివాఱ్ఱు
కాళాంజితగబట్టె కలికియొకతె

These are my emendations by conjecture

౧౧౮ తే. చేరికైదండసెసగవిలాసియొకతె
పడిబాబరులాసరించె వనితయొకతె
వెలయుకైవారములుజెప్పె మెలతయొకతె
యుబలసుపచారములుసల్ప నెలమిచెలులు

౧౧౯ సీ. నెరికెప్పుకొప్పునదురిమినవిరువాజి
విరితావులతుపెంగ్లుపెంచునంట
బలుగెంట్లపావిండ్ల కులికెడు చేగాను
[?] పత్మవేమిని మించ తత్కించే

This also is a conjecture of mine

గురుతరంబగునబ్బి పిరుదులప్రేగువ
మందపైయానంబు యుందమంద
మెరుగారుబంగారుమేనబూనినమేల
మిన్నసెవ్వ్యులడాలుమెరవిరార

సీ॰ భువనమోహనరూపవిస్ఫూర్తిమూర్తి

జంఘలచన్నట్టుబుక్కిచీరబాగన్దేర

హారమంజీరరఖులకరఖులశాత్రాగ్రమమర

రాజసమునమోకిచచ్చెనారాకుమారి

౨౨౧ క॰ వచ్చినతనకన్నెమగని

మచ్చికతోరాజుచిచ్చిమననలుగిడుదా

కిచ్చుదునీపతిచంగద

మచ్చుదగాపుండుమనుచుభూవరుదనుపన్

౨౨౨ ఉ॰ పంపినరాజువుడువినిభర్తృముగానకపెండ్లిపందిటన్

గుంపులుగూడియున్నస్త్రీసకుంభరులంగనియేమిచేతునో

రంపునకంచుచింతిలధరావరుడాత్మజజూచిరేమిమిరో

చంపకగంధియిచ్చుడుగసంశయమెల్కప్రమిపిక్తమాల్లెచిత్రే

౨౨౩ క॰ అననేమిసంశయంబది

వినియుదవివరింపవంవవేగమెయునివన్

జనకునిమఖాభ్యంతింబము

కనుగానిభయరుభర్తువెసగగానిష్ఠనిరేన్

౨౨౪ క॰ నేనావివాహలగ్నము

మానుగనేరవేరునప్పుడుమానవనాథుడే

నానాభువనములమెండుగ

నానతయుండెడువేతావనలసభలోనన్

౨౨౫ క॰ హానిర్గ్రహంబుగారయుగ

మానువిభునికిగ్గచేరతమోమెత్తితది

యూనసనముతెస్సజూచిన

దానంగానపలికంటితగపదకుంటన్

౨౨౬ చ॰ అతనివిలాసవైఖరులనందముచందములీతనందులె

దతులవితుడాపహోష్పరుమదామమనుజేస్త్రీపుదెజ్జలన్ఞన

ధ్భుతమిదియుప్పలాడగనజోలునెలారకులుమెచ్చబంధుసం

మతముగస్త్రీస్వహాలునకుమకృతనిచ్చునుబద్ధమూరుగా

౨౨౭ ఉ॰ నేడుపరాకుకీర్తిగానినేర్పునసుందముదముమాటలె

చొచ్చుదమునైనకల్మునెవసుంధరలాగవకీర్తిహాలునై

తేటమునిశినంకపెద్దరికమునిశిచుప్పరాజువెల్లనం

స్నేమునిశినంతుకెంతపనిరేమునిచెప్పుదుకన్నెరావుడే

౨౨౮ క॰ తలవ్రాతతప్పదెకికె

కలకార్శ్యము దెల్పుమింక కడువడి ననినన్
బాలజాక్షి తండ్రి తెలుపదను
నిలువరము గపతి విదలబి నెరి నిల్పని రయ్న్

౧౨౯ చ సకలకళాధురీణుడు రసజ్ఞుడు ధీరుడు వాక్పవిత్రియా
ప్రకటనదక్షుడాకల్పుడు పరాపరవస్తు వివేకవంతుడు
స్త్రీకలుము డంబి కావరదయాపరిపూర్ణుడు దొడ్డవాడుమా
మకవల్లిదయాబ్జరంజకుడమానుషచర్యదమీయుడర్థిగన్

౧౩౦ ఉ ఆననమాసుధాకరుని యందము నేత్రములా వినూతనం
బైనసహస్రపత్రముల యందము బాహువులా మనోజ్ఞసం
తానము పీరుహోన్నతకనద్ఘనశాఖల యందము ంభులా
భాము సమానభారు చిరపల్లవములే పరికింపవారికిన్

౧౩౧ సీ యింద్రనీలంబుల నెనగు నీలంబుల
సొబగు జుట్టున యుట్టి జుట్టువాడు
మించుకెంపులడాలు మించుకెంపుల నేలు
మెయిం విపండుల గావి మోవివాడు
వాటంబున గుసుకవాటంబునకుమవా
త్తరము నౌవరభుజాంతరము వాడు
కేసరి మరిది ని కేసరి పురి నారి
రేఖల బోలిన మధ్యరేఖవాడు

౧౩౨ తే పూర్ణచంద్రబింబసఖముఖముఖవాడు
నందనసుమంబులను నవ్వు నవ్వువాడు
వలపుపచ్చకత్తుపల్కు పల్కు వాడు
లలితగుణముల చాలమెత్తైలు వాడు ప్రోడు

౧౩౩ క పదియారు వన్నెపైడి వన్నన
నదలించగ బూనమేను నసదగుకౌనున్
వ్రీడును మధురాధరములున్ గల
సదయుడు శృంగారసార సర్వస్వ దయాల్

౧౩౪ క విస్తారితవక్షఃస్థలు | ఉత్సో
కసరేఖారుమహోత్కటమితబలశ్రీ
దోస్స్తంభుండాతనినే
ప్రస్తుతులొనరింప నిజమువార్థివతిలకా

౧౩౫ ఉ ఆరమణీయమూర్తి ఖరుల నారయ మారుని గేరునిన్ సమా
కారత జెప్పగా తగదు కన్నులపండువగా కనుంగొనన్
కోరికనిండ్రునంత దొరకున్ భువికల్గనేరదా
కోరికకేరికిన్ మరియు నీ మహాశయా చతేదానకల్పకా

౧౩౧ ఉ వాని విలాస వైఖరుల వాని మనోహర కేళిలీలలున్
వాని వచఃప్రసంగములు వాని యపార స్వరూప విశేషముల్
వాని మహాప్రభావములు వారక నూరక యెంచ చూచుచో
వానికి వాడెగాని గలవా మరి యిందిరి భూవరాగ్రణీ

౧౩౨ క సౌందర్యము గంధర్వుల
యందే విని యుండువారలందరు వలచే
యందము చందము యుతనిది
సందేహము లేదు భూపశార్దూలా

౧౩౩ ఉ ఆ నతని సురూప సంగతుల యందవినా మది దోచినంతది
ల్పి తనవి యుష్షులుండెనిక పిన్నయ యూష్మల్పుండ త్రనిన్నఁ
స్నాత మశిసాధముందవినమంగని తాసవు రెలాచితంబుగా
శ్రీతిపతి యుంచెత త్త్రితి నెలగిన్ గ్రహింయుంచితి భావనమేష్టినేట్

౧౩౪ క ఆపద్మిమి తడుచదివిన
నాపతి యగుగాని యుడలనది యుష్పిదె
రెలా భూపమతి నీదు స్త్రీపయేమ
పైప్రనదగు నంయలనడపవయు యయూప్ర

అనినను ॥

౧౩౫ క యిది యేమి దైవఘటనో
పదసత్తుగ నెంచరాదు సంశయము వినియులన్
పొదవి నెపమ్మ గలదే
వ్రుద వ్రుదలికననంచు రాజు మెలుకువబడియెన్

౧౩౬ క ఘనరంగ నచటనుండిన
ఘనసభికులు నాలకించి కొల్వంబది రెటా
నని రప్రడు శ్రీప్రుడు గుసాపం
తల్ని గని యలాపద్మ మెఝ్ఝి దోచదు వృందవనా

౧౩౭ క యిదియేమి బాధవచ్చెను
నిదురించిన దొరకయుగా ననేనెమురుగన్
షదిదే మైననుదీనికి
సదమల శితానంబె ముఖ్యసాధనమనుచున్

౧౩౮ ఆ.వె శార్ఙ్గధర పతి సూరల కదలింపకలుండిన
నిద్రసఖుండంత నెగ్గుబడుచు
పడుచు వివాహంబు పడుచాపలాయను
మేలు బంధువులార మిత్రులార

వరపురోహితులార గురుమంత్రిమణులార
యీధర్మసంశయం జెప్పుడీరు
దెప్పుడీయున వారు తీరవిచారించి
భూపాలురకునెల్ల భూమిలోన
౧౫౪ సర్వకల్యాణములను గాంధర్వమదిర
మదియుగాకను సంగమంబైన వాడు
మగడుయంచును నిశ్చయంబుగ విధించి
రతినికులవృద్ధులాముఖులాలకించి। యిట్టనిరి
౧౫౫ మనరాజాన్వయమందు నిశ్చయముగా ముఖాదివస్త్రాంతుని
చ్చిన వెన్నకే మరి మూఁపులాడు పకురాజేంద్రాయుద్ధంబు నంతైన
దను చేపెండ్లియొనర్చె నవివ్యపను కేద్దా సంశయంబున్నన
యన్నిమదీభావములను లో నిశ్చయించి చర్చింపుచుండ్
౧౫౬ మనువిజ్ఞానమైరమణులు
దనరగదెప్పించి వారియాత్మర్సంబులే
నేను నప్పుడభూసరస్వతి
వనితను రతిసేనయొయువతి పతియగునని యుండ్
ఆయన్నాకాళవాణి పలికిన వచనంబులు విని

౧౫౭ యిట్టిమోదమూయవేదని
యటువలెండిన వారలెల్ల నబ్బురబడగా
నేఁటికేఁబడినరవరుడం
తయనంతఃపురికిజని యుతనయూన్వితుడై
౧౫౮ పాణిగ్రహణముజేసిన
రాణిపసంశయములు బుట్టి లాఘవములనే
స్త్రాగుణడేగుణవంతుడు
ప్రాణంబులు జన్నవాని భంగినిజనియెన్
౧౫౯ జమునప్పుడు కాశ్మీరావని
పృనిషేదంబు భానుమంతుని మోదం
బున భారద్వాజముగని
ముని పలుకులు నిక్కమనుచు ముదమును పొంచెన్
౧౬౦ పెండ్లికి వచ్చిన నృపతులు
కండ్లను కన్నీరు మిగుల గ్రమ్మగను పోయిరి
బండ్లపై కరి వారులంబై
నిండ్లకు తమదేశములకు నేగిరియంతన్
౧౬౧ అక్షయమునరాజునకే

తక్కువరాజాధికేళిమదలభగవనిత్రా
వైశ్రుతను చెక్కు చేమరత
సెలక్రి గక్రిమెరయునరయుచుండిరి మంత్రులా

౧౫౨ క సరసిజభవు చే సైనను
హరిహరసురవరులచేతనైననుసుమన్
స్ఫురితమగు విధితలంపను
పరిపూర్ణవశక్తిమనుబద్ధంబగునే
ఆసురరాజుల్నిందలంచి॥

౧౫౩ మ ధరణీదేవుడొ రాకుమారుడొ విచిత్రాకారగంధర్వుడో
హరియో యక్షుడొ పూచదేమియనుమయమర్కరానిద్దైవ్య
ఖ్యరసందేహములసంఘటిల్లెనికతద్భావంబు తెల్పీతినే
స్ఫురితంబౌననిమిల్లి మారిపవిటప్రస్త్రీ స్వైరుండుండగన్

౧౫౪ క యీవేసనమెల్లదాదుల
చేవినయాయింద్రసఖునిచంతకుమంత్రుల్
త్రీవరులునగుచుజనిత
దాభిప్రాయితవచనములనుతగవనిరియులన్

౧౫౫ క పర్వరాజసభలస్థైతము
నిరతముగాని యూడునసఖ్యునిరుపమగుణాఢ్య
మెరయగనుసామివారికి
సరిసాటియుగలదెక్కి స్వర్గేస్వరాకీ

౧౫౬ క సకలమెరిగినదేవర
కొకరికిదెలుపంగదగినమున్నదెరత్నవన్
వికలతసువిభుడుజెందిన
సుకరముగాదెలుపవలయు సమ్మోమంత్రులా

౧౫౭ క తెలియుకనడిచేవిభునకు
తెలియుంగను జెప్పవలయు హేతుగనతడా
పలుకులనువిని సమంచిది
యులిగినకారణేదుమంత్రికవపీనాథా

౧౫౮ క తనజీవనహానగునని
జనపతికింపలరతదనుసారిగబలికె
మనుజుడు దుష్టమాత్సర్యుడు
పెనకనుచెడిపోనుయుల్లవిభుడునువాడున్

౧౨౧ క. తనవిభునికార్యపరవశ

మనుగుణముగ భూమిపునతఁ డుంచు వనిస్థలిలో

ఘనతంత్రజ్ఞుడైన మంత్రియు

మనుపమయుండగును భూవరామరనాథా

౧౨౦ క. విననుండి నపలుమారును

వినుపింపగవలయు మంత్రి విభునకు నాలో

చనకేడ మది యైటుదినా

తనికి భద్రదయంబు కైయు పద్మముత్రయపత్తి

౧౨౭ క. భూవరులు మంత్రివరులను

కావలెనని కోరుచల్ల కార్యములు కొరకై

గావేయయుగానవారికి

దీవెలయనివేళ సూత్రి దెలుపగవలయున్

౧౨౮ క. బహురాచకార్యధోరణి

విహరించుచుఁ గేతనపతి వివేకంబొకచో

తహతహలు జెందితప్పిన

రహియోచన జెప్పవలయు రాజుకు మంత్రుల్

౧౨౯ క. అనిపంతమంత్రులగనం

గొని యేమామా మంత్రులార కేలాతురికిటులన్

గనిపిననివెపనపోతువు

జనియించినకే తనమూకసంపన్మయు పోడమున్

౧౩౦ ఉ. దానికి కేమికైతునని తత్తరమందుచు చిత్తవిభ్రమున్

ఖ్రానిమురెండు కార్యమైయు బుద్ధికి తోచక వింత జెకదన్

దీనికి తగ్గమార్గము విధింపుడు మీమతి చాతురింతగం

గానవినంఘుటుంచెదను కార్యధురంధరులార ధీరులై

అనిపల్కు రాజుతోనా మంత్రు లిట్లనిరి॥

౧౩౧ ఉ. ఏమియు లేని మానులకు హీనమతి భ్రమలందుచుం దగా

భూమిప తెత్తు చెందిన ప్రభుత్వపనంబులు గాంచుటబ్రమే

ఏమలయున్ సుమంత్రి ప్రతి నేర్పడ భూనిపమస్త కార్యములే

తామువహించి జూడనేడ ధాత్రియు రాజకి మానుభూవరా

౧౩౨ ఉ. స్వామి మంరు రాజికెంబయు న శ్రేష్ఠముగా చెడిపోవు కార్యములే

నోమరుపై శ్రీ హాస్థులకై కెలుకములందు దులల్పపు దృపలం

ద్ధామ విభు ల్పకాలు లయి ధర్మవిరుద్ధములాచరింపగా

కామితములై పవిత్రతలగ్గె కొనజూతురు జారు వెల్లైడన్

౧౬౭ ఉ శత్రువులాయరాజితములు చారులు చేవినికేనియుల్ఘుడే

క్షేత్రములు బూని యాస్తుప్ని సంపదలెల్లను సంగ్రహింపుసై

పాత్రములాప యుక్తిని గులచూడ్కి గబ్బిన కార్యసిద్ధియే

మాత్రము గల్గ జాలదు ప్రమాదము వచ్చు చువచ్చు భూవరా

౧౬౮ క ఏమేవేశ వేదిరావత

నావేశలనదియు వచ్చు నందుకు బాలా

భావంతము బడనే యంత

భూవర యుష్పురుష వరయు బోలికబుద్ధిన్

౧౬౯ తే దైవయుష్టంబు కలిగిన దానికేన

పౌరుషము గుమనుష్యుని యత్నమంతె గాక

మనుజ యత్నంబు భువిమునుశ్యైన దైన

తలచు కార్యంబులందరందగను వేరె

౧౭౦ క యుండాకరాజరాజ్యము

నందముగా నరయుచుండు నందాకజునా

నందములు కలుగును శిష్ట లదమ

రందురిల పండ్లు పంటలమితముగా గమాన్

౧౭౧ క చోరులు జారులు నూరులు

వైరులు లుమితి మీరి జనుల భంగము నర్పన్

భారము నీకొదిక్కెచదికిరా

మారకవిభుడున్న సెన్న నుత్సే నాధా

౧౭౨ ఉ కావున నింకనైన ధృతిగ్గె కొనియుల్లిడుచ కల్లయుత్తమే

భావము నందలంచుచు ధృవంబుగ రాజ్యము జేయుమన్నా

భూవరు దాసు మంత్రులను ప్రోల్చుగ జూచి సముందవాసుసై

కీవిచలంగ బట్టైప్రకటీకృతబుద్ధిని మైత్రి దోపగన్

౧౭౩ ఉ యోలూపచి దేంద్రులారయుననైప్పగ జెప్పితి కింతెగాకనా

వేసట వెల్లుదీరు తెలివింగొనుచెల్లుకుపారినెల్లనం

తెలాసము మీర జూతు నివెహించకేపప్రితిరేమి చెప్పుదున్

మిూపరమైన బుద్ధి గొని మేలుకయోలించవజేశిపల్లుడ్

ఆదియుసుంగాకా॥

౧౭౮ మ. మనవంశంబున పుత్త్రదౌహిత్రులు జనింపన్ బుత్త్రపౌత్త్రాభివృ

ద్ధిని జెందున్ గులమందు మానువిధి తప్పితిన్ వినసఖ్యంబియా

నను బోనీదయు జేసె విష్ణుఁడిది యొప్పైనన్ తెల్పగానుండునన్

చని యున్నన్ తదనాత డిట్లు పలికెన్ సారస్య మేమెన్నగన్

౧౭౯ ఉ. అని దండవృత్తి మానమానసుండ్రై సుమారికౌనా

యకాన్వేషణ తత్పరుండ్రై పల్లెనింద్ర సఖభూమిం

త్రుని వలోకించి యుండునను తగిన తంత్రంబూ

హించి మంత్రులిట్లనిరి॥

౧౮౦ ఉ. దీనికుపాయమేమనిన దెల్పెద మో నరనాథచంద్ర వేం

ఖ్రాని త్వదీయ రాజ్యమున నప్పరుశ వహ్ని నగంబు వీడిల

న్మైనగరంబునందు నతిచిత్రత సత్త్రము బెట్టి యుచ్చుచున్

దానము జేయుగా వలపదార్థము లర్థుల కున్ ప్రభాత్రిగన్

౧౮౧ క. విూసరసముగ నెకపటమున

భాక్తిలభూమా తపత్రుప ద్వార్థంబున్

ప్రాక్ బహుకీర్తి విప్రులను

యాసత్త్రద్వారమందు నడికట్టిపలెన్

౧౮౨ క. నెరనియొన్నిగిని యొలుక్తిని

మెలరయుగనఁ నంచి యుచుఁ శ్రీకాంతములన్

నిరతంబు నరయుచుండుడు

పరువడిన తడందు వచ్చిపరగంజొక్కపున్

౧౮౩ క. అని మంత్రులు వినిపించిన

భునతంత్రము దీనివలన తనబుధునతడెం

చు నరాజు దలచియిట్లని

నెనరిపఁడిన వారలములమెనరిచిరంతనన్

౧౮౪ క. దినచర్యల చూనుండియు

దినదినమున్ బ్రాహ్మారాసుధీనిధులై మా

కినరాయసములవారలు

వినుపింపగ భూవిభుండు వినుచుండె తగన్

అంతర్గృహాదయసమయమైనా॥

౧౮౫ మ. జలధుల్ వేచండకరాళినింకగను బిల్చెన్ భాస్కరుం డుద్విబ

ద్ధులుగా శేషఫణీంద్రరాజుసహోదరుద్రత్రిపజ్వాలదవా

స్థలయుంగారవముల ఝల్లుఝల్లుపగని బలెకుర్మాక్ చకోరంబులా

సలకైర్కేర్ జనిముక్కు లక్ బొత్తిచిరాలె చాలంచుమఖ్ఖక్ వడిక్

౧౮౨ మ. కులకైతెంత్రముచెత్తు గడ్డలయుబలెక్షో నితలంబిన్నమం

గలమైపొంధులు శాలిలాజాల యుపెగక్ చానుకొంతేనం

బులనంపుక్ కిరణస్తికిలలవువరంజో జూప్ర తక్ సూతుఁడు

జవిలుత్తైవెంచగవెంచుచుండెమవారదుష్టం బాచుగీష్మంబొగిక్

౧౮౩ సీ. మూర్తికాంతంబులు బురబుర బూదంగ

ఘంశంబులార కన్గిపడి వెలుంగ

నెంతపుష్పలశానవిద్యులు బర్వంగ

వెంధిగాబ్బులు మిారివిడిబడంగ

ములుఱ్ఱు వార్పులుగాగ వేయాదుగ ప్రాయుంగ

వెల్లవంబులు వింటు వెనవెనంగ

వల్లవీరులు కొంగి సలసల కాగంగ

ఖులచరంబులు పల్లములనడంగ

౧౮౪ తే. త్రిపురసంహార సమయసందీపితోగ్ర

ఫాలలోచన వీక్షణోజ్జ్వలవిశాల

శిఖికలాకలాపజ్జేగి యుర్వినూన

మైన గ్రీష్మమహోష్మంబు వఱల నంత

౧౮౫ వ. అలరాజోత్తమసోదయుంబునవునిశీవార్శ్యంబునక్ ముఖ్యమం

త్రులతోడక్ కొలువుండెనత్తరిని ఛిల్లిలిజోకరాకారులై

కలవింధ్యంబులు పిపిపించములనెజలెపెక్ తపోకరం

బులబూనిక్ గొనివచ్చికొట్టదులనుబ్బులెమిారగాహ్మిలు చక్

౧౮౬ ఉ. ప్రతిపిల్లలె చిరుజంకతేను గలకొమ్ములె ప్రసన్నజవావిభీ

పిల్లినుకస్తూరిమికాలుచిల్కలు నెమళ్లుక్ గొరువంకలెకవం

జులు పిలిపిట్టలు జీనివాయులు కడక్ నొద్దంబు తావస్తువుల్

వెలయుండెచ్చి సముక్షముందునిడి రుక్మీనాధుడెట్టింపగనక్

౧౮౭ క. ఆ కానుకలల జనపతి

చెకొని కనికరము మిారచిత్రములారనక్

డాకొనినకలార్కోపర్కిని

రాశులు మరులలెల్ల వాయురంబులనిడుచున్

వారలజూచి యాశ్వత్థపుడపారశ్వపదంశ్వగబాధలెవియొ

యూరులకత్తైనేతామిగులమూరకవచ్చితిరోయయుంచులో

కూశిమిమారబల్లకబరువేధరణివరనేదయూసర

సాధరకయాత్రమిమ్మైసగసౌఖ్యములుగల్గుయమాతునబ్రతు

ఆయినసుసామివారడుగనాదనిదాపగనెమివింనవం

బయపనిలోనిమిత్తశ్వగమండలములెపులపైరువచ్చెలో

లయమునరింప్పచున్ కబరులచ్చెంకావలియున్నజంపెడే

త్రియులరయుంగనెష్టడుధరిత్రినిలేదుధరావరాగ్రణీ

కొండలండలవెండుగనుండులనట్టి

మాబడారులతొప్పగారాప్పవారు

డిల్లిజాడిరయుల్లములరుల్లరుల్లరసగ

షేకములను జూచికదలెనోమెదినేంద్రా

యామెకములకావరములు

కోమదిలోనెంచిమమ్ము బ్రోవరయున్నన్

గామిడిలోయామెకములు

చేమాతం సురులు తొలంగు శిద్ధము తెండా

బూచులదొరగప్పుఫ్రాలపచ్చడపుపోలె

గల్లుమెకంబులగల్లువీక

నెలతవలసొస్త్రమెలతలదలమిన్న

నెక్కడాషమెకములయులుగుజోక

త్రైడిసాలువవానిమూంధవబుష్పిలై

తగుహూకషేమెకములపోగరురేక

కరెవస్త్రెబులిరూపుగలజందుకొమ్ముల

గరిదాకమెకములభేరుసుకూత

దాకసెత్రదచెవివినరాకజేయుల

కొద్దదండలసుండుమాగూడెములను

ఏమిచెప్పుదుమురస్సిపోరామిపనులు

బోమునగుద్రేగునీదింకపుడమిసామి
ఆకులకొలకలమూకల
చేకులక్షులతొ ఆలందుచేరిశిసామి
సెకొంకుచెందివచ్చితి

మేకముగా సాలుసాలు మేకములకెలుగులా

౧౮౭ యేసారి నాముదు డుకుల

వేసవ్రు లాసర్లు మేకాల పడికెపుబొడిత్నే

వాకిగలవుగలుపునలో

మీాసరము గనున్నవారు మీాదందరు వలయుక్

౧౮౮ యేలినవాడాందరు డవికె

బాళిని చేకెయు వలయు పబుకొండుకులతో

మూలాప్రకొగరు సూసెడు

వేతే యుపు మాసమింకె వెడలకెయుంన్నేట్

౧౮౯ అనివార్యబ్బనయా చమూటులకు నాళ్లకించి బబ్లింతగా

వినుచున్నవ్వించు రాజువారలకయ్ వేళోర్లిప్పించిగా

బ్బుసమున్నైరండు వేంటకెననా బాయులేవడికొబోయితో

డనె గూడెంబులనుండి పల్లెలప్రచండ్రైకొత్త్రకోదండుల్తై

ఆబోయిలందు కొందరు॥

౧౯౦ వలయురు యుబెూనులాడిగ

వలకిసవ్రృలు గంరూవిహారవరసాధనములే

వెలయు గాని కొందరెరుకలు

పొయుతర్ జనిరంతనగరి పొలావర్ వేట్

౧౯౧ తుంటుబలే దట్టు గడుసరి మంటుమూరి

నేలపెనుగాలి గయూన్న శికాలిచిచ్చు

ముచ్చులను పేరులను మూరబరాను వేట్ర

లనుగొనుచు చెంచు గుమిగొంతజనియెనర్

౧౯౨ శ్రీరాముల కరము రఘుంరఘూ

మూరుతము తెవేగియునడు మహామలడేగలే

మూరదొపారంబులగాని

సారబలులే భిల్లవరులు జనిరాత్రో వక్

౧౯౩ పొలులకుల్లాయి మెులవంకనీలికాళ

చల్లదంబుల దంబుల నుల్లశిల్ల

పిలిలిపించక్రు బల్లెములే వెలయుపెడలి

రలభిల్లసుతులంతవేఘుకక్రుడూ

యీరీతి నాటవికులా
౨౦౧ ౩ పౌరద్వారంబు జొచ్చి ప్రభుదర్శనమం
ప్రారగను జేశిర యెల్వెడ
నారాయుని వీయుబునములానందింపన్
అంతా॥
భూరవు గొఱ్ఱడు కెరుసారస
౨౦౨ ౩ పారగతుండగుచు భిల్లవల్లభు సెకెని
చేరగను బిలిచి బహుమతి
కూరిమి గావించి వేపంటకు దస్త్రకత్రండై
౨౦౪ ౩ మావారల యోపలమే తే
చేవారవరెవరు వచ్చిరెరు గింప్రముసన్
భూవల్లభ వినుపించెద
మావారల తారతమ్య్రము పొవులు వినువిలా
అని ఆభిల్లవల్లభుండిల్లని యే॥
౨౦౫ ౩ అల్లంపు నెక్రెలమ్మను
మల్లంపునుకాయు రేని పైసమ్మనుతా

మల్లమునదల్పు చిభక్తిని
భిల్లులకొనిరూడ బల్లైవిభుడాలింపన్
౨౦౬ పైనమ్మనె పారిము కోపవతగమ్మెలకు
నీచూయు చోరకాడు నేబుకొడు
కాస్త్రవి కెప్పుడు కాను కవిజిగాల్చు
నీకొంత పబువాడు రెంపైకాడు
పైతరాజు నవమ్మె పైతరించినదాక
కల్మిమెయికువాడు బల్మికాడు
యుక్తులమ్మకు బంటునేతరియ్మై యొప్పు
పెద్దమాపెగువాడు బిగువు కాడు
౨౦౭ తే నల్లదేవర నెయ్యెదనల్లముందు
పొర్లకేసు నిల్పు గడుసైనమర్లకాడు
జోడు నీదును తేనట్టు మెయూడికాడు
మాకు నందరికెకెమిండు మంచివాడు
౨౦౮ ౩ వీడు కుమారుగాడెంత యుకెవెన్నకుతియ్యెడు వీడు యల్లోడే
వానికే మిమువారు ఘపినమాముము వారికే యారికేస్త్రై
వాడిము గండు తంత్రియును వావినెబూనిన వాడు యున్నెదన్
వీడు గరస్తు నాము రిదివీడుకె రాళిగు బావభూపతా
యుంక మావంక చెంచు గుమికొంట్ల నెల్లవివరించెద వేరువేర

సారంగ్రమా॥

సీ॥ పెద్దమేకంబుల గుద్దిచంపినవాడు
బెబ్బులి మెడవంచి విరుచువాడు
సింగంపు గుంపుల చెంగ గొట్టినవాడు
నెక్కలే నుంగుల చెక్కువాడు
నాకేను పోతుల గావబట్టినవాడు
ములు పందికొమ్మల మెట్టువాడు
జింకల మందాడియుంకె గొట్టినవాడు
బెట్టులుంగుల నుగ్గు బట్టువాడు

౧౧౦ వీడు వీడు వీడవి బల్కి పిల్లవరుడు
మరియు బలు మానసులు వచ్చినెరవినారు
మిట్టలను దేరినటువంటి మిత్రకాండ్లు
వేట కొడా
పొగరు వెంటలార చూడబోలే పొడమితెంతో
అనికొనియాడు దొరుకనేమటు యరుకలను నలరి
వేట
వెంబ్రేరు గందలంచె॥

ikal green flies gala pen turai

౧౧౧ కలికి కలికి గలజ్జెం తురాయి తలపాగగ జెక్కి మొలత్రింప్రయాం
చ్చుల నెమ్లప్ఫ చెప్పులందునుంచి జరికె కుట్టుంబూలకొత్తె నదు
మ్ము లనా ల్లక్ ధరియించి మస్నె దొరలాప్పె గొల్పుబంగారుమెరా
వలజేరక్ నరపాలకే బరుడు మిమాపాలెదు వ్యాచుక్ నవ్యాచుక్

౧౧౨ వ కయుకొ తెచ్చరికెం చుప్పురాన నగళింగంప్రక్ తలాటంబుతో
నడుదుత్తుంగ తురంగ మెక్కెడు బిరానందెచ్చి వందానెపై
పడువేగంబున నెక్కె సాదులు భళీ భళన్నారె ఖూంబుంచనక్
ప్తుటు చిత్రాటన ధాటి నెగదికలక్ భోరిల్లబేరిధ్వనుల్

౧౧౩ క దొరకొడుకులు భయదళముల
నెరుకదొర లేప్లవాండ్లు నెనయగ నంటక్
నరపాలు నంటు బరువడి
నరిగిరి త్రుగ యూవినోద మత్తచలంగక్

౧౧౪ క ఖనిఁరూజునవరుడెదుటక్
గనియక్ ప్రుగరాజమత్తగజ ములు ఖ్రుగ వ
జ్రైవికరవిలసదచల మ్ములక్
చినుకాన్తై కగడ్డవి ధ్వనిచలముల్

౧౧౫ వ మరియు మరుచమూరు వేదండ పుండరీక పిమ్మ
వరాహాచారి బల్లూకఖడ్గ చమరీ ముఖ నానా
మృగ సంచారక నత్ప వనతటంబున విహరంగ
రాజ భారద్వాజ శుకపిక శారికా మరాళము యూ

౧౧౬ రగండభేరుండ మారండవ చక్రచకోర చాతక

కపోత భరత వన భూషణ ప్రముఖ వివిధ ఖగగణా
కలకలాయమాన ప్రస్ఫుట పర్వత ప్రదేశంబును
ముఖాంబర చుంబిత శాఖా ప్రశాఖ సమున్నతంగమా
తుంగ యుంగల పుంగ పొంగు నాగవల్లి నారిగజంబా
జంబీర నింబ కదంబ తాల తక్కోల తమాల రసాల సాలకాం
చనార కేతకీ బంధూక బదరీ ఖర్జూర సాలార్జునాక
సాలాశ్వత్థ శిఖరంబును చతుర్విధయోగ నివార్థి
గరిష్ఠ వేదవిదాన్వేషు పాత్రనచతుర చతుర్ముఖ బుద్ధి
ర్ముఖ విదాస్పద రవిధ్వసాధ్వీ శిరసైర శింశుప రుమగరు ఠగం
ధర్వ దను జామయుని జనము నుజ విరాజమానము
వాగుమాన మయూరాంబును ప్రవాహంధాంగావిధా
రిత గంధశ్శైల వృక్షలతా వితాన విధానము రంజని
తోత్తుంగ రంగ తరంగ విచిత్ర ద్భుజంగము న్నన
కచ్ఛప మకరాది జలజంతు సంతాన భీకరారావ
జనిత ప్రతిరావ గ్రావ సుందర రుచిరవరంబును
కంజ సంభవాంభోజాక్ష త్రివిరూపాక్షసహాపా

క్షి ధనంజయ దండధర దైత్య ప్రభూ వరవరుణవాయు
రాజరాజేశ సురముని జనశిరః శ్శైరక్షోయసంస్థా
నమయుఘటిత నూత్నరత్న ప్రభారుక్షిప్తచరణాబ్జ
సంసర్గదుర్గా ప్రసిద్ధ స్థలంబును నైచెలంగు నలవిం
ధ్యాచలంబు॥

[illegible] అగిరివరవన భూమిని
నాగతురంగమున దిగ్గియును దవ్వి శర్
వేగమున వచ్చు తచ్చుయు
బాగుగనే మించిమించు వారలకడిమిని

[illegible] దేంట సాహసము విరుదిస చూపుగాను
బంధుబస్సు యుగావించి పరగ చిచ్చు
నెక్కదిస నుంచి యుదవి లోనమున్కుమీర
పొగరు బోయులతో జొచ్చె భూవి భుండు

[illegible] ఉత్తరిని గొలుసు లూడిచి
మత్తిల్లిన వేయి కాండ్లుమదశునకములన్
పంతగతే యుశి గావిపిరి
తత్తరబడి త్రుళ్లగమయులెల్ల తారాడంగన్

ఆసమయంబున॥

సీ॥ చందురుల్లోచనాభాంక నందిచంపకపువేల
పొగరున నుప్పరంబెగశిదుముక
నాదివరాహాంబునందుఁ బట్టైద్దెఘ్రాళి
ఫ్రుడమిపల్లంబుగా పోవద్రొక్కి
దిగ్దంతివేసులు డిఘ్ను(గ)ఘ్నుగ జేతు
సమరశైలనార్భటులెనయసల్పి
భృంగములనేరి తెమ్మగి కంపమెునరింతు
ననాడెల్లపహావాలు కొనకదల్పి

తే॥ నిడుదమూతియు మోకయు సెదలుబక్కె
పక్కెలును నగచు తనసొక్కె కుత్తుకలకు
ఘంబుగా దెచ్చి బంగారు డంబు గొల్ప
మెూనెదుట నిల్చి ఎలుకబోరయు ఘోరముజూచి

సీ॥ మెుప్పంటలావిరి మృగేంద్ర మత్తగజపోత్రి వాసి ప్రభల్లాకదా
శ్రీపిసారంగములాయుజంబు చమరీ ఖడ్గాది నానామృగా
నుపమెలాంధ్రప్రతినావశాంతువగుకేనెల్లాలోలునేపిలలా
శవపంచిబంచకేటేకనేహ్మదయమార్గంబునేపఖ్యునన్॥

క॥ ఆనిమిషనరమువరహంబును
వినుపింప్రచుదానిపెనసగెవిభుననతరా
వనచరుననుబవుణవనము
గనుమెలుకకరినిచ్చియుదవికడువడి బొంచ్చెద్దే
అప్పుడుతప్రభమిరేనికత్పైదుటనిల్చిబోరయులలో
క్రొంచరండురా॥

సీ॥ గర్జావిజృంభణాకంఠరవముచేరి
మెలుకబోరయుమూర్ఖుతనెురగబెట్టె
ఘింకారభీకరాహంకారకరినంటి
ఎలుకచెంచుకుంభముఖ్పైపగలగొట్టె
ఘుఘుఘుఘార్భటపముత్పొపుమవాసిప్రబ్బంబు
సెుకభల్లుకాకజంకైనైప్రిబట్టె
ఘుర్ఘురారవదీర్ఘమైనాలంబుసెుకకొండ
పాదుముష్ఠినడంగవదినిమెుట్టె

తే॥ మరియుముళబరాళియాదారివప్పుమారి
మృగములనుదొప్పునిజుల్పుదగలుప్రప్పి

నయులనతిసాహసాహోరచయులగతుల
దంయతనములు జూపెరాధరణిధనిత్క్
ఇంతా॥

౨౩౧ చ. గుఱుగుఱుమంచు వచ్చె స్వపకుంజరు పైసెకప్రుంఠరేకము
త్రపటుహుపముష్పదాయుననకాహాకత్తైజను వెల్లినగనం
తపద్రుతిపీరకాస్రుపతిదాని యయురంబున వెస్త్రుతె
ల్పయునిసాగస్రుచ్చిపదత్తైచను నేజను హస్తంబునన్
వెంటయయు॥

౨౩౨ క. ఘూదారముపై దూరిన
ఘూదారుండడుగుదొరిగి పొదలికనేసన్
నైదువ గాని రెండై జాని
పేజని బడదాని నప్పుడు మిత్రులు పొగడన్

౨౩౩ క. తలగంబగు సమ్మదమూ
తంగము జేరంగరాజు తద్వీక్షముదూ
రంగను లింగిడిహూప్రన
చంగునగురిడించ పొూరిభాయను వెడలన్

౨౩౪ క. వెలుఁగొనెయిగ్రుచ్చి కౌగిలి
నయుమంగను భూధపుండు నాయూసములనన్

మెులవంకదేశివగులు
వెలిగురుకగహంతృచ్చెచ్చివలెన్ దానిన్

౨౩౫ మ. ములవాడిచ్చివమప్రకకసములనన్ త్రస్మానాథుడాకానతార
పలవేవేయుకిగాల్చిరంగములనెుప్పొన్ కప్పి మత్రద్వీపం
బులకుంభంబులకేలచివ్విపులుబ్బులేమూనకుంభెప్పిపం
బులజేజంబులుపఫ్ప్పీపిచమునిచేన్ తొడ్తొ వృష్టుగ త్రాతముల్

౨౩౬ ఉ. రంగు శివంగిసెుక్రయునిరాజుతగన్ పురిగాల్పస్తుంగసా
రంగములంగములే కుడియురంగదభంగగతిప్రసంగముల్
చంగున మూనిడేలు కొనిసాగగవేకసుతత్తరంబుమీ
రంగను వాయుగుంపులను వేపడమింబడగొప్పిరంధరున్

౨౩౭ క. యూవీలను మృగవాళిని
హూలిచిమచిడేగ వేయకను మృతుపడెగన్
బాళిబడిమూడిగంబులు
వేలగుబోయులనుచెంచు మేయులుదాయున్

౨౩౮ సీ. జాలిశైరికులలజుసాళ్వమము జూపెన
దంబుగిద్దెహూరగాంబుహెూవిగాడు
తళుకుటెశుకులకెంచుమించునుజల
కట్టులనెడుదేగగములలోన॥

౨౩౦ ఉ. పక్కటు తోరానిగాని మరియొక్కడు మొక్కటి జావళంబువి
ర్రొక్కటు కంచుమించు వడి నొక్కటు వెంటియుక్కెని నెక్కుటం
మక్కురు నంగ బూని పలయుంగను జోరయులు వెంబు నంబరా
మక్కుప నందు లాని కడు మానవనాథుని జేరియుగ్ననన్

౨౩౧ ఉ. డేగల బారన నెక్కుటు వడింగలతక్కగు సంజ్ఞనందుమీ
డేగ తలంపు మున్ జెజ్జని దుడిన్ విహంగంబులనబ్బుమానసం
బేగతి చందమందదన వేగములన్ శరవేగవాయుసం
వేగములింకదానికెన చెప్పగ బోలునె భూవరాగ్రణీ

౨౩౨ చ. అనికొని యూడి వాడు పకిదంది యు బొద్దులనంబు గబ్బిచే
న్మనుకులపింఛములమీ కొనుముచ్చుల పబ్బు ధారమున్
దనగు జొవారమున్ వెలయు దాలిచి యుత్తముహోరముల్
మెను మల తక్కుడేగ వనిగొబ్బున విచ్చెము పాశవితానికిన్

౨౩౩ చ. మెరుపు తెసంగునబ్బు మిరిమిబ్బు గొనంగ వెరుతక్కునన్
వరపతికేలబూని తగనావని జుక్కవనే యుముష్టిప
ర్యుర్వరువడి బూచి డేలుబడి యుప్పరము గగ వేచెనిట్టనన్
తరబడగావి వారంగములు తప్పతిగ్గకొని విస్మయంబునన్

౨౩౪ క. ఘోరములు దీపించెంచులు
ఘోరలనేసిన ఘోరపారములు విడిచిను
నాపరగను దుష్పోరక్కలి
నారజమును గడేగ వేటలాడి కేవెప్పుడున్

౨౩౫ ఉ. వేరాక జైరి డేగ వృద్ధిం వీపతి గ్గొకొని యేయుభిక్షునన్
జారడుదాని థాయి గనిపక్కువ కొక్కెరగుంపు సొంపులో
జారగనెక్కె తైత్త గను చాలక జావి నిత్రాణ భూమిపై
మారగ నూడిగా తెరుకేఘుయులు వాయుని గొబ్బిర య్యెడన్

౨౩౬ ఉ. అతరి నాప్పులాడు వికలలాశ్రిత భూపతుల వ్వేంబులో
జ్ఞాతిగ మేఘుడేగలను గ్గైకొని రయుంబు కునేది యోగ్యమా
రీతిని పుల్లమెంబు సరించిరి విందుల కందు మైతగన్
జాతము దుంబుడెందము నజాల్మానకె సన్నరాజు కన్నోనన్

౨౩౭ క. యుఘవతెప్పుగములపక్షుల
నుఘవిని పరిగప్పి వేటలాడుటనంతన్
రుఘము గను నివ్విత్రమను
చటుతేరను నిల్చి భూజశాఖల నిండన్

౨౩౮ క. కుందేటి వేటి నంబుడు

పొందుగ నేరుల కెల్లఁ జేసి భుజియించి మహా

నందమున జలములానిరి

యందరు కలయేరులందు నవ్విని లోలన్

౨౫౫ క యీలాకేళిన్ తృష్ణగ యిలా విహారము నరాజేంద్రుండు దుర్వారరి

పారశ్రాంతని కొంతసేపు చయుకా వందేరి తేజిస్త్రీ సాం

ప్రారం వన్నె పమస్త వస్తువులు సంపూర్ణంబుగా వెంటనే

తేరన్ సాగెత దుబ్బున పురికి సాంద్రి భూతమోదంబునన్

౨౫౬ క పురి జొచ్చి నగరివాకిట

దొరకొడుకులు మేలౌ బోయ దొరలన్ భయలన్

వరుసగ నేయు కాలే దెల్పగ

నరపుత్ర పుపంజ్ఞ నంపి లైదివడిగుచున్

౨౫౭ క నెమ్మి యు వలన గరింపమ

కర్మ హ్ర జవరాంత్రు యోడిగంబులు లేయున్

ముష్టిరి గొను మొహాంబున

నప్పతి సతిరతుల గూడి యులరుచు నుండెన్

౨౫౮ క అని సూతుడు వినిపించిన

ముని వరులా లించె యుతని పొగడుచున వలన్

వినుపింపుమనుచు వేడిరి

జనితానందంబు హృదయజాలజతులందున్
మానిన్॥

౨౫౯ సరసగుణ విలాసా సచ్చిదానందలాసా

వరనిగమ విహారా పావనాహారహారా

సురముని జనభర్తా సుప్రసాద ప్రభర్తా

దరశితకర యోగీ దక్షిణామూర్తి యోగీ

వనము యూరం॥

౨౬౦ యోగిజన వారములు యోగములచేతన్

రాగిలుచు తప్పనిదిరా యనుచు గొల్వన్

శ్రీగళము పాండురశరీరము త్రినేత్రం

భాగజ సుచర్మములయే గనుమహాత్మా

౨౬౧ గద్య యిది శ్రీ మద్దక్షిణామూర్తి కటాక్షలబ్ధ చతు

రకవితా విచిత్ర సుకవి జన మిత్ర యాపస్తం

భసూత్ర శోభిత గోత్ర పెల్లపూడి నార

సింహార్య పౌత్ర నరహరి మంత్రి పుత్ర ప్రణీ

యామాత్య పుత్ర ప్రణీతంబైన భానుమద్విజ

యంబను మహాప్రబంధంబునందు ద్వితీయాశ్వాసము.

త్రితీయాశ్వాసం॥

శ్రీనారదాదిమునివర

ప మానససరసిజనివాసముఖామయోల్లాసా

దీనజనావనవైభవ

నానాగమదక్షదక్షిణామూర్తేశివా

అ అవధరింపుముసామడత్సేంతవేద

శాస్త్రవేదివైషమ్యోపేంద్రసంఘములకు

దెలిపెనపటిమాదివృత్తాంతమెులయనియుల

రంగువిలారంగకరుణాంతరంగుడగుచు

చ అంతిపురమందునయుపవె

నింతులలెహూవెప్పమీరనింపొందుచుభూ

ఇందులో ప్రదాహరించిన శ్లోకం యేమంటే

శయ్యాగారంచందనంబారుహాసంవీణాగానం।

దర్శనియ్యాచనారీ।నభాజంతేక్షుత్పిపాసాతు

రాణాం।సర్వారంభస్తండులప్రస్థమూలాః॥

కాంతుండవనిపాలన

కాంతుండేమి గొలసుండగావడినంతన్

సీ. ప్రాగ్భాగమున నుండి పవనుండు జనుదేర
వడిని తూనిగెలు నల్లడల బార
పదము లెడసను ఝంఝారి బాపము మీర
చాతకంబులు దాహాస్త్రి బార
మొరపులుత్తరముందు మెరయుచు గడదేర
హంసలు మానసంబంటు గోర
గొనగున చేవులు గుడ్లెత్తుకొని తార
రవిగ్రుంకె పరివేష రశ్మి జేర

తే. వివిధముండరశ్రనాదములే పలిగి దుర
నయనముల మించు నెమ్ములరవనవేనర
పంటకాపులు సంతోషబడుచు నదర
వానకాలంబు వచ్చె జీవనములలరా

ఉ. నిరతము ఘనఘనాలమవనీధర శృంగములెక్కి మేటలన్
తరచుగ మెక్కి నీరధుల దాహము దీర జలంబులానియుం
బరధర జోడి గంతముల బంధుర సార జలంబు గ్రమ్మగా

కురిసెను వాన ఘోరమున కుంభిత ధారల నద్భుతంబుగన్

౭ చ. గిరులకు ఝరీపరంపరల గీల్కొని పూర్ణ జలప్రవాహముల్

దరులను మీరి చెర్వుల నదంబుల దూరి గభీరదీర్ఘికా

సరసుల జేరి కూపముల జాల్వాని మెల్లని మీర వార్ధులన్

శరదములాని నీరములు చాల్పులుగా గురిసెన్ ధరాస్థలిన్

౮ చ. సురల మురారులన్ గెలుచు భోజు యశంబులమేటి నట్లనన్

బరమున గర్జ తెల్లదరల బర్వగ జారుతు వాణి గుండ్లపై

ఖరికర తారి కాయములు గ్రమ్మగ జాలపరంపరలే వలన్

వరజలధార వేర్పడగ వారిధములే వర్షించె సుద్ధతిన్

౯ చ. నిరుపమ చాతకార్థుల వర్ణిబవాలు దాహము డెందిరుండినే

సరిమరి ప్రాపుగా నకని జాశ్రిత మేలుప్పగ నప్పు మేచినన్

కరుణను జీవనాకరము గల్గగ జేయుచు శ్రీప్తి నందనం

దరిని పుటించు దారతను దాళ్ళి ఘనాభ్రల గాంచె మేఘముల్

౧౦ చ. ఘనతరమైన గ్రీష్మమున గాసులు జెందుచు సప్తవారధుల్

తనుగావ నింక పంకమున నెచ్చపము ల్వెను శీరభేకముల్

మనుతను పొర్లి చిక్కి నవి వత లేసట వింపవిలంపవేది లో

దనరగ విర్చి నట్లు జలధారల నించెను భూమి నబ్దముల్

ఆవరసావసరములందు॥

౧౧ క. విరహ వామాద్రేకము మనమున

బరిలుంపరాని విభునీవరలీలాభా

తురి దలచు కపట్మావతి

మరునారికి చిక్కి ప్రలపు మరిమరిగ దురన్

౧౨ ఉ. పోయెను నన్ను వంచనపతి నక్రైత బాయలు దీకులేదిదో

నాయని క్రూర మార కుసుమైక శరాశనమున్ త్రబాసితే

గాయల తపాతి కొర్వగల నాయను నన్ను కొచెల్లియుంతతే

ధ్యాయను నిన్ననమ్మితి వృథా యను నాత్మ మంసాహరా యనున్

౧౩ చ. హరిహరి నిన్ను నమ్మియల నంటగ నీక చరించు (న) బ్లిగా

నిరతుగ త్రాశిసహ్ని వివిదేమ పతారము పూర్ణ జన్మమున్

దరయగ జేసి నా మెపరితాపము కేటి మాటిమాటికిన్

పురుష వరేణ్య కామినుల పుణ్యమునాథుల కూటమే గదా

౧౪ చ. పరిమళ గంధ పుష్పముల హారము గాదయచేసి మూర్తితో

సరసములాడుచున్ కుసుమసాయకు సంగరరంగమందునన్

కరము రుదంద గాకలశి కౌతుకవార్ధి నిరోలలాడుట

ధరని కయున్న దూరకులు గుహృతును వెలారికె విష్ణుదేవుడన్

అనిప్పసనవమందు సమయమందు॥

శ్లో॥ పుష్పవిభ్రాజిత భూరుహ సందోహా
రమణీయోపవన విహారంబులనిన
వరరత్న ఖచిత సౌధాన విరాజిత
శృంగార రసజల క్రీడలనిన
మధుర సుధా సారమహిమోన్నత విహార
సారస్వభక్ష్య భోజ్యంబులనిన
శుకశారికాళీ కలోచ్చరిత నిర్మలా
భారసద్భ బ్రహ్మసౌధంబులనిన
కల్పసమహంస తూలికా తల్పమనిన
ప్రచుర సంగీత సాహిత్య రచనలనిన
సఖులపై తూరు పల్లూర సంపన్నమనమ
కిసలయోపమ పాణి యోరకవాణి
మరి యొక విరహవేశంబునా॥
శ్రీదామమందిర భక్ష్య పార్శ్వ శిఖర శ్రీ హంస తూలిక

వీడంబైదగు పట్టెమంచమున లావిత్యంబు మేలెట్లునే
గాఢాలింగన సౌఖ్యమింకరయ పుష్పాగ్రేకాంచు నెందాక
ప్రౌఢత్వంబున ప్రోద్బలంబు చెప్పు మా ప్రాణేశ్వరాయాశ్వరా

కీర్తన ఎటుకేతీపదీ వేయావి యెటునరకగ్రావితిగాని
మరి క్రోలగా నైతి మన్నెవాడ
ఎటుకవూయున్నే వేయా మయు ఎటుప్పు జూచితిగాని
మరి జూడగా నైతి మన్నెవాడ
ఎటుకసారి నేమి నసుపెన రనేవితిగాని
alamuta
మరి నల్లగా నైతి మన్నెవాడ
ఎటుకవలారనేమారు యూనవింయునిగాని
మరి వినగా నైతి మన్నెవాడ

వెనకచింతించు వల్లను వెఱ్ఱి తనము
లేనడుసామతి నిశ్రంబున యస్సేదు
చూడనాపాలనికనే మిసోదన్న మొప్ప
జెప్పుదునమా హాలో యాశ జీవితేశ

మారునిదానకులంపులందరు మారుతపోతపము వచ్చునాకమున్
సారసవైరికాంతను సుచైత్రుని వేకువ నెమలి కేకకున్
కీరముల పల్కు జోకలను కేవల మెట్లోర్వగలేనునాథయా
కూరిమిగల్గినందరు నన్ను చిత్రకాంగి విచారింపనాయెరా

ఆమర నెవ్వని పల్కులాలించినపట్ల
కర్ణామృతంబుల్ గలవుగాంచు
వరగ నెవ్వని రూపు పైకిరిగినపట్ల
బహువిధాలంకారములు వాసుగాంచు
మెరయ నెవ్వని చర్యలు వేగ గణించినపట్ల
భారతప్రాజ్ఞ మహిమ మారగాంచు
వనర నెవ్వని కూడి విలసిల్లకొనెడుపట్ల
కలిత ప్రబంధ సంగతుల గాంచు
నతి మహాత్మ్య సుకీర్తి భావము రయగల్గ
నిన్న పలికిలోన నెప్పుడు నెన్నుచున్న
నన్ను నెడబాయగా జేయు నవనభప్పుడు
ఏమి జేయుదు నెయ్య నాథ హా పెప్పెనాథా

అని విరహాంబున ప్రలాపించుచున్నయెడ॥

భోండుముల్లింపు ప్రాపు బోము కికమెరయంగ
పోగడప్రాపు జారాయి బిగిచెలంగ
మొగవి వెల్గ కటారి పోగరులులకులంగ
పొందవిస్మదేడంబు పోల్పసంగ
చివురుటూకుపిరంగి జవజవలాడంగ
కలువనే జామోహుకడువెలుంగ
పన్నబూబుల కోరిసరి దొనలలరంగ
రసదాడిచెరకుల విలేరంజిలంగ

బూనిచిలుక పయూనిపై పోసగనెక్కి
పత్రలను ప్రజ్ఞచాకర్లు పిక్రయుల్లి
బిరబిరను వచ్చి పైను పచ్చి పురక్తధారి
మారుమారని పలుమారుమరుడుగదుము
తహాతహా బడియు కనేముని
యిరుహారహాము రకన్నలిడుచు నాహాయినుచున్
కహాకహావు పోర్చు టులున్ తగ
మహాదవావులనబూనివనిత మధనుంగనుచున్

అచ్చైలి చలిలంగ నలంగోని॥

సై౬ అతులిత సర్వజ్ఞ మతి చాతురి నిమారు
చెలిమారు గర్వంబు చెరుపవమ్మ
సరిలేని భోగినీ సరసీరుహాక్షిరా
పవనుని వడి వలు బరపవమ్మ
నిరుపమఘనవేలసురచాలారగవేణి
గరివలు చంద్రుని రూపు మరుపవమ్మ
అనుపమ కుచభావముండిన గజయాన
అలవసంతో న్నేమమునూపవమ్మ

సై౭ రామపికవులు లుస్థకీ పోరగాడవమ్మ
సాంకవాయియోధను కేభీతిసలు పవమ్మ
అన్ని మరుని తధ్బులు లవ్వైనను చుపఖుల
శృంగార్ఘ తకల రంగి పద్మావతీ లతాంగి

౨౮ లులులనిలచిన చెలిబోటులు
మరురయ వలనవ రునినతని భయులను వాగా
భైయలను కఠించి గడి విలరి
నిపలాంబకు దలచి కోమ్మనెమ్మది నుండర్

అంతా॥

౩ వెలసెన్ వానీజవాన్
బలిశన్ శరకల సుమ పంక్తి భాసుర కాంతిన్
మలసెన్ తే వెన్నెల వగ
నెలకాకి శరదు దయమ్మైన నగి నవ్వీశన్

౩౧ అప్పు డపద్మావతీ తనమునంబున పజ్జా నివిరహాంబున
నెడ తెరుంగని హైకంపంబు నంజెందికుండె డెందంబునను
వ్యాలింప తప్పక్షీ మగులభికమంగొని తత్రకింపా॥

౩౨ లందొక మేరగత్తియలు భయాంచి తభర్తల మీరి చేరివన్
నందరిలో నేవు మలు దమందగ ముందర గారవింతు వా
చందమలు జెంద వలెన్ దెలియక నన్నదిమందలించుచుయా
పొందుకువాడె నెవిలుకి నింతదురంత తరాత్రి మాని నీ

౩౩ చెలులం జూడవు మాఁపలాడవు పను లేచేసి యాప్రియం బావున్
నిలువం జాలవె తత్తరించెద వశ్రన్ త్రిం చెక్కి వింతచిం
తిలగా నేటి కివెతయినె తేక్కను కలార్చ నునీ
తలపేవెయ్యా యదియంతయుండెలుపు కాంతాళ లకాంతాలకా

వ అనినసఖీరత్నంబు తొంతాంతా శిరోరత్నం బిట్లనియెను॥

33 నావంత యేమి జెప్పుదు

not as much as a mustard seed

నావంతయును సంగము లేదు యుంభని బడుచో

నావంత జేరుగతిను

నావంత మును చునిన్ను నమ్మితి నమ్మా

34 అను చంద్రముఖీ మణికి

స్నిగ్ధనియుయులను జేసె దైవము విధను వేనిన్

కనుయుయులనైన బ్రోవక

ననువు జేసితే విహానగు ననుచున్

35 యేమి యింతవంత కవు వేడ్క గానిన్ను జేసినట్లుయా

హావిలికి నెట్లు తైనదయచక్కగబుట్టకయున్నెకానియా

custam

కావుని గర్వివూవెవక కంచవు చింతిలకంచు నా

handmaid

చాపును జెప్పబట్టుకొని బానలతో జనచేయితో యకున్

36 జునికనెనేల వేచకకచలే తను చుట్టుకశే వశేయుగా

వనసరసాలసాలవపవంజులమంజుళనారికేళకాం

చనతిలకార్జునావులకజంబుకదంబ పవూలతాలచం

దనపిచుమందవుఖ్య తరుతండము ఖండవన(ఫ) కాండమున్

37 అావన భూమిలోన చెలులాటలపాటలనావిటారికిన్

భావములరంజిల్లగ తవు వైఖరి నేర్పు నప్రౌఢబుచ్ఛగా

మూపులనీడలంనివిచి మున్పు వినెప్పు వజోవ జేయుచున్

తేవి చెలంగ నేగుచు వడిన్ పొదరింట్లగు దార్లనాయుచున్

38 వెండియును వొప్పు దరింట్ల దండనుండి బండి గురిగింజల

నావపొల్లు చప్పరంబులనీ తలనిల్చియెలదుయు నెట్టుకొని

చోకల

తే జురిల్లు వలుదెరంగులలవి కెలగు మూకులకొమ్మ

ల(గ) వుట్టుకొను ప్రుష్ఫుల గొంతులన్ వెడలుతేనియ చెల్లినట్లు

39 బారుకొలువలచవ్పుగిలుపాదులపాదులుమెన్నివెల్లటనం

మ చెప్పులప్పుప్పక ప్పురంబు తిప్పల నుప్పతిల్లగా

తావులతావులంజేరి వచ్చెగా వచ్చుడా తెచ్చు వచ్చి

కలవరదూచి కొరికకవరికకెత్తదూరంబుగా

40 నుండి వచ్చి వా త్తు పెంపుడు జింకల వెయుత్తుంబులన్

జూచుచు వంనీయుడిగ్గియులను బికిబడు జంత్రము

లనీయుచాలు వింయునం యువు బప్పులుబ్బునంగిరి

యెలుఁగు వానకొల్లని తలంపు కొలంకులనలు సాగను
రగ క్రించు రాయుంచల తత్రంబులకదలు తమ్ములు
కి మ్ముల గు గుంపుల చుట్టనుచు ట్టుకొని మట్టు
మీరిన వల్లె మెల్లల జొంపంబుల నిప్పులుగల్గు
కెంపు రా గద్దియలనుండి దాడింబ పండ్లగుణ
ర బిరుసై చిల్కల పల్కుల నాలకించి యాలకెంపుచు
తెలుపెటు తా మరల తూంపాటుగాంచవేగి నల్ల
ని కల్వ నక్రై జొప్పు చూక్ష్మ పనంటుల పలదాల్చు

సీ॥- నల్లరా పురుష సమక్షమున మనగన వ్వుచు నేరు
రిమ వశ తరువుల గాన గాని పెనగుచు వావి చెట్లలవ
గిరు సురసుచ నలు తా వియు కొకవు తరువుల
దన్నుచు గొంగుల దండలకొమరు గబులు కుచు
నెంగి ప్రియా శుల నెమ్మ గబాడుచు లవి కేనక్షంబుల
రాల పవనము జూపు సుతిల కపు గుంపుల పెరగకేను
చునలు పొగడల వద్దను పొగరు ననుమియుచు

నల్లరా చవికలు పట్టునన్ రాశి గాశి వేరంగ పప్పళించి యు
చలంచ లంచల సూల్లాని త్రిమలు జో విమలయమారు తంబు
వవ నల్లనల్లన వేచి పరి తప్పించు మించు బోడి నారదింపం
దలంచి చవిశత్త్రియలా మత్తశాసిన మణితో డంబయ
లు మెరశి పుష్పావచయంబు గావించ నెంచిరప్పుడు॥
రగడ॥ పురుష సమత్స

చిగులమావ్రులక్ష్మీఘులనంపుచు। ప్రవ్యులచెఖ్యల
ఫ్రుప్పగసల్పుచు। ఘమ్మీసులదుబ్బులచర్చిలుమీరుచు।
౭౫ మూహనకేలసుమవిమోదవయులందఘలాతిగద
శహరులంగనుబంద్రుచు। సారకేవేఖ్రైసంగగ
నింతికె। మారిమిపేరిమిగూరుచ్చుచు నంత్రన్

చవికపోపఫ్పున్ కారిగారివీరంగపత్మ్రీ శించి
౭౬ యుంచలంచలంచలమూల్యానిత్రములుబోవిమ
లయమారుతంబులుపేవనల్లినల్లనపేచిపరి
తప్పించుమించుబోడిమారడింపందలంచి చక్కెత్తి
యులామత్రకాసినేమనిమోడంబయులుమ
రశిప్రపోవ్రపచయుంబుగావించనెంచిరప్పుడూ॥

౭౭ అలరులచేనలరంగను
వైమైలయుంగనువనములోనవెలదులనొకేమిలే
చిలుకలకొరికలనాయని
కొంఠయుగదెలుపంగబూనెమరుచిత్రములన్

శా. తరలాక్షీమణి నీవచోవిభవతాత్పర్యంబులే కాననం
చిరకేళిన్ దిగ్గిరులపల్లవాలు దెలుపన్ పేర్చి ప్రేరించ వారించుచున్
ప్పరమార్గంబుల పంచుకేకిపికరావంబున్ విజృంభింపన్
ప్పిరవీలన్ పులుదమందజేసి మరవిన్ తద్భావదుష్ప్రస్థలిన్

చిలుకలకోర్కి పల్లవులు చిల్లవులందఱు చందమందగా
తలచి నిరంతరంబు వనిధాత్రి విహారము లేపండ్లు మెక్కుచున్
నెలమి తపంబు నేయుచు మునీంద్రులకైవడి నున్నదెన్నగా
ఫలితరసాలసాలములపై వడిచూడుము రామచిల్కలన్

ఫలములె వస్తుపులట్లనే నియుయుద్రవ్యంబులే వనే ప్రాప్తిచే
చలగంగాంచు సమిద్ధధంబుల నరంభల్లింగ నైకొంచుపూ
విలవజ్రీదగు వానిశక్తి పుతముప్వి ఘల్లారగా భూనుత
యిల్లెవి మూపోర్ల్వరులలంగసుంగోనుపులవింత్తైయెప్పుడిట్ మెండుగన్

కం. వరమధుపానంబులచే
గురుమదమొదవం తమత్తకోకిలవాటుల్

నెరహినవములమితిమీరుచు
నరపతిసుత మానుమ వనమున నేడిరుగాడే

ఉ. జనిసారసాక్షి గనియున్
వనరుహలోచన లెలాడబకసంసారం
బును పాంసచక్రసారస
ఘనసారంబును గభీరతాసారంబున్

ఉ. ఉల్లబిల్లిగ నల్లమల్లికావల్లిసం
ఫుల్లకుసుమమహోల్లాసముగుచు
సారసపాంసపంసారభాసురవీర
భావిలాసవితానపాసముగుచు
మత్త్వకచ్ఛపమండూకసారవరాలవా
ఘుణనతరభ్రమరఝంకారముగుచు
మహిత

ఉ

మందమరుదుద్ధుత తరంగమహిమఁ గాంచి
నూత్న నవరత్న నిర్మిత సోపానవర
జనిత సౌపాన సహిత వేదాసరసి వరసి

సరసిజరాగరత్నవిలసద్వరభూషణములు వదిలిచ్చి
తరము గుబ్బిల్లు పావడలు గట్టి వినోదరసైకశీవి
ష్ఫురణలు నెవ్వడి బాధల మొద్దియు మిన్నులు తిన్నతిన్నగా
సరసులచేరి పంచశరసంగతి సంగతిగా ఘుటంపగన్

తామరపూలకొమ్మలనుదారముగా జలమూర్తసంతమలె
ప్రేమలు పిచ్చి యుల్లెగన వేనవినోదములన్ మెగంబులన్
వేమరు బిల్లుచొర నభులు లభిస్నాన తప్పుల తేనెలంచునే
మొగ్గవముల ద్రావి నవ్వునను మయూంగురులాప్పు మెరుంగు

జలజపాణి యొకర్తు చలిగిన్నె చ్చి యు
చేతల తెత్తెను తమ్మి బావి చేరఁప
కుముములాలక యొకర్తు కువలయాక్షులనేవ

మునిగి పట్టుపుట్టువలయించు మొగాసబుచ్చె
చక్రస్తని యొకర్తు సఖుల జల్లులఁ పేరు
తరిగాంచి పద్మపాణవములు చేత
హంసగామిని యొకర్తు యతిమందతను
యాదెశృంగారగతుల

మారియాదారి వారిప్రచారసరణి
సరసములమించి సరసులసరుచుకొనుచు
హర్షరసములు మోముల నంకురింప
పేడులకెల్ల కేనుచుండె వెలదియంత

యోలపాయలు బాడియొకెకల్లి వడిసేది
నెలత తనివియుల తిజవంబు నెనుసేది
నెలకభామ తెప్ప బట్టుకొని తిన్నగాసేది
నెలకకాంత కల్హారనెదిగియాడె

Compare Utt Ram VI. 153

౮౯ నెత్రపతి బట్టమని యెుక్క చిక్కులాడి
యెుక్క చోరగ్గుంతి మరి యుపేరొక్క చోట
దాని మూకలచు పడనేసి తాను లేసి
మెలుకువలు జేసి ఖలనేళమలత పోగడ

మత్తకోకిల॥

౯౦ యెుక్క తూర్తి యెుక్క చక్కని నెందని కల్పమమ్మవర్
పెక్కు బూడల పిక్క చిక్కుల వింత వింత గనేడు చో
మిక్కుటంబుగ బల్లి క్రైవి గాని మెచి నీవర కన్ని తా
చిక్కి చిక్కుడు నెచ్చెలు లేనేడు చిత్రమందుచు నాత్మలన్

హరల॥

౯౧ ప్రెలతి నింతని ఉర్చరింపగ బూర్చినన్ గడు మోసమై తా
నలరని ప్పుడె మెంట బెట్టునె నద్దరే॥ గుణమేలు లఘుకం
ప్పే లరుబోలు లుతళ్లు బెళ్లునై సంగ వచ్చుపలాష్టితో
పెలయరు గట్టుల చేరి చీరలు వింతలై కలు దాల్చుచున్

మత్తకోకిల॥

౯౨ మైరావ లూడ్చుచు మువ్వి పెన్నరి కొప్పున నీరు వాజి ఫ్రాలే
తావు లీనగ దాల్చి మెయావుల తళ్ళు గుల్లకనే స్మరిన్
తీవి విహారగ బిల్లి బోళ్ళు వదిన్ ధరింపుచు గంధమై
శ్లావపాల్లగ మంచి గంధవము లన్ గళంబుల బూయుచున్

నవ మణి భూషముల్తై

౯౩ భవ వమంతుగ మేలన బూని వలశిన సుఖ వములే
హారణిల్ల వన్నె ఫలవములు
కవకవలుగ బూనిచెరి మికత్రియులంతన్

౯౪ తేనినంరుమంక గజ్జారయు తియ్యని మూపులత్రీ వపొన్నతే
మూనుల పజ్జ గెజ్జ గుల మూడున కప్పుబు నంటిచెట్లచా
లీను హెర రంగు పుప్పొడుల నింపగు దిన్నయు గాన మట్టియా
పైని జవాజి చేవలికి పట్టుడి మెలుగం పుష్టు గ్గవిప్పుచున్

ఆ మద్యంబు నందు॥

సీ. 37 శ్రీవిలసిల్లు కస్తూరితిలకంబు జిగురాకుపటంబు పై నిడ్డె

మావరసౌధిదేవత యుమాధవహోమమురుద్విజాళిగా

శ్రీవిచిత్రకారాయణం త్ర మొలకైఅన్ మురుసొప్పసమంత్రకంబుగా

నావహాలంకత్రాసి జలజాక్షులు భక్తిరసంబసంగగన్

సీ. చిలుకపతానివజేరునకర్ఘ్యంబు

పాద్యంబు చిగురాకు బాకుదారకు

వలరేడు వలరాజు కాచమనియ్యంబు

పేరార్చనము పుష్పవింటిధనికి

మారకుమారునకు సుమంత్రాభిషేకంబు

వస్త్రంబు రతిపతి వల్లభునకు

విధుజునకు జెక్కప పీతగంధంబులు

బహునామపూజలు భావజునకు

సీ. ధూపదీపనివేదనాస్తోత్రకచ్ఛత్ర

శాంతతాంబూలకనక ముఖ్యాతపత్ర

చామరధ్వజ ముఖ్యోపచారమంత్ర

ప్రష్పములు మస్త్రములు నిరంచు పూజజేసి

10 మారినకల్ప ప్రాలపాయుమాదను తప్పిగునంటులోవప (boiler)

తీరను పాలుబోసి మనునిగ్గుల ప్రపొప్పడిచియ్య మేసికెం

పొప్పారెడు పండు నిప్పుసగనంటుగ జేసి చిసేంధనంబులన్

మారుని హోంకలుంచి రలనాయకు హోంగసభ్యేశి కాకముకుటి

క. అలఘూజావిధిలో రమల

తలపైనపైన నెలకయుతప్పి నదేమో

తెలియదు దుమారుండుద్భవి

వెలయుంగను జూపపడతి పేగిరబడు చుండ్

క. పతి రూపం పయమున పైడి సేరున ప్రాసి

ప్రాసినంత యుమదు ర్పడగ జూచి

దయులేకపాయుగదా యుంచు చింతించి

భావించుచ తన స్నానికిత్రస్తుతించి

ప్రతాపతెంతని శౌర్యబల్మి సంస్తుతించి
భోగరాగ విరాగముల ననుభవించి
విరహార్తి దీరు చోధరు లశ్రులను ముంచి
చిత్తచాంచల్యంబుచే భ్రమించి

కటకటా యింతను నువచ్చెగా విచార
నేమిల తీరు వింతనే వంతనిచ్చు సంత
దమములు దీరు ననాకార్త్ర్యల పురగల్గు
తెలియుమ పశ్చాత్తయంచు మూర్ఛలను తొప్ప

అలతరి నెలత చంద్రముఖి పోయు నిడాయుచు కప్పురంపు పొ
ల్లు చెవి సోక బల్మి బలు మూర్ఛ నితంపు జనింప జాయగా
పాంలతికనుంగవం దెరచి మూర్ఛనెలెంచు కదేకి చూచుచో
చెలులదె జూచి ధైర్యమున జెందుచు మానసపారసంబులర్

మారశరప్రతాపశిఖ మానసమందు దయించు కాకన్నై
మీరిన తారహారములు మిక్కిలి వేచె మ్మటసుస్త వులాయెనా

పేరిమి మైన మేనె ఘుల వేదిమి జెందికకందు నెూపతిర్
పేరకు లేరగొంచకడ పేరదటంచు లతాంగులందరుర్

అచ్చెవిడయుకులశీతోపచారంబులు శాయందలంచి
పన్నీరు పైనించి పచ్చకప్పురము వ
సందంబుగా మేననలవరించి
మంచి గంధపు పూతలంచితంబుగ గూర్చి
ప్రాసరు లేకుచ ములలమురుప్రు బరచి
కలరు వేరుసురటుల పరిమళంబుగ వీచి
చిగురాకులను పైందదచెంత జేర్చి
యుల నీరు నీరుల నెల మిసూటుగనిచ్చి
కరపద్మములను చెంగల్వ తోంతి

మారవేదవిశిరోపచారములను
వినయభక్తులను మించి విస్తరించి
సంతసచ్చెలులను జూచి కాంతలేచి
భావతాపంబు బూని ప్రాబాస్పు పైని

కూర్చుండి వ్రాదయు పద్మము

నేర్చు మనోజ్ఞుని దలచి యాశున వతనిన్

కూర్చి సుమ బాణని నునే

వర్ణించుచు దక్కిప్పి ఫలము వందితిననుచున్

వ (ర)ం మరు నిష్ఠి కోపంబునా॥

సరస మాధురి జూప్రు సద్ధర్మము వహించి

మధుకర గుణంబు మరి (గ)హించి

పరమహంస సంగతి బాయక పత్రియుంచి

భక్తి విరక్తి నొప్పంగ గాంచి

లలితసుభ్రాలం దులక్ష్మి వేర్పడనుంచి

ప్పే వశమురు ధ్వేవితి సంచరించి

మాధవ ప్రార్తి నేమరక నెప్పుడి నుంచి

దాక్షాయణీశ వ్రాద్భత వహించి

యుతుల గతులల్లల బద్ధపరతుల గనుము

పద్మిని జనులనవ బాధింప పాడియగునె

zulm !!

శకవి వ్రాతి బూని యుకనైన జులిమి మాని

మావరకు మారమార నీమాన మార

నీ చేపి సింగారి జూచిన చోటుంబు

నీమాఫ్రు ములు దుష్ప జాతులరయ

నీ తేజి యుతరుల నీక్షింప పరువెత్తు *" parrots are timid*

నీ వెక్కె మంబుల మాయు వ్రాలు

" the moon, thy minister, is a mere bubble

నీ దళ నాథుండు నీరు బుగ్గ కెపాడు

నీ మంత్రి మందాభిరామ గతుడు

నీ మిత్రుడగు వాడు నిరత మత్రుశుండు

నీ భయులే పత్రిపాతాభి రయుతులు

గాన నివిరమెల్లని సార్వరస్తైన దైన

కాన నీవనంగుడయ్యు మానవమహిమ

బూని తావి నీకు చిత్తపంబు లమ్మ కడపు

పాం(డి)మారగాపయు బాణపంచబాణ

బలుతేపు లకాయలబ్బు

నిలువక మెయిరచెట్టినట్టి నీ ధర్మగుణం
బులు జెప్పనలవియెని
చ్చెలువిరహజనాపకారి శంబరవైరి
౬౬ హంసతతి గూడి మాధవధ్యానమందె
రాజయోగికై దేహాభిలాష నెడలి
ముక్తికాన కమరివిహార రక్తి గాను
విరహిజన స్త్రీ తప్రారబ్ధము రయముదన
వ అని మారుపలుమారు దూరి జలజారి గురించి"
౬౭ గురువర భంగములే తరుచుగ నెగడంగ
వెలయు ళవృక్షములకు మోవులు మొలుడంగ
చిత్రప్రతాకములే మిలమిమారనడరంగ
ద్విజచక్రములకు లోడిగు వెసంగ
కువలయాహితకరగుణజాలమడరంగ
దోషాకరస్ఫూర్తి హెచ్చలంగ
సకలకళాహీనసంగతులానరంగ
దర్పకాశ్రితవృత్తి తేర్పడంగ

౬౮ ప్రఖ్యనప్పుడె సవరించు ప్రౌఢవీధి
నీకు నిప్పుడు జెప్పంగ నేరమేమి
దుష్టగుణవర్గమెల్ల నీకిష్టము గుట
మదిదెలసె చంద్రవిరహిణామజస్త్రీగేంద్ర
౬౯ చంద్రసమాఖ్య విూరగను చల్లదనంబు వహించెకొల్లదే
చంద్రికలం ప్రతాపశిఖిజాలముల జేయదు పాంథకోటిపై
చంద్రముఖల్ సహింతురె నిశాచరవృత్తి ప్రవృత్తములాచరించినన్
సాంద్రరయంబు నీవిధేకరలసద్విధాషధయోతకశాంతిదే
౭౦ విసమున బుట్టినట్టి విసపెన్నదె తెల్పు ఉరూప్రకెఖల్
మెసవెదరట్టి నైన భువి ప్రసింగినకూడురుచులే వహించునే
వెసపరికింప శాలితల మెట్టినకట్టిడి దోసకారికే
రసమున నమృత్వహోరుడు భరంబె నిశాకర పాంథభీకరా
౭౧ పాతివ్రత్యధురంధరత్వమహిమన్ భాసిల్లు నీలాలకా
జాతమ్ముల్ పరితాపమందగనుచున్ సర్వజ్ఞచూడామణి
ఖ్యాతింగైకొని నీవి టారవిదులు లోకాముల్ నీకున్ మెచ్చురే

శీతాంశుండను పేరున్ నెసగునే చింతింప దేమా హకరా

౯౮ మ. గురుపత్నీగమనంబు సేయుటకు నే కుర్ దోపగా జేయునీ

దురహంకారప్రవీణ బుద్ధికి మమున్ క్షంతవ్యగా జేయుటే

మరియున్ దొడ్డతనంబు నేకదియ ధర్మంబంచు నాహించనీ

దురమాదుర్దశ సత్త్వకాశమారసోరదోగ్రప్రభావాన్విత

వ. అనుచు చందురు నిందించి మందానిలు నుద్దేశించి॥

౯౯ మ. స్ఫురగాఢేశుల నెూర జొచ్చుమరి వజ్రోదార ధారాపరం

పరలన్ వే తెగి సప్త ఖండములునై భాసిల్లు నేలప్పుడే

విరహుల్ జేసిన పాపకర్మ ఫలమున్ ఖ్యాతినే తప్పింపమా

హరమాదక్షిణగంధశైలశిఖరాంతాయాత శీతానిలా

౧౦౦ క. ధరణీజలాగ్నిదురతం

బరరవిశశిపూరుషాష్ట భవమూర్తులలో

వరయుంగనీవు జేరుట

పరమోగ్రపదీకలన పాజభావము పవనా

౧౦౧ సీ. అరయుగ మంధుమాశికి సహాయుడవైయు మధర్మరాజుమం

దిరమున నుండి వచ్చునప్పుడే తెలిశెంగదవేదు సాక్షి

స్ఫురణామరేమియూ విరహోపుందరులకోర్చిన క్రూరకర్మమే

పరగన సృష్టి క్షన్ద్రై తివి ప్రభంజనపాండు జనప్రభంజన

౧౦౨ తే. చల్లగాలి యనుంచు జనులెన్నగను గాంచి

విరహుల నుడికించు వృద్ధి నరయ

మందానిలుండనుంచు మహిలోన పేరంది

విరహులపై జూపు వేగమరయ

దనరజ సత్త్వాను డనుకీర్తి ధరియించి

విరహుల పరిమార్పు విధము నరయ

గంధవాహుండనుంచు ఘననామము నబూని

విరహుల తాపము దరప్పు వరయ

౧౦౩ తే. నేతిబీరావంటమ లాయనేమి జేయు

మంచివాని కెదుర్బుద్ధి మించువెల్ల

కొంచబడిన మలకమ్మె జంబు

యూకగంబు పాంధ జనాళుగంబు

వ. అని చల్లగా నుపువిందించి యామని నాత్మ నెంచె॥

సీ. ౧౦౦ ప్రజల మహోవంశ భాసమోన్నతి గాంచి
యుత్తమ పురుషార్థ దానరగాంచి
నవమానరుచిరార్జునప్రభావము గాంచి
శృంగారకాంచనశ్రీని గాంచి
వరకాశికోదారగరిమ విహారగ గాంచి
సంతతానేకభాస్వరత గాంచి
భాసురసర్వతోభద్రసంగతి గాంచి
సారగాయత్రిప్రశస్తి గాంచి

తే. ౧౦౧ ఘనతరులకైవె గనసీతిగాక నీవు
నితరజాతిపావనప్రసంగములు గాంచి
నేలమాధవ్యం డనుపేరనెనయు కతన
దగను జైత్రపతివలదింత తగవసంత

ఉ. ౧౦౨ ఆకులలోయు సల్లిగలనంచు దలంచి ముదించి పొంచియుం
పూర్ణకులలోయు జైశదవహావినుమాకొక వేయుస్వైవనా
కాకలకామినితృవముననంతని సంగరమందు నిన్నచే

కాకులగ హోరి ప్రాంగములకైకొనక కూరకే బోవమాం మని

సీ. ౧౦౩ మాకులదైవము నీవనె
మాకులదైవంబు గాను మదినెంచినచో
చేకొను మమ్ము చేసెదు
నీకే మా మనిర యామనీ హుమితవనీ

వ. అని మధుని మదము గాంచి మరుని పక్షంబులగు పక్షులు
లంఘితించె॥

మ. ౧౦౪ ఫలపత్రంబులఁ ప్రవృద్ధిగనుచుఁ దన్ప్రవాహంబులన్
కలకాలంబు చరింపుచుం దుకసమాఖ్యం బొందువిటాతేలహా
ఫలకాలాశ్రైరము శాంతివంతములై యుత్తమ గాంచి మాహించుచున్
స్థిరునిం కేర వులారమున్నరుగ రాజ్యాపిప్రతాపంబులన్

శా. ౧౦౫ ఘనములను గన్నకేకె తెసగంగ కలాపములుల్లసిల్లెన
శ్రవముల నేయు పక్షులు మొదలే మదనన్నళిందులుల్లుబో
గను కొని మోకసహ్లములుగా కమ యూరములారకా మిత్రే
జనకులమునే ప్రసంగములు సంధిలునే మొకనాయుకేయును

సీ. ౧౧౦ మెరుగుల ప్రావృషతతులను

కోరకితనవామ్రజిహ్వాలార కోయిలయులైన

విరహులకేకాంత మెలగు

పరభృతతరుణులార పాంథభయకరులారా

సీ. ౧౧౧ ఘనరత్నవృష్టి విచారంబు దాల్చిమోము

విరహాక్రాంతల చింతల జెప్పవేన్న

తగదు పరహంసలను గ్రేళ్ళ మిగుల గాంచి

మించి సరసుల నచలింగు డంచలారా

తే. ౧౧౨ కుజనుల ప్రసంగముల చోటను తరలియుండి

పౌష్పరసమాని మత్తిల్లి వదరుచుండు

ప్రారచండాళులకు మీకు గుణము గలదె

బంభరములార మానవిభ్రమములార

వ. యుత్తరంగున విపక్షులగు పక్షుల నాక్షేపించి॥

కం. ౧౧౩ చెలులార మీరు వీరల

జాలగంగను జేసి కూర్మి మానను బ్రోవన్

జేలమిల కేను పేర్మి జేసిన

చలపెట్టిన మరుని ఘోర జాలనటన్నన్

వ. అచ్చెలులందు నెక్కప్రౌఢ పడతి తెంపుల నియే।

సీ. ౧౧౪ మారుండు ప్రియుడు కవ్విదాయ ఘనమానసుడు వాడి సమానుడాయన

తీరున చైత్రుడాయ నెలదివ్వెల కోగిర మాయలు కాకిరా

కీరములార కాకిపికకేకులు కేవల పక్షులాయమో

సారసగంధి బెగ్గిలకు సారెకు వారికి తర్క మనంబునన్

తే. ౧౧౫ అనుచు వనజాక్షి పరితాపమును వహించి

మొదమున సహించి యుద్దండమునను వహించి

జడలు బిగియించి పైపైలు సార జుట్టి

కన్నుగెంపలు పెక్కువి మన్నగ తదశి చెలులా

కం. ౧౧౬ విష్ణుకు మారుండు విరహుల్లై పోగాక

కంజారి వీరు గాకర గుగాకే

జాతిహీనతను వసంతుడు కనుగాక
వైరతాపుల సొంపుబడునుగాక
చిలుకలు పాన్థులచే జిక్కి పోగాక
పరహంసలును వెళ్ళబారుగాక
తేంట్లు మదనములాని తిరుగుచుండునుగాక
కలకంఠములు లెన్నగాంచుగాక

౧౧౩ శ్లో అనుచు వగవారి పైదూరి యాడురంతు
కాంత శోకయుంత సంతోష కరమున వెవ్వ
సంతమదనాబ్జపవన నాధిపతులు
చేరి కలహింపగ దుఃఖింపచెలియలందు

౧౧౪ ప్రౌఢచెలి యొకతె కడువడి
జేడసగము తోయిజాప్ప బెళ్ళల పళ్ళతే
వేడములి డనిరు వంకల
చెడలకు నమున్నగా నుచెరిళ్లని యుర్

[illegible]

౧౧౫ మానసా జాస్త్రను మన్నింప్పతగుగాని

పగజేయుబోలదు పద్మబాల
మారాయుశ్ఫులాస్త్రని మన్నింపతగుగాని
మోపంబుబోలదు కోకువలయేశ
మాధవ్యగంధిని మన్నింపతగుగాని
కలుషింపబోలదు గంధవాహ
మావళ్ళికా తన్వి మన్నింపదగుగాని
పెనగంగబోలదు మావనమువాహ

శ్లో అనుచు విరహాధికారులకబ్జముఖికి
స్నేహసంబంధములు గల్గజేసి చెలియ
శుకపికముయూర నికరములకు
మందగమన నకలనానందమందజేసె

అంతా॥
మాలిని॥

శ్లో ఆమరుదారికి యూనిలపడికి యూచరిగాలి బడాయికిన
ఆర్ష్వమని మూడికి యూకమలేష్టగాయుత్సఫుభీతులమెంది

సొమరి పోకల సొలుచు వ్రాలుచు ప్రేమ కెదురు మిత్రిసొంపు మరలన్

జొమ్ము తజ్జూచుచు బోలదలంచని ప్రౌఢ చెలులు ప్రేమ పత్రి రమ్మన్

౨౨౨ శృంగార రసన విహారములు

రంగుగ జలకేళి వేళ రంజిల్లంగా

నింగితములుగ సల్పి తిమిరి

సంగతిగా జిచ్చు సుందిస తికని యంతన్

౨౨౩ కాంతో పవనములు వెలవడి

యుంతః పురసీమ జేరి రంతట నాసీ

మంతిని హో కాంతలున

ప్వింతానందంబు నంది యుండుండంగన్

౨౨౪ చిత్రశాలంబునందుండు భానుమంతుండు

తప్పద్మావతీ కాంతాని కాంత మోహావక్రాంత

స్వాంతుండై విరహాంబునం బరితపింప నత్తరిని॥

౨౨౫ శుకపిక కేకి హంసదళ శోభితుడై దధు వాయు చంద్రికాం

చకుడగు మంత్రిగా యువ్వనను పారివసంతుడు నెచ్చ జూపగా

భానుమద్విజయం — 3

రతనశివంది బ్రేంద మమవరన్ పొగడంగ ప్రవృష్టిపై

రతమలుగ నెత్తి భామలు లకులన్ మరుడే యుగవిప్రుదారుడై

౨౨౬ ॥మతిభ్రమంబున పద్మావతి స్వరూపంబు దనకెలకం

న్నాలంగ ఝల్లి నప్పుల కెప్పుడుపంగను పఝ్ఝి నదినిజం

బకాదలంచి దాని నుద్దేశించి యుల్లనిరమే॥

౨౨౭ ప్రేమలెల నాగనాయని కొసెల యల్పి వనెంరల్పి మలపూరపై

దాయుగజెకెపై రతి నిడ యల్పి గజెశినన్ రమించుని

వారల నల రక్తిమానలు పకల నప్పైఘనారుడ దోసమేమియు

స్వాయులు గాదె మారదు రహంస్త్రీ తి కల్పి నజెసు పై వపైని

౨౨౮ తియ్యని విందు వాడు వెను తియ్యని యూసన ప్పుప్పంపుప్పరన్

తియ్యని విందునెత్తి డినతేయు గుణాంబున నెయ్యినంయగా

తియ్యని యుంచు నన్ మరచితే కలవ మాలిన దోసకారియుం

త్రియ్యని డెందమెందు గలదే జగతీతలమందు నంగనా

౨౨౯ త్రాల్లి జన్మమందు నేనే

కలుషములడఁగించినానె కాకమరేమి
ల్పులకేమిచేసినానె
ఫలమించెదనిన్ను బాసిబలికినగాసిల్

130 చ. దయగలదానవంచు నెకదా కగబాయకనుండువంచు బల్
ప్రియమెయనకింతు వంచు బహుళేపులప్పైకొనుదానవంచునే
నయముగనవిన్నవందులకు నప్తియజాయగనీకుమేరదేమ
రయముననచ్చి నామనసు రంజిలజేయగ దేనతీము శ్రీ

131 చ. చికిలిమిటూరికత్తియులు చెస్తెలువస్త్రయుదాల్చి సారకుల్
లకయుక
కకములగజ్జెరికలూరిమిచెలంగను సంగజసంగరంబులోర
నకద భర్తృతాపములు కవల్వలనెంచక సఖ్యమూఢవే
ప్రకటితసంగమిప్పుడిది రెయివారల గోరముడీదలోదరీ

132 చ. సకలగుణాభిరామ యనుచక్కని చెక్కెర బొమ్మరైన నా
యకిని నను బాసి గాసిలితి నక్కట మిక్కటమందు కూర్మిచె
నికపడి వేలమాయలను నేమివిసేయము ఝైననిన్ను చూ
డక కడపైన ప్రాణముల వాలుటూమానుట నేగు మెరుంగుమంగళా

133 చ. చిలుకలకోయిలల్ రతులచేరిరమించినవారువేరావా
రలనెడబాయువారలు ధరన్ మరిషే రాతలంత నిప్పెకొం
దలములులేనే నెరుంగని లద్దైవగతుల్ దొలగింపరాదుగా
వలపెటువంటివారలను వంతలపెట్టక పోదుపై దవే

134 మ. తొలిజన్మంబున నిన్నునే నకటయంతో ప్రాకిపీడింపగా
వలతే కున్ననునన్ను నీవియల నిర్బంధింపసంబంధమే
మిలలో నెవ్వనిచేయు కార్యములనూహింపంగదు:ఖింప్రప
వ్వేలసౌందర్యగుణాత్మనిత్యమగుదా పద్మావతీ భారతీ

135 ఉ. రేమిటిచెలీదయారసమిలొంతవహింపకనిప్పుచేతురే
కామునికందరుక్సమముగానిప్రియుంబెకన్నైనవేరవా
రేమని ప్రాణము విడిచియుంటయుచింటిలుపేఫలంబగుర్
నీమనసింకనేమనుచు నేపులుమారు వచింతు నక్కటా

136 క. మరిచెప్పాయిలిపపేపారికినేలమునిపేశి
నెనరుంచి రావదేవన జాపాకి

7.

యేఘటికనరిగితే ఇందీవరదళాక్షి

శోధింపనెందిగితే సూత్రకేతుపుత్రి

రారాప్రభాతవే రాజితాధరబింబ

వగజూపవే చతురపవనితంబ

యలమున బ్రోవవే యబ్జరాజద్రీవ

దయను బాయకే మునుపౌదారభావ

౧౩౭ తే. చాలు చాలింక తామసమేల గోల

వలదు వలదిట్లు వగ మెయూడికలులుకులాడి

చూపు నీరూపు శిబ్బెంపు చూపు గుబ్బ

లావపొలబోయు పద్మావతీవధూటి

౧౩౮ తే. జీవరత్నంబుగా నిన్ను భావమందు

సంతతంబును భావింతు సయ్యమేంద్ర

సైన్యసంధానమును సరించు నయులోనియుల

భేదమేఘటికజేసెద విద్రుమోష్టి

౧౩౯ సీ. నిండుపూరుషవమునమందు శంకరునర్ధ

రూపినిగా జేయు పావనుండు

శ్రీఖర భుజంగాస్త్రకు పారంబునను జొచ్చి

వెడలు నాపూని రెండైన బుడుతగాచు

చల్లవెల్లని రాల పారికను కరిగించు

పయంతాపమున వించుకుచలవలరియు

భరితశాఖాద్వారవప్రతీరులనాకుల

పాయకే యుద్ధక్షోణుచెల్లరెండు

౧౪౦ తే. ఘనాసుల సుత్రాలగాజూచు మదవిహంగ

పాణిని సు బాయునాదిగా పగను నిన్ను

ఘోరసాక్షి తరియింతు భూరివిరహ

మదనవార్ధి నేను భామామణిలలామ

౧౪౧ సీ. శృంగారవనముచెరి చూడగనెంచి

జలకేళి విహారగసల్ప నెంచి

రవికె విహార చీనాంబరములు గప్పగ నెంచి
పూలు గంధములలప్పి బూన నెంచి
భూషణంబులు మేన మురువందగా నెంచి
భోజన తృప్తి నింపొంద నెంచి
హాయిగా ముచ్చటలాడంగ మది నెంచి
తాంబూలరుచి పెంచ్చ దాల్ప నెంచి
౧౭౨ పైడి మేడను జోడుగా నుండ నెంచి
మఱియు నేమేమొ కోరికలరయ నెంచి
భోగభాగ్యంబు లెల్ల నా యోగమనుచు
సంయుతప్పి నాకెట్టి యోచనలాట్టి
౧౭౩ పరిగంచు చంగావి పైకప్పు దుప్పాటి
పలువకుచ్చెళ్ల యుంగ్రోలను జేర
గుజరాతి పట్టున గుట్టున చన్గట్టు
గబ్బి గుబ్బల తోడు సుబ్బి మీర
ఘనసార కస్తూరికా పేటకా గంధ

మతి మధురాధర మానిధేర
వల్లీత మన్నిశా మన్నిసు దుశ్రీని
అవివేకి రాజంప వంటు జార
౧౭౪ దివ్యభూషణా భూషితదేహం యగుచు
నామపై ఖరితగ బూని నాదుయదుట
నిలుచుటం కైస్త్రడూగాన వినుట గాని
గానవిద్యా విధానయోకచ్భయాన
౧౭౫ నీవేమి జాగి పైడి నిగనిగ లెగనకున్న
నీ కన్నులకు ఫలంబేమి చెప్పుము
నీ తావి మోవి తేనియరుచులెగొనకున్న
నీ నాలుకకు ఫలంబేమి చెప్పుము
నీ చిల్క పల్కుల నేర్పులు వినకున్న
నీ వీనులకు ఫలంబేమి చెప్పుము
నీ రమ్యరవికె ఖరపైర నేలుకొనకున్న
నీ కౌగిలకు ఫలంబేమి చెప్పుము

౧౮౬ సీ. వచ్చుమాటలు పదివేలు పలుకనేమి

ఫలము చెప్పుమింతనావంత పలికినంత

వలపెప్పుడింతయునైన నెయ్యంబు తోడ

నేను కొమ్మ రయా జాళువా నేలు బొమ్మ

౧౮౭ ఘుమఘుమని తావి ఘుమ్మను గుప్పు నీవ

కొమ్మనే మోవినే గ్రోలఁ జెప్పుడో

బయ్యైరు మయ్యై వలపుల తవిరేపు

పఠత్తినీ గుబ్బలే బట్టు చెప్పుడో

బంగారు రంగారు శింగారములు మీర

వెలదినీ మేను నేనలము చెప్పుడో

పొలుపొందు నావందముల విందులనుదంద

ముదితనీ రతులనేకదియు చెప్పుడొ

౧౮౮ గీ. కడవరా నవ్వు మదిదొర్పి బోడము విరహా

మహామెచ్చు దుర్దేరు నామదినెరుంగ

సంగతిని సంగ్రహము సంగపల్పరాదె

భైరాగశాస్త్ర సంగయోగ మోహనాంగి

౧౮౯ ఏమని నవ్వులేరు నే సతిరతిరాజునకైన ఫాణిప్రాయులకున్

మానస మంత్రమైన మానవనివేదన జేయబూనిలా

మానిన కోపమూర్చుడు మందమురున్నిశాకరుల్

మానుల రెండు పత్రముల మానము జేయగ జూచుమాట్లనే

౧౯౦ ఏమి చెప్పుడి యింత మోడియు వతీసవతీ సఖులు నిను చెప్పగా

మాయల నవ్వులైన తగమాపగ మారయుడ జేయు నాప్రియమా

చూడగ నాయురేయిగను చూరనను జోడ్వ మెుగారవింబ

మోముమును బాశిగాశి బడనెక్కడనెక్కతెయుందువే చెలీ

౧౯౧ నేనొక నేరమెరుగ నీవు దిక్కేమని యున్నదో

దానికను పాయకుము వ్వులని తప్పగ తోచదుస్త్రైవమిగా

ప్రాణనికై జేయు నెంచిన దొప్పార్పు తపకిఫలమెచ్చులుష్ణదో

కానన మోవి యోగము కాతలు జేసునె మానలోచనా

౧౭౨ క

అనితాముస్పురఘంబునను

ఘనమగుగనియుష్మారుష్యనించికన్నులనర్తుల్

పెనగొనగనుంచివిరవరం

బునిధింపుడివుంచివిప్రపుంగవుడడల్

౧౭౩

అతనికినాత్మవిలత్రుడొకెడద్భుతచరుస్. డవార్యకార్యత్ర

ప్పుతురుడునేపిమంతుడురసజ్ఞుడుటజ్ఞుడువేదశాస్త్రది

కప్రవృత్తిమైనవాడుహితశంకరుడర్ధరణీసురుండున

పస్మతినలభానుమంతుగనిమున్నుపవబ్లైవచ్చుముత్రలిర్

౧౭౪ తే

మలయరునీబోయికేబోయిమరుయుగొల్చి

నియులనాబోయిసౌందర్యవెలయులనుండు

ననుచులబలుకమాన్యవేడగానతనితోడ

వలశ్రుతనుబల్కినాభానుమంతుడంత

౧౭౫ ఉ

యెూచెలికాడనేవెసనమెుండురహాస్సనేవెరలంగవే (ముల)

యలాచపలాక్షిచక్కదనముత్రపయలచ్చురబోల్లయుందవిర్

మెూచదెహ్రైననాముదికిబోచినమున్నుమందలింతునా

లొచనమానుమయుప్పమదిలొవినుమాఘనమానరూపమున్

౧౭౬ చ

మవినమలేనిచంద్రకళమాయనిరంగుమెరుంగుతేవెని

చ్చలుపళివాడనప్పినవచంపకప్రష్పకజీవరత్నము

జ్బిలనవచిత్రరేఖమరువారుపమైతగురాముచిల్కయా

చిలుకలకొల్పిహొల్పినురిచెప్పగగానజగానచానలర్

౧౭౭ చ

హరిమణికిప్పుకొప్పుతళుక్కైతగుసొరవులినిమోవులుమోవుల

ప్పురమలులుగుబ్బుపల్లుసునప్రంగలబంగరుగిండ్లుచెండ్లునా

చ్చరమునబాణకోనునెరబాగుగనగడకేతొడలీనడల్

పలురుప్రలనెంచనంచలనబోలలబాలకుగానతాలకుర్

౧౭౮ క

నెరికప్పుకొప్పుబలుక

ప్పురపుర్జగిబిల్లపల్లప్రాచిల్లలపై (చ)

ఖరిజూపు చూపు పరిగురి

మారినడుమున తానుతానుయులకొమలికిన్

౧౫౮ గంబురదాని మున్ను శ(పయి)గ్రమ్మనకమ్మని తావిపద్మరా

గంబురదాని తేనియరు చూతాంపు మధుపభుజంగరాజభో

గంబుర యూరుకేళిరసగంబురదానిసునీవిరాజభో

గంబురదాని కూంకుమిసుగంబురయల్పతిమిత్రశేఖరో

౧౬౦ ఘనయెత్తాప్వనపర్వంబున

ననుపమముఖచంద్రబింబమూనిగ్రహింపన్

గనురాహుగ్రహరూపం

బనదగునా తరుణికేశమమరయు తెనుములంబై

౧౬౧ పరిఫుల్లగాగ పద్మో

పరినమస్త్రి పరిభ్రమించుబంభరములనన్

సురుచిరముఖాబ్జమందలి

మురువుగనా తరుణికొనరుమయుంగురులుసఖా

౧౬౨ దరదరహాసచంద్రికలు దారమువ్రై మెరయుంగమంజుల

స్ఫురదమరుత్రృష్ణ కెంరములు పొల్పుల యుంగరతాళితలకో

త్రరములు రంజిలంగవరకస్తురిచన్ననిచుక్క కందువా

విరిచెలగంగ వస్త్రశశిబింబమిలసంగుమదబ్జనేత్రికిన్

౧౬౩ విధిపృష్టిజేయునప్పుడు

ప్రీధునయునములు విధకొస్సివిధుమండలమం

ద్దధికవముయుజోవకుండా

విధియించినగురులజోలె వెలయుంబొమ్మల్

౧౬౪ అలకంబాక్షీసుపత్రంబులసము ధ్వనిస్త్రీ నెపేశలనిం

పలరన్నెల్పవిధాతనాటివెయుదంబాయబ్జంబులాలక్ష్మికిన్

వెలయుంగానిలయంబులయ్యెనివిహప్పయ్యెననద్దివిక

యస్సెలపద్మ(వతి)నామధేయమెయుగిరానేకారణంబారయన్

౧౬౫ అరమణీముఖాబ్జనముపంచితనాసనుజేరితమ్ముపన్

సారతిలప్రసూనములు సంపగిలందము మీరనుప్పతిభా

గౌరతగాంచెగంధఫలిగౌరవమందెసువర్ణరేఖచే

నారయుకోమపొన్నలనందెసరెంటముములక్పృచకెగల్

౧౬౬ సీ కవితాంధ్రపవశ్రీలన్

మలయూగుచురత్నఖచితమాతనతాలన్

కలపత్రశ్రంబులుత

త్రులకంఠికప్రాలములకుత్రాంతులమెసగున్

౧౬౭ తే వదనసౌందర్యవరలక్ష్మి పరగదాల్చు

జాతికురువిందకంఠభూషణము నంగ

సరసతాంబూలరాగభాస్వరత నమరు

తన్నటంచిని రత్నంబు దంతపంక్తి

౧౬౮ ఉ అలజలజాక్షి వాక్మధురమానగబూనిరసాలమున్త్రో

నివిచిజలాకిన్నె తపమునిప్పుడులంగను జేసివానినే

ఫలములుగాన లేకరసభంగమునొందుచుపుణ్యవిధులన్

వెలబడిమున్నమున్నతై వెతవేల బొప్పనాపిప్పియైధరన్

౧౬౯ సీ చిలుకలపాటాచువలబింబఫలజాల

ములుపకాలంబునవలియుకున్న

పలుమారునేగలపాటాచుతేనియల

నిలుకడగానుంచపుడియుకున్న

ప్రభవింపఫికవములపాటాచుకెంజాయ

చిగురులుప్పైనిలుబొందకున్న

వాస్నిపాతిరయుంగళ్ళపాటాచుపగడములే

మలతలందువెలలందమూగకున్న

౧౭౦ తే మరునిచేచిక్కి తలవంచు చెరకువింటి

యండనైపోవకున్న నాహేమయుజాడి

లేవిగను తావిగుకౌవివెయౌవిపాయి

చూపుజెప్పవగురుమలమేమిరుచుల

౧౭౧ తే నిగనిగమెఱుంచు మించుల నిగ్గులడరు

కమలలోచన చెక్కుటద్దములబోలె

దలచిబహుకీర్తి చేజావిదనివిచిక్కి

మిన్నువెన్నెల నెలవంకమించువంక

౧౭౨ తే దక్షిణావర్తశంఖములే తన్నిగాచి

గళముపతనుండగానెంచి కళరవంబు

నందగాలేకవెయిరబెట్టునట్టిమురయు

సమరసన్నాహములుగాను

౧౨౩ అలకనగాంగే బాహాంపులయందము చందములందెందమం
దవి పరికించి సుందరతదాల్పు గనల్పములౌచునల్పవ
ల్లులు చేల సంబు వందుచు మరుద్గతి గోపురిచేరె నందనా
జ్వాలవనిడాగతేని యుడబాసిలదే భువి భూరుహంబులన్

౧౨౪ భూరిశ్రీ బదరీవరామలకజంబూ పూగపున్నాగజం
బీరశ్రీఫలనారికేళఫలసద్వృత్తంబులన్ గిరిస్త్రం
గారంబులతగమారి భూరిశశశాస్త్రారంబులన్ దరియా
నార్కరప్తములు గబ్బిగుబ్బలమురున్ నాగేంద్రకుంభంబులై

౧౨౫ ఘాలుచు గభీరనాభీయుమ బాల్యదివాభికేన్మై
వలుపుగమించు రెతాప్పైనమునందగురా తిరిసారుమేటచ
న్నలలనుగాంచగా వెడలు నాగము నాజ్ఞి గిరోమరాజిత
వ్యలరగనెప్పు చెప్పుగనునామదసింధురమందయానమున్

౧౨౬ అరయంగత్రివళులవెంపడి
వరసోపానంబులందె బహుగాంభీర్యా
శరమై సరోజమోపిహ
సరసివలెన్ నాభి చెలగు చంద్రాననకున్

౧౨౭ కనులలకే గోచరము గుచమున్
ఘనమై ఖరిసెప్పుగానుమెలతకు రెపొంగుల్
దనరగ బ్రహ్మవిచారం
బెనరించు వపాంగనంగము రుప్పు చెలంగన్

౧౨౮ మిన్నుజిగి పొన్నుకరగించు వన్నెమించు
సంగములలోన ఘన మోహనాంగము గుల
నఖిలభాగ్యము చెలగున వెన్నెరగు బోణి

౧౨౯ పులినంబులా ద్రకమగుచున్
ధళధళమనుచుండనెండ దగినబగులున్
జలజయుని జిగిబిగిగాని
కలుకలలతగు నాయొయారి గొప్పపిరుందుల్

౧౩౦ తాబుష్పినపుడు వెలదులకే
నేపోలికె వెలయునయుల నేత్రముడు వైనన్
యూప్పుల బోణిమెలగు
మీఫున వెనఫాంకు సాటి చెప్పగవచ్చున్

౧౮౧ ఉ యూరుచిరాంగి యుంగమొగి నందగరంభ వి(జృం)భణంబునన్

జేరి సమానమై ఖరిని జెందగ వేకత దూరుసామ్యమై

నారసి గాంచునంచ వటులై ప్రభవించె నమంచితంబుగా

భారు శినాయురుంట్లను నదాడిగరంభల బేరు దేర్పడన్

౧౮౨ క విరులల కేరురులనిచ్చిన

మరుమరకసలన గనతులమహిమలచలగున్

సురుచిరరుచి చకచకలన్

సరినా బిసరుహ దళాక్షి చక్కని పిక్కల్

౧౮౩ చ సురనదిపైడి తామరల సోయగములెకను గొన్నతన్వితో

చరణ విలాసములెకనుచు సారసములెవిషమానమున్నబో

వెరవకుమంచు తమ్ములనీవె కెరుగించెతదంఘ్రులందుచే

వర యుగ తమ్ములై వెలసె నా జలజంపులు భూతలమ్మునన్

౧౮౪ క లవమాత్ర రూపమాచెవి

నవజలజాంఘ్రుల నుబోలి నవిలాసములన్

ప్లవములగను పేరుదాల్చిన

నవచే పల్లవములవెన్నపింగెను చిగురుల్

౧౮౫ ఉ అలచెలి పన్నఖంబులు నెయారపుతారలు తక్కైతుందునా

జలజపుందమేమి యది చక్కనలందరి విప్పి చూచుచో

నిలఖన పైఖరిన్ వెలకొనన్ నఖములె లఘుపద్దియుంటన్

వెలవెల బారి చుక్కగుమి వేగమె తేనె ముంపునంగను

౧౮౬ క అలపొంగను లునలనగవులు

నలపొగరులమేలు వగలు నలసోయగముల్

దలపగ నా యచ్చెరలా

పొలతి తిపదనఖములను పోలరు ధరణిన్

౧౮౭ క యిది గాక దాని యందవి

మదనా హావసము యుమునను మరిమరి వింతల్

గదియుంగ గలదు తొడిబడి

సదయుత రతిసఖ్యగొల్పు సవలందు సఖా

౧౮౮ ఉ కాపున దాని మీదిభ్రమగ్గొని మీరు నిప్పుడే రుతే

కావర మేగి యోగి వతెకన్నులు మూసుకనన్నెమెన్నన్

కేవల కుంభకంబు నను కించు తచంచల మందకుండుల స

ద్భావములన్ నిరంతరము దాల్చెద నా హృదయోగమెట్లగో

౧౮౯ తే. నామదిని నిప్పులున్నది
నీవుదికైయ యున్న భూరు నిందితమతి నా
ప్రేమతగ జెప్పితనవిని
నా మిత్రుండని రెడువేప్ప నాతనితోడన్

౧౯౦ ఉ. అక్కట దేవకన్నెకల యందపుచందములూహసేయ రాయ్ బో
వ్వెక్కటి దీని చక్కదనమెన్నగ వచ్చది లేదు చొక్కమా
జక్కవగుబ్బలాడినెపు జాగాత నంబు వసంతరించెహో
మక్కువపిక్కటిల్ల చెప్పమూకరు సాకరమిత్రశేఖరా

౧౯౧ క. అనినంత భానుమంతుడు
మునుపటు నత్తైలు బద్ధమొసమమించున్
వినివినమి జేసుకొనిశి
గ్లానజెందిన వానిరీతి గాలుగుచునుండెన్

౧౯౨ ఉ. అంతట వంతసన్ దిశల నంటు తుషారము పొంగ పద్మములే
దొంతరగా నడంగ మదతుంగ మతంగజములే చలింగ శా
వంతెలు వింతవింతలుగ వాటుల నంగనలంగ బాజితై
కాంతులపై కొనంగ హిమకాలము సంగిన భంగసంగతిన్

౧౯౩ తే. చండతర కాండ రుహమాను వీమాదండ పలను
మెండుగ నణచు నీహార కాండమన్ని
కాండభూమండలేంద్రుండు గప్పు గాన్ప్ర
నిండు వెలివిపోరు వనమందె నిబిడమగుచు

౧౯౪ సీ. ఆ కాలంబున నీధగారిచవిచే నాత్మాంగనాలింగన
స్ఫీతకారంబులు కంచుకంబులను జోక్ష్మీరాశనంబులే పయా
నీకంబులే పదుకేలే పర సంతికలు బూర్ణాజాంపసోవేళలన్
లోకులే మిద్దెలయుంట్ల నుండుదురు మంచులే వెంచువేడు ప్రకట

వ. ఆ॥ హేమంతాంతంబునా॥

౧౯౫ తే. మామిడులుగాయు నిప్ప పూరావిలయ పూయ
మస్వదళ గోడ్డిగా జేయు మార్ధ్వేమందు
కోడెమబ్బులతగ ప్రాయకురచగాంబు
టాయునాశిశిరోదయం బాయునవతెర

౧౯౬ తే. నదుల జలములు తేటగానడువ దాగె
గొప్పమడువుల జలచరకులములు దాగె

పులినముల పద్మలక్ష్మీనాములు లుగమూఁగ

చెరశిశిరములు లు సుఫాలచేవి ఆఱ్తివేనే

౧౯౭ పుళిరికెలు పండిచెరుకులు సురిగివండె

కాయధాన్యంబు లెండలగా వ్రుచుండె

కురుజులెప్పులలేనియులేగుటెయుచుండె

వెండుగా శిశిరకాండంబు నిండుకొనిన

వ. ఆశిశిరావసరంబు జను నప్పుడు॥

౧౯౮ జనియుపనుగాంచె నాగుంప్రసద్విజాగ్ర

హారవారంబులను భూవరాళి నగర

సమతలను వైశ్యశూద్రాది జనపదంబు

లమరికేంద్రకవితము వారస్నవములను

వ. నిష్లగనుచు నిష్ప యాత్రలఁ జనంబుల్ జనుచూ

దండకంబు॥

౧౯౯ శ్రీమన్మహారాజ రాజేంద్ర యోగంబు

రాజ్యత్రివేదిఁ దగంజేరి యుహారి

లోవుజ్జనంబాది పాపంబులం వేది

యాసంగమంలక్ష్ తృత పావేకులన్ ద్రెంచి

౨౦౦ యాపింపుచున్ కాశికాదండభూమండ

లోద్దండ తేజోవిరాజన్మహాలింగ

సాంగత్య గంగాతరంగాల్ల సద్భక్తి

భావ్య ప్రవృష్టి ఫలంబులన్ మద్వి

౨౦౧ మహాధిక్షితం జామనోకర్మి శాచత్రి

స్థిత్థం తరాళంబునన్ గంగతోరంగు

మారంగవేగుంత్రి నిశ్యం కుద్రైశంత

రాకారుద్రైయేమను క్షోభుతేతగన్ జుట్టి

౨౦౨ లో పట్టునన్ హాట్లకప్పట్టి శ్రీవిశ్వ

నాథేశ్వరుల్ విష్ణువేష్ట్రేశ్వరుల్ దండ

ధారుల్ గుమారుల్ మహాభైరవాకార

పద్మాకరుల్ భైరవుల్ సాజ్జు విఘ్నాజ్ఞానేన

౨౦౩ దానానుసంధానుసంభావ్యనయ్యనే

ఘూర్ణన్మహోత్తుంగ గంగన్ మహానద్యమున్
కాశిక్షేత్రంబు బొప్పగానొప్పె యాత్రన్ స
గన్ జేసి వేడ్కన్ సదారాధ్యమై వీర
సామంత భూకాంత కారుణ్యంతరాసాధ్య
మ్మై మీర యోధ్యన్ మహాజ్ఞానమౌ వీర
జ్ఞాతాభిరామున్ మహాదేవ ప్రాజ్ఞామ
హేమాద్రి మెరా మున్ నిరీక్షించి
203 రక్షించు మాయంచు ప్రార్థించి సూరాత్మ
జ్ఞాతీర్థమౌ తుంగ సప్తర్షి నార్త్రిల
లీలన్ విలోకించి యుయ్యేష్టి పీఠస్త్ర
తానమ్ము సల్పె పెన్నైనంతన్ శమంతంబు
నేపంచ తీర్థంబులం గ్రుంకి సత్పున్నె
రాశిన్ కురుక్షేత్రమున్ దాని క్షేత్రోప
వాసంబులన్ జేసి జ్వాలాముఖిన్ వారి
తానేక బర్హిర్ముఖిన్ గాంచి లోకోత్త

205 రీన్ భూరి గంగోత్తరీన్ గ్రుంకి కాశ్మీరంపు
సర్వజ్ఞ పీఠస్థ శ్రీ సరస్వత్యలక్ష్మీ పుర
ద్వారావతీ యామహారి ద్వారము జేరి త
త్సుంభ మేళాది యాత్రన్ విచిత్రంబుగా
జూచి కాశ్మీరదేశప్రతిష్ఠాగ
రిష్టైకసారస్వతీపీఠమున్ ఖ్యాతించి
కామప్రదంబైన యా కామరూపావ
నిన్ వ్యాపనం కామపీఠీన్ వ
శేకారమంత్రప్రశస్తిన్ తగం జెంది
సుక్షేత్రమౌ బదరిక్షేత్ర నారాయ
ణున్ గొల్చి సద్బృందమందారకేదార
శంభున్ భవాంభోధిపోతప్రభావాతి
206 డంభున్ నిరీక్షించి దేవాంతరంగిన్ మ
హా మేరు మాహారంగిన్ ప్రశస్త్రాము రాకార

రుద్రాక్షలన్ లక్ష్మిలన్ మీరారసార్చించి

తానాగమోక్త ప్రకారంబుగా మేని

పై బూని నేపాళ భూపాలకుండు ప్ర

పన్నాగ నగోత్తుంగు సేవించి గంగాప

యోరాశి సంగంబు లింగంబు వీక్షించి

వర్ణింప బుచ్ పై త్రికస్థాన మెతామెతాని

వేధయున్ గయన్ జేరి పెద్దల్ తరించ యు

పాయంబుగా వించి సంసార ఘోరాంబు

ధియోద్ధర్ప నిచ్చావకయున్ భక్త వాంఛావి

తానప్ర దానప్రవీణున్ జయాబ్ధి

౧౦౬ భూపాది థున్ వైద్య నాథున్ ప్రశంసించి

సర్వేశ్వరుం డైన కోటీశ్వరున్ గొల్చి

నీలాద్రి నాథున్ జగన్నాథు నర్చించి ॥ ౧౦౨ ॥

భక్త ప్రసాదంబు మోదంబునం గాంచి

దేవాదిదేవాన్ కూర్మంబులన్ కూర్మరాజంబు

నన్ సన్నుతుల్ జేసి సింహాద్రికిన్ వచ్చి

పై గంగధారన్ సుధాసారధారన్ వ

సింహాద్రి నిలయా నారసింహస్మి ప్రశంసించి

౧౦౭ శ్రీ కాకుళం బాదిగా గల్గునారాజు

మహేంద్ర సప్తర్షి కాశీన మహారాజు

పాకీన వీక్షించి గోదావరిన్ జేరి

భద్రాచలోత్తుంగ శృంగాభిరామయుండగు

౧౦౮ భూధర్మ రాముల్ ప్రశంసించి యాసప్త

గోదావరీ తీర భూమండలింపప్పై

పావాస శ్రీ ద్వారకభద్రున్ దయారాజి

తశ్రీ సముద్రుం వినిద్రున్ తగన్ గొల్చి

౧౦౯ ద్రాక్షారామ భీమేశ్వరున్ జూచి

కృష్ణానదీ తీరమున్ జేరి తద్వాపి

నీ స్నానమున్ జేసి శ్రీమాహురేశాది

శైవస్థలంబు లెవ్వరిన్ పానకాలేనార

౧౧౦ శివభూమ్ నరీక్షించి పల్నాటి శ్రీమంత్ర

సేవించియా చంద్రరేఖానదీ స్నాన
మున్ జేసియా యుక్తకామేశ్వరున్ గొల్చి
సుస్వారలన్ బారు నానాగులెచ్చున్ చె
౧౧౧ లంగేయమేయున్ సదాధారయౌ గంగ
ధారన్ స్రవత్ స్నానమా శ్రీకరిన్ దారె
మల్లీశ్వరిన్ వీరలింగంబులన్ సేవ
వసావి మినంత్రమ్మ మున్ శంకరున్ భక్తి
౧౧౨ తోడ్పెట్టి శ్రీవెల్లి ప్రాదస్న యామాత్వ
పాత్రుం పవిత్రిత్ర తత్ర చరిత్రున్ గ
దాలంచి కామారగామిన్ యమిన్ శంక
రస్వామి నర్చించి నర్మాల వాటిక
౧౧౩ శిన్ వీరభద్రున్ స్వపాదాబ్జ భక్తప్ప
రద్భక్తి భద్రున్ నిరీక్షించి పూజించి
శ్రీశైల శృంగోల్ల సద్మల్లికేశున్ న

ఘోదారకేశున్ మహావేల్పు బాణాఘున్ ద
౧౧౪ యావేశు శ్రీ వెంకటేశున్ ప్రపన్నార్తపక్ష్మప్ర
కాశున్ సుమంగళజేసి జ్ఞానప్రపూవాంచి
కాక్షేశ్వరున్ కాశవాస్యేశ్వరున్ గొల్చి
యాపిమ్మయన్ వేగవచ్చెంబు ప్రాగంబు
౧౧౫ నన్ ముజ్జనన్ బాడి తత్తీరవాటీప
నాధున్ సదేశాత్ర నాధున్ వరోదార
తాడిప్పెంగా జాభిధానున్ ప్రభాకోటి
భానున్ ప్రపూజించి కాంచిన్ మహోత్తుంగ
Tirunamala
౧౧౬ శోణాచలస్వామి నంచత్ప్రభా భూమి
నీక్షించియా వాని గొండాపురంబందు
వాసిష్ఠ రుంగాంచి శ్రీకందనూరన్ ద
రాఘండపేజోవి రాజిన్ మహాశక్తి
౧౧౭ మూర్తిమ్మ శక్తిన్ మదిన్ పూజగావించి
పేరొల్లదంబొక్కడన్ దాయి కావేయి

లోగన్నునన్ సప్తసాలాంతరంగంబు
నన్ రంగనాథున్ శ్రీలోకాధినాథున్ ర
౧౮ మాస్త్రీసనాథున్ మహాభక్తియుక్తిన్
మనస్కారపూర్వస్తుతుల్ జేసి జిష్ణునాభి
దానాంచితక్షేత్రపద్మాంబునాథున్ స్వ
కుక్షిస్థపంకేజజాండాధినాథున్ ప్ర
౧౯ చండాఖిలాండేశ్వరీనాథు నీక్షించి
రుద్రాభిషేకాదిపూజాపురస్కార
ముల్ జేసి వందారుబృందారసంతాపసర్వేరి
కావేరి వారిన్ దగన్ గ్రుంకి శ్రీయుంచి
౨౦ పిన్నారికొండన్ మహోద్దండుడై యుండు
శ్రీమాతృభూతేశు దివ్యప్రకాశున్ ప్ర
శంసించి కావేరి కాశీరయుగ్మప్ర
సంగస్థీయంబు భూమహల్లింగసంభావ
౨౧ ముల్ భక్తి పైగొల్పి చాతుర్యభావోర్వీధ

రొంద్భూషణద్వ్యగవత్సన్నిధ్యయంబైన
వాకన్ వడిన్ గుండిసత్రానాధ్వసమష్టిన
ముల్ సల్పి తత్తీరవరలాస్యసుక్షేత్ర
౨౨ సౌందర్యమూర్తిం ప్రకీర్తించి రాజజ్జ
గట్టుల్ బిలానాక్షి నీక్షించి శృంగార
సర్వాంగపత్త్రి గిరిన్ బిలారునాయక్క
రిక్త్రీ వారిన్ గాంచి సద్వప్పగిర్వాణభవ
౨౩ సద్విఘ్నకాధీశ్వరేశున్ మహేశున్ మ
హాసోమనాథాదిదివ్యస్థలాల్లాస
వాసంబునన్ జేయుచున్ పూర్వవారాశి
సవ్య(గ)హావాహనామ్నప్రదేశంబు
౨౪ నన్ జేరి యువ్వారి తీగ్రంబు నెంయూమాద
కాంతారదంతావళాస్యన్ సముద్భూత
వశస్యన్ ప్రపూజించి రత్నాకరంబోడ

Madhuna

వైద్రాయమేయున్ మహాపాపస్తోమమున్ ద

౨౫ నుశ్లోకము నీక్షించి క్షేత్రమహాత్మ్యాది

పాపంబులన్ బాపుచు బొంబాప్ర వేయన్మ

హరమంత్ర ప్రార్థంబుగా క్షేత్రంకిదేవాది

సంతర్పణాద్విత్ర యాత్రస్తవములీసల్పి

౨౬ యూరావాయుత్ర తిష్ఠాదివింగంబు ప్రార్థంబుగాగొల్చి

గామేశ్వరున్ భక్తిభక్తావళీ సద్భ

ద్వమాధవ్రం సేమభూమాధవుం జేరి

యుష్పి స్పపంబొప్పగావించి రక్షిన్ త్రి

౨౭ రాత్రంబులందుండి పత్నేత్ర తీర్థము

లన్ బూచిస్నానంబు లంజేసి యూపిష్ణు

యన్ క్రోయు తీర్థంబు నంగ్రుంకి ధాత్రీసు

రశ్రేణులన్ మీరగా సన్నపానాదు

౨౮ లన్ద్రవ్యములంజేసి వారిచ్చు నాశీర్వ

చశ్రీలకున్ పాత్రవై భోజునన్ బొప్ప

గావించి యాబోవలోసుందు వేదంద

ఘుండున్ ప్రశంసించి శ్రీదర్భశయనాభి

౨౯ రాముల్ ఘనశ్యామమురాముల్ విలోకించి

శ్రీవిష్ణుప్రత్యూకిరిన్ బోయి శ్రీరంగ

మున్నారునాంచారు సేవించి యుద్వైత

సిద్ధాంతముల్ దెల్పు చందంబునన్ బోవ

౩౦ గాజేయి యుశ్రీశంకరాకార సంప్రారి

తెలాంధార నారాయణస్వాభిఖ్యచి పుణ్యారి

నిన్ గొల్చి పైతామ్ర పర్ణీనదీతీర

ముల్ జేరి యూగాశితీరంగ స్నానంబు

౩౧ గావించి శ్రీశాలివాటీశ్వరున్ కాంతి

మత్కీర్తి విన్ గొల్చి నవ్వేలినాథుం ద

దర్శించి తత్పుణ్య మాగోపుర ద్వార

సామీప్య మందుండు లక్ష్మీనృసింహప్త్యాంక

౩౩౨ రంబొప్పుతై తైఁగాశివిఁప్రాయు
చిత్రానదిఁ గ్రుంకి కుత్తాలముఁ జేరి
కుత్తాలనాథేశ్వరుఁ విష్ణురూపేశ్వ
రుఁ సన్నుతులొ జేసి పాపవినాశంబు
౩౩౩ సందర్శి తానంబు గావించి తల్లింగ
మర్చించి కన్యాకుమారిఁ సుచింద్రాది
సత్క్షేత్ర సద్దేవ చారిత్ర చిత్రంబు
లఁ జూచి యంతఁ మహానంతశయ్యస్థ
౩౩౪ నప్పద్మనాభుఁ విలోకించి జానార్ద
నస్వామి నీక్షించి దివ్యస్థలాగస్త్య
లింగంబు నలఁ గొల్చి తత్తీర క్షేత్రాంత
సంసర్గమార్గంబునఁ సాగి సహ్యాద్రి
౩౩౫ నిఁ జేరి కావేరి కాది పావనాంబు
నఁ స్నానమంత్రావగాహంబు గావించి

శేషావతారస్థలంబందు నింపొంద
గాఁ జేరి యుమామహారిక్షేత్రంచి గోకర్ణ
౩౩౬ ముం జేరి మహాత్రాంబికా వందనం బొప్పు
గావించి పోడాము మహాక్షోభలనాప్లవ
ములొ జేసి నాస్తాష్టు దేవతారూప
శైత్రానుశ్రీవిద్య చేతఁ (ప్ర) సిద్ధిఁ ము
౩౩౭ పరకర్తి నార్జించి శ్రీపాండురంగంబు
నఁ విఠ్ఠలస్వామి నీక్షించి స్థూహార్జున్మ
వరోఘుయార్జి క్షేత్ర మునఁ బ్రస్వసత్పత్రి
ముఁ జొచ్చి శింధుల (ప్ర) వాహాప్త సింధుఁ ము
౩౩౮ నిధార్వి రకఁ ద్వారకఁ బైరి భరాభ్రుస్స
తారంబులఁ రామకృష్ణావతారంబు
లఁ భక్తి యదుభర్తఁ (ప్ర) శంసించి పాశీన
రూరెయ్యంగ (గ) సంగ్రామ కర్మాయు కోదండ
౩౩౯ మందూక కాండ (ప) చండా (గ) పేరొద (గ)

సంచారసంభూతరంగంత్తరంగోల్ల

సద్ఘుంఘుమధ్వానఘుంకారగంభీర

నీరప్లవరప్రక్షిప్తమాంభోధి నీక్షించి

౧౪ రక్షించుమీరాయంచు ప్రార్థించి స్నానంబు

గావించి మంత్రంబులన్ జపము సల్పి

గావించి సంతోషితస్వాంతులై రంధ్రరంత

౧౫ అచ్చపునుండియూ ప్రజయుపోయి గవెల్ఛడినిప్లియాత్రలన్

నిచ్చలు సల్పుచెలానెదుట నిష్ఠయలంగను తుంగభద్రంగను

యచ్ఛచ్చరమార్గకంధరవిహారధరంబుల మెల్లమెల్లగా

నచ్చుప్రవేశుపులన్ గడచి యుండవిపల్లియలొప్ప జూచుచున్

అలశింగపురికి జనివడి

౧౬

సలవితమగు నిష్ఠదానసత్రముగనియున్

దలయికలు మహిపిహారం

గలత్రైక్షికజనములుండగా నవ్వేళన్

౧౭ యింద్రసఖమహేంద్రుడింప్రనగావింపు

మహితతాన్నసత్రంబు మునాయుగాడు

సకలశాస్త్రంబులు చదివినవాడౌ

నభాసగములచెంతనవురచేరి

నైత్రోనవిచారములేనవరించవిద్యార్థు

లను బూన్చి తద్వంఛలవురగూర్చు

చెలక్త్రిచోమండిరాముకల్పతంబుగ స్ఫురిక్రి

బల్లికతోరనుండు భానుమంతు

౧౮ శాంతిజిత భానుమంతుధీమంతు జూచి

శావదీరంగను విచారమాదరంబు

మిరారవడపప్పు పానకంబూరుగాయ

లలతి మజ్జిగ విస్తించిం యుశిగెనతడు

౧౯ అప్పుడు భానుమంతుడువాయి గాంచి

వాని ఎక్కి మోదముగా గప్పుమ తవుల జూచి

చానచెప్పినపద్యంబు సాంతముగను

త్రాసైనట్లంతచాతుర్వ మతితినంత

వ. అతని తెఱంగెఱింగింప రేగి తాంతరంగుండై॥

౨౮౬ రాజని యోగి యూర్ధ్వభుని రాజులు మాలికనెలు వానిగా
యోజనచేసి యాతని సముచిత భాషల హావభావముల్
రాజిల హాగతిం రచివివరంబగు సంగతిగా నుత్ప్రాశియా
రాజులకుం బంపి జాబు నెకరాజితచేగి వశాలనయ్యెడన్

౨౮౭ పడిగలవాడు వీడుకొని పత్రిక గైకొని యుజ్జనీపురిన్
కడిమిన జేరి యుంతిపురికాంతుడు మంత్రుల తోడ వేడ్కలో
నడరగ నిండుకొల్వు నయంబున నుండగ నామహేంద్రున
ప్పుడు గని మ్రొక్కి కేల్చెదుట హొంబ్బగ వాలిఖితంబు నుంచినన్

౨౮౮ ధరణిపతి యుది కన్గొని
నెరితగ రాయసము వెలుగమున్నీక్షించినతం
డరుదుగను కేవ్వు జదివెను
పరువడి పై ముద్ర మీటి వాచకదాయిన్

౨౮౯ సీ. శ్రీమదశేష విశేష సద్గుణులైన
మేరుగిరి సమానధీరులైన

సాంబ్రాజ్యలక్ష్మీ ప్రసన్నులైన చతుర్థ్వి
షైపాయ చాతుర్యధుర్యులైన
బవమునీతి శౌర్య నిర్వాహకవరులైన
సత్సభా షాకారిశ్చంద్రులైన
మానమానిత మహోమండలేశ్వరులైన
రాజరాజేశ్వర ప్రభువులైన

D.610
B.244

తే. యింద్ర సఖమహేంద్రుల చెంత కింద్ర గణ్యపి
వీరభద్రుండు వ్రాసిన విన్నపంబు
నింపు దళుకొత్తగా తగినిందు నడచు
వృత్తములనెల్ల వనపొధరింపవలయు

తే. నేయుదిన మందు సిద్ధమై నెగడునట్టి
యిష్టదానాన్నసత్రంబు నింపుమీర
చేరవచ్చిరి ద్విజులు వారలెల్ల
నందు నొకవిప్రవరుడార్య దవిలి బలుడు

తే. వేదశాస్త్రార్థసిద్ధాంతవిబుధదంతి

మధుర వాగ్విదితుమత సన్మారకామేది
రూపజితమన్మథుడు సత్పురుషుండు సుప్ర
భా॥ ప్రభాకరుడు తగగ వచ్చె నటకు
వచ్చిన నా మునివరము మునివద్దికి చేరి తదియున్న భావమే
మచ్చికమీర నారసి తిమక్కువ నా తడుమందలించనా
ముచ్చట తేమి నాయు తనిపు ఝుమ్ము శ్రీపతిరాజు రాజ్యమం
దచ్చెటు తల్లిదండ్రులు నికారయు తానిట తీర్థయాత్రకున్
జొప్పుచు వచ్చినానను చు ముందర నీశ్వర శక్తివల్లనం
భావి తర్మైవతా వకకు మూరితనా మునిసాధమందిర్
భావజకేళి నేలుకొను భావము లేర్పడ దెప్పనిక్కమే
దేవర వారి చిత్తమిక తేదేరు గద్దైన దిత్రాసి పంపితిన్
ఆనియు పత్రాయు పద్నమిలు నయుంబు గ్రాసిన జాబు వక్కనాల్
వినితన మంత్రిశేఖరుల వింటిరెదీన భృమ ప్రమోదముల్
కను గొనవేయుంచు జనకాంతుడు రెటోచన సాంయు వారలిం
కను గలదే మరాండనిన క్ష్మాపతి మోదములన్ జలంగుచున్

భానుమద్విజయం — 3

కేమ్మ దెచ్చిన వాతికి కరుణావిచార
దగ్గరికి బిల్పించి పత్రికామున
గ్రామము మొక్కటియిప్పించి నేనకేతట
హారవస్త్రము లిప్పించియుంచి యిరువల
ఆనెరని యోగ్యనిగికెప్పుడే
మానవపతినాజ్ఞనగలు మణి భూషణముల్
మానసగమె సంగియూతని
తేను గతురగంబు సీమనిచ్చి నిప తగన్
తదనంతరంబునా॥
భేరి వేయించి చక్కెర పెల యుబంచి
తన్నికేను బిల్పింపించి కమ్మనె విమ్మ
విలారని ప్పించి కొత్త వీడెరెనమ్మ
ముదము మొకొమ్మనీ జాబు చదువు కొమ్మ
ఆవిననరనాథుపల్లుల నాలకించి

జాబునీక్షించి యుల భావపరవశ నెంచి

యంతడెగా నూహాగావించి యుత్సుహూరి

హాసమిసుమంత మొగమున సంతసించి

సీ॥ అంతపురిగృహాంతరలనంటు మిద్దెదగనుల్లసిల్లినా

కాంతుడితండెయుంచుబలుకర్ వశమూసభనంచుకాంత భూ

కాంతునిచెంతనిల్చి కనుకాగల కార్యము తానయంచు తా

ద్ధింతము డాయ బోయెనలదారిని కన్గొని రాజు మంత్రియున్

తే॥ చతురాలాపకథాచమత్కృతులనే సంతే తపద్వంబుచే

పతియూతండు నికవృ్క కన్గొనినచో పద్మావతీ భామిని

శ్రితబుద్ధిన్ జనెనాతడే పతియగున్ చేజేత పిల్పించుచో

హితనెన్నంగ విధాతల్లి కల్పనముల వానిగానవలె దృరున్

వ॥ "అని రాజు మంత్రియు మస్త్రీ తనిశ్చయులై॥"

తే॥ అప్పుడల భానుమంతు నత్యంత కాంతు

నతులలము తిమంతు నతివేగవైన నేజి

నంచిపిలిపించి మహామాసదలము రజేరి

విదిదియెయుల ఖ్యలి యటాదిగా విలయస్తవతి

సీ॥ అతనితో వచ్చు వీరభద్రాఖ్య మంత్రి

శేఖరుని చాలమన్నించి శీఘ్రముగను

యుందరానప్పు ఫలములనందివచ్చి

డెందముననేలరవిహారనానందమొంది

సీ॥ అంతిప్పురమున నంత భూకాంతుడరిగి

సతిని శృంగారవతిని సన్మతిని జేరి

ఇల్లుజాగివచ్చు సంతోషమరికె జేసి

యుతని జూతినిదులు దెప్పెనద్భుతముగా

తే॥ విని యగా శృంగారవతి

వనజానన పూదముందె పద్మావతిలి

వనికిని వినోదమొప్పగ

ననుప్పుగళోభనముజేయనగు స్వస్తి పయనిన్

వ॥ శ్రానకాదిమునులు సూతపురాణికుని ప్పేలికథా

ప్రవృత్తాంత మెట్టులని నా॥

౨౬౬ ధనపతిమిత్రమిత్రశిఖితామరసాహితనేత్ర నేత్రపా
వనవనచంద్ర చంద్రరుచిభాసితవక్త్రవిలాసలాసకా
రణలయసంగసంగమునిరాశయమానినిదానదంతిని
ధనదత్త్రిదత్త్రిముఖదీప్తిదహార్ద్రశతారతారకా
ఇంద్రవజ్రవృత్తం॥

౨౬౭ శైలాసశైలాంయుతకందరాంచ
శ్రీశైవిలాసాలయదివ్యభూమిః
హేలాగతిస్మేరుచునెల్లదేశః
మేలందుపంచాననమిత్రమూర్తిః

౨౬౮ ౩ అజముఖబహిర్ముఖవర
భజనాకవితాంతరంగవరమునిసంగా
నిజమాయాత్తీతవిధా
త్రిజగత్త్రాణసుమంగళశుభతరంగా

౨౬౯ ౩ మూలోద్ధియాన్నికేభ్యుత
జాలంధరబంధముక్తసాష్టాధిదా

శీలియుతనాదబిందుక
లాలక్ష్మిక్షేత్రయోగిరాజసమేతా

గద్య॥ ఇది శ్రీమద్దక్షిణామూర్తికటాక్ష
లబ్ధచతురకవితావిచిత్ర సుకవిజనమిత్ర యా
పస్తంబసూత్ర లోహితగోత్ర వెల్లపూడి నార
సింహశాస్త్రి పౌత్ర నరహరిమంత్రి పుత్ర త్ర్యంబకయా
మాత్యప్రణీతంబైన భానుమద్విజయంబను
మహాప్రబంధంబునందు తృతీయాశ్వాసము

చతుర్థాశ్వాసం.

శ్రీవిద్యాసింహాసన

క౧ భూవరవరతారహారభువనాధారా
శైవాచారవిచారా
శైవల్లోవధారచిత్ప్రతాకశరీరా

వ. అవధరింపుము వరశౌనకాది మునులు
భక్తిరసమాత్మనుప్పొంగి రక్తిమీర
నవలనడిగినవారలకాప్రసంగ
వార్తతప్పజ్ఞసూతుండు పలికెనిట్లు

చ. తన సతి విన్నవించిన సుతామణి శోభనకార్యమెంచి గో
ప్యుననను సకలవేళందగను భూనిత యాలునమాత్యమంత్రులన్
శమగొనియూర్పుయుక్తము తగంగను సంఘ ఘనంబు శ్లోకంబు తేయుడే
యునసల మంత్రులాపనిరయంబున గూర్చుదలంచిరంతయున్

శా. జ్యోతిశ్శాస్త్రధురీణులౌ బుధుల నింపారంగ రప్పించి వి
ఖ్యాతిశ్రీలచెలంగ శోభనము ముహూర్తమ్మె యలగ్నంబునన్
బ్రీతిన్ నిశ్చయమొప్ప జేయుమన ధాత్రీనాథుఁడద్వైభవం
బాతామోదము తోడ వారతనిశిన్ సారంబుగా నిశ్చనిరి

ఉ. పంచమి శుక్లవారమున భాశిలు నీదన మందు రాత్రి మూ
హా౦చగ జామువిూద మను హెచ్చుగ హెచ్చు వృషంబు సప్తమో
దంచిత శుత్రవీక్షణము నైపదు నెన్మిది నందరుండగా
మంచిదదే ముహూర్తము గునాసతిరిన్ పఠించు జెప్పినన్

ఉ. వారల భాగ్యమూపమోని భాసిలగాలభియుంచెలగ్న పితా
లా
కౌరము రెన్నదున్ గలుగ ధారయునిట్లు లనంచు నామువా
ధరులలంకరాంబరాభరణాదిపిత సద్భువాలు మూనము త్రిగన్
వెూరి విని చ్చియా జూతనకూంటురిశోభనకార్యమారయన్

వ్రు పురశృంగారము చేసి యంతపుర మింపుల్ గు లైసై జేసి భా
సురరత్నంబుల హొమ్మికత్తు నడుమన్ శుభ్రాంశుకాంతంబులన్

మెరయఁగఁ బ్రాంజలి కిన్వి చిత్రమగు చున్నీరంగ శృంగారముల్
నెరయఁగఁ గాసవరించి మంత్రుల విభ్రాన్తిన్ వచ్చి వాగ్రుచ్చినన్

౮ క. జనవరుఁడా పల్కులు విని
మనమలరగ నంత భానుమంతుని కన్యం
మును బిల్వ నంపి బంధువు
లనురక్తిం జూచుచును వేడ్కలను బొందంగన్

౯ క. భూరి వరభేరికా భాం
కారంబులు నుదిపాద్య ఘన సరావంబుల్
మారశరాకారసతీ
పౌరాశీర్వచనగాన సంభ్రమమెసగన్

౧౦ క. మంత్రమవహా కార్యంబులు
తంత్రంబులు నడవఁ జేసి తద్దంపతులన్
మంత్రులచే తోడ్తేనా
మంత్రిమలఁ జేనె రాజు మమ్మతవతోడన్

॥ ఆ సమయంబునా ॥

౧౧ ఉ. శాలి వరాన్న సూపములు శాకములాజ్యము పంచభక్ష్యముల్
పాలును శర్కరన్ వెలయు పాయసమున్ ఘృత మూనవాలు నన్
బాలును పండ్లఁ బెరుగు మామిడి నివ్వల యూరగాయలున్
చాలగ నుంచగా నప్పుడు సాదరనాప్తుల తోన దంపతుల్
తదనంతరంబునా ॥

౧౨ ఉ. చప్పుడు వారిదెల్ల పొడచుక్కలు వాసనవక్కలాకులన్
తప్పుల తోసె సంగిన సుధామల కెలాఘటి భూరిదక్షిణల్
మప్పులవిలార నిచ్చి బహుమానములు సత్కవి రాజు మాలికిన్
బప్పుల కర్ణవ దాన్య విభవంబెసగన్ దయ చేసె రాజయల్

౧౩ ఉ. పాలును పండ్లు చక్కెరయు పన్నగు సన్నపుము పక్కెరంబునన్
గ్రాలగ నుంచి రాణి చెలగంగను దీవెన జేసె నంగనల్
జాలము వారలన్ సుదివె సంభ్రమమెప్పగ నావధూవరుల్
చాల ముదంబు దంబొదలసాపడిరక్షయ మాపహాళ్లగన్

౧౪ చ. వరమగు కౌరికాకలిత పంజర భ్రంజిత భూషితంబైనె

గురుతర చిత్ర చిత్రమయ కుంజరదంత సుమాంచితాబ్బవి

స్ఫురితమయు నైష్ఠ్యము గాంకమయు భూరిపరేమ శవాశతంబునై

నిరుపమ తల్పమై తగు సుకోమలయు సుందిరమందు కొందుగన్

౧౫ ఫలదానమయు ఉర్వీసుర

కులముల కాదంపతులను కూలముకొన

ఫలములను జెంద భూపతి

చెలువుగ నిప్పించె వారిచే సంప్రీతిన్.

మలియు॥

౧౬ క అర్ధప్రసిద్ధ చంద్రు కుమవర్ధ్ను హిమాదములనందికొంటిరిన్

కొవగ బంచియు ంర్ప్రదను భోగములం సుఖమొందు డంటచే

నావిరులన్ తగన్ బనిచి ంమావలనే గత యాన వాటలన్

కేవల వర్క్స్వములేచె లులు గేల్మ్నజైళరి వానిలానుచున్

॥ అత్తరిన్

౧౭ సీ విలాసరంజైన పేరాస ద్విరిబార

కొలరుకేమొలం ములుచూచుకొనుచు

కెలదిపూరగమైనవ్రులకలట్టి మయుటైన

బిగికౌగిలింతలపైనగు కొనుచు

ప్రేలకి చెక్కల్ల మార్చి మార్చి దొంతరములుద్దు

లిచ్చుచు మిమి విహార మెచ్చుకొనుచు

చిలుకతేనియలు లోలుకతళుకులకై మెర్మ్వల

నదురు పల్లంయుల నానుకొనుచు

౧౮ నాయమే దయను నా ప్రాప్ప నాయుమీనె

నాయకూవపిలో నాయు నాయ సొగసు

మంరియుమరి చాల నాప్తలో పరశకొనుచు

నిరుపుర రనురతి సల్పి రత్న రిని తమునీ

॥మలియు॥

౧౯ సీ తమ్ములో కేలువల తమ్ములో యిదియుంచు

మొగికస్నులను ముద్దులొర్చియొచ్చి

పగడంబాంచి గురులపగడంబోయి విడియుంచు

నలకప్మకెమెర్మవి యూనియూని

బంతులో గిండ్ల మేవి బంతులో యివియుంచు

వలగబ్బిగుబ్బలనబ్బియుబ్బి

మెరుపుఁదీఁగ బంగారు మెరుపుఁదీఁగ యవియంచు

వలమేనినెమ్మేనియలలవిరొలలవి

శ్లో మోగరుకెంజాయ శ్రీసుమోదుగపుష్పపు

(వ is arrow)
పొంతితగబూనువలరాజుబాణిమాళి

భానుమంతుండు పద్మావతినితాంత

సురతములలసందోసలక్షించి సొక్కినంత

శ్లో వారలసంతోషంబులు

వారలముచ్చటలువాశిష్టైభరులథగల

మేరనిమితిలేనివేకను

దారముల్ఱైయుండుమునిసుధాకరులారా

అంతా॥

శ్లో సుప్రోదయమంతయు (శైనం)

చైత్రదివకర్ పద్మరాగసన్నిభకరదీక్

చెక్రొత్రష్టబింబమెయిప్పైను
ie the Sun beloved by the chacra vaca

చైత్రసుర్గాగంబునంగసజ్జజైనించెక్

వ అతెల్లవారుసోదయంబున॥

శ్లో కుశరయోగీంద్రసమూనుడైయువిలతతేజోధారుడైధీరుడై

ప్రకటస్వారజుటాచ్ఛటాకలితుడైభస్మత్రిపుండ్రాకరం

జకుడైనిసులరాజుయోగపరుడైసర్వీగుణాడైనిత్యయో

దకుడైశిద్ధుడొఖండుపైచైవయకుల్దైవప్రయుత్నంబునన్

శ్లో అఖిలశ్రీరరాజుమార్గంబునందువచ్చు

నామహారాజయోగినుద్దామసౌధ

మందుతగనుండికెయితేలనమరజూచి

భానుమంతుడువీధికివచ్చిరేయుపుడు

శ్లో వీరజగర్భచెలాజులజనేత్రుచెలశంబరుడామహేంద్రుడో

pala Cubara — Chandra
మారుడొయాకుబేరునికుమారుడొవార్ధిజుడోవసంతుడో

నారయుదైవమకుమహాపుర్భుతిరీక్ప్రతిమానతేజుడో

(కర్తార్థు)
కారపలితనిపాదార్పనజేసినవారలందరున్

కం॥ అనియుమ్మని కెదురుగ జని
మునివల్లభులా మహాత్మ్యములు బ్రహ్మాదులే
గను గొనగ వేరుధారుణి
మనుజుల పెవియుంగగలరె మరియేమనినా

కం॥ శరణాగత సంరక్షణ
కారకులై నరుల కాదరసంబిగు ర్మానజగతిన్
తిరిగెద రపుంచునాతని
చెరణాబ్జములందు ప్రావిసత్కృతిగన్

సీ॥ నెపుణాసరింపు చుర్ ప్రియములాజ్ఞానవింపురిపిప్పితెచ్చియు
స్నత ముని పేక్షనుంచి మునినాయకునేడు ప్రతార్థుడైతినే
ప్రతిశిపినంచు నర్ఘ్యనమలు ఖగాజిత పూజలు జైశిభోజనం
బతిమధురంబుగా నిడిన నాతడు మెల్లాదముననే భుజింపుచున్

తే॥ యూవమొంది నదిన మర్చన
గావింపగ ప్రీతి నందికరుణాకరుడై
దీవించి చిరంజీవిగ
నా వరముని రాయసిద్ధియు తనికొసంగెన్

మరియు॥
మ॥ శాసనావాసితంబైన బ్రహ్మవిద్య
నవలరా జాయెలాగ సరణి నమరదిలిపి
జనియెను మునిభాను మంతుడు సర్వసాక్షి
సమరస జ్ఞానమున నుండె జైనులుపొంగడు

మ॥ నయులనుండంగ నెలతనాడు సుకులతుంత
లయుగు సతితోడ మహప్రైరాత్రియుండ
వైవయుష్టంబు నసుగాశి భావికార్య
కారణంబుగ బత్తైన విలారనియుల

సీ॥ అఖిల లోకోన్నతయుగు సర్వదానద
మునవెల్లి చయువేగమున జనుటయు
చెలగి యలానేపు లక్ష్మీ వరనారాయ
ణాఖ్యసాలగ్రామమును దృతముగ
నరుడెంచుటయు నప్పుడా మఱ్ఱి తనయుంటి
చేతనకునమై వచ్చి చేరుటయును

వింతగా మఱికొన్ని యంతరాయంబులన్
దవిగల్గు భయుగాను దరిశిగాఁజి

33 తే. మల్లిసంతనె యులాలించి భానుమంతు
డఖిలశాస్త్రైకసంవేత్త యైతెలుగు దాని
భావమాత్మనెరింగి యుపారములు గను
నయమలుదక్షుకోత్తకలకల నవ్వుదాంకాగె

34 క. యీశాస్త్రీతివగిన తనవిభు
నారశిపద్మావతీ ప్రియుగాత్రి ప్రియుంబె
పారగనివిఘు వగువకలు
కారణాపేలమును చువేడ్కగానప్పుడడిగెన్

38 చ. అటువలె బల్లినప్పుతర శాస్త్రిని కన్నెలనియ్యాలతాంగి యొ
క్రియయిది రైలనగల్గునది కార్యము కార్యము యంచు తోచితే
యిటువలె వెఱుఫ్ఫరింపుడురె యింతులటా నర [హాస్య] దైవసం
ఘటనలు దెల్పపాడిరొల జగన్నుత తైతగు నీ వెరుంగవే

36 క. మఱిరొయుకరికే నుదెలుపను

సరసాలాపములనారచాతుర్యములన్
సరుసుకననురతిదెల్పె
పరసతి ఏయుగానదెలియురుబత్రైదనంచున్

32 క. వనితరోవినుసర్మదన
గ్గినవెల్లి వపోచ్చుభయును యులలక్ష్మీనారా
యుణమూర్తి తెప్పిపైనవ
చనుదేరుభగామగాళి చయ్యెనబల్కెన్

35 క. మఱిరొయుకవింతగలదా
తెరుకలవగనినేను నవ్వితిన్ వినుమని
త్రైరగున్ నేతెరుగించెద
పరసతి పద్మావతీ ప్రియ పాకవితమతి
అదియుల్లంనన్॥

36 సీ. అనవాల్పం బురుఘకీనదంబునత్రిలోకారాధ్యయైలనప్పుల
క్ష్మీనారాయణామూర్తిరానిప్పుడునేచేనను నైరాందునేం
బానందంబునగాళి బల్కెమఱియొయుణావెల్చర్పైతొరపగా
నేనేషై శనలనవ్వితిన్ తలపునింతేసమ్ముకాంతాలకా

౪౦ క. అనిపల్కిన పతిపలుకుల
వినిమది దమందుచును వేడ్క గానసంపూర్తిన్
గానితెచ్చెద నేనిచ్చెద
నన భూనవడి జనంగ వానతి యుమ్మా

౪౧ చ. అనివిని భానుమంతుడిది యెంతాననికాదని పల్లవల్లియో
జనపాలరించి యుందననము చయగ్నిప వచ్చి వసంతరాయముల్
ఘనముగ పొచ్చి షండె వెదకాంతుడమంచ నికాంతనైర్వమా
తపనికి సజెప్పి వేడుకొనె తప్పతిసమ్మతి నుల్లసిల్లగన్
ర యిప్లవీ జ్యాన్ ॥

౪౨ సీ. రంగైన సరిగంచు చెంగావి పయ్యెద
బిగియార కౌనంటు బిళ్ళచుళ్ళ
యుంచు కెంచ్చుకవేడు నెలమించు పైకెని
మొనసైకె గప్పు గాపుడి బిగించి
ఎరుంచలంచలకొంప వసదు గా తొలగము
గురులు లుకేంగె విచెకలు దురు పరచి

విడిప్రాల్మడిగి జారు విడువాలు ~~[illegible]~~ కేల్జర
మెయిల సవాలి బిగువున ముకురప్రిగొల్పి

౪౩ తే. రెండెలును గజ్జెలను ముప్పలకిడి గొలుసు
లాష్ఠ విభుశయ్యకడ నుంచి యుపనిపంపు
శిరముల నధరించి ధైర్యవిస్ఫురణ మించి
యెంపు దు పెవివడె వడిదేరి యుత్మి యారే

౪౪ క. యుష్మాద్రిని యుమ్మ వెలువడి
మొప్పరముల సరాజమార్గముల జనిపయిపై
a rope ladder
గప్పున సూత్రనిచ్చెనసా
లప్పుల కెలమ్మల నువేశిల విడ్డియు వలన్

౪౫ యుష్మందయూన యుమందయూనన్ బునందం
దమిర పొందనందందన్ జనన్ ననతి దూరంబున
తోరంబగు నీరప్రారంబు గనుపట్టు వర్మదానందం
బుతీరంబున నేజేరె ॥

౪౬ సీ. తీరభూరుహ వారపూరణా కారణ

ఝంఝామరుద్వేగజనితరవము
విద్యావనలోదుర్ఘాతతత్ప్రీత్రిలతాస్ఫీత
గహనరఘులోత్క్రాతఖాతరవము
భూరినవజలాభిముఖచరత్పాఠీన
పక్షముఖోత్తుంగభంగరవము
బహుళభూనశైలాంతరవ్యాప్తఘనగంభీర
వారిసంపూర్ణప్రవాహరవము

తే.గీ. తెలిమముగజేరివారిధికోయిలంబ
సారదిండీరముసుధుస్సువారినిధిక
కొంచుభుసలదారిరాజించుకొంచునేగు
నర్మదనుజూచెబోయుసూనాస్త్రమోహి

కం. శరవేగమునన్పరభీ
తరవైర్యసురవాహినీప్రాకరముపైనపడ్
పరువడిజనియెడివేవన్
తరమలరుదుగజూచెన్ప్రముగాప్రేమమవన్
అప్డుజూచ్చె॥

సీ. కొమరొందుపాతాళగుహారంబుదెలుపది
ఘనతవేదెదునాగకన్యలనగ
రాశివైతోర్మిరపారాశిలోతనయాడు
రమణులనెడబాయులరంభయనగ
మునుకొనితనుదానెముమూర్తికరించిగ్రు
మ్మరుచుజలదేవతామణియనంగ
మహాన్నైనహరికిపవిత్రనభక్తినెదురుగా
వచ్చినయిందిరావనితయనగ

తే.గీ. నేయుతెదులకెల్లచేయరా తమోయుదాయు
చూయగచెలగనముమూర్తిపోయుమాయు
కొనియునన్నినవారయుదాన్యమునుజరాజ
తన్నెవెలివడెవారివేగంబుదేరి

తే.గీ. యారితిసర్మదాతీరంబుననుజేరి
ఘనసమానవరత్నఖచితమైన
సంఘటంబులలక్ష్మినింపొందునారాయ
ణాభిఖ్యచేతచెన్నలరుమూర్తి

నడికట్టు లోపల కడుగట్టి గాగట్టి

తొలుత వచ్చిన త్రోవ కలరి జూచుచు

మోవ కొమ్మల చిక్కు కొనల మూలి నెచ్చెన

పై నెక్కు తరి నొక్క బంధురాంధ

కారము తిట్టి కరముల నాచు గ్రమ్మ

నెకరికెలుగ మలు నెకరికి తాన రాకొరిగి చెలంగ

నంగనారత్నము పు దంతవంతరంగ

మందు ముందు మోచక నిల్చె మంద మతిని

యుగ్గ్రుంగు నవసరంబునా॥

తలవరులెప్పు రంబునను తద్దయు గాచుచుచుట్టు చుట్టి జొ

తొలుకరిమించు నాగనతిదూరమున గనుపట్టునట్టియు

నైలతనువుచ్చ ఫంచు ప్రకారెక్కు తరికే నలవంత తూప్రవణ్

తలదిగనేనిదాకి ప్రైసు దాధి ఫలప్రీ కెగా నెరుంగుచుణ్

డిగు లండి గుండె తటతట

పగులగ పెను ప్రాణభీతి బాల్పడ నక్కడా

మగువ యురువెల్లుండె ముల్లతి

గ గొని యరుని చిర తడి యర్ప నాథుని కయర్

ఇట్లు నిచియరా కాపలి వారలు జనినా॥

రాతిరి తపన చాన రాకను నిరి దాకె

నెదురు జూచుచు నుండి నిదుర వుదర

తను పార వశ్యత నెనరు శేలంక్క డియురు (fell asleep)

నెూదయంబైన నప్రు డు లేచి

దరి దప్పి జనుచున్న దను తప్పరమలు తోడ

సతి శ్రేతి కను గొనసరకి గాకే

నర్మదా తీర వృష్ణ నటులనే గకడు వది

స్నాన సంధ్యావందనములొనర్చి

విమలగాయత్రి జపసహస్రము గడిపి

సూర్యమండల వర్తి ద్యై చూడ నెప్పు

నాది నారాయణాధ్యాన మూర్తులెవ

మానసము బూని యూభాను మంతుడుండె

వ అంత నుజ్జ్వని ప్రరములందు నాయుయుడయు సమయంబునా॥

౬౨ నిద్దుర రేచి కష్టపడు ఉన్నిస్సినతన్నియు ఫీటాము జూచి యు
త్రొద్దచెలంగుచుండు నరకప్రుంగవ్రు డెప్పుడు యుష్మనాడునా
ములు ద్దులఫ్పష్టికర్నెన్ను నగములు దరరేము నిదెమహా తుఫ్రా
కద్దికపంచున త, రెనిగా బరి ద్వైం ముదియాననయర్పదర్
తన యోమతెలాడె, వృనిపౌలుక
౬౩ మనజూర్తినిరాజు బంధపద్మావతి యుర్
డునిలయుముపకల జల
జూనపజనితద్రూపవిశ్రీతి నవుగవిభీతిర్
౬౪ మరవి యూజోటిం పద్వేత్తు మువృష్మాము
డెరుగవివరించవనికవేవిల తెరువపుంచు
నతడు ము తివిరాకెనాకంబు కలతికదొబ్బ
నల్లినిందు యుతి జనికన్నెయవిధి జూచే
౬౫ తనినంత నిప్పు త్రొక్కిన
డెనుకు వతపియుంచి నిండుపెటసుడెబడియుర్
తనుతెవి విజెంద్ర్టైర్లం
బున్గైకొని తద్ధరాధిపుడు కష్టుడుర్
౬౬ అంతఃపుర కాంతాముగు

అంతఃపురి భామిసగనప్పుడుకనాన్ని
ప్లింతన్నైకతనంబిన
ఖ్యాంతరకము బంతముల ను ఖ్యారునవేత్తుర్
మ "పద్మంధు జనము ధ్వంబు నా"
౬౭ మ ఇరులం బారెడినేరు లజ్ఞానమవడిర్గి ల్వా స్తనస్తెరుల
గ్గురువక్షోరుహ తార హారములతోడర్ భ్రాకాశింపనా
భరణీశాగన కన్నకారము తిపంతాపంబుచేనెచ్చు భా
స్వరమాసం తపిశేన్నరాకవిత భాచామూధురక్తై ఖరిర్
౬౮ అలనములందు నెక్కరతి యూజుల జూనవజెమ్మికత్తె, లెల్లె
పెలగిన దావదుఃఖములముంచినధైపలవించె నమ్మప్రా
విలుతుని యుమ్మనీవ్రజనుపిమ్మ ఉనాబ్రతుకే యుకమ్మనే
ములుకుల కప్పులరంఖ్రుఖులుపల్గులు నెన్నడు వందునే చాగిర్
వ "యుక్తి రంగు నచింతించు వారికొందరికి గనుంగానే"
౬౯ మించిన మనికెయులనుకెూ
కించిన ఫలమేమి వేడుకొంచు కనికచా
రించు తపించన ఖ్ఝెదవి

నించగ నదవించి రాజు నేర్పు చెలంగన్

వ. మంత్రులం జూచి యిట్లనియె॥

౬౩ జనసంభైన మప్పుతంబు లోకులకు నెంచన్ నిశ్చయంబెంచునం

దున నేత్రిచిత్ర యెయు నర్మ వేడియు లనపుత్తాత మైపోరభ్యున్

కను చోకన్నె నేమ కౌరకాము వప్పాగింప గాజోచదం

చెను యెయూజించెద మంత్రులార చెప్పుడీ మాదృంబ్బానెట్టిదో

౬౪ అని యడిగిన నరపాలుని

కనుగొని భయరు భక్తు తెసగ గానల పచివ్రలే

జననాథ యిది విచిత్రప్రు

పనివివి కనినది భయుగాదు భావించంగన్

౬౫ మనపురి కావివి వారిని

దనరగ బిలుపించి యడుగదగు వారలు పో

వోటియు మతె పొచ్చినదని

వినుపింతురు నదచు గమయు ప్పుర్ద్వినాథా

౬౬ అనవార్వ భాగవిలదియే

కనుగొనని భూవరుండు కావలివారిన్

మనపుద్రి రక్షించిన

చేసుదెంచిరి వారు జ్ఞీతి జాలు కొనంగన్

వ. అలతులవరులంగని రాజిట్లనియె॥

౬౭ అంతఃపురములనసుండె

కాంతకును నియమంబు బాధకలుగుయమాక

త్యంతాశ్చర్యంబైనది

యింతయు మనతేమి హేతు వెరుగింపు దనన్

౬౮ సామిూయావయినంబు మేము వెరుగము వార్తరిట్లు గావించిరో

మామిూదన్ బగచేతనిందు నకు సూక్ష్మంబైన భావంబదే

మేమియూ తెన్నప్రమాతింపగదె లోమి తోడనిట్లంచుమే

మూపులంబుగ వొచ్చి దెబ్బదము నన్ మేమొ బాగు పొంతయు నన్

వ. వారలిత్తెరంగున రాజానమతంబు వడసి॥

౬౯ తగ క్రోధరస మూర్ధ్విముగ దోచు త్రైపడి

తలను కావిరు మాలదరిశి మెరయు

పడతి జెంపిన పాప మెయుడిగ యుక్తొనలోతి

కయితయుంబు నన్నలికాశ వెలయు

యమభటోద్భట వేషమొంది వచ్చందాన

కైలారమానల తాళ్లగుదియలాలయ.

ఘనత్రుత్తివైష్టి భీకరత జూపువితాన

హోరంపు ఘుడిగుడ్డు డొంయమెరయ

సీ. ప్రళయకాలభైరవమూర్తి, పలసు ధవళ

భూతి సుదూధళనము చెసిప్పురపరంబు

గాచు హలవర్ణ బిలమెల్ల కొల్లగొడ

పెడవిరచ్చి ళవేష్ణులు పెంపవంపు

సీ. భూనభోంతరదిక్ప్రాంత భూరిపూరి

తొక్క హాపార్భటులే మారినల్ల భటులు

వీధివీధుల నాజాడ వెతికి వెతకి

విళవిధిసారినయుల గాబరిని జెందె

తే. పెదవ్రుతెండంగ చెమట ఫుచే వదనమెలసగ

వదురుబెదురెల్ల నాత్మలో కలదురుకొనగ

పాదములు చేతులును మేను వణకు కొనగ

పౌరపాలకులల రాజు చేర వచ్చి

౨౧ తే. వెలవనుగా వమా జాడ వెతకి చూడ

నేవిన స్వామి మా చిత్రమింత నవన

రాజు కదాంత జనుల బారంగ చిలిచి

యురళిపాళిపై దోషమావంత లేవి

౨౨ క. అంతఃపురజనములనా

ద్యంతము పొమ్మను చుర్ప్రపతి యుతికము యుక్తిన్

స్వాంతమున జేసి యొకనికి

ధ్వాంతముగా విరచి దుష్టతాత్పర్యముగన్

౨౩ చ. పలుకుల కల్లు విచ్చి విపై ప్రలకైప్పుల రూపురేఖల్

వెలకు వరొర్పుల్ పురిగుల మారిన చెళ్ళుల మోము చూపుల్

పెలసిన దాని జారయుని విభ్రమనల్లు దుకట్టెనుంటగా

వలనది గాక వేశ్యయొక భావము లేదని రాజు కెంపితెల్లై

చారులచే తను రేవా

౨౪ క. హీరమునన్ యోగిరాజు హెరగు ననుండె

ధీరుడగు భానుమంతుని

ప్రౌఢముఖుండెరిగి నేరము రయుకేసతిన్

శూంకార్యై పరులగుదు

శౌర్యులవీరభటులన్ జవంబున జనియు

శూరుండగు భానుమంతుని

చేరి తలన్ దునుము మనినశిడిమలిడి బటుచున్

ఆవీరభటులు పయుగతి

ప్రౌఢవల్లభునాజ్ఞ భానుమంతునికడకున్

పోవ్రుచు సమాధి నుండెడు

భావమెరుంగక శను బాల బాధింపంగన్

మత్త్రము లైచేతత్త్రులు

నత్త్ర శిజనవీరభటుల హస్త్రలుతెచెడియా

ద్వైతాంతమువనిపతికిన్

హాత్త్రగ్రాయించి పంపిరతిచిత్రమ్ముగన్

ఆ జాంబువర్త్రమానము

రాజిల్లగ నాలకించి రాజప్పుడుతా

రౌద్రోజించె వీనివల్లను

గోజులుపడి వేలుగల్గు శుంభినివింకన్

పాపినిట్లు వీనిచంపక

నేపట్టున నసుధజేంరు నిలదగదంచున్

కోపమున నర్మదాతటి

దాపున తల్ జేకెద్రెప్రుడుదళ సమాపట్టై

వ. "చేరియా రాజు భానుమంతునిన్ గనుంగొని"

రయుంద్రవపహేంద్రజాలములకెల్లదలంపగప్రుట్టునిట్లై

చెంద్రవయుల్భిన్ సతీమణిని జంపియువచ్చిమహాద్వైజాత్రైతిన్

సాంద్రతపోగరిష్ఠత నెసంగగనుండెదొలాకావియుంచునా

యింద్రసఖుండుపాపమునకెంతభయుంపడకుగ్రశీలుడై

బాములుమిడిపడకనుగెంప్రములదరగాను

పటతటనుపండ్లుగీటదిక్త్రు డములదర

నప్పుడాసంబుగావించిచెప్పగాను

పర్బునీకంపనములచేతెధరణివిభుడు

"మరియు"

గురుతరబాహువిక్రమలుండకెంతితుండింద్రసఖుండువీరసే

ఖరులగుమల్ఛులెవరకగన్ ధరణీసురుడంచుమూరకే

వెరచిరయంచు పత్నిసము వీడుకయిల్లని నేశై నామహో
సురలనకుకంతమూలికయమోంభికె తత్రవాలమత్రశిక్

శ్లో. కాతు గుర్రంబు పల్లంబు రణము నందు
వెలయ వేటారు తునకతైవే డిపడగ
వరుకల నా చేతి పోతి నేరదరయని ఘల
నా యనా పోరుషంబె మిజోయనింక

ఉ. అనివిరగండియు బురవు నందిమురమునద్దైర్యమండె నే
వనజదళాక్షిపాదగురు భక్తి నిమారిన వాడనైన భా
త్రినిరెయుక తల్లిదండ్రికినిశేతి గబుఘ్నిన వాడనైన నె
తనితలడెల్లగాక యని తచ్చిరమూర్ధుని మెన్ప్రశ్రల దెంగెన్

కం. మును పొక్కె రెయాగి వల్లను
దునిమిన దెగకుండెదెగిన తోడ్తో గదియన్
గనుకా యుశిద్ధలంచిన
మనుమంటపుడెన్న భానుమంతుండగుటన్

౧౦ తునిశినయుష్మా కొమరు నిమారప్రమేనుశిరంబు సెక్కైపై
పెనగొనకాయపద్ధి గల పెద్దల కిచ్చి విచిత్రములే కనన్॥

గానకాలదంచునంచకతితూహాకవేలమతిబూనివెనె
యునుప్రగర్భీరాదని ధరాధిప్రదించెను వానిమాయగన్

అంతా॥

శ్లో. శ్రూరతము కిమకివల దిలో
పేరణమూరంగ నప్పుడ మేయాపూయన్
యూరాజుల్లని పాకెకు
రారాప్రులుకాయను భవరాజిని బనిచెన్

॥ వారల తిత్రారుల గుచు॥

శ్లో. మత్తేభముల దెచ్చి మకిమకి త్రొక్కించి
కరపించి ఘటిరాజగణముచేత
పంది బల్లెమ్ముల పలుమారు పొడిపించి
జడిపించి పేలుశిస్లగదల చేత
పట్టుకొరుల చాత గట్టిగ పట్టించి
చెక్కించి చెవ్వుల సూచికలచేత
నర్మదా జలముల నలుప్రొత్తగా ముంచి
ప్రహారించి గండశైలముల చేత

సీ ౬౩ ఘోరవిస్ఫారదురాపూరకేళాపతాప

దీపితాపారభీకరసద్వీరభటులు

కులుకులచటులార్భటులయుద్భటులయుతుల

భానుమంతునిపీడింపప్రబలికాంత

౬౪ ప్రజ్వలించుచునుండు ప్రబలాగ్నిలోద్రోయు

కాయువిలంబ్రైనను కేవలదాయు

ప్రోతుంగగిరిశృంగములనుంచి పడవేయు

నెతయుంగప్రైనగా నెదగదాయు

తరుకలరంపపు కోతయిరువడిగానజోయు

పైజీరటేప్రైనప్రబలదాయు

సీతకుంతములను విస్రస్తతవస్త్రములనేయు

నావంతప్రకాశైనసంబదాయు

౬౫ వీడుపల్లవాలాదునకుమేయువాడుచూడ

జగతిసామాన్యుడనియెంచతగదుసుమ్మి

నేరవిలాతనిపైనున్ననియులనున్నె

యీనుచువర్వీరులతనిజేర్పనగనంత

సీ ౬౬ భానుమంతుండెంతపాపాత్ముడనువారు

నతడిట్టికేయులనేయునెడువారు

రాజుకేవెనంబురారాదనెడువారు

నబ్బురంబిదెయెంత్రననెడువారు

నాపదకేవ్వరికైనకాదనువారు

నరయుకనుడువరాదనెడువారు

నియువంటుసహిదకల్లనేవానికనువారు

తవిస్రాణమికనిల్వదనెడువారు

౬౭ తే నగుచుదిగ్గేశములవారునచటనచట

తొంచినమ్మినప్రస్త్రప్రహారతులను

పల్లరించిరిగానియావంతదేని

భావమిలంచునైకరైనపలుకరైరి

౬౮ క బహుబాధలకులజేసిన

తహతహవిసువుంతయేకతర్వీరుడగుచున్

రహీంబ్రహ్మధ్యానమువా

మహామత్దగనుండెభానుమంతుండెలమిన్

తే. అతని యెందుండు వస్తువు వివరముగను
నిండియుల్లోకములనెల్ల నుండుతతన
నందరికి భేదమ్మై తెలియబడంతలోన
భానుమంతుని నెప్పు స్వతంత్రభావంబువలన

౧౦. చ. సురలకు వేసవై పారిని జూచి శచీపతి లోకనాయకా
పరమదయా సముద్ర భువి సజ్జనులకు జజ్జని నేలరాజు చే
నురుతర బాధలందగను మానవులో బలశాలిమైననే
వరదయ కనుష్ణ నెవ్వరికి పాలకులారయ మందవింపుమా

౧౧. చ. జగతిన ధర్మసంగతులు పంధిలు వేళల దుష్టశిక్షణ
తగనెలవర్తింపకున్న వసుధావరుడందున ఘుంబునవ్వేళ
బాగులు దుర్లక్ష్యలని భూరివివేకులు ముందలింతురా
తగువ్రతెరుంగు మయ్య పరతాపములార్పగదయ్య వాసవా

౧౨. చ. అనికొని యూడనింద్రుడమరాళిని కేశవుని శ్రీ సృష్టి బ్రహ్మదే
వునివలనంగదా యరుతని పొందకు బోయి యెరుంగబోయిని
ష్ప నియరుని దెల్లవేము గనుపైకొని గోపురికి బైయుదెరియు
యున్నని విను షకోయుతో నరిగె నావారి సప్తపరే పథంబున

౧౩. తే. తగరుపైనగ్నిపైనా హ్నపైదండిదరుని
పైనసురరుడు మెయుసవిపై వరకుడిరి
పైనివాయువు గుఱ్ఱంబు పైకుబేరుం
డెదద్దపైనీశుడాగినెన్తి యేయు గిరకుకు

౧౪. చ. జనికినె నంతనాయమర సంఘములు నెయ్యపనర్చరాయమా
గ్రనిరు పవమాన భూరి శ్రీపాకల్పవనీరుహా పృష్పవాసితా
ర్జునవనదిభూములందుకలశోదధి జాజ్జ్వము ఖేలలాములు
జ్జ్వలితపద్మ శూహాపినిశాశ్వితసప్త లోకమును

అందు॥

౧౫. సీ. తెలియకవస్త్రము ష్ప రెలానికిరనాప్ప విలాస
రసస వుల్లాసతరపోవపొంప
నెకదివ్వలపనంబు సకల ప్రపంచని
క్షాగ్రాచాతుర్య నేర్పుతపులయింప
నెకవుఖంబను పవుకుక పెతాని వుఖరెయాగి
నిగమాంతవుతులవిన్నగ గ్రహింప

నెలకయాళ్వేపలపరిమళెలాన్నతపదనాపు
గానానువేయాంధసంగతిభరింప
౧౦౬ వేదశాస్త్రార్థదేవచిత్రవివిధకళల
చతురవతిరైపవచతురాళ్వేడులలమహాను
నట్టిశివహర్మసనాళినలప్రైచెల్గి
నిండుకొలువుండజేరరాఢిండవురుల
తే. జేరివారిబ్లునివినుతించిరి॥

క. ౧౦౭ హరినాభికాబ్జసంభవ
గురుతరలోకైకసృష్టిగుణాచఉభావా
పరమాత్మానుభవవిభవ
శరణాగతభక్తజీవనకావిధవా

౧౦౮ క. అనివినుతిజేయునమరుల
కనుగొనికరుణారసంబుకనుగొనచియిలన్
తనదండనుండుదంచని
వెనరొప్పగనేర్పరించినేర్పుదవిర్పన్

౧౦౯ సీ. వారిజసంభవుండప్పుడువారలభావమెలరింగియాపదా
హరులవెంబడిన్వెడవిహౌతకైలములజేరియాకదన్
మిరాడురాజితాచలములుమాదసురద్రుమపుష్పరాజిశ్రుం

గారితశాలలన్నివిచిత్రచ్ఛరసాగుచువూటూవూటూన్

౧౧౦ చ. వరుసగనేగతిన్జనుచుపద్మభవావురులగ్రముందుగాం
చిరమణిహింగత్సృంగమునచిద్ఘనసారవరాంగముల్మహా
భరణంబుభుజంగముల్గురుశృంగారసరాజదవాంగముల్మహా
స్ఫురవర్ణదయాబ్జభృంగములునుపాణికురంగముదివ్యలింగముల్

౧౧౧ మ. జనియారాజితరాజతాచలముశ్రీసోపానమార్గంబునన్
ఘనరుద్రాక్షవిభూతిధారులనురయోగాభ్యాసవృత్తులన్
వనజాతాహితఖండమండనజటాభారైకస్ఫురాకారులన్
గుణుచుండత్పృహావాసములేసలుప్రచుర్యతంజాతజాతామురుల్
వ. కైలాసపురద్వారంబునన్జేరియాద్వారపాలకులన్
ప్రశంసించిపదనుపతినవ్వలింజనిచనే॥

౧౧౨ మ. పలనమయిన్విష్ణుపతిన్నుతింప్రచులసమోదంబునన్
శక్రవసేనానిశికేయితెయాద్యనపత్రీన్భైరవుల్గాల్చిధ
వినిప్రార్థింపుచునందిభృంగిరిటులన్వీక్షించిబ్రహ్మాదులు
యునిమీమవేగనిరాదిదేవునిప్రరోదంచన్మహాదేవునిన్

ఉన్నదమాప్తికలోకాంతస్థలంవిడిచిపెన్నది

౧౧౩ క కనుచుఁ బ్రదక్షిణంబులు

ప్రణామములు జేసి వేల్పులలరగఁ బూజల్

మనుపంచకస్తుతితగం

గనుగాంపుచు నజారికేఁ జేరంగన్

౧౧౪ ఉ వారల భక్తియుక్తులకు వారక పారసకాలికాలిబలె

కూరిమి నిచ్చియుల్లగను గొంచు తయూన సరోజగర్భునిన్

పేరిమిగారవించి సరవిన్ సురరాజుని నాదరించి ప్రేం

దారకులన్ తగంగను సదాకులకలంచెయుపంచు పల్కుచున్

౧౧౫ క కూర్చుండుమంచు వారల

గూర్చిమిగుల కూర్మితోఁ గూడవిబల్కన్

చేర్చి కరంబులు విధిసురుల

లర్చింపుచు శివుని కిట్టులనిరింబోందర్

౧౧౬ సీ రాజయోగిప్రభావుండు రాజయోగి

సకలవిద్యాప్రవీణుండు కాంతమూర్తి

విరహరాద్ధిక్లేశాంబుధిని గమవేది

యుతని నెవ్వని (రాజు) దిపెడి యనివిమచు

౧౧౭ ఉ "శంకరుండు లోకశంకరుండే బ్రహ్మాదిసురులంగనుం

గొని యుప్పుని పారివలనన్ గలదయెవ్వఁడ కున్ బూవసమా

చేవపుటంచు కైలాసంబు వెల్వడి వైకుంఠపురంబు

నకున్ జెూవనిశ్చయించి॥

౧౧౮ క వృషభాంకమెుప్పు గురువా

రుషభూతచయూగణంబులోపల జవవ

వృషవాహనంబు పైకొని

విషమాంబకవైరివెడలె పంటుసువెంటన్

౧౧౯ సీ హంసరాజమ్ము పైనంభోజసంభవున్

ఐరావతమ్ము మీద నమరవిభుడు

జోండిప్రోష్టులుపై వేదివేల్పుసామి

మీరిన యెనుపోతు మీద జముడు

నరవాహనంబుపై సురవైరినాథుండు

గొప్ప మెుసవిమీద గోవిభుండు

కురుకురంగంబుపై వరగంధవాహుండు

రహితురంగము మీద రాజరాజు

సీ॥ శ్రేష్ఠభవమునఁ దీశుఁడీతరులాపేక్షించు గుణములు
తమతమకు తగువాహనములెక్కి తరలి విందులు
దారిసేలగుచో వారివెంట దరచనువచ్చి
నారదుఁ డిల్లిన తన చెన్నలరగాంచి
గీ॥ వారుడు రహస్యనిపిల్చిన జూదదరింపంగ
నితరులు పూజింపనటువారి
నందరిరు జీతంబు నమరప్రహస్త
రంబులడీవెనలను ఘుటించి
భామమంతులు బాధజెప్పిననినది
నిమిత్తముగానె వారునిగాంచు
పైయుదమున నేను నాయునవద్దిరి
వైచ్చెదననినమూబాగయించు
సీ॥ విప్రరత్నాహాయ సద్వృత్తులగుచు
వలసురులు పాలనాధ్యస్థుడైన విభుని
నగరి పూర్ణఛాయనే తగవినడచి
రరయు నిజ వాహములు పేరానికెరనుమాని ..

మ॥ జనివారంతట గాంచి రంచితముశ్రీసాలాగ్ర విభ్రాజిత
తనకల్పాసాహంతరాకవితచిత్రాకారపక్షీంద్రముల్
ఫలనవజ్యోత్స్నలసాధసాంద్రములు మధ్యాగ్రా వేయుహావాహిము
ద్ధన వేలాచరణావలకంఠములు సదా భారైక వైకుంఠముల్
చ॥ కనుగొని పోవఁబోవనట కెక్కెదుటన్ గనుపట్టె మైత్రా
వనములుపవ్యోర్ధ్వతంబు గను నందన చందన సుందరంబునై
యునిమిషకన్యకాలయముల్నై సకలార్థఫలప్రదంబునై
చనరగనుండి జనితత్రపమూర్చకవారలవ్వేలన్
చ॥ చనిచనివింతగా కనిరిసన్మనిపూర్ణముయునందు ముందుగా
నెనుబడుసప్తదానకనకాంచిత సత్ర విచిత్ర కేళిశ్రీవా
విమతనికేతనంబులను జిల్వవనంబ పిప్పులోల్లాస
ద్భవనములన్ రాజహంసయుత ధర్మసరోజసరోవరంబులన్
ఉ॥ అంబోకకాంతకేతపమఖమంద గనందరు విశ్రమించియా
ముందరనేగుచో కనిరి ప్రస్ఫుటల ప్రదక్షకేళలస
ద్బృందవనోదప్రయుత రక్షకరప్ర విలక్షిల్లపద్మిని
ష్పందమరందవారి విలసద్వరజానది నద్భుతంబుగన్

౧౨౨ అప్పుడు మాధ్వీప్రాకారస్థానములవరించి
యూధినాయకులా ధ్వానముల ఘటించి
యువలన మృతరసావరరమారగించి
వారలందరు నందుండి భైలుదేరి
వైకుంఠపురద్వారంబు జేరి॥

౧౨౪ తిరుమణి తిరుచూర్ణవరరేఖలనువంద
నిటలతటంబున నిష్ఠయుల్లి
సారతరోదారశంఖచక్రంబులు
బాహుదండంబులఁబరిఢవిల్ల
ఘనమానసులనేవనమాలికాదాము
మురుభుజాంతరసీమ ముల్లసిల్ల
జ్యోతిఃప్రభలలకౌశేయాంబరప్రభల
స్థిరముగా మేనెల్ల దేజరిల్ల

౧౨౫ విష్ణుసారూప్యమున నుండు వీరభటులు
ద్వారపాలకులిష్టురద్వారమునను
బూర్వపరచితసంపన్నాపురముజొచ్చి
భైరాయిరాదేవతులు వెతానిముందునడుచ

ఆ పదంబు నా॥
౧౨౦ సీ వారు ముంజిమముత్యంబులొకవంకనెకవంక
ముంజితమాణిక్యకుండలంబు
కరముల కామగరాయి నెకవంక నెకవంక
రమణీయ పైతూర్పునమలుదయంబు
నెగిపొంచు పచ్చలు నెకపైంకనెకవంక
కమనీయగారుమధికరజంబు
చిరివినీలంప్రరాలొకవంకనెకవంక
నవప్రష్పరాగసన్నిచయంబు

౧౨౧ నెకవంక వెయూరారి లోకవంకవంక
రూపాయిలొకవంకవరలసరల
చేరసారంబుల దరించు విశులు కలుగి
దనరుబాజారు జూచుచుజనిరివారు
మరియు॥

౧౨౨ లాప్తలేమారెడుదివ్యరత్నమయమాధ్వీద్ధంతికలాటంబులలో
త్రోవనే సాగికువేనవాజమణిశాలోత్పాలిమార్గంబున
ద్వేవే సెగిసువజ్రవిలసద్దిదిచెటుస్తంభమధ్యనివా
సుందగువాసుదేవప్రగనిరతాన్యస్థానాదేవతయి

౧౨౩ వరపంచాయుధధారులగ్రమున నిల్చెంకుంచకాలాంజిచా

మరముల పాపద జాలవల్లికలు నామునే జూనిగొల్చిన విరయు
చ్ఛుర భావములేనటు యుంపసందడుల విష్ణుక్తైవ దంతర్భరా
బరిగావింప విరాప్పు కీంద్రు ఖజింపగ జగద్రక్షకా
నరుడై శ్రీధరుడైన శౌరిని చెలంగన్ జేరి సేవింపు చున్

వ ॥ ఆ దేవతా సార్వభౌములు నారదముని యెంద్రుండు
నిట్లని వినుతింపఁ దొడంగిరి ॥

౧౩౪ క
సర్వేశ సర్వపాలక
సర్వాలయ సర్వరూప సర్వాధారా
సర్వజ్ఞ సర్వశుభకర
సర్వోత్తమ సర్వనామ జగదభిరామా

౧౩౫ క
శరణంబు నీకరుణింపుము
పరమేశ్వర లోకనాథ భక్తసనాథా
నిరుపమ మునిగమనివాసా
మురహర భవహర ముకుందపూర్ణానందా

వ ॥ అని సన్నుతింప ॥

౧౩౬ ఉ అయ్యెడ నయ్యనంతుడు ముదావహమై మహాత్ములైన నారదున్
నయ్యునరాదరించి శివ సారసగర్భ దిగీశ దేవులన్ ॥

నెయ్యపు మొహనార్థముపసనలవిష్ణుఁ లంగను గారవించి మా
శిరస్సు ద్విజ్వపు వద్దు మని యేము సనాతముని సాశితిల్లినేస

౧౩౭ మ ధరలోనసు జ్జని రాక్షసాగ్రరంబారు నుమింటై యొల్లపు వర్గ్యములన్
బరవైరియంద్ర సభుండవంగను కేంటంబో శాంతుడై యుండినా
ధరణీపాలురు బాల దుర్మతియుతుల్ తద్జర్జుండై రిపుల్
పరిపీడింపగ జొచ్చె నాద్విజుని ప్రేమన్ జూచి రక్షింపు మా

వ ॥ అని సకల దేవతలతో నారదమునీంద్రుండు శ్రీహ
రిని ప్రార్థించినా ॥

౧౩౮ ఉ పాలన కర్తవై నహరి భాసుర సత్తరుణాధునిక
మావిని జూచి యందరము శోభిలగా జనియామపోంచె
జాలని జెందు నాద్విజుని సాక్ష్యము నందగ జాయనాప్తియు వి
ష్ణే శసయించు బట్టుచు నువేవె దలన్ గరుడాధిరూఢుడై

౧౩౯ క
హరి శెంబడి కేడు వడినా
ప్ర. రహార విధి శత్రు వప్పొప్పు షరహాత భూ
సురవైరి వరుసగా మారు ఫ

భారసుమృద్దీశాన సురులు నరిగిరిధరకుసుమా
నిగనిగలీనిగుడించుచి గురుజొంపములొప్పి
కెంబాయజడదవులుచిరంజిలంగ
ధళధళనిగుడించు హరిపెయిగ్రాలమ్మలి
తెలిదాలుపలుచాలుదీవిసంగ
మినమినలీ(ప్ర)కటించుచు పెనుకొమ్మలవిభాన
నిడుప్రతాపేపులున్నరిచెలగ
చకచకలీసవరించుజూచి ప్రభలరీతి
వెల్గనిషెయుచాలబిగివెలుంగ
సత్పుల(ప్ర)థకల్పశాఖియగుచు
నందరికివద్దవజ్రరంబరిగి
పెరిశెకశపాలపటంకంప్రేరుబూని
సారజపవారదుండైననారదుండు

౧౪౨ క ఆనారదమునినింగని
భూనాథుండింద్రసఖుడుప్రాజ్ఞించి(పి)యం
బానగమపచారంబుగ

పెరానీమీదర్శనంబువల్లాకుశుభంబా

౧౪౩ క అనుజనపతినికనుగొని
మునినాథుడుకులకలముడిగి భూసురవరనీ
ఘనభానుమంతునేయరి
దనినిలితివటడే మినికుదైత్రావాముచేశేన్

౧౪౪ చ దెలుప్రమునంచువేడినన్దేముని జెప్పుదువెతానినాథమా
కలపడనెన్నెక్కైగలదాజలజాప్తిని పనికిచ్చితా
తెలుపుతటుగాధలన్నియును ధైర్యశీగావివరించిబల్లినా
తరమిగిగాదుగావ్ననముదంగలసంగములాలసించుము

౧౪౫ ఉ మాతురునిగుర్చిపినికి ప్రీతిబోడ
సకలసామ్రాజ్యవిభవంబెసగనిచ్చి
నందుకుమదియర్ల ప్రత్రికనరుటగోరి
తపశివపెనిందునన్నాడుహాశిసంద్రా

౧౪౬ క దేవేపులిమాయులరయుగ
భూమినిగలదన్నిపినిమయ్యార్యియుసమిన్మా

యీ మనుజు నంత పాపిని

యేమర్త్యులగాన నన్న నపడి ప్లనియెన్

సీ॥ యోగిరాజైన నవ్వి (వృ)ష్ణి నెల్పు డెరిగి

హరిహర దిగీశ సురలెల్ల నవనిశిష్యుడు

చెప్పె దరయన్న నపత్మ్న నివచనములను

వినుచు నిది యేమిటో యని ప్రాగనము ఘంచు

౧౪౭ మునినాథా కదు మోసమా యనికనేము జేయుటార్లం బతె
మ

మనరాజాయుల భానుమంతు సభ బాయర్ జేసి వేరమ్మన్

జనవర్ష్మం దపరికి యోగియుగు నట్టా దేవుని జేరిగన్

ఘనిప్రాయు తీస విరించు విరభవ విన్నాణంబులన్ జూచుచున్

సీ॥ ప్రాణమో ప్రాభేటు లారమారియుల సెల్వ శ్రీ పశ్చాదాసతనిన్

బాహరేపాప ములమారగారి నియచున్ బాధింపగా వద్దుసం

దేహంబులే జనెనంచు వారలను వెదేయించితా నజ్జనిన్

సాహంకార తమాని జేరి నవ్వి ప్రధంచ ద్భక్తి మాహింపగన్

౮ "అంతరములు స్త్రగానమునస్థ సమాధిని వ్రేత్తు దైన

భానుమంతుని గనుంగొని॥

సీ॥ నీవు పాపము పాపములనే నెరుంగక మోస

మొయుతినా నేరములు సహింపు

మన్నింపు మామర్త్య మెన్నతమ దిలోన

నికనెంచు నుపచార మెనయు జేయ

నేరవ కలుండయు వంటి విపరీతములు మాకు

మొచ దగ్గ దివ్యపుష్క కర్మ

ఫలములు పూర్వజన్మములనే మిజేసితి

మొయుదియు నభయంబొనరనరొస్వ

గీ॥ నందు కెయప్ని దిసంబంధ మువనినాథ

గానపరితాప మేటి కెయగునను చు

నప్పయానంద ముగ బల్కి నటని పొగడి

క్రీతిపు దంత నన తని యొజే రెవయు నినే

అప్పుడూ॥

సీ॥ అబ్జభవ సూతి బలికిన నమరగణము

కష్టదుపుటచ్చుపుల జూచి గరిమె పేచి

చేతాని బమపంగ నెదురేగి మనుజ విభుడు

వారలను గాంచి సద్భక్తి మీరనని యేల

ద్వి॥ సకలసృష్టిస్థితిసంహారకారణ
ప్రభులకు దేవతావల్లభులకు
వాణీరమాసతీవదనవక్షోవాస
తనులకు నతదేహాపదములకును
సితగరుత్మాన్ వసుతశృంగవతురంగ
మారూఢులకు జగత్సాక్షులకు
వసునీలకర్పూరవరవర్ణసంకాశభా
మానాంగులకును సమానులకును
లసితపుస్తకచక్రశూలప్రశస్త
హస్తులకు నాశ్రితస్వసృష్టశక్తులకును
కమలజోద్భవకమఠేశకమలధరుల
కాంగినమస్కృతులొనరింతు తగభజింతు

వ॥ "అని యింద్రాదిదేవతలం గురించి॥

ద్వి॥ త్రిభువనాధీశుడై దీపించు వజ్రిని
పరిశుద్ధరూపుడై పరగు శిఖిని
సకలధర్మజ్ఞుడై ప్రకటిల్లు యముని
పుణ్యజనాధ్యుడై పొలుచు నైరృతిని

జీవనాధ్యక్షుడై చెలగంబుపతిని
ఖచరుడై విలసిల్లు కరువలిని
పరమశివాప్తుడై వరలు శ్రీదునను
నీశానుడై నీశ్వరునను

ద్వి॥ నమితతేజోవిరాజితానిమిషకోటి
కర్షిష్ఠపాదాబ్జుల విడిప్రాంజలుమరజేసి
ప్రమదమెదలో ననానగాత్రపులకితుడగుచు
భక్తినుపచారములుచేసి పొడ్డిపుండు
అత్తరిని॥

ద్వి॥ ఆనపమశ్రీయుడు నారదు
డును జనవల్లభుని యుల్లమున వచ్చు రయం
బున సన్నుతింప వారికి
తనచెంతలనుండ శౌరిదయజేసి తగన్

వ॥ "అత్తరి నారాజీవాక్షుండా రాజుగనుంగొని॥

ద్వి॥ వినుమో నరవరనీయు
ల్లునిపై నేరంబు లేదెరుంగవ్రకనాన్న

మణిబోధ్య నష్టమార్గవు
కనవేకవి చర్య చిత్రకథ వేమందుర్

౧౫౭ మ. ఘనసత్వారికిపోన జీవనములన్ గల్పించి దూషంబులం
దున నిజోండర్ సవరించు నష్ట్యలకున్ నెందుర్ మేలిమ్లైన నష్టిజీ
వనములే గల్గ గజేశ్ క్షేత్రి వెల యుంపంగాంచునయ్యాపిరయే
మునిజోపంగను వచ్చునే తవి యయుగన్నా పారము వే భూవరా

౧౬౦ ఉ. జారులు చోరులున్ కుటిల చారులు క్రూరులు జోషకారులున్
హారుషహీనమానుషులు పామరకోటులు కొండెకాండ్రవరం
కారులు జూదరుల్ విటులు కంటకకేళులు భేదవాదులు
గౌరవలందు చుందురెస గన్ కవి లోపల రాజశేఖరా

౧౬౧ సీ. వేదశాస్త్రంబులు విడిచి సదాచార
హీనులై యుంద్రు విప్రప్రతతులు
ఘనధైర్య శౌర్యంబులను మాని క్షేమముల
మూలలనుంద్రు భూమిపతులు
ధర్మకార్యంబులదలపక నెప్పుడు
నమితాశులై యుంద్రు యార్యజనులు
కృషి జీవనములూడి సేవలమంత్రికై
భావజ్ఞులై యుంద్రు పాదభవులు

౧౬౨ తే. నియమములవి బాధ ధర్మములు దప్పి కేవలము లమంగల్
నాల్గుమార్గంబులుండ్రు కనగ నవగ
నితరభూములని కజెప్పనేమికలదు
కలియుగంబున నింద్ర సభావనీశ

౧౬౩ క. యుగమంతు కలియుగంబున
నెయ్యంటు మను నింద్రులైన నిహపరఫలములే
ఫలియము గచే కొనతేరన
కరుకరు ప్రవృత్తులైన వారు కానగ గలరే

॥ అదియెటులనిన్॥

౧౬౪ సీ. భా. యెంరాజనావద్ధమండెదుపే భాను
మంతునిపై నేరమింత వేదు
నేకూతురు కతదు యేకాంతముననుండ
మెనరంగనదురే యిమూర్ఖగాశి
పత్నియయూపల్లి భావమెమియుతంచు
పతిచే తెలుసుకప తతియుఫ్రదు
సర్వదాతయు నేగినా మూర్తిగైకొని
పై చేచుచూచూ తపై బారిదిరుగు

౧౬౫ సీ తలవరులు బూచివచ్చుగా దలచి దాని
బంపి యలరావిన్నారశిచాలత్రిభుని
విలంచువలబోయివేయిలో గొంచువచ్చి
విలంచకిరాత్రునితనిపట్టనుంచి జానికి

౧౬౬ తే కలిగిన కార్యము జెప్పిన
కలుషింపవు నీవతంచుకావని వారలె
తెలిశీయుతెలియనిత్తైవది
వెలుకువగా బొంకిరప్పుడు మిను కుచురాజా

౧౬౭ ఉ కాన్పన భాను మంతునెడ కన్నెకవిలాదను నీపయిఁ దగన్
లేవయనేరములేమికిప్పుడే పరిపాలకులందు దోషము లే
గా పుష్పరాత్రుతంబయు నకర్మ విచిత్రిత రత్నప్తమిప్పుడో
భూవర మావరంబునను ప్రత్రికవేభ్రమునుర్ సుఖంబునన్

౧౬౮ మ అనినన్ విస్మయమందె నంధ్రసఖుదత్యావ్విరుప్పై రందరున్
వనహాత్మనిసక్తి పారసముసన్ పద్మావతీ భాంమిన్
ద్రుసమేత్రోస్మవితానలే చెప్పరిన భ్రాంబంచునవ్వి శత
జెప్పుననీపారదరాంగననీము దముపొచ్చంగాంచి దుల్లిఁబులన్

౧౬౯ ఉ అయ్యెడ జారయుచేయు తనకప్పిన సంతయమందు మిాదయన్
చయ్యన వెప్పిచ్చు సంగమువె సంగగ దెల్పగ నాలకించితా
నెల
చెయ్యన వేడదమందగత్రి యెయ్యాత్రులు తల్లిమ్మియుంపనయందేన
చెయ్యులు భూవరుండు వివిశేత్రుయుగా పిలిపించె కన్నెకన్
అప్పుడు దారాజకన్నెకయాత్మగతంబున నిట్లు వితర్కించె॥

౧౭౦ నిస్సకేయువి భుని నిరుపమకేళితా
స్నానంబు నకును నేల నేను జానిపి
జనుదావనిద్రబోకవదేలమే ల్లాంయు
మేలుకొన్నను గా శియాలబవికె
పలికిన నా మాయుపతి వినగనేల
వగిన భావంబేల తగనడిగితి
నడిగినవతడేల నడిమెంపయును దెప్పె
దెల్పినప్పనికెయుదిప్పరసేల

౧౭౧ నేలనింతయుపోతువాపేల తప్పు
తప్పునా మిాదతంత్రిప్పై చెప్పనేల
ననుచు వేసయలాత్మ ననుచుకొనుచు
కాంత యేమె కాంతమునని ట్లుచింతచేసె

అంత॥

౧౨౨ సీ సఖులు పరివారములు లెగుల్వ సకలదేవ

తులును సంద్రియుఁ బతియు వేడ్కల చెలంగ

నర్మదాతీరముననుండు మర్మమెఱిగి

యలచఘుశేగను యక్షైయందలమున

౧౨౩ గీ జనితనెపద్మావతిమది

ననలమోదముమీరవారినందరినిఁ గదె

ఘనమానభక్తియుక్తుల

దనరగనయప్రాణశేయపరపరమెయ్వఁ్

౧౨౪ క అందరికిమిద్దగామలకుందలనద్దించి॥

శ్రీమత్స్వసమాత్మకిఁమహారి

పామునభ్రీగుణామలామబలజినకల్రీ

ప్రేమావతారమురమార

నామస్మరణైకపక్తినజినదశాట్రా

అనిమఱియు॥

౧౨౫ సీ ప్రాణంబులీవచ్చుపద్మమనోవరి

పతిబ్రోవవచ్చినపార్వతీశ

జనతునిమాంగార్వజనుడెంచువాగ్దాని

పాలింపనరుడెంచువజ్రపాణి

కరుణింపవచ్చుదిక్పతిసౌఖ్యప్రులార

యతిరక్తిదాశినయమురులార

వీరినందరిదెచ్చివెలయంగదియుంచి

కాచినారదఖచరపతాని

౧౨౬ గీ యెలనుచువేశ్వేరసుతియుంచుమనసువిభుని

పదములకుఁ ప్రెక్కిని జశాంతుభానుమంతు

చెంతకునుబోయిమాలింతవంతనాదు

వలనగావ్రెచ్చెనెంతపాపివరయ

౧౨౭ సీ అనుచుపరితాపమాత్మలోననుమడింప

కన్నుదమ్ములనశ్రులుగ్రమ్మకొనగ

జీవితేశ్వరపత్నిపచేతనంత

మాత్రమునతన్నైననుపాత్రమైతిననుచు

౧౨౮ క అలలక్ష్మీనారాయణా

మల్లరంగనుసారెకళ్ళనందలినుండన్

తెలయుంగదేశీరాయుసగను
ఖయద్వైపంబితనివలన బ్రతికితినను చుర్

౧౩౯ క లక్ష్మీనారాయణమా
మూర్తంబగుదక్షుణాంఘ్రు పదికంఖ్యంబున్
లక్ష్మీశరములువేలర్
లక్ష్మీనారాయణంబనఘ్న వినునాథా

౧౪౦ క అనిపద్మావతివారిమా
శ్రీనివస్నూతిశాయుభక్తి విలకింపంగా
విని సంతోషంబునకొని
మునములరంగానలభానుమంతుడుండేర్
అత్తరిని॥

౧౪౧ ఉ అప్పుర మెప్పి తంత్ర వసుధామరరత్నము మెప్పు కేయగా
తప్పక నర్మదాతమువ మునుదాయగ వచ్చు వితానెరింగియా
కప్పుల ప్రయంగు తచ్చ్ర రణకంబు మలందవిప్రా విప్రాలుచో
తెప్పున విప్ర రూపమున తేజరిలంగ నెవచ్చు తంబుగర్

౧౪౨ యిది యేమి యాశ్చర్య మిందిరా నాయక!

యీ విప్రశ్రీపతి యెట్లులాయ
దెల్పవే యనవుమా దేవు తోవిప్లవె
జిలఖాత్రుదతిభక్తి సంధిలంగ
వేదశాస్త్రంబులు వివిధాగమంబులు
చదువు కవేదాంతశాస్త్ర మందు
ప్రేతివచ్చినవమవేగంబుగాభర
ద్వాజ బ్రాహ్మణవమ జేరి వారివడుగ

౧౪౩ తె నతడు తనగోత్రనను మేప్రమునియెనయుల
నితడునపరింపనెకనాయుయడు పశివి
పశుప్రపాత్రావనాభర ద్వాజనేతాని
శాపమిడనాద్విజుడిట్లు రూపమయ్యె

౧౪౪ క అనినీలభూమిదప్పన
కనుశాపదయ వచ్చు నట్టి గురుకథనాశం
ఘునమన్ వారిదెల్పనుతగ
వనివిని యాశ్చర్యమొందెరానందితులై

౧౪౫ క అనివినిపించినయామా
తుని వాగమృతంబు చెవులందలనగవిమచుర్

మ. నవులరవేశానులవ్విల

దనరెడు కేధదెల్పుమని యుతనివేడు కొవ౯

పంచచామరం॥

౧౮౬ చిదంబరస్థలంబునందు చెన్నసంగమెప్పె౯ స్పశ్వ౯

సదంస్ప్రిరత్నసూత్ప్రిశొల్లిసర్ఘుశంర్ఘుశారవ

ప్రదంబునౌనయుద్ధవిర్ణధర౯ మహానయుండుదై

మలుదంబు చెందు నత్యుదయోగిమల్భ్లవందితాత్ముటా

౧౮౭ తారకసంసారాంబుధి

తారకము నరా జయోగితారకలక్ష్మి

సారదయాసారచయా

శ్రీతకటాక్షిపస్త్రిందలాక్షా

౧౮౮ గ్రంధిత్రయభేదనద్రు

స్కంధానధ్యానవేరణంచామర్షనభ్ది

గంధాశిచుంబితాంఘ్రిక

బంధజయమూలనిలయఘనిరా

గద్య॥

౧౮౯ యిది శ్రీమద్భద్రాచలయోగ్యక్షేలబ్ధచతురకవితావిచి

త్రసుకవిజనమిత్ర యూపస్తంభసూత్ర లోహితగోత్ర

వెల్లపూడివారశిష్యఘటకా త్రనరహరిమంత్రిపుత్ర

యామాత్యప్రణీతంబైన భానుమద్విజయంబు

నందు మహాప్రబంధంబునందు చతుర్థాశ్వాసము

పంచమాశ్వాసం

శ్రీ వరవరుణాంరవర

క. త్రినేత్ర చేతోజిద్భూత నవసుధాకరప్రైరాగ్న
వరరుచి జితగంగా
శ్రీవరపవనాది యోగిచిద్భాధవరా

వ. అవధరింపుము వేదాంతీంద్రుల డిగివచ్చి
భావమేర్పడఁ దెల్పనా వరకధావి
ధానము యుమాదవి యులంచుమల్లేమగను
రహించెలంగగసురాతపాంరానితముంటదు

black bird, i.e., etrinta, a martin

సీ. హారియాకర్షుఫ లుంగుబావనికి బ్రహ్మగ్రాననాభ్రూభ్రైమల
కరుణింపఁ గ్రీ కృష్ణస్థైయుపడుష్ఠగ్రామంబునఁ ప్రత్రపా
త్రరమారజితద్వైదిగంతరయశోదారుండునైకోవిదుఁడు

గురుమర్యాదగఖ్యాతనెల్లప్పుడెసంగఁ బచ్చిదానందుడై
పురి యరు॥

సీ. స్నానసంధ్యావందనంబులుగావించి
ప్రాతరౌపాసనం బాచరించి
రామాయణంబు పారాయణంబొనరించి
మాధ్యాహ్నికస్నానమాచరించి
బ్రహ్మయజ్ఞాంగతర్పణంబెల్లనొనరించి
ముఖ్యసాలగ్రామములనభజించి
వైశ్వదేవాచితబలిహారసవరించి
యభ్యాగతులపంక్తి నారగించి

తే. పెయ్యాత్రికాపొత్తవలారికెయ్యత్రోదుగ్రంథము
తరిని సంధ్యాగ్నికార్యములేతగజుయించి
మంచిదైనగార్హస్థ్యధర్మములవహించి
యుండునాతండుసుతసతీయుతుండగుచు
ఆపదనంతరంబున॥

క. శ్రీతమ్ముఖ్యేంద్ర సభావనినాధుని

కంచితాత్మజ్ఞానమమరునయుల

భానుమంతునికతిప్రేమవంబైనప్పు

ధాత్రీశ్వరత్వంబుదాల్చునయుల

Bha's bride
పద్మావతికిప్రార్థపతిభక్తియుతికక్తి

మలలేనిపైఖరికలుగునయుల

వచ్చుడువరములిచ్చియూయింద్రసఖునితో

తలవర్ణనేరంబువలపకేమచల

సీ నచ్చుతుడు చంద్రభూపాలుడాత్మభవుడు

వాసవానలయమనైఋతివరుణపవన

రాజరాజేశసురవరానిరాజితసగ

జనికిమనుదారిననిజస్థానములకు

తే యులనమరులుజనినంతనింద్రసఖుడు

మాటనిల్లనిటుమాటనికలార్ష్మితోడ

నలజ్జనీశురంబునకుసేగిసజ్జనాళి

ధన్యుడననుండెరాజవమూర్ధన్యుడగుచు॥

యిట్లుకొన్నివత్సరంబులుగడచినంత॥

సీ రోమంబులతిగౌరధామంబునవహింప

పురుషుతాకన్నులపొరలువుంప

బలుకర్ణములచాలబధిరత్వమునుజెంద

దంతపంక్తులుప్రాలతత్తళింప

మొమలుకాళ్ళనుమేననేర్పడికనుపింప

బిగిసడ్లివెంట్రుకంబువిస్తరింప

సందుసందులపళ్లుజారుచువేతనింప

కంపంబుమితివిలాశిగానుపింప

గం నిట్లులనుజరాభారంబుతొట్లుకొనగ

దైన్యలవలేనమందకతనశరీర

ధర్మములరెల్లనింకనమ్మదగదటంచు

ప్రార్థపైరాగ్యకలుదైభూవరుండు

యిట్లనితపించె॥

౧౧ సీ ప్రతిగత్తుకన్నులభైరాగువాంబులటంచు

గులిమివేమలశ్రీలవలెనటంచు

చీదుచుండెడు మత్స్య ఖాగి సంపిగె యటంచు

జొల్లగారెడు మోవి మధువటంచు

బలుతండ గుబ్బలు పరిది కొండలటంచు

పులమూల కటి తటి మిట్ట యటంచు

మూత్ర పాత్ర ప్రయోని భోగ యోగ్యమటంచు

పైపై మెరుంగుల రంగు పైడటంచు

సీ వరములలినను నెమ్ములను చీము నెత్తురులను

వెలుపు కలుపోలు కలమేను విశము గాన

రంగనా మోహ జలధి మునిగి చెడితి

జగతి రతి కేళి బాళినో చంద్రవేళి

౧౩ శా ఖండానంద కరీ షణాత్రయములన్ తాం గ్రించి దుఃఖంబులన్

నిండారంగను గొట్టు పాపముల ప్రాప్తిన్ జాలదే కొంచాలే

దండం బిప్పుడు కంచు సద్గురుని పాదాంభోజ సద్భక్తిలో

మెండై యుండగ బూని యోగ్య పతి తన్నే ధ్యాన ధ్యానుండనై

౧౪ క్షా జన్మ మరణాది దుఃఖ సంసార సాగ ..

రంబు నతరించు విజ్ఞాన నరస్వ పైరాత

ము లరగ నుతారణ గురు కటాక్ష మదిత

గంగల భయుంప నే (ne?) రదే శ్రద్ధ నటంచు

Bhanumant

౧౫ మా తన జామాతగు భానుమంతుడు నకు మోదంబొప్పగ
నైజాత్మ విద్యానిం

ప్రనదానం బానరించి నేఁపువరకే భ్యాసము ప్రభోదగించు తిం

కనుబాలుం పదపేక్షలంచు విమల జ్ఞానంబు బోధింపగా

చును ప్రార్థించిన నాత్మ విద్య నిటులే చూడంబు పోర్ప్యాండిలన్

౧౬ తే అనుచు సాంఖ్య యోగముల మర్మ మెంచి

యుతనివిన యోగ్య సురు భక్తి నతి విరక్తి

నమరనా భానుమంతుడు ల్లమున నరశి

పరమ కరుణాంతరంగుడై పలికె నియల

౧౭ చ జనపతి యాలకింపు వెయిగి సాంఖ్యము యోగము టంచు రెండు ని

ర్ణగు నగుణంబులన్ వెలయు రూఢిగ వేదర శాస్త్రమైన సదా

ముని వర వేద్యమైన గురు బోధ్యము నైతగు నందు సాంఖ్యమే

న్ని గ్రహించిన దివ్య తేజమగు నైజము మోను భవప్రసిద్ధమై

సకలలోకవిషయాన్నిరము
సకలంతమువెలయమేకమువసన్నమునై
శుకయోగిమార్గపరతా
రతలక్ష్మీం బోచునుండు రవన్నీం బగుచున్

పంచప్రాణాన్వీతం
బంచిత సకలేంద్రియ పంచాప్తీతం
బంచు వెలిగి వెన్నిభంగుల
గాంచంగవలసాక్షి చిత్ప్రకాశముల్లో ప్లై

స్థూలసూక్ష్మకారణదేహాశూన్యమైన
వృత్తి విజ్ఞానసాక్షంబు వెలయునప్పుడు
సచ్చిదానందసంధ్యానశాలియగుచు
యోగిరాజుండునిదిసాక్షియోగమతము

శ్రావణము నుచాన్న్యుషమును
గావాదిపూమగువస్తుగతినరయున్
శ్రీ వేదాంత జ్ఞానద్వీ
గావిర్భవపుష్టి వలయుష్ట్యా వరతిలకా

యిట్టినిబంధమెట్టొక్షంబులకు మనంబు కారణంబు
మాయాప్రతిబింబపైతన్యంబు జీవుండు తాజీవ
తనెజ్ఞానంబు వేమిదివరకులెల్ల నదివరకు జననమరణంబు
లను సంకల్పపూర్వకపూర్వకర్మఫలానుభవంబుల
కైలకకు పరలోకగమనాగమనంబులు లనతనికి కల్గియుం
డు తాజీవుండనుగాను చిత్స్వరూపుండనని విజ్ఞానంబు
వేదాంతశ్రవణమునంబులలనెప్పుడు కల్గినప్పుడు జీవ
న్ముక్తుండై ప్రారబ్ధకర్మసంభవశరీరంబు తదనుభవంబు
జెందినమెట్టోదైవిదేహముక్తుండై యఖండానంద
పరిపూర్ణబ్రహ్మంబైసర్వసాక్షిస్వరూపంబున స్థిర
కాముండానిదిసకలలోకవిషయాసారసంగ్రహంబు నుస
నకాదిసన్నప్రదాయమంచు కారణగురుడుపదేశిం
చునంతె వాశిష్ఠద్వైతవావాక్యార్థంబునప్పుడు భాష్యసి
ద్ధాంతార్థంబునాత్మానుభవంబులేకంబైనచో సచ్చిదా
నంద బ్రహ్మంబైతేజోమయంబగుచునుండు॥

ఆదియునురియున్నమధ్యయు ననంతమురూపమునామమాత్మయై
సదమలమ్మైసనాతనము సర్వము తానయి సాక్షియైసదా
స్వప్రదమయి నిష్కమై నిగమసారవచోనియమంబునైతగున్
తుదమొదలంతరంబొకటియై దెలాచకసూక్ష్మవివేకరూపమై

ఆతేజమందు సుగుణా

వ్యాప్తయయి ప్రకృతి యొకటి వెలయున్ దనుతో

వ్యాప్తా రూపాంశ విధులయి

లాతత మాయా మహాత్వమున వమత్రుపా

విక్షేపావరణములని

వీక్షింపగ దాని కెనగు ద్విగుణంబులయా

లక్షణములే వినయున్నను

విక్షేపము గల్గ జేయు వేధాంతములన్

ఆయావరణము బహిష్కై

యాయాత్మను మరుగు జేయు నద్భుతమొందన్

హేయ మదము మూర్ఖబింబము

నేయమను వ్రనహియుమొందనే గాకృతిన్

30 క. ఆరెండును నావరాత్పర

కారయ భుజ శక్తు లామె కారణమునభో

మారుత శిఖిజల ధాత్రీ

సారాంశ జగంబు లెల్ల జననాధమణీ

31 మ. పరమాదిప్రకృతి ప్రమోదితములై భాతిల్లు చోనంతనా

పరమాత్మన్ గగనంబునందు పవనంబందగ్ని యందప్పునన్

ధరభూమ్యుద్భవమాయె వివిధ్వనందొందుండునద్వైతమై

మరి పంచీకృత పంచభూతములు బ్రహ్మాండంబులయ్యెం తగన్

32 క. సకల చరాచరములు నిఖి

ప్రకటిల్లు భువనములు చేయు బహుకర్మములన్

రకముగ నమూపయెయ్యడి

నెకప్రకాశాత్మ హితమ ప్రాణ్వ రూపజ్వల కెరుగన్

33 మ. ధరణిన్ వారిని వారి నగ్నిని జ్వలజ్వాలిన్ సమీరంబునన్

మరి వాతంబు నభంబునందు నదిబ్రహ్మాంబందు లీనంబుగా

నరయున్ వాఙ్మతి తారధాతవిని జన్మాదులే విముక్తంబులై

పరమాత్మైకమ కల్గు ముక్తిం ఇది ఏ భావింప ధాత్రీశ్వరా

34 క. కావున విజ్ఞానముచే

జీవుల కున్ ముక్తి వేద శిరములు దెల్పున్

కేవల శాస్త్ర జ్ఞానము

లావల జెప్పంగ నెలయు వనీపాలా

వ. ఇట్లు బ్రహ్మజ్ఞానులు తెల్పుదురని నా॥

35 సీ. సత్వాది గుణ రూపశక్తి కార్యములైన

షడ్చతుర్వింశతి తత్వములను

తానుగా వనిసచ్చిదానంద లక్షణం

బున పూర్ణ విజ్ఞానములచె లంగి

తన కర్మవశము న తగవెచ్చు సుఖదుఃఖ—

ములు ప్రమోదక్షేదంబు లొలయుగనక

మానావమానములేమాన విరక్తిని

సమలోష్టకాంచనత్వము నబూని
౩౬ లోకములతాను తనలోన లోకములను
గాను భావించునతడు విజ్ఞానియనుచు
తెలియదగునయ్య భూనాథధీసనాథ
దానకానీన సకలవిద్యానిధాన
౩౭ ప్రాణాదికర్మాది వాగాదిశబ్దాది
జ్ఞానత్వమనోబుద్ధికలితచిత్త
మహాదహంకారనామ్యైక పంచకపంచి
కంబైన స్థూలదేహంబు నెరిగి
తద్భావికినావశత్వంబా చలరంజిల్లు
పదియింద్రియంబులు ప్రాణపంచ
కాకాశము ఖపంచకాంతఃకరణచతుష్ట
కామకర్మదుష్టతమములగు
౩౮ సూక్ష్మతను వయించు నమరియు నెరిదివేయు
కారణంబౌ పకారణకార్యములగను
ప్రకృతి నూహించు విజ్ఞాని రాజుజగతి
నీవిమతి నిత్య దానవిఖ్యాతకీర్తి వత్తే
౩౯ ఇల జాగ్రదాది సుప్తుల
సలలితములగ విశ్వతైజసప్రాజ్ఞాభి
ఖ్యలదనరాత్మ్కని
ర్యలుగా గను బ్రహ్మవేత్త మహామోదాత్తా

167

౪౦ గురుతరచరాచరంబుల
నిరతము పరిపూర్ణత్వము గుచు నెడిడిన
పరమ్మై మరియెరుగక
నరుదందగనుండు జ్ఞానియనవేజాణ
౪౧ ప్రారబ్ధకర్మఫలముల
వారింపగరాదటంచు వైరాగ్యమునన్
మీరుచునుమ్ముక్తి సహితము
గోరడు మరితప్వేది గురుసమ్మోదీ
౪౨ వేదశాస్త్రాధికారులై వెలయుచున్న
జైద పాదంబులను బోరువిమలమతులు
స్వానుభవ వేద్యమైన పూర్ణస్వరూప కాశ
సచ్చిదానందమయులనుం ద్రశాంతులగుచు
॥ మరియు ॥
౪౩ చెతురమగు వాగ్విలాసము
కతనన్ చిత్సుఖ సమాధి ఖండనముగు యున్
శ్రుతిశిదర్థాంతఃకరణాం
చితు వెల్పుడు వెతానివృత్తిచే కొంత్రుడుల్లాసా
౪౪ మ మలినాంతఃకరణంబు నన్ గలుగు నివ్యాయరూప్రపంచంబులే
వలనన్ సత్యంబుగా కమలించు నలరుమాన్న పారకీలావలనా
జ్వలవృత్తుల్ బడగొట్టి చిన్మహిమచే భాసిల్లు వద్వైతికే
వలవేదాంత విచారసారమతి సద్వైరాగ్య ధాత్రీపతే

౪౫ చ. చెరుకునకెందు చక్కెరయు జోనియు బెల్లము బుట్టినట్లుగా
నరుదుగ భేదభేదములు నైజగములే గనుపించు నెల్లెడన్
దెరయుగ నంచు నెంచు పరమార్థ విచార వివేకవంతుడో
గురుకరుణాప యోగంబు నిధి గోధర శేసుర పాలనాగ్రణీ

౪౬ తే. అని దెలుపు భానుమంతుని
కనుగొనిన యింద్రసఖుడు ఘనసాక్షియునై
రసుభవము గాగ నెరిగితి
ననుమానము లెల్ల జనియె నయమీంకరుణన్

౪౭ తే. బహురుజ్ఞత తపః ఫలములు
మహిమాతో పవియించు కతన మురిపు బ్రవృద్ధిగా
నిహపరరహస్య తత్త్వము
లహా మహిమావల్లవింయి నాస్యర్థగంయిన్

౪౮ చ. అనివినుతించు నాన్పు బ్రునికాపు సుధావరుడింక రెలాగ నీయు
ష్ప నుదెవియుంగ జైత్ర దను జాగుగ వీసులనాలకింపు మం
చుమ వచియుంప సాంఖ్యవుల నచాక్కున చిత్రవిలాస పైఖరిన్
జనపతి విప్ర వీగుచు నుచంయు ననా తనిమోము జూచుచున్

౪౯ తే. మునుమతద్వము నిరుపద్రవ
మని యోగము పద్మవంబయునిప్పతిరే
కను గావనదేల నంచని
వినుమూ మర్మంబు భూపవిమలాలాపా

సీ. ౫౦ వరపదాధారాబ్జ భావనా సంసిద్ధి

నిజపస్వరూపంబు నందజేయు
కేవలకుంభక శ్రీవిలాసంబున
హాతము స్వరూపంబు నందజేయు
షణ్ముఖీకరణ సజ్జనితారవముల
యుంబు స్వరూపంబు నందజేయు
మండలత్రయ మధ్యమార్గ నిశాతారక
మల్లిస్వరూపంబు నందజేయు
౫౧ తే. వితతతారాలత్ర యోగాపాధి బిందునాద
ఘనకళాతీత రాజయోగంబు వడిగ
నాత్మబోధస్వరూపంబు నందజేయు
సకలకవిభోజరాజరాజాధిరాజ

౫౨ మ. స్వవశంబె వ్వనికాను గాద్వి తనికిన్ సందిల్లు నైశ్వర్యముల్
ధ్రువ వేదాంతాయుపు ఖేచరత్వము సదారోగ్యంబు నుర్వాదిపం
చవిధా స్వర శిద్ధులున్ ఘనసహస్రాబ్జ వృత్తా వాప్తిచే
హావశిల్లంగ నుకాయసిద్ధియును మేయుత్రోల్లసత్తేజమున్

౫౩ తే. మరియు త్రికాలజ్ఞానము
మరుస్థితి ఘటియించు నట్టి మహిమలు గలవే
గరిమెయు నుగల్గు యోగము
సరిబోల్పగలేవు జగతి జగతీనాథా

౫౪ తే. మరియును నేక మహత్త్వము

లరయుంగను గజ్జివాయు వన్నియు దెలుపన్
పరమేశ్వరుండు శశిపుత్రుడు
పరికింపుము పద్రవాస్య భావముస్పష్టే
అవలంబే వేళముందర
పావనియునా సాంఖ్య తత్త్వమరయగరామున్
శివయోగము సగుణంబని
యువలంబింపురువుము ముక్తులాత్మోద్ధత్
అలయోగ వియుకయునాత్మ
పలమెలుకయుయుగుచు మందపయు ధ్యాయుల మం
త్రలయు పార్థరాజయోగం
బులునెనకయు కెనకయు పెచ్చు భూపాలమణీ
ఆమంత్రలయు పార్థంబులు
కామితములు నుం పివికామార్గముతో
నామేయు రాజయోగం
చౌమ్మత్తి దపమ్ము విహార్గవతిదాజో
ఆరాజయోగమున్నగ
సారపరంబగుచు రెండుజాడలనుండున్
తారకయోగంబనియెడి
పేరన్మారుచు న్నేపాలవితరణశీలా
ప్రదీపదమూర్పాంశ్రీమలనే

పతద్రష్టులు మూడుగలవ్వుతారకమునరున్
ప్రతిద్రష్టింయునంగను
సతమూనే షాత్రులరయపమురాజేసియా
అమయునని మూపిషాత్రులు
నమరగప్రాక్తిమయునంగనరకవృలగున్
విమలమెలజూమలలోడం
దమునర్ముని మనుత్తునందు పన్నెట్టింబులే
మూలాధారమునుంచి బ్రంహ్మానుషిరంభుండాకగానమ్మొవ
బ్రాలం జోలుసుమన్మజూచ్చినడుమర్రాజత్తమ్మాయు భా
జాలంబ్బెబిసతంతుమ్మైఖరివివెచ్చు గాంచుశ్రీమూర్తివే
వేళన్ భావనజేయుచున్నగను లోవీక్షించుచు లక్ష్యంబుగన్
పేరిన చందమామను మణిదీపముసూర్యుడు కేలకేలవైరా
శ్వాసరు మెరుంగున్నై వెలయుచు కర్జూములందు విజాత్మలింగమెరా
కారయు నంగ చిత్రవివిధాత్రేహు లర్ద్ది వెలుంగునీ తేరం
గారయు జాహ్నలక్ష్మి ములయూ మిపెరాన్పియుపక్షపాలయా
తారకయోగము సగుణా
ధారమున్నైయుమల బాలదమరారెగదా
యూరాజయోగమర్మము
మిారగవికనాలకింపు మిా భూసార్వమిా
దీనపత్ద్రష్టిలక్ష్మిమయు దేశముకాలముచిత్తవృత్తిరియేం
వైశను పోకయుండు ఉయుసం యగ గాడ్పుననిల్పుకుంభక

ధ్యానపవిత్రమంబు సొకట్టైన సులేదనుమంత రాజు రెటూ
గాని నికేవి నికేక సమము గాన జగాన ధరావరాగ్రణీ
వ యీ రాజయోగంబు నను॥

౬౧ క ముద్రలు రెండేసంగు బిపా
ర్మద్రాంతర్మద్రులనంగ రూఢిగను బిపే
ర్మద్రయొ తారకమంత
ర్మద్రయె యుమునప్రౌమన్న భూపతి మర్త్రితీ

౬౭ క అమితమగు భద్రశకృలి
నమరెడు నీ ముద్రలారయ జూర్జ్
క్రమమున దవ్వీయంబున
త్రిమ ఖీకరణంబు జూర్త్రిటెజోరాశిన్

౬౭ శాప్రవనీసు ముద్రిశతకం తినిచేగిరి జామురాకిరా
జీవజవిష్ణురాజదివి జేశ్వరదిగ్వ్రిరదేవ వేతామవిం
పావపాలంగనాత్మవిభవాతిశయంబు పదేశమందిరా
భావము నీకు దెప్పెద నృపాలశచంద్ర మహేంద్ర వైభవా

౬వ క తర్జనాస్వెదిత్రితయు
బ్జార్జ ముఖనేత్రగోళకాదులనాజ్ఞన్
యూర్జితము జేసి జూచిన
స్ఫూర్జత్పర మాత్మ దొరచు బెలమ్మలనడుమన్

౬౮ పరమార్థమిట్టు లైనను

ధరలోనతిదీనమమ మఖతర్క నయుక్తన్
పెరయించి వాదు జేసిన
గురుసంశయము మెయుదవ్వెన్ని గునా వంతు నవేన్
॥శార్దూ॥

౭౦ క తెలియుము వైనాత్మ గురువరు
వలనన్ గురుభక్తిగలుగు పరశిష్యావళిన్
వెలయుగ నయ్యోగ్యమ్మాంగం
బులసద్గురకీర్తిసాంద్రభూవరచంద్రా
॥ఆ వివెమ్మలనినా॥

౭౧ క యిలభోజనవిద్రెంద్రియు
మలశీతోష్ణములగెలిచిపురాల్పాపరతిన్
విలశిల్లు దయముమనవగు
జలజాత్రకులప్రదీపపదురదురాపా

మ వరగురుభక్తితత్పరులవైవమురక్తిఘనంతవృచ్ఛులా
భరుచిరభుక్తిచిత్తపరిపక్వమృదూక్తి వివిక్తదేశస
క్తిరతివిరక్తియుంగలిగికేవలసాత్వికశక్తిగాంచుచే
ప్రిరనిరుమంబనంగదగుధీరగుణాకరరాజశేఖరా

ఉ సకలకార్యంబులందునిస్సారబుద్ధి
గలిగియాత్మానుసంధానకలిమిడగుచు
నల్లనిదభ్రసనంబున నుల్లసిల్ల
నుండు బేయూసనమునంగనొప్పుభూప

౨౪ శా. ప్రాణాపానములన్ నిరోధనము మీరన్ జేసి నిశ్వాసని
ప్రాణత్వంబున నెసుత్తు భానుఁడు జగద్భ్రాంతిన్ విసర్జించుచున్
ప్రాణాయామము నంగవాదిముల నొప్పన్ జెప్పుచుం దెప్పుడున్
వీణాగాన వినోద వాంఛిత మతీ వీరాదివీరాగ్రణీ.

౨౫ శా. నిత్యానిత్య వివేక నిశ్చిత మతిన్ నిర్వేదకారుండు సు
ఖ్యైతృష్ణుండై జగమెల్ల కల్లయను బుద్ధిన్ బూని సర్వేశ్వరా
యత్త జ్ఞానమునన్ వహించి నిరతన్ బ్రహ్మానందమున్ జెందు దా
ప్రత్యాహారము నంగ చెన్నగు మహాప్రార్థ రాజ ప్రీప

౨౬ మ. తన లోసర్వము సర్వమందు తులనే తానౌ భావించుచున్
కనగాధ్యానము తఃస్ఫురంబెరుగన్ కైరాత్మ స్వరూప జ్ఞుఁడై
యును మోదంబున జెందు దేయను భవంబై రెప్పనెల్లప్పుడున్
జననాథాగ్రణి ధ్యానకాము సురభి స్వర్భూజ చింతామణీ

౨౭ ఉ. ప్రాణికి తోడ వేరము గు బుద్ధిని సోహ మనేటి భావనన్
తానె దిగన్నె వంతయును తత్త్వదవాచ్యము గాను చూచుచున్
భూమత సత్త్వ పారసము పొందిన మస్త నమత్త్వమందు దా
మానిత ధారణా చలగు మానగుణాకనాయకాగ్రణీ

౨౮ శా. మూలాధార శిరస్సరోజముల గ్రమ్మన్ మధ్యనా సాగ్రమం
దేలక్ష్యంబగు దృష్టి యుంచు బుద్ధి సంధిన్ గాంచు వక్షంబునా
త్మాత్మీధాంచిత పత్రముల్ గలుగు నవందంబొప్పగా జెందు దే
పేర్కన్ మీరిన దేసమాధి విలసద్ధ్యోత్ర మేధావిధీ

క. యెచ్చటను బుద్ధిపోనిన
నచ్చుఁ బరమాత్మరూప మొప్పై విశ్రాంతిన్
నిచ్చలును బొచ్చు తన్మయు
మచ్చంపు సమాధియందు యతులు మహాపా

వ. ॥ యీ సమాధి విశేషంబు వింకరవినుము ॥

సీ. నిరుపమములైన సవికల్ప నిర్వికల్ప
సరణులరయంగ నగుచు ధ్యేకాసను విధ
కలిత శబ్దాను విధము లేగలవ వెన్న
బాహ్యముల గు సమాధులు పొల్చుచేంద్ర

సీ. పెండి యంతర దృశ్యాను విద్ధమనియు
ఖచ్చితాంతర శబ్దాను విద్ధమనియు
రెండు భావంబులను మీరియుండు నెపుడు
పరగ సవికల్ప నిర్వికల్పకములనగ

తే. యీనాల్గు యోగవిధములు
మానుగ దెలియంగ వినుము మర్మములెల్లం
మానసమునందు నంటంగ
ధ్యానాయక చంద్ర కార్య మత్త మృగేంద్రా

సీ. ధ్యేకాసనల విందంబు ధ్యేష్యమందు బ్రహ్మ
మెచ్చి శతడయకెవెనయుచుండు
జ్ఞానంబుచేత లోకంబులనాత్మస్వ
రూపంబుగా జూచు రెపరమగు
ప్రాకృత విజ్ఞానంబు భరారి కలత్ర నిరాస్వ
మని జప్పై కలత్రి విచ్చిన వితాన
కల్పిత లోకములకు జ్ఞానంబున నశించ

పతిజ్ఞానమాత్రంబు దనరనిల్చు

౬౪ మ. సత్పూర్ణైని త్వమైవ మారిసంతతంబు
నందు వల్లను చిద్బృహ్మ మగుచు జగము
వెలుగు పతిజ్ఞానమంతయు కలసి వెలసి
యరుదియరు ఫ్రాత్మరామానందమ్మ యాత్మ యగుచు
మరియు॥

౬౫ శ. కుంభ జలబింబిత మయ్యైన కువలయారి
యొకడనేకు లయ్యైన యవికలపలము
లొకడగు దివిధీ ప్తుడుడిగినంత
జ్ఞానకుకంబుగా నిచ్చి మానవేంద్ర

౬౬ క. యీవిజ్ఞానము చిత్రము
భావింపగ రూపవర్ణ వర్జితమగుచున్
పావకసరోజబాంధవ
జైవాతృకులన్ స్ఫురింపసల్పవమోహా

వ. ॥యియర్థ్ననుభవంబు జగత్ప్రసిద్ధంబు॥

౬౭ మ. పది దృశ్యంబులు కల్పితంబులని తద్భంగంబులన్ జేసి యే
ర్పడి విజ్ఞానము లోకమెల్ల కబళింపన్ ఫ్రార్థ్యద్వైరూప్య బో
ధ్రుడు నిర్విర్ద్యుండునై తినస్మన్మనమింపొందించు శబ్దాళిన
వృద్ధవోచున్ వరవస్తుభావనపగన్ శబ్దానువిద్ధంబగున్

sabd sabdā is my suggestion & is highly applauded

౬౮ తే. దృశ్య శబ్దాళి నిరసించి దృఢసమాధి
sabdāla

నాత్మసంధానమొనరించు నరయనిర్వి
కల్పకమనంగదగు నంచు ఘనమునీంద్రు
లాడుచుందురు భూపవిద్వత్కలాప

౬౯ మ. యి విమలాద్వైత గబ్బాపహ్నలక్షణము గానేక్షింప బ్రచుర్ ప్రస్థిగా
నవలంబించియు మాఖ్యదృష్టి నిపార్వాదంబోరజాతసంకల్పితం
బవ్రాగాదులనైన జ్ఞానమున యత్నైప్పిత్రి ష్యాదనువి
దవిధాంతర్వసమాధిలక్షణము గున్ ధ్యాతృకళత్రాద్భైవం

౭౦ చ. దనరగ తప్పదార్ధములు తన్ప్రకాశము జాయపావింత
గనపై కేజరిల్లదారిని మీరు స్వయంప్రకాశకం
చనుపని యెమిచేతనము జ్ఞానము చిత్తనివృత్తిపవరకం
జెనయగ నామరూపములవేదడి తీరపనాశ్రశించి నన్

౭౧ మ. శ్రవణాంచన్మననాదులంగలుగు ప్రజ్ఞానంబు స్ఫారాత్మజ్ఞాతన్
జవరంగాస్పని జెంజెరింగితినవేసావుత్సమూహాంప్రబో
ధ్వవహారంబనిష్ప్రకాశతయు సర్వవ్యాపకత్వంబునా
సవశిద్ధంబను ఘంఘర ప్రవిలసచ్ఛబ్దాను విందంబగున్

౭౨ మ. యిదిగాకన్ మరిసాధ్వినుభూతిరసము జ్వంభించుటన్ వృచ్ఛనో
హ్రైదయాబ్జంబున దృశ్యశబ్దము లుపేక్షింపతద్భావమే
యద్వితియెల్ల ప్రేమకీపెరుగాదరయు గానాత్మానుసంధానమో
యిదియేయంతర నిర్వికల్పకము భూపాలేంద్రాయశ్చంద్రమా

౭౩ క. యీయరువ్యాంగ జ్ఞానినిక

నెయమ్ప్రజ్ఞానములను వేదాంతించుచు వానిన్
ధ్యాయున ఖండానందము
జ్ఞేయంబు విక దారకేదింత ప్రీతి రాత్మాంతా
వ ॥ యీ యోగసంప్రదాయగురువరులెవ్వరంటేని॥

౯౪ సీ ఆదిపరాశక్తియుం భోజసంభవుం
డిందిరారమణుండు రుండీశ్వరుండు
గణనాథుడు మఱియు నారదుం ఖాండుదత్రినం
దనుడు పతంజలి నవమునీంద్రు
లు పరాశరసుతుడు తనికుమారుండు
నిర్యోగివర్గంబు నెఱుఁగు గురులు
వారిని ముందుగా ప్రార్థించి తదనంత
రంబున యోగమారంభ మెనర

౯౫ తే చేయ నెరవేరు లేకున్న చిత్తశుద్ధి
కలుగదని యోగివరులెల్ల పలుకుచుండ్రు
సంభృతకలాప విజితారి జనకలాప
మదనసమరూప భావితాత్మస్వరూప

౯౬ క యున్నట్టి కిశోర వెులక్రము
మిన్నగు పద్మాసనమేయాస్త్రములు దవే
కున్ననుత తగనె యోగం
బెన్నగలభియుంపదెయులనిల భూపాలా

౯౭ మ అనుచు సాంఖ్యయోగంబుల నమరదెల్ప
భానుమంతుని ప్రశంసించి పరమతృప్త
చిత్తుడై యంత ప్రసిద్ధయోగివర్యుఁడు
వనములను నుండి సుస్త్రీకా వనస్థఁ డగుచు
తదనంతరంబునా॥

౯౮ ఉ కూతురి నిచ్చి మున్ వెనక కూరిమి ధారుణి నిచ్చెనంచు వి
ఖ్యాతిగ దూము భూమి వెలయంగను గైకొని యోగశాలియై
నీతియు కెంత దప్పక వనిన్ ద్విజరాజన భానుమంతుడే
కాంతపవారకుండగుచు రాజనకస్థితిగా చెనత్త్రికిన్
పూర్వవైరంబు లధలంచి॥

౯౯ శా ఆలక్ష్మీశ్వరవరుండు హాంత్రితిని దుర్వ్యాపారులై నట్టి రా
జులకైకాకాండు కనా మసూండు మదినేర్పున్ గాక చేనీసునన్
కలపొంపన్ మరి భానుమంతుని ముహాకాకందగా జాయగా
వలెనంచు వారియెనర్చి మంత్రులకు తద్భావంబెరుంగించినన్
॥ ఆమంత్రులిట్లనిరి ॥

౧౦౦ సీ చెలరేగా పాండవుల్ మరి చెలురుద్రౌపద్విజ్జుడైనట్టి భూ
పతిచంద్రాభ్యుదయప్పు భావముదలపన్ జాలని వ్వీశసం
గతిగానుండగలేదు వూరికనదిగాకన్ మేలులేదిట్టిదౌ
మతినూహింపుము హంస్యై తిన్ విడిచి యోర్తార్ వగ్రసేద్ధము

౧౦౧ ఆ చాలా జనకేయులకిట్టి పనియయుంగాన సాగదు సాహసంబునన్

కాయజునవేషముస్సవదె యొక్తిదమోఘనము వచ్చునప్పుడే
రాజిలదాజినాబలమురాతికెరోషము పౌరుషంబునూ
పేజముబుద్ధిబెట్టిదప్పు దెప్పనముప్పుడెసంగు భూవరా

౧౦౨ కం తనబలము దమబలంబును
తనుగాని మరికార్యసమునమునై యున్
గెలనగెలను ధరాధినాథుడు
మనిశతనిజరిపులగెలుచు క్షోణీనాథా

౧౦౩ ఉ శాస్త్రులనాదరించి ఫలకాలములన్ వరుయించి యెప్పుడే
పైప్రనకప్పు మెత్తరయుపారలచేస్ప్రదు భాండంబులన్
రాష్ట్రులుశేయుకన్ ధనములం గొని సేయున భూమినేలుచో
శ్రీపతిశేరిగాంచునలదేశము పంటలు పండుచుండుగన్

౧౦౪ చ ఘనులను దగ్గజేసి బహుగారవముల్పలనందజేసియే
జనపతియుండు నాతనిరసాతలమందున ధర్మమెట్లుదన్
పెనగొనుదానివల్లనతివృష్టియునావృష్టియున్ తర్పుటన్
దినదినవృద్ధిగా నరపతీవరనీతిమ విస్తరాస్తుతి

౧౦౫ తే శిష్టరక్షణంబు సేయుచునప్పైశ
దుష్టశిక్షణంబు దోర్బలంబు
మెరయునట్లుగ్రదు ధరణీంద్రచంద్రుడు
సార్వభౌముడే జగముకవి భూజా

౧౦౬ చ సమయము మెరింగి శత్రువుల సంగరరంగమునన్ జయించచాల

క్రమమునగనూర్తకైవరపరాక్రమశాలినయంచు వారికే
విమతులచేబడున్ వెనక వేత్రితనంబగునెన్నిభంగులన్
క్రమముగలవాడెదక్షుడగు క్షత్రవరశేఖరకీర్తిభాసురా

౧౦౭ కం తనబిడ్డలట్లు ప్రజలను
తనుగానిరక్షించు రాజు గల్గిననతనిన్
జనకునివలె నాజనములు
కనుచుందురు దానమిలుకేలుగను భూపా

౧౦౮ ఉ నీతిపథంబునన్ ధరణి నేలెడువారజనంబులట్లనే
నీతిగనుందురు ప్రాపతి నీతిదొరంగిననాజనంబులా
నీతినిమీరమీరుచు చరింతురు పాపము తెచ్చుపుణ్యముల్
భూతలమందు డిందుగను భూవరచంద్ర మహేంద్రవైభవా

౧౦౯ చ పలుతుశిలాక్షరంబుగను పల్కుచుటింతతదానధర్మముల్
వెలయగజేయుచున్ ఘనవివేకవిచక్షణ నూనివష్టిరా
జిలకులబెంచుతల్లినలశీమ జనంబుల జేయుప్రశ్నముల్
ఫలితములంచునెంచనగు పార్థివకుంజరవీరశేఖరా

౧౧౦ చ దళవములు మించబెంచి మెనదానినవేళను పాయమేర్పడన్
దలచి విపక్షపైన్యము లెదాయుధ వైజనహత్మవైన్యమున్
దవిజనపాళిలేనిగతి దైర్యముతో శౌర్యము జూపరేనిరన్
బలువిజయంబు గల్గు జనవల్లభ భూమిధరారి వైభవా

౧౧౧ చ బిలములులెండు గండడరిచారులుదేరిరణంబులోన

గ్రవికల బోరు చూపదరి తాయుచు దాచుకె బోవు వారువే
రలు గదయంచు చూచి తుద రాజులు వారల నాదరించి వేర్
చలమున వారి కార్యముల నచ్చెరువుత్తము లైపహోర్చిరా

"సుగంధి" అనగా హంసయాన వృత్తం

మంచివారి నాదరించి మాననుంచి ప్రోలిలో
౧౧౨ మంచివారి నాదరించి మాననుంచి
పంచనంబు కైయకుమ గ్రపై ఖరిల్ చెలంగవా
లించురేని బ్రోవురల్పు తెన్నెతి బోందురూ
పెంచ వారి వేరి ముప్పు నిప్పు రాజవల్లభా

౧౧౩ చ సమర ముఖంబు లందదరి సాగెడు వారలు కొందరందులో
నమరగనిల్చి గాంచి మరి యెత్తిపలేనెగెడు వారు కొందరా
సమరము నందు పెళ్లగాని జారెడు వారలు కొందరయ్యెడన్
భయమయి లేవీక కొందరు విపత్తుల కెల్వురు మానవేశ్వరా

౧౧౪ ఉ కైదువులు కొత్తలవ్వులు కొవ్వులు నెమ్ము గజేసి పెద్దలా
పేయుపిరంగులందు గడు మిరారగ జేసి నశానులాపయోర్
చూయుగ నిల్పు జేసి బహుశూరుల నమ్మక మొసంగ జేసియు
చక్కుప సమస్త వస్తువుల చెప్పుడ జేసి పరాకులేక నా
నా యుపరాష్ట్ర శించు జననాథుడ జేయుడు పైరి భీశ్వరా

"సుగంధి"

౧౧౫ సాము దాన జెదరందు వద్ద శత్రు యుక్తులన్
తాము హాస్యమేల్కొంచి పైరి దర్పమేలార్చునేర్పులన్
యూహరించి గొప్పు నప్పు యూర్పు పోలమేశ్వరన్ ..

భూమిరాజు లాశ్రితాళిజాలె నుండ్రు భూవర

౧౧౬ క పాయున కెలదగ్గ బవాలుమతి
పాయులగల జేయుదనప్పు పార్థివమణిరిన్
గేయున ప్రాణంబులకై
చోయుల వేమదిరుష్నిరపనెసు భయుల భూపా

౧౧౭ క అపరాధి శరణుజొచ్చిన
క్షీప జేయుగవల యయుపొందుడు క్షత్రియవరుడై
యుపత్తు వి జేసిన పొందుడు
నపగత జేప్వనిగ జేయుదగు రండపనిన్

౧౧౮ ఉ విందుల కన్నబంధువులు వేలకొలందులకైన పిల్చిరన్
సందయుగా సుపుత్తులు పరపోరుగ సంగరమున్న వారిలో
కొందరు సైతమైన తననల్ వెనుబల్కిగ రారు కత్తికై
సందెడుపేళ వొచ్చినను దగ్గైతనుండరు పార్థివేశ్వరా

౧౧౯ క సామంతులు బలవంతులు
నై విలారెడు నప్పుడు నృపులకా హితనయులై
యూమపుష్ప కార్యాదులరు
పేమిదిబడు వేళ వారలేప గరాజా

౧౨౦ క యీకాలికి గుంపు వల్లను
కాగల కార్యంబు లేదు కదపయవనిలో
యేకాలి వగుచు నిల్వగ

నాకతని శంభ్రము తదర్థము వినినాథా
నాయుకదనాడిపాయును
నేయుకిపని యేమిదానవిశల యరుశంబె
పాయు యలునుగలనేరదు
చేయుకలనీమూలమరయనుష్టితిపతిరాయా
పరరాజబల యుక్తులరయునెప్పుడి
పత్రువిత్రియుజేయదలపవలయు
తనశేమలోనుండు ధరణీసురులసౌఖ్య
మెచ్చంగనిష్టుడు మూపించవలయు
హితమంత్రి యోజనలతివముఖ్యముగగాంచి
కార్యంబులనశించుగాంచవలయు
బొక్కస బండారము లునిండనార్జించి
ధర్మబుద్ధినిమించదాల్పవలయు
నట్టిభూమీంద్రునకుగల్గినవుల యరుశము
దక్షితంత్రియు బోలినాతనిదలంపు
రఖిలజనులామహారాజు కవనికాము
ధైనుషైయుండుగుణవంతుధీసమంత
దానవేపితాహోపసద్ధర్మనీతి
యుక్తులనుమీరనేరాజుయోప్రనటడు
సకలజనమనోహారుండై సంస్కరించు

భారతిగుణసాంద్ర కాశ్మీరభూపచంద్ర
శంభుతపఃఫలసంభవుండగువాడు
వేదశాస్త్రజ్ఞుడై వెలయువాడు
కాళికానుగ్రహాకార్యంబుగలవాడు
నిఖిలదేశంబులనెరుగువాడు
కాయశక్తిమహోత్పగరిమెనెంచినవాడు
బ్రహ్మాదిసురులప్రాపందువాడు
సాంఖ్యయోగరహస్యసారమెంచినవాడు
ధనబలోన్నతులచేదనరువాడు
భానువంతుడు విత్రము భానుమంతు
డతనినితరావనీంద్రుల యెన్నెంచ
తగదుపై ప్పుగొండవెలదానివలన
మోసవేతానంతగుణవంతబుద్ధిమంత
ఆయుగనకగుణములన్నియు
ష్టుయమగనీయొందెగలదు చూడగగాన
సమవిడిచియుచితకార్యము
ఫలదియుంచినశేరి మీకుగలదుర్భోర
మీచిత్తమింకమానక
జూచినగతిదెల్పినాము దోషమెయోగుణమెయో
యోచనజేయుడియురువడి

పైచిత్రములు మీరాకెతెలుసు భానుమతివేళా
అనినంతనంతయుంవివి

౧౨౯ క.
జనకాంతుడురా జునెవిచక్కగదెలియర్
వినుపించి తిరిది యుక్తమే
కననై ననుపట్టినట్టి కార్యము విడువన్

౧౩౦ ఉ.
పట్టిన కార్యమే విడుచుపట్టినచేరిన రాజులెల్లనే
మట్టి దియంచు మేమెరుగ మైతిమయంచు నునవ్వి పోదురే
గుట్టియులంచు మైకి వినకోపము నేఫ్రను చూపుగా ననే
గొట్టిన భూమినందదన కూవిన గోపురిమేలు జెందెదర్
"అనినమంత్రులు విన్ననిరి"
మతిమీరి పైరియుండగ

౧౩౧ క.
నతి త్రుతి మతి బూనివానిననిమెలనగెల్వ్
ప్రితి సెంచు వెల్లిగగ్రహా
గతిచాలవమంచుగాంచగా వల్లెత్రుపతీ

౧౩౨ చ.
అనిదురహంకృతిన్ బయికునాజననాథునిజూచి మంత్రులన్
తనుపగమేలెగ్రహించుకొనిదైవమిటేదగజేసెనే తనే
మనకలవారమంచు నలమానసప్తిత్తుల నాశ్రయించియు
వునికన కూలమైనగతి పాయపడంగను జొచ్చిరంతటన్

౧౩౩ చ.
తనకుసహాయులైనవసుధావరులాత్మదళంబు పోదనిన్
ఘనవెనువెంటనంటగను భూరితరాంచిత భూరిభేరికా

ధ్వనులు పెనంగ నొనందిశల్ల దద్దరిల్లవంతుడు పాగి భానుమం
తుని భువి యెల్ల దాకిగిరి దాప్పిగ గొరవ్రబిట్టేనత్తరిన్

౧౩౪ క.
గూపాలులాకలాపా
లాపము తెర్పడగ జేరి రవమెసగంగా
కూబెట్టిరట్టు జేసిన
నాపురిప్రజ లెల్ల గుండెలదరన్ బెదరన్

౧౩౫ మ.
అలతూంకలి వివిభానుమంతుడు సముద్యత్క్రోధుడై మేటిమే
భళిరా వెన్నను పండ్లుపెంచ్చె గదకాబాసంచు సేనాముఖ్య
బలవంతుం దగు మగ్రనిన్ గనిరిపు వ్రాసిపోరవు లేవింటివే
దళమెల్లం గొనిబైలు దేరుమన తద్వాక్యసూత్రముంచేర్పడన్

౧౩౬ ఉ.
పాతచలత్ఖురాగ్ర పరిబద్ధమహీ మయుమైపమొంయురా
త్రాతఘుటంఘుటంఘుటితరావములం బరవాహనీ పరా
జాతము ఘోర్ఘనిస్వదళ జాతరవంబులనంయభూరిప
స్ఫీతహవృత్తిపైకి భూపతులికే తువ్రములుండుగనేయుజేయుచున్

౧౩౭ క.
అలదళపతి తెనుసన్నను
కలధౌతప్రవేత్ర ధరులు కేర్తాయకవ్రన్
దళవులకు మిత్రాగు అప్పు
దళవులకుం సాకిజెప్పు తప్పుకనంతన్

౧౩౮ శా.
బాణాప్రచిఘ్నలందిబలవంతస్ఫూర్తిహుపోరులందిబలె

రాణించెలంగ పగ్గల మరంగను వెంటెలగొంటు బల్లెములే
వాణికటారికేడెములు పస్త్రగనందిన దండిక్షే(త్రి)యు
ల్రేణులు కప్పపెల్లకై జీతములున్ పడయుచుంబుత్తైరఫ్

౧౩౭ మ. బలుజోరాతిచిలుకత్తుల్ బాము శికలీ వాలేకెడెములే నేజలే
పెలుపేఫి పడవాళ్లు శింగణియుమే తోపేలకొరడి పోదల్
వెలరొర్ గొప్ప గుణాలనెక్కై పెయుగ వేశకు లేవ తానీలున్నె
దులులు దక్షిమెము పరదులే తెనుంగులు మరాయులే పెచ్చురత్నోద్ధతిన్

వ. ఆసమయంబునా॥

౧౩౮ సీ. తాండ్యాంజుభూమిజకంఠీరవపరబద్ధ
పన్నరిరాజితస్యందనములు
మలయాళినేపాళముదమత్తబహువిధ
జ్వాలపత్తహోత్తుంగసామజములు
చిత్రాఖిలవిహారపాత్రమహోద్ధృగ
సంభావితమువీవసైంధవములు
కాలాగ్నిరుద్రభీతాళభులజాయోప
విప్రులదోర్బలధీరవీరభటులు

౧౩౯ తే. శింహద్వారమ్ము వ్రేషపఙ్క్తి పరవాంసశిఖోకవీంద్ర
చిత్రవలుకోటమద్ధ్వజఛత్రచామ
రాదిబిరుదంకములుగల్గునాదశంబు
నడుమరథమెక్కియుగ్రుడు వెడలెనవుడె

౧౪౦ ఉ. ఆదళనాథునాథళము హ్రాజననాథుడు జూచి మెచ్చి స
మ్మోదము నెందియుండవిన మోఘభుజాబలశాలి శూరులం
మెయాదపడేరినప్పుడసు మ్రొక్కినత్రిశరియుంగన మెప్పుదన్
సాదరుడై మువారలను చక్కగ బిల్చి బహూకరించుచున్

౧౪౧ ఉ. పేరులురంతులున్ పరులుదిద్దిదుకూలములం కవములే మహా
దారత నిచ్చి దివ్యసుమదామసుగంధమృగాంకపాంత వ
స్త్రారఫలేరవస్తుపతె సంగసు సంగుచుగ్రామభూములు
ప్పొరిగ ధారిక త్రిరయుములు బర్వగ గూర్చి కలాత్మ్యపేరిమిన్

౧౪౨ సీ. పచ్చ పావడలే వణ్నైకు లిచ్చి రాచ
కార్య నిర్వాహకులు వెల్ల కరములు దెల్పి
పేరు వారి యునార్జించు వేళయుంచు
ప్రభుడు యువలాలనము జేయు వారలప్పుడు

౧౪౩ తే. పై బుట్టిజరాలు పడి వేలు బలుక నేల
రణములో జూడు మామా పరాక్రమంబు
ధీరుడవు నీవు నను గొల్చువారికేల
కలుగు నాజీనపై దండంబు లొమ్మ సురేంద్రా

౧౪౪ తే. శత్రిపెయున జీవనము జేయుగాను జూను
వారలకు రాచ కార్యములే వచ్చె నేని
ఛైరాగిదే పావశీదినంబుల విలాన

నిండుపండుగవై దోచు శ్రీపతిచంద్ర

౧౫౨ మ వినుమా ప్రాణములం దొమానమధికంబై వంగనీయప్పు నిం
ప్పుస భోంచేశిన వారు నిన్నోడిచి దుర్వైర్ణ రణాగ్రోశిలో
వెనుకం దీసినవృత్తిదన్న మెచటం బెం తాదివీరులె గదా
వినుతెవించిన వీరలందరు మహానిర్వాణ వాకులే సాహసుల్

౧౫౩ క అనిపిన్నపెద్దలప్పుడు
ఘనవిక్రమ శక్తియుక్తిగల కార్యములన్
వినుపింప రాజువినిమది
ననుమానము మానిమానుతో నని వారిన్

వ "ఈ రీతి ననిశిపురి గొంపిపె త్రైబెంబునా॥

౧౫౪ తే పాండురచ్ఛత్ర చామర ధ్వజములమర
భూరి భేరీరవంబులు భోరుకొనగ
మభయసేనా సమేతుఁడై విభవమెసగ
భానుమంతుఁడు వెడలె యుద్ధానికప్పుడు

౧౫౫ చ సచివులునాప్తబంధువులు శ్రేష్ఠవరప్రభృతులు భారు బారులన్
ప్రచురతనందు మేఘ పనివారలు ముందునుగుండ్లు బాణముల్
రుచిరధురసహస్రప్రసృతులు శాక్తవయులున్ మతిమీరనంబు రా
నచిరగతిన్ మహోపతియు హంస్త్రితినేగె జయాభిలాషుడై

౧౫౬ సీ రాచూరి బాణాల రవళికళ్ళ కవైరి
రాజులప్పై దూరు రాజులార
గుప్పు కంచు పిరంగి గుండ్లకు చెదరక
విమతుల విదళించు వేలములార
వాలి జంరఖాన్ వేళ్ల గాలికినదరక
ఘరుల జంపెడు కమ్మవారలార
పెనుజోరు జంగుల బెట్లకు చెదరక
నరుల దునుమాడి బలిజ కులములార

౧౫౭ తే ఎలనలచులవేళ్ళైర పోరుపంచె నయుభళ్ళి
కొగడుపద్దములావించి జగడమునను
వెళ్ళి కైదురెక్కలు బాపల విధమును జూప
దళములు కార్మేర విభువిలాదదర వెనప్పుడు

౧౫౮ శా ఆకోలాహలమాలకించి రిపులా వేసంబులె భయభ్రాంతులై
చేకొన్నాయుధములనేవలన్ విడిచి ఫ్రెంజ్ భూపతుల్ పారిరే
వేకార్మేరమ వీరులు చేరి రయబల్మిన్ భానుమంతుండు రా
ప్రాకారుం డై ప్రెచ్చు దాకె వెదలయన్ రాజప్పులో పేటులై

వ "ఆ సైన్యంబులు రెండును గండడనిరెవలదుర్గాముసప్పుడు॥

౧౫౯ భేరి నిస్సానములు కేతువాణలరోదమే భే మోరు శంఖధ్వనుల్

ఘోరారౌజృంభణతాక్ష్వేళాంగరవములేదుర్వారవేగార్భటుల్
పారావారఘోరరథాంగయుతపంచదశ్శబ్దంబుతోరావముల్
వీరారెండుమొనలసరాసరివిభ్రమదారనుందొందుతోన్

॥ అప్పుడు ॥

౧౫౫ త్రి గుండుతోపులజగడంబులంతెవెంట
జావురుజంగుజగడంబుదవిలెనవల
బాణాజగడంబునెల్లెడప్రబలెమున్న
గాపిరంగులజగడంబుగడలుకొన్న

౧౫౬ ఉ కొందరుబలెపిరంగులనుకొందరుగుండ్లగుండుతోపులన్
కొందరుజారుజంగులనుకొందరుబాణములన్పఠాస్లతో
సందడియింతలేకనలసంగరరంగమునన్దొరంగిరా
చందముదేవదానవులసంగరమున్దవెనుండెభీమమై

॥ అంత ॥

౧౫౭ క బలవంతముబలవంతము
నెలగూలెలగోయినెదిరిరొప్పునహహో
ఘెళఘెళయనుపోరిజగడము
తలకొనియిర్రెండుదెసలతగవొంగవెగయున్

॥ తదనంతరంబునా ॥

౧౫౮ క హతశేషులునాయకులగువే

జాతులబలవంతములనుసావాసమెసగన్
దృతితైదువజగడమిడిరి
కుతలములోజనులుయుతలసుతలములందున్

౧౫౯ శా చాలాతైలగానికామ్ముకత్తులజెరాబారెసుగవేసినప్పై
తూరెగంటలుప్రబ్బాయపత్రములరొదలతూపట్టిప్రాతముల్
వీరాకర్ధారుణిఖర్బుఖర్బుచెలగన్మెత్తంఉయ్యప్పుణ్ణున్
పోరులేజాలకపారలనిర్ణిజనంబులేతన్నఘాతులన్

౧౬౦ క అందుభయమందువారలు
కొందరుపడబడుచువెనకకొడిగిరియుండిరా
సందనిజొగిరాగురావెదుర
లందరునెదురించిరెండునందుబిరాన్

॥ అప్పుడు ॥

హైరాణకవులుత్రైమాయుచు

౧౬౧ క మేఉదజేరులువజీర్లమీదన్దాకన్
వెహారుపునకత్తైబడ
చూడగవెగవెళిరచ్చెూసురియలచేతన్

॥ మరియు ॥

౧౬౨ క తురగంబులదుమికింపుచు
తురకలురిస్టుతురగములనుదునుముగవనిలో
సురవీధినిగంధర్వులు

పరువైతిరి వసుసుగు విడుచు భయవిహ్వలులై
౧౬౩ క. మిగిలిన పటురులందరు
తగవుల ద్దరి నరులు సులంయి తమతమ దొరలన్
బిగిమీరి చేరి నిలిచిరి
వగచుచు ప్రభులాదరింప వరముప్రీతిన్

౧౬౪ ఉ. ఆతరి చే గురింపనయ నాంబుజముల్ ప్రభువుల్ తనయుంపను
త్రుంపలమానసముల్ కొందల మొంద విభీషణా భాషులై వరై
జోతప్రపెద్ద భానుసులు చిప్పికదారుల పోయితేయులన్
ఖాస్పి విగబారి రయుం తేరుల ఖడ్గములన్ దెగిరాజి రాజిలన్

॥ తదనంతరంబున ॥

౧౬౫ ఉ. ఘోరరుణ భానుమంతుని చమూపతియుగ్రుడు చుగ్రుడౌ చుటా
శ్రీరద శాంధినాధుడగు చిత్రరథుండెరణంబు నందు దేర్పి యా
స్సారము మీరనారధి కచండ్రులు కన్నెన సెలుప్పిరప్పుడా
మేరుప్రమందరంబు తెలమెన్ ధుపిసెన్నైద నిల్చి నైపతిన్

౧౬౬ క. ఆలచిత్రరథుని యుగ్రుడు
బలుతన్నై పుడు దునుము వారులబరి మూర్చి రధా
జ్జ్వలసారధి నజాగింప్రచు
మలుఖలలతన వాడి జూపి మొనసముభైశేన్

౧౬౭ ఉ. చిత్రరథుండు వేరొక విచిత్ర రథంబున నెక్కి యుగ్రున్
మిత్రసముగ్ర తాపసు మిగారు చునుగ్రుని తేరు సారధిన్
ఛత్ర హారికేతు జంబులను సారెకరిముఖ సంచయుంబునన్

ధాత్రి నిర్మాల జన్నిపుష్ఫదంబున జెండకు ముంచు బల్మినన్
౧౬౮ మ. శరసంధాన నిరీక్షణా విమోక్షయుసచుంచత్తాంచ వక్షిందరన్
బురహా న్గైరెంని మేరుధైర్యుగు చుర్ భూరిప్రతాపంబుచే
వరుదానావసముండవీక్షుప్రధ మరాజ్యాంప్రృపు త్రులేపొంచ్చి చి
త్రరథున్ మూర్ఛల ముంచె నుగ్రుడు సముద్యత్తోష తామ్రాస్యుడై

౧౬౯ ఉ. సెగలు సెగలేపెనం గ్రానగముగ్రుని చిత్రరథుండు జేరి పా
రగవజి లించె నంతను సురల్ విను వీధిని నిల్చి శూరులై
పొగరులవీరి వారి మెలు పొగులు కన్నె నెంచిరయ్యెడన్
తెగువనువారవిర్ఫురుమ ధీరత శూరత జూపి రేప్రనన్

౧౭౦ ఉ. రాముడు ధావయుండు భృగురాముడు డుమొర్భలతార్యవీరసేడన్
భీముడు రాజరాజు భుజ విభ్రమ మేర్పడ సంగరంబునన్
ద్దీముపామ్యూన్నతిన్ కనదపారనపరాత్రములాచు శౌరితా
భీముతలన్ వహించి సరిపెన్నిరి చిత్రరథుండు సుగ్రుడున్

౧౭౧ ఉ. వారిపు పర్వత్ర శస్త్రములవల్లాజెనించు ము మాగ్నిరేలలే
పారపరాత్రమాతి శయమై ఖరిజూప్రచుమీరి చత్రసై
లూరు బహ్వాత్రదేశములనుల్లసిల్లగను తేజరిల్లె సత్త్వం
గారకలాపదీప కళికా తేజయులక్ష్మి నిసుంచు మైపదిన్

౧౭౨ క. ఆవిలుగులరేపగలును
కారణములను భయమైన కానీకంబుల్
కేవల పరాత్రపుంబుల

చూపిరి రణరంగమందు శూరులు పొగడన్

౧౨౩ క. గరుడాది వ్యూహంబుల
మరిమరి బహుచిత్రములనమర్చిరి పరభే
దరము లనభేద్యములునై
మెరయగ నధికారు లధికమేధానిధులై

॥ ఇత్తెరంగునా ॥

౧౨౪ చ. దళములు రెండు గండడరె తప్పవ తెప్పవ వింతలేక బలే
చలములదాకి యుద్ధతి నెసంగగ నత్తరి నుక్కదాటుచే
కలగతి తేరు తేరును గజంబు గజంబును వాజివాజియున్
వెలయు భటుల్ భటుల్ గదిసి విక్రమమొప్పగ పోరిపోరి లో
పొలిసిన వారు వేల్పు పొదబొందుల మూర్త్మనగచ్చిరేపునన్

౧౨౫ ఉ. ఆయెన్నడనా చమూపతులు యూరము మీరగ నాత్మసేనలన్
కయ్యపు మునందు హెచ్చరికగా పురికొల్పుచు డాకజూపు చోర
డయ్యనకపోరిపోరి కపటంబుల రెండు మొనల్ శ్రమంబులో
నియ్యని తత్తళింపగని యిందరు తేరులు డిగ్గివగ్గలన్

౧౨౬ ఉ. క్షత్రియుల్ కెడముల్ గొని వేయిగంబులనెత్తురు జొత్తిలంగను
ద్వైరథ్యుల సాము సాదనల వీకమునేకము జూపనెప్పలన్
చైత్ర రథుండనారిధరశేఖరులాజిని జేరి పోరుచో
రాత్రిశములే చిదుర్వులై గాయములాయను వారికాయముల్

॥ అంతటా ॥

౧౨౭ శా. బావా బాహ్లీక బాలకా చని పెనగి మున్ర్వైరప్ర తాపంబులన్
దేవాస్త్రాళి కవుల్ చెరుంగకని రొక్కాధింపగా పొరారనాడి
యుత్సాహంకారము లేమిజెప్పఁదరమా వారియంచు నాదేవతా
వ్యూహంబుల్ కడు మెచ్చి రచ్చరులు నవ్వుల్వాపమై రత్రిసేన్

౧౨౮ క. చిత్రరథుండుగ్రుడిట్లని
చిత్రరణంబున రజేయ చిత్రరథుండే
మాత్రము మయుడనేమరెనా
పుత్రముగని యుగ్రుడతని సురపురికనిచెన్

౧౨౯ చ. అలదళువాయు చిత్రరథుడాజినిషిల్లిన జూచి తద్భళం
బిలశరపత్రపత్ర ములబిందువులట్లను తత్తళించి దూ
ష్కుల మెసగంగ నంతగుణా వంతుడనై జవతాకి సభయం
బులు జనముందుగాజిని సమున్నతి నివ్వెరతాంగమధ్ధతిన్

౧౩౦ మ. అలకేన్ చిత్రరథాజినాత్మవరసేనాధీశుడంచున్ దమ
జ్జ్వలితాటోపమునన్ మదోగ్రుసకుమున్ బంగారు డేరాష్ట్రా
నలవి ప్రబ్రీతి తినాధుడేగి నిచిచెన్ హాస్యాబ్జరావంబు రం
జిల ప్రహారింప్రచు సంత సమ్మెత్తె నతడున్ చేసంకు పోంకంబుగన్

౧౩౧ ఉ. ఆరథమూల శింపుచు సహాయము మై పెచ్చినదుస్తరాజితే
పారగనారసాద్యవిని పారగవారల జూచినప్పుడా
శ్రీరఘువరుండు మంత్రులకు చెప్పిన దెల్లమున్నకై ముంచుదే

తూరెను భానుమంతుపై దుర్భలమానుసరూపవిలాసగర్

౧౭౨ అంతట నాశ్మేరమహీ

కాంభునిరణరంగమునశితాస్త్రవయుర్

వంతివల భానుమంతుడు

కెంతయుఁ బొరింపఁ జేసెదమిగుర్వాప్తవిభుర్

౧౭౩ రక్తపత్రికాస్త్రమువిరాజితచెర్లనగుట్టపం

రక్తవిలోచనుండగుచు ఘ్రాణభూపతి గొబ్బికాస్త్రము

సక్తినిధానిపై గొనగనయ్యవనీశ నిపుణుడన

తృష్తినిపాపకాస్త్రమునపూర్వఫలాస్త్రము శేషనాగదుర్

"అందుఁ బందనివేదరక॥"

౧౭౪ నాగాస్త్రము గురువంతుడు

వేగముగవిడిచిన నవిశీనజవియా

భోగముపాపుపామునుబిహు

భోగుఁ బన్నైపుష్పకొననిభూసురస్నపతిని

౧౭౫ ఆనాగంబులనెల్లమ్రింగగనుతాస్త్రంబువేగానసం

ధానంబొప్పగఁ జొచ్చకంబుబుడుపార్శ్వదృష్టిసపృతిసా

భూనాధాగ్రణిపారుతాస్త్రమునసంబులెనల్చినాయుద్ధిన

శ్రీవాస్తుమంతదిమాపుతాస్త్రమునమోహింపర్ప్రయోగించెన

తన్నంపొందంబునసస్త్రశాస్త్రచయుబైరాయురస్సరూజాదుర్

౧౭౬ నాథులసైన్యములౌవిలుపునంబుగనిగతిసాగుచుండన

యూధపులాహుపీథమ్ములనెయ్యెడజేశిపరాస్త్రముచిచ్చిరా

యొధనముఖియుద్ధియుకొన్నతిపాటినన్నతిభూశినెర్

గాధలడేమిజెప్పుదుబుగస్తుతసన్నుతనులారవింపరే

"అయ్యవసరంబున॥"

౧౭౭ అతిరథమహారథయోధాగ్రేసరధనుర్ధరవీరశస్త్రా

స్త్రమండలఖండితఛత్రచామరధ్వజసారధిహయరథాం

గాదికతాంగంబులనుగజారూఢపరథరాపరోవ్యధనేర

శాంతసితాంసరుంతనుపిరేస్తుతాంగోపాంగవిర్బవగం

౧౭౮ ధాంధశింధురంబులును మదమత్తరాపాహుతదూ

ర్ధండగదాదండపిండీకృతపదనపాలపదరూపప

త్రాశ్మీరకాంభోజబాహ్లీకసైంధవారట్టభూపాల

రాజులును పరస్పరవీరాయుధవిదారితనప

౧౭౯ చక్షిప్తచర్మకార్ష్మీకూటకరశరచరణాద్యవయవపదా

తిజాతంబులును తన్మాంసమత్తిప్తమేదోరుధిరమేధురా

హారగర్వితభూతభేతాళకాకినీఢాకినీలొకకంకకాకావళీక

ఛీకరకపాలకహార్ఘకపాలపాలంబులునుకలిగికెరికర

౧౮౦ విగళితపలపలీగళకేశపాశంబులును వినాళశ్వేతఛత్రా

ననంబులును విరాజితతార్క్షకభూయుగళంబు సువికర్ణ

కర్ణావతంసకువలయనయనంబులును వినూతన

వజ్రాంగదతాటంకధగద్ధగితకర్ణంబులును మాణిక్యమ
గా౧ రదంతపంక్తియును మాంసరుధిరతాంబూలరాగా
ధరోష్ఠంబులును చిరుదశంఖకంఠంబులును తార
హారాధారకరంబులును పయస్తురకనకలశకు
చంబులును నిశితాశరాసరాజియును శోణిత
గా౨ పయలరాగదుకూలచేచ్ఛాదితమధ్యప్రదేశంబును
రథభూరిచక్రకటితటంబును హస్తిహస్తోరుయు
గ్మంబును భూజీరజంఘాద్వయంబును పతాతా
పత్రప్రపాదపద్మంబులును నిశితవిత భూషాహా
గా౩ రకేలపాశిపత్రఖండంబులును ముక్తాహరరదరహా
సంబును మాంసఖండపింధూరతిలకంబును నేమా
వలయకంకణంబులును నాడితాపూరితాసింధవా
రంబులును చెత్రీయుధాంగుళియ్యకంబులునురా
గా౪ జహంసభుజావతంసకంబులును కింకిణీకాంచికా
నూపురంబులును గాంచరణరంగంబు మూర్తిభవించి
నమ్ముగ్రవీరలక్ష్మి విజృంభింపుచునెడెపెండియు పెండెమెండ
చండంబున శివాత్రకాశకంబై మృగయూరణ్యంబును
గా౫ బాలాహతఖడ్గంబై సరోవరంబు మూర్ఛిల్ల పుష్కరయు
క్తంబైన భంబు తరంగునరాజు సంచారరయోగ్రంబై
యుండెనయ్యెదండరణమండలంబునందు॥

గా౬ విశ్వామిత్రవశిష్ఠయుద్ధమువలెన్ విఖ్యాతశౌర్యంబులన్
శస్త్రాస్త్రధ్వజము జేజేజేయని ప్రమమెచ్చన్ శౌరుచూ వారినే
విశ్వంబెల్లను తెంచెనంతనమరారణ్వైన్ భానుమంతుండునా
దైర్ఘ్యరుద్రన్ గుణవంతుగూర్చెనని బ్రహ్మాస్త్రప్రయోగంబునన్
గా౭ దినాథబింబమధ్యం
బునవాటెజంబు జొచ్చె భువి మోరులకున్
మునులకు నెక్కెదూ వనివున్
వినువీధుల ప్రత్యక్షము గుచ్చువిలశిల్లంగన్
ముస్సై ఫ్రాకిగొను తారుపుష్పల వెలుగమయిచెప్పు
రారుదగతెలుప్పుచెగ్గొప్పువారున్నెరి
భూవిభుండు జగన్నాథశపయుంలుగలిగి
పారిశోవనుసంతోషమెలపారిశోవ
అంతా॥
గా౮ అశిన్వపమణిరథకరిహరి
వరకేతనపయకులవీరన్మెసుప్రవృత్తిల్లన్
హారియయుంచుశద్విజభూపతి
గరిమన్ రణశాలాధనంబు గావించెద్భుతిన్
ముగ్గం భానుమంతుడునేకతిశైరిపాళ్ల
వెల్లచూరలాడుటజూచియెల్లరిప్పటి
ఘనవనవస్త్రవాహనప్రకరములును
కప్పములుగప్పిసేవించిరప్పుడతనే

౨౦౧ క. హరిహయముఖదిక్పతులును
వరుసగ నరుదగు వరాలు పరువడి నొసఁగం
శిరిగిత వరులై యూతని
ప్రతాప భయమొప్పు దితియా

౨౦౨ క. గుణవంతుని సుతుఁడై తగు
మణికంఠుని చేత నిఖిల మణిగణధనముల్
గణనకు మిగులఁగ గైకొని
ధరణిగా నాసీనుఁడై తని దారిచిత్తూర్తైన్

౨౦౩ శా. శ్రీ.శివహరిబ్రహ్మది గ్రహదయ వంతుఁడగుచు
ఛత్రచామరధ్వజ రాజసములెసగ
వందిమాగధ బిరుదాంక పద్యగద్య
మహిమతుఁడై భానుమంతుఁడు మరలె పురికి

౨౦౪ మ. జయభేరీనినదంబు పల్లెసఁగ సంగీత మేళంబుముల్
నయమొప్పన్ గ్రసుజేయుగా సుభయసేనల్ గొల్వగా రాజసం
బెంపుమీఱ సస్తుతిచేయుగా నెదురువచ్చేలే నాప్తులే సల్పగా
రయమొప్పన్ రథమెక్కి యుజ్జ్వలించి నారాజేగ నవ్యద్ధతిన్

॥ అష్టకము ॥

౨౦౫ క. సురగిరిని చుట్టుబెట్టుచు
తిరిగెడు ప్రారబ్ధమెప్పుడు తీరదపంచున్
పరువడి నిపశ్చమాంబుధి
నురికెన గతిసూర్యబింబ మెయ్యెడ నగ్రుంకెన్

౨౦౬ క. ధరణీనాగ్ని హోత్ర ధూమములు
ఉరుతరగతి దిశలనంటి నుద్దీపము వ్యాపించె
పెరయుంగ నూడెమ్మెయుస్న
నిరువెల్లిడ మల్లీశైలనీలప్రభలన్

౨౦౭ క. యలలతరిని యూజ్జ్వధారల
పెరిగెడు దివసోలు బాణవిద్యలు మత్తా 14 mahtab
ప్రఖ్యాతపగలు సువిలె
తళతళమని వెలుగు జేయుతప్పితిచసలు చోర్న్

౨౦౮ మ. గురుసాధంబులనెక్కి వేడ్కఁ బురిలోకుల్ గాంచి సంతోషనం
భరితాంతఃకరణుల్ మహాంచి వినుతింపన్ దేవ ప్రవాసినల్
కురియింపన్ కదళీస్తంభ కాండములతో క్రొత్తోరణ స్తంభముల్
మెరుగుల్ బచ్చలతోరణంబులు సుశ్రీమై తరంగ వల్లుతేతగన్

౨౦౯ క. పెరయుంగ నుప్పొంగిన
ప్రరత్నంగారంబు వెల్లెవ పల్లవ గగనుచున్
కరము రుదుగ వసు మోడము
గరిగిన మది నాప్తుఁడు కదలెన్ పేర్మిన్

౨౧౦ మ. శ్రమమొప్పగ విస్తరస్ధ విభవసౌధంబు శారదారత్నముల్
తమ వాల్లికలనిచాళి పల్లవములనైక్రొత్త వారిఁ బూడతూ
సుమగంధాంబర పీఠికాదనములన్ శోభిల్లనింపించుచున్
సమ్ముఖింద్రజనుచున్ ధరావరులనర్చనాప్రదంపన్ ప్రభన్

౧౧౧ క
విలఘజనమున నవ్వేరమణీ
శ్రుతశుద్ధాంతమున జొచ్చి శ్రోపమునిపద్మా
పతిరెందురవచ్చి మచ్చిక
పతితేర్చై దండ యిచ్చి పరమప్రీతిన్

౧౧౨ క
తేజీమందిరమున కుర్
బాలిక్ బిల్చుకొని పోయె పరమశిఖప్పుం
గాళీధవాంసమూలిని
మేలందగ నుంచెనతడు మిత్రిని పొగడన్

॥సుగంధి॥

౧౧౩ కప్పురంపు వీడెమిచ్చి గాళిపీరజైశిపే
లొప్పునొగి రంబు జెప్పి పెంపు ప్రాప్పిరంబునన్
చప్పునెయ్యి కూరలుంచి పాలుపండ్లు చక్కెరల్
మెప్పులంద గూర్చెను విదమ్మిత్రి నాతడింపుగాన్

౨ ॥సరససల్లాపంబుల నిష్టగోష్ఠి నుండు తరీనా పద్మా
వతిం గనుంగొని యూ భానుమంతుఁ డిట్లనిరేలు॥

౧౧౪ సీ
మామగారింటిలో మేము నా బాట్లె
దంద్రులపిలుపింప తగదటంచు
సన్నది సరిగాని రెయుప్పు నెయి కనంచు
మంధరించిన నాథు మాటవినుచు

166

నిప్పుడే రప్పింపు డింత యొయౌజనడేమి
లేదని కూర్మిసతి బలుకఁ గుతిరయమున
శ్రీపతిస్త్రీ పతిక్రంచి తపత్రికను వ్రాసి
వాడిని బిలుపించి బత్తిమీర

D.610

౧౧౫ తే
వేలుపుల బోల్తి నుపచారవిధుల నరసి
కొలుచు సంసార భారంబు గుర్పు బూని
పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యముగ మీరి
భానుమంతుండు కీర్తిచే ప్రబలుచుండు

౧౧౬ జే
తనవారికెంతయు ధనికమైనయుండిన
కనులపండువుగాను గనెడువాడు
తనువేడు నర్థార్థి తతి మోదమున జూచి
గురుతర్పణంబు గూర్చువాడు
శరణంచు నపరాధి మరుగు జొచ్చినపట్ల
కరుణారసము మీర నరయువాడు
ధర్మకార్యము లన్నిట గనందుకను సహాయ
ము లొనర్చి చెంచు సద్బుద్ధివాడు

౧౧౭ చక్ర వాళాంత రాళ భూచక్రమునను
రాజయోగ ప్రభావాభిరామ మహిమ
సహాయ గతుల నుఁ మలతేని చేతురు దగుచు
దాంతుడై శాంతుడై భానుమంతుడలరు

సీ॥ వేదోక్త కర్మ ప్రవీణులై బ్రాహ్మణుల్
క్షత్రియుల్ విక్రమశాలులగుచు
తత్పద్ధతి కలిత సద్ధర్మపరులై వైశ్యులు
శూద్రులుత్కృష్ట మార్గశూరులగుచు
పతిభక్తి యుక్తలై పరమపతివ్రతల్
మంత్రులు చాతుర్యమంత్రులగుచు
సామి కార్యైక సంచారులై సేవకుల్
దళకర్తలత్యంత ధైర్యులగుచు
తే॥ దనర విహితంబులైన పశువులు గాని
పాడిపంటల ధనధాన్య వస్తువులను
కడమ లేకను సకల లోకంబులందు
భూమి నబ్బెను మంతుండు బ్రోవుచుండ [illegible]
కం॥ యీ కథ చదివిన వినినన్
శ్రీకరము గ కొల్లలై శేఖరము గునే
లోకంబు వారికెల్లను
మాకాంతుని కరుణ నమురవహాములారా
కం॥ అని విన్నవించె సూతుండు
మునిరాజుల కాత్మభావములనేమోకర్
దనరంగ నాంధ్ర కృతికిచే
వినిపించితి నేర్చు కీర్తి విశ్వాధిపతే

॥ మాలాయకం ॥

ఉ॥ సారజజాధర సత్ప్రిరిహారా
మారత నూహారవంబు విహారా
శారద భాసుర వస్త్ర శరీరా
సారస భూసుర సన్నుత చారా

॥ విద్యున్మాలావృత్తం ॥

ఉ॥ గౌరీ సంభోగాంచ నృత్యా
దారశ్రీ ముద్రా జిత్వేలా
శౌరా సారా కారాధీరా
ధారా తత్త్వార్థ వ్యాపారా

హరి
॥ లయవిభాతి ॥

ఉ॥ వరదఘన నాభిషక్తిరుద
శరదసుర। చిరనిపద
ఫురదనుజ। విజయరద
కరగురు వి [illegible] ందా
స్మరనయుత। నతభరణ
మరణభవ। భయహరణ
కరణగుణ। గణకరణ
చరణధర బాణా
త్రిదశనయ। మనుచరిత

చరితముని। జనదురిత

భరితవిష। ధరవిమత

తరితమువి। దారా

పరమనిరుపమ సురమ

సురమునుజా। సుతవిరమ

హారముదన। మదహారము

ధురిమహిత ధామా

॥ ప్రష్ఠవిలాసికాబంధం ॥

ప్రరమారరుచి ముఘనసా

భరమాధష్టరామగ భా

ష్టశ్రీ మారభవ భప హాశా

పరధస్త్రవదాంగ వనా

గద్య

ఇది శ్రీమద్దక్షిణామూర్తికటాక్షలబ్ధ చతురకవితా
విచిత్ర సుకవిజనమిత్ర యాపస్తంభసూత్ర లోహిత
గోత్ర పవిత్ర ప్రాచీనారసింహ పౌత్ర నరహరిమంత్రి
పుత్ర త్రైస్వయామాష్ట్ర ప్రణీతంబైన భానుమ
ద్విజయంబను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబు

నుపంచమాశ్వాసం సంపూర్ణం॥ శ్రీరామచంద్రాయనమః॥

338

Contents of the Bhanumad Vijayam.

This is a poem in stanzas written by Velagapudi Krishnaya son of Narasimha-

Book I. Preface 1-100. The tale is found in the Uttara Kasi Khandam - 107 description of the city of Mandali near the Narmada - which was ruled by a prince named Raja Sekhra 131. In this town was an agraharam named Siva where lived a bramin named Shambhudu who with his wife was in great poverty 136 - so he resolved to perform penance to acquire wealth 141 description of his attitudes The goddess (sacti) appeared visibly to him 143. She bestowed on him a palace of gold - He now was at ease but his wife repined at the want of offspring 147 - minute description of the commencement of